

Přehled zpráv

Ruská státní televize opět zkoušela ukřičet jiný názor, Novotný našel asi jediný recept, jak se proti tomu účinně bránit	13
1.12.2019 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Michael Romancov</i>	
Zpráva EK o vztahu Babiše k Agrofertu	16
2.12.2019 ČT 24 ~ str. 06 ~ 20:00 90' ČT24	
Strana Helmuta Schmidta a Gerharda Schrödera se radikalizuje doleva	18
2.12.2019 echo24.cz ~ str. 00 ~ <i>Daniel Kaiser</i>	
Zpráva EK o vztahu Babiše k Agrofertu	18
2.12.2019 ČT 24 ~ str. 11 ~ 20:00 90' ČT24	
V listopadu se v Bratislavě předávala ocenění Lúč z tmy	29
2.12.2019 romea.cz ~ str. 00 ~ zahraniční <i>voj, ryz</i>	
Strana Helmuta Schmidta a Gerharda Schrödera se radikalizuje doleva	29
2.12.2019 echoprime.cz ~ str. 00 ~ Homepage, Komentáře <i>Daniel Kaiser</i>	
Vlasovci jsou v Rusku tabu	30
2.12.2019 Mladá fronta DNES ~ str. 02 ~ Z domova <i>Karel Hrubeš</i>	
Strana Helmuta Schmidta a Gerharda Schrödera se radikalizuje doleva	32
2.12.2019 echoprime.cz ~ str. 00 ~	
Argentina po prezidentských volbách: zhodnocení vlády prezidenta	33
2.12.2019 iir.cz ~ str. 00 ~ <i>Pete Linforth</i>	
Argentina po prezidentských volbách (2)	35
2.12.2019 iir.cz ~ str. 00 ~ <i>Pete Linforth</i>	
„Nechápu, jak si může Evropská komise dovolit vykládat české zákony,“ říká Babiš	37
2.12.2019 ct24.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>kolarikm</i>	
Audit k Babišovi a Agrofertu je konečný, potvrdila Evropská komise	40
2.12.2019 ct24.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>dolejsim</i>	

ČESKO NA BLACK LISTU.....	47
2.12.2019 Euro ~ str. 34 ~ Report rozhovor <i>Jiří Zatloukal</i>	
Více než 100 dalších eknih zdarma.....	50
2.12.2019 databazeknih.cz ~ str. 00 ~ <i>Databazeknih.cz</i>	
Kristýna Hromková.....	59
3.12.2019 lidovky.cz ~ str. 00 ~	
Kontrola zbrojení je v českém zájmu.....	59
3.12.2019 Lidové noviny ~ str. 09 ~ Názory <i>ONDŘEJ DITRYCH</i>	
Překrucování historie je zbraň.....	60
3.12.2019 Lidové noviny ~ str. 05 ~ Domov <i>MICHAL BERNÁTH</i>	
Ruské mýty mobilizují občany pro zahraniční konflikty, míní expert. Vlasovci prý nebyli okrajový fenomén.....	61
3.12.2019 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Domov <i>Michal Bernáth</i>	
Jiří Kobza, Tomáš Doležal: Podle univerzitního vědce Rusové Prahu neosvobodili.....	62
3.12.2019 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>PV</i>	
Jiří Kobza, Tomáš Doležal: Podle univerzitního vědce Rusové Prahu neosvobodili.....	64
3.12.2019 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>Hans Štembera</i>	
Je v ženském tenise možné vážně cokoli? Češi prokázali, že nečekané výsledky častěji produkují muži.....	65
3.12.2019 denikn.cz ~ str. 00 ~ Česko <i>David Janeczek</i>	
Braňme Sinopsis, součást akademické obce.....	67
4.12.2019 a2larm.cz ~ str. 00 ~ <i>red</i>	
Braňme Sinopsis, součást akademické obce.....	69
4.12.2019 blisty.cz ~ str. 00 ~	
Je v ženském tenise opravdu možné cokoli?.....	70
4.12.2019 Deník N ~ str. 16 ~ Sport <i>DAVID JANECEK</i>	
Manipulátoři a revizionisti / 1.....	71

4.12.2019	pravdive.eu ~ str. 00 ~	
Manipulátoři a revizionisti / 1.....		73
4.12.2019	magazin.panobcan.cz ~ str. 00 ~	
Manipulátoři a revizionisti / 1.....		74
4.12.2019	novarepublika.cz ~ str. 00 ~ <i>Václav Dvořák</i>	
Manipulátoři a revizionisti -2: Idiocie z ortodoxie.....		76
4.12.2019	novarepublika.cz ~ str. 00 ~ <i>Václav Dvořák</i>	
Manipulátoři a revizionisti -2: Idiocie z ortodoxie.....		78
4.12.2019	pravdive.eu ~ str. 00 ~	
Manipulátoři a revizionisti -2: Idiocie z ortodoxie.....		80
4.12.2019	magazin.panobcan.cz ~ str. 00 ~	
Braňme Sinopsis, součást akademické obce.....		83
5.12.2019	denikreferendum.cz ~ str. 00 ~ Názory <i>Otevřený dopis</i>	
Manipulátoři a revizionisti - 3: Jak být „proruským“.....		88
5.12.2019	magazin.panobcan.cz ~ str. 00 ~	
Manipulátoři a revizionisti - 3: Jak být „proruským“.....		90
5.12.2019	pravdive.eu ~ str. 00 ~	
Manipulátoři a revizionisti - 3: Jak být „proruským“.....		92
5.12.2019	novarepublika.cz ~ str. 00 ~ <i>Václav Dvořák</i>	
Schmidtova a Schröderova strana se radikalizuje doleva Před válkou proti Bruselu.....		94
5.12.2019	Týdeník Echo ~ str. 18 ~ Komentář <i>DANIEL KAISER</i>	
Zdeněk Tůma: Zatím se neříká, které země jsou ty špinavé.....		96
6.12.2019	euro.cz ~ str. 00 ~ Politika <i>Jiří Zatloukal</i>	
Manipulátoři a revizionisti; Varování: Text jen pro myslící jedince.....		102
6.12.2019	vlasteneckenoviny.cz ~ str. 00 ~	

Fedor Gál: Romové jako by za nás Židy nosili žlutou hvězdu dodnes	106
6.12.2019 romea.cz ~ str. 00 ~ romano vodi <i>Rena Horvátová</i>	
Přináším pohled postkomunistického cynika, který veřejné moci úplně nevěří.....	111
6.12.2019 respekt.cz ~ str. 00 ~ <i>Andrea Procházková</i>	
Jak a kdo dnes dělá společenskou vědu: Výkal lze rozpoznat i zrakem a čichem, ochutnání není nutné.	116
8.12.2019 novarepublika.cz ~ str. 00 ~ <i>Ivan David</i>	
Jak a kdo dnes dělá společenskou vědu: Výkal lze rozpoznat i zrakem a čichem, ochutnání není nutné.	119
8.12.2019 magazin.panobcan.cz ~ str. 00 ~	
Jak a kdo dnes dělá společenskou vědu: Výkal lze rozpoznat i zrakem a čichem, ochutnání není nutné.	122
8.12.2019 pravdive.eu ~ str. 00 ~	
Manipulátoři a revizionisti - 4: Chvála revizionismu.....	125
8.12.2019 pravdive.eu ~ str. 00 ~	
Manipulátoři a revizionisti - 4: Chvála revizionismu.....	126
8.12.2019 magazin.panobcan.cz ~ str. 00 ~	
Manipulátoři a revizionisti - 4: Chvála revizionismu.....	128
8.12.2019 novarepublika.cz ~ str. 00 ~ <i>Václav Dvořák</i>	
Manipulátoři a revizionisti - 5: Všemocný Sputnik	130
8.12.2019 novarepublika.cz ~ str. 00 ~ <i>Václav Dvořák</i>	
Manipulátoři a revizionisti - 5: Všemocný Sputnik	133
8.12.2019 magazin.panobcan.cz ~ str. 00 ~	
Manipulátoři a revizionisti - 5: Všemocný Sputnik	135
8.12.2019 pravdive.eu ~ str. 00 ~	
Za čtvrt roku v cizině s batoletem jsme utratili stejně, jako kdybychom zůstali v Česku, říká Lucie	138
8.12.2019 denikn.cz ~ str. 00 ~ Česko <i>Tereza Mynářová</i>	

Setkání ukrajinského a ruského prezidenta.....	141
9.12.2019 ČT 24 ~ str. 07 ~ 22:00 Události, komentáře	
Kandidátka na premiéra Sanna Marinová, by se v případě potvrzení ve funkci, mohla stát současnou nejmladší premiérkou ve světě	144
9.12.2019 ČRo Plus ~ str. 05 ~ 17:10 Den podle...	
Lidé v pohybu.....	146
9.12.2019 Marketing & Media ~ str. 29 ~ Lidé	
Ukrajina a Rusko souhlasily v Paříži s příměřím do konce roku. Zásadní neshody trvají	147
9.12.2019 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>svitakm</i>	
Šéfem zahraniční politiky EU je socialista z Katalánska. Kdo je Borrell?	149
9.12.2019 seznamzpravy.cz ~ str. 00 ~ Svět, Stalo se <i>Eva Soukeníková</i>	
Poradkyně parlamentu EU: Jsem Češka jako poleno, ale považuji se za Evropana	150
9.12.2019 jihlavske-listy.cz ~ str. 00 ~	
Demokraté ve Sněmovně reprezentantů USA dnes představili 2 články z připravované ústavní žaloby na prezidenta Donalda Trumpa	152
10.12.2019 ČRo Plus ~ str. 04 ~ 21:10 Den v 60 minutach	
Politická dráha senátora Marka Hilšera začala úsměvně: Pro spolužáky na medicíně vybojoval toaletní papír.....	154
10.12.2019 G.cz ~ str. 00 ~ Zprávy	
Johnson – Trump – Babiš: Lídři pro 21. století? (video)	157
11.12.2019 kurzy.cz ~ str. 00 ~ Z domova	
Co dnes dělají představitelé Blaženy, Venci a Miluny z trilogie Slunce, seno?	157
11.12.2019 tvguru.cz ~ str. 00 ~	
Volby nejsou dopis Ježíškovi. Politik není člověk, se kterým byste rádi šli na pivo, říká komentátor Šídlo	158
11.12.2019 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Aktuální dění	
Johnson - Trump - Babiš: Lídři pro 21. století?	159
11.12.2019 ČRo Plus ~ str. 08 ~ 17:10 Den podle...	

Den do hlasování. Johnson se svou brexitovou strategií hraje o vše. Co na to průzkumy a odborník?	161
11.12.2019 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa <i>Eliška Kubátová</i>	
Symposium iNETME: Rozvoj mezinárodních kontaktů	163
12.12.2019 vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~ Akce <i>Vědavyzkum.cz</i>	
Hložkovci versus Nehodovci	166
12.12.2019 Hattrick ~ str. 60 ~ Interview Stanislav Holožek <i>Vašek Vašák</i>	
USA: impeachment míří do pléna sněmovny	170
13.12.2019 ČT 24 ~ str. 10 ~ 21:31 Horizont	
Tak bychom i současné demonstrace měli chápat	171
13.12.2019 Haló noviny ~ str. 05 ~ Názory - Polemika <i>Alena NOHAVOVÁ</i>	
Stávka na Václavském náměstí zastíněna. Studenti protestovali za točené pivo	172
13.12.2019 studenta.cz ~ str. 00 ~	
Tak bychom i současné demonstrace měli chápat	173
13.12.2019 halonoviny.cz ~ str. 00 ~ <i>Alena Nohavová, Jihočeského Kv Ksčm</i>	
ČTVRT HODINY DO CENTRA	173
13.12.2019 CITY LIFE ~ str. 46 ~ Patriot <i>Kristina Zábrodská</i>	
Čína se přetvařuje, předstírá spolupráci a v roce 2049 chystá pomstu za „století ponížení“, tvrdí americký sinolog	176
13.12.2019 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Michael Romancov</i>	
Vadim Petrov to schytl od Michaely Marksové: Totální lži na sociálních sítích, všude fake news. Je třeba být na stráži	178
13.12.2019 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>Jakub Vosáhlo</i>	
Vadim Petrov to schytl od Michaely Marksové: Totální lži na sociálních sítích, všude fake news. Je třeba být na stráži	182
13.12.2019 parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~	
Adventy jsem trávil v Bartolomějské	185
14.12.2019 Pražský deník ~ str. 04 ~ Praha - Publicistika	

MARKÉTA RESZCZYŃSKÁ

Dějiny byly úplně jinak?	186
14.12.2019 Haló noviny ~ str. 05 ~ Názory - Polemika <i>Monika HOŘENÍ</i>	
Nátlaku StB nepodlehla. Adventy jsem trávila v Bartolomějské, říká pamětnice.....	187
14.12.2019 prazsky.denik.cz ~ str. 00 ~ Praha <i>Post Bellum ČRo Plus, Markéta Reszczyňská</i>	
Nátlaku StB nepodlehla. Adventy jsem trávila v Bartolomějské, říká pamětnice.....	188
14.12.2019 denik.cz ~ str. 00 ~ Česko <i>Post Bellum ČRo Plus</i>	
Dějiny byly úplně jinak?	190
14.12.2019 halonoviny.cz ~ str. 00 ~ <i>Monika Hořeni</i>	
Země zůstává rozdělená napůl.....	191
14.12.2019 Lidové noviny ~ str. 03 ~ Britské volby <i>ROBERT SCHÜSTER</i>	
Volební debakl vyvolá u labouristů „občanskou válku“, říká politolog Váška.....	192
14.12.2019 e15.cz ~ str. 00 ~ Zahraniční <i>Štěpán Bruner</i>	
Volební debakl vyvolá u labouristů „občanskou válku“, říká politolog Váška.....	194
14.12.2019 e15.cz ~ str. 00 ~ • FOTO: Reuters	
Vlasovci zachránili Prahu	195
14.12.2019 Magazín Víkend DNES ~ str. 12 ~ Rozhovor <i>Ivan Brezina</i>	
Vlasov zprvu pomáhat nechtěl, přesvědčil ho jeho generál, prozrazuje historik.....	199
14.12.2019 iDNES.cz ~ str. 00 ~	
Sporták s duší ajťáka. V Česku spustil letenkový server, štěstí hledal v Kyrgyzstánu	202
15.12.2019 forbes.cz ~ str. 00 ~	
Prima odvysílala smrtelný pád muže z prešovského domu. Reportáží se bude zabývat vysílací rada ..	204
15.12.2019 ct24.cz ~ str. 00 ~ Domáci <i>zemand</i>	
Praha 1 připravuje opravu Krannerovy kašny v parku na Smetanově nábřeží	206
16.12.2019 prazskypatriot.cz ~ str. 00 ~ Zpravodajství <i>red</i>	
Vliv Číny v akademickém prostředí.....	207

16.12.2019 ČRo Plus ~ str. 05 ~ 17:10 Den podle...

Dárkomat - Tipy na dárky na poslední chvíli 209

16.12.2019 Týdeník Rozhlas ~ str. 16 ~ Dárkomat
Milan Šefl

„Byl jsem odkojený jazzem.“ 212

16.12.2019 ohlasy.info ~ str. 00 ~
Nového Boru, Severní Čechy

„Kdo do nás střílel po dvaadvacátém?“ Rumuni ani po třiceti letech neznají celou pravdu o své krvavé revoluci..... 217

16.12.2019 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět
hosenseidlovap

Důsledky změny provozovatele výroby na termín uvedení výroby do provozu 224

16.12.2019 Energetika ~ str. 34 ~ Změna provozovatele výroby elektřiny
Jan Kořán

Státní vyznamenání? Na Hradě nevědí, koho zvou. Kvůli Schapirovi se omluvili 229

17.12.2019 denik.cz ~ str. 00 ~ Česko
Kateřina Perknerová

Na Hradě nevědí, koho zvou. Kvůli Schapirovi se omluvili..... 230

17.12.2019 Písecký deník ~ str. 04 ~ Události
KATEŘINA PERKNEROVÁ

Na Hradě nevědí, koho zvou. Kvůli Schapirovi se omluvili..... 232

17.12.2019 Frýdecko-místecký a třinecký deník ~ str. 04 ~ Události
KATEŘINA PERKNEROVÁ

Spolek Milion chviliek pro demokracii pokračuje v sérii protivládních akcí 233

17.12.2019 ČRo Radiožurnál ~ str. 01 ~ 18:10 Ozvěny dne - publicistika

„Sardinky“ se šikují proti Salvini. Hnutí je zatím v zárodku, v Itálii jde ale o vzácnost, říká expert 236

17.12.2019 irozhlas.cz ~ str. 00 ~ Zprávy ze světa
Eliška Kubátová

Levice v Česku je už skoro mrtvá, neradujte se 238

17.12.2019 iHNed.cz ~ str. 00 ~
Jan Kubita

Putinův člověk na špinavou práci má firmy v Praze 241

17.12.2019 investigace.cz ~ str. 00 ~
Vy Přidejte

Teprve potřeť v historii budou američtí zákonodárci hlasovat o obžalování hlavy státu 243

18.12.2019 ČRo Radiožurnál ~ str. 02 ~ 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Za ovlivňování tenisových zápasů stojí arménská mafie. Vyšetřování jsou i elitní hráči	245
18.12.2019	Prima ~ str. 24 ~ 18:55 Velké zprávy
Jan Křen Dvě století střední Evropy	246
18.12.2019	A2 ~ str. 31 ~ Minirecenze <i>Matěj Mětelec</i>
Padesátka svalovců přišla podpořit rozpad koalice. Cítil jsem se stísněně, říká radní	13
18.12.2019	aktualne.cz ~ str. 00 ~ Praha <i>Radek Dragoun</i>
Po brexitu	16
18.12.2019	byznys-energie.cz ~ str. 00 ~ <i>Štěpán Vorlíček</i>
Padesátka svalovců přišla podpořit rozpad koalice. Cítil jsem se stísněně, říká radní	18
18.12.2019	staloseted.cz ~ str. 00 ~
Po stopách „Putinova šéfkuchaře“ v Česku: skořápkové firmy i tryskáč, který dopravoval žoldáky do Afriky	18
18.12.2019	denikn.cz ~ str. 00 ~ Česko <i>investigace.cz</i>
Zkratke si čekání na Ježíška	29
18.12.2019	klubknihomolu.cz ~ str. 00 ~
Vesmír je operační doménou NATO. Hvězdné války nehrozí.....	29
19.12.2019	Deník N ~ str. 11 ~ Věda <i>BOHUMIL DOBOŠ</i>
Americká sněmovna reprezentantů obžalovala prezidenta Donalda Trampa ze zneužití pravomocí a bránění kongresu ve vyšetřování.....	30
19.12.2019	ČRo Radiožurnál ~ str. 02 ~ 12:08 Ozvěny dne - publicistika
Vězněný katalánský politik Oriol Junqueras získal svým květnovým zvolením mandát europoslance ...	32
19.12.2019	ČRo Radiožurnál ~ str. 02 ~ 18:10 Ozvěny dne - publicistika
Jiří Valenta.....	33
19.12.2019	prvnizpravy.cz ~ str. 00 ~
KOHO POTKAL VRÁŤA EBR z připravované knihy »Slavné osobnosti«	35
19.12.2019	Haló noviny ~ str. 14 ~ Humor

Jaké je žádat o důstojnost?.....	37
19.12.2019 Umění darovat ~ str. 16 ~ Komentář <i>jitka rudolfová</i>	
Přirovnávat Sovětský svaz k nacistickému Německu je vrchol cynismu, řekl Putin na výroční tiskové konferenci	40
19.12.2019 ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>kejlovat</i>	
Co obnáší mediální studia na FSV	47
19.12.2019 jerrywriter.cz ~ str. 00 ~	
Pohádková kolegyně aneb spisovatelka v Reveniu	50
19.12.2019 inspirante.cz ~ str. 00 ~ Inspirace <i>Helena Tutterová</i>	
Rok na restart demokratické opozice	59
19.12.2019 ekonom.cz ~ str. 00 ~ <i>Jan Štětka</i>	
Rok na restart demokratické opozice	59
19.12.2019 iHNed.cz ~ str. 00 ~ <i>autor: Matej Slávik</i>	
Rok na restart demokratické opozice	60
19.12.2019 Ekonom ~ str. 12 ~ Česko <i>Jan Štětka</i>	
Sněmovna reprezentantů schválila obě části ústavní žaloby na prezidenta Donalda Trumpa	61
19.12.2019 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 12:30 Radiofórum	
Mým nejlepším čtenářem byl estébák Mácha, trýznitel faráře Toufara.....	62
19.12.2019 Literární noviny ~ str. 06 ~ Příloha - Interview <i>Václav Dvořák</i>	
Jiří Valenta.....	64
20.12.2019 prvnizpravy.cz ~ str. 00 ~	
Po stopách Putina kuchaře v ČR.....	65
20.12.2019 Deník N ~ str. 04 ~ Zpravodajství	
Spor o výklad dějin	67
20.12.2019 ČT 24 ~ str. 08 ~ 22:00 Události, komentáře	
Občan zmrazil vysílání ČRo: „Babišovi to hodím z trucu!“ Jde o Trumpa a podobnost s Českem	69

20.12.2019	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>mp</i>	
Občan zmrazil vysílání ČRo: „Babišovi to hodím z trucu!“ Jde o Trumpa a podobnost s Českem.....		70
20.12.2019	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>Andrej Babiš</i>	
Aktuality		71
20.12.2019	iforum.cuni.cz ~ str. 00 ~	
Experti: Neuchopitelný a naivní apel na slušnost		73
20.12.2019	Deník N ~ str. 03 ~ Zpravodajství <i>JAN TVRDOŇ</i>	
Čížinský chce oslovit milion voličů. Nesrozumitelné i naivní, tvrdí odborníci.....		74
20.12.2019	denikn.cz ~ str. 00 ~ Česko <i>Jan Tvrdoň</i>	
Jiří Valenta.....		76
21.12.2019	prvnizpravy.cz ~ str. 00 ~	
Nemáte právo pamatovat na své oběti. Je to kultura zapomnění... Fištejn v ČT osvětloval poslední pobouření Rusů		78
21.12.2019	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>nab</i>	
Rusko se narativním válčením snaží vykolíkovat si prostor, komentuje Šír postoj Moskvy k srpnu 196880		
21.12.2019	ct24.cz ~ str. 00 ~ Svět <i>hosenseidlovap</i>	
Nemáte právo pamatovat na své oběti. Je to kultura zapomnění... Fištejn v ČT osvětloval poslední pobouření Rusů		83
21.12.2019	parlamentnilisty.cz ~ str. 00 ~ <i>Hans Štembera</i>	
Ukázka z knihy Kouzelné karamelky na dobrou noc (Kateřina Kubalová)		88
21.12.2019	klubknihomolu.cz ~ str. 00 ~ <i>Kateřiny Kubalové</i>	
Poslechněte si nedělní diskuzi u kulatého stolu		90
22.12.2019	ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ Aktuální dění	
Jiří Valenta.....		92
22.12.2019	prvnizpravy.cz ~ str. 00 ~	
Impeachment amerického prezidenta Donalda Trumpa.....		94
22.12.2019	ČRo Plus ~ str. 01 ~ 18:10 Názory a argumenty	

První kroky Borise Johnsona po vyhraných volbách	96
22.12.2019 ČRo Plus ~ str. 02 ~ 18:10 Názory a argumenty	
Poslechněte si nedělní diskuzi u kulatého stolu	102
23.12.2019 ČRo - plus.cz ~ str. 00 ~ <i>autor: Ondřej Konrád / zdroj: Český rozhlas</i>	
Vánoční dárek pro české vědce	106
23.12.2019 vedavyzkum.cz ~ str. 00 ~ Daniel Münich <i>Daniel Münich</i>	
Jiří Valenta.....	111
24.12.2019 prvnizpravy.cz ~ str. 00 ~	
Jiří Valenta.....	116
25.12.2019 prvnizpravy.cz ~ str. 00 ~	
Dobrým špiónem bych nebyl, říká scénárista seriálu Bez vědomí.....	119
25.12.2019 lidovky.cz ~ str. 00 ~ Lidé <i>Olga Myslivečková</i>	
Jak se z politiků stali herci. Před 87 lety o Vánocích přišel král prostřednictvím éteru poprvé mezi své poddané.....	122
26.12.2019 denikn.cz ~ str. 00 ~ Komentáře <i>Michael Romancov</i>	
Odchod Británie z Evropské unie.....	125
27.12.2019 ČRo Plus ~ str. 01 ~ 17:10 Den podle...	
Vadí mi Babiš a má se to o mně vědět“	126
30.12.2019 Deník N ~ str. 04 ~	
„Vadí mi Babiš a Zeman a má se to o mně vědět.“ Jak Minář a spol. rozhýbali společnost	128
30.12.2019 denikn.cz ~ str. 00 ~ Česko <i>Hana Mazancová</i>	
Přesně před 20 lety ovládla světová média zpráva o zcela nečekané rezignaci ruského prezidenta Borise Jelcina	130
31.12.2019 ČRo Radiožurnál ~ str. 02 ~ 12:08 Ozvěny dne - publicistika	
O době, která potřebuje lži	133
31.12.2019 Haló noviny ~ str. 05 ~ Názory - Polemika	

Josef ŠENFELD

Plné znění zpráv

Ruská státní televize opět zkoušela ukřičet jiný názor, Novotný našel asi jediný recept, jak se proti tomu účinně bránit

1.12.2019 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Komentář Michaela Romancova: Řeporyjský starosta Pavel Novotný hned od počátku nenaplnil základní předpoklad moderátorského tandemu pořadu 60 minut spočívající v tom, že se západní politik, zvyklý na kulturu dialogu a logickou argumentaci, nebude schopen vypořádat s pavlačovou úrovní pořadu.

Když si 22. června letošního roku Rusové a s nimi i celý svět připomínali začátek takzvané Velké vlastenecké války, přinesla agentura TASS následující informaci: Rusko doufá, že jeho iniciativa uznat vítězství nad nacismem za součást světového kulturního dědictví bude přijata co nejdříve. Předsedkyně horní komory ruského parlamentu Valentina Matvijenkova prohlásila: „Musíme nadále ctít historickou pravdu, předávat ji z generace na generaci v plném rozsahu, aniž bychom cokoli zakrývali nebo zdobili...“ Ruský plán mimo jiné obsahuje myšlenku, že se součástí světového dědictví stanou i všechny pomníky, které byly vztyčeny jako připomínka boje proti nacistům...

O pět měsíců později, 23. listopadu, v den výročí sovětského útoku na Finsko se na twitterovém účtu Ústředního muzea Velké vlastenecké války 1941–1945, což je státní kulturní zařízení, objevila tato zpráva: „Před 80 lety začala sovětsko-finská válka. Rovněž se jí říká ‚zimní‘ válka. Během 105 dnů ozbrojeného konfliktu byly stovky tisíc padlých a zraněných. Jejím důvodem bylo ostřelování pozic sovětských vojsk finským dělostřelectvem.“

Přečtěte si také Povedzte mi, Novotný, čo vy si predstavujete pod takým slovom absurdný?

Jedná se o mnohokrát vyvrácenou lež, která se však stala, stejně jako stovky jiných, součástí oficiálního sovětského výkladu dějin. Závazný „kánon“ sovětské historie zněl zhruba takto: První socialistický stát světa dychtil po míru a pod vedením soudruha Stalina a bolševické strany neúnavně budoval průmysl, školy a nemocnice, aby zabezpečil šťastný život dělníků a rolníků. Mezinárodní politická situace však byla složitá a neustále hrozilo, že se imperialisté mladý stát pokusí zardousit. K věrolomnému napadení nakonec došlo ze strany nejagresivnější imperialistické mocnosti – nacistického Německa, které bylo k tažení na východ pobízeno ostatními kapitalistickými státy. Sovětský lid, díky nezlomné vůli a geniálnímu vedení soudruha Stalina, však náporu nacistických hord odolal a nestvůru zardousil v jejím vlastním doupěti. Sovětský svaz a jeho lid přinesli největší oběti a také svobodu porobeným národům Evropy a světa...

Nikdo neměl, respektive nesměl pochybovat o tom, že SSSR měl jen ty nejčistší pohnutky, vždy usiloval o mír, dobro a demokracii. Ano, demokracii. Bezprostředně v poválečných letech se to tak opravdu deklarovalo, neboť svět byl tehdy rozdělen do dvou táborů – imperialistického v čele s USA a demokratického v čele se SSSR.

Krátká epizoda kritického myšlení

Oficiální verze začala být podrobována kritice teprve ve druhé polovině 80. let, v kontextu Gorbačovovy přestavby a v několika prvních letech po rozpadu SSSR. Na krátkou dobu byly postupně zpřístupňovány archivy, respektive některé materiály z nich se dostaly do zahraničí. S Putinovým nástupem k moci se však všechno postupně vrátilo do starých kolejí a dnes jsou dějiny, zejména pak „poslední svátost – velké vítězství“, opět vykládány v sovětských intencích, přičemž vše, co tehdy bylo sovětské, se v nové verzi dominantně stává ruským.

Bez tohoto kontextu nelze pochopit, proč se oficiální ruská místa s takovou vášní pouštějí do boje o pomník maršála Koněva v Praze nebo proč má ministerstvo zahraničí světové mocnosti, stálého člena Rady bezpečnosti OSN a jaderné supervelmoci, potřebu oficiálně reagovat na nápad komunálního politika (sic!), že by

v Řeporyjích mohl vzniknout pomník připomínající podíl vojáků tzv. Ruské osvobozené armády v bojích pražského povstání.

Přečtěte si také Právník legionáře pečuje na ministerstvu obrany o válečné hroby. Teď se dostal do přestřelky mezi Prahou a Moskvou

Starosta Řeporyjí Pavel Novotný (ODS) se tak po Ondřeji Kolářovi (TOP 09), starostovi Prahy 6 a hlavním aktéroví kauzy Koněv, stal dalším českým komunálním politikem, který v ruském mediálním prostoru zanechal stopu. Navzdory skutečnosti, že nemá v plánu svrhnout z piedestalu maršála sovětského svazu, hrdinu SSSR a ČSSR, člena ústředního výboru Komunistické strany SSSR a Nejvyššího sovětu SSSR, ale zatím jen uvažuje o možnosti nějaké formy uctění památky těch, kteří při bojích v Praze tehdy položili své životy, přiměl ruské ministerstvo zahraničí k vyjádření, že se jedná „o naprosto příšerný nápad, o iniciativu, která není zaměřena jen na falšování historie, ale je skutečnou reinkarnací neonacismu, fašismu a všeho, co s tím souvisí“.

Reinkarnace fašismu/nacismu je v ruském mediálním prostoru od anexe Krymu a rozpoutání války na východě Ukrajiny tématem mimořádně frekventovaným a řada ruských novinářů při vyslovení slova fašismus reaguje jak Pavlovovi psi. Citované vyjádření mluvčí ministerstva Zacharovové přimělo protřelou moderátorskou (a manželskou) dvojici Olgu Skabejevovou a Jevgenije Popova, kteří na státním TV kanále Rossija 1 provozují nechutnou, ale státní moci se zcela podbízející, a proto cenou TEFI, jež je ruskou verzí Grammy, mnohokrát oceněnou „politickou talk-show“ 60 minut, aby Novotného pozvali do vysílání.

Zlotřilá Ukrajina, božský Putin

Než se dostaneme k vlastnímu obsahu jeho vystoupení (zde i s českými titulky), je třeba zmínit, že prostor v ruských celoplošných televizích, které jsou pro zhruba 75 procent ruské populace hlavním, často pak jediným zdrojem politických informací, patří státní moci a slouží především systematickému osočování opozice, odhalování domácích i zahraničních nepřátel státu, glorifikaci Ruska i prezidenta Putina a vytváření pocitu, že země je obklopena nepřáteli.

Pro vysílání 29. listopadu bylo anoncováno, že hlavním tématem bude „Ukrajina se opět chystá krást ruský plyn“, ale první reportáž se týkala návrhu na přidání 31. prosince jako dne pracovního klidu. Prezident Putin, pokud by návrh prošel, však bude normálně pracovat, neboť pracuje nepřetržitě a na rozdíl od běžných lidí vlastně nikdy žádné volno nemá, neboť práce prezidenta, podobně jako vysoká pec, nikdy nemůže „vychladnout“.

Přečtěte si také Nemáte pravdu, jste vlastně takový Hitler. O ošidnosti historických paralel a zálibě v nich

Po tomto mobilizačně-pracovním úvodu došlo na Ukrajinu, která sice plyn ještě nekrade, ale mohla by a v OSN stále dělá problémy s Krymem, i když Rusko dalo jasně najevo, že věc je vyřešena jednou provždy. Dále se moderátoři, publikum a část z hostů ve studiu společně pobavili nad hrozícím sporem o interpretaci slov prezidenta Emmanuela Macrona, že NATO je na pokraji mozkové smrti, debatu o nichž hodlá na summitu Aliance otevřít turecký prezident Recep Erdogan. Otázka mozkové smrti, respektive možné nedostatečné mentální kapacity některých západních politiků pak posloužila jako oslí můstek ke spojení s Prahou, kde je nějaký starosta Novotný a moderátory zajímá, zda má zdravý mozek...

Tento způsob vedení rozhovorů, respektive „diskuse“ se v ruských celoplošných televizích bohužel stal standardem. Hosté a moderátoři na sebe běžně křičí, skáčou si do řeči a nezdráhají se vzájemně se urážet za pomoci vulgárních slov, přičemž občas dojde i na fyzickou konfrontaci. Do „diskusních“ pořadů jsou často zváni i lidé ze zahraničí, frekventovanými hosty jsou Ukrajinci a Poláci, kteří, pokud nezastávají proruské názory, jsou často srazeni na kolena. Nikoli přednesenými argumenty, ale odejmutím slova a řevem oponentů, moderátorů a publika. Často nejde o nic jiného než o předem připravený mediální lynč, který je však vydáván za pořad, v němž dostávají prostor jiné názory. Mluvčí prezidenta Zemana Jiří Ovčáček si toho rovněž všiml, když na svém Twitteru konstatoval: „Kouknu na ČST Praha a vidím normalizační názorovou unylost, šed' a nudu. A pak zřím názorovou show v ruské televizi. Má to grády, šokuje. Emoce. Nevídané.“

Jak se sbírá vítr z plachet

Pavel Novotný však hned od počátku nenaplnil základní předpoklad moderátorského tandemu spočívající v tom, že se západní politik, zvyklý na kulturu dialogu a logickou argumentaci, nebude schopen vypořádat s pavlačovou úrovní pořadu. Z toho, co bylo slyšet – oba moderátoři i část hostů starostu Novotného neustále překřikovali –, se zdálo, že logické argumenty byly připraveny: nebude se vztyčovat socha Vlasova; příslušníci Ruské osvobozené armády měli mimořádně spornou minulost, ale v květnu 1945 objektivně Praze pomohli a řada z nich padla; bojovali v době, kdy vojska Rudé armády byla stovky kilometrů daleko, atd.

Na historické argumenty však nakonec nedošlo a můžeme si být jistí, že na ně ani dojít nemělo. Novotný však, a za to zaslouží absolutní uznání, díky své letité zkušenosti z práce v bulvárních médiích, úvodní „obžalobu“ z úst Olgy Skabejevové – ne nadarmo se o ní v Rusku říká, že skvěle ovládá „prokurátorský“ styl vedení rozhovoru –, doprovázel tak nepřehlédnutelnými grimasami, že ruské hvězdy jednoduše sebral vítr z plachet a navzdory bouři, kterou ve studiu vyvolal, svou loď s hrdě vlající řeporyjskou vlajkou s přehledem kormidloval až do konce času, který mu byl dán k dispozici. Moderátorům nakonec nezbylo než rozhovor s Prahou ustříhnout a dál se věnovali už jen hádajícím se hostům ve studiu. Nemohl jsem se ubránit pocitu, že jsme byli, jakkoli v menším měřítku, svědky něčeho podobného, čím byl, respektive měl být, v nacistickém Německu proces s Jiřím Dimitrovem...

Právě tato část pořadu, mimo jiné proto, že všichni ovládali ruštinu a nebylo proto třeba čekat na simultánní tlumočení, mohla českému divákovi ukázat, jak se v ruském státně mediálním prostoru zachází s fakty. Názor, že to, co se v Česku děje, má nejspíš vazbu na způsob, kterým se chovali sovětské bolševici a neschopnost dnešních ruských politiků tuto zkušenost jakkoli zpracovat, protože proč by se jinak Češi, stejně jako příslušníci jiných národů, kteří se za první světové války přidávali k Rusům, od nich teď odvraceli, který prezentoval spolupracovník rádia Echo Moskvy Andrej Nikulin, byl překřičen přítomným poslancem ruské komunistické strany Leonidem Kalašnikovem.

Ten spustil neuvěřitelnou tirádu o Běločeších, kteří v Rusku rozpoutali občanskou válku, zradili Kolčaka a teď se pokoušejí tvrdit, že byla (a možná bude) další občanská válka... Jevgenij Popov pak přitvrdil muziku tvrzením, že Češi ukradli carské zlato. Tuto část programu ukončila řevem Skabejevová, která Nikulina, poté co se zmínil o možnosti, že pokud by se Rusko dokázalo omluvit za některé sovětské excesy, chovali by se Češi jinak, označila za „nemocného člověka“. Rusko se totiž žádné chyby nedopustilo, protože Rudá armáda osvobodila Československo. Za co by se tedy Rusko mělo omlouvat?!? Rozkaz: „Pojďme si poslechnout Putina!“ pak za pražskou částí pořadu učinil tečku.

Tak pravil Putin!

Diváci i hosté ve studiu následně dostali možnost poslechnout si slova ruského prezidenta, který prohlásil, že to byl zejména SSSR, kdo způsobil porážku nacismu a nastolení míru v Evropě a ve světě, že se jedná o historickou pravdu, kterou je třeba udržet pro budoucí generace, stejně jako paměť o tom, kdo to byl, kdo postrkával Hitlera k válce na východě...

Na hlavu starosty Novotného se následně snesla jak kritika, tak i slova chvály. Nevíme, jak se v Řeporyjích rozhodnou, zda vůbec a případně jaký pomník padlým vojákům Ruské osvobozené armády bude vztyčen. Podstatné však je, že obec o problému chce diskutovat, zastupitelstvo bude hlasovat, a pokud návrh projde, budou konzultováni historici a odborníci. To je to podstatné, co mělo zaznít v rozhovoru, ale na co se vinou moderátorů vůbec nedostalo. Podíváme-li se na problém pražských pomníků ruskou optikou, zjistíme, že Moskva a její fandové tvrdí: Koněv osvobodil roku 1945 Prahu. Co dělal předtím a potom, není podstatné, protože pomník symbolizuje pouze tento konkrétní moment. Pokud jde o vlasovce, pro změnu platí: Vlasovci byli zrádci a kolaboranti. Co konkrétního udělali v květnu 1945 v Praze, je nepodstatné, protože jejich zrada je trvalá.

Přečtete si také V Praze, v Sofii, v Kyjevě se nám fašisté snaží ukrást Velkou vlasteneckou válku, zní podrážděně z Ruska

Ve vlastním zájmu bychom se, v Řeporyjích či kdekoli jinde, měli pokusit hledat odpovědi na řadu otázek souvisejících s druhou světovou válkou, včetně toho, kdo byli tzv. vlasovci (nebo banderovci), jak a proč se ocitli u nás, co a proč dělali. K tomu, abychom mohli pochopit, případně ocenit nebo odpustit, co se tehdy dělo, bychom potřebovali přístup k archivům, které však SSSR nikdy pro badatele zcela neotevřel a Rusko se v tomto ohledu chová podle sovětského vzoru. Možná se něco, co pro naši debatu bude relevantní, najde v postupně zpřístupňovaných archivech na Ukrajině.

Zároveň bychom však neměli pustit ze zřetel, že současnému ruskému režimu o fakta nebo pravdu nejde. Jde jim jen o to, aby prostřednictvím své – monumentálně pokřivené a zčásti vylhané – verze dějin vytřískali co možná největší politický kapitál, aby si udrželi vliv. Aby i nadále byli schopni budit dojem, že jsou silní, že jejich pravda je „světové kulturní dědictví“. Skutečnost, že jim v tom momentálně brání starosta Řeporyj Pavel Novotný, který byl během debaty v 60 minutách divákům předveden i ve svém vrchním stanu, jak s maršálskou holí v podobě záchodové štětky cosi řeší na operační mapě, tuto snahu staví do vsutku podivného světa.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| <https://denikn.cz/244464/ruska-statni-televize-opet-zkousela-ukricet-jiny-nazor-novotny-nasel-asi-jediny-recept-jak-se-proti-tomu-ucinne-branit/>

Zpráva EK o vztahu Babiše k Agrofertu

2.12.2019 ČT 24 str. 06 20:00 90' ČT24

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

A pojďme představit hlavního hosta dnešní Devadesátky. Tomáš Weiss z Katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý večer přeju.

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

Dobrý večer.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Celý den přichází jedno vyjádření z řad vládních, ať už ministrů nebo přímo premiéra, které zpochybňuje finálnost toho auditu, který přišel z Evropské komise do Česka, byť ministerstvo pro místní rozvoj to první vyjádření trochu korigovalo. O čem to podle vás svědčí? Jak si to vykládáte? Je to nějaká strategie české vlády zpochybňovat finálnost toho dokumentu nebo v tom je něco jiného?

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

Já si po pravdě nemyslím, že by to byla nějaká strategie, protože pokud by to byla strategie, tak moc dlouho nevydržela. Já se obávám, že spíš to svědčí o určitém překvapení a neznalosti toho, co vlastně očekávat, toho, jak Evropská unie funguje, jak fungují její instituce, což se asi netýká jenom nejvyšších představitelů, to koneckonců jde napříč minimálně některými segmenty české státní správy. Je to prostě nezáměr o evropské záležitosti. A u těch vrcholných politiků je to už jaksí tradiční nešvar, že vlastně moc netuší, k čemu Evropská unie je, jak funguje. Já to spíš já osobně, i když samozřejmě do hlavy jim nevidím, interpretuju tak, že jde spíš o výsledek nějaké znalosti.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Na druhou stranu není to nová a neočekávaná materie. V květnu jsme tu měli předběžnou zprávu nebo předběžný výsledek toho auditu, teď tedy finální. Dlouho se to čekalo a přesto tu máme vyjádření premiéra, který říká: Evropská komise předtím poslala předběžný audit, teď tvrdí, že je to konečný audit, ale to neznamená, že má pravdu. Na otázku České televize: takže Evropská komise pro vás není dostatečnou autoritou, odpovídá není, není, určitě ne, proč si myslíte, že Evropská komise má patent na rozum? Opravdu to nemůže být strategie v podobě zpochybňování těch závěrů?

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

Může to být samozřejmě strategie. Na druhou stranu Evropská komise je tady od toho, aby tahle ta rozhodnutí přijímala. Členské státy jí koneckonců nadaly tímhle tím právem. Evropská komise si nemůže vymýšlet, co bude dělat. Já to považuju za, a my se o tom kontextu pravděpodobně budeme ještě dneska večer bavit, ale já to považuju z pohledu premiéra členského státu, zejména z pohledu premiéra malého nebo středně velkého členského státu, za vrcholně nešťastné prohlášení, protože komise je tady ve skutečnosti proto, aby nám pomáhala, aby zajišťovala, že právo funguje po celé Evropské unii stejně.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Abychom tomu rozuměli jasně - je nebo, není tedy Evropská komise v této věci finální arbitr?

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

Evropská komise v téhle té věci finální arbitr je, protože i když samozřejmě může se stát, že Česká republika zažaluje to její rozhodnutí u soudního dvoru Evropské unie. Já teda nejsem právník a nespecializuju se na evropské právo, takže já doufám, že teďka si nebudu vymýšlet, nicméně Evropská komise vlastně plní tu funkci implementace rozhodnutí evropské unie a dohlíží na to, aby to právo bylo dodržováno. Takže v tomhle tom ohledu Evropská unie je tady od toho, aby kontrolovala, jestli členské státy, a nejenom členské státy, ale i všechny ostatní subjekty, které z evropského rozpočtu ty peníze čerpají, že je čerpají oprávněně a že je čerpají podle pravidel.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Když tedy přijmeme to, že ten audit je finální, o co teď podle vás Česko může hrát? Co se může reálně změnit, co už ne?

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

Já si myslím, že jsou vlastně dvě věci. Jsou dvě části tady téhle té debaty. Jedna ta část je vlastně nastavení systému - rozhodování o čerpání ze strukturálních fondů a toho, jakým způsobem české instituce fungují, jakým způsobem vlastně se rozhoduje o tom, na které projekty potom ty evropské peníze půjdou. Protože tohle to jsou věci, o kterých rozhodnou české, zejména v těchhle těch oblastech z některých fondů, o kterých rozhodnou české úřady po nějaké dohodě s Evropskou komisí, ale potom v těch konkrétních případech rozhodují české úřady. Jedna věc je, jakým způsobem je tenhle systém nastavený. A tady právě Evropská komise říká, že tedy je nějaký problém v českém systému. A pak ten druhý problém je ten finanční problém. A tam to rozhodnutí ještě, jestli tomu dobře rozumím, nemáme. To znamená pokud byl systém špatně nastaven, což tedy vypadá, že systém byl špatně nastaven, tak jestli část těch dotací, nebo některé ty dotace, nebo všechny ty dotace, o kterých se v rámci toho systému rozhodovalo, které šly některým subjektům, jestli se budou muset vracet, respektive jestli je evropský rozpočet České republiky neproplatí.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

No a to, co je možné v tuto chvíli uhrát, je výše té korekce, tedy výše toho, co budeme muset hypoteticky vracet nebo refundovat?

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

To se domnívám, že o tom se pravděpodobně ještě nerozhodlo, a to samozřejmě bude velmi citlivé téma. Ale my netušíme, co je v té zprávě, takže já nedokážu říct, jestli ta zpráva něco takového obsahuje, nebo ne.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Určitě. Znovu připomeňme, že jsou to pouze informace týdeníku Respekt, že tady ta finální zpráva odpovídá té zprávě předběžné. Na druhou stranu, že tomu tak je, tomu zřejmě odpovídají taky ty reakce, ať už premiéra dnes nebo třeba ministryně pro místní rozvoj. Ten vlastní verdikt tedy zvrátit možné není, tedy pokud tam je, že premiér je ve střetu zájmů?

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

To se nedomnívám a to se vcelku, ale, myslím, očekávalo, že k tadyhle tomu verdiktu dojde, protože už to naznačila ta předběžná zpráva. A takhle zásadní rozpory mezi předběžnou zprávou a tou závěrečnou zprávou se asi neočekávaly.

Strana Helmuta Schmidta a Gerharda Schrödera se radikalizuje doleva

2.12.2019 echo24.cz str. 00

Daniel Kaiser

Před měsícem se v Praze na **fakultě sociálních věd** konal obzvlášť povedený workshop pro novináře. Školitel byl z univerzity v Darmstadtu, cílem bylo naučit české novináře, jak pojímat klimatickou krizi a jak ji co nejpůsobivěji –nebo nejhysteričtěji, záleží na úhlu pohledu –podat českému čtenáři. Za to, že takové akce už i na našich univerzitách jdou téměř vždycky jedním,

pokrokovým směrem, má odpovědnost konkrétní vedení škol. Avšak tito organizátoři konformity mají polehčující okolnost. Nebýt partnerů zvenčí, většina takových akcí se prostě neuskuteční. A ti partneři zvenčí jsou ve svém celku uniformní stejně jako univerzity. Zmíněný workshop podpořila pražská pobočka Nadace Friedricha Eberta.

Je to malá ukázka, jak německá politika může vytrvale, kousek po kousku, ovlivňovat dění u nás. Nadace Friedricha Eberta je nadací Sociálnědemokratické strany Německa (SPD), která prochází těžkou krizí a na dramatický úbytek voličstva reaguje kombinací kulturních válek a posunu vlevo v ekonomické a sociální politice. Tento víkend členstvo ve stranickém hlasování volilo nové vedení.

URL| <https://echo24.cz/a/SmCDH/strana-helmuta-schmidta-a-gerharda-schrodera-se-radikalizuje-doleva>

Zpráva EK o vztahu Babiše k Agrofertu

2.12.2019 ČT 24 str. 11 20:00 90' ČT24

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

A pane poslanče Knotku, začněme, prosím, u vás. Nemělo by opravdu ministerstvo pro místní rozvoj s odkazem na veřejný zájem zveřejnit text té finální auditní zprávy?

Ondřej KNOTEK, europoslanec /ANO/

Já si právě jako bývalý firemní auditor umím představit, že je právě v zájmu občanů, aby ten proces došel řádně do konce. A pakliže ta zpráva, kterou jsme obdrželi, ty předběžné závěry jsou vlastně v režimu důvěrné už od Evropské komise, tak je asi v zájmu, aby to takto bylo dodrženo. Kdyby to komise nenavrhl, tak by bylo potřeba to zveřejnit.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Mimochodem, promiňte, navrhla to podle vás komise, nebo to navrhl Agrofert, nebo ministerstvo pro místní rozvoj?

Ondřej KNOTEK, europoslanec /ANO/

Rád bych vám, odpověděl tuhle tu informaci zcela rozhodně nemůžu mít jako k dispozici a nevím ji, neznám ji.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Jde mi možná o obecný princip, zda to může navrhnout jedna i druhá strana?

Ondřej KNOTEK, europoslanec /ANO/

V tomto detailu já tento proces neznám, nikdy jsem se jím nezabýval. Já to беру, tak, že Evropská komise právě to poslala, a jestliže je možné, že je to označené jako důvěrné, tak prostě je to legitimní postup, ať už /nesrozumitelné/ jakákoliv.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Pane poslanče Zdechovský, zveřejnit v tuto chvíli, anebo nutné vyčkat na dokončení toho procesu Evropské komise?

Tomáš ZDECHOVSKÝ, europoslanec /KDU-ČSL/

Tak vzhledem k tomu, že se jedná o finální zprávu, takže předpokládám, že tato zpráva by měla být zveřejněna, nebo aspoň by měl být zveřejněn v tuhle tu chvíli závěr, jaký komise učinila, protože ten závěr už nevratný, ten závěr nelze zpochybnit. Ten říká: buď to, že Andrej Babiš je ve střetu zájmů, nebo není ve střetu zájmů. Nic jiného neexistuje. A to odůvodnění, klidně ať tam proběhne ta lhůta, která tam má běžet ty 2 měsíce na napravení toho stavu, a poté ať je zveřejněna celá zpráva. Ale ta zpráva by měla být zveřejněna. To navrhla i ombudsmanka O'Reilly, ombudsmanka Evropské unie .

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Pane poslanče Knotku, premiér Babiš, už jsme to tu citovali, dnes na otázku Česká televize, zda ten zasláný audit je finální, nebo ne? Řekl: je to jednoduché, Evropská komise předtím poslala předběžný audit, teď tvrdí, že je to konečný audit, ale to neznamená, že má pravdu. Proč si myslíte, že Evropská komise má patent na rozum? Odpověděl premiér Babiš. Je namístě takto zlehčovat autoritu Evropské komise, není to v posledku minimálně nestrategické?

Ondřej KNOTEK, europoslanec /ANO/

Já si myslím, že je důležité, aby prostě jsme si uvědomili, že Evropská komise nemůže prostě finálně rozhodnout prostě o členské zemi. Pokud by prostě nedošlo ke shodě, a vy správně říkáte, že v tuhle tu chvíli máme předběžné závěry. V červnu to byl návrh zprávy o auditu jako celku a teďka běží dvouměsíční lhůta od toho českého překladu co obdržíme.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Ale slyšeli jsme dnes několikrát /nesrozumitelné/ Evropské komise , že ten závěr je opravdu finálním, že jediné co v tuto chvíli může Česká republika dělat je vyslovit se k opatřením, které Evropská komise navrhuje. Připustíte, že Evropská komise je v této věci rozhodující arbitr.

Ondřej KNOTEK, europoslanec /ANO/

Nemyslím si, že může být rozhodující arbitr. Rozhodující arbitr v případně neshody může být dle mého maximálně soud. Přece nemůžeme dopustit, aby Evropská komise byla nad členskou zemí. O tom není Evropská unie. My jsme přece unie členských států. Ano Evropská komise je věrohodná instituce, ale souhlasím s panem premiérem. Nemůže být prostě vždy patent na pravdu a v případě, že se jakýmkoliv členským státem v čemkoliv neshodne, nemusíme dělat v tomto konkrétním případě, tak prostě tady je další instituce nějaká soudní, která prostě v této věci může rozhodnout. Ale nemůžeme přece dovolit, aby Evropská komise nám něco nadiktovala.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Pan Zdechovský, kroutíte hlavou.

Tomáš ZDECHOVSKÝ, europoslanec /KDU-ČSL/

No je to naprostý nesmysl je to finální rozhodnutí. Můžeme se přece pít o tom, jakým způsobem vlastně co budeme vracet, popřípadě může být soud o tom jaká opatření přijmout nebo nepřijmout vůči těm subjektům, které jsou zmíněné v této auditní zprávě. Ale toto rozhodnutí je finální. Tady prostě vůbec není žádná jiná diskuse. Já doporučuji opravdu všem, kteří to zpochybňují, ať si na studují procedury Evropské unie. Prostě mě to přijde absolutně od premiéra A od některých europoslanců absolutně neprofesionální a myslím si, že pokud by debata se měla ubírat tímto směrem, tak já se opravdu omluvím a nebudu se jí účastnit, protože je nesmyslná. Prostě to co tady zaznělo je totální nesmysl. To stanovisko je finální a premiér České republiky, popřípadě vláda, popřípadě dotčené ministerstvo může vlastně zažalovat Evropské komisi, a pít se o těch opatření, které má přijmout, ale to je všechno co může udělat.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Ano zastane pane poslanče z plachet otázku na pana doc. Weisse, tak nás použil pane docente, jako arbitra tohoto sporu. Vy jste už dřív naznačil, že Evropská komise je skutečně tím arbitrem.

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

Evropská komise je tady od toho, aby dohlížela na implementaci evropského práva a v otázkách rozpočtu, aby ten rozpočet prostě utrácela a rozhodovalo o tom, jestli se utrácí správně nebo špatně. Od toho si ji koneckonců členské státy zřídili, takže to není tak, že by byla nad členskými státy, je to je to nástroj členských států v tomhleto ohledu. Takže já bych to nerad posouval do nějaké debaty o tom, že Evropská komise nám něco diktuje. Evropská komise nám diktuje něco, co my po nich chceme, aby nám diktovala. My jsme si ji proto udělali. Takže tady se obávám, že teda se přikloním ačkoliv bych nerad, tak se domnívám, že ta interpretace postup pana poslance Zdechovského je, řekl bych trochu správnější.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Využiju vaší přítomnosti, Jiří Kappler se ptá součástí správě, tak i konstatování, že Andrej Babiš porušil český zákon o střetu zájmů. Jsou právníci Evropské komise natolik obeznámeni s naším právním řádem, aby toto mohli tvrdit a přebírat úlohu našich soudů, pana docente?

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

Opět, my nevíme co tam konstatují, takže já skutečně nedokážu říct.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Dá se to minimálně vydedukovat z reakce premiéra, který říká je to skandální. Evropská komise vykládá, že /nesrozumitelné/.

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

Bavili jsme se o tom, že reakce pana premiéra je podle mého názoru trochu nešťastná a velmi nepřesná nebo je trochu nepřesná a velmi nešťastná. Takže my nevíme ani, jestli viděl tu zprávu. Já nedokážu říct nedokážu říct, jakým způsobem a co přesně ta zpráva konstatuje. Na druhou stranu samozřejmě právníci Evropské komise velmi dobře vědí k čemu se mohou a k čemu se nemohou vyjádřit. A koneckonců do Evropské komise my posíláme i naše právníky to není tak, že by prostě v Evropské komisi, v její právní službě seděl prostě jenom belgický a švédský právník a říkal a četl české právo v češtině a řekl tadyhle tomu rozumím.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Rozumím. Pane Zdechovský, pokud to skutečně v tom finálním závěru je tedy, že Andrej Babiš porušuje střet zájmů i podle tuzemského práva. Může mít Evropská komise pravdu a má právo to vyslovit, když vezmeme v potaz závěr tuzemského Ministerstva spravedlnosti, který je přesně opačný. A je to rok starý záběr Ministerstva spravedlnosti, který říká svěřenský fond ze své podstaty nemůže být ovládanou osobou, o které mluví zákon o střetu zájmů. Jde to proti sobě.

Tomáš ZDECHOVSKÝ, europoslanec /KDU-ČSL/

Tak já si myslím, že je potřeba říci, že vlastně, kdo dneska šéfuje Ministerstvu spravedlnosti a Ministerstvu pro místní rozvoj, které interpretují ten zákon. Já se prostě domnívám, že ta interpretace je poměrně dosti tendenční. Andrej Babiš je konečný vlastně příjemce benefitů, když se koukneme do toho slovenského rejstříku firem tak vidíme, že na rozdíl od českého, které je méně transparentní, tak vidíme, že Andrej Babiš je ta konečná osoba, která může rozhodnout o tom, co se tam kdy vlastně v tom fondu svěřenecké Agrofertu prostě bude dít a tím nenaplnuje ten zákon, který vlastně byl předložen v České republice. On je příjemce benefitů vlastně z skupiny Agrofert a tady jednoznačně od začátku říkáme existující možnosti. První možností je, že premiér se vzdá dotací. Druhá možnost je, že premiér nebude premiérem a bude poslancem a může dělat skvělé funkci poslance nebo třetí možnost je, že vlastně /nesrozumitelné/ výkonů svých mandátů vlastně prodá nebo za rok výkonu svého mandátu prodá Agrofert za tržní hodnotu nějaké jiné firmě. Žádný jiný vlastně výstup z toho není.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Pane poslanče Knotku, když zůstaneme u toho svěřenského respektive u těch svěřenských fondů a budeme konkrétní ve svěřenských fondech, které spravují právě skupinu Agrofert figurují konkrétní tyto osoby. Zbyněk Průša předseda představenstva Agrofertu, který se s Andrejem Babišem zná. Od devadesátých hled po tom Alexej Bílek právník, který ovšem zastupuje premiéra i v jeho soukromých věcech. Václav Knotek, který pracuje pro Agrofert téměř 20 let a také manželka Andreje Babiše Monika Babišová. Kde je tedy jistota, že premiér přes tyto lidi nadále neovládá Agrofert, když vezmeme v potaz, že obmyšlený tedy závislý na ekonomickém chodu Agrofertu.

Ondřej KNOTEK, europoslanec /ANO/

Jistota je lex Babiš, je to zákon, který byl dán právě za účelem, aby tato věc byla legální. Pan premiér pokud je mi známo přesně tak s Babišem/nesrozumitelné/ a není důvod, aby byl této chvíli považován, že dělá něco špatně.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Ale současně nominoval do těch dvou svěřenských fondů lidi, kteří jsou blízcí jemu a skrze, které může dál Agrofert ovládat.

Ondřej KNOTEK, europoslanec /ANO/

Já nebudu tedy rozhodovat o tom, kdo řekl, že ho může ovládat. Prostě pokud tyto osoby jsou nominovány předpokládám, že to umožňuje v souvislosti vyplývající lex Babiš. Přece se nebudete ptát, nejsem tiskový mluvčí hnutí skupiny Agrofert, nezlobte se.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Kde je tedy z vašeho pohledu ta jistota, že premiér Babiš nadále neovládá skupinu Agrofert, že nesplnil podmínky pouze formalistně nebo formálně.

Ondřej KNOTEK, europoslanec /ANO/

Každý občan je si přece roven před zákonem. Jako, pokud tedy máte prostě zákon, který se tento zákon se vztahuje na všechny. Iniciován by byl kvůli panu Babišovi a mě přijde úplně opravdu vtipné ty tanečky kolem toho. Prostě opozice to vyvolala, udělala si zákony to hnutí Sobotky a Kalouska. Neuspěli s tím, preference neklesli, tak přišla žaloba, udání na Evropskou komisi. Ta to teďka nějakým způsobem řeší a zase jsou tady kolem toho prostě tanečky kolem dokola a opozice si zcela jistá přesně co má kdo dělat.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Vy jste si jistý, že premiér Babiš prostřednictvím svěřenských fondů neovládá Agrofert.

Ondřej KNOTEK, europoslanec /ANO/

Jako občan České republiky mám plnou důvěru svého premiéra.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

A pane Zdechovský, předseda sněmovny Radek Vondráček asi předminulý týden hájil tento postup premiéra Babiše slovy, kdybyste svěřil svůj majetek někomu cizímu. Není to vlastně logická námitka?

Tomáš ZDECHOVSKÝ, europoslanec /KDU-ČSL/

Opravdu říkáme jako já těžko hledám logiku v celé té věci a myslím si, že těžko hledám logiku ve výroku pana Vondráčka. Pokud ty subjekty, nebo ti lidé byli ekonomicky propojení a je poměrně dost známo, že tito lidé, kteří dneska šéfují tomu fondu, tak jsou velmi dobří známí nebo přátelé spíš Andreje Babiše, tak já se to prostě dokážu představit. Ale říkám ten audit je úplně o ničem jiném. Ten audit je o tom, že Andrej Babiš prostě je příjemce benefitu. Je to prostě o tom, že Andrej Babiš má možnost, když skončí v politice se vrátit do Agroferty. Takže tam ten střed zájmu je a vlastně po dobu, kdy pan premiér je premiérem, tak vlastně může jeho firma, která bude zase jeho teďka někde zaparkovaná čerpat dotace, a to je prostě ten konflikt zájmů, a to je potřeba trpělivě vysvětlovat lidem.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Konflikt zájmů spočívá i v tom, že by Andrej Babiš měl i nadále mít vliv na chod Agroferty skrz svěřenské fondy. Zeptám se i vás pane poslanče Zdechovský. Vy byste svůj majetek svěřil někomu koho neznáte.

Tomáš ZDECHOVSKÝ, europoslanec /KDU-ČSL/

Já, když jsem stal europoslancem, tak jsem svěřil svůj majetek lidem, které jsem dostatečně neznal, takže si myslím, že já s tím problém nemám.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Pánové poslanci děkuji vám oběma. Přeju pěkný večer.

Ondřej KNOTEK, europoslanec /ANO/

Děkuji za pozvání krásný večer.

Tomáš ZDECHOVSKÝ, europoslanec /KDU-ČSL/

Krásný večer.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Zpráva Evropské komise vytyká českému premiérovi, že svěřenské fondy z řídil pouze na dobu určitou, a to do doby než skončí ve vládě. Jenom pro připomenutí, ve chvíli, kdy do tohoto svěřenského fondu takzvaný zakladatel převede svůj majetek ztrácí svá vlastnická práva. Mění má během té doby na starosti správce. Právě toho ale může Andrej Babiš odvolat třeba v případě, kdy poruší povinnosti při správě majetku, ale taky tehdy, kdy například nebude hájit jeho zájmy. Na správu fondů potom dohlíží tříčlenná rada takzvaných protektorů. Tu jmenuje znovu Andrej Babiš a podle dokumentu se může za určitých situací schůze rady i účastnit a nakonec při ukončení správy fondů se veškeré jmění vrací Andreji Babišovi, který má nárok také na všechny zisky, a právě to jsou argumenty, kterými komise už květnovém návrhu auditní zprávy zdůvodňovala střet zájmů českého premiéra. A míříme za dalším hostem dnešní Devadesátky Tomáš Pacovský partner společnosti Apogeo, zdravím vás dobrý večer. Opět, byť se možná budete bránit vás budu pasovat do role arbitra. Z vašeho pohledu splnil premiér Babiš požadavky tuzemského zákona o střetu zájmů, když skupinu Agrofert svěřil do dvou svěřenských fondů.

Tomáš PACOVSKÝ, partner, Apogeo

Tak k tomuto tématu je velmi těžké se vyjádřit z mé role jakožto ekonoma, nikoliv právníka. Zejména z důvodu, že neznám přesné znění statutů, to znamená konkrétní nastavení svěřenského správce svěřenského fondu. Zde je velmi důležité obsazení role svěřenského správce a dále pak obmyšlených, neboli beneficentů a jejich případných pravomocí.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Ale mnohé indicie známe, mluvili jsme o nich, jsou ve veřejném prostoru, veřejně známé. Ptám se vás coby experta na svěřenské fondy. Víme o tom, že Andrej Babiš je obmyšlený, že mu záleží na tom, do jaké míry Agrofert ekonomicky funguje nebo nefunguje. A známe taky jména lidí, kteří fungují v těch svěřenských fondech a jsou to lidé, kteří jsou velmi úzce navázáni na premiéra. Ptám se, za těchto okolností splnil postulat požadavky tuzemského zákona o střetu zájmů nebo ne.

Tomáš PACOVSKÝ, partner, Apogeo

To je opravdu velmi těžko posoudit záleží jaké pravomoce on jakožto zakladatel, popřípadě jako obmyšlený má. My osobně klientům doporučujeme pouze minimální zapojení zakladatelů na fungování samotného svěřenského fondu, takže bude se jednat opravdu právní otázku.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Co je podstata svěřenského fondu? Je to svěřit majetek někomu úplně cizímu nebo někomu komu ten původní majitel důvěřuje.

Tomáš PACOVSKÝ, partner, Apogeo

Ano, mělo by se jednat o vyčlenění a správu souborů majetku z vlastnictví zakladatelé správci, který se tímto zavazuje a přebírá jaksi povinnost tento majetek spravovat v souladu s účelem. Ten účel svěřenského fondu je klíčová věc v rámci nastavení.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

A tím, kdo má spravovat majetek ve svěřenském fondu má být někdo úplně cizí a potom může být někdo, kdo je nějakým způsobem vázaný na toho původního majitele.

Tomáš PACOVSKÝ, partner, Apogeo

Tady se jedná o výběr zakladatelé samozřejmě, pokud se podíváme do anglosaské legislativy, odkud ty trusty česky řečeno, svěřenské fondy pocházejí. Tak bývá zvykem, že na zprávu svěřenského fondu bývají vybíráni profesionálové bez přímé vazby na zakladatele.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Je ten institut svěřenského fondu, tak jak je upraven v českém právním řádu vůbec vhodný na řešení situace střetu zájmů.

Tomáš PACOVSKÝ, partner, Apogeo

Ano, domnívám se že ano, ve své praxi jsme několika politikům nastavovali svěřenské fondy, ať už politikům na komunální úrovni či na té vyšší. A jedná se opravdu o správné nastavení a využití tohoto institutu. Institut sám o sobě je poměrně volný a záleží na podmínkách správy dozoru a zejména účelů svěřenského fondu.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

No a ti vaši klienti byli obmyšlenými v celém tom řešení toho svěřenského fondu? Tedy, no to tam nastaveno, takže ten majetek se jím opět vrátí poté co skončí výkon veřejné funkce?

Tomáš PACOVSKÝ, partner, Apogeo

V těch konkrétních kauzách, které jsme řešili nebyli mezi obmyšlenými, ale opravdu rád bych zopakoval, že záleží na konkrétním nastavení a využití veškerých možností, například dohlížitelé či protektora v rámci svěřenského fondu. To znamená ten institut je natolik volný, že záleží vždy na konkrétním nastavení.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Ještě mě zajímá často se v souvislosti s řešením střetu zájmů mluví o takzvaných slepých fondech, odpovídá to tuzemské aktuální nastavení svěřenských fondů principům zlatého fondu nebo je nutné přijmout novou právní úpravu, která by možná nevyvolávala pochybnosti o tom, do jaké míry může ten původní majitel ten majetek dále ovládat nebo ne.

Tomáš PACOVSKÝ, partner, Apogeo

Já se domnívám, že tuzemská právní úprava je v pořádku, je funkční její specifikum je, že vychází z quebeckého občanského zákoníku, tudíž dochází k jakési implementaci anglosaského práva na kontinentální právo, což samo o sobě může přinášet jisté komplikace. Klasické kontinentální právo nezná majetek bez vlastníka, takže se zde setkáváme s jaksi novým institutem. Ale dle mého názoru není nutné nic dramaticky na tomto zákoně měnit.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Jak často se ten institut svěřenských fondů využívá v Česku?

Tomáš PACOVSKÝ, partner, Apogeo

Poměrně často. My ho známe od roku 2014 s novelou nového občanského zákoníku. Jeho větší využití začalo někdy zhruba na přelomu roku 2016 - 17, kdy si veřejnost či klienti jaksi s tímto novým institutem seznámili a získal si jejich důvěru. Z mého pohledu je to velmi užitečný institut, který slouží k vícero účelům, ať už se jedná o eliminaci dědického řízení, mezigeneračního předání či například udržení celistvosti rodinného majetku.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Tomáš Pacovský, děkuju moc přeju hezký večer.

Tomáš PACOVSKÝ, partner, Apogeo

Děkuji, hezký večer vám i televizním divákům.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Tak pane docenta pojďme na divácké dotazy. Ondřeje zajímá, jak může Andreje Babiše střet zájmů ovlivnit postavení Česka, do jaké míry hrozí riziko, že bude Česká republika politicky slabší, méně akceschopnější k prosazování priorit. Mění se nějak postavení Česka nebo všechno pojede ve starých kolejí, míněno nejspíš postavení Česka v rámci Evropské unie.

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

Já se domnívám, že tohle je ve skutečnosti ta klíčová otázka zejména teda do budoucna, a protože v současnosti probíhá jednání o víceleté finanční perspektivy a to znamená rozpočtu Evropské unie na příštích 7 let 2021- 2027. A tam se domnívám a jedno z těch velkých témat je právě vláda práva v členských státech, a to, do jaké míry vlastně evropské peníze byly v některých zemích třeba částečně zneužívané a já se obávám, že tímhle tím vlastně Česká republika se zařazuje z pohledu minimálně velké části členských států přesně do té kategorie zemí, kde vlastně politici zneužívají evropské peníze. A vzhledem k tomu, že naše pozice je snaha dostat z evropského rozpočtu co nejvíc, tak tady máme hned jeden argument, proč ti plátcí do evropského rozpočtu řeknou podívejte se, jak to u vás vypadá, co děláte s našimi penězi, my rozhodně vám víc peněz dávat nebudeme chtít.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

A pojďme připomenout, že Česko je členem spolku Přátel koheze. To je jedna z těch věcí o kterou se teď bojuje, aby tedy nedošlo k ubrání finančních zdrojů právě na kohezní, na tu vyrovnávací politiku. To o čem jste mluvil, to je vliv na neformální postavení České republiky při těch vyjednáváních, anebo to může mít i ten dopad, že by kupříkladu premiér Babiš byl-li by ve střetu zájmů se nemohl některých rozhodování účastnit.

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

To já si myslím, že takhle evropské právo nastavené není a vlastně neumí říct tenhle člověk je v nějakém střetu zájmů nemůže se zúčastňovat, protože premiér Babiš se účastní jednání Evropské rady a tam se prostě účastní jako premiér země.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Někteří europoslanci dnes ale kupříkladu zpochybňovali právě to, zda se bude moci Andreje Babiše zúčastní všech jednání Evropské rady. To vidíte jak?

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

To já si nedokážu si úplně představit na základě čeho by někteří europoslanci chtěli premiérovi členského státu zabránit v účasti na jednání Evropské rady, abych pravdu řekl. Politicky je to samozřejmě možná problematické. A politicky se dokážu představit, že Evropský parlament, jehož souhlas je samozřejmě také zapotřebí při schvalování jakéhokoliv evropského rozpočtu v tom může vidět problém, ale fakticky si nedokážu představit, že by k něčemu takovému mohlo dojít.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Zpátky k penězům, pokud skutečně tam a výrok auditorů Evropské komise je takový, že Česko bude muset vrátet nějaké peníze zpátky Evropské unii. Hrozí krácení nějakých tuzemských dotačních programů, jak se o tom mluvilo v souvislosti s tou předběžnou zprávou.

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

Já se domnívám, že se asi nebude jednat o krácení těch dotačních programů, ale spíš se bude jednat o neuznání některých nákladů, protože strukturální fondy fungují tak, že Česká republika vlastně předfinancovává ty jednotlivé výdaje těm jednotlivým soukromým subjektům, občas veřejným subjektům a potom vlastně ty peníze dostává refundované zpátky.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Proto takzvaná certifikace.

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

Přesně tak. Takže jestli jde o něco, tak jde o to aby, že Evropská komise může neuznat některé náklady. To znamená, že je v konečném důsledku zaplatí český daňový poplatník, ačkoliv tak původně neplánoval.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Musí to nutně zůstat u českého daňového poplatníka, jaká je šance, že český stát úspěšný ty peníze vymůže po skupině Agrofert.

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

To potom samozřejmě bude záležet na českém právu a na českých soudech.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Už jsme mluvili o několika možnostech, jak řešit systémově střet zájmů premiéra. Tak, které řešení vám připadá coby nejvhodnější, nejsystematičtější.

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

Upřímně řečeno, já vám maximálně můžu říct svůj soukromý názor. A já se soukromě také domnívám, že tam těch variant moc není. Prostě buď rozhodujete o penězích, anebo přijímáte peníze. A jakmile jste na obou dvou stranách, tak já bych v tom osobně viděl trošičku problém. A takže ty varianty jsou podle mě vcelku nasnadě.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Tak já moc děkuju. Tomáš Weiss z Katedry evropských studií, **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy byl hlavním hostem dnešní Devadesátky. Přeju hezký večer.

Tomáš WEISS, Katedra evropských studií **FSV UK**

Děkuju za pozvání, hezký večer.

Jiří VÁCLAVEK, moderátor

Na závěr nabízíme další část dnešního vyjádření premiéra Andreje Babiše. Po něm následuje byznys ČT24 s Petrem Kozlíčkem, hezký večer.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí /ANO/

Když jsem šel do voleb 2013, takže všichni věděli co mám. Já jsem odešel z firmy 2014 a tuhle lex Babiš vymysleli zoufalci, když viděli, že my nadále stoupají reference, i když mě vyhodil Sobotka z vlády, tak to stále nestačilo, tak přišli s lex Babiš, takže já to považuju za absurdní a uvidíme, jak se k tomu postaví Česká republika.

reportérka

Jak si vysvětlujete ten rozpor, že ministryně pro místní rozvoj tedy tvrdí, že to není finální. Evropská komise tvrdí, že to finální je. Jak je to možný?

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí /ANO/

No je to jednoduché. Evropské komise předtím poslala předběžný audit. Teďka tvrdí, že je to konečný audit, ale to neznamená, že má pravdu. To znamená, že k tomu auditu asi tam budou nějaké lhůty a Česká republika se k tomu vyjádří a předpokládám, že ten audit, pokud nevím nějaký je, ale pokud nebude vlastně v souladu s tím co Česká republika tvrdila, tak samozřejmě ho odmítne. Takže ano v jedné straně je to konečný audit z pohledu Evropské komise, ale určitě ne z pohledu České republiky.

reportérka

Evropská komise pro vás není dostatečnou autoritou, když to tak řeknu, když vlastně oni něco tvrdí a vy.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí /ANO/

Ne určitě ne, proč? Proč si myslíte, že Evropská komise má patent na rozum? Nemá. Evropská komise nemá vykládat české zákony, nemá vykládat zákon speciální zákon proti Babišovi. Evropské komise má vykládat evropské zákony a ne české zákony. Určitě to není autorita.

reportérka

Je to nejdůležitější unijní instituce a my jsme členem Evropské unie, tak proč pro vás není autorita.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí /ANO/

Protože nemá vykládat české zákony, do toho ji nic není.

reportérka

Myslíte, že kdyby to dělala ta nová komise, že by, protože jste říkal bylo v posledních minutách končící komise, takže by to dopadlo na ty závěry?

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí /ANO/

Nemám pocit, já mám pocit toho, že samozřejmě to interpretujete tak nám to vyhovuje. Celá ta auditorská mafie, kterou tady paktovat pan Vagenknecht , který mimochodem připravil Českou republiku o 800 000 000 nenávratně. Zkuste to taky někdy pustit. Česká televize vlastně nepustila tu esemesku celou.

reportérka

Tak my nevíme o žádné sms, mluvila jsem s kolegy nevíme komu jste ji poslal. Komu jste poslal?

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí /ANO/

Paní Ježkové, Jelínkové. Já vám ji můžu ukázat, a dokonce jste ji vysílali na ČT 24, ale nedali jste ji večer ve zpravodajství, kde se na to dívá co nejvíc lidí. Neříkám, že zatím podle mých informací stojí tenhle pirátský senátor, který byl bývalý náměstek ministra financí, to jsem byl já a který samozřejmě nás udal ohledně softwaru na MMR a jsme přišli nevratně o 800 000 000. No a samozřejmě média stále mluví o tom, že se něco bude vracet. Podle mého názoru se nic vracet nebude. V minulosti se vracelo 30 miliard demo blok, který teďka řve, korupce, podvody jsme vraceli kvůli Vagenknechtovi, pirátovi jsme vrátili 800 000 000. To vám ale nevyhovuje, takže to nepouštíte a teď se uvidí, jak to dopadne. Esemesku vám paní redaktorko můžu ukázat.

reportérka

Mě jste ji neposlal, tak o tom nevím.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí /ANO/

Tak vy jste ČT.

reportér

Transparency International uvedla doslova, že jste podvodník, že byste měl odstoupit, jestli můžu poprosit o reakci.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí /ANO/

Tak já jsem se k tomu vyjadřoval. Tak včera nevím byl jsem v otázkách Václava Moravce, takže zkorumpovaná neziskovka Transparency Internacional, která dostává peníze od ministerstev v minulosti hlavně od Chovance, dostávala peníze za čas, když dohlížela na to, jak se rozkrádají České dráhy za pana Žaludy a Bazaly, tak tam taky měli jako kontrakt. Takže je to osobní záležitost pana Ondráčka, který chtěl u nás dělat ministra vnitra před volbami v rok 2013, takže my máme spolu soud. Oni mě žalují a já na tom trvám. Já si myslím, že neziskovky by neměly dostat peníze od státu, když dělají politiku a vyjadřují se jako politicky. Transparency dostala peníze z Bruselu taky zajímavé i z OLAFu, i z dalších různých zdrojů ze zahraničí. No, tak samozřejmě Transparency dělá politiku, takže je součástí těch lidí, kteří vlastně chtějí abych nebyl v politice, takže já jsem se k tomu vyjadřoval xkrát.

reportérka

/nesrozumitelné/ vlastně v souvislosti s auditem sejdou lídři všech parlamentních stran a jenom co na to říkáte a popřípadě jestli uvažujete, že by jste se té schůzi taky účastnil.

Andrej BABIŠ, premiér, předseda hnutí /ANO/

Tak určitě nejsem pozvaný. Tak lídři parlamentních stran mají konečně nějaký program, protože nemá žádný. Tak konečně mají zase anti Babiše na stole, tak já jim držím palce.

V listopadu se v Bratislavě předávala ocenění Lúč z tmy

2.12.2019 romea.cz str. 00 zahraniční
voj, ryz

Občanské sdružení eduRoma - Roma education project spolu s Ústavem romologických studií **Fakulty sociálních věd** a zdravotnictví Univerzity Konstantina Filozofa v Nitře předaly 22. listopadu několika osobnostem ocenění jménem romských organizací a nezávislých osobností Lúč z tmy. Záštitu nad 2. ročníkem ocenění Lúč z tmy převzala slovenská prezidentka Zuzana Čaputová.

Lúč z tmy je ocenění, které již druhý rok udělují romské organizace a nezávislé osobnosti těm, kteří se dlouhodobě zasazují o zlepšení postavení Romů v různých oblastech života nebo se významným způsobem podílejí na budování mostů mezi Romy a většinou společností. Cílem ocenění je objevovat, prezentovat veřejnosti a oslavovat pozitivní příklady osobností z řad Romů i neromů a zároveň motivovat laureáty, aby ve svém úsilí nepolevili a nadále ve své lidskosti vytrvali.

Laureáty a laureátkou ocenění Lúč z tmy se pro rok 2019 stali: etnolog Arne Mann, kterému porota cenu udělila za jeho vědecký přínos a budování pozitivního obrazu Romů na veřejnosti, za bourání mýtů a stereotypů a za neúnavnou popularizaci dějin a tradiční kultury Romů. Porota udělila cenu Lúč z tmy také dvojici romských aktivistů z Velkého Krtíše - Janette Knapekovej a Adriánovi Berkymu, a to za jejich vytrvalé působení v sociální oblasti a za inovativní přístupy v oblasti podpory bydlení znevýhodněných nájemníků. Uznání dostali také za práci s mladými lidmi a jejich trpělivé vedení na cestě za lepším a kvalitnějším vzděláním.

Jednou z loňských laureátek ceny Lúč z tmy, etnoložka a historička Zuzana Kumanová, se stala novou posilou týmu výběrové komise, která rozhoduje o letošních oceněních. Dalším členem komise je například Csaba Horváth, generální tajemník sdružení Společnými silami za rozkvet Gemera a zároveň předseda neformální iniciativy Opre Roma - Romové za lepší Slovensko a Evropu.

Ocenění Lúč z tmy tvoří zároveň živou celoroční interaktivní platformu, která otevírá ve veřejnosti aktuální témata týkající se současného postavení Romů na Slovensku a v Evropě.

Slavnostní akce se uskutečnila 22. listopadu v prostorách Caffè Berlinka v Bratislavě.

URL| <http://www.romea.cz/cz/zpravodajstvi/zahranicni/v-listopadu-se-v-bratislave-predavala-oceneni-luc-z-tmy>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
romea.cz

Strana Helmuta Schmidta a Gerharda Schrödera se radikalizuje doleva

2.12.2019 echoprime.cz str. 00 Homepage, Komentáře
Daniel Kaiser

Před měsícem se v Praze na **fakultě sociálních věd** konal obzvlášť povedený workshop pro novináře. Školitel byl z univerzity v Darmstadtu, cílem bylo naučit české novináře, jak pojímat klimatickou krizi a jak ji co nejpůsobivěji – nebo nejhysteričtěji, záleží na úhlu pohledu – podat českému čtenáři. Za to, že takové akce už i na našich univerzitách jdou téměř vždycky jedním, „pokrokovým“ směrem, má odpovědnost konkrétní vedení škol. Avšak tito organizátoři konformity mají polehčující okolnost. Nebýt partnerů zvenčí, většina takových akcí se prostě neuskuteční. A ti partneři zvenčí jsou ve svém celku uniformní stejně jako univerzity. Zmíněný workshop podpořila pražská pobočka Nadace Friedricha Eberta.

Před měsícem se v Praze na **fakultě sociálních věd** konal obzvlášť povedený workshop pro novináře. Školitel byl z univerzity v Darmstadtu, cílem bylo naučit české novináře, jak pojímat klimatickou krizi a jak ji co nejpůsobivěji – nebo nejhysteričtěji, záleží na úhlu pohledu – podat českému čtenáři. Za to, že takové akce už i

na našich univerzitách jdou téměř vždycky jedním, „pokrokovým“ směrem, má odpovědnost konkrétní vedení škol. Avšak tyto organizátoři konformity mají polehčující okolnost. Nebýt partnerů zvenčí, většina takových akcí se prostě neuskuteční. A ti partneři zvenčí jsou ve svém celku uniformní stejně jako univerzity. Zmíněný workshop podpořila pražská pobočka Nadace Friedricha Eberta.

Je to malá ukázka, jak německá politika může vytrvale, kousek po kousku, ovlivňovat dění u nás. Nadace Friedricha Eberta je nadací Sociálnědemokratické strany Německa (SPD), která prochází těžkou krizí a na dramatický úbytek voličstva reaguje kombinací kulturních válek a posunu vlevo v ekonomické a sociální politice. Tento víkend členstvo ve stranickém hlasování volilo nové vedení.

Musel vyhrát pár muž–žena (už to ukazuje odtrženost od světa, ale budiž), vyhrál nakonec ten levicovější, v tomto případě můžeme snad přímo sáhnout po dryáčnickém slovu levičáčtější, a méně známý pár. Jména Saskia Eskensová a Norbert Walter-Borjans před víkendem nic neříkala podstatně většině Němců, natož českému čtenáři. Jsou to dvě starší osoby, pán byl ministrem financí v největší spolkové zemi Severní Porýní – Vestfálsko a přímočaře tam porušoval ústavní dluhovou brzdu. Paní je dosud řadová poslankyně parlamentu, do dění na celostátní úrovni zatím výrazněji nepromluvila. Nicméně když se podíváme na její zázemí – kromě SPD je i v Greenpeace, v německé sekci Unie evropských federalistů a podobně –, známe asi i její názory. Nové vedení naznačuje, že by SPD mohla odejít z vlády Angely Merkelové, pokud se nezvýší minimální mzda a taky nedávno přijatá uhlíková daň, pokud se nepřijmou další velké investice do infrastruktury i za cenu rozpočtového schodku a podobně. Zdá se, že všechny programové oběti křesťanských demokratů a posun CDU vstříc sociálním demokratům z jejich pohledu téměř nic neznamenají. SPD, kdysi masová strana v posledních letech s preferencí přes 15 procent, jen když se zadaří, jako by se vnitřně chystala na budoucí tvrdě levicové koalici: se Zelenými a stranou Die Linke, což jsou nástupci SED Ericha Honeckera. Bývalí komunisté už nejsou tabu ani pro některé politiky CDU, natož na leviči.

Proč by nás vývoj sociálních demokratů v Německu měl zajímat? Jako součást širšího vývoje v EU i západním světě jako takovém. Znamená to, že německé blouznění o záchraně klimatu není zatím u konce, ale že jestli něco, bude se nastavovat, což je zlá zpráva pro nás jako členskou zemi Evropské unie. Na Západě obecně se nejslovutnější strany tradiční levice poslední dobou radikalizují, vracejí se k některým socialistickým nápadům pro hospodářství, přičemž si ale ponechávají genderovou i zelenou komponentu. Tu část jejich voličů nestráví a uteče jim k tzv. populistické pravici. Což zase dál vybudí bojovníky proti populismu a fašismu, takže zahájí nové kolo kulturních válek, a tak to jde pořád dál.

Po této cestě už německé sociální demokraty předešla Demokratická strana v Americe nebo labouristé v Británii. Ti jdou do voleb za necelých deset dní se slibem vyšších daní, částečného vyvlastňování a šikanování soukromých firem, které by se zdráhaly upsat klimatické a genderové ideologii.

Klíčová otázka příštích let pro celou západní Evropu zní takto: povede posun levých centristů doleva k tomu, že se konzervativci na levý střed přestanou fixovat, vrátí se v programatice o nějakých dvacet let nazpátek a připustí možnost spolupráce s rozumnější částí tzv. populistického hnutí? V Německu by to znamenalo spolupráci CDU a Alternativy pro Německo, něco dnes zdánlivě nepředstavitelného. Při výhradách k některým národovcům v AfD je to poslední možnost pro rozumnou politiku v Německu, a tedy i v EU, tak se poměry v posledních letech vyhotily.

URL| <http://echoprime.cz/a/SmCDH>

Vlasovci jsou v Rusku tabu
2.12.2019 Mladá fronta DNES str. 02 Z domova
Karel Hrubeš

Kauza „Řeporyje“ ukazuje, jak fungují ruská média, míní expert
Rozhovor

Minulý týden znamenal pro česko-ruské vztahy významné ochlazení. Nejprve kontrarozvědka BIS ve své výroční zprávě varovala před vlivem ruských dezinformací v Česku. O pár dní později pak ministr zemědělství Miroslav Toman (ČSSD) nemohl odletět z Moskvy do Kazaně, a předčasně proto ukončil svou zahraniční cestu. Rusové to vysvětlují tím, že šlo o chybu na české straně, prezident Zeman zase prohlásil, že mohlo jít o odvetu za zmíněnou zprávu BIS.

Asi nejbouřlivější reakci však vzbudil záměr vybudovat v pražských Řeporyjích pomník vlasovcům – ruským vojákům bojujícím v německých uniformách, kteří na konci války pomohli osvobodit Prahu. Na starostu této městské části Pavla Novotného (ODS) reagovala mluvčí ruského ministerstva zahraničí a Novotný byl hostem diskusního pořadu televize Rossija 1. „Jestli to u nás pomohlo aspoň někomu otevřít oči, jak fungují ruská média... pak to mělo smysl,“ říká odborník na Rusko Jan Šír z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

* Když si starostu Řeporyj pozvali do stanice Rossija 1, znamená to, že vlasovci jsou pro Rusy tak důležité téma?

Určitě je to pro ně důležité. Kdyby to pro ně důležité nebylo, nedělali by z lokální záležitosti spadající do pravomoci místní samosprávy druhé země takový skandál. Tady je potřeba si uvědomit víc věcí. Předně Rusové momentálně vedou několik válek, v první řadě na Ukrajině. A k tomu je třeba mobilizovat obyvatelstvo. Vzhledem k tomu, že země je neúspěšná, obrací se jejich režim stále více do minulosti. A kult „Velké vlastenecké války“, jak v Rusku nazývají tu část druhé světové války, kdy nebojovali po boku Hitlera, je tím jediným, co dokáže vlastní populaci nabídnout, na co by mohli být obyčejní Rusové hrdí. Odkaz této války a „velkého vítězství“ představuje ústřední mýtus, na němž stojí současná putinská ideologie. Militarizace kolektivního vědomí na pozadí tohoto mýtu zároveň vytváří půdu pro probíhající agrese.

* Má pořad, ve kterém Novotný vystoupil, v Rusku velký dosah?

Nemám v hlavě přesná čísla o sledovanosti, ale je to hlavní politická show, co běží v prime time na prvním kanálu státní televize. Televize zůstává pro velkou část populace, zejména mimo města, hlavním zdrojem informací o dění ve světě a Kreml ji používá ke komunikaci aktuální agendy. Paní Skabejeva, co to interview vedla, patří mezi trojku nebo čtyřku nejprovařenějších tváří státní propagandy v hromadných sdělovacích prostředcích...

* Proč mají Rusové potřebu reagovat na českého starostu?

Protože otevřeně nabourává jejich pečlivě budovaný válečný narativ, jehož prostřednictvím se oni dlouhodobě snaží udržet dominanci doma i navenek. Oficiální ruský výklad těch událostí zní: Sovětský svaz byl vždy zavilým nepřítelem fašismu, Prahu osvobodil Koněv, válečné zločiny páchali všichni ostatní, jenom ne NKVD a Rudá armáda, a proto dnešnímu Rusku mají být všichni jakoby za něco vděční. A kdo s tím nesouhlasí, je fašista a falšuje dějiny. A teď přijde někdo, kdo řekne, že to tak není, že je to ve skutečnosti všechno daleko složitější... A když se ukáže, že mají potřebu lhát o událostech starých tři čtvrtě století, co když náhodou lžou i jinde? A pak by se taky mohlo stát, že z toho jejich slavného obrazu nezbude ve výsledku vůbec nic. To je pochopitelně hrozba pro legitimitu režimu, který jim tam vládne.

* Myslíte, že Novotný dosáhl tím vystoupením svého cíle?

Nevím, jaký byl jeho cíl. Já bych do takového pořadu nechodil, protože autentická diskuse se vším, co si pod tím pojmem představujeme u nás – úctou k oponentovi, úctou k faktům – je asi to poslední, co jeho tvůrci chtějí. Ale když už tam šel, myslím, že o moc líp to ustát nemohl. I proto ho po pár minutách vypnuli. Ale vůbec bych neřešil, jestli se to vystoupení někomu líbilo, nebo nelíbilo a jaká na to byla, nebo nebyla v Rusku odezva. Jestli to u nás pomohlo aspoň někomu otevřít oči, jak fungují ruská média a jak Rusové používají propagandu včetně historických výkladů v rámci zahraniční politiky k ovlivňování politické situace v zahraničí, pak to mělo smysl.

* Snaží se Rusové téma vlasovců využít ve své propagandě?

Ne přímo vlasovce. To téma je v Rusku dosti tabuizováno, právě proto, že to narušuje jejich oficiální narativ o „velkém vítězství“, o tom, že sovětský národ se jako jeden muž semkl kolem tehdejšího státního vedení a že Rudá armáda měla rozhodující podíl na zničení nacismu. Není to tak dávno, co Kirill Alexandrov, v zahraničí asi nejuznávanější expert na dějiny Ruské osvobozené armády, byl vystaven poměrně nevybíravé veřejné kampani, ministerstvo školství mu pak zpětně odebralo doktorát za práci o Vlasovovi, kterou úspěšně obhájil a ke které měl vynikající posudky i z Harvardu, a chtěli ho stíhat za „rehabilitaci nacismu“. Takže ano, mluvit a psát o vlasovcích, obecně zkoumat období stalinismu z jiných než režimních pozic vyžaduje v Rusku značnou dávku osobní i intelektuální odvahy.

* Myslíte, že spor o pomník může zhoršit česko-ruské vztahy?

Krátkodobě ano. Dlouhodobě si však myslím, že to může napomoci česko-ruské vztahy narovnat. Jestliže se nám nelíbí, že téměř třicet let po odchodu sovětských armád má Rusko problém s tím, jednat s Českem jako se suverénní zemí, tak jak se k tomu zavázalo v pořád platné velké smlouvě, je potřeba se proti tomuto zasahování vymezit a systematicky vykrývat místa, přes která toto vměšování probíhá. Výklad dějin je určitě jedním z nich.

Jan Šír

* Je výzkumný pracovník katedry ruských a východoevropských studií Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. * Specializuje se na bezpečnostní a politický vývoj nástupnických zemí bývalého Sovětského svazu. * Je autorem tří monografií včetně kolektivní práce Ruská agrese proti Ukrajině.

O autorovi| Karel Hrubeš, reportér MF DNES

Foto autor| Foto: D. Materna, MAFRA

Foto popis| Poprask Starosta pražských Řeporyj Pavel Novotný (nahore) byl hostem ruské televize.

Strana Helmuta Schmidta a Gerharda Schrödera se radikalizuje doleva

2.12.2019 echoprime.cz str. 00

Před měsícem se v Praze na **fakultě sociálních věd** konal obzvlášť povedený workshop pro novináře. Školitel byl z univerzity v Darmstadtu, cílem bylo naučit české novináře, jak pojímat klimatickou krizi a jak ji co nejpůsobivěji –nebo nejhysteričtěji, záleží na úhlu pohledu –podat českému čtenáři. Za to, že takové akce už i na našich univerzitách jdou téměř vždycky jedním, „pokrokovým“ směrem, má odpovědnost konkrétní vedení škol. Avšak tito organizátoři konformity mají polehčující okolnost. Nebýt partnerů zvenčí, většina takových akcí se prostě neuskuteční. A ti partneři zvenčí jsou ve svém celku uniformní stejně jako univerzity. Zmíněný workshop podpořila pražská pobočka Nadace Friedricha Eberta.

Je to malá ukázka, jak německá politika může vytrvale, kousek po kousku, ovlivňovat dění u nás. Nadace Friedricha Eberta je nadací Sociálnědemokratické strany Německa (SPD), která prochází těžkou krizí a na dramatický úbytek voličstva reaguje kombinací kulturních válek a posunu vlevo v ekonomické a sociální politice. Tento víkend členstvo ve stranickém hlasování volilo nové vedení.

Musel vyhrát pár muž–žena (už to ukazuje odtrženost od světa, ale budiž), vyhrál nakonec ten levicovější, v tomto případě můžeme snad přímo sáhnout po dryáčnickém slovu levičáčtější, a méně známý pár. Jména Saskia Eskensová a Norbert Walter-Borjans před víkendem nic neříkala podstatné většině Němců, natož českému čtenáři. Jsou to dvě starší osoby, pán byl ministrem financí v největší spolkové zemi Severní Porýní – Vestfálsko a přímočaře tam porušoval ústavní dluhovou brzdu. Paní je dosud řadová poslankyně parlamentu, do dění na celostátní úrovni zatím výrazněji nepromluvila. Nicméně když se podíváme na její zázemí – kromě SPD je i v Greenpeace, v německé sekci Unie evropských federalistů a podobně –, známe asi i její názory. Nové

vedení naznačuje, že by SPD mohla odejít z vlády Angely Merkelové, pokud se nezvýší minimální mzda a taky nedávno přijatá uhlíková daň, pokud se nepřijmou další velké investice do infrastruktury i za cenu rozpočtového schodku a podobně. Zdá se, že všechny programové oběti křesťanských demokratů a posun CDU vstříc sociálním demokratům z jejich pohledu téměř nic neznamenají. SPD, kdysi masová strana v posledních letech s preferencí přes 15 procent, jen když se zadaří, jako by se vnitřně chystala na budoucí tvrdě levicové koalice: se Zelenými a stranou Die Linke, což jsou nástupci SED Ericha Honeckera. Bývalí komunisté už nejsou tabu ani pro některé politiky CDU, natož na levici.

Proč by nás vývoj sociálních demokratů v Německu měl zajímat? Jako součást širšího vývoje v EU i západním světě jako takovém. Znamená to, že německé blouznění o záchraně klimatu není zatím u konce, ale že jestli něco, bude se nastavovat, což je zlá zpráva pro nás jako členskou zemi Evropské unie. Na Západě obecně se nejslovutnější strany tradiční levice poslední dobou radikalizují, vrací se k některým socialistickým nápadům pro hospodářství, přičemž si ale ponechávají genderovou i zelenou komponentu. Tu část jejich voličů nestráví a uteče jim k tzv. populistické pravici. Což zase dál vybudí bojovníky proti populismu a fašismu, takže zahájí nové kolo kulturních válek, a tak to jde pořád dál.

Po této cestě už německé sociální demokraty přešla Demokratická strana v Americe nebo labouristé v Británii. Ti jdou do voleb za necelých deset dní se slibem vyšších daní, částečného vyvlastňování a šikanování soukromých firem, které by se zdráhaly upsat klimatické a genderové ideologii.

Klíčová otázka příštích let pro celou západní Evropu zní takto: povede posun levých centristů doleva k tomu, že se konzervativci na levý střed přestanou fixovat, vrátí se v programatice o nějakých dvacet let nazpátek a připustí možnost spolupráce s rozumnější částí tzv. populistického hnutí? V Německu by to znamenalo spolupráci CDU a Alternativy pro Německo, něco dnes zdánlivě nepředstavitelného. Při výhradách k některým národovcům v AfD je to poslední možnost pro rozumnou politiku v Německu, a tedy i v EU, tak se poměry v posledních letech vyhroutil.

URL| <https://echoprime.cz/a/SmCDH/strana-helmuta-schmidta-a-gerharda-schrodera-se-radikalizuje-doleva>

Argentina po prezidentských volbách: zhodnocení vlády prezidenta

2.12.2019 iir.cz str. 00

Pete Linforth

V druhé největší jihoamerické zemi proběhly 27. října mimořádně důležité prezidentské volby. Vítězem se stal kandidát levicové peronistické koalice Frente de Todos Alberto Fernández, kterého v pozici viceprezidentky doplňuje exprezidentka Cristina Fernández de Kirchner. Alberto Fernández dosáhl svého vítězství již v prvním kole, když získal 48% hlasů. Současný prezident Macri, který je u moci od roku 2015, získal 40% hlasů. Volební účast dosáhla 81 %. Volby se odehrály v extrémně napjaté společenské situaci, která je zapříčiněná především ekonomickými problémy Argentiny. Tato skutečnost také vysvětluje volební neúspěch současného prezidenta Macriho, jehož vláda v ekonomické politice naprosto selhala.

Zdroj: Pete Linforth, Pixabay

Čtyři roky Mauricio Macriho u moci

V roce 2015, když Cristina Fernández de Kirchner opouštěla prezidentský úřad, zažívala Argentina po dlouhých dvanáctiletých éře kirchnerismu (levicový proud specifické argentinské politické identity, takzvaného peronismu) politický posun doprava. Tehdejší vítěz prezidentských voleb, Mauricio Macri se prezentoval jako nekonfrontační, neoliberální politik, který měl ambici stabilizovat ekonomiku a snížit chudobu. Zároveň chtěl Argentinu znovu otevřít světovým trhům a ukončit období ekonomického protekcionismu, započatého Macriho předchůdkyní v úřadu. Co se Macriho velkolepě proklamovaných cílů týče, nelze zapomenout na jeho proslulé předvolební slogany pobřeza cero, nulová chudoba, či lluvia de dolares, neboli záplava dolary, kterou měl Macri na mysli masivní příliv zahraničního kapitálu.

Nutno dodat, že Macri nepřebíral zemi v nejlepším stavu. Již v roce 2015 v Argentině inflace dosahovala 27,5 %, veřejný dluh byl vysoký a země musela rovněž čelit celosvětovému poklesu cen komodit, což její exportní ekonomiku výrazně poznamenalo. Lze tak tvrdit, že závěr mandátu (2007-2015) prezidentky Fernández de Kirchner lze označit za určité zhoršení, zejména v porovnání s prezidentstvím jejího manžela Néstora Kirchnera, který vedl Argentinu v kritickém období v letech 2003–2007, během nichž dokázal stabilizovat ekonomiku po státním bankrotu v roce 2001.

Je na místě konstatovat, že minimálně první rok a půl Macriho v úřadu nelze hodnotit zvláště negativně, což ostatně potvrdili i sami argentínští voliči v parlamentních volbách na podzim 2017, ve kterých Macriho koalice Cambiemos zvítězila. Problémy na sebe nicméně nenechaly dlouho čekat a v roce 2018 se začaly objevovat první příznaky něčeho, co mnozí ekonomové nyní označují za možný počátek pravděpodobně nejhorší ekonomické krize Argentiny. Ekonomická situace v zemi nepřesvědčila zahraniční investory a Macrim slibované přímé zahraniční investice se staly pouhou iluzí. Na místo slibované dolarové záplavy do země dorazil pouze spekulativní kapitál. Nezodpovědná politika vlády vedla k tomu, že se v průběhu minulého roku argentinská ekonomika dostala do vážných problémů, které ještě více akcelerovaly v letošním roce. Prezidentův původní předpoklad, podle kterého liberalizace ekonomiky měla zajistit dostatek finančních prostředků, se ukázal být mylný. A navíc argentinské peso vůči dolaru výrazně oslabilo.

Pro pochopení současných ekonomických obtíží v Argentině je podstatné zmínit, že argentinská ekonomika již od minulého století zažívá periodicky se opakující ekonomické a finanční krize, ve kterých dochází standardně k vysokým mírám inflace, či dokonce k hyperinflacím. Problém s inflací je proto možné označit za jakýsi stabilní prvek argentinské ekonomiky. Výše popsané faktory, a obecně velice špatná situace v zemi, spojená s blížícím se datem prezidentských voleb, vedly prezidenta Macriho v červnu 2018 k mimořádně radikálnímu a odvážnému kroku. K půjčce od Mezinárodního měnového fondu.

Mezinárodní měnový fond opět na scéně

V červnu 2018 bylo oficiálně potvrzeno, že argentinská vláda požádala Mezinárodní měnový fond (MMF) o finanční půjčku. Tato půjčka, stejně jako jiné půjčky poskytované zmíněnou organizací, byla podmíněna realizací řady ekonomických reforem neoliberalního charakteru. Tyto mají primárně za cíl snížit veřejné výdaje a prostřednictvím nekompromisně naordinovaných škrťů a drastických úsporných opatření vyrovnat vládní deficit. Dále se výrazně zvýšily ceny veřejných služeb, zejména dopravy, elektřiny či plynu. Současně začalo docházet k masivnímu propouštění zaměstnanců. Je naprosto logické, že většinová společnost tyto kroky odmítla. Argentinské obyvatelstvo mělo dva hlavní důvody, proč se proti těmto opatřením postavit.

Zaprvé tehdejší (léto 2018) ekonomická situace a životní úroveň většiny obyvatel byly již velice špatné, a protesty proti Macriho vládě se postupně staly pravidlem. Druhý faktor odkazuje opět na ekonomickou historii Argentiny. V tomto případě není nutno chodit příliš daleko. Většina obyvatel Argentiny si totiž pamatuje krizové události z let 2001 a 2002, kdy v zemi došlo ke státnímu bankrotu, Argentina se na počátku nového milénia ocitla v situaci, kdy nedokázala splatit dluh, kterým byla zavázána Mezinárodnímu měnovému fondu. Předtím však, než k této situaci došlo, se tehdejší argentinská vláda pokoušela o úsporné opatření a další ekonomické kroky, kterými tehdy MMF půjčku podmínil. Proto nepřekvapí, že jakékoliv spojení s MMF vyvolává ve většině Argentinců zděšení a nevoli.

Loňská půjčka je přelomová i proto, že se jedná o největší úvěr, který MMF kdy jaké zemi poskytl. Celkově Macriho vláda dosáhla dohody s MMF na úvěr, jehož výše dosáhla 57 miliard dolarů. Nutno podotknout, že velká část těchto peněz již byla vyčerpána. Někteří odborníci se shodují na tom, že tento úvěr měl pouze jeden cíl: udržet šance Mauricio Macriho na znovuzvolení v prezidentských volbách v říjnu 2019 a zároveň oddálit riziko možného bankrotu na později. Ani se štedrým financováním od MMF nicméně Macri Argentinec nepřesvědčil.

Podle argentinského ekonomu Diega Giacominiho se současná ekonomická krize vyznačuje dvěma klíčovými charakteristikami, které působí paralelně a které jsou reminiscencí dvou posledních a nejhorších ekonomických krizí této země. Zaprvé se jedná o vysokou pravděpodobnost nového státního bankrotu, a za druhé se jedná o vysoké riziko dosažení hyperinflace; tato hrozba evokuje rok 1989, kdy míra argentinské inflace dosahovala až neuvěřitelných 3079 %. V roce 2020 či 2021 Argentinu nejspíš zasáhne další zničující krize.

Mauricio Macri zanechává zemi po prezidentských volbách v žalostném ekonomickém stavu, na čemž se shodují statistiky důvěryhodných institucí jako INDEC či CELAG. Současná míra chudoby se pohybuje kolem 35 %, což je více než pětiprocentní navýšení oproti roku 2015. Na střední a nižší třídu rovněž udeřily ničivé důsledky inflace, která je dle dat MMF třetí nejvyšší míra inflace na světě, po Venezuele a Zimbabwe. Nová

vláda bude muset řešit taktéž problém rostoucí nezaměstnanosti, která k říjnu 2019 dosahovala 10,6 % což značí zdvojnásobení této míry během období Macriho vlády. Z dat argentinské instituce CEPA vychází, že od počátku Macriho prezidentství muselo být uzavřeno 21 500 malých a středních podniků, přičemž obecně malé a střední podniky v Argentině představují 70 % všech pracovních míst. Stranou nelze ponechávat ani navýšení veřejného dluhu z 52,6 % (2015) na současných 92 % HDP, což je nejvyšší číslo v regionu.

Nová vláda peronistů – co lze očekávat

Budoucí argentinský prezident Alberto Fernández je sice dosti zastíněn osobním charismatem Cristiny Fernández de Kirchner, nicméně je to právě on, kdo hrál podstatnou roli v transformaci argentinské politiky, která následovala po bankrotu v roce 2001. Alberto Fernández byl součástí týmu tehdejšího peronistického prezidenta Néstora Kirchnera, zesnulého manžela Cristiny Fernández de Kirchner. Jak Alberto, tak Cristina jsou považováni za levicové politiky a budou se pravděpodobně snažit vrátit se k ekonomické politice, která v zemi panovala před nástupem Macriho v roce 2015. Lze tedy konstatovat, že neoliberalní ekonomická politika v Argentině odzvonilo. Stejně jisté je i to, že hlavní pozornost nové vlády zcela určitě povede k restrukturalizaci dluhu a dlouhým jednáním s Mezinárodním měnovým fondem. V současné době se Fernández soustředí na sestavování prvních plánů a kroků nové vlády. Bude velmi podstatné jak poskládá svůj nový ekonomický tým, budoucí prezident se nechal slyšet, že jména členů svého ekonomického týmu oznámí nejdříve na počátku prosince.

Vláda bude čelit tlakům z několika stran. V první řadě bude muset vhodně reagovat na požadavky protestujících obyvatel, kteří tvoří velkou část elektorátu Fernándezze. Jedná se především o nižší a střední třídu, na které ekonomická krize dolehla nejvíce a hospodářství bude i tentokrát hlavní starostí nastupující vlády. Kromě již zmíněného MMF bude muset Fernándezova vláda zaujmout určitý postoj jak k USA, tak i k dalším kontinentálním aktérům. V neposlední řadě je nutno zmínit vztah budoucí vlády a podnikatelské sféry, která z velké části z peronistického úspěchu nadšena není, nicméně ani argentinský byznys v posledních měsících nebyl schopen ignorovat pomýlenost politiky vládní koalice Cambiemos.

O autorovi:

Eugenio Sánchez je student Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a specializuje se na historický vývoj a současná politická témata Latinské Ameriky.

URL| <https://www.iir.cz/article/argentina-po-prezidentskych-volbach-zhodnoceni-vlady-prezidenta>

Argentina po prezidentských volbách (2)

2.12.2019 iir.cz str. 00

Pete Linforth

V druhé největší jihoamerické zemi proběhly 27. října mimořádně důležité prezidentské volby. Vítězem se stal kandidát levicové peronistické koalice Frente de Todos Alberto Fernández, kterého v pozici viceprezidentky doplňuje exprezidentka Cristina Fernández de Kirchner. Alberto Fernández dosáhl svého vítězství již v prvním kole, když získal 48% hlasů. Současný prezident Macri, který je u moci od roku 2015, získal 40% hlasů. Volební účast dosáhla 81 %. Volby se odehrály v extrémně napjaté společenské situaci, která je zapříčiněná především ekonomickými problémy Argentiny. Tato skutečnost také vysvětluje volební neúspěch současného prezidenta Macriho, jehož vláda v ekonomické politice naprosto selhala.

Zdroj: Pete Linforth, Pixabay

Čtyři roky Mauricio Macriho u moci

V roce 2015, když Cristina Fernández de Kirchner opouštěla prezidentský úřad, zažívala Argentina po dlouhé dvanáctileté éře kirchnerismu (levicový proud specifické argentinské politické identity, takzvaného peronismu) politický posun doprava. Tehdejší vítěz prezidentských voleb, Mauricio Macri se prezentoval jako nekonfrontační, neoliberalní politik, který měl ambici stabilizovat ekonomiku a snížit chudobu. Zároveň chtěl

Argentinu znovu otevřít světovým trhům a ukončit období ekonomického protekcionismu, započatého Macriho předchůdkyní v úřadu. Co se Macriho velkolepě proklamovaných cílů týče, nelze zapomenout na jeho proslulé předvolební slogany *pobreza cero*, *nulová chudoba*, či *lluvia de dolares*, neboli záplava dolary, kterou měl Macri na mysli masivní příliv zahraničního kapitálu.

Nutno dodat, že Macri nepřebíral zemi v nejlepším stavu. Již v roce 2015 v Argentině inflace dosahovala 27,5 %, veřejný dluh byl vysoký a země musela rovněž čelit celosvětovému poklesu cen komodit, což její exportní ekonomiku výrazně poznamenalo. Lze tak tvrdit, že závěr mandátu (2007-2015) prezidentky Fernández de Kirchner lze označit za určité zhoršení, zejména v porovnání s prezidentstvím jejího manžela Néstora Kirchnera, který vedl Argentinu v kritickém období v letech 2003–2007, během nichž dokázal stabilizovat ekonomiku po státním bankrotu v roce 2001.

Je na místě konstatovat, že minimálně první rok a půl Macriho v úřadu nelze hodnotit zvláště negativně, což ostatně potvrdili i sami argentiniští voliči v parlamentních volbách na podzim 2017, ve kterých Macriho koalice *Cambiamos* zvítězila. Problémy na sebe nicméně nenechaly dlouho čekat a v roce 2018 se začaly objevovat první příznaky něčeho, co mnozí ekonomové nyní označují za možný počátek pravděpodobně nejhorší ekonomické krize Argentiny. Ekonomická situace v zemi nepřesvědčila zahraniční investory a Macrim slibované přímé zahraniční investice se staly pouhou iluzí. Na místo slibované dolarové záplavy do země dorazil pouze spekulativní kapitál. Nezodpovědná politika vlády vedla k tomu, že se v průběhu minulého roku argentinská ekonomika dostala do vážných problémů, které ještě více akcelerovaly v letošním roce. Prezidentův původní předpoklad, podle kterého liberalizace ekonomiky měla zajistit dostatek finančních prostředků, se ukázal být mylný. A navíc argentinské peso vůči dolaru výrazně oslabilo.

Pro pochopení současných ekonomických obtíží v Argentině je podstatné zmínit, že argentinská ekonomika již od minulého století zažívá periodicky se opakující ekonomické a finanční krize, ve kterých dochází standardně k vysokým mírám inflace, či dokonce k hyperinflacím. Problém s inflací je proto možné označit za jakýsi stabilní prvek argentinské ekonomiky. Výše popsané faktory, a obecně velice špatná situace v zemi, spojená s blížícím se datem prezidentských voleb, vedly prezidenta Macriho v červnu 2018 k mimořádně radikálnímu a odvážnému kroku. K půjčce od Mezinárodního měnového fondu.

Mezinárodní měnový fond opět na scéně

V červnu 2018 bylo oficiálně potvrzeno, že argentinská vláda požádala Mezinárodní měnový fond (MMF) o finanční půjčku. Tato půjčka, stejně jako jiné půjčky poskytované zmíněnou organizací, byla podmíněna realizací řady ekonomických reforem neoliberálního charakteru. Tyto mají primárně za cíl snížit veřejné výdaje a prostřednictvím nekompromisně naordinovaných škrťů a drastických úsporných opatření vyrovnat vládní deficit. Dále se výrazně zvýšily ceny veřejných služeb, zejména dopravy, elektřiny či plynu. Současně začalo docházet k masivnímu propouštění zaměstnanců. Je naprosto logické, že většinová společnost tyto kroky odmítla. Argentinské obyvatelstvo mělo dva hlavní důvody, proč se proti těmto opatřením postavit.

Zaprvé tehdejší (léto 2018) ekonomická situace a životní úroveň většiny obyvatel byly již velice špatné, a protesty proti Macriho vládě se postupně staly pravidlem. Druhý faktor odkazuje opět na ekonomickou historii Argentiny. V tomto případě není nutno chodit příliš daleko. Většina obyvatel Argentiny si totiž pamatuje krizové události z let 2001 a 2002, kdy v zemi došlo ke státnímu bankrotu, Argentina se na počátku nového milénia ocitla v situaci, kdy nedokázala splatit dluh, kterým byla zavázána Mezinárodnímu měnovému fondu. Předtím však, než k této situaci došlo, se tehdejší argentinská vláda pokoušela o úsporné opatření a další ekonomické kroky, kterými tehdy MMF půjčku podmínil. Proto nepřekvapí, že jakékoliv spojení s MMF vyvolává ve většině Argentinců zděšení a nevoli.

Loňská půjčka je přelomová i proto, že se jedná o největší úvěr, který MMF kdy jaké zemi poskytl. Celkově Macriho vláda dosáhla dohody s MMF na úvěr, jehož výše dosáhla 57 miliard dolarů. Nutno podotknout, že velká část těchto peněz již byla vyčerpána. Někteří odborníci se shodují na tom, že tento úvěr měl pouze jeden cíl: udržet šance Mauricia Macriho na znovuzvolení v prezidentských volbách v říjnu 2019 a zároveň oddálit riziko možného bankrotu na později. Ani se štedrým financováním od MMF nicméně Macri Argentině nepřesvědčil.

Podle argentinského ekonomu Diega Giacominiho se současná ekonomická krize vyznačuje dvěma klíčovými charakteristikami, které působí paralelně a které jsou reminiscencí dvou posledních a nejhorších ekonomických krizí této země. Zaprvé se jedná o vysokou pravděpodobnost nového státního bankrotu, a za druhé se jedná o vysoké riziko dosažení hyperinflace; tato hrozba evokuje rok 1989, kdy míra argentinské inflace dosahovala až neuvěřitelných 3079 %. V roce 2020 či 2021 Argentinu nejspíš zasáhne další ničivá krize.

Mauricio Macri zanechává zemi po prezidentských volbách v žalostném ekonomickém stavu, na čemž se shodují statistiky důvěryhodných institucí jako INDEC či CELAG. Současná míra chudoby se pohybuje kolem 35 %, což je více než pětiprocentní navýšení oproti roku 2015. Na střední a nižší třídu rovněž udeřily ničivé důsledky inflace, která je dle dat MMF třetí nejvyšší míra inflace na světě, po Venezuele a Zimbabwe. Nová vláda bude muset řešit taktéž problém rostoucí nezaměstnanosti, která k říjnu 2019 dosahovala 10,6 % což značí zdvojnásobení této míry během období Macriho vlády. Z dat argentinské instituce CEPA vychází, že od počátku Macriho prezidentství muselo být uzavřeno 21 500 malých a středních podniků, přičemž obecně malé a střední podniky v Argentině představují 70 % všech pracovních míst. Stranou nelze ponechávat ani navýšení veřejného dluhu z 52,6 % (2015) na současných 92 % HDP, což je nejvyšší číslo v regionu.

Nová vláda peronistů – co lze očekávat

Budoucí argentinský prezident Alberto Fernández je sice dosti zastíněn osobním charismatem Cristiny Fernández de Kirchner, nicméně je to právě on, kdo hrál podstatnou roli v transformaci argentinské politiky, která následovala po bankrotu v roce 2001. Alberto Fernández byl součástí týmu tehdejšího peronistického prezidenta Néstora Kirchnera, zesnulého manžela Cristiny Fernández de Kirchner. Jak Alberto, tak Cristina jsou považováni za levicové politiky a budou se pravděpodobně snažit vrátit se k ekonomické politice, která v zemi panovala před nástupem Macriho v roce 2015. Lze tedy konstatovat, že neoliberální ekonomická politika v Argentině odzvonilo. Stejně jisté je i to, že hlavní pozornost nové vlády zcela určitě povede k restrukturalizaci dluhu a dlouhým jednáním s Mezinárodním měnovým fondem. V současné době se Fernández soustředí na sestavování prvních plánů a kroků nové vlády. Bude velmi podstatné jak poskládá svůj nový ekonomický tým, budoucí prezident se nechal slyšet, že jména členů svého ekonomického týmu oznámí nejdříve na počátku prosince.

Vláda bude čelit tlakům z několika stran. V první řadě bude muset vhodně reagovat na požadavky protestujících obyvatel, kteří tvoří velkou část elektorátu Fernándezova. Jedná se především o nižší a střední třídu, na které ekonomická krize dolehla nejvíce a hospodářství bude i tentokrát hlavní starostí nastupující vlády. Kromě již zmíněného MMF bude muset Fernándezova vláda zaujmout určitý postoj jak k USA, tak i k dalším kontinentálním aktérům. V neposlední řadě je nutno zmínit vztah budoucí vlády a podnikatelské sféry, která z velké části z peronistického úspěchu nadšena není, nicméně ani argentinský byznys v posledních měsících nebyl schopen ignorovat pomýlenost politiky vládní koalice Cambiemos.

O autorovi:

Eugenio Sánchez je student Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy a specializuje se na historický vývoj a současná politická témata Latinské Ameriky.

Více k tématu:

URL| <https://www.iir.cz/article/argentina-po-prezidentskych-volbach-zhodnoceni-vlady-prezidenta-2>

„Nechápu, jak si může Evropská komise dovolit vykládat české zákony,“ říká Babiš

2.12.2019 ct24.cz str. 00 Domáci
kolarikm

Evropská komise nemá autoritu na to, aby vykládala české zákony. Po svém vystoupení na konferenci OSN o změnách klimatu v Madridu to řekl premiér Andrej Babiš (ANO). I když Komise tvrdí, že její audit na téma Babišova střetu zájmů, který v pátek zaslala do Prahy, je konečný, z pohledu České republiky konečný není, dodal předseda vlády.

Babiš řekl, že o závěrech auditu nic neví a ani s nimi nebude obeznámen. „Evropská komise teď tvrdí, že je audit konečný, ale to neznamená, že má pravdu. Budou tam nějaké lhůty, Česká republika se k tomu vyjádří. Pokud nebude (závěr auditu) v souladu s tím, co (ČR) tvrdila, tak ho určitě odmítne,“ uvedl Babiš.

„Považuji to za účelovou záležitost, vůbec nechápu, jak si Evropská komise může dovolit vykládat české zákony. Vykládá český zákon, který se jmenuje lex Babiš, který je proti evropským zákonům, popírá moje základní práva vlastnit a angažovat se ve věcech veřejných. Jsem strašně zvědavý, jak rozhodne Ústavní soud, a považuji za neuvěřitelné, že Evropská komise se vyjadřuje k zákonu, který byl speciálně napsán proti Babišovi, a vlastně říká, že ten zákon je špatně,“ řekl také premiér České republiky.

Odkaz

Premiér je podle závěrečné zprávy auditu ve střetu zájmů, píše Respekt. Podle ministerstva zprávu nelze zveřejnit

„Ten zákon je z dílny Sobotka a Kalousek, původně to byl zákon o střetu zájmů, oni ho takhle změnili, já jsem podle něj postupoval. Tak vůbec nechápu, jakým způsobem k tomu mohla Evropská komise dospět. To rozhodnutí přišlo poslední minuty stávající Komise, která skončila, takže to udělali pár minut předtím, než skončili,“ řekl také Babiš.

Komise není pro Babiše autoritou

„Je velká polemika, jestli to je konečný audit, z pohledu Komise to asi je konečný audit, z pohledu České republiky to určitě nebude akceptovat,“ dodal premiér s tím, že střet zájmů „zásadně odmítá“. „Opozice, která nemá žádný jiný program než Antibabiš, stále něco vyvolává,“ dodal.

přehrát

video

EK: Audit ke střetu zájmů je konečný

Zdroj: ČT24

Premiér také řekl, že Evropská komise pro něj není autoritou. „Evropská komise nemá patent na rozum. Protože nemá co vykládat české zákony,“ dodal Babiš a organizaci Transparency International, která stížnost na střet zájmů podala, označil za zkorumpovanou. „Je to osobní záležitost pana Ondráčky, který u nás chtěl dělat ministra vnitra, máme spolu soud,“ prohlásil premiér na adresu šéfa Transparency International Davida Ondráčky. „Myslím si, že neziskovky by neměly dostávat příspěvky od státu, když dělají politiku,“ dodal.

video

90' ČT24: Zpráva Evropské komise o vztahu Andreje Babiše (ANO) k Agrofertu

přehrát

video

90' ČT24: Zpráva Evropské komise o vztahu Andreje Babiše (ANO) k Agrofertu

Tomáš Weiss

vedoucí Katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

„Výroky premiéra a ministrů bohužel svědčí o neznalosti a překvapení z toho, jak funguje Evropská unie a evropské instituce. To jde napříč segmenty české státní správy. U vrcholných politiků je to tradiční nešvar. Evropská komise je tu od toho, aby pomáhala, aby zajišťovala, že právo funguje všude v Unii stejně.“

Obsah auditní zprávy nebyl zveřejněn a oficiálně nejsou známy ani výsledky. V jarní předběžné zprávě, která unikla do médií, EK konstatovala, že Babiš je ve střetu zájmů, protože má stále vliv na Agrofert, přestože ho vložil do svěřenských fondů. Podle informací týdeníku Respekt konečná zpráva premiérův střet zájmů potvrzuje.

Česká eurokomisařka Věra Jourová (ANO) stojí za Evropskou komisí. Odmítá výtky, že by audit byl nekvalitní nebo vypracovaný na objednávku, tak jak o tom už dřív mluvil premiér. „Audit není nic, co by se týkalo vyšetřování podvodu nebo nějaké trestné činnosti, což v nějakých debatách slyším tyto názory. Audit se týká fungování systému, systému, který musí být funkční podle všech pravidel pro evropské fondy. To znamená, že auditoři se vyjádřili po prozkoumání toho systému, a teď je na české straně, jak s tím naloží,“ řekla Jourová.

video

Události ČT: Audit k Babišovi a Agrofertu je konečný, potvrdila Evropská komise

přehrát

video

Události ČT: Audit k Babišovi a Agrofertu je konečný, potvrdila Evropská komise

Podle opozice má EK autoritu, mimo jiné protože jde o peníze Unie

Jde o evropské finance, oponuje opozice tvrzení premiéra, že Evropská komise nemá v případě auditu jeho střetu zájmů autoritu pro výklad českého práva. Na společném postupu se opoziční strany domluví v úterý ráno na společné schůzce, kterou svolali Piráti.

„EU je kompetentní, neboť jsou to evropské peníze – v opačném případě by to znamenalo, milá EU plať, my si to tu rozdělíme (rozkrademe), jak nás napadne,“ řekl předseda hnutí STAN Vít Rakušan.

Odkaz

EK zaslala do Česka konečnou auditní zprávu k Babišovu možnému střetu zájmů. Je ale tajná

Podle předsedy komunistů Vojtěcha Filipa má premiér pravdu, protože rozhodnutí je možné přezkoumat soudy. „I v případě subsidiarity jde (v případě EK) o orgán výkonné moci a je možné ho přezkoumat, a to jak soudy v České republice, tak Evropským soudním dvorem,“ uvedl Filip.

Šéfovi ODS Petru Fialovi výrok Babiše připomenul autora alegorických antiutopických románů George Orwella. „Evropská komise říká, že audit skončil, Andrej Babiš oponuje, že z jeho pohledu ne. Vypadá to, že by souhlasil pouze s výsledky auditu, které by si sám napsal,“ uvedl Fiala. Pokud podle něj nechce premiér dál poškozovat Českou republiku, měl by sám trvat na transparentním zveřejnění výsledku auditu, včetně toho, že jasně řekne, že případné škody zaplatí ze svého.

Odkaz

Návrh auditní zprávy o dotacích pro Agrofert zmiňuje sporných 451 milionů

Předsedkyně TOP 09 Markéta Pekarová Adamová připomenula, že Agrofert čerpá dotace ze strukturálních fondů EU. „Proto jejich čerpání kontroluje Evropská komise. A ta podle předběžných zpráv nyní s konečnou platností konstatovala, že Andrej Babiš je ve střetu zájmů jak podle českého práva, tak i především podle práva evropského,“ uvedla.

Podle šefa lidovců Marka Výborného EK neřeší český problém se zákonem o střetu zájmů, Babiš podle něj porušuje evropské nařízení. „A pokud jde o evropské finance, je povinností EK konat. Prostě se z toho Andrej Babiš nevyliže,“ míní.

Místopředsedkyně KSČM a europoslankyně Kateřina Konečná se domnívá, že by znění dokumentu o auditu měla znát veřejnost, myslí si také, že Babiš se mýlí v případě kompetencí EK. „Jsem přesvědčená se znalostí věci, že dokument o střetu zájmů je nadřazen českému právu,“ řekla europoslankyně České televizi.

„Teď bychom se všichni měli především ptát na to, kdy ho dostaneme do rukou, abychom se s ním mohli podrobně seznámit a případně se domluvit na nějakém dalším postupu, jak do toho může Česká republika zasáhnout,“ řekla. Jednat se bude podle ní zejména o výši korekce. „Protože to půjde s největší pravděpodobností z daní nás všech,“ podotkla.

Odkaz

O Babišově střetu zájmů se mluví od jeho vstupu do politiky. Agrofert za tu dobu získal na dotacích miliardy

Předseda SPD Tomio Okamura pouze poznamenal, že jeho hnutí dlouhodobě zastává stanovisko, že zásadní jsou pro něj závěry českých orgánů.

Podle prodávána Právnické fakulty UK Michala Tomáška výklad unijního práva přísluší jedině Soudnímu dvoru EU, výklad národního práva pak národním soudům. „Na druhé straně výklad národního práva soudy členských států musí být vždy ve světle unijního práva. Nad rámec tohoto obecného konstatování se mně zdá, že záběr Evropské komise do výkladu českého práva v příslušné auditní zprávě je poměrně masivní,“ uvedl.

K problematice se vyjádřilo i slovenské ministerstvo životního prostředí, neboť Babišovy firmy působí i na Slovensku. „Na Slovensku pan Babiš nezastává žádné politické funkce, tedy ani neprobíhá komunikace ohledně této záležitosti mezi EK a ministerstvem životního prostředí,“ uvedl mluvčí slovenského ministerstva Tomáš Ferencák na dotaz, zda by v případě potvrzení střetu zájmů Babiše v souvislosti s auditem od Evropské komise musela Bratislava žádat vrácení dotací od slovenských firem ze sféry vlivu nynějšího českého premiéra.

Odkaz

Eurokomisař Oettinger doporučil Babišovi, jak se zbavit střetu zájmů

Například slovenské chemičce Duslo ze skupiny Agrofert ministerstvo životního prostředí prostřednictvím Slovenské inovační a energetické agentury slíbilo příspěvek téměř 1,78 milionu eur (přes 45 milionů korun) v rámci jejího projektu na snižování energetické náročnosti výroby. Záměr bude částečně financován z evropských fondů.

Obsah auditní zprávy nebyl zveřejněn a oficiálně nejsou známy ani výsledky. V jarní předběžné zprávě, která unikla do médií, EK konstatovala, že Babiš je ve střetu zájmů, protože má stále vliv na Agrofert, přestože ho vložil do svěřenských fondů. Podle informací týdeníku Respekt konečná zpráva premiérův střet zájmů potvrzuje.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2993756-evropska-komise-nema-autoritu-na-vyklad-ceskeho-prava-rekl-babis-k-audit-u-o-stretu>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 3 titulech:
[ceskatelevize.cz](https://ct24.ceskatelevize.cz), ceskatelevize.cz, ceskatelevize.cz

Audit k Babišovi a Agrofertu je konečný, potvrdila Evropská komise

2.12.2019 ct24.cz str. 00 Domáci

dolejsim

Mluvčí Evropské komise potvrdil, že audit firem okolo Agrofertu je konečný a Česko má dva měsíce na to, aby sdělilo, jak provede doporučení obsažená ve zprávě. Předseda vlády Andrej Babiš (ANO) v pondělí tvrdil, že auditní zpráva, která v pátek do Česka dorazila k jeho možnému střetu zájmů, není konečnou verzí dokumentu. Podle Pirátů by pak měl být audit zveřejněn.

Lhůta na reakci se podle mluvčího Evropské komise začne počítat od chvíle, kdy do Prahy dorazí český překlad anglického originálu, který obdrželo ministerstvo pro místní rozvoj v pátek.

V jarní předběžné zprávě, která unikla do médií, auditoři konstatovali, že je premiér Andrej Babiš ve střetu zájmů, protože má stále vliv na podnik Agrofert, přestože ho vložil do svěřenských fondů. Premiér to opakovaně odmítl, tvrdí, že postupoval přesně podle zákona.

přehrát

video

Mluvčí Evropské komise: Auditní zpráva o Babišově střetu zájmů je konečná

Ministryně řekla, že nejde o konečnou verzi

Ministryně pro místní rozvoj Klára Dostálová (za ANO) ČT v pondělí dopoledne řekla, že materiál, který na její úřad přišel, je oznámení předběžných závěrů šetření Evropské komise, ke kterému se mohou podat připomínky.

„Od chvíle, kdy (české úřady) obdrží českou verzi, mají dva měsíce, aby nám vysvětlily, jak se hodlají zařídit podle těchto doporučení,“ řekl ale mluvčí Evropské komise Eric Mamer. České úřady tedy podle EK nemohou zprávu rozporovat, ale pouze reagovat na jednotlivá její doporučení.

Tomáš Weiss

vedoucí Katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

„Výroky premiéra a ministrů bohužel svědčí o neznalosti a překvapení z toho, jak funguje Evropská unie a evropské instituce. To jde napříč segmenty české státní správy. U vrcholných politiků je to tradiční nešvar. Evropská komise je tu od toho, aby pomáhala, aby zajišťovala, že právo funguje všude v Unii stejně.“

Podle několika zdrojů agentury ČTK z unijních institucí nehodlá Evropská komise na znění auditní zprávy nic měnit; po dvouměsíční lhůtě rozhodne Brusel o dalším postupu. Komise a Česká republika se poté mohou další měsíce dohadovat o částce, která by případně měla být vracena do unijních fondů.

„Ministerstvo pro místní rozvoj buďto nezná postupy Evropské komise, nebo soustavně lže,“ reagoval europoslanec Tomáš Zdechovský (KDU-ČSL) s tím, že poslanci Evropského parlamentu budou požadovat odtajnění závěrů auditu.

Podle české místopředsedkyně nové EK Věry Jourové bude možné požádat o zveřejnění zprávy po ukončení auditního procesu, o němž auditoři rozhodnou v závislosti na české reakci. „Zda bude po skončení auditního procesu zpráva zveřejněna, to bude záležet na auditním orgánu,“ podotkla Jourová. Na auditní zprávě se podle ní nic měnit nebude a délka samotného procesu bude záležet na české reakci.

přehrát

video

Ministerstvo odmítá zveřejnit audit k možnému střetu zájmů premiéra Andreje Babiše

Zdroj: ČT24

Piráti chtějí společný postup všech stran

„Vymlouvat se na to, že pořád nejde o konečný audit, když Evropská komise říká, že konečný je, to je buď podivná falešná hra, anebo lhaní,“ reagoval místopředseda ODS Martin Kupka s tím, že je přesvědčen, že je ve veřejném zájmu výsledky auditu zveřejnit.

Předseda KDU-ČSL Marek Výborný uvedl, že také podle jeho informací z Evropské komise nemá Babiš pravdu, když tvrdí, že audit lze dál připomínkovat. „Zpráva je definitivní a jediné, co může ministerstvo pro místní rozvoj rozporovat, je výše sankce,“ vyjádřil se Výborný.

přehrát

video

EK: Audit ke střetu zájmů je konečný

Zdroj: ČT24

V úterý ráno bude o auditu mluvit i vedení KDU-ČSL. „V tuto chvíli mě a KDU-ČSL až tak úplně nezajímá Andrej Babiš, ale zajímají nás naši občané a firmy, protože ta věc se může bezprostředně dotýkat dalších žadatelů a příjemců dotací a bylo by chybou, kdyby měli oni doplatit na to, že je premiér České republiky ve střetu zájmů,“ dodal předseda KDU-ČSL.

Šéf Pirátů Ivan Bartoš se domnívá, že se objevují „snahy výsledky auditu ututlat a bagatelizovat“. „Požádal jsem předsedy parlamentních stran vyjma ANO o společnou schůzku s cílem koordinace dalšího postupu,“ uvedl Bartoš. Vyzval proto jednak ke zveřejnění auditu, jednak k tomu, aby se jím zabýval kontrolní výbor Poslanecké sněmovny a jako zvláštní bod by se měl objevit i na programu sněmovního pléna.

Podle Bartoše je namístě, aby se schůzky zúčastnili i vládní sociální demokraté. „Navrhované kroky by v tuto chvíli měly vést k tlaku na ministerstvo, respektive vládu, na zveřejnění tohoto auditu v originální verzi, jeho překlad a postoupení výsledků auditu senátní komisi a zároveň svolání kontrolního výboru sněmovny, včetně zařazení tohoto bodu na jednání skrze grémium,“ dodal. Sněmovní grémium se obvykle schází v úterý dopoledne.

Odkaz

Dotace Agrofertu stát posílal i přes četná varování. Úřady podle auditorů žádosti nedostatečně prověřovaly

Předseda koaliční ČSSD Jan Hamáček ale v pondělí odpoledne oznámil, že se jednání sněmovních stran o postoji k auditu o Babišovu střetu zájmů nezúčastní. Čeká na obsah zprávy a návrh dalšího postupu od MMR. „Dokud nebudu znát obsah zprávy a návrh dalšího postupu ze strany MMR, nebudu se žádných jednání mimo vládu účastnit,“ napsal Hamáček.

Předsedkyně TOP 09 Markéta Pekarová Adamová na Twitteru uvedla, že v jasném střetu zájmů je i ministryně pro místní rozvoj Dostálová. „Měla by si uvědomit, že jde o peníze daňových poplatníků. Její chování je ukázkovým střetem zájmů. Kdyby zpráva byla ve prospěch Andreje Babiše, je již na úřední desce,“ vyčítá ministryni prohlášení jejího úřadu, že audit nelze zveřejnit, není finální verze a resort ho chce nadále rozporovat.

Dostálová: Audit ke střetu zájmů budeme rozporovat. EK: Nelze. Jde o finální stanovisko Arogance moci. Paní ministryně by si měla uvědomit, že jde o peníze daňových poplatníků! Její chování je ukázkovým střetem zájmů. Kdyby zpráva byla ve prospěch AB, je již na úřední desce.

— Markéta Adamová (@market_a) December 2, 2019

Předsedové ODS Petr Fiala i STAN Vít Rakušan potvrdili, že se schůzky organizované Piráty zúčastní. Rakušan napsal Dostálové dopis, ve kterém ji žádá o zveřejnění auditu podle zákona o jednacím řádu sněmovny. „Dle citovaného zákona mám jako poslanec oprávnění požadovat informace a vysvětlení potřebná pro výkon mé funkce,“ uvedl. Dodal, že je pro něj tato informace jako pro zákonodárce „naprosto klíčová“.

přehrát

video

Bartoš hodlá svolat šéfy stran kvůli auditu o Agrofertu a Babišovi

Zdroj: ČT24

Šéf KSČM Vojtěch Filip odkázal na návrh Pirátů ohledně jednání grémia sněmovny. „Už jsem odpověděl panu Bartošovi, že je možné se otázkou, kterou nastolil, na politickém grémium zítra (v úterý) ráno zabývat,“ uvedl Filip.

SPD se bude podle předsedy hnutí Tomia Okamury novými informacemi zabývat na poslaneckém klubu, své stanovisko sdělí na tiskové konferenci, která po něm následuje. SPD je pro zveřejnění dokumentu, uvedl.

přehrát

video

Ministr zahraničí Petříček k auditu o Agrofertu a Babišovi

Zdroj: ČT24

Petříček: Audit by měli ministři znát

Vládní ČSSD ale patrně nebude požadavku Pirátů nakloněna. Její místopředseda, ministr zahraničí Tomáš Petříček se připojil k názoru ministerstva pro místní rozvoj, že není auditní proces ukončen a Česko má dva měsíce na reakci.

Zároveň se ale Petříček vyslovil pro to, aby se o jejím obsahu dozvěděli alespoň ministři. „My jsme se neměli ještě možnost s obsahem toho auditu seznámit. Já očekávám, že ministerstvo pro místní rozvoj představí audit vládě,“ řekl Petříček. Dodal, že pokud budou nutné korekce dotací, neměly by se platit z rozpočtu.

Odkaz

EK zaslala do Česka konečnou auditní zprávu k Babišovu možnému střetu zájmů. Je ale tajná

Po zveřejnění auditu volají i někteří europoslanci

Ke zveřejnění auditu v pondělí vyzval také český europoslanec Mikuláš Peksa (Piráti). Jménem své frakce Zelení/ESA se obrátil na Evropskou komisi a komisaře Johannese Hahna s výzvou, aby audit poskytl. Peksa prý chce v souvislosti s touto věcí ve výboru Evropského parlamentu navrhnout misi europoslanců do České republiky.

Naopak europoslanec Ondřej Knotek (ANO) uvedl, že hodlá respektovat utajení znění závěrů auditu. „Jako bývalý firemní auditor si umím představit, že je v zájmu všech, aby proces došel řádně do konce. Jestliže zpráva, kterou jsme obdrželi, je v režimu důvěrné od Evropské komise, tak to má být dodrženo. Kdyby to

Komise nenavrhl, tak by se to mohlo zveřejnit, ale jestliže to jako důvěrné dorazilo, tak je to legitimní.“ Dodal také, že podle něj premiér vyhověl zákonu o střetu zájmů a on sám má v premiéra plnou důvěru.

Podle europoslance KDU-ČSL Zdechovského by zveřejněny měly být alespoň závěry auditu, když ne celé jeho znění. „Můžeme se přít o tom, jaké částky se budou vracet a jaká opatření přijmout, ale rozhodnutí auditorů je finální,“ zdůvodnil to. Pokud se bude chtít premiér proti závěrům auditorů bránit, může se podle Zdechovského pokusit změnit pouze konkrétní opatření, která Evropská komise navrhne; závěr auditu je ale podle něj už neměnný.

přehrát

video

90' ČT24: Zpráva Evropské komise o vztahu Andreje Babiše (ANO) k Agrofertu

Babiš: Česko má dva měsíce na uplatnění připomínek

Babiš v pondělí Rádiu Impuls řekl, že Česká republika může do dvou měsíců uplatnit případné připomínky. Připomněl, že Česko odmítalo závěry jarní předběžné zprávy, která unikla do médií. Odmítat je podle něj bude i nadále.

Šéf kabinetu také reagoval na informace týdeníku Respekt o tom, že podoba auditní zprávy ke konečná. „Bakalův Respekt neříká pravdu, protože to samozřejmě není definitivní zpráva a já teda nevím, co potvrdil, ale v každém případě není pravda, co zveřejnila Česká televize a Bakalův Respekt, že je to konečná podoba auditní zprávy,“ řekl Babiš.

Ta podle Babiše zcela absurdně a nesmyslně vykládá český zákon o střetu zájmů. Premiér trvá na tom, že v souladu s jeho novelou vložil Agrofert do svěfenského fondu, takže předpisům vyhověl.

Odkaz

Premiér je podle závěrečné zprávy auditu ve střetu zájmů, píše Respekt. Podle ministerstva zprávu nelze zveřejnit

TI: Audit může vést až k zastavení dotací do Česka

Podle ředitele Transparency International (TI) Davida Ondráčky nyní začne dohodovací období o tom, kolik peněz má Česko vrátit. Babiš by měl podle organizace, která podnět týkající se premiérova střetu zájmů Bruselu podala, okamžitě odstoupit. „Není možné, aby dotační podvodník zůstal v čele vlády,“ uvedl Ondráčka.

Tomáš Weiss

vedoucí Katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

„Klíčová otázka je, nakolik nás tato kauza poškodí do budoucna. Nyní se v Evropě jedná o novém dlouhodobém rozpočtu Evropské unie. Jedním z velkých témat je vláda práva v evropských zemích a nakolik jsou evropské peníze zneužívané.“

Dohodovací řízení o částce by se mohlo vléct podle TI třeba rok. Česko v něm může legitimně vznášet námitky. „Dva měsíce má Česko na to, aby implementovalo nějaká opatření,“ uvedl analytik TI Milan Eibl k tvrzení ministerstva pro místní rozvoj, že Česko má dva měsíce na vyjádření ke zprávě. Podle Ondráčky by se mohlo v extrémním případě stát, že budou zastaveny veškeré dotace směřující do Česka. Dostálová podle Ondráčky lže v Babišův prospěch, aby si udržela vlastní pozici.

Rozhodnutí už podle TI padlo. „Čekáme, kolik bude Česká republika (z dotací) vracet, záleží na tom za jaké období,“ uvedl Ondráčka. Je podle něj evidentní, že peníze získal neoprávněně holding Agrofert, který Babiš převedl do svěřenských fondů. Měl by je tak také vracet. „Pokud to neučiní, bude to stát vymáhat soudně,“ uvedl. Poznamenal, že o věci bude ale rozhodovat ministerstvo financí v gesci Babišova hnutí ANO.

přehrát

video

Babiš k auditu: „Považuji to za účelovou záležitost“

Zdroj: ČT24

TI jako účastník řízení podle Ondráčky dostane o výsledku auditu informace, není ale jasné kdy přesně a jaké. Evropská komise slíbila, že dá vědět k 4. prosinci. „Neznamená to ale, že nám hned pošlou celý audit,“ uvedl Eibl. Jednat se podle něj může o nějakou formu vyznění.

Při žádosti o zveřejnění auditu na adresu ministerstva pro místní rozvoj organizace argumentuje stanoviskem evropské ombudsmanky, která se vyjadřovala k nedávné žádosti Senátu o poskytnutí předběžného auditu. Ombudsmanka v něm připomíná Komisi, že s ohledem na velice silný veřejný zájem by měla zvážit, zda listiny zveřejnit, až bude šetření dokončeno.

přehrát

video

Předseda SPD Tomio Okamura k auditu o střetu zájmů

Zdroj: ČT24

Agrofert ví o auditu jen z médií, chce o něj požádat ministerstvo

Holding Agrofert ví o doručení auditní zprávy jen z médií a o dokument chce firma požádat ministerstvo pro místní rozvoj. „Primárně jde o věc mezi státem a Evropskou komisí. Jsme však dotčenou osobou, jak nám již dříve potvrdila Evropská komise, proto zašleme na MMR dopis, kde požádáme, aby nám ministerstvo dokument poskytlo,“ uvedl mluvčí Agrofertu Karel Hanzelka.

Společnost chce auditní zprávu prostudovat a případně hájit svá práva. „Jsme přesvědčeni, že na naší straně jsme vždy postupovali přesně podle zákona a že se náš někdejší akcionář v žádném střetu zájmů nenachází,“ dodal Hanzelka.

Fakta

Možný střet zájmů premiéra Babiše řeší Evropská komise i Senát

Možný střet zájmů premiéra Babiše řeší Evropská komise i Senát

O možném Babišově střetu zájmů se mluví prakticky od jeho vstupu do politiky a zejména poté, co se v roce 2013 jeho hnutí dostalo do sněmovny a Babiš v lednu 2014 usedl do křesla ministra financí. Agrofert, jehož byl tehdy majitelem, je jedničkou zemědělsko-potravinářského sektoru i druhou nejvýznamnější skupinou chemického průmyslu v ČR. Výrazné bylo i Babišovo angažmá v médiích, skupina Mafra patří k největším mediálními domům v ČR.

Podle novely zákona o střetu zájmů, přijaté začátkem roku 2017 přes odpor hnutí ANO a veto prezidenta Miloše Zemana, smějí členové kabinetu ovládat firmy, ty ale nemají přístup k veřejným zakázkám a nenárokovým

dotacím. Omezení platí pro firmy, v nichž ministři drží nejméně čtvrtinový podíl. Zákon zakazuje členům vlády i dalším činitelům (poslancům či senátorům) provozovat rozhlasové a televizní vysílání a vydávat periodický tisk. Babiš v reakci na normu v únoru 2017 vložil akcie firem Agrofert a SynBioI do svěřenských fondů.

Začátkem loňského července Evropský parlament (EP) schválil nová pravidla pro střet zájmů při čerpání dotací, která zakazují politikům v exponovaných funkcích dotace pobírat. Koncem listopadu dospěla právní služba Evropské komise (EK) k závěru, že omezení se týkají i Agrofertu. Právníci tvrdí, že Babiš je podle pravidel platných od léta 2018 ve střetu zájmů, i když firmy jsou ve svěřenském fondu.

Komisař pro rozpočet Günther Oettinger před Vánocemi doporučil Babišovi tři způsoby, jak se střetu zájmů zbavit. Buď zpretrhat své vazby i vazby své rodiny na holding, zajistit, aby Agrofert přestal přijímat dotace z EU, nebo se zdržet účasti na některých rozhodnutích. Babiš se poté vzdal předsednictví ve vládní Radě pro Evropské strukturální a investiční fondy. Evropský parlament vyzval Komisi k řešení možného Babišova střetu zájmů. Europoslanci požadovali i pozastavení dotací.

Koncem letošního května a na začátku června dorazily do Česka dvě předběžné auditní zprávy Evropské komise, které se týkaly Babišova možného střetu zájmů. V první z nich Komise dospěla k závěru, že Babiš má dál vliv na Agrofert a současně má jako premiér vliv na použití unijních peněz. Česku proto hrozí, že by mohlo vrátet do unijního rozpočtu asi kolem 450 milionů korun dotací pro Agrofert. Odpověď na zprávu předali zástupci ministerstva pro místní rozvoj na konci srpna stálému zastoupení ČR v Bruselu. Babiš vrácení peněz vyloučil.

Obsah druhé zprávy, která se týkala zemědělských dotací, není známý. Kvůli ní ale tehdy SZIF uvedl, že nebude Agrofertu proplácet dotace od února 2017, kdy Babiš firmu vložil do svěřenských fondů. Opozice se v reakci na předběžné auditní zprávy Evropské komise v červnu neúspěšně pokusila vyslovit Babišově vládě nedůvěru. V půlce června pak Senát ustavil komisi k vyhodnocení unijních auditů. Ředitel SZIF Martin Šebestýán v září řekl, že trvá na tom, že v případě dotací pro Agrofert nebyl zjištěn Babišův střet zájmů.

Na základě předběžných závěrů své komise vyzval koncem října Senát k tomu, aby ministerstva pozastavila vyplácení dotací Agrofertu do doby, než se vyjasní podezření z auditů EK. Senátní komise už dříve dospěla k předběžnému závěru, že Babiš je ve střetu zájmů. Piráti prostřednictvím senátora Lukáše Wagenknechta podali také žalobu k Soudnímu dvoru EU, ve které navrhuje, aby konstatoval nečinnost Evropské rady v otázce střetu zájmů.

SZIF 28. listopadu oznámil, že začne proplácet dotace Agrofertu za období mezi únorem 2017, kdy Babiš vložil koncern do fondů, a loňským srpnem. Tehdy začalo platit evropské nařízení o střetu zájmů. Jedná se o dva projekty, za které fond vyplatí dotaci v celkové výši 51,2 milionu korun. Podle SZIF neexistuje legitimní právní důvod pro zadržení dotací. Dotace schválené od loňského srpna fond kvůli předběžné opatrnosti zatím nadále proplácet nebude.

V pátek 29. listopadu Evropská komise zaslala českým úřadům konečnou auditní zprávu týkající se dotací z unijních strukturálních fondů vyplácených skupině Agrofert. Obsah zprávy Komise označila za důvěrný. Týdeník Respekt uvedl, že podle jeho zdrojů audit potvrdil, že Babiš je ve střetu zájmů. Premiér údajně porušuje české i evropské právo.

Kromě Komise se Babišovým možným střetem zájmů zabýval i Městský úřad v Černošicích, který je úřadem s rozšířenou působností pro Průhonice, kde premiér žije. Úřad vedl s premiérem správní řízení. Babiš čelil podezření, že stále ovládá média spadající pod Agrofert. Koncem září úřad oznámil, že v přestupkovém řízení nebylo prokázáno spáchání skutku a řízení bylo pravomocně zastaveno. Kraj posuzoval Babišovo odvolání proti rozhodnutí úřadu v Černošicích, který premiérovi uložil již podruhé pokutu 200 tisíc korun. Začátkem listopadu ministerstvo spravedlnosti uvedlo, že zastavení řízení nepřezkoumá.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/2993126-bartos-chce-svolat-sefy-stran-kvuli-auditu-o-agrofertu-a-babisovi-chce-ho-odtajnit-a>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

ČESKO NA BLACK LISTU

2.12.2019 Euro str. 34 Report rozhovor
Jiří Zatloukal

Jelikož je to extrémně kontroverzní, tak zatím není ambice říkat, které země jsou ty „špinavé“, říká exguvernér národní banky Zdeněk Tůma

Zdeněk Tůma v sobě nezapře klasického makroekonomu, jímž byl celý profesní život od počátků ve společnosti Patria Finance přes Českou národní banku, londýnskou rozvojovou banku až po aktuální angažmá v čele dozorčí rady ČSOB. Současně však dokáže originálně glosovat i poměrně nové fenomény, jako jsou zelená ekonomika a kryptoměny nebo tradiční konzervatismus Čechů.

„Na rozdíl od Poláků či Maďarů, kde byla šlechta a grófové, které nezajímalo, jestli na něco mají, nebo nemají, u nás byla šlechta vybita a zůstali jsme národem měšťanů. A měšťan musí vyjít se svými penězi, nic jiného mu nezbyvá. Možná tedy kořeny našeho konzervatismu začínají mnohem dřív než u Rašína,“ říká bankéř Zdeněk Tůma.

* V posledních 30 letech Česko svižně rostlo. Máme ale šanci přibližovat se Německu i dál?

Jako ekonom vidím jednoznačný úspěch. Dosáhli jsme jisté úrovně, i když konvergence postupně zpomaluje, a v letech 2012 a 2013 se dokonce na chvíli úplně zastavila. Dnes se ale znovu západním zemím přibližujeme, avšak často se mluví o pasti středního příjmu, a jestli jsme schopni se z ní dostat a Německu se nějak výrazně přiblížit. Když se podíváte do minulosti na posledních sto let, pohybujeme se dlouhodobě na úrovni 65 procent HDP Německa. Komunismus a centrální plánování nás srazily na 40 procent, dnes jsme praktky zhruba na pětadesát procentech HDP na hlavu. A vidíme, že i další země typu Španělska či Portugalska dosáhly úrovně kolem 70 procent Německa a pak se konvergence prakticky zastavila. Do budoucna je to o jiném modelu růstu ekonomiky. Dosud jsme vytěžovali rezervoár produktivity a dál je to onen slavný růst založený na inovacích a vyšší přidané hodnotě, což se lehkou řečí a těžko udělá.

* Co říkáte například na návrhy ministryně Jany Maláčové, které podporuje částečně i vláda, zvýšit minimální mzdu na 20 tisíc korun?

Nejsem moc velký fanďa tohoto instrumentu jako takového, natož jeho zvyšování. Jestliže někdo dostatečně ve společnosti neuspěje, myslím, že mu musíme pomoci jinak než zvedáním minimální mzdy. Trh práce má být efektivní.

Je to ostatně jedna z našich velkých výhod, když se podíváte na možnost restrukturalizace ve firmách, ať už jsou to banky, či jiné firmy, tak je pořád jednodušší a efektivnější propustit jeden typ lidí a nabrat jiný. V tom jsou naši „vyspělejší“ sousedi mnohem víc sešňeřovaní. A zvyšování minimální mzdy také přispívá k nižší pružnosti na trhu práce.

* Zastánci vyšší minimální mzdy tvrdí, že se díky ní změní struktura ekonomiky. Zaniknou hůře placená místa a lidé budou k dispozici produktivnějším firmám, které je dokážou pořádně zaplatit.

To však nesmíme dělat regulatorně. Regulatorní zásah trh vždy naruší. Pokud firma nemá dostatečnou produktivitu, dostatečné marže, bude nějakou dobu přežívat nebo zanikne. Ale i to přežívání může dávat práci některým lidem, a pokud se akcionář smíří s tím, že jeho výnos z kapitálu nebude osm či deset procent, ale stačí mu, že je v černých číslech, tak fajn. Nemyslím, že návrh Jany Maláčové posune českou ekonomiku dopředu.

* Může pomoci ekonomice Národní rozvojový fond, který vytváří stát ve spolupráci s bankami, aby nastartoval velké infrastrukturní investice?

To je trochu jiné téma. Je to zajímavá myšlenka. Důležité je, že se pár hlavních hráčů shodlo, že by to smysl mohlo mít. Memorandum bylo podepsáno, což je samozřejmě základní platforma, ale ďábel bývá v detailu. Takže teď je zásadní, aby se fond rozběhl a měl kompetentní vedení. Bude-li ho mít, není důvod, aby nedostal licenci od národní banky. Pak je naprosto klíčové, aby vláda byla schopna vygenerovat zajímavé projekty, které budou pro investující strany dávat komerčně smysl. Pak fond může poskytnout dodatečné zdroje, ale i know-how, které stát nemá. To by se nemělo podceňovat.

* Dlouhodobě se věnujete regulacím bankovního sektoru. Jaký vliv na banky budou podle vás mít snahy Evropské unie po „zelenější“ ekonomice?

Je to těžké téma. Jedná se o taxonomii finančních produktů (stanovení, které jsou „zelené“ a které nikoliv - pozn. red.) a jejich monitoring a existuje ambice či úvaha, aby se tyto věci promítly i do hodnocení rizika v bankách. Berme přitom jako fakt, že drtivá většina vědců se shodne na tom, že klima problém je, a něco je potřeba s tím udělat. Přitom neexistuje žádné zázračné řešení, takže je třeba tlačit z více stran. Potíž je v tom, že toto klimatické riziko je spíš dlouhodobé nebo střednědobé, takže když se klasicky díváte na úvěr, který poskytnete na několik let, těžko tuto metriku nějak prokazatelně můžete aplikovat. Přejmenším já zatím nevidím jak. Jsem sám zvědav. V okamžiku, kdy najdeme cestu, jak prokázat, že se jedná skutečně o klimatické riziko, a firma, již banka poskytuje úvěr, bude skutečně v horizontu pěti či deseti let nějak ohrožena nebo se riziko zvyšuje, tak fajn. Ale troufám si říct, že to bude obtížné. Musíme se na to dívat i tak, že banka nemá svoje peníze, ale má pouze peníze od vkladatelů, které půjčuje, a její hlavní zisk je dneska pořád rozdíl mezi výpůjční a záůjční sazbou, takzvaná čistá úroková marže. Banka je odpovědná za to, že bude schopná ty peníze vrátit, takže důraz na riziko byl v bankách vždy obrovský. Na druhé straně bych tyto snahy nijak nepodceňoval, protože ta ambice tady je. Když vezmeme jen Network for Greening the Financial System, síť, která sdružuje řadu centrálních bank, Mezinárodní měnový fond či Banku pro mezinárodní platby, je to velká síla.

* Česka se tyto změny zřejmě výrazně dotknou, jelikož má ekonomiku založenou na energii z uhlí a jádra.

Znovu, ďábel tkví v detailu a je to o taxonomii zelených produktů. Jelikož je to extrémně kontroverzní, tak zatím není ambice říkat, kdo je na black listu, kdo je ten „špinavý“. Ale říká se, kdo je „zelený“ a ostatní je šedá zóna. U uhlí si dokážu představit, že bude docházet k útlumu a banky budou postupně financování tohoto sektoru utlumovat. Neznamená to, že ty firmy finance neseženou, ale budou je mít dražší, takže se tím vytváří nějaký tlak, což si myslím, že je v pořádku. Pro nás je samozřejmě jedna z klíčových věcí jaderná energie, kterou považujeme za čistou. Jaderná energie ale zatím na seznamu těch „zelených“ není.

* Situace se v tomto ohledu vyostřuje, protože například v britské předvolební debatě mezi Jeremym Corbynem a Borisem Johnsonem první jmenovaný prohlásil, že je pro vyškrtnutí všech „nezelených“ firem z londýnské burzy. Směr je jasný.

Nechci moc komentovat, co říká Corbyn. Je to směr, kterým uvažuje. Je to intervence státu v rozsahu, který je pro mě osobně už nepřijatelný. Burza je soukromá entita, kapitál, který je na ní alokovaný, je soukromý, takže moc nevidím, jak by do toho regulatorně chtěl někdo vstupovat.

* Jak se díváte na pokus sociální síť Facebook vytvořit vlastní elektronickou měnu?

Na kryptoměny se dívám velmi skepticky. My centrální bankéři jim už většinou neříkáme měna, ale kryptotoken nebo kryptoaktivum. Jestli na to někdo chce spekulovat, proč ne, ale chybí jim jedna ze základních vlastností peněz, stabilita. Jestliže mám teď sto korun, chci věřit, že si za ni za rok budu moct koupit zhruba stejně s nějakou predikovatelnou inflací, kterou jsem ochoten zohlednit. Jestliže mi ale bitcoin nebo jiná měna lítá o několik desítek procent, tak můžu spekulovat čistě na vzestup nebo pokles. Nebo kryptoměna může posloužit nějaké transakci, ale po vypořádání okamžitě konvertuji do tradiční měny.

V tomto pro mě byla libra od Facebooku trochu jiná. Nevím, jak dopadlo slyšení před Kongresem, ale řada regulatorních úřadů má obavy z dopadů na finanční stabilitu. Já tyto obavy nesdílím, připadá mi to spíš jako strach z neznámého.

* Jaké vidíte pro libru využití?

Využití je limitované. Umím si využití představit pro přeshraniční transakce. Rozhodně je fajn, že - na rozdíl od kryptoměn či kryptotokenů - se u libry předpokládá fixní kurz vůči nějakému koši měn, čímž by se řešil problém stability. Pak nemám problém mít nějakou peněženku s librami, jíž bych platil. V okamžiku, kdy by Facebook nashromáždil relativně velký objem peněz (za které by si lidé libry kupovali - pozn. red.), podobně jako má například AliPay, tak je to v bilanci firmy poměrně velká částka, na které může vydělávat.

* Nemůže Facebook libru využívat pro zprostředkování přímých plateb mezi uživateli, jichž jsou dvě miliardy, a tím pádem obejít banky?

Ano. Ale já to moc nepotřebuji. Nezapomínejte, že se v Evropě i u nás rozbíhají systémy, kdy bude možné provádět okamžité platby čtyřicet hodin denně sedm dní v týdnu. Teprve se to sice rozbíhá a některé banky to zatím zpoplatňují, ale podle mě je otázka několika let, než se to stane standardem. V okamžiku, kdy budu moci využít instantní platbu a půjdeme spolu do hospody a budeme se chtít podělit o účet, tak si mezi sebou pošleme peníze a proběhne to okamžitě.

* Facebook však může výrazně usnadnit mezinárodní platby pro lidi i firmy..

Většina lidí však nemá potřebu mezinárodních plateb. Ale ano, ať už je to Facebook, či jiné finančně technologické firmy, tak banky kvůli nim mohou přicházet o byznys zejména v transakčních službách. K úvahám, jak banky budou převálcovány fintechy, jsem relativně skeptický, protože do hlavního byznysu banky, tedy přijímat depozita a poskytovat půjčky, a profitovat na tom, že umím ošetřit riziko a zůstane mi za to nějaká marže, není zase tak jednoduché vstoupit. Banky tedy budou pod tlakem, co se týče transakčních služeb.

* Co kdyby - čistě hypoteticky - Facebook začal ve své měně poskytovat úvěry? Nezměnila by se situace dramaticky a nevzrostla by nesmírně jeho moc, kdyby měl schopnost vytvářet peníze?

Pak vstupuje do regulovaného prostředí, musí držet relativně hodně kapitálu a stává se přeshraniční bankou. Takové projekty dneska už existují, ať už je to Revolut, nebo N26. Facebook má samozřejmě tu výhodu, že už má obrovský kmen klientů, který se zmíněné banky teprve snaží nabrat. Ale já pořád nevidím důvod, proč to používat. Nevyhne se principu „poznej svého klienta“, tedy Know Your Client policy, což je další poměrně tvrdá regulace. Pořád by musel mít nějaké lokální pobočky, které by byly schopny prokázat, že klienta znají. I když faktem je, že Facebook své klienty zná z hlediska chování docela dobře (smích). Stále je tady však otazník, nakolik se technologickým gigantům bude chtít vstoupit do regulovaného prostředí. Proto říkám, že pro ně vidím prostor v transakcích, ale bankovní byznys je poměrně těžký, je regulovaný a kapitálově nesmírně náročný.

* Co si myslíte o snahách komunistické Číny, která ohlásila, že bude vytvářet elektronickou měnu?

Dívala se na to řada centrálních bank a mám pocit, že v Jižní Americe už to i některé možná udělaly. Typicky je to tam, kde vám pořádně nefunguje bankovní sektor a platební systém. V okamžiku, kdy vám nefunguje bankovní sektor, tak transakční služby pomocí elektronické měny jsou poměrně levné. Nevidím ale naprosto žádný důvod, proč bych měl používat nějakou kryptoměnu. Kdyby se například Česká národní banka rozhodla vytvořit kryptoměnu, těžko si umím představit, že by to bylo levnější než stávající možnosti. Samozřejmě kdyby to centrální banka ve větším rozsahu udělala, změnil tím fungování bankovního systému zcela zásadním způsobem. Protože momentálně vytváří peníze banky, nikoli centrální banka (centrální banka jen tiskne hotovost, peníze však vytvářejí komerční banky, když udělují úvěry, což jsou v podstatě nové peníze v ekonomice - pozn. red.). V okamžiku, kdyby centrální banka začala emitovat peníze, tak je začne vytvářet sama, a nikoli komerční banky. Pokud by to bylo v nějakém masivnějším měřítku, tak mění úplně dosavadní pravidla hry. To už se dostáváme do velmi abstraktní roviny a návrhů, které se objevovaly po velké hospodářské krizi.

* Byl jste chvíli i v politice. Jak hodnotíte hospodářskou politiku vlády Andreje Babiše?

Tato země je dlouhodobě vlastně velmi disciplinovaná. Třeba Mojmír Hampl ve své nové knize (Pro Čechy je nebe nízko -pozn. red.) říká, že od dob Aloise Rašína jsme nesmírně konzervativní, i když tehdy to pro ekonomiku bylo možná až příliš tvrdé. Já si ale myslím, že český konzervatismus je mnohem starší a Čechy provází nikoli sto let, ale několik posledních staletí. Jediné vysvětlení, které jsem našel pro disciplinovanost Čechů, pochází od historika Hrocha. Ten říká, že na rozdíl od Poláků či Maďarů, kde byla šlechta a grófové, které nezajímalo, jestli na něco mají, nebo nemají, u nás byla šlechta vybita a zůstali jsme národem měšťanů. A měšťan musí vyjít se svými penězi, nic jiného mu nezbyvá. Možná tedy kořeny našeho konzervatismu začínají mnohem dříve než u Rašína. Ale abych se vrátil k vaší otázce, Češi byli ve srovnání s ostatními zeměmi disciplinovaní i během fáze centrálního plánování. V tomto směru není nijak překvapivé, že i tato vláda se chová poměrně disciplinovaně, i když jí můžeme vytýkat, že rozpočet je procyklický, utrácí se tam, kde by se nemělo, a že to není rozpočet, který by nás nasměroval k budoucnosti založené na inovacích.

Zdeněk Tůma (59) • V říjnu se stal předsedou dozorčí rady ČSOB. • V letech 2011 až 2019 byl partnerem v KPMG Česká republika zodpovědným za finanční služby. • První dekádu 21. století strávil jako guvernér České národní banky. • Předtím byl hlavním ekonomem společnosti Patria Finance či výkonným ředitelem Evropské banky pro obnovu a rozvoj v Londýně. • Jako docent působí rovněž na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

O autorovi | Jiří Zatloukal, zatloukal@mf.cz

Foto popis |

Více než 100 dalších eknih zdarma...

2.12.2019 databazeknih.cz str. 00

Databazeknih.cz

Dan Stačí otevřít níže detail knihy a pak tlačítkem "Eknih zdarma" vybrat vhodný formát ke stažení.

Akorát se musím přiznat, že titulky je trochu zavádějící... unikly mi sem i pouze aktualizované eknihy, které zde již byly, takže tentokrát neznám přesný počet nově přidaných... alespoň si je připomenete :-)

Hezké čtení!

Jak se co dělá

Soubor Čapkových fejetonů rozdělených do tří samostatných oddílů - Jak se dělají noviny, Jak se dělá film a Jak vzniká divadelní hra - přináší čtenářům zajímavé informace o zákulisí tří profesí, které Čapek sám velmi důvěrně poznal. Ve všec... více

Válka s mloky

Karel Čapek svůj světově proslulý román Válka s mloky napsal v roce 1935. Díky své schopnosti citlivě reagovat na dění ve společnosti a ve světě, si zřetelně uvědomoval nebezpečí nastupujícího fašismu a jeho destruktivní ideologie. Přestože... více

Zářivé hlubiny

Jedná se o knižní vydání jeho povídek otiskovaných v časopisech, napsaných spolu s bratrem Josefem. (Červená povídka, L'évantai, Skandál a žurnalistika, Mezi dvěma polibky, Ostrov, Živý plamen, Zářivé hlubiny). více

Ze života hmyzu

Ve hře Ze života hmyzu Čapkové formou volně na sebe navazujících obrazů rozvíjejí výjevy, v nichž vystupují jednotlivé hmyzí druhy, personifikující takové mravní pojmy jako lakota, ctnost, sobectví... Jednotlivými obrazy prochází postava Tu... více

Listové do nebe / Přemýšlování o dokonalosti křesťanské / Nedobytný hrad / Truchlivý / Labyrint světa a lusthauz srdce / O siro

Veškerých Spisů Jana Amose Komenského svazek XV. více

Tyrolské elegie

Název elegie (tj. nářek, žalozpěv) je ironickou nadsázkou; dílo je humorným a satirickým popisem Havlíčkova zatčení a internace v Brixenu v Tyrolsku. Kritizuje policii, společenský systém (nenavrhuje lepší). Používá skutečných jmen a příhod... více

Pouť krkonošská

Poutník se vypravil do Krkonoš. Pod Sněžkou objevil klášter. Provedl ho zde jeden z mnichů, který mu vysvětlil funkci jednotlivých síní. V jedné byli mniši, kteří ožívali jen na jeden den v roce. Pokud se včas nevrátili do této síně navždy ... více

Putování aneb Cesta z Království českého do města Benátek

Cestopis Kryštofa Haranta z Polžic a Bezdružic (1564–1621), který patří k nejzajímavějším českým literárním památkám doby vrcholného humanismu, dovršuje tradici domácích cestopisů o putování do Svaté země a Egypta. V širokých historických a... více

Polyeuktos

Klasicistní drama francouzského dramatika Pierra Corneille Polyeuktos bývá považováno za vrcholné klasické dílo, které se věnuje otázkám víry. Životní příběh svatého Polyeukta, arménského šlechtice, který přijal křesťanskou víru a jehož muč... více

Život je sen / Lékař své cti

Dvě pozoruhodná básnická dramata mistra vrcholného španělského "zlatého věku" jsou pozoruhodným obrazem morálky své doby. To, že se dodnes objevují na světových jevištích, svědčí o tom, že dokáží silně promlouvat i k dnešnímu svět... více

Čítanka jaro / Cesta k mrazu

Souborné vydání prvních dvou básnických knih Jiřího Ortena. více

Pro děti: knížka naslouchajícím

Knížka lyricky stylizovaných pohádek, které Jiří Orten psal souběžně se svými prvními básnickými pokusy. Osm pohádek, adresovaných dvěma dětem - Jiřímu a Marii - se vyznačuje lyrickými, symbolickými náměty a básnivým jazykem, jímž se texty ... více

Výmarská republika: problémy demokracie v Německu 1918-1932

Autorka analyzuje příčiny ztroskotání výmarské demokracie na vnitropolitické, zahraničněpolitické, hospodářské a kulturní rovině od konce první světové války do jmenování Adolfa Hitlera říšským kancléřem v lednu 1933. V jednotlivých kapitol... více

Z kapitalismu do socialismu a zpět

Knih předního českého sociologa vzájemně porovnává socialistický a kapitalistický přerod, jimiž prošla česká společnost v průběhu dvacátého století. Na základě studovaných společenských změn si pak autor klade sociologickou otázku "jak ... více

Od národního státu ke státu národností?

Národnostní statut a snahy o řešení menšinové otázky v Československu v roce 1938. Kniha se zabývá návrhem na vydání národnostního statutu v Československu v roce 1938, který byl pokusem řešit složitou situaci, do které se československý... více

Jan Hus známý i neznámý

Jiří Kejř vypráví přístupnou formou příběh života mistra Jana Husa, systematicky vysvětluje pohnutky jednání tohoto významného myslitele i podstatu jeho individualistického založení. Shrnuje tak své početné práce, které se Husa dotkly nebo ... více

Jeden za všechny, všichni za jednoho! Bund der Deutschen a jeho předchůdci v procesu utváření "sudetoněmecké identity"

Nacionální „obrné“ spolky sehrály v německé společnosti českých zemí 19. a 20. století významnou roli. Jako podstatná komponenta německého nacionálního hnutí podněcovaly ve veřejném prostoru ideovou a politickou radikalizaci na bázi xenof... více

Když se rákos chvěje nad hladinou

Jak je již z názvu patrné, tato kniha, třebaže přináší filozofické fragmenty a texty, je sbírkou spíše osobních autorových výpovědí a otevřeného přemítání než uzavřenou odbornou studií. Filozof a teolog Otakar A. Funda se v ní ohlíží za dos... více

Do poslední pence

Kniha předního českého právního historika Jana Kuklíka pojednává o československo-britských majetkových a finančních jednáních od Mnichova až do 80. let. Všímá si zejména, jak byly politické vztahy mezi oběma státy ovlivňovány nevyřešenými ... více

Popely ještě žhavé I.

Tato publikace je vynikající historickou syntézou světových dějin od rozkladu evropských demokracií a nástupu totalitních režimů koncem 30. let 20. století v Evropě do karibské krize a Chruščovova pádu v roce 1964. Karel Durman pojednává mi... více

Rétorika v evropské kultuře

Dějiny rétoriky od antiky po současnost sledované v kontextu s ostatními společenskými vědami. více

Z dějin české každodennosti: život v 19. století

Celková charakteristika "dlouhého" 19. stol. a každodenní život jednotlivých sociálních vrstev české společnosti. Tematicky různorodé kapitoly se vztahují k různým oblastem soukromého i společenského života vznikající občanské spo... více

O rodu v životě literatury. Browningová nebo Klášterský? Krásnohorská nebo Byron?

V práci Evy Kalivodové se prolíná několik jejích dlouhodobých zájmů, a to o oblast české a anglické literatury 19. století s některými přesahy do století dvacátého, o problematiku překladu a o rodová či genderová studia. Právě hra mnohost... více

Mocenská posedlost

Nejjednodušší definice moci říká, že je možností přinutit někoho, aby udělal něco proti své vůli. Na tom nemusí být nic špatného, moc a její výkon je součástí chování všech sociálně žijících životů včetně lidí. Problémem je "patologická... více

Denuklearizace Ukrajiny, Běloruska a Kazachstánu

S odstupem dvou desetiletí od rozpadu Sovětského svazu přichází na knižní trh původní česká monografie přibližující významnou, leč doposud málo probádanou kapitolu dějin mezinárodních vztahů. Práce z pera experta na politický a bezpečnostní... více

Popely ještě žhavé II.

Pokračování monumentální historické syntézy přináší opět řadu nových pohledů na světové dějiny 20. století. I druhý díl „životního díla“ Karla Durmana pojednává především o dění v globální politice s důrazem na složitou síť vztahů mezi mocn... více

Bezdomovectví jako alternativní existence mladých lidí

Bezdomovectví je bezesporu zajímavým fenoménem současné doby. Představuje jednoznačný společenský propad, který lze označit jako syndrom komplexního sociálního selhání. Každý bezdomovce zná a denně vídá, ale málokdo o nich ví víc, než že vy... více

Jazyk a jazykověda: přehled a slovníky

Vědecká publikace nabízí ucelený přehled a souhrn běžných poznatků o jazyce a oboru lingvistiky. Kniha je pojata jako synchronní a primárně strukturní. Autor klade důraz na klasické lingvistické pohledy a na bohatou empirii. Ilustrativní ma... více

Lidová píseň a sborová tvorba

Publikace zobrazuje široké spektrum vlivů hudebního folkloru na českou klasickou hudbu 19. a 20. století. Zabývá se sběratelstvím lidových písní a různými formami tzv. druhotné existence lidové písně v městském prostředí. V druhé části přin... více

Zrod velmoci - Dějiny Sovětského svazu 1917-1945

Kolektiv historiků z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze sleduje politické dějiny SSSR v kontextu porevolučních ekonomických a sociálních změn. Odlišně od tradiční historiografie pojímá příčiny a... více

Zpravodajství v médiích

Publikace obsahuje články různých autorů věnovaných fenoménu zpravodajství. Kniha mapuje různé oblasti zpravodajství - počínaje nejstarší žurnalistikou psanou, přes agenturní, audiovizuální, fotožurnalistiku, až po produkci tzv. nových médi... více

O komentáři, o komentátorech (Kolektivní monografie k žánru)

Kniha mapuje české mediální scény s myšlenkou, že sebeodbornější teorie bez uvedení konkrétních příkladů a zážitků z tvorby adeptů žurnalistiky nebo mediálních studií nemůže poskytnout dostatečný vhled do problému. Tento text je zaměřen ... více

Osvobozené Československo očima britského diplomata

Analytická monografie rozebírá zprávy britských diplomatů z Prahy roku 1945, které vynikaly obdivuhodnou schopností na základě analýzy shromážděných informací postihnout podstatu československých poválečných problémů. Zprávy si nejvíce všíma... [více](#)

Nejspanilejší ze všech bohů

Knížka nabízí nové, neuropatologické odpovědi na prastaré otázky, které stály v centru pozornosti snad všech náboženství či filozofických škol. Koukolík v textech pojednává o problematice svobodné vůle, právního rozhodování, povaze lásky, k... [více](#)

Visegrádská skupina a její vývoj v letech 1991-2004

Autor si klade za cíl na základě primárních pramenů a dalších zdrojů popsat a zhodnotit vývoj Visegrádské skupiny na pozadí vnitropolitického vývoje členských zemí. Práce sumarizuje aktivity V4 především z hlediska praktické realizace zahra... [více](#)

Teorie regionálního rozvoje: nástin, kritika, implikace

Během více než deseti let, které uplynuly od přípravy prvního vydání, se objevila řada nových teorií, konceptů a přístupů, které se snaží nabídnout vysvětlení současného dynamicky se měnícího globálního prostředí a nastínit implikace pro re... [více](#)

Hudební psychologie pro učitele

Monografie Hudební psychologie pro učitele poskytuje výběr a strukturalizaci těch základních poznatků, které pomohou pedagogům diagnostikovat a rozvíjet vnitřní předpoklady žáků pro vnímání, prožívání a vytváření hudby a ovlivňovat průběh i... [více](#)

Granadské elity v 15. století

Předložená práce je výsledkem několik roků trvajícího studia problematiky posledního arabského státního celku na Pyrenejském poloostrově, tzv. emirátu rodu Nasr (1230-1492). Granadský emirát po celou svou existenci sváděl boj o přežití s o... [více](#)

Ekonomie rodiny v proměnách času, institucí a hodnot

Monografie Ekonomie rodiny v proměnách času, institucí a hodnot je rozsáhlou studií institucionální ekonomie a křesťanské sociální etiky, která nabízí komplexní pohled na instituci rodiny ve společnosti. Popisuje ekonomii rodiny v její dlou... [více](#)

Podivuhodný květ českého baroka

Publikace s podtitulem První přednášky o teorii množin vykresluje obraz podivuhodného myšlenkového světa, který vznikl na pražské univerzitě v období duchovního rozmachu baroka a který významně ovlivnil matematiku devatenáctého a dvacátého... [více](#)

Krize a význam pomáhajících prvního kontaktu

Publikace je určena profesionálním pomáhajícím, kteří neabsolvovali výcvik krizové intervence, avšak ve své praxi se dostávají do kontaktu s lidmi v závažných situacích a krizích. Jak jednat v roli pomáhajících prvního kontaktu? Jakým úska... [více](#)

Já: o vztahu mozku, vědomí a sebeuvědomování

František Koukolík je lékař, neuropatolog, jenž se zabývá vztahem mozku a chování. Ve své nové knize Já (O vztahu mozku, vědomí a sebeuvědomování) se zaměřil na starou a otevřenou otázku – jak a proč mozek tvoří vědomí a jaký je vztah mozku... [více](#)

Zrození státu: prvotní civilizace Starého světa

Autor, vlastní odborností klínopisec a archeolog, předkládá v práci souhrn současných poznatků o hospodářských, společensko-politických a duchovních proměnách, které vedly ve výše uvedených oblastech ke vzniku prvních státních celků. Svůj v... [více](#)

Laudabile Carmen část I - Římská metrika

Tato monografie je koncipována jako pomůcka pro vysokoškolské studenty, učitele a další zájemce, kteří hledají poučení o římské metrice. V první části seznamuje čtenáře s hlavními prozodickými zásadami, v části druhé pak se všemi důležitě... [více](#)

Ohniska napětí v postkoloniální Africe

Monografie se v interdisciplinární perspektivě zabývá známými i méně viditelnými ohnisky napětí především v Rohu Afriky, regionu Velkých jezer a západní Africe. Její základní tezí je předpoklad, že za drtivou většinou všech ohnisek napětí s... [více](#)

Úspěch i zklamání. Demokracie a veřejná politika v Praze 1990-2000

V této knize řeší autor, kanadský politolog českého původu, záhadu špatné výkonnosti veřejné správy v soudobé Praze. Rok 1990 přinesl městu obnovení demokratické samosprávy. Během dalších let však následoval vývoj neprůhledné správy, proble... [více](#)

Tvorba jako způsob poznávání

Tvorba anebo tvořivost, založená na myšlence osvobození a rozvíjení lidské přirozenosti, patřila k velkým tématům modernistické psychologie i pedagogiky a zájem o ni setrvává i v dnešním školském diskurzu. V něm se vyzdvihuje především orig... více

S/krze postmoderní teorie

Tomáš Hauer v publikaci věnované soudobým postmoderním teoriím nejprve vysvětluje genealogii pojmu postmodernismus a analyzuje francouzské filosofické myšlení na cestě od strukturalismu k postmodernismu. Na základě této analýzy pak vymezuje... více

Lotyšská kultura a Jednota bratrská: České kontexty lotyšských kulturních tradic v 17. - 20. st.

Monografie přináší nové pohledy na souvislosti lotyšské a české literatury a kultury a rozšiřuje poznatky o působení naší náboženské reformace v Pobaltí, zejména v Lotyšsku. Autor nejprve shrnuje základní historická fakta o Pobaltí, typolog... více

Psycholog ve zdravotnictví

Učební text Psycholog ve zdravotnictví je určen posluchačům stejnojmenného kurzu, akreditovaného Ministerstvem zdravotnictví ČR. více

Případ Kondelík

Epizoda z estetiky každodennosti. Publikace je souborem úvah o knize, která stála u zrodu jedné ze zásadních diskuzí o české povaze. Autorka popisuje kladné i záporné reakce, které vyvolalo její první vydání. Zároveň konfrontuje hlavního h... více

Půl století poté. Pohledy na problémy sémantiky a sémiotiky v posledních desetiletích

Kniha Půl století poté je uvedena autobiografickými poznámkami profesora Ladislava Tondla o osobní motivaci a cestách k sémantice a sémiotice. Text naznačuje obecné schéma komunikačních procesů stimulované zejména výsledky teorie informace.... více

Znavená Evropa umírá

Ačkoli v pozadí této knížky jsou odborné diskuse k problematice evropanství, kultury, civilizace, kulturní identity, ekologie a hranic i nových obzorů vědy a techniky, je poslední práce Otakara A. Fundy především filosoficky laděným zamyšle... více

Jazyk, mluvení, psaní

Svazek Jazyk, mluvení, psaní vychází k pětáosmdesátým narozeninám jednoho z nejvýznamnějších českých lingvistů současnosti, Petra Sgalla, a přináší výběr jeho příspěvků publikovaných v letech 1960 - 2008 česky a orientovaných převážně na če... více

Kultura a struktura českého jazyka

Tematicky řazený výbor prací nestora jazykové bohemistiky dokumentuje 60 let vývoje spisovné češtiny a jejího studia. Prof. Daneš vybral práce publikované časopisecky, přednášky a příspěvky z konferencí (tiskem poprvé), které považuje za vý... více

Umění dramatického psaní

Lajos Egri (1888 – 1967), pozapomenutý dramatik, jehož hry se již dnes téměř nehrají, je autorem nejcennějšího textu o metodice dramatického psaní, jaká kdy vůbec byla vedle Aristotelovy Poetiky napsána. Kniha je z r. 1942 a přeložena byla ... více

Paříž

Poslední román z trilogie měst (Lurdy, Řím, Paříž) provází pestrou směsí pařížské společnosti na sklonku devatenáctého století a odhaluje její sociální, politické i morální protiklady. Jeho hrdinou je kněz, který se v niterném přerodu odpou... více

Pásky na vousy

Veselohra o třech dějstvích více

Kamenný orchestr

Třináct různých autorů v povídkách a příbězích ze staré Prahy. více

Devatero pohádek

Pohádky v této knize - Velká kočičí pohádka, Pohádka psí, Pohádka ptačí, První loupežnická pohádka, Pohádka vodnická, Druhá loupežnická pohádka, Pohádka tulácká, Velká policejní pohádka, Pohádka pošťácká a Velká pohádka doktorská - patří me... více

Od člověka k člověku I

Chronologicky uspořádaný a v podstatě vyčerpávající přehled článků, glos, sloupků, úvah a studií, v nichž se Karel Čapek na stránkách novin vyjadřoval o jevech každodenního života, o společenském dění, mezilidských vztazích, národním životě... více

Marsyas, čili, Na okraj literatury

Soubor studií a causerií o slovesném umění, které vznikalo na periférii vysoké umělecké literatury a většinou v lidové anonymitě. Kniha se zabývá v přitažlivém, typicky čapkovském vypravěčském stylu anekdotou, lidovým humorem, příslovím, pr... více

S kamerou a za volantem třemi díly světa

Vzpomínky z dálkových jízd v malých československých automobilech /1932 a 1938 a po válce/ . více

Česká katolická literatura 1918–1945

Druhý svazek rozsáhlé souhrnné práce je prvním literárně-historickým dílem svého druhu u nás. Čtivou esejistickou formou autor mapuje a vykládá českou katolickou literaturu v době první a druhé republiky a za nacistické okupace. Obsáhle zde... více

Napříč rovníkovou Amerikou

Autor knihy podnikl svou výpravu koncem 19. století na trase z Venezuely proti proudu Orinoka až do Peru. Navštívil mnoho indiánských kmenů, o jejichž životě shromáždil cenný materiál, který čtenářům předkládá. více

Gabra a Málinka: Povedené dcerky

První díl knižní série Amálie Kutinové-Tauberové o sestřích Gabře a Málnice. Stejně jako ostatní díly série je založen na autobiografickém vyprávění o dospívání autorky: „Málinka“ je sama autorka a „Gabra“ její starší sestra Gabriela, oprot... více

Gabra a Málinka ve městě

Druhý díl knižní série Amálie Kutinové-Tauberové o sestřích Gabře a Málnice. Pokračování příběhu Gabry a Málinky, ve kterém se ze Štítného odstěhovaly kvůli studiu do Valašského Meziříčí. III. vydání. více

Gabra a Málinka se učí latinsky

Gabra a Málinka se učí latinsky je třetí díl knižní série Amálie Kutinové-Tauberové o sestřích Gabře a Málnice. Poprvé vyšel v roce 1937, v novějších vydáních byl spojen se čtvrtým dílem (Gabra a Málinka v čarovné zemi). Stejně jako ostatní... více

Gabra a Málinka v čarovné zemi

Čtvrtý díl knižní série Amálie Kutinové-Tauberové o Gabře a Málnice, nerozlučných sestřích z Valašska. Poprvé tato kniha vyšla v roce 1938, v novějších vydáních byla spojena s předchozím dílem (Gabra a Málinka se učí latinsky), na který těs... více

Gabra a Málinka: Galánečky

Pátý díl knižní série Amálie Kutinové-Tauberové o sestřích Gabře a Málnice. Vrátily se z prázdnin, které prožily na Kopaninách, v Čarovné zemi, a už to nejsou holčičky, které si hrály u Járku. Už jsou z nich slečny. IV. vydání... více

Gabra a Málinka v Praze

Šestý díl knižní série Amálie Kutinové-Tauberové o sestřích Gabře a Málnice. Stejně jako ostatní díly série je založen na autobiografickém vyprávění o dospívání autorky: „Málinka“ je sama autorka a „Gabra“ její starší sestra Gabriela... více

Ve stínu fašismu

Jako předloha pro publikaci posloužila kniha Dějiny zblízka, kterou vydal v roce 1949 František Borový. Obsahovala výběr politických satirických kreseb, vycházejících před 2. světovou válkou v Lidových novinách. Ve stínu fašismu je jedním z... více

Jak ty mně, tak já tobě

Pětadvacet let po maturitě se opět setkávají někdejší nerozlučné kamarádky tzv. Trio fatal. Eva, šťastná žena v domácnosti a zasloužilá matka, Beatrix, atraktivní marketingová manažerka, a Kateřina, nadějná politička. Takhle úspěšně se jeví... více

Čas ujmutý i podvázaný

Výbor z drobných děl, textů a básní, které publikovali studenti jednoho pražského gymnázia ve svém studentském časopisu. více

Pašeráci

Bývalý zámečník, melouchář, pašerák cukerinu za starého Rakouska - ve prospěch anarchistické "věci", revolucionář ze 14. a 28. října, prodavač knih a spolunakladatel "Švejka", autor autobiografického "Franty Habána ... více

Pro pět ran blázna krále

V tomto básnickém cyklu se Karel Šiktanc nechává volně inspirovat postavou Karla Hynka Máchy, který se silou své osobnosti staví proti všemu konformnímu a konvenčnímu. I Šiktanc si plně uvědomuje, že svými postoji a tvorbou musí čelit apatii... více

Tragický pocit života

Meditace španělského filozofa na téma smyslu lidského života, umění a náboženství. více

Vincent

Vincent je tajemný měsíční elf a obratný zabiják, o jehož služby mají zájem nejrůznější mocní ve velké elfí říši. Setkáním s mladičkou horkokrevnou elfkou však začíná jeho nová a nečekaná cesta... Vlastním nákladem vydaný fantasy román je p... více

Medvěd

Jednoaktová komedie ruského klasika o osudovém setkání nerudného statkáře a jeho půvabné dlužnice. více

Stěhování duší

Monodrama Josefa Topola, jehož hrdinka prochází bolestnou bilancí vlastního života. Stárnoucí žena se ve svém monologu obrací jednak k někdejšímu milenci, jehož dopisy z emigrace v ní udržují skomírající naději, že se brzy, jednou, odstěhu... více

Blecha

Humoristická povídka o dovednosti a vlastenectví ruských lidí. Vypráví o tom, jak Angličané cara Alexandra I. udivovali všelijakými vymoženostmi a jak jej nejvíc omráčili konstrukcí miniaturní ocelové blechy na pružné natahovací pero. Car o... více

Junáci na Otavě - Příhody z prázdninové osady junáků

Příhody z prázdninové osady junáků u řeky Otava. více

Čím se liší tato noc

V povídkovém souboru Čím se liší tato noc představuje autorka devět zšeřelých, baladicky laděných příběhů. Ačkoli se odehrávají v neobvykle širokém časovém rozpětí — od úsvitu našeho letopočtu až po sedmdesátá léta minulého století — jsou d... více

Temno

Klasické dílo české literatury detailně líčí dramatické období vrcholící protireformační moci ve 20. letech 18. století v Praze a na Skalce u Opočna. více

Bleší trh

Nemíním psát memoáry, ač už jsem v tom věku. Je mi to vzdálené, ba protivné, stejně jako psaní poezie, příliš osobní a příliš důvěrné. Dokážu jen parodie básní, a dokázal bych snad i parodii na své memoáry, ale ta je koneckonců rozptýlena v... více

Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlet

Knížka sedmi povídek (Kafkárna, Divní lidé, Anděl, Ingot a ingoti, Zrada zrcadel, Prokopnutý buben, Krásná Poldi), o níž říká autor sám, že „je konstatováním jisté situace, která se nazývá 'obdobím kultu osobnosti'“. Zdůrazňuje, že v ní nel... více

A já pořád kdo to tluče

Jurodivý, groteskně napínavý příběh jedné vraždy a osudového propojení muže a ženy, utopených v pochybnostech samoty, se mohl odehrát kdekoliv. Prostředí divadla však otevírá jedinečný prostor pro hlubší vášně i hysterie, v němž navíc jedno... více

Decimy / Poslední rok (2. verze)

Znovu zde vycházejí Decimy tak, jak vyšly v Torstu. Nad rámec pražského vydání jsem zařadil pět dosud nepublikovaných decim, které pocházejí ze stejné doby, pouze se nehodily do kompozice sbírky. Naopak Poslední rok (kniha datem vzniku star... více

Tání chůze

Kniha Tání chůze je čtvrtou básnickou sbírkou nakladatele, spisovatele a známého provokatéra, který se o rozruch v literární obci postaral už těsně před vydáním nejnovějšího opusu svým pamfletickým manifestem Neoklasicismus. Pouhých 24 básn... více

Lucka, Maceška a já

Po své prozaické prvotině Lázně se Martin Reiner po letech autorsky znovu vrací k próze. Kdyby se do knih vkládaly také jejich příběhy líčící cestu, jakou dílo prošlo od početí až k finále, v případě prózy Lucka, Maceška a já by to bylo čte... více

Odrostlá blízkost

Nálož poezie po třicet let života udržovaná těsně pod kritickou hodnotou nezadržitelně explodovala v roce 1985, kdy autorka napsala svoji stěžejní knihu Zádušní básně za Pavla Buksu. Česká literární veřejnost zalapala po dechu. Odrostlá blí... více

Hra pro čtyři ruce

Prozaická prvotina Jana Němce Hra pro čtyři ruce obsahuje devět povídek. Na první pohled by se mohlo zdát, že pocházejí od různých autorů. Žádná se nepodobá jiné. Ten fakt ovšem nesevřídčí o rozpadavém stylu, ale o Němcově nápaditosti. Prostř... více

Rok perel

Jmenuje se Lucie a bude jí čtyřicet. Je redaktorkou nejmenovaného časopisu. Je matkou osmnáctileté dcery. Je spokojenou manželkou, ochotnou sousedkou. Je... Až do okamžiku, kdy jí náhlá vášeň, pozdně objevená sexuální orientace rozbije téměř... více

Stropy

Vnitřní drama nové prózy Zuzany Brabcové Stropy se odehrává v psychiatrické léčebně; „detox“ se stává místem exponovaných mezilidských vztahů, místem trýznivých otázek i odpovědí na životní traumata, do nichž vstupuje vnější svět jako znepo... více

Případy doktora Dvořáka

V poutavém vyprávění řeší lékař-psychiatr a kapitán bezpečnosti krizové situace lidí, vyvolané osobními problémy a duševními poruchami, i těžké zločiny jedinců, jež se ocitli na šikmé ploše života. více

Doktor Kott přemítá

Prozaická kniha o nedokonalosti mezilidských vztahů sestává z dvanácti samostatných textů, takže může evokovat jakýsi celoroční povídkový kalendář na téma manželství, rodina, mezilidské vztahy. více

První obrázky

Bratrstvo I - Bitva u Lučence

Do zemanské rodiny Koziců se z bitev ve službách Jana Jiskry vrátil nejstarší syn, Janko. Přivezl si velkou kořist, a tak láká svého nejmladšího bratra, Ondrejka, a další pány ze sousedství, aby se na příští výpravu vydali s ním. Starý otec... více

Bratrstvo II. - Mária

Mária Lengyelová, zrádná Maďarka, vše co vyzvěděla na Talafúsovi z Ostrova poví Huňavovi. Korunovaný král Ladislav se ujal vlády. Jiskrova úloha na Slovensku se blíží ke konci. více

Bratrstvo III. - Žebráci

Po trilogii Mezi proudy, líčící vznik a počátky husitství a po proti všem, podávajícím vrchol síly a slávy husitství, vzniká Bratrstvo jako třetí část (Husitský král vznik až později) Jiráskovy husitské epopoje. Část podávající pád a závěr ... více

Příběh o baziliškovi

Příběh o baziliškovi je vlastně takový usměvavý hněv mířící až někam k těm padesátým letům, protože já jsem tehdy na Hradě, kde jsem pracoval, potkával takové ty staré kádry, které tam odložili. A to, co z nich šlo, to byla Heydrichova nute... více

Sbohem, Sokrate

Hra, napsaná v roce 1976, v době "bezčasi" po sovětské okupaci Československa a před vznikem Charty 77, je portrétem stárnoucího umělce, sochaře Žaka, jehož padesáté narozeniny se stávají příležitostí k setkání přátel a známých. Ž... více

Ztracený ráj

Ztracený ráj je považován za jedno z nejvýznamnějších literárních děl napsaných v angličtině. Jedná se o rozsáhlou, dvanáct knih čítající, epickou báseň Johna Milтона psanou v blankversu – nerýmovaném verši o pěti jambických stopách. Pří... více

Doupě latinářů

Sežrané spisy (Die ausgewühlten Schriften) Bizarní, zdánlivě prozaická kniha: gnómičké texty s hrdinným Bedřichem či dehonestovanými velikány českých duchovních dějin mají svou čirostí, dokonalou mírou slov a nakonec i svým zaměřením k p... více

Plachý milionář přichází

Vtipné, mírně provokativní fejetony, které autor publikoval v několika různých periodikách v letech 2006-2008. Autor psal zpočátku fejetony zcela tradičního typu, krátká zamyšlení nad rozličnými každodenními tématy, později však pro ně v... více

Proluky

Třetí díl volné autobiografické trilogie Svatby v domě, Vita nuova a Proluky. Spatřily světlo světa koncem sedmdesátých let dvacátého století, tedy v době, kdy spisovatel - až na výjimky - nesměl ve své vlasti oficiálně publikovat (ve stejn... více

Vita nuova

Navazuje na Svatby v domě. -- Druhá část Hrabalovy autobiografické trilogie, která obsahuje sumu spisovatelových životních zkušeností a vydává jasné svědectví o jeho originálním umění. více

Svatby v domě

První stránky Hrabalovy autobiografické trilogie Svatby v domě, Vita nuova a Proluky spatřily světlo světa koncem sedmdesátých let dvacátého století, tedy v době, kdy spisovatel až na výjimky nesměl ve své vlasti oficiálně publikovat (ve st... více

Proudy

Mladý muž opouští břehy svého na prožitky bohatého a imaginací naplněného mládí a vstupuje do proudu zkušeností bolavého středního věku a dospělosti. Barvitě zážitky, reflexe, ale hlavně existenciální úvahy muže, který dlouho nekonvenčním ... více

Technologie dubnového večera - Příběh o baziliškovi

Novela Technologie dubnového večera je vystavěna na principu hospodského dialogu, v němž se se stejnou intenzitou snoubí zdánlivě obyčejné a všední životní peripetie s tzv. velkými dějinami. více

Utopír

První básnická sbírka mladého autora zahrnuje vyzrálé rýmované i volné verše s náměty přírodní poezie a častým motivem smrti, pohřbu, hrobu a lidského tělesného zániku. Formálně jde o poezii založenou na řeči, na slově, jeho sémantickém výz... více

Ztřeštěnec

Proslýchá se

Básnická sbírka, jejíž první vydání z roku 1996 z knihkupeckých pultů vymizelo již dávno, vychází nyní v druhém vydání. Kniha vznikla během Wernischova ročního „berlínského“ pobytu a je mimořádně pečlivě komponovaná. Vedle receptů již osvěd... více

Veliká láska

V knize Veliká láska dal Josef Kainar sbohem své básnické minulosti a bez výhrad přešel na frontu bojové poesie socialistické. Nenalou oporou byl mu při tom V. Majakovskij, ale Kainar je natolik silná básnická individualita, že umí jeho vli... více

Medvědí tanec

Irena Dousková napsala svůj nejlepší román o posledních měsících života enfant terrible české literatury Jaroslava Haška. V roce 1922 se nemocný Hašek uchýlil do Lipnice. Ještě v něm dřímá někdejší vtípaček a provokatér, který se uměl králo... více

Vedle mne jste všichni jenom básníci

Zlomky a skici k Jeanu Arthurovi Rimbaudovi. Nesmírně čtivý životopis francouzského «prokletého básníka» J. A. Rimbouda překvapí nepříliš známými skutečnostmi z posledních let básníkova života. Autorem Rimboudova životopisu je významný souč... více

Případ pro Maigreta

Komisař Herblot platí za detektivní eso Paříže a případy, které vyšetřoval, se dají počítat na stovky. Tentokrát stojí před případem mrtvé majitelky nemovitostí, kterou naleznou v jejím obchodě. Hlavním podezřelým je přitom její synovec, kt... více

Pekařova noční nůše

Sbírka básní, textů a úryvků originálního českého mystifikátora, specialisty na německou literaturu a objevitele nových děl a skutečností. Bravurní balancování na hranici tvarů mezi básní, veršováním, bajkami, glosami, memoáry vytváří pestr... více

Budte v obraze Až vydáme další článek s přehledem nových eknih zdarma ke stažení, pošleme vám o tom e-mail - více zde.

Komentáře

Komenský, Čapek, Mácha, Orten a další...

URL| <https://www.databazeknih.cz/novinky/vice-nez-100-dalsich-eknih-zdarma-1062>

Kristýna Hromková
3.12.2019 lidovky.cz str. 00

Vystudovala **Fakultu sociálních věd** Univerzity Karlovy. Nyní koordinátorka komunikace s dárci v humanitární organizaci ADRA.

URL| <http://ceskapozice.lidovky.cz/novinari/kristyna-hromkova.N4343>

Kontrola zbrojení je v českém zájmu

3.12.2019 Lidové noviny str. 09 Názory

ONDŘEJ DITRYCH

DISKUSE

V době, kdy je módní hovořit o hybridních hrozbách, nebo dokonce válce, je snadné zapomenout, že Evropa není osvobozena od přízraku jediné války, kterou nelze vyhrát – války jaderné.

Dnešní mezinárodní politika se skládá z mnoha vzájemně působících polí. Jedním z nich je i tzv. státopole – termín, jímž vědci nazývají husté předitivo vztahů mezi státy. Kromě státopole tvoří mezinárodní systém instituce a globální proudění lidí, kapitálu a myšlenek. Fenomény jako arabské probuzení nebo klimatický aktivismus nejsou dějinně ojedinělé. Nové komunikační technologie však umožňují dosažení rychlosti a synchronicity, které by například v dobách Velké francouzské revoluce byly zcela nepředstavitelné.

Bolestnou připomínkou, že státopole disponuje kapacitou zničit všechna pole ostatní – a život na Zemi jako takový –, bylo letošní ukončení platnosti smlouvy o likvidaci raket krátkého a středního doletu, známé jako INF. Tato smlouva byla sjednána v posledním kole studené války mezi USA a SSSR a zapovídala celou kategorii ze země odpalovaných raket kratšího a středního doletu s konvenčními i jadernými hlavicemi. Tedy eskalačních zbraňových systémů, které jsou obtížně zjištělné a zničitelné pomocí systému protiraketové obrany. V případě krize ponechávají velmi krátký čas a prostor pro racionální rozhodování.

Smlouva, jež byla trnem v oku ruskému vojenskému establishmentu a byla ze strany Moskvy léta porušována, měla už dlouho na kahánku. Přesto bylo její vypovězení – umožňující další beztrestné nasazení (dosud omezené a bez účinku na rovnováhu sil) nových ruských systémů SSC-8 – chybou a špatnou zprávou pro evropskou bezpečnost na úkor nejistých budoucích výhod pro USA ve východní Asii a při vyvažování moci Číny v jejich okrajových mořích.

Varovný vývoj

Samotná hrozba dalšího nasazení SSC-8 blíž východním hranicím NATO je rizikem pro alianční bezpečnost, protože zvyšuje ruskou schopnost donucení a eskalační dominance v budoucích krizích. Reakce NATO byla dosud uměřená a Spojené státy v současnosti ani nedisponují systémy, které by mohly v reakci na kontinentu nasadit. Do budoucna ale nelze vyloučit ani vnitřně polarizující alianční debatu na toto téma, ani možné roztočení spirály zbrojení, dál destabilizující již tak otřesenou evropskou bezpečnostní architekturu.

Budoucnost kontroly zbrojení visí na vlásku. Nejistý je teď osud smlouvy Open Skies i takzvané nové smlouvy START, omezující počty mezikontinentálních raket a hlavic. Počet jaderných hlavic a nosičů ve světě je sice několikanásobně nižší než na vrcholu studené války, ale jaderné mocnosti svorně modernizují své arzenály. Křehká rovnováha mezi odstrašováním a kontrolou zbrojení v jejich strategiích se povážlivě vychyluje. Kromě konkrétních bezpečnostních dopadů na kontinentu se tento vývoj podepisuje i v dál mizejících praktikách spolupráce a mezeře v procesu nezbytné reprodukce pravidel mezinárodní společnosti.

Z pohledu ČR jde o varovný vývoj: jako stát nedaleko východního křídla NATO máme bytostný zájem na udržení pravidel mezinárodního řádu.

Reforma kontrolně zbrojní architektury tak, aby uspokojila rozmanité bezpečnostní zájmy řady aktérů včetně těch nových, například Číny, přesto není utopií. Díky globální provázanosti bezpečnostních kalkulů bude muset být komplexní a vyžadovat jak kompenzace v oblasti zbrojní, tak politické a ekonomické pobídky. Stejně tak bude vyžadovat z počátku dílčí řešení – např. deklarace stran jaderně mocenských ambic ze strany Číny nebo moratorií či regionálního nerozmístování nových raket velkými jadernými hráči. Dále pokročilé mechanismy verifikace a – jako nezbytnou podmínku předešlého, trpělivou a kompetentní diplomacii.

Proto jsem rád, že česká diplomacie podpořila konání mezinárodní expertní debaty na téma budoucnosti kontroly zbrojení. Šlo o tzv. Černínské bezpečnostní fórum, které nedávno v Praze uspořádal Ústav mezinárodních vztahů. Zatím je to první krok. Je ale důležitý.

O autorovi| ONDŘEJ DITRYCH, ředitel Ústavu mezinárodních vztahů Autor přednáší na **Fakultě sociálních věd** UK
Foto popis|

Překrucování historie je zbraň

3.12.2019 Lidové noviny str.05 Domov
MICHAL BERNÁTH

Expert: Hysterie okolo pomníku vlasovcům dokazuje ideologizaci režimu v Rusku

PRAHA Úmysl řeporyjského starosty Pavla Novotného (ODS) postavit pomník takzvaným vlasovcům (občané Sovětského svazu, již nejprve bojovali po boku Němců proti Rudé armádě, ale v květnu 1945 pomáhali osvobodit Prahu, Rusko je pokládá za zrádce a kolaboranty – pozn. red.) vyvolal v ruských médiích ostré reakce. Z úst tamních historiků kupříkladu zaznělo, že Alexandr Dubček (někdejší 1. tajemník ÚV KSČ) volal v roce 1968 do Moskvy a žádal o invazi, že by Češi měli děkovat Stalinovi či že přepisují historii a popírají osvobození Československa od nacismu Sovětským svazem.

„Svobodně bádát v současném Rusku je pro historika složité,“ podotkl k tomu pro LN Jan Šír z katedry ruských a východoevropských studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. „Režim v Ruské federaci je silně zideologizovaný a represivní,“ dodal.

Středobodem ruského kolektivního myšlení je podle Šíra mýtus takzvané „Velké vlastenecké války“, ve které mezi lety 1941 až 1945 bojovali s Hitlerovým Německem. Skutečný začátek války v roce 1939, kdy platil sovětskonacistický pakt, však Rusové záměrně vynechávají.

„Tento mýtus hraje v ruské propagandě centrální roli. V současnosti totiž vedou několik válek, pro které je potřeba mobilizovat společnost,“ uvedl expert na Rusko. Právě „válka pomocí narativů“ hraje dle něj roli jednoho ze základních nástrojů zahraniční politiky Moskvy, na což ve svých zprávách upozorňuje i Bezpečnostní informační služba (BIS). Jenže z režimního narativu se sovětský generál zajatý nacisty Andrej Vlasov a jeho muži z Ruské osvobozené armády nepříjemně vymykají. Podle Šíra je proto tato část dějin systematicky bagatelizována a vytěšňována.

Výzkumník poukazuje na případ ruského historika Kirilla Alexandrova, který na téma generála Vlasova napsal svou habilitační práci. „Jeho články jsou zakazovány a čelí obviněním z rehabilitace nacismu,“ popsal Šír.

„Rusové nás nerozlišují“

Dodal, že popsaná doktrína se nevyhnutelně propisuje díky „výplachům mozku“ do kolektivního vědomí ruského národa. Postoj k Čechům tento proces prý jen odráží. „Kromě toho, že si ruská střední třída u nás kupuje majetky a posílá děti na studia, jsme my Češi pod jejich rozlišovací schopností,“ řekl expert, dle něž je škoda, že nahlížení Rusů na ostatní národy vnímáme až tehdy, když se mluví o nás. „Myslí si, že nás v letech 1945 i 1968 osvobodili od nacistů. To si zkrátka jinak než lží odvodnit nemůžete,“ uvedl Šír, podle něž ani tolik nejde o pohled Rusů na Čechy, jako spíše o to, jak se vnímají sami Rusové. Ti se dle analytika se sovětskou minulostí dosud nijak nevyrovnali, na rozdíl od jiných postsovětských republik. Příběh Rudé armády osvobozující Evropu

od nacismu tak vkládá Rusům do rukou pokřivený argument, který však s chutí využívají. Zní jednoduše: „Nesouhlasíš s námi? Jsi nacist.“

Poznámku čtěte na straně 8

Foto autor| REPRO LN

Foto popis| Řeporyjský starosta Pavel Novotný (ODS) ve vysílání ruské státní televize mluvil o masakrech polských důstojníků v Katyni a o paktu Molotov-Ribbentrop, který umožnil obsazení Polska. Stanice jeho „show“ raději předčasně ukončila.

Ruské mýty mobilizují občany pro zahraniční konflikty, míní expert. Vlasovci prý nebyli okrajový fenomén

3.12.2019 lidovky.cz str.00 Domov

Michal Bernáth

Úmysl řeporyjského starosty Pavla Novotného (ODS) postavit pomník takzvaným vlasovcům (občané Sovětského svazu, kteří nejprve bojovali po boku Němců proti Rudé armádě, ale v květnu 1945 pomáhali osvobodit Prahu, Rusko je pokládá za zrádce a kolaboranty – pozn. red.), vyvolal v ruských médiích ostré reakce. Nezapomínejme na vlastizradu vlasovců, zdůrazňuje Zeman. Před lety se poklonil jejich památce, zradu zlehčoval

„Svobodně bádát v současném Rusku je pro historika složité,“ podotkl k tomu pro server Lidovky.cz Jan Šír z Katedry ruských a východoevropských studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. „Režim v Ruské federaci je silně zideologizovaný a represivní,“ dodal.

Velitel Ruské osvobozené armády (ROA) Andrej Andrejevič Vlasov při projevu na ustavujícím shromáždění Výboru pro osvobození národů Ruska na Pražském hradě.

Středobodem ruského kolektivního myšlení je podle Šíra mýtus takzvané „Velké vlastenecké války“, ve které mezi lety 1941 až 1945 bojovali s Hitlerovým Německem. Skutečný začátek války v roce 1939, kdy platil sovětsko-nacistický pakt, však Rusové záměrně vynechávají.

„Tento mýtus hraje v ruské propagandě centrální roli. V současnosti totiž vedou několik válek, pro které je potřeba mobilizovat společnost,“ uvedl expert na Rusko. Právě „válka pomocí narativů“ hraje dle něj roli jednoho ze základních nástrojů zahraniční politiky Moskvy, na což ve svých zprávách upozorňuje i Bezpečnostní informační služba (BIS).

Jenže z režimního narativu se sovětský generál zajatý nacisty Andrej Vlasov a jeho muži z Ruské osvobozené armády nepříjemně vymykají a o jejich odkazu se zkrátka nediskutuje. Podle Šíra je proto tato část dějin systematicky bagatelizována a vytěšňována. Nabourává totiž představu sovětského lidu, který se sešikoval za svým stalinským vedením. „Přitom vlasovci nebyli žádný okrajový fenomén, píše se o statisících lidí, kteří se proti Stalinovi postavili,“ říká odborník.

Velitel Ruské osvobozené armády (ROA) Andrej Andrejevič Vlasov (vlevo) a státní ministr Karl Hermann Frank ve Filmklubu.

Pražský výzkumník poukazuje na případ ruského historika Kirilla Alexandrova, který na téma generála Vlasova napsal svou habilitační práci. „Jeho články jsou zakazovány a čelí obviněním z rehabilitace nacismu a poplívání odkazu padlých sovětských vojáků,“ popsal odborník postup podle paragrafu ruského zákona, který byl zaveden po okupaci ukrajinského Krymu. Ten je Šíra napsán velmi vágně a umožňuje proto stíhat nežádoucí výklady dějin. „Rusové nás nerozlišují“

Dodal, že popsaná doktrína se nevyhnutelně propisuje díky „výplachům mozku“ do kolektivního vědomí ruského národa. Postoj k Čechům tento proces prý jen odráží. „Kromě toho, že si ruská střední třída u nás kupuje majetky a posílá děti na studia, jsme my Češi pod jejich rozlišovací schopností,“ řekl expert, podle něhož je škoda, že nahlížení Rusů na ostatní národy vnímáme až tehdy, když se mluví o nás.

Odborník na problematiku Ruska a postsovětského regionu Jan Šír .

„Myslí si, že nás v letech 1945 i 1968 osvobodili od nacistů. To si zkrátka jinak než lží odůvodnit nemůžete,“ uvedl Šír, podle kterého ani tolik nejde o pohled Rusů na Čechy, jako spíše o to, jak se vnímají sami Rusové.

Ti se navíc podle mezinárodního analytika z dědictví po Sovětském svazu nijak nevyrovnali, na rozdíl od jiných postsovětských republik totiž nepřišel z hlediska národní mentality po rozpadu Sovětského svazu žádný podstatný předěl.

Ve vztahu k Česku je navíc problematika generála Vlasova o to složitější, že si Rusové zakládají na tom, že osvobodili v roce 1945 Prahu. „Což ovšem není podle pravdy. Otázka vlasovců naznačuje, že celý ruský mýtus je postavený na lži,“ podotýká výzkumník z Katedry ruských a východoevropských studií. Je to ale právě onen mytický příběh, na němž stojí schopnost Putinova režimu mobilizovat ruské občany pro další zahraniční konflikty.

Příběh Rudé armády osvobozující Evropu od nacismu tak vkládá Rusům do rukou pokřivený argument, který však s chutí využívají. Zní jednoduše: „Nesouhlasíš s námi? Jsi nacist.“

Foto:

Pavel Novotný před ruskou ambasádou.

Dan Materna, MAFRA

URL| https://www.lidovky.cz/domov/rusove-vyuzivaji-prekrucovani-historie-jako-zbran-vytvorili-si-narodni-mytus-mini-expert.A191202_164125_In_domov_mber

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

lidovky.cz

Jiří Kobza, Tomáš Doležal: Podle univerzitního vědce Rusové Prahu neosvobodili

3.12.2019 parlamentnilisty.cz str. 00
PV

„Ty koště. Mně vůbec nevadí, že generál Vlasov nosil SS uniformu. Dnes již všichni víme, že WWII (druhou světovou válku) rozpoutali ruský šmejdi a Němci bránili Evropu a civilizaci před ožralýma mužikama ze zemljanek. Doba byla taková, tak nosil SS uniformu... Každěj, kdo bojuje proti ruským švábům, je hrdina.“

Výše citovaný několikavětý výrok byl včera na českých sociálních sítích přisouzen řeporyjskému starostovi (městská část Prahy) Pavlu Novotnému. Na jeho oficiálním twitterovém účtu v současné době nefiguruje, jakkoli více osob tvrdí, že jej tam včera vidělo. Otázka, zda se jedná o autentický citát nebo prefabrikát či „fake news“ ale není, v kontextu jiných událostí, z nichž v některých sám Novotný figuruje, zas až tak kruciální.

Vlasovci vraždili v Salaši a Zákřově

Impulsem k tomu, že se o jeho autorství výše zmíněného výroku vůbec diskutuje, je Novotného iniciativa z minulého týdne, kdy vyzval k vybudování památníku Ruské osvobozené armády, tzv. vlasovců, ve svých rodných Řeporyjích. Chce tedy vzdát poctu „armádě“, která byla zařazena v nacistických strukturách. Po jejich boku bojovala na jaře 1945 i na frontě a její příslušníci mj. brutálně povraždili desítky českých občanů v obcích Salaš a Zákřov.

Pavla chválí dva Pavlové. Žáček a Fischer

Odezvou na Novotného nápad a na jeho doprovodné komentáře bylo buď hluboké mlčení a strkání hlav do písku napříč politickým spektrem, anebo dokonce více či méně otevřená podpora Novotného vyjádření a aktivit. Stalo se tak například ze strany poslance ODS Pavla Žáčka nebo senátora a prezidentského kandidáta Pavla Fischera. V současné situaci je úplně irelevantní, zda jde ze strany řeporyjského starosty od počátku o zcela vážně a „od srdce“ míněnou aktivitu takřkajíc z přesvědčení, anebo jen o další marketingovou provokaci. Přístup politiků a medií tzv. hlavního proudu je v tomto směru v lepším případě alibistický, v tom horším pokrytecký a aktivistický. Je i dost nesrovnatelný a nesouměřitelný ve srovnání s jejich chováním a reakcemi na jiná historicky starší vyjádření relativizující či oslavující sympatizanty či podporovatele německých nacistů.

Šířit nenávist se nesmí. Proti Rusům může

Kde jsou také představitelé politických a jiných neziskových organizací, jindy tak hlasitě brojící proti šíření nenávisti a „hnědému nebezpečí“? Platí i zde, že kdo mlčí, souhlasí? Souhlasí tedy vedení ODS – a všichni její poslanci – jako jeden muž s „řeporyjskou výzvou“? Před pár měsíci byl z ODS exemplárně vyloučen Václav Klaus mladší. Oficiálním důvodem bylo jeho přirovnání postavení českého parlamentu při přijímání evropské legislativy k pozici židovských vězňů v koncentračním táboře, kteří rozhodovali, kdo z nich půjde na smrt. Jak se v tomto kontextu ODS postaví k aktivitám svého stínového ministra zahraničí? Tyto jednotlivosti jsou ale jen střepy v mozaice snah o přepisování a falšování moderních dějin včetně plošné relativizace nacismu, čehož jsme v poslední době často nedobrovolnými svědky. Vzpomeňme některé z nich:

Eugenie Číhalová, obdivovatelka nacistických zločinců Pannwitz a Kononova je členkou poradního orgánu české vlády.

Probíhá tažení za likvidaci sochy maršála Koněva, osvoboditele Československa, vedené figurkou dalšího starosty, tentokrát Ondřeje Koláře z TOP 09.

V chodu je proces snahy o rehabilitaci až adoraci tzv. sudetských Němců. Český velvyslanec se klaní jejich předákům na jejich sjezdu a připravuje se uspořádání některého z těchto příštích sjezdů v Česku. Vše se děje za podpory lidovců, ODS, TOP 09, Pirátů a Zelených.

Byli jsme svědky oslavování dalších pronacistických kolaborantů, ukrajinských Banderovců – brutálních vrahů tisíců Poláků, Židů, Rusů, Čechů a Slováků.

Cílem je prolomit Benešovy dekrety

V kontextu těchto parciálních „historických revizionismů“ pak už klidně může, bez větší odezvy, zaznít výrok, který pronesl nedávno pro Lidovky.cz Jan Šír z Katedry ruských a východoevropských studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy: „...Ve vztahu k Česku je navíc problematika generála Vlasova o to složitější, že si Rusové zakládají na tom, že osvobodili v roce 1945 Prahu... Což ovšem není podle pravdy. Otázka vlasovců naznačuje, že celý ruský mýtus je postavený na lži...“ (podrobněji ZDE). Probíhá zde, před našima očima, v podstatě to, před čím varoval už prezident Edvard Beneš. Fakticky a koordinovaně se relativizuje výsledek druhé světové války. Není ani náhoda, že ve stejné době je v běhu, za spolupráce i českých soudů, faktický pokus o prolomení Benešových dekretů, zejména za účelem masivní restituce někdejšího německého majetku. Političtí protagonisté těchto morbidních pokusů těží především z toho, že pamětníci předválečných a

válečných událostí bohužel pomalu vymírají – a dveře k této nechutné revizi se pomalu otevírají. Doprovodným procesem je tlak na vymazání naší historické paměti. Nesmíme to dopustit, je za minutu dvanáct...

(Autory článku jsou Jiří Kobza, poslanec za politické hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) a ekonom a politolog Tomáš Doležal)

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Kobza-Tomas-Dolezal-Podle-univerzitniho-vedce-Rusove-Prahu-neosvobodili-605706>

Jiří Kobza, Tomáš Doležal: Podle univerzitního vědce Rusové Prahu neosvobodili

3.12.2019 parlamentnilisty.cz str. 00

Hans Štembera

„Ty koště. Mně vůbec nevadí, že generál Vlasov nosil SS uniformu. Dnes již všichni víme, že WWII (druhou světovou válku) rozpoutali ruský šmejdi a Němci bránili Evropu a civilizaci před ožralýma mužikama ze zemljanek. Doba byla taková, tak nosil SS uniformu... Každěj, kdo bojuje proti ruským švábům, je hrdina.“

Výše citovaný několikavětý výrok byl včera na českých sociálních sítích přisouzen řeporyjskému starostovi (městská část Prahy) Pavlu Novotnému. Na jeho oficiálním twitterovém účtu v současné době nefiguruje, jakkoli více osob tvrdí, že jej tam včera vidělo. Otázka, zda se jedná o autentický citát nebo prefabrikát či „fake news“ ale není, v kontextu jiných událostí, z nichž v některých sám Novotný figuruje, zas až tak kruciólní.

Vlasovci vraždili v Salaši a Zákřově

Impulem k tomu, že se o jeho autorství výše zmíněného výroku vůbec diskutuje, je Novotného iniciativa z minulého týdne, kdy vyzval k vybudování památníku Ruské osvobozené armády, tzv. vlasovců, ve svých rodných Řeporyjích. Chce tedy vzdát poctu „armádě“, která byla zařazena v nacistických strukturách. Po jejich boku bojovala na jaře 1945 i na frontě a její příslušníci mj. brutálně povraždili desítky českých občanů v obcích Salaš a Zákřov.

Pavla chválí dva Pavlové. Žáček a Fischer

Odezvou na Novotného nápad a na jeho doprovodné komentáře bylo buď hluboké mlčení a strkání hlav do písku napříč politickým spektrem, anebo dokonce více či méně otevřená podpora Novotného vyjádření a aktivit. Stalo se tak například ze strany poslance ODS Pavla Žáčka nebo senátora a prezidentského kandidáta Pavla Fischera. V současné situaci je úplně irelevantní, zda jde ze strany řeporyjského starosty od počátku o zcela vážně a „od srdce“ míněnou aktivitu takřkajíc z přesvědčení, anebo jen o další marketingovou provokaci. Přístup politiků a medií tzv. hlavního proudu je v tomto směru v lepším případě alibistický, v tom horším pokrytecký a aktivistický. Je i dost nesrovnatelný a nesouměřitelný ve srovnání s jejich chováním a reakcemi na jiná historicky starší vyjádření relativizující či oslavující sympatizanty či podporovatele německých nacistů.

Šířit nenávist se nesmí. Proti Rusům může

Kde jsou také představitelé politických a jiných neziskových organizací, jindy tak hlasitě brojící proti šíření nenávisti a „hnědému nebezpečí“? Platí i zde, že kdo mlčí, souhlasí? Souhlasí tedy vedení ODS – a všichni její poslanci – jako jeden muž s „řeporyjskou výzvou“? Před pár měsíci byl z ODS exemplárně vyloučen Václav Klaus mladší. Oficiálním důvodem bylo jeho přirovnání postavení českého parlamentu při přijímání evropské legislativy k pozici židovských vězňů v koncentračním táboře, kteří rozhodovali, kdo z nich půjde na smrt. Jak se v tomto kontextu ODS postaví k aktivitám svého stínového ministra zahraničí? Tyto jednotlivosti jsou ale jen střepy v mozaice snah o přepisování a falšování moderních dějin včetně plošné relativizace nacismu, čehož jsme v poslední době často nedobrovolnými svědky. Vzpomeňme některé z nich:

Cílem je prolomit Benešovy dekrety V kontextu těchto parciálních „historických revizionismů“ pak už klidně může, bez větší odezvy, zazní výrok, který pronesl nedávno pro Lidovky.cz Jan Šír z Katedry ruských a

východoevropských studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy: „...Ve vztahu k Česku je navíc problematika generála Vlasova o to složitější, že si Rusové zakládají na tom, že osvobodili v roce 1945 Prahu... Což ovšem není podle pravdy. Otázka vlasovců naznačuje, že celý ruský mýtus je postavený na lži...“ (podrobněji ZDE). Probíhá zde, před našima očima, v podstatě to, před čím varoval už prezident Edvard Beneš. Fakticky a koordinovaně se relativizuje výsledek druhé světové války. Není ani náhoda, že ve stejné době je v běhu, za spolupráce i českých soudů, faktický pokus o prolomení Benešových dekretů, zejména za účelem masivní restituce někdejšího německého majetku. Političtí protagonisté těchto morbidních pokusů těží především z toho, že pamětníci předválečných a válečných událostí bohužel pomalu vymírají – a dveře k této nechutné revizi se pomalu otevírají. Doprovodným procesem je tlak na vymazání naší historické paměti. Nesmíme to dopustit, je za minutu dvanáct...

(Autory článku jsou Jiří Kobza, poslanec za politické hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD) a ekonom a politolog Tomáš Doležal)

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

Foto: Hans Štembera Popisek: Jiří Kobza je členem Poslanecké sněmovny, zvoleným za politické hnutí Svoboda a přímá demokracie (SPD).

URL| <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/nazory-a-petice/Jiri-Kobza-Tomas-Dolezal-Podle-univerzitního-vedce-Rusove-Prahu-neosvobodili-605706>

Je v ženském tenise možné vážně cokoli? Češi prokázali, že nečekané výsledky častěji produkují muži

3.12.2019 denikn.cz str. 00 Česko

David Janeczek

Dvojice českých vědců zkoumala, zda je ženský tenis bohatší na nečekané výsledky než ten mužský. Prošli databází s výsledky čtvrt milionu zápasů za posledních padesát let a zjistili, že podceňované hráčky proti favoritkám uspějí v průměru méně často než podceňovaní hráči proti favoritům. Jejich odborný text publikoval časopis Communication & Sport.

Loni v listopadu při třetím finálovém zápase Fed Cupu vedla Kateřina Siniaková ve třetím setu nad Sofií Keninovou z USA. Tehdy dvaadvacetiletá hráčka byla blízko tomu, aby dovedla Češky k dalšímu titulu. „Vypadalo to jasně, ale v ženském tenise je možné všechno,“ dozvěděli se diváci od komentátora přenosu. Ale Siniaková zápas do vítězného konce dotáhla.

Před více než rokem tak Češky přidaly už šestý triumf ve Fed Cupu od roku 2011. V tu chvíli napadlo děkanku **Fakulty sociálních věd** (FSV) Univerzity Karlovy Alici Němcovou Tejkalovou a tamního proděkana pro studijní záležitosti Ladislava Křišťoufka, že by stálo za to platnost zažitého klišé ověřit.

“Vypadalo to jasně, ale v ženském tenise je možné všechno.” Jako really?! #FedCup #sexism #ctsport

— Alice N. Tejkalová (@ANTEjkalova) November 11, 2018

„U ženského sportu mi dlouhodobě vadí, že se u něj zdůrazňuje psychika a jakási sekundárnost samotného sportu. Není to pouze česká záležitost, stává se to i v zahraničních médiích,“ vysvětluje Tejkalová. Že jde v ženském tenise někdy sport stranou, dokládá mimo jiné i aféra z konce minulého desetiletí, kdy pořadatelé Wimbledonu nasazovali tenistky na centrální kurt podle fyzické přitažlivosti.

Čtvrt milionu zápasů

„Hned druhý den mi v práci kolega Ladislav Křišťoufek říkal, že bychom mohli spočítat, jestli je pravda, že v ženském tenise je možné cokoli. Zároveň mě ale varoval, že výsledek může klišé potvrdit. Navíc nám ještě před začátkem studie lidé z oboru tvrdili, že minimálně na úrovni velkých zápasů na grandslamových turnajích nebo během posledních dvaceti let to vyjde tak, že je ženský tenis méně předvídatelný než ten mužský,“ pokračuje děkanka FSV.

Přečtete si také, „U nás se křičí, když se vyhrává, a proklíná, když se prohrává.“ Češi fandí, když se daří. Víc než sport láká úspěch

Ekonom Křišťoufek na základě 225 tisíců výsledků zápasů, které sahají až do roku 1968, sestavil matematický model. „Během chvíle jsem našel volně k dispozici databázi tenisových zápasů, která sahala až do konce šedesátých let, a to i z turnajů nižších kategorií,“ říká Křišťoufek. „Ve chvíli, kdy máte čtvrt milionu zápasů, můžete testovat cokoli. Ale zároveň bojujete s tím, že to musí být relativně přímočaré, aby to bylo možné prezentovat a bylo tomu rozumět,“ dodává.

Ve výpočtu jsou zahrnuty také proměnné, jako je věk hráče a hráčky, postavení v žebříčku, zda se jednalo o zápas na významném turnaji, na jakém povrchu se hrálo, v jaké fázi turnaje se hrálo, zda šlo o hráče či hráčku z elitní pětky, desítky nebo stovky žebříčků ATP a WTA.

„K celkové konstrukci hypotézy se dá přistupovat dvěma způsoby. My jsme zvolili ten, že jsme zkoumali, jak velký vliv má v tenise rozdíl postavení v žebříčku. Ve chvíli, kdy někdo říká, že se v ženském tenise může cokoli stát, rozdíl v postavení na žebříčku by neměl hrát takovou roli,“ vysvětluje Křišťoufek.

Analýza posléze ukázala, že výsledky zápasů mužů jsou méně předvídatelné než duely žen.

Výsledek překvapil samotného konstruktéra matematického modelu. „Statisticky jsem předpokládal, že rozdíl mezi mužským a ženským tenisem zase tak velký nebude. Dokonce jsem měl vůči ženskému tenisu předsudek,“ potvrzuje Křišťoufek. „Nakonec jsme byli překvapení, že to tak není. Navzdory tomu, že se nejen v médiích opakuje, že je v ženském tenise možné všechno,“ dodává Tejkalová.

Přečtete si také Začínal na kurtu po pradědovi, vyhrál US Open mezi juniory a nechce skončit v kanceláři

Výzkumníci šli ještě dál a výsledek analýzy zúžili na období po roce 2000 a také ji omezili jen na důležité turnaje tohoto tisíciletí. A zjištění se potvrdilo. „Dokonce i z těch menších vzorků, které jsou zaměřeny pouze na velké turnaje typu grandslamů, masters a olympijských her, je patrné, že je mužský tenis z pohledu postavení na žebříčku méně předvídatelný. Stejně tak jako v etapě po roce 2000,“ pokračuje Křišťoufek.

Federer, Nadal a Djokovič zkreslují výsledky

Podle Tejkalové je stigma ohledně ženského tenisu zakořeněné nejen v české společnosti. „Problémem je, že se osobní zkušenost fanoušků i novinářů generalizuje na celý tenis. U nás hraje roli i to, jaký typ elitních tenistek v současnosti v České republice máme. U Martiny Navrátilové nikdo nezpochyboval to, že vyhraje všechno. Momentálně máme ve špičce tenistky, které mají třeba nějaké výkonnostní výkyvy, takže publikum je má tendenci aplikovat na celý ženský tenis a sport,“ myslí si bývalá redaktorka České televize.

Pohled na ženský tenis mohla podle autorů studie vychýlit také dominance Rogera Federera, Rafaela Nadala a Novaka Djokoviče, tedy tří tenistů, kteří dohromady vyhráli více než padesát titulů z Australian Open, French Open, Wimbledonu a US Open.

„Otázkou je, jak by to vypadalo, kdybychom se podívali pouze na zápasy elitní pětky v obou žebříčcích, ale takový pohled nebyl naším cílem,“ vysvětluje Křišťoufek. „Nezabýváme se tím, jestli je všechno možné v první pětce nebo desítky. Šlo nám o to, jestli platí generalizování na celý tenis, proto jsme se rozhodli pro tak velký vzorek,“ dodává Tejkalová.

Přečtete si také Mohla jsem skončit pod drnem, ale měla jsem štěstí. Lidem teď nevěřím, říká o útoku Kvitová

Pohled na ženský tenis zkresluje i to, že v médiích mnohem víc než předvídatelné výsledky pochopitelně rezonují nečekané senzace. „Na grandslamových turnajích není v lidských silách, aby člověk sledoval všechny zápasy. Navíc duely, které dopadnou podle papírových předpokladů, nemají takovou senzační zpravodajskou hodnotu. Takže nechceme nikoho pranýřovat za to, že mluví o ženském tenise jako o sportu, ve kterém se může stát cokoli. Spíše chceme nabídnout vědecký pohled, který ukazuje, že podle výsledků zápasů tohle není pravda,“ vysvětluje děkanka FSV.

Její analýza ovšem neřeší druhé možné „čtení“ názoru, že v ženském tenise je možné všechno – tedy, že ženy častěji ztratí slibně rozehraný duel. Třeba že prohrají set, ve kterém vedou o čtyři nebo pět gamů.

„Tato možnost analýzy je mnohem náročnější technicky a zároveň kvůli dostupnosti dat, protože ta jsou k dispozici pouze od roku 2013, ale pořád to jsou desítky tisíc zápasů, takže je to stále dostatečný vzorek. U tohoto pohledu mohou nastat otázky typu, co je dostatečný náskok ve vývoji setu. Navíc nevíme, jestli hráče či hráčku nelimitovalo třeba zranění, a vznikají další otázky. Logičtější bylo tedy začít tím globálním pohledem,“ dodává Křišťoufek. Spolu s Tejkalovou ale chystají další studii, která se bude zabývat právě obraty v tenisových zápasech.

URL| <https://denikn.cz/245120/je-v-zenskem-tenise-mozne-vazne-cokoli-cesi-prokazali-ze-necekane-vysledky-casteji-produkuji-muzi/>

Braňme Sinopsis, součást akademické obce

4.12.2019 a2larm.cz str. 00

red

Vážený pane rektore,
vážené paní senátorky, vážení páni senátoři,

se znepokojením sledujeme právní kroky, které v současné době podniká společnost Home Credit proti projektu Sinopsis. V reakci na článek Trampoty českého krále úvěrů v Říši středu (vyšel i na serveru Hlídací pes pod názvem Čínská média: český Home Credit zaměstnává 23 000 vymahačů dluhů, přednost mají vojenští veteráni), který vychází z článku v čínském investigativním tisku, hrozí Home Credit autorům textu veřejně žalobou kvůli údajným lžím, manipulacím a útokům na tuto společnost. V tomto kontextu čteme s jistým překvapením vysvětlení Sinopsis o tom, že spolupráce s univerzitou je pouze neformální.

V prvé řadě se domníváme, že údajně chybné údaje v daném článku je možné řešit jiným způsobem, např. žádostí o opravu. Způsob, jakým společnost užívá právní kroky, vyvolává dojem, že chce spíše zastrašit své kritiky. Když se společnost Home Credit měla stát partnerem Univerzity Karlovy, vzbuzovalo to otázky, zda jedním z cílů není právě umlčování kritických hlasů dotýkajících se působení této společnosti, ať už s ohledem na předmět jejího podnikání, nebo s ohledem na působení na čínském trhu. Současné kroky dávají bohužel obavam zapravdu; a vzhledem ke vztahu HC a PPF, která vstoupila na český mediální trh nákupem TV Nova, budí hlubší znepokojení ohledně budoucnosti veřejné diskuse v ČR.

Projekt Sinopsis, na kterém pracují sinologové a sinoložky působící na Katedře sinologie FF UK, představuje jeden z nejlepších příkladů tzv. třetí role univerzity v českém prostředí. Přináší potřebnou analýzu chování Čínské lidové republiky a Komunistické strany Číny a zprostředkovává českému čtenáři nepřilíživě dostupný diskurs čínských médií. Zejména v době, kdy jsou evidentní globální ambice této velmoci dotýkající se i české či evropské politiky, například v souvislosti se zaváděním nových technologií, představuje kritické, a přitom odborně fundované informování o Číně velice významnou veřejnou službu.

Z tohoto důvodu považujeme za velmi důležité, aby se v současné situaci právního nátlaku vůči Sinopsis jak Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, tak celá Univerzita Karlova postavily za badatele a badatelky působící v projektu Sinopsis a bránily je plnou vahou své autority a v případě potřeby také s odbornými a finančními zdroji, kterými univerzita disponuje. Pro Univerzitu Karlovu jako nejstarší a nejslavnější českou univerzitu představuje tato situace příležitost ukázat, že ochraňuje akademické svobody a podporuje kritickou diskusi.

Vzhledem k nedávné kontroverzi týkající se společnosti Home Credit a především skandálu s neprůhledným prouděním čínských peněz na univerzitu by to měla být pro univerzitu i vítaná příležitost k alespoň částečné nápravě své poškozené reputace.

Vážené akademické senáty obou institucí, vážený pane rektore, vyzýváme vás tímto k tomu, abyste jasně vystoupili na obranu projektu Sinopsis a abyste zdůraznili sounáležitost a podporu ze strany fakulty a univerzity vůči tomuto projektu.

S pozdravem,

Doc. PhDr. Emil Aslan, Ph.D., **Fakulta sociálních věd** UK/Ústav mezinárodních vztah
prof. Pavel Barša, Ústav politologie FF UK
prof. Milena Bartlová, CSc., historička umění, FF UK
doc. Ondřej Císař, Ph.D., **Fakulta sociálních věd** UK, Sociologický ústav AV ČR
doc. Jakub Čapek, Ústav filozofie a religionistiky, FF UK
PhDr. Ondřej Ditrych, MPhil. Ph.D., Ústav mezinárodních vztahů, **FSV UK**
Mgr. Jakub Fiala, Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
prof. Masako Ueda Fiedler, Department of Slavic Languages, Brown University
prof. Tomáš Halík, Th.D., Ústav filozofie a religionistiky FF UK
Mgr. Marek Jandák, Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK
prof. Pavel Jungwirth, CSc., DSc., Ústav organické chemie a biochemie AV ČR
BcA. Julie Klimentová, student, Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
Mgr. Kateřina Kňapová, Ústav politologie FF UK
doc. PhDr. Ota Konrád, Ph.D., IMS **FSV UK**
doc. PhDr. Vojtěch Kolman, Ph.D., Ústav filosofie a religionistiky FF UK
prof. Michal Kubát, Ph.D., **Fakulta sociálních věd** UK
Hana Kubátová, Ph.D., **Fakulta sociálních věd** UK
Mgr. Eva Lehečková, Ph.D., Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK
Mgr. Tereza Matějčková, Ph.D., Ústav filozofie a religionistiky FF UK
Bc. Jakub Můčka, Encyklopedie migrace, FF UK
Mgr. Taťána Petříčková, Ph.D., FHS UK
Bc. František Pfann, student, Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
Linda Piknerova, Ph.D., katedra politologie a mezinárodních vztahů, FF ZČU v Plzni
doc. JUDr. Petr Pithart, Katedra politologie a sociologie, PF UK
Ing. et Mgr. Martina Pokorná, Business Analytik, Morosystems
Mgr. Daniel Prokop, **Fakulta sociálních věd** UK
prof. Martin Putna, literární historik, FHS UK
doc. PhDr. Filip Smolík, Ph.D., Psychologický ústav AV ČR a Ústav obecní linivistiky FF UK
PhDr. Ondřej Slačálek, Ph.D., Ústav politologie FF UK
doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., Ústav českých dějin FF UK
Mgr. Josef Šlerka, Ph.D., Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
Doc. MUDr. Jan Trnka, Ph.D., přednosta Ústavu biochemie, buněčné a molekulární biologie 3. LF UK
Mgr. Michal Zahálka, absolvent Katedry divadelní vědy FF UK
Mgr. Jakub Záhora, Ph.D., Institut politologických studií **FSV UK**
Mgr. Richard Zika, Ph.D., FHS UK

URL| <https://a2larm.cz/2019/12/branme-sinopsis-soucast-akademicke-obce/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
a2larm.cz

Braňme Sinopsis, součást akademické obce

4.12.2019 blisty.cz str. 00

Vážený pane rektore, Vážené paní senátorky, vážení páni senátoři, se znepokojením sledujeme právní kroky, které v současné době podniká společnost Home Credit proti projektu Sinopsis. V reakci na článek Trampoty českého krále úvěrů v Říši středu (<https://sinopsis.cz/trampoty-ceskeho-krale-uveru-v-risi-stredu/>)

(vyšel i na serveru Hlídací pes pod názvem Čínská média: český Home

Credit zaměstnává 23 000 vymahačů dluhů, přednost mají vojenští

veteráni), který vychází z článků v čínském investigativním tisku, hrozí

Home Credit autorům textu veřejně žalobou (<https://www.homecredit.cz/tiskove-zpravy/vyzva-za-obsah-webu-www-sinopsis-cz-k-odstraneni-protipravniho-stavu-a-poskytnuti-moralni-satisfakce>) kvůli údajným lžím, manipulacím a útokům na tuto společnost.

V tomto kontextu čteme s jistým překvapením vysvětlení Sinopsis (<https://sinopsis.cz/vztah-projektu-sinopsis-a-ff-uk-praha/>) o tom, že spolupráce s univerzitou je pouze neformální. V první řadě se domníváme, že údajně chybné údaje v daném článku je možné řešit jiným způsobem, např. žádostí o opravu. Způsob, jakým společnost užívá právní kroky, vyvolává dojem, že chce spíše zastrašit své kritiky. Když se společnost Home Credit měla stát partnerem Univerzity Karlovy, vzbuzovalo to otázky, zda jedním z cílů není právě umlčování kritických hlasů dotýkajících se působení této společnosti, ať už s ohledem na předmět jejího podnikání, nebo s ohledem na působení na čínském trhu. Současné kroky dávají bohužel obavám zapravdu; a vzhledem k vztahu HC a PPF, která vstoupila na český mediální trh nákupem TV Nova, budí hlubší znepokojení ohledně budoucnosti veřejné diskuse v ČR. Projekt Sinopsis, na kterém pracují sinologové a sinoložky působící na Katedře sinologie FF UK, představuje jeden z nejlepších příkladů tzv. třetí role univerzity v českém prostředí. Přináší potřebnou analýzu chování Čínské lidové republiky a Komunistické strany Číny a zprostředkovává českému čtenáři nepřiliš dostupný diskurz čínských médií. Zejména v době, kdy jsou evidentní globální ambice této velmoci dotýkající se i české či evropské politiky, například v souvislosti se zaváděním nových technologií, představuje kritické a přitom odborně fundované informování o Číně velice významnou veřejnou službu. Z tohoto důvodu považujeme za velmi důležité, aby se v současné situaci právního nátlaku vůči Sinopsis jak Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, tak celá Univerzita Karlova postavily za badatele a badatelky působící v projektu Sinopsis a bránily je plnou vahou své autority a v případě potřeby také s odbornými a finančními zdroji, kterými univerzita disponuje. Pro Univerzitu Karlovu jako nejstarší a nejslavnější českou univerzitu představuje tato situace příležitost ukázat, že ochraňuje akademické svobody a podporuje kritickou diskuzi.

Vzhledem k nedávné kontroverzi týkající se společnosti Home Credit a především skandálu s neprůhledným prouděním čínských peněz na univerzitu by to měla být pro univerzitu i vítaná příležitost k alespoň částečné nápravě své poškozené reputace. Vážené akademické senáty obou institucí, vážený pane rektore, vyzýváme vás tímto k tomu, abyste jasně vystoupili na obranu projektu Sinopsis a abyste zdůraznili sounáležitost a podporu ze strany fakulty a univerzity vůči tomuto projektu. S pozdravem, Doc. PhDr. Emil Aslan, Ph.D., **Fakulta sociálních věd** UK/Ústav mezinárodních vztah prof. Pavel Barša, Ústav politologie FF UK prof. Milena Bartlová, CSc., historička umění, FF UK doc. Ondřej Císař, Ph.D., **Fakulta sociálních věd** UK, Sociologický ústav AV ČR doc. Jakub Čapek, Ústav filozofie a religionistiky, FF UK PhDr. Ondřej Ditrych, MPhil. Ph.D., Ústav mezinárodních vztahů, FSV UK Mgr. Jakub Fiala, Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK prof. Masako Ueda Fiedler, Department of Slavic Languages, Brown University prof. Tomáš Halík, Th.D., Ústav filozofie a religionistiky FF UK Mgr. Marek Jandák, Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK prof. Pavel Jungwirth, CSc., DSc., Ústav organické chemie a biochemie AV ČR BcA. Julie Klimentová, student, Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK Mgr. Kateřina Kňapová, Ústav politologie FF UK doc. PhDr. Ota, Konrád, Ph.D., IMS FSV UK doc. PhDr. Vojtěch, Kolman, Ph.D., Ústav filosofie a religionistiky FF UK prof. Michal Kubát, Ph.D., **Fakulta sociálních věd** UK Hana Kubátová, Ph.D., **Fakulta sociálních věd** UK Mgr. Eva Lehečková, Ph.D., Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK Mgr. Tereza Matějčková, Ph.D., Ústav filozofie a religionistiky

FF UK Bc. Jakub Múčka, Encyklopedie migrace, FF UK Mgr. Taťána Petříčková, Ph.D., FHS UK Bc. František Pňann, student, Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK Linda Piknerová, Ph.D., katedra politologie a mezinárodních vztahů, FF ZČU v Plzni doc. JUDr. Petr Pithart, Katedra politologie a sociologie, PF UK Ing. et Mgr. Martina Pokorná, Business Analytik, MorosystemsMgr. Daniel Prokop, **Fakulta sociálních věd** UK prof. Martin Putna, literární historik, FHS UK doc. PhDr. Filip Smolík, Ph.D., Psychologický ústav AV ČR a Ústav obecné linivistiky FF UK PhDr. Ondřej Slačálek, Ph.D., Ústav politologie FF UK doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., Ústav českých dějin FF UK Mgr. Josef Šlerka, Ph.D., Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK Doc. MUDr. Jan Trnka, Ph.D., 3. LF UK, přednosta Ústavu biochemie, buněčné a molekulární biologie 3. LF UK Mgr. Michal Zahálka, absolvent Katedry divadelní vědy FF UK Mgr. Jakub Záhora, Ph.D., Institut politologických studií FSV UK Mgr. Richard Zika, Ph.D., FHS UK Další podpisy postupně přidáváme.

Přidejte se ZDE

URL| <https://blisty.cz/art/97946-branme-sinopsis-soucast-akademicke-obce.html>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

blisty.cz

Je v ženském tenise opravdu možné cokoli?

4.12.2019 Deník N str. 16 Sport

DAVID JANEČEK

Dvojice českých vědců zkoumala, zda je ženský tenis bohatší na nečekané výsledky než ten mužský, jak se často říká. A výsledky překvapily i je.

Loni v listopadu při třetím finálovém zápase Fed Cupu vedla Kateřina Siniaková ve třetím setu nad Sofií Keninovou z USA. Tehdy dvaadvacetiletá hráčka byla blízko tomu, aby dovedla Česky k dalšímu titulu. „Vypadalo to jasně, ale v ženském tenise je možné všechno,“ dozvěděli se diváci od komentátora přenosu. Ale Siniaková zápas vyhrála.

Před více než rokem tak Česky přidaly už šestý triumf ve Fed Cupu od roku 2011. V tu chvíli napadlo děkanku **Fakulty sociálních věd** (FSV) Univerzity Karlovy Alici Němcovou Tejkalovou a tamního proděkana pro studijní záležitosti Ladislava Křišťoufka, že by stálo za to platnost zažitého klišé ověřit.

„U ženského sportu mi dlouhodobě vadí, že se u něj zdůrazňuje psychika a jakási sekundárnost samotného sportu. Není to pouze česká záležitost, stává se to i v zahraničních médiích,“ vysvětluje Tejkalová. Že jde v ženském tenise někdy sport stranou, dokládá i aféra z konce minulého desetiletí, kdy pořadatelé Wimbledonu nasazovali tenistky na centrální kurt podle fyzické přitažlivosti.

„Hned druhý den mi v práci kolega Ladislav Křišťoufek říkal, že bychom mohli spočítat, jestli je pravda, že v ženském tenise je možné cokoli. Zároveň mě ale varoval, že výsledek může klišé potvrdit. Navíc nám ještě před začátkem studie lidé z oboru tvrdili, že minimálně na úrovni velkých zápasů na grandslamových turnajích nebo během posledních dvaceti let to vyjde tak, že je ženský tenis méně předvídatelný než ten mužský,“ pokračuje děkanka FSV.

ČTVRT MILIONU ZÁPASŮ

Ekonom Křišťoufek na základě 225 tisíců výsledků zápasů, které sahají až do roku 1968, sestavil matematický model. „Během chvíle jsem našel volně k dispozici databázi tenisových zápasů, která sahala až do konce šedesátých let, a to i z turnajů nižších kategorií,“ říká Křišťoufek. „Ve chvíli, kdy máte čtvrt milionu zápasů, můžete testovat cokoli. Ale zároveň bojujete s tím, že to musí být relativně přímočaré, aby to bylo možné prezentovat a bylo tomu rozumět,“ dodává.

Ve výpočtu jsou zahrnuty také proměnné, jako je věk hráče a hráčky, postavení v žebříčku, zda se jednalo o zápas na významném turnaji, na jakém povrchu se hrálo, v jaké fázi turnaje se hrálo, zda šlo o hráče či hráčku z elitní pětky, desítky nebo stovky žebříčků ATP a WTA.

„K celkové konstrukci hypotézy se dá přistupovat dvěma způsoby. My jsme zvolili ten, že jsme zkoumali, jak velký vliv má v tenise rozdíl postavení v žebříčku. Ve chvíli, kdy někdo říká, že se v ženském tenise může cokoli stát, rozdíl v postavení na žebříčku by neměl hrát takovou roli,“ vysvětluje Křišťoufek.

Analýza posléze ukázala, že výsledky zápasů mužů jsou méně předvídatelné než duely žen.

Výsledek překvapil samotného konstruktéra matematického modelu. „Statisticky jsem předpokládal, že rozdíl mezi mužským a ženským tenisem zase tak velký nebude. Dokonce jsem měl vůči ženskému tenisu předsudek,“ potvrzuje Křišťoufek. „Nakonec jsme byli překvapení, že to tak není. Navzdory tomu, že se nejen v médiích opakuje, že je v ženském tenise možné všechno,“ dodává Tejkalová.

Výzkumníci šli ještě dál a výsledek analýzy zúžili na období po roce 2000 a také ji omezili jen na důležité turnaje tohoto tisíciletí. A zjištění se potvrdilo. „Dokonce i z těch menších vzorků, které jsou zaměřeny pouze na velké turnaje typu grandslamů, masters a olympijských her, je patrné, že je mužský tenis z pohledu postavení na žebříčku méně předvídatelný. Stejně tak jako v etapě po roce 2000,“ pokračuje Křišťoufek.

FEDERER A NADAL ZKRESLUJÍ VÝSLEDKY

Podle Tejkalové je stigma ohledně ženského tenisu zakořeněné nejen v české společnosti. „Problémem je, že se osobní zkušenost fanoušků i novinářů generalizuje na celý tenis. U nás hraje roli i to, jaký typ elitních tenistek v současnosti v České republice máme. U Martiny Navrátilové nikdo nezpochyboval to, že vyhraje všechno. Momentálně máme ve špičce tenistky, které mají třeba nějaké výkonnostní výkyvy, takže publikum je má tendenci aplikovat na celý ženský tenis a sport,“ myslí si bývalá redaktorka České televize.

Pohled na ženský tenis mohla podle autorů studie vychýlit také dominance Rogera Federera, Rafaela Nadala a Novaka Djokovice, tedy tří tenistů, kteří dohromady vyhráli více než padesát titulů z Australian Open, French Open, Wimbledonu a US Open.

„Otázkou je, jak by to vypadalo, kdybychom se podívali pouze na zápasy elitní pětky v obou žebříčcích, ale takový pohled nebyl našim cílem,“ vysvětluje Křišťoufek. „Nezabýváme se tím, jestli je všechno možné v první pětce nebo desítce. Šlo nám o to, jestli platí generalizování na celý tenis, proto jsme se rozhodli pro tak velký vzorek,“ dodává Tejkalová.

Pohled na ženský tenis zkresluje i to, že v médiích mnohem víc než předvídatelné výsledky pochopitelně rezonují nečekané senzace. „Na grandslamových turnajích není v lidských silách, aby člověk sledoval všechny zápasy. Navíc duely, které dopadnou podle papírových předpokladů, nemají takovou senzační zpravodajskou hodnotu. Takže nechceme nikoho pranýřovat za to, že mluví o ženském tenise jako o sportu, ve kterém se může stát cokoli. Spíše chceme nabídnout vědecký pohled, který ukazuje, že podle výsledků zápasů tohle není pravda,“ vysvětluje děkanka FSV.

Její analýza ovšem neřeší druhé možné „čtení“ názoru, že v ženském tenise je možné všechno - tedy že ženy častěji ztratí slibně rozehraný duel. Třeba že prohrají set, ve kterém vedou o čtyři nebo pět gamů.

„Tato možnost analýzy je mnohem náročnější technicky a zároveň kvůli dostupnosti dat. Logičtější bylo tedy začít tím globálním pohledem,“ dodává Křišťoufek. Spolu s Tejkalovou ale chystají další studii, která se bude zabývat právě obraty v zápasech.

Nezabýváme se tím, jestli je všechno možné v první pětce nebo desítce. Šlo nám o to, jestli platí generalizování na celý tenis, proto jsme se rozhodli pro tak velký vzorek.

Alice Němcová Tejkalová děkanka FSV

O autorovi| DAVID JANEČEK, redaktor

Foto autor| FOTO: GABRIEL KUČHTA, DENÍK N

Foto popis| Při zápase Kateřiny Siniakové ve finále loňského ročníku Fed Cupu napadlo Alici Tejkalovou, že ověří známé klišé.

Manipulátoři a revizionisti / 1

4.12.2019 pravdive.eu str. 00

Radim Valenčík 4.12.2019 Blog autora Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (**Fakulta sociálních věd**, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář.

Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Zveřejním jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Ještě před tím však uvedu, jak jsem na práci narazil. V rámci přehledu tisku, který dostávám, mě upoutala pasáž uveřejněná na "Manipulátoři.cz" viz: "Manipulátoři" se vydávají za bojovníky proti manipulacím, zejména šíření falešných zpráv a nepravd, do erbu si dali zásadu "NA FAKTECH ZÁLEŽÍ", viz Budiž jim to ke cti. Ale měli tuto zásadu uplatnit sami na sebe. Článek, ze kterého jsem citoval příslušnou pasáž, napsal Miloš Kadlec a uveřejnil jej 23. listopadu, viz: <https://manipulatori.cz/falesny-sokratuv-citat/> Na faktech skutečně záleží. Takže, jak si může M. Kadlec i další ověřit, na naší konferenci nevystupoval ani "Miloslav Grebeníček" ani "Miroslav Grebeníček". Tady se pan Kadlec dopustil jen překlepu, z rozklíknutí je zřejmé, že má na mysli toho druhého, aniž by odvolávkou doložil, proč by měl být M. Grebeníček "konfabulátor", viz:

https://www.facebook.com/permalink.php?id=751578688203935&story_fbid=2429140450447742 Na konferenci vystupoval student (dnes již úspěšný absolvent) Petr Grebeníček (který mj. není v žádném příbuzenském vztahu s dříve uvedeným), a to na liberální téma "Možnost využití HCC při financování vysokého školství v ČR", což je patrně již u úvodu jeho vystoupení: "Smlouvu o investování do lidského kapitálu (Human Capital Contract nebo také "HCC") jako první zmínil Adam Smith ve své knize Bohatství národů, kde zmínil způsob jak chápat člověka jako obchodovatelná aktiva. V jeho stopách tuto myšlenku dále rozvíjeli významní ekonomové jako je Milton Friedman, Rober Merton, Gary Becker a další.", viz online: https://www.vsfs.cz/prilohy/konference/lk_2015_materialy.pdf Takže tedy se pan Kadlec trojnásobně dopustil prohřešku vůči faktům. Ale chvála mu. Sice lajdácká práce doprovázená slepotou tendenčnosti, ale díky tomu jsem se začal zajímat o to, proč bych měl být konfabulátorem i já, takže jsem si rozklíknul odkaz pod svým jménem:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=35&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiojpOMk_nlAhXNKVAKHQEnCMk4FBAWMA56BAGCEAI&url=https%3A%2F%2Fis.cuni.cz%2Fwebapps%2Fzpp%2Fdownload%2F120329335&usg=AOvVaw1JqrlaoQrGFFvby6z2zRjF A tak se mně do rukou dostala diplomová práce J. Merce, kterou pan Kadlec považuje za dostatečný důkaz toho, že jsem "konfabulátor". Pana Kadlece přitom vůbec nezarazilo poměrně negativní hodnocení práce jak jejím vedoucím, tak i jejím oponentem. Včetně předešlého, i to je lajdácká práce. Člověk by si řekl, zda tím pravým konfabulátorem není sám pan Kadlec, ale budiž. Třeba si to vezme k srdci a polepší se. Je na čase se podívat na to, co píše J. Merc ve své diplomové práci. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proložené – otázky J. Merce, proložené – já, ani tučně ani proložené – Mercův komentář, modře moje poznámky): JAKUB MERC: Jenom chci na začátek říct, že rozhovor je nahráván, bude zveřejněný ve své původní podobě v rámci mé diplomové práce a nebude použit nikde jinde. Já jsem si samozřejmě procházel Váš blog, četl jsem Vaše články, ať už přímo na Vašem blogu nebo ty, které byly sdíleny na Nové republice nebo některých jiných webech a chci se zeptat. Chápete sám sebe jako alternativního žurnalistu? Nebo jak vlastně chápete sám sebe? RADIM VALENČÍK: Já se spíš vnímám jako odborný pracovník. Já jsem se vždycky věnoval spíše teorii a ve všem, co tam píšu, se snažím vycházet z teoretických poznatků. Zde je zajímavé si všimnout, že ani Radim Valenčík očividně nechce být přímo spojen s dezinformační mediální scénou, přičemž se snaží působit jako odborník. Jak jsem se ale již výše pokusil demonstrovat, tak publikuje i řadu manipulativních komentářů, které jsou ryze subjektivní a nesou znaky proruské propagandy. JAKUB MERC: Ta média, do kterých přispíváte, třeba Nová republika, se sama na svých stránkách označuje za nějaké alternativní médium, které stojí v opozici vůči mainstreamu, vůči současnému politickému establishmentu. Vy sám se chápete jako součást tady toho nebo ne? RADIM VALENČÍK: Některá média, včetně Nové republiky, včetně Parlamentních listů, včetně třeba Literárních novin, myslím ještě Vaše věc, tak mě různě požádala, jestli by mohly něco převzít, jakože to je pro každého, takže to přebírají a já tato média nesleduji pravidelně. A jiná vazba tam není. Kromě toho třeba, že s Ivanem Davidem se známe osobně, nebo se Standou Klimentem. A to je všechno. Zde vidím dvě zajímavé skutečnosti. Zaprvé tedy důkaz toho, že Radim Valenčík publikuje i v

Literárních novinách, ačkoliv nikoliv pravidelně ani cíleně, a zadruhé je zde patrné, že je v určitém kontaktu s Ivanem Davidem z Nové republiky, o kterém jsem psal výše, a kterého lze považovat za učebnicový příklad revizionisty a dezinformátora, přičemž web Nová republika Valenčíkovy texty publikuje často a zároveň na jeho Blog přímo odkazuje. Potom je tedy celkem jedno, na kolik jsou které texty odborné a na kolik toto propojení sám Valenčík sleduje, ale samotný fakt, že nemá problém s tím, že je pravidelně uváděn v silně propagandistickém a doložitelně dezinformačním médiu vypovídá dle mého názoru o tom, že s tím ideový problém asi nemá. K tomu moje poznámky: Docela mě pobavilo, jak J. Merc spřádá "nitky spiknutí". On asi nikdy nečetl vzpomínky přímých obětí procesů v 50. letech, například "Svědectví o procesu" Eugena Löbla či "Doznání" Artura Londona. Protože jinak by nekonstruoval své závěry způsobem, který je věrnou obdobou tvorby obžalob v té době. K pojmu "revizionista", který používá, se ještě dostanu. (Pokračování) Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html>

URL| <https://pravdive.eu/news/163591/manipulatori-a-revizionisti-1>

Manipulátoři a revizionisti / 1

4.12.2019 magazin.panobcan.cz str. 00

Radim Valenčík Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace

české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (**Fakulta sociálních věd**, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář. Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současně době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Zveřejním jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Ještě před tím však uvedu, jak jsem na práci narazil.

V rámci přehledu tisku, který dostávám, mě upoutala pasáž uveřejněná na "Manipulátoři.cz" viz:

Budiž jim to ke cti. Ale měli tuto zásadu uplatnit sami na sebe. Článek, ze kterého jsem citoval příslušnou pasáž, napsal Miloš Kadlec a uveřejnil jej 23. listopadu, viz: <https://manipulatori.cz/falesny-sokratuv-citat/>

Na faktech skutečně záleží. Takže, jak si může M. Kadlec i další ověřit, na naší konferenci nevystupoval ani "Miloslav Grebeníček" ani "Miroslav Grebeníček". Tady se pan Kadlec dopustil jen překlepu, z rozkliknutí je zřejmé, že má na mysli toho druhého, aniž by odvolávkou doložil, proč by měl být M. Grebeníček "konfabulátor", viz:

https://www.facebook.com/permalink.php?id=751578688203935&story_fbid=2429140450447742

Na konferenci vystupoval student (dnes již úspěšný absolvent) Petr Grebeníček (který mj. není v žádném příbuzenském vztahu s dříve uvedeným), a to na liberální téma "Možnost využití HCC při financování vysokého školství v ČR", což je patrné již u úvodu jeho vystoupení: "Smlouvu o investování do lidského kapitálu (Human Capital Contract nebo také "HCC") jako první zmínil Adam Smith ve své knize Bohatství národů, kde zmínil způsob jak chápat člověka jako obchodovatelná aktiva. V jeho stopách tuto myšlenku dále rozvíjeli významní ekonomové jako je Milton Friedman, Rober Merton, Gary Becker a další." , viz online:

https://www.vsfs.cz/prilohy/konference/lk_2015_materialy.pdf

Takže tedy se pan Kadlec trojnásobně dopustil prohřešku vůči faktům. Ale chvála mu. Sice lajdácká práce doprovázená slepotou tendenčnosti, ale díky tomu jsem se začal zajímat o to, proč bych měl být konfabulátorem i já, takže jsem si rozkliknul odkaz pod svým jménem:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=35&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiojpOMk_nIAhXNKVAKHQEnCMk4FBAWMA56BAgCEAI&url=https%3A%2F%2Fis.cuni.cz%2Fwebapps%2Fzpp%2Fdownload%2F120329335&usq=AOvVaw1JqrlaoQrGFFvby6z2zRjf

A tak se mně do rukou dostala diplomová práce J. Merce, kterou pan Kadlec považuje za dostatečný důkaz toho, že jsem "konfabulátor". Pana Kadlece přitom vůbec nezarazilo poměrně negativní hodnocení práce jak jejím vedoucím, tak i jejím oponentem. Včetně předešlého, i to je lajdácká práce. Člověk by si řekl, zda tím pravým konfabulátorem není sám pan Kadlec, ale budiž. Třeba si to vezme k srdci a polepší se. Je na čase se podívat na to, co píše J. Merc ve své diplomové práci. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proložené – otázky J. Merce , proložené – já , ani tučně ani proložené – Mercův komentář, modře moje poznámky):

JAKUB MERC: Jenom chci na začátek říct, že rozhovor je nahráván, bude zveřejněný ve své původní podobě v rámci mé diplomové práce a nebude použit nikde jinde. Já jsem si samozřejmě procházel Váš blog, četl jsem Vaše články, ať už přímo na Vašem blogu nebo ty, které byly sdíleny na Nové republice nebo některých jiných webech a chci se zeptat. Chápete sám sebe jako alternativního žurnalistu? Nebo jak vlastně chápete sám sebe? RADIM VALENČÍK: Já se spíš vnímám jako odborný pracovník. Já jsem se vždycky věnoval spíše teorii a ve všem, co tam píšu, se snažím vycházet z teoretických poznatků. Zde je zajímavé si všimnout, že ani Radim Valenčík očividně nechce být přímo spojen s dezinformační mediální scénou, přičemž se snaží působit jako odborník. Jak jsem se ale již výše pokusil demonstrovat, tak publikuje i řadu manipulativních komentářů, které jsou ryze subjektivní a nesou znaky proruské propagandy. JAKUB MERC: Ta média, do kterých přispíváte, třeba Nová republika, se sama na svých stránkách označuje za nějaké alternativní médium, které stojí v opozici vůči mainstreamu, vůči současnému politickému establishmentu. Vy sám se chápete jako součást tady toho nebo ne? RADIM VALENČÍK: Některá média, včetně Nové republiky, včetně Parlamentních listů, včetně třeba Literárních novin, myslím ještě Vaše věc, tak mě různě požádala, jestli by mohly něco převzít, jakože to je pro každého, takže to přebírají a já tato média nesleduji pravidelně. A jiná vazba tam není. Kromě toho třeba, že s Ivanem Davidem se známe osobně, nebo se Standou Klimentem. A to je všechno. Zde vidím dvě zajímavé skutečnosti. Zaprvé tedy důkaz toho, že Radim Valenčík publikuje i v Literárních novinách, ačkoliv nikoliv pravidelně ani cíleně, a zadruhé je zde patrné, že je v určitém kontaktu s Ivanem Davidem z Nové republiky, o kterém jsem psal výše, a kterého lze považovat za učebnicový příklad revizionisty a dezinformátora, přičemž web Nová republika Valenčíkovy texty publikuje často a zároveň na jeho Blog přímo odkazuje. Potom je tedy celkem jedno, na kolik jsou které texty odborné a na kolik toto propojení sám Valenčík sleduje, ale samotný fakt, že nemá problém s tím, že je pravidelně uváděn v silně propagandistickém a doložitelně dezinformačním médiu vypovídá dle mého názoru o tom, že s tím ideový problém asi nemá. K tomu moje poznámky: Docela mě pobavilo, jak J. Merc spřádá "nitky spiknutí". On asi nikdy nečetl vzpomínky přímých obětí procesů v 50. létech, například "Svědectví o procesu" Eugena Löbla či "Doznání" Artura Londona. Protože jinak by nekonstruoval své závěry způsobem, který je věrnou obdobou tvorby obžalob v té době. K pojmu "revizionista", který používá, se ještě dostanu. (Pokračování)

Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html>

URL| <https://magazin.panobcan.cz/manipulatori-a-revizionisti-1/>

Manipulátoři a revizionisti / 1

4.12.2019 novarepublika.cz str. 00

Václav Dvořák

Radim Valenčík 4.12.2019 Blog autora

Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (**Fakulta sociálních věd**, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář. Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací.

Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Zveřejním jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Ještě před tím však uvedu, jak jsem na práci narazil.

V rámci přehledu tisku, který dostávám, mě upoutala pasáž uveřejněná na "Manipulátoři.cz" viz:

"Manipulátoři" se vydávají za bojovníky proti manipulacím, zejména šíření falešných zpráv a nepravd, do erbu si dali zásadu "NA FAKTECH ZÁLEŽÍ", viz

Budiž jim to ke cti. Ale měli tuto zásadu uplatnit sami na sebe. Článek, ze kterého jsem citoval příslušnou pasáž, napsal Miloš Kadlec a uveřejnil jej 23. listopadu, viz:

<https://manipulatori.cz/falesny-sokratuv-citat/>

Na faktech skutečně záleží. Takže, jak si může M. Kadlec i další ověřit, na naší konferenci nevystupoval ani "Miloslav Grebeníček" ani "Miroslav Grebeníček". Tady se pan Kadlec dopustil jen překlepu, z rozkliknutí je zřejmé, že má na mysli toho druhého, aniž by odvolávkou doložil, proč by měl být M. Grebeníček "konfabulátor", viz:

https://www.facebook.com/permalink.php?id=751578688203935&story_fbid=2429140450447742

Na konferenci vystupoval student (dnes již úspěšný absolvent) Petr Grebeníček (který mj. není v žádném příbuzenském vztahu s dříve uvedeným), a to na liberální téma "Možnost využití HCC při financování vysokého školství v ČR", což je patrné již u úvodu jeho vystoupení: "Smlouvu o investování do lidského kapitálu (Human Capital Contract nebo také "HCC") jako první zmínil Adam Smith ve své knize Bohatství národů, kde zmínil způsob jak chápat člověka jako obchodovatelná aktiva. V jeho stopách tuto myšlenku dále rozvíjeli významní ekonomové jako je Milton Friedman, Rober Merton, Gary Becker a další.", viz online:

https://www.vsfs.cz/prilohy/konference/lk_2015_materialy.pdf

Takže tedy se pan Kadlec trojnásobně dopustil prohřešku vůči faktům. Ale chvála mu. Sice lajdácká práce doprovázená slepotou tendenčnosti, ale díky tomu jsem se začal zajímat o to, proč bych měl být konfabulátorem i já, takže jsem si rozkliknul odkaz pod svým jménem:

https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=35&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwiojPOMk_niAhXNKVAKHQEnCMk4FBAWMA56BAgCEAI&url=https%3A%2F%2Fis.cuni.cz%2Fwebapps%2Fzpzp%2Fdownload%2F120329335&usg=AOvVaw1JqrlaoQrGFFvby6z2zRjf

A tak se mně do rukou dostala diplomová práce J. Merce, kterou pan Kadlec považuje za dostatečný důkaz toho, že jsem "konfabulátor". Pana Kadlece přitom vůbec nezarážilo poměrně negativní hodnocení práce jak jejím vedoucím, tak i jejím oponentem. Včetně předešlého, i to je lajdácká práce. Člověk by si řekl, zda tím pravým konfabulátorem není sám pan Kadlec, ale budiž. Třeba si to vezme k srdci a polepší se. Je na čase se podívat na to, co píše J. Merc ve své diplomové práci. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proloženě – otázky J. Merce, proloženě – já, ani tučně ani proloženě – Mercův komentář, modře moje poznámky):

JAKUB MERC: Jenom chci na začátek říct, že rozhovor je nahráván, bude zveřejněný ve své původní podobě v rámci mé diplomové práce a nebude použit nikde jinde. Já jsem si samozřejmě procházel Váš blog, četl jsem Vaše články, ať už přímo na Vašem blogu nebo ty, které byly sdíleny na Nové republice nebo některých jiných webech a chci se zeptat. Chápete sám sebe jako alternativního žurnalistu? Nebo jak vlastně chápete sám sebe?

RADIM VALENČÍK: Já se spíš vnímám jako odborný pracovník. Já jsem se vždycky věnoval spíše teorii a ve všem, co tam píšu, se snažím vycházet z teoretických poznatků.

Zde je zajímavé si všimnout, že ani Radim Valenčík očividně nechce být přímo spojen s dezinformační mediální scénou, přičemž se snaží působit jako odborník. Jak jsem se ale již výše pokusil demonstrovat, tak publikuje i řadu manipulativních komentářů, které jsou ryze subjektivní a nesou znaky proruské propagandy.

JAKUB MERC: Ta média, do kterých přispíváte, třeba Nová republika, se sama na svých stránkách označuje za nějaké alternativní médium, které stojí v opozici vůči mainstreamu, vůči současnému politickému establishmentu. Vy sám se chápete jako součást tady toho nebo ne?

RADIM VALENČÍK: Některá média, včetně Nové republiky, včetně Parlamentních listů, včetně třeba Literárních novin, myslím ještě Vaše věc, tak mě různě požádala, jestli by mohly něco převzít, jakože to je pro každého, takže to přebírají a já tato média nesleduji pravidelně. A jiná vazba tam není. Kromě toho třeba, že s Ivanem Davidem se známe osobně, nebo se Standou Klimentem. A to je všechno.

Zde vidím dvě zajímavé skutečnosti. Zaprvé tedy důkaz toho, že Radim Valenčík publikuje i v Literárních novinách, ačkoliv nikoliv pravidelně ani cíleně, a zadruhé je zde patrné, že je v určitém kontaktu s Ivanem Davidem z Nové republiky, o kterém jsem psal výše, a kterého lze považovat za učebnicový příklad revizionisty a dezinformátora, přičemž web Nová republika Valenčíkovy texty publikuje často a zároveň na jeho Blog přímo odkazuje. Potom je tedy celkem jedno, na kolik jsou které texty odborné a na kolik toto propojení

sám Valenčík sleduje, ale samotný fakt, že nemá problém s tím, že je pravidelně uváděn v silně propagandistickém a doložitelně dezinformačním médiu vypovídá dle mého názoru o tom, že s tím ideový problém asi nemá.

K tomu moje poznámky:

Docela mě pobavilo, jak J. Merc spřádá "nitky spiknutí". On asi nikdy nečetl vzpomínky přímých obětí procesů v 50. letech, například "Svědectví o procesu" Eugena Löbla či "Doznání" Artura Londona. Protože jinak by nekonstruoval své závěry způsobem, který je věrnou obdobou tvorby obžalob v té době. K pojmu "revizionista", který používá, se ještě dostanu.

(Pokračování)

Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html>

Vystavil v 7:31:00 Odeslat e-mailem BlogThis! Sdílet ve službě Twitter Sdílet ve službě Facebook Sdílet na Pinterestu

URL| <http://www.novarepublika.cz/2019/12/manipulatori-revizionisti-1.html>

Manipulátoři a revizionisti -2: Idiocie z ortodoxie

4.12.2019 novarepublika.cz str. 00

Václav Dvořák

Docent Radim Valenčík Radim Valenčík 4.12.2019 blog autora

Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (**Fakulta sociálních věd**, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář. Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Podrobný úvod k němu jsem uveřejnil v prvním dílu, viz:

<http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html> na Nové republice ZDE

Zveřejňuji jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proložené – otázky J. Merce, proložené – já, ani tučně ani proložené – Mercův komentář, fialově moje poznámky):

JAKUB MERC: Takže víc v kontaktu nejste a jak jsem pochopil, tak nepíšete přímo pro ně, ale oni to přebírají od Vás z Vašeho webu.

RADIM VALENCÍK: Ano. Ani nemám zpětnou reakci. Tu mám jen, když mě někdo upozorňuje, že tam jsem napsal tady tohle.

JAKUB MERC: A ztotožňujete se vlastně s tou myšlenkou, že jsou tu nějaká špatná mainstreamová média a establishment, proti kterým je třeba bojovat?

RADIM VALENCÍK: No, někdy mám takový pocit, není to rozhodně z nějakých důvodů zapšklosti nebo tak, ale ta selektivnost mediálního mainstreamu, a co ještě hůř, ta jednobarevnost. Heleďte, nám tady do školy chodí, v rámci toho, aby měly auditovaný odběr, všechna ta nejdůležitější, kromě Práva. Hospodářky, iDnes [myšlena asi MF DNES], Lidovky, takže občas si je přečtu a člověk zjistí, že i komentované zpravodajství je opsáno přes kopírák. To tak nebylo ani za totality. Když se někdo chtěl něco dozvědět, tak třebaže pravidelně kupoval tehdy Mladou frontu nebo Rudé Právo, tak si koupil tu Lidovou demokracii nebo Svobodné slovo a díval se, jestli jsou tam ty rozdíly. Dnes jsou ty rozdíly menší. Takže já si myslím, že ten mainstreamový mediální svět je v krizi a uvedu jeden konkrétní případ. Já, když si ráno přečtu těch 40 fousů, je to tak na jedna a půl stránky co napíše Tereza Spencer, tak já vím o dění ve světě víc, než když sleduju tři hodiny Devadesátku na ČT24, a to je ještě to nejlepší. Tam jsou ještě horší. A to doložitelné. Což je problém.

Na této odpovědi lze rovněž vidět dvě zajímavosti. Zaprvé je to skutečnost, že tato odpověď je na první pohled poměrně decentní, což odpovídá tomu, co jsem psal, když jsem Radima Valenčíka představoval, tedy že jsem měl dojem, že se snaží tvářit umírněnější, než ve skutečnosti je. Ačkoliv i v této odpovědi se staví do opozice vůči mainstreamovým médiím, nečiní tak stejně radikálně jako v textu "Anatomie provokací", který jsem výše citoval. Tedy alespoň do okamžiku než uvede, že dnešní mediální svět je mnohem méně svobodný než před rokem 1989, což lze považovat za poměrně ostrý výpad vůči médiím. A to je ta druhá skutečnost, kterou jsem chtěl zmínit, tedy fakt, že i přímo v tomto rozhovoru dokazuje, že se snaží stát v přímé opozici vůči jiným médiím, přičemž jako svůj zdroj informací uvádí Terezu Spencerovou, o jejímž šíření dezinformací jsem již výše pojednával.

JAKUB MERC: Takže si myslíte teda...

RADIM VALENČÍK: Že ta alternativní média doplňují ty informace. Samozřejmě je potřeba dávat velký pozor, je potřeba si uvědomovat, že nemají dost patrně ani možností si všechno prověřovat, ale některá už se etablovala a já je považuju za poměrně spolehlivý zdroj zpravodajství, který se nemýlí a který, ani bych nemyslel, že tendenční, ale snaží se to podávat pro určitou svoji klientelu, což je to poslední, co by mi vadilo. Já, když něco čtu, tak to, jak je to stylizováno nebo, když to sám stylizuji pro určitou klientelu, tak to považuju za to nejméně významné.

Zde je patrná tendence obhajovat alternativní média jakožto doplňkový zdroj informací, kdy se Radim Valenčík ani nehlásí k tomu, že by se tato média měla snažit o nějakou revizi systému, ale zároveň plošně obhajuje všechna alternativní média, včetně těch revizionistických, když říká, že jde o spolehlivý zdroj informací. Toto se dá myslím interpretovat tak, že Valenčík nemusí být přímo revizionista, ale jeho odpor k mainstreamovým médiím je tak silný, že nekriticky hájí i ta alternativní média, která revizionistická jsou, přičemž ještě jednou opakuji, že podle všeho nemá problém do nich přispívat.

JAKUB MERC: A můžete prosím říct, jaké médium teď máte konkrétně na mysli? To, jak jste říkal, etablované alternativní médium?

RADIM VALENČÍK: Tak asi nejvýznamnějším, já teda nevím, jestli se tam dá zařadit, já nesestavuju nějaké seznamy jako Jakub Janda, ale když vezmeme, že mediální mainstream jsou hlavní tištěná média plus ČT plus Český rozhlas, tak pro mě už Respekt nebo Fórum také jsou alternativní média. A snaží se vymezovat oproti těmto. Je to nějaká druhá krajnost. I Parlamentní listy jsou alternativní média ve smyslu tom, že nejsou podporována silným kapitálem a nemají tradiční posluchače. Ale nevím, jestli to odpovídá té teorii. A jsou doplňující. To je potřeba. Já někdy sáhnu i po tom Respektu, abych měl pohled z druhé strany. To Fórum považuju, to se nedá srovnat v serióznosti ani s Novou republikou. Ale můžu být tendenční.

Na tomto místě pak vidím celkem zajímavou snahu ze strany Radima Valenčíka rozostřit vidění toho, co lze považovat za alternativu, neboť zde prezentuje určitý dosud nevyčleněný způsob chápání alternativních médií, podle kterého staví vedle sebe Respekt a Novou republiku. Lze se jen domnívat, proč Valenčík k tomuto přistoupil, ale odhaduji, že tím chtěl zaprvé zlepšit obraz Nové republiky, do které píše, zadruhé chtěl možná ukázat, že není ideologicky svázaný a čte i média se kterými nesouhlasí, a zatřetí možná zkoušel odhadnout, které média čtu já a touto lehkou manipulací se mě pokusil přesvědčit, že alternativní média nejsou problém.

JAKUB MERC: Tak Vy jste to tedy vymezil, jestli jsem to správně pochopil, podle toho, kdo má jaký kapitál, kdo má jaký přístup ke zdrojům. Ale kdybychom se na to podívali z trochu jiné strany, jak se zaprvé vymezují nějak sama ta alternativní média, zadruhé, jak probíhá ta veřejná debata, tak můj dojem je takový, že alternativní média označují ten mainstream za proamerický, probruselský, zatímco ten mainstream považuje ta alternativní média za proruská. Vidíte tam tady to štěpení?

RADIM VALENČÍK: No a Erik Best, vyznamenaný teďka, by považoval, že je to pro tuhle kapitálovou skupinu, pro tuhle, pro tuhle, ten by toto prokádruval zase z jiného hlediska. Já to nevnímám, protože já tady ty vlivy jsem schopen skutečně odfiltrovat a to natolik, že to označení proruská, probruselská považuju za absurdní. Já si nedovedu představit, že by někdo v Bruselu nebo Kremlu zvedl sluchátko a ani nepřímo si to nedovedu představit. Kdokoliv, kdo by byl zaháčkován, tak v těch médiích podle mě se nenechá zmanipulovat. Aspoň pořád mám ještě v to důvěru.

Tento postřeh je poměrně zajímavý v tom, že Valenčík tímto vyjádřením popírá do jisté míry Štolbův názor, když říká, že média dle jeho názoru nejsou napojená na vnější subjekty a tudíž tedy musí platit, že jejich motivace je vnitřní.

JAKUB MERC: Takže podle Vašeho názoru, na obou dvou těch stranách, ti lidé, kteří tam píší, tak píší z nějakého vlastního přesvědčení a ne na nějakou vnější objednávku?

RADIM VALENČÍK: To myslím, že většinou. Tam je známá věc, že když chce někdo někoho ovlivnit, tak mu podhodí nějaký zajímavý materiál a dotyčný si zvykne s těmi materiály pracovat. Já tomu říkám řízení

pomocí insight informací. Zdůrazňuji, že nemám žádný kurz zpravodajství, ale mám už dost let a vnímám okolí. A co jsem si všiml, tak když se někdo vyvinul do nějakých názorů oproti těm, co měl, tak se vždycky napojil na nějaký zdroj insight informací, kterým se nechal ovlivňovat. To ještě není tak strašný. Horší bylo, když se stal vůči tomu zdroji informací nekritický a uzavřel se právě před alternativními informacemi, ať měly jakoukoliv podobu. To se domnívám, že je zlé.

Zde pak přímo hodnotí činnost alternativních médií jako důsledek vlastního ideového přesvědčení, což jen potvrzuje jeho předcházející odpověď a tedy mé přesvědčení, že Radim Valenčík se kloní k tomu, že alternativní mediální obsah je utvářen z vlastních ideologických pohnutek.

JAKUB MERC: A máte tedy pocit, že mezi těmito skupinami, tím mainstreamem a těmi alternativními médii, probíhá něco, co by se dalo nazvat jako informační válka?

RADIM VALENČÍK: No, nějaký střet tam určitě je.

K tomu moje poznámky:

Předně – rád se přiznám, že jsem revizionista. Za revizionistu jsem byl označen a jako revizionista jsem byl šetřen za minulého režimu, tak proč třeba i ne teď?! Těm, kteří za minulého režimu žili a dokázali se s ním porvat, zní označení "revizionista" spíše komicky. Co je opakem revizionismu? No přece ortodoxie. Popírání toho, že systém má určité problémy, které je nutné řešit. Krajní ortodoxie se v jakémkoli režimu mění v idiocii, mj. i tím, že – jak by řekl M. Uhde v "Králi Vávrovi" – za problémy můžou ti drzí, naši nepřátelé, kteří řídí "druhou zemskou poloosu". K obhajobě stupidní ortodoxie je pak nutné nepřítel vyrobiť. Z takovéto ortodoxie a z takového boje proti revizionismu si v 60. letech už všichni dělali srandu. J. Merc a spol. nás vedou po cestě zpět, do způsobu uvažování 50. let.

Všimněte si, kam až idiocie způsobena ortodoxií vede. Třeba k popírání triviálního a empiricky snadno doložitelného faktu, že komentovaná zpravodajství k hlavním událostem ve všech hlavních denících (Lidovky, MF Dnes, Právo, Hospodářské noviny) jsou jako přes kopírák, že když si je člověk přečte v jedněch novinách, nepotřebuje číst další. Poznamenal jsem k tomu, že za minulého režimu bylo možné určité odlišnosti najít, proto, když se něco dělo, člověk sháněl v Brně Rovnost, v Praze Večerní Prahu, podíval se do Lidové demokracie či Svobodného slova a četl mezi řádky. Tím vůbec neříkám to, z čeho jsem byl nyní Mercem obviněn, tj. že "dnešní mediální svět je mnohem méně svobodný než před rokem 1989". To jsem nejen neřekl, ale ani si to nemyslím. A ani to není pravda. Ale to je to myšlení svazáků 50. let – vidět v někom hned nepřítel a připisovat mu zlá tvrzení. To, co si myslím a říkám, je, že současný mediální mainstream má velmi špatnou profesionální úroveň a patrně je to dáno i tím, že tam přetrvávají jen ti, co se bojí "vybočit z řady", projevit svůj vlastní názor. A tak raději opisují.

A pokud se týká Terezy Spencerové? Pro mě je to (jak jsem si ji pro sebe nazval) žena, která porazila mediální mainstream. Ten na ni sice útočí (tak jako i Merc), ale nikde nedoloží, že by se zpronevěřila pravdě. Naopak. Kdo ji sleduje, zjistí, že na její předpovědi zpravidla dojde.

(Pokračování)

Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7350-manipulatori-a-revizionisti-2-idiocie-z-ortodoxie.htm> |

Vystavil v 17:01:00 Odeslat e-mailem BlogThis! Sdílet ve službě Twitter Sdílet ve službě Facebook Sdílet na Pinterestu

URL| <http://www.novarepublika.cz/2019/12/manipulatori-revizionisti-2-idiocie-z.html>

Manipulátoři a revizionisti -2: Idiocie z ortodoxie

4.12.2019 pravdive.eu str. 00

Docent Radim Valenčík Radim Valenčík 4.12.2019 blog autora Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (**Fakulta sociálních věd**, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář.

Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Podrobný úvod k němu jsem uveřejnil v prvním dílu, viz: <http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html> na Nové republice ZDE Zveřejňuji jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proloženě – otázky J. Merce, proloženě – já, ani tučně ani proloženě – Mercův komentář, fialově moje poznámky): JAKUB MERC: Takže víc v kontaktu nejste a jak jsem pochopil, tak nepíšete přímo pro ně, ale oni to přebírají od Vás z Vašeho webu. RADIM VALENČÍK: Ano. Ani nemám zpětnou reakci. Tu mám jen, když mě někdo upozorňuje, že tam jsem napsal tady tohle. JAKUB MERC: A ztotožňujete se vlastně s tou myšlenkou, že jsou tu nějaká špatná mainstreamová média a establishment, proti kterým je třeba bojovat? RADIM VALENČÍK: No, někdy mám takový pocit, není to rozhodně z nějakých důvodů zapšklosti nebo tak, ale ta selektivnost mediálního mainstreamu, a co ještě hůř, ta jednobarevnost. Heleďte, nám tady do školy chodí, v rámci toho, aby měly auditovaný odběr, všechna ta nejdůležitější, kromě Práva. Hospodářky, iDnes [myšlena asi MF DNES], Lidovky, takže občas si je přečtu a člověk zjistí, že i komentované zpravodajství je opsáno přes kopírák. To tak nebylo ani za totality. Když se někdo chtěl něco dozvědět, tak třebaže pravidelně kupoval tehdy Mladou frontu nebo Rudé Právo, tak si koupil tu Lidovou demokracii nebo Svobodné slovo a díval se, jestli jsou tam ty rozdíly. Dnes jsou ty rozdíly menší. Takže já si myslím, že ten mainstreamový mediální svět je v krizi a uvedu jeden konkrétní případ. Já, když si ráno přečtu těch 40 fousů, je to tak na jedna a půl stránky co napíše Tereza Spencer, tak já vím o dění ve světě víc, než když sleduju tři hodiny Devadesátku na ČT24, a to je ještě to nejlepší. Tam jsou ještě horší. A to doložitelně. Což je problém. Na této odpovědi lze rovněž vidět dvě zajímavosti. Zaprvé je to skutečnost, že tato odpověď je na první pohled poměrně decentní, což odpovídá tomu, co jsem psal, když jsem Radima Valenčíka představoval, tedy že jsem měl dojem, že se snaží tvářit umírněnější, než ve skutečnosti je. Ačkoliv i v této odpovědi se staví do opozice vůči mainstreamovým médiím, nečiní tak stejně radikálně jako v textu "Anatomie provokací", který jsem výše citoval. Tedy alespoň do okamžiku než uvede, že dnešní mediální svět je mnohem méně svobodný než před rokem 1989, což lze považovat za poměrně ostrý výpad vůči médiím. A to je ta druhá skutečnost, kterou jsem chtěl zmínit, tedy fakt, že i přímo v tomto rozhovoru dokazuje, že se snaží stát v přímé opozici vůči jiným médiím, přičemž jako svůj zdroj informací uvádí Terezu Spencerovou, o jejímž šíření dezinformací jsem již výše pojednával. JAKUB MERC: Takže si myslíte teda... RADIM VALENČÍK: Že ta alternativní média doplňují ty informace. Samozřejmě je potřeba dávat velký pozor, je potřeba si uvědomovat, že nemají dost patrně ani možností si všechno prověřovat, ale některá už se etablovala a já je považuju za poměrně spolehlivý zdroj zpravodajství, který se nemýlí a který, ani bych nemyslel, že tendenčnost, ale snaží se to podávat pro určitou svoji klientelu, což je to poslední, co by mi vadilo. Já, když něco čtu, tak to, jak je to stylizováno nebo, když to sám stylizuji pro určitou klientelu, tak to považuju za to nejméně významné. Zde je patrná tendence obhajovat alternativní média jakožto doplňkový zdroj informací, kdy se Radim Valenčík ani nehlásí k tomu, že by se tato média měla snažit o nějakou revizi systému, ale zároveň plošně obhajuje všechna alternativní média, včetně těch revizionistických, když říká, že jde o spolehlivý zdroj informací. Toto se dá myslím interpretovat tak, že Valenčík nemusí být přímo revizionista, ale jeho odpor k mainstreamovým médiím je tak silný, že nekriticky hájí i ta alternativní média, která revizionistická jsou, přičemž ještě jednou opakují, že podle všeho nemá problém do nich přispívat. JAKUB MERC: A můžete prosím říct, jaké médium teď máte konkrétně na mysli? To, jak jste říkal, etablované alternativní médium? RADIM VALENČÍK: Tak asi nejvýznamnějším, já teda nevím, jestli se tam dá zařadit, já nesestavuju nějaké seznamy jako Jakub Janda, ale když vezmeme, že mediální mainstream jsou hlavní tištěná média plus ČT plus Český rozhlas, tak pro mě už Respekt nebo Fórum také jsou alternativní média. A snaží se vymezovat oproti těmto. Je to nějaká druhá krajnost. I Parlamentní listy jsou alternativní média ve smyslu tom, že nejsou podporována silným kapitálem a nemají tradiční posluchače. Ale nevím, jestli to odpovídá té teorii. A jsou doplňující. To je potřeba. Já někdy sáhnu i po tom Respektu, abych měl pohled z druhé strany. To Fórum považuju, to se nedá srovnat v serióznosti ani s Novou republikou. Ale můžu být tendenční. Na tomto místě pak vidím celkem zajímavou snahu ze strany Radima Valenčíka rozostřit vidění toho, co lze považovat za alternativu, neboť zde prezentuje určitý dosud nevyčíslený způsob chápání alternativních médií, podle kterého staví vedle sebe Respekt a Novou republiku. Lze se jen domnívat, proč Valenčík k tomuto přistoupil, ale odhaduji, že tím chtěl zaprvé zlepšit obraz Nové republiky, do které píše, zadruhé chtěl možná ukázat, že není ideologicky svázaný a čte i média se kterými nesouhlasí, a zatřetí možná zkusil odhadnout, které média čtu já a touto lehkou manipulací se mě pokusil přesvědčit, že alternativní média nejsou problém. JAKUB MERC: Tak Vy jste to tedy vymezil, jestli jsem to

správně pochopil, podle toho, kdo má jaký kapitál, kdo má jaký přístup ke zdrojům. Ale kdybychom se na to podívali z trochu jiné strany, jak se zaprvé vymezují nějak sama ta alternativní média, zadruhé, jak probíhá ta veřejná debata, tak můj dojem je takový, že alternativní média označují ten mainstream za proamerický, probruselský, zatímco ten mainstream považuje ta alternativní média za proruská. Vidíte tam tady to štěpení? RADIM VALENČÍK: No a Erik Best, vyznamenaný teďka, by považoval, že je to pro tuhle kapitálovou skupinu, pro tuhle, pro tuhle, ten by toto prokádruval zase z jiného hlediska. Já to nevnímám, protože já tady ty vlivy jsem schopen skutečně odfiltrovat a to natolik, že to označení proruská, probruselská považuji za absurdní. Já si nedovedu představit, že by někdo v Bruselu nebo Kremlu zvedl sluchátko a ani nepřímou si to nedovedu představit. Kdokoliv, kdo by byl zaháčkovaný, tak v těch médiích podle mě se nenechá zmanipulovat. Aspoň pořád mám ještě v to důvěru. Tento postřeh je poměrně zajímavý v tom, že Valenčík tímto vyjádřením popírá do jisté míry Štolbův názor, když říká, že média dle jeho názoru nejsou napojená na vnější subjekty a tudíž tedy musí platit, že jejich motivace je vnitřní. JAKUB MERC: Takže podle Vašeho názoru, na obou dvou těch stranách, ti lidé, kteří tam píšou, tak píšou z nějakého vlastního přesvědčení a ne na nějakou vnější objednávku? RADIM VALENČÍK: To myslím, že většinou. Tam je známá věc, že když chce někdo někoho ovlivnit, tak mu podhodí nějaký zajímavý materiál a dotyčný si zvykne s těmi materiály pracovat. Já tomu říkám řízení pomocí insight informací. Zdůrazňuji, že nemám žádný kurz zpravodajství, ale mám už dost let a vnímám okolí. A co jsem si všiml, tak když se někdo vyvinul do nějakých názorů oproti těm, co měl, tak se vždycky napojil na nějaký zdroj insight informací, kterým se nechal ovlivňovat. To ještě není tak strašný. Horší bylo, když se stal vůči tomu zdroji informací nekritický a uzavřel se právě před alternativními informacemi, ať měly jakoukoliv podobu. To se domnívám, že je zlé. Zde pak přímo hodnotí činnost alternativních médií jako důsledek vlastního ideového přesvědčení, což jen potvrzuje jeho předcházející odpověď a tedy mé přesvědčení, že Radim Valenčík se kloní k tomu, že alternativní mediální obsah je utvářen z vlastních ideologických pohnutek. JAKUB MERC: A máte tedy pocit, že mezi těmito skupinami, tím mainstreamem a těmi alternativními médii, probíhá něco, co by se dalo nazvat jako informační válka? RADIM VALENČÍK: No, nějaký střet tam určitě je. K tomu moje poznámky: Předně – rád se přiznám, že jsem revizionista. Za revizionistu jsem byl označen a jako revizionista jsem byl šetřen za minulého režimu, tak proč třeba i ne teď?! Těm, kteří za minulého režimu žili a dokázali se s ním porvat, zní označení "revizionista" spíše komicky. Co je opakem revizionismu? No přece ortodoxie. Popírání toho, že systém má určité problémy, které je nutné řešit. Krajin ortodoxie se v jakémkoli režimu mění v idiocii, mj. i tím, že – jak by řekl M. Uhde v "Králi Vávrovi" – za problémy můžou ti drzí, naši nepřátelé, kteří řídí "druhou zemskou poloosu". K obhajobě stupidní ortodoxie je pak nutné nepřítel vyrobiť. Z takovéto ortodoxie a z takového boje proti revizionismu si v 60. letech už všichni dělali srandu. J. Merc a spol. nás vedou po cestě zpět, do způsobu uvažování 50. let. Všimněte si, kam až idiocie způsobena ortodoxií vede. Třeba k popírání triviálního a empiricky snadno doložitelného faktu, že komentovaná zpravodajství k hlavním událostem ve všech hlavních denících (Lidovky, MF Dnes, Právo, Hospodářské noviny) jsou jako přes kopírák, že když si je člověk přečte v jedné novinách, nepotřebuje číst další. Poznamenal jsem k tomu, že za minulého režimu bylo možné určité odlišnosti najít, proto, když se něco dělo, člověk sháněl v Brně Rovnost, v Praze Večerní Prahu, podíval se do Lidové demokracie či Svobodného slova a četl mezi řádky. Tím vůbec neříkám to, z čeho jsem byl nyní Mercem obviněn, tj. že "dnešní mediální svět je mnohem méně svobodný než před rokem 1989". To jsem nejen neřekl, ale ani si to nemyslím. A ani to není pravda. Ale to je to myšlení svazáků 50. let – vidět v někom hned nepřítel a připisovat mu zlá tvrzení. To, co si myslím a říkám, je, že současný mediální mainstream má velmi špatnou profesionální úroveň a patrně je to dáno i tím, že tam přetrvávají jen ti, co se bojí "vybočit z řady", projevit svůj vlastní názor. A tak raději opisují. A pokud se týká Terezy Spencerové? Pro mě je to (jak jsem si ji pro sebe nazval) žena, která porazila mediální mainstream. Ten na ni sice útočí (tak jako i Merc), ale nikde nedoloží, že by se zpronevěřila pravdě. Naopak. Kdo ji sleduje, zjistí, že na její předpovědi zpravidla dojde. (Pokračování) Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7350-manipulatori-a-revizionisti-2-idiocie-z-ortodoxie.htm> |

URL| <https://pravdive.eu/news/163757/manipulatori-a-revizionisti-2-idiocie-z-ortodoxie>

Manipulátoři a revizionisti -2: Idiocie z ortodoxie

4.12.2019 magazin.panobcan.cz str. 00

Docent Radim Valenčík Radim Valenčík 4.12.2019 blog autora

Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář. Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Podrobný úvod k němu jsem uveřejnil v prvním dílu, viz:

<http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html> na Nové republice ZDE Zveřejňuji jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Jedná se o část 3.2. nazvanou

"Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka"

. Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proložené – otázky J. Merce proložené – já ani tučně ani proložené – Mercův komentář, fialově moje poznámky):

JAKUB MERC: Takže víc v kontaktu nejste a jak jsem pochopil, tak nepíšete přímo pro ně, ale oni to přebírají od Vás z Vašeho webu. RADIM VALENČÍK: Ano. Ani nemám zpětnou reakci. Tu mám jen, když mě někdo upozorňuje, že tam jsem napsal tady tohle. JAKUB MERC: A ztotožňujete se vlastně s tou myšlenkou, že jsou tu nějaká špatná mainstreamová média a establishment, proti kterým je třeba bojovat? RADIM VALENČÍK: No, někdy mám takový pocit, není to rozhodně z nějakých důvodů zapšklosti nebo tak, ale ta selektivnost mediálního mainstreamu, a co ještě hůř, ta jednobarevnost. Heleďte, nám tady do školy chodí, v rámci toho, aby měly auditovaný odběr, všechna ta nejdůležitější, kromě Práva. Hospodářky, iDnes [myšlena asi MF DNES], Lidovky, takže občas si je přečtu a člověk zjistí, že i komentované zpravodajství je opsáno přes kopírák. To tak nebylo ani za totality. Když se někdo chtěl něco dozvědět, tak třebaže pravidelně kupoval tehdy Mladou frontu nebo Rudé Právo, tak si koupil tu Lidovou demokracii nebo Svobodné slovo a díval se, jestli jsou tam ty rozdíly. Dnes jsou ty rozdíly menší. Takže já si myslím, že ten mainstreamový mediální svět je v krizi a uvedu jeden konkrétní případ. Já, když si ráno přečtu těch 40 fousů, je to tak na jedna a půl stránky co napíše Tereza Spencer, tak já vím o dění ve světě víc, než když sleduju tři hodiny Devadesátku na ČT24, a to je ještě to nejlepší. Tam jsou ještě horší. A to doložitelně. Což je problém. Na této odpovědi lze rovněž vidět dvě zajímavosti. Zaprvé je to skutečnost, že tato odpověď je na první pohled poměrně decentní, což odpovídá tomu, co jsem psal, když jsem Radima Valenčíka představoval, tedy že jsem měl dojem, že se snaží tvářit umírněnější, než ve skutečnosti je. Ačkoliv i v této odpovědi se staví do opozice vůči mainstreamovým médiím, nečiní tak stejně radikálně jako v textu "Anatomie provokací", který jsem výše citoval. Tedy alespoň do okamžiku než uvede, že dnešní mediální svět je mnohem méně svobodný než před rokem 1989, což lze považovat za poměrně ostrý výpad vůči médiím. A to je ta druhá skutečnost, kterou jsem chtěl zmínit, tedy fakt, že i přímo v tomto rozhovoru dokazuje, že se snaží stát v přímé opozici vůči jiným médiím, přičemž jako svůj zdroj informací uvádí Terezu Spencerovou, o jejímž šíření dezinformací jsem již výše pojednával. JAKUB MERC: Takže si myslíte teda... RADIM VALENČÍK: Že ta alternativní média doplňují ty informace. Samozřejmě je potřeba dávat velký pozor, je potřeba si uvědomovat, že nemají dost patrně ani možností si všechno prověřovat, ale některá už se etablovala a já je považuju za poměrně spolehlivý zdroj zpravodajství, který se nemýlí a který, ani bych nemyslel, že tendenčnost, ale snaží se to podávat pro určitou svoji klientelu, což je to poslední, co by mi vadilo. Já, když něco čtu, tak to, jak je to stylizováno nebo, když to sám stylizuji pro určitou klientelu, tak to považuju za to nejméně významné. Zde je patrná tendence obhajovat alternativní média jakožto doplňkový zdroj informací, kdy se Radim Valenčík ani nehlásí k tomu, že by se tato média měla snažit o nějakou revizi systému, ale zároveň plošně obhajuje všechna alternativní média, včetně těch revizionistických, když říká, že jde o spolehlivý zdroj informací. Toto se dá myslím interpretovat tak, že Valenčík nemusí být přímo revizionista, ale jeho odpor k mainstreamovým médiím je tak silný, že nekriticky hájí i ta alternativní média, která revizionistická jsou, přičemž ještě jednou opakuji, že podle všeho nemá problém do nich přispívat JAKUB MERC: A můžete prosím říct, jaké médium teď máte konkrétně na mysli? To, jak jste říkal, etablované alternativní médium? RADIM VALENČÍK: Tak asi nejvýznamnějším, já teda nevím, jestli se tam dá zařadit, já nesestavuju nějaké seznamy jako Jakub Janda, ale když vezmeme, že mediální mainstream jsou hlavní tištěná média plus ČT plus Český rozhlas, tak pro mě už Respekt nebo Fórum také jsou alternativní média. A snaží se vymezovat oproti těmto. Je to nějaká druhá krajnost. I Parlamentní listy jsou alternativní média ve smyslu tom,

že nejsou podporována silným kapitálem a nemají tradiční posluchače. Ale nevím, jestli to odpovídá té teorii. A jsou doplňující. To je potřeba. Já někdy sáhnu i po tom Respektu, abych měl pohled z druhé strany. To Fórum považuji, to se nedá srovnat v serióznosti ani s Novou republikou. Ale můžu být tendenční. Na tomto místě pak vidím celkem zajímavou snahu ze strany Radima Valenčíka rozostřit vidění toho, co lze považovat za alternativu, neboť zde prezentuje určitý dosud nevyčleněný způsob chápání alternativních médií, podle kterého staví vedle sebe Respekt a Novou republiku. Lze se jen domnívat, proč Valenčík k tomuto přistoupil, ale odhaduji, že tím chtěl zaprvé zlepšit obraz Nové republiky, do které píše, zadruhé chtěl možná ukázat, že není ideologicky svázaný a čte i média se kterými nesouhlasí, a zatřetí možná zkoušel odhadnout, které média čtu já a touto lehkou manipulací se mě pokusil přesvědčit, že alternativní média nejsou problém. JAKUB MERC: Tak Vy jste to tedy vymezil, jestli jsem to správně pochopil, podle toho, kdo má jaký kapitál, kdo má jaký přístup ke zdrojům. Ale kdybychom se na to podívali z trochu jiné strany, jak se zaprvé vymezují nějak sama ta alternativní média, zadruhé, jak probíhá ta veřejná debata, tak můj dojem je takový, že alternativní média označují ten mainstream za proamerický, probruselský, zatímco ten mainstream považuje ta alternativní média za proruská. Vidíte tam tady to štěpení? RADIM VALENČÍK: No a Erik Best, vyznamenaný teďka, by považoval, že je to pro tuhle kapitálovou skupinu, pro tuhle, pro tuhle, ten by toto prokádruval zase z jiného hlediska. Já to nevnímám, protože já tady ty vlivy jsem schopen skutečně odfiltrvat a to natolik, že to označení proruská, probruselská považuji za absurdní. Já si nedovedu představit, že by někdo v Bruselu nebo Kremlu zvedl sluchátko a ani nepřimě si to nedovedu představit. Kdokoliv, kdo by byl zaháčkován, tak v těch médiích podle mě se nenechá zmanipulovat. Aspoň pořád mám ještě v to důvěru. Tento postřeh je poměrně zajímavý v tom, že Valenčík tímto vyjádřením popírá do jisté míry Štolbův názor, když říká, že média dle jeho názoru nejsou napojená na vnější subjekty a tudíž tedy musí platit, že jejich motivace je vnitřní. JAKUB MERC: Takže podle Vašeho názoru, na obou dvou těch stranách, ti lidé, kteří tam píší, tak píší z nějakého vlastního přesvědčení a ne na nějakou vnější objednávku? RADIM VALENČÍK: To myslím, že většinou. Tam je známá věc, že když chce někdo někoho ovlivnit, tak mu podhodí nějaký zajímavý materiál a dotýčný si zvykne s těmi materiály pracovat. Já tomu říkám řízení pomocí insight informací. Zdůrazňuji, že nemám žádný kurz zpravodajství, ale mám už dost let a vnímám okolí. A co jsem si všiml, tak když se někdo vyvinul do nějakých názorů oproti těm, co měl, tak se vždycky napojil na nějaký zdroj insight informací, kterým se nechal ovlivňovat. To ještě není tak strašný. Horší bylo, když se stal vůči tomu zdroji informací nekritický a uzavřel se právě před alternativními informacemi, ať měly jakoukoliv podobu. To se domnívám, že je zlé. Zde pak přímo hodnotí činnost alternativních médií jako důsledek vlastního ideového přesvědčení, což jen potvrzuje jeho předcházející odpověď a tedy mé přesvědčení, že Radim Valenčík se kloní k tomu, že alternativní mediální obsah je utvářen z vlastních ideologických pohnutek. JAKUB MERC: A máte tedy pocit, že mezi těmito skupinami, tím mainstreamem a těmi alternativními médii, probíhá něco, co by se dalo nazvat jako informační válka? RADIM VALENČÍK: No, nějaký střet tam určitě je. K tomu moje poznámky: Předně – rád se přiznám, že jsem revizionista . Za revizionistu jsem byl označen a jako revizionista jsem byl šetřen za minulého režimu, tak proč třeba i ne teď?! Těm, kteří za minulého režimu žili a dokázali se s ním porvat, zní označení "revizionista" spíše komicky. Co je opakem revizionismu? No přece ortodoxie . Popírání toho, že systém má určité problémy, které je nutné řešit. Krajní ortodoxie se v jakémkoli režimu mění v idiocii, mj. i tím, že – jak by řekl M. Uhde v "Králi Vávrovi" – za problémy můžou ti drzí, naši nepřátelé, kteří řídí "druhou zemskou poloosu". K obhajobě stupidní ortodoxie je pak nutné nepřítel vyrobiť. Z takového ortodoxie a z takového boje proti revizionismu si v 60. letech už všichni dělali srandu. J. Merc a spol. nás vedou po cestě zpět, do způsobu uvažování 50. let. Všimněte si, kam až idiocie způsobena ortodoxií vede. Třeba k popírání triviálního a empiricky snadno doložitelného faktu, že komentovaná zpravodajství k hlavním událostem ve všech hlavních denících (Lidovky, MF Dnes, Právo, Hospodářské noviny) jsou jako přes kopírák, že když si je člověk přečte v jedné novinách, nepotřebuje číst další. Poznamenal jsem k tomu, že za minulého režimu bylo možné určité odlišnosti najít, proto, když se něco dělo, člověk sháněl v Brně Rovnost, v Praze Večerní Prahu, podíval se do Lidové demokracie či Svobodného slova a četl mezi řádky. Tím vůbec neříkám to, z čeho jsem byl nyní Mercem obviněn, tj. že "dnešní mediální svět je mnohem méně svobodný než před rokem 1989" . To jsem nejen neřekl, ale ani si to nemyslím. A ani to není pravda. Ale to je to myšlení svazáků 50. let – vidět v někom hned nepřítel a připisovat mu zlá tvrzení. To, co si myslím a říkám, je, že současný mediální mainstream má velmi špatnou profesionální úroveň a patrně je to dáno i tím, že tam přetrvávají jen ti, co se bojí "vybočit z řady", projevit svůj vlastní názor. A tak raději opisují. A pokud se týká Terezy Spencerové? Pro mě je to (jak jsem si ji pro sebe nazval) žena, která porazila mediální mainstream . Ten na ni sice útočí (tak jako i Merc), ale nikde nedoloží, že by se zpronevěřila pravdě. Naopak. Kdo ji sleduje, zjistí, že na její předpovědi zpravidla dojde. (Pokračování) Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7350-manipulatori-a-revizionisti-2-idiocie-z-ortodoxie.htm>

I

URL| <https://magazin.panobcan.cz/manipulatori-a-revizionisti-2-idiocie-z-ortodoxie/>

Braňme Sinopsis, součást akademické obce

5.12.2019 denikreferendum.cz str. 00 Názory

Otevřený dopis

Zveřejňujeme otevřený dopis do rukou vedení Univerzity Karlovy. Požaduje, aby se instituce postavila za badatele a badatelky působící v projektu Sinopsis a bránily je plnou vahou své autority.

Vážený pane rektore,
Vážené paní senátorky, vážení páni senátoři,

se znepokojením sledujeme právní kroky, které v současné době podniká společnost Home Credit proti projektu Sinopsis.

V reakci na článek Trampoty českého krále úvěrů v Říši středu (vyšel i na serveru HlídacíPes.org pod názvem Čínská média: český Home Credit zaměstnává 23 000 vymahačů dluhů, přednost mají vojenští veteráni), který vychází z článků v čínském investigativním tisku, hrozí Home Credit autorům textu veřejně žalobou kvůli údajným lžím, manipulacím a útokům na tuto společnost.

V tomto kontextu čteme s jistým překvapením vysvětlení Sinopsis o tom, že spolupráce s univerzitou je pouze neformální.

V prvé řadě se domníváme, že údajně chybné údaje v daném článku je možné řešit jiným způsobem, např. žádostí o opravu. Způsob, jakým společnost užívá právní kroky, vyvolává dojem, že chce spíše zastrašit své kritiky. Když se společnost Home Credit měla stát partnerem Univerzity Karlovy, vzbuzovalo to otázky, zda jedním z cílů není právě umlčování kritických hlasů dotýkajících se působení této společnosti, ať už s ohledem na předmět jejího podnikání, nebo s ohledem na působení na čínském trhu. Současné kroky dávají bohužel obávám zapravdu; a vzhledem k vztahu HC a PPF, která vstoupila na český mediální trh nákupem TV Nova, budí hlubší znepokojení ohledně budoucnosti veřejné diskuse v ČR.

Projekt Sinopsis, na kterém pracují sinologové a sinoložky působící na Katedře sinologie FF UK, představuje jeden z nejlepších příkladů tzv. třetí role univerzity v českém prostředí. Přináší potřebnou analýzu chování Čínské lidové republiky a Komunistické strany Číny a zprostředkovává českému čtenáři nepřilíš dostupný diskurz čínských médií. Zejména v době, kdy jsou evidentní globální ambice této velmoci dotýkající se i české či evropské politiky, například v souvislosti se zaváděním nových technologií, představuje kritické a přitom odborně fundované informování o Číně velice významnou veřejnou službu.

Z tohoto důvodu považujeme za velmi důležité, aby se v současné situaci právního nátlaku vůči Sinopsis jak Filozofická fakulta Univerzity Karlovy, tak celá Univerzita Karlova postavily za badatele a badatelky působící v projektu Sinopsis a bránily je plnou vahou své autority a v případě potřeby také s odbornými a finančními zdroji, kterými univerzita disponuje. Pro Univerzitu Karlovu jako nejstarší a nejslavnější českou univerzitu představuje tato situace příležitost ukázat, že ochraňuje akademické svobody a podporuje kritickou diskuzi.

Vzhledem k nedávné kontroverzi týkající se společnosti Home Credit a především skandálu s neprůhledným prouděním čínských peněz na univerzitu by to měla být pro univerzitu i vítaná příležitost k alespoň částečné nápravě své poškozené reputace.

Vážené akademické senáty obou institucí, vážený pane rektore, vyzýváme vás tímto k tomu, abyste jasně vystoupili na obranu projektu Sinopsis a abyste zdůraznili sounáležitost a podporu ze strany fakulty a univerzity vůči tomuto projektu.

S pozdravem,

Mgr. Alena Andrllová Fidlerová, Ph.D., Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK
Doc. PhDr. Emil Aslan, Ph.D., **Fakulta sociálních věd** UK/Ústav mezinárodních vztah

prof. Pavel Barša, Ústav politologie FF UK
prof. Milena Bartlová, CSc., historička umění, UMPRUM
Pavel Bartoník, projektový manažer

Mgr. Olga Bažantová, Filosofický ústav AV ČR

Mgr. Pavel Bek, Ph. D., AHMP

Mgr. Michal Bělka, novinář, absolvent IKSŽ **FSV UK**
Jan Bičovský, Ph.D., Ústav srovnávací jazykovědy, FF UK

Ing. et Ing. Jan Bieber, bývalý zaměstnanec ZO a SBD FF UK
PhDr. Richard Biegel, Ph.D., Ústav pro dějiny umění FF UK

Oto Binhack, PF UK
Hana Blažková, Ústav české literatury a komparatistiky, FF UK

Mgr. Matouš Bořkovec, absolvent **FSV UK**
Mgr. MgA. Ivo Bystřičan, filmový dokumentarista

MgA. Olga Věra Cieslarová, Ph.D., Ústav filosofie a religionistiky FFUK

doc. Ondřej Císař, Ph.D., **Fakulta sociálních věd** UK, Sociologický ústav AV ČR
Bc. Adam Cironis, student, Národní muzeum
Mgr. Iveta Coufalová, KHI FF UP, ÚGS FF UK

Mgr. Ondřej Crhák, Ústav světových dějin, FF UK

doc. Mgr. Václav Cvrček, Ph.D., ÚČNK FF UK

doc. Jakub Čapek, Ústav filozofie a religionistiky, FF UK
Kateřina Čapková, Ph.D., Ústav pro soudobé dějiny AV ČR

Mgr. Helena Čapková, MA, Ph.D., historička umění a japanoložka, Ritsumeikan University, Kyoto

Karel Čada, Ph.D., Institut sociologických studií **FSV UK**

Martin Čihák, FF UK

Valentina Dani, doktorandka, FF UK
Bc. Ivo Denemark, student pedagogiky FF UK
PhDr. Ondřej Ditrych, MPhil. Ph.D., Ústav mezinárodních vztahů, **FSV UK**
Jana Dlouhá, PhD., Centrum pro otázky životního prostředí UK
Táňa Dluhošová, PhD, Orientální ústav AV ČR

RNDr. Mgr. Pavel Doboš, Ph.D., Geografický ústav PřF MU
Mgr. Lukáš Dvořáček, PřF UK

Bc. Alžběta Dyčková, student, Ústav filosofie a religionistiky, FF UK
Eduard Eck, student, FF UK

Mgr. Jakub Fiala, Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
Prokop Fialka, KBV FF UK
Mgr. Petr Frinta, FHS UK

prof. Masako Ueda Fiedler, Department of Slavic Languages, Brown University
Mgr. Karel Gargulák, **FSV UK**

MUDr. Tereza Gueye, 1.LF UK, Klinika rehabilitačního lékařství

Kateřina Habrmanová, sales administration

prof. Tomáš Halík, Th.D., Ústav filozofie a religionistiky FF UK
Veronika Hanzalová, FF UK
Filip Hausknecht, FF UK
Zora Hesova, MA, PhD, FF UK
MUDr. Marek Hilšer, 1.LF UK

PhDr. Jiří Holba, Ph.D., Orientální ústav AV ČR

Mgr. Barbora Hourová, absolventka FF UK
Mgr. Jan Charvát, Ph.D. et M.A., IPS **FSV UK**
Ing. Ludek Chmela, IT OSVC, Pardubice
Mgr. Jan Chromý, Ph.D., ředitel Ústavu českého jazyka a teorie komunikace FF UK
Matyáš Jakubů, student FF UK
Mgr. Marek Jandák, Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK
Mgr. Viktor Janiš, překladatel
Mgr. Jakub Jehlička, FF UK a RWTH Aachen
prof. Pavel Jungwirth, CSc., DSc., Ústav organické chemie a biochemie AV ČR

Mgr. Roman Kanda, Ph.D., Ústav pro českou literaturu AV ČR

BcA. Julie Klimentová, student, Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
Hedvika Klímová, studentka FF UK
PhDr. Kateřina Kloubová, Fulbrightova komise

Mgr. Kateřina Kňapová, Ústav politologie FF UK

Ing. Pavel Kolouch, sympatizant na volné noze
Mgr. Michael, Komm, Ph.D., absolvent MFF UK

doc. PhDr. Ota, Konrád, Ph.D., IMS **FSV UK**
doc. PhDr. Vojtěch, Kolman, Ph.D., Ústav filosofie a religionistiky FF UK
PhDr. Daniela Kováčová, PhD., Katedra filozofie, Filozofická fakulta Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici

Mgr. Johana Kotišová, Ph.D., FF UK a FSS MU

Valter Kotterba, důchodce

Ondřej Krása, Ph.D., Katedra filosofie FF Univerzita Pardubice

Bc. Martin Kroupa, Ústav filosofie a religionistiky FF UK
Mikuláš Kroupa, Paměť národa
Mgr. Matyáš Křížkovský, Ústav politologie FF UK
prof. Michal Kubát, Ph.D., **Fakulta sociálních věd** UK
Hana Kubátová, Ph.D., **Fakulta sociálních věd** UK
Benjamín Kunc, student, KPS FF UK

Mgr. Michal Kunc, absolvent ISS **FSV UK**
Mgr. Petr Kupka, Ph.D., Katedra antropologie FF ZČU

Jan Kvíz, student PřF a UMPRUM
Bc. Adéla Lachoutová, studentka antropologie, FF ZČU
Mgr. Renata Landgráfová, Ph.D., Český egyptologický ústav FF UK

Mgr. Kateřina Lánská, EDUin, Člověk v tísni
Mgr. Eva Lehečková, Ph.D., Ústav českého jazyka a teorie komunikace FF UK

Mgr. Filip Lexa, Katedra sinologie FF UK
doc. PhDr. Lukáš Linek, Ph.D., Sociologický ústav AV ČR a Katedra sociologie FF UK
Mgr. Marcela Linková, Ph.D., Sociologický ústav AV ČR
Mgr. Štěpán Lohr, absolvent, Ústav politologie FF UK

Adam Lorenz, MSc., United Nations ESCWA

Marek Martinovský, student, **FSV UK**

Mgr. Tereza Matějčková, Ph.D., Ústav filozofie a religionistiky FF UK

RNDr. Petr Mareš Ph.D., SCIENCE IN, absolvent PřF UK
Bc. Markéta Mikšovská, studentka, Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
Mgr. Jiří Michalík, Ph.D., Vojenská akademie Vyškov
Bc. Cyril Mrázek, student FF UK

Bc. Jakub Můčka, Encyklopedie migrace, FF UK

doc. PhDr. Jana Mynářová, Ph.D., ČEgÚ FF UK
Lucia Najslova, PhD, Lecturer in European Politics, UPCES, CERGE-EI/Charles University

Vladimír Naxera, Ph.D., FF ZČU
Mgr. Zdeněk Nebřenský, Ph.D., Německý historický ústav ve Varšavě

Ing. Filip Neuhäuser, student NMgr. KTF UK
Mgr. Arnošt Novák, Ph.D., FHS UK
Mgr. Jan Ort, doktorand na FF UK

Mgr. Jakub Otčenášek, Ph.D., VŠE
Rebeka van Overloop, Člověk v tísni

Jiří Palounek, IPS **FSV UK**

Barbora Paulová, studentka, Ústav politologie, Ústav germánských studií
Doc. PhDr. Peter Pavúk, Ph.D., Ústav pro klasickou archeologii, FF UK
Martin Pehal, PhD, Ústav filosofie a religionistiky, FFUK

Bc. Kryštof Petrásek, student SNM FF UK

Mgr. Taťána Petříčková, Ph.D., FHS UK

Bc. František Pfann, student, Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
Linda Piknerova, Ph.D., katedra politologie a mezinárodních vztahů, FF ZČU v Plzni

doc. JUDr. Petr Pithart, Katedra politologie a sociologie, PF UK

Ing. Jan Adam Plaček, Centrum podpory inovací, VŠB-TU Ostrava

Ing. et Mgr. Martina Pokorná, Business Analytik, Morosystems
PhDr. Antonín Pokorný, manažer ve společnosti PSA
Mgr. Jiří Pondělíček, **FSV UK**

doc. Pavel Pospěch, Ph.D., Masarykova univerzita

Matěj Prášil, **FSV UK**

Mgr. Daniel Prokop, **Fakulta sociálních věd** UK
prof. Martin Putna, literární historik, FHS UK
Irena Reifova, Ph.D., **FSV UK**
prof. Pavel Ripka, FEL ČVUT
RNDr. Hana Ripková Ph.D. ředitelka Komise J. Williama Fulbrighta v ČR

Martin Ritter, Ph.D., Filosofický ústav AV ČR, v.v.i.
Kryštof Říha, Sociologie FF UK
Mgr. Tomáš Hoření Samec, Ph.D., Sociologický ústav AV ČR v.v.i.
Mgr. Jana Segi Lukavská, ÚČLK FF UK

Mgr. Jana Sehnalkova, Ph.D., **FSV UK**

Tereza Simandlová, Ústřední knihovna Univerzity Karlovy

doc. PhDr. Filip Smolík, Ph.D., Psychologický ústav AV ČR a Ústav obecné linivistiky FF UK

PhDr. Ondřej Slačálek, Ph.D., Ústav politologie FF UK
Bc. Michael Sochor, student, FF UK
Mgr. Linda Sokačová, absolventka **FSV UK**, socioložka
doc. PhDr. Michal Stehlík, Ph.D., Ústav českých dějin FF UK

Jiří Sýkora, MUC., student, 3. LF UK

Mgr. Michal Synek, Centrum teoretických studií

Mgr. Stanislav Synek, Ph.D., FHS UK
Vojtěch Šimák, student FF UK

Mgr. Jakub Šindelář, doktorand, IMS **FSV UK**
Mgr. Josef Šlerka, Ph.D., Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
Mgr. Martin Šorm, Ústav českých dějin FF UK a Filosofický ústav AV ČR
Marina V. Šternová, revue Prostor

Mgr. Ondřej Štěpánek, doktorand, Ústav hospodářských a sociálních dějin FF UK

Ondřej Švec, Ph.D., Ústav filosofie a religionistiky FF UK

Lea Takacs, PhD, Katedra psychologie, FF UK
Mgr. et Mgr. Hana, Tenglerová, Sociologický ústav AV ČR
Rani Tolimat, překladatel, novinář

PhDr. Mgr. Blanka Tomková, Pedagogicko-psychologická poradna Středočeského kraje, Dětský domov Racek
Mgr. Ladislav Toušek, Ph.D, FF ZČU
Prof. PhDr. Jiří Trávníček, M. A., Ústav pro českou literaturu AV ČR

Prof. Jan Trlifaj, KA MFF UK
Doc. MUDr. Jan Trnka, Ph.D., 3. LF UK, přednosta Ústavu biochemie, buněčné a molekulární biologie 3. LF UK
Mgr. Jana Valtrová, Ph.D., Ústav religionistiky FF MU

Bc. Jonáš, Verner, **FSV UK**

Mgr. Zuzana Vlasatá, zástupkyně šéfredaktora Deníku Referendum

Bc. Jan Vlček, Ústav informačních studií a knihovnictví FF UK
Mgr. Michal Vokurka, ÚČD FF UK, HÚ AV ČR
Lucie Vondrysová, studentka FF UK

Mgr. Jitka Wirthová, ISS **FSV UK**
Mgr. Michal Zahálka, absolvent Katedry divadelní vědy FF UK

Mgr. Jakub Záhora, Ph.D., Institut politologických studií **FSV UK**
Marek Zemánek, Ph.D., Ústav asijských studií, FF UK

Mgr. Richard Zika, Ph.D., FHS UK

K otevřenému dopisu se lze připojit zde.
URL| <http://denikreferendum.cz/clanek/30495-branme-sinopsis-soucast-akademicke-obce>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denikreferendum.cz

Manipulátoři a revizionisti - 3: Jak být „proruským“

5.12.2019 magazin.panobcan.cz str. 00

Docent Radim Valenčík Radim Valenčík 5.12.2019 bloga autora

Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (**Fakulta sociálních věd**, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář. Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Podrobný úvod k němu jsem uveřejnil v prvním dílu, viz:

<http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html>

Zveřejňuji jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proložené – otázky J. Merce, proložené – já, ani tučně ani proložené – Mercův komentář, fialově moje poznámky

JAKUB MERC: A Vy ten svůj blog, který svým způsobem je nějaké médium, jste založil z jakého důvodu? Abyste zprostředkoval nějaký další pohled na svět?

RADIM VALENČÍK: Mně bylo 60 a říkal jsem si, že za chvíli půjdu do důchodu, nebudu mít práci, tak co budu dělat. Tak jsem si řekl, že si založím blog a občas něco napíšu, aby člověk měl nějaký kontakt. A protože jsem začal mít dost velkou čtenost a protože tam normálně promítám i to, co dělám v odborné sféře, protože mě nejvíc zajímá v současné době to, aby se udělala nějaká rozumná reforma penzijního systému. Já se snažím držet tradiční poctivé vědecké dřiny, ona je to dřina propočítat a sehnat si tu legislativu kolem, a když člověk potom vidí, jak ten mainstream podporoval ten druhý pilíř, což byla lumpárna od počátku, za tím si stojím, tak si člověk říká, že to není zase úplně normální. A ten náš návrh, který by byl naprosto dobrovolný a nenákladný se do těch mainstreamových médií nedostane. Takže nehleďte tam jinou příčinu než to, že si člověk dělá svoji odbornost a to je taková nástavba.

Tato odpověď je pak z hlediska motivací opět velice zajímavá, neboť naznačuje, že u Radima Valenčíka nemusí hrát roli jen ideové přesvědčení, ale rovněž ego, přičemž jak jsem zmínil v teoretickém úvodu, tak tyto dvě kategorie se dle mého názoru mohou celkem dobře doplňovat. Zajímavé je, že ačkoliv sám přisuzuje ostatním osobní ideové pohnutky, tak se snaží podporovat svůj obraz vědce, jehož závěry jsou objektivní, což jak jsem ukázal, není pravda. Na druhou stranu i jeho zmínka o důchodu může nasvědčovat tomu, že pro něj není motivací jen snaha šířit svůj světonázor, ale že si chce udržet svou relevanci i do budoucna, a proto se snaží etablovat v tomto světě alternativních médií. To zároveň může být vysvětlením faktu, že ačkoliv se snaží působit umírněně, tak nemá problém se svou sebe prezentací na radikálních revizionistických webech. Může to být dáno tím, že se snaží prosadit kdekoliv jen to je možné.

JAKUB MERC: Ale tak toto byl třeba zajímavý problém, kterému jste se Vy věnoval poměrně hodně, podle toho, co jsem četl, ale s dovolením zabrousím k něčemu kontroverznějšímu. Četl jsem Vaše texty ke kauze Skripal a co Vás motivovalo se vyjádřit k tomuto?

RADIM VALENČÍK: Tak to jsou ty kauzy tohoto typu, jako je použití bojového plynu v Sýrii, Skripal, zavraždění Kuciaka, a tak bychom mohli pokračovat. Třeba sestřelení MH-17. Tak první si musí člověk položit otázku, komu to prospívá. Vždycky, když se v Sýrii schylovalo ke klidu, k jednání, tak se objevil plyn, který použil Assad. Já si můžu myslet, že je darebák, ale že by byl padlý na hlavu? Když dojde k něčemu takovému, tak proč by to Putin dělal? Já jedinkrát, co jsem se snažil, a taky jsem to poctivě napsal, ten problém v Rusku je, že tam samozřejmě jsou jestřábi z Jelcinových dob, kteří se cítí být vytlačeni a oni by na takovou provokaci teoreticky mohli být. Respektive, když bych to analyzoval, tak nejpodezřelejší je z tohohle kauza Borise Němcova. Ale jinak to nedává smysl a chování britské strany bylo velmi podivné teda, z hlediska poslušnosti, s jakou oznamovala, co se odehrálo. A chování druhých stran, včetně naší, které říkalo, že jsou to naši spojenci, tak jim musíme věřit, tak to už pro soudného člověka nemůže být dostatečná argumentace.

Zde můžeme jasně vidět obhajování ruské pozice a značně subjektivní argumentaci namířenou vůči našim západním spojencům, přičemž v tomto případě netvrdím, že jde o dezinformace, ale rozhodně jde o určitou subjektivní kritiku, nepodepřenou jasnými důkazy, která poněkud nabourává obraz Valenčíka jakožto objektivního badatele, ale zase na druhou stranu to ukazuje, že jeho ideové směřování je skutečně proruské.

JAKUB MERC: Jestli k tomu můžu doplňující dotaz, tak tady ty texty, ať už Váš nebo paní Spencerové, se objevily v době, kdy to vyšetřování nějak probíhalo, kdy se k tomu i česká strana nějak oficiálně postavila. Samozřejmě, Vy máte právo mít jiný názor, ale co si myslíte o tom, že tady ten Váš názor, který jste publikoval, mohl být použit, když to řeknu bez obalu, stranou, která se snaží propagovat nějaký proruský pohled? Psal jste to s vědomím, že to může být takto použito?

RADIM VALENČÍK: To ale mě to nezajímá. Kdyby to chtěla použít Británie na svou obhajobu, tak může. Tady jde o pravdu. Pro mě byli Rusové v osmašedesátém opravdu okupanti, já jsem tam pět let studoval, teda na Ukrajině, v Oděse a Oděsa byla úplně zvláštní město. Studoval jsem tam matematiku a prožil jsem tam nejsvobodnější léta svého života. Dokonce ani po listopadu už to tak svobodné nikdy nebylo. Oděsa byla nejsvobodnější město. Teď už není tak svobodné.

Zde se Valenčík trochu odklonil od zadané otázky, ale obecně lze z jeho odpovědi usuzovat, že nemá problém s tím, jak jsou jeho vyjádření vnímána, přičemž se ale dá usuzovat, že by si měl být vědom toho, že jeho publikované texty mohou reálně zapadat do nějaké ruské propagandistické snahy. Jak jsem i uvedl ve své otázce, Radim Valenčík má na svůj názor nepochybně právo, ačkoliv zmíněné dopady zde mohou být, ale rozporoval bych tu část, v níž říká, že mu jde o pravdu. I z mé otázky, což Valenčík nerozporoval, lze usuzovat,

že tyto texty publikoval v době, kdy si nemohl být jistý tím jaká je pravda. Jednalo se tedy o subjektivní komentáře, které těžko mohly být opřeny o tvrdé důkazy, ale velice dobře mohly posloužit záměrům ruské propagandy.

K tomu moje poznámky:

Docela by mě zajímalo, kde Jakub Merc prokázal, že moje závěry nejsou objektivní? Přečetl jsem si jeho komentáře, ale nic, kde by to prokazoval, tam není. Jak snadné je vyslovit obvinění a toto obvinění považovat za prokázání skutečnosti. To je opravdu syndrom myšlení 50. let.

Taky miluji, když člověk velmi plochého myšlení rozebírá mé "skutečné pohnutky".

Toto z Merce očituji ještě jednou a celé: Zde můžeme jasně vidět obhajování ruské pozice a značně subjektivní argumentaci namířenou vůči našim západním spojencům, přičemž v tomto případě netvrdím, že jde o dezinformace, ale rozhodně jde o určitou subjektivní kritiku, nepodepřenou jasnými důkazy, která poněkud nabourává obraz Valenčíka jakožto objektivního badatele, ale zase na druhou stranu to ukazuje, že jeho ideové směřování je skutečně proruské." – Schválně si ještě jednou přečtěte, k jaké pasáži tuto konstrukci Jakub Merc vztahuje! Já se prostě snažím posuzovat problém bez předsudků, využívat dostupné informace a rozum. A to už stačí, abych byl obviněn z "proruské pozice". To každé rozumné uvažování vede k "proruské pozici"?! – No to jsme to teda dobačovali v tom mercovském světě! Mj. ta úvahu s ruskými jestřáby (která vůbec není proruská) je moje původní. Ale relikt myšlení 50. let toto sdělení patrně vůbec nedokázal pochopit.

A ještě jednu pasáž z komentáře Jakuba Merce vybírám: "nemá (tedy já) problém s tím, jak jsou jeho vyjádření vnímána, přičemž se ale dá usuzovat, že by si měl být vědom toho, že jeho publikované texty mohou reálně zapadat do nějaké ruské propagandistické snahy" . – Nechápu, opravdu nechápu, jak může člověk hledající pravdu brát ohled na to, že pravdu může někdo nějak použít. Vždyť tady se Jakub Merc přiznává k tomu, že on sám má velký "problém" s tím, jak jeho vyjádření mohou být vnímána", tj. předem své názory podřizuje "vnímatelům". On si snad vůbec neuvědomuje, k jaké osobní intelektuální perverzi se tím doznává!

(Pokračování) Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7351-manipulatori-a-revizionisti-3-jak-byt-proruskym.htm>

|

URL| <https://magazin.panobcan.cz/manipulatori-a-revizionisti-3-jak-byt-proruskym/>

Manipulátoři a revizionisti - 3: Jak být „proruským“

5.12.2019 pravdive.eu str. 00

Docent Radim Valenčík Radim Valenčík 5.12.2019 bloga autora Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář.

Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Podrobný úvod k němu jsem uveřejnil v prvním dílu, viz: <http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html> Zveřejňuji jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proložené – otázky J. Merce, proložené – já, ani tučně ani proložené – Mercův komentář, fialově moje poznámky): JAKUB MERC: A Vy ten svůj blog, který svým způsobem je nějaké médium, jste založil z jakého důvodu? Abyste zprostředkoval nějaký další pohled na svět? RADIM VALENČÍK: Mně bylo 60 a říkal jsem si, že za chvíli půjdu do důchodu, nebudu mít práci, tak co budu dělat. Tak jsem si řekl, že si založím blog a občas něco napíšu, aby člověk měl nějaký kontakt. A protože jsem začal mít dost velkou čtenost a protože tam normálně promítám i to, co dělám v odborné sféře, protože mě

nejvíc zajímá v současné době to, aby se udělala nějaká rozumná reforma penzijního systému. Já se snažím držet tradiční poctivé vědecké dřiny, ona je to dřina propočítat a sehnat si tu legislativu kolem, a když člověk potom vidí, jak ten mainstream podporoval ten druhý pilíř, což byla lumpárna od počátku, za tím si stojím, tak si člověk říká, že to není zase úplně normální. A ten náš návrh, který by byl naprosto dobrovolný a nenákladný se do těch mainstreamových médií nedostane. Takže neheďte tam jinou příčinu než to, že si člověk dělá svoji odbornost a to je taková nástavba. Tato odpověď je pak z hlediska motivací opět velice zajímavá, neboť naznačuje, že u Radima Valenčíka nemusí hrát roli jen ideové přesvědčení, ale rovněž ego, přičemž jak jsem zmínil v teoretickém úvodu, tak tyto dvě kategorie se dle mého názoru mohou celkem dobře doplňovat. Zajímavé je, že ačkoliv sám přisuzuje ostatním osobní ideové pohnutky, tak se snaží podporovat svůj obraz vědce, jehož závěry jsou objektivní, což jak jsem ukázal, není pravda. Na druhou stranu i jeho zmínka o důchodu může nasvědčovat tomu, že pro něj není motivací jen snaha šířit svůj světónázor, ale že si chce udržet svou relevanci i do budoucna, a proto se snaží etablovat v tomto světě alternativních médií. To zároveň může být vysvětlením faktu, že ačkoliv se snaží působit umírněně, tak nemá problém se svou sebe prezentací na radikálních revizionistických webech. Může to být dáno tím, že se snaží prosadit kdekoliv jen to je možné.

JAKUB MERC: Ale tak toto byl třeba zajímavý problém, kterému jste se Vy věnoval poměrně hodně, podle toho, co jsem četl, ale s dovolením zabrousím k něčemu kontroverznějšímu. Četl jsem Vaše texty ke kauze Skripal a co Vás motivovalo se vyjádřit k tomuto? RADIM VALENČÍK: Tak to jsou ty kauzy tohoto typu, jako je použití bojového plynu v Sýrii, Skripal, zavraždění Kuciaka, a tak bychom mohli pokračovat. Třeba sestřelení MH-17. Tak první si musí člověk položit otázku, komu to prospívá. Vždycky, když se v Sýrii schylovalo ke klidu, k jednání, tak se objevil plyn, který použil Assad. Já si můžu myslet, že je darebák, ale že by byl padlý na hlavu? Když dojde k něčemu takovému, tak proč by to Putin dělal? Já jedinkrát, co jsem se snažil, a taky jsem to poctivě napsal, ten problém v Rusku je, že tam samozřejmě jsou jestřábi z Jelcinových dob, kteří se cítí být vytlačeni a oni by na takovou provokaci teoreticky mohli být. Respektive, když bych to analyzoval, tak nejpodezřelejší je z tohohle kauza Borise Němcova. Ale jinak to nedává smysl a chování britské strany bylo velmi podivné teda, z hlediska poslušnosti, s jakou oznamovala, co se odehrálo. A chování druhých stran, včetně naší, které říkalo, že jsou to naši spojenci, tak jim musíme věřit, tak to už pro soudného člověka nemůže být dostatečná argumentace. Zde můžeme jasně vidět obhajování ruské pozice a značně subjektivní argumentaci namířenou vůči našim západním spojencům, přičemž v tomto případě netvrdím, že jde o dezinformace, ale rozhodně jde o určitou subjektivní kritiku, nepodepřenou jasnými důkazy, která poněkud nabourává obraz Valenčíka jakožto objektivního badatele, ale zase na druhou stranu to ukazuje, že jeho ideové směřování je skutečně proruské.

JAKUB MERC: Jestli k tomu můžu doplňující dotaz, tak tady ty texty, ať už Váš nebo paní Spencerové, se objevily v době, kdy to vyšetřování nějak probíhalo, kdy se k tomu i česká strana nějak oficiálně postavila. Samozřejmě, Vy máte právo mít jiný názor, ale co si myslíte o tom, že tady ten Váš názor, který jste publikoval, mohl být použit, když to řeknu bez obalu, stranou, která se snaží propagovat nějaký proruský pohled? Psal jste to s vědomím, že to může být takto použito? RADIM VALENČÍK: To ale mě to nezajímá. Kdyby to chtěla použít Británie na svou obhajobu, tak může. Tady jde o pravdu. Pro mě byli Rusové v osmašedesátém opravdu okupanti, já jsem tam pět let studoval, teda na Ukrajině, v Oděse a Oděsa byla úplně zvláštní město. Studoval jsem tam matematiku a prožil jsem tam nejsvobodnější léta svého života. Dokonce ani po listopadu už to tak svobodné nikdy nebylo. Oděsa byla nejsvobodnější město. Teď už není tak svobodné. Zde se Valenčík trochu odklonil od zadané otázky, ale obecně lze z jeho odpovědi usuzovat, že nemá problém s tím, jak jsou jeho vyjádření vnímána, přičemž se ale dá usuzovat, že by si měl být vědom toho, že jeho publikované texty mohou reálně zapadat do nějaké ruské propagandistické snahy. Jak jsem i uvedl ve své otázce, Radim Valenčík má na svůj názor nepochybně právo, ačkoliv zmíněné dopady zde mohou být, ale rozporoval bych tu část, v níž říká, že mu jde o pravdu. I z mé otázky, což Valenčík nerozporoval, lze usuzovat, že tyto texty publikoval v době, kdy si nemohl být jistý tím jaká je pravda. Jednalo se tedy o subjektivní komentáře, které těžko mohly být opřeny o tvrdé důkazy, ale velice dobře mohly posloužit záměrům ruské propagandy. K tomu moje poznámky: Docela by mě zajímalo, kde Jakub Merc prokázal, že moje závěry nejsou objektivní? Přečetl jsem si jeho komentáře, ale nic, kde by to prokazoval, tam není. Jak snadné je vyslovit obvinění a toto obvinění považovat za prokázání skutečnosti. To je opravdu syndrom myšlení 50. let. Taky miluji, když člověk velmi plochého myšlení rozebírá mé "skutečné pohnutky". Toto z Merce ocituji ještě jednou a celé: Zde můžeme jasně vidět obhajování ruské pozice a značně subjektivní argumentaci namířenou vůči našim západním spojencům, přičemž v tomto případě netvrdím, že jde o dezinformace, ale rozhodně jde o určitou subjektivní kritiku, nepodepřenou jasnými důkazy, která poněkud nabourává obraz Valenčíka jakožto objektivního badatele, ale zase na druhou stranu to ukazuje, že jeho ideové směřování je skutečně proruské." – Schválně si ještě jednou přečtěte, k jaké pasáži tuto konstrukci Jakub Merc vztahuje! Já se prostě snažím

posuzovat problém bez předsudků, využívat dostupné informace a rozum. A to už stačí, abych byl obviněn z "proruské pozice". To každé rozumné uvažování vede k "proruské pozici"?! – No to jsme to teda dobačovali v tom mercovském světě! Mj. ta úvaha s ruskými jestřáby (která vůbec není proruská) je moje původní. Ale relikty myšlení 50. let toto sdělení patrně vůbec nedokázal pochopit. A ještě jednu pasáž z komentáře Jakuba Merce vybírám: "nemá (tedy já) problém s tím, jak jsou jeho vyjádření vnímána, přičemž se ale dá usuzovat, že by si měl být vědom toho, že jeho publikované texty mohou reálně zapadat do nějaké ruské propagandistické snahy". – Nechápu, opravdu nechápu, jak může člověk hledající pravdu brát ohled na to, že pravdu může někdo nějak použít. Vždyť tady se Jakub Merc přiznává k tomu, že on sám má velký "problém" s tím, jak jeho vyjádření mohou být vnímána", tj. předem své názory podřizuje "vnímatelům". On si snad vůbec neuvědomuje, k jaké osobní intelektuální perverzi se tím doznává! (Pokračování) Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7351-manipulatori-a-revizionisti-3-jak-byt-proruskym.htm> |

URL| <https://pravdive.eu/news/163899/manipulatori-a-revizionisti-3-jak-byt-proruskym>

Manipulátoři a revizionisti - 3: Jak být „proruským“

5.12.2019 novarepublika.cz str. 00

Václav Dvořák

Docent Radim Valenčík Radim Valenčík 5.12.2019 bloga autora

Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (**Fakulta sociálních věd**, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář. Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Podrobný úvod k němu jsem uveřejnil v prvním dílu, viz:

<http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html>

Zveřejňuji jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proložené – otázky J. Merce, proložené – já, ani tučně ani proložené – Mercův komentář, fialově moje poznámky):

JAKUB MERC: A Vy ten svůj blog, který svým způsobem je nějaké médium, jste založil z jakého důvodu? Abyste zprostředkoval nějaký další pohled na svět?

RADIM VALENČÍK: Mně bylo 60 a říkal jsem si, že za chvíli půjdu do důchodu, nebudu mít práci, tak co budu dělat. Tak jsem si řekl, že si založím blog a občas něco napíšu, aby člověk měl nějaký kontakt. A protože jsem začal mít dost velkou čtenost a protože tam normálně promítám i to, co dělám v odborné sféře, protože mě nejvíc zajímá v současné době to, aby se udělala nějaká rozumná reforma penzijního systému. Já se snažím držet tradiční poctivé vědecké dřiny, ona je to dřina propočítat a sehnat si tu legislativu kolem, a když člověk potom vidí, jak ten mainstream podporoval ten druhý pilíř, což byla lumpárna od počátku, za tím si stojím, tak si člověk říká, že to není zase úplně normální. A ten náš návrh, který by byl naprosto dobrovolný a nenákladný se do těch mainstreamových médií nedostane. Takže nehleďte tam jinou příčinu než to, že si člověk dělá svoji odbornost a to je taková nástavba.

Tato odpověď je pak z hlediska motivací opět velice zajímavá, neboť naznačuje, že u Radima Valenčíka nemusí hrát roli jen ideové přesvědčení, ale rovněž ego, přičemž jak jsem zmínil v teoretickém úvodu, tak tyto dvě kategorie se dle mého názoru mohou celkem dobře doplňovat. Zajímavé je, že ačkoliv sám přisuzuje ostatním osobní ideové pohnutky, tak se snaží podporovat svůj obraz vědce, jehož závěry jsou objektivní, což jak jsem ukázal, není pravda. Na druhou stranu i jeho zmínka o důchodu může nasvědčovat tomu, že pro něj není motivací jen snaha šířit svůj světonázor, ale že si chce udržet svou relevanci i do budoucna, a proto se snaží etablovat v tomto světě alternativních médií. To zároveň může být vysvětlením faktu, že ačkoliv se snaží

působit umírněně, tak nemá problém se svou sebe prezentací na radikálních revizionistických webech. Může to být dáno tím, že se snaží prosadit kdekoliv jen to je možné.

JAKUB MERC: Ale tak toto byl třeba zajímavý problém, kterému jste se Vy věnoval poměrně hodně, podle toho, co jsem četl, ale s dovolením zabrousím k něčemu kontroverznějším. Četl jsem Vaše texty ke kauze Skripal a co Vás motivovalo se vyjádřit k tomuto?

RADIM VALENČÍK: Tak to jsou ty kauzy tohoto typu, jako je použití bojového plynu v Sýrii, Skripal, zavraždění Kuciaka, a tak bychom mohli pokračovat. Třeba sestřelení MH-17. Tak první si musí člověk položit otázku, komu to prospívá. Vždycky, když se v Sýrii schylovalo ke klidu, k jednání, tak se objevil plyn, který použil Assad. Já si můžu myslet, že je darebák, ale že by byl padlý na hlavu? Když dojde k něčemu takovému, tak proč by to Putin dělal? Já jedinkrát, co jsem se snažil, a taky jsem to poctivě napsal, ten problém v Rusku je, že tam samozřejmě jsou jestřábi z Jelcinových dob, kteří se cítí být vytlačeni a oni by na takovou provokaci teoreticky mohli být. Respektive, když bych to analyzoval, tak nejpodezřelejší je z tohohle kauza Borise Němcova. Ale jinak to nedává smysl a chování britské strany bylo velmi podivné teda, z hlediska poslušnosti, s jakou oznamovala, co se odehrálo. A chování druhých stran, včetně naší, které říkalo, že jsou to naši spojenci, tak jim musíme věřit, tak to už pro soudného člověka nemůže být dostatečná argumentace.

Zde můžeme jasně vidět obhajování ruské pozice a značně subjektivní argumentaci namířenou vůči našim západním spojencům, přičemž v tomto případě netvrdím, že jde o dezinformace, ale rozhodně jde o určitou subjektivní kritiku, nepodepřenou jasnými důkazy, která poněkud nabourává obraz Valenčíka jakožto objektivního badatele, ale zase na druhou stranu to ukazuje, že jeho ideové směřování je skutečně proruské.

JAKUB MERC: Jestli k tomu můžu doplňující dotaz, tak tady ty texty, ať už Váš nebo paní Spencerové, se objevily v době, kdy to vyšetřování nějak probíhalo, kdy se k tomu i česká strana nějak oficiálně postavila. Samozřejmě, Vy máte právo mít jiný názor, ale co si myslíte o tom, že tady ten Váš názor, který jste publikoval, mohl být použit, když to řeknu bez obalu, stranou, která se snaží propagovat nějaký proruský pohled? Psal jste to s vědomím, že to může být takto použito?

RADIM VALENČÍK: To ale mě to nezajímá. Kdyby to chtěla použít Británie na svou obhajobu, tak může. Tady jde o pravdu. Pro mě byli Rusové v osmašedesátém opravdu okupanti, já jsem tam pět let studoval, teda na Ukrajině, v Oděse a Oděsa byla úplně zvláštní město. Studoval jsem tam matematiku a prožil jsem tam nejsvobodnější léta svého života. Dokonce ani po listopadu už to tak svobodné nikdy nebylo. Oděsa byla nejsvobodnější město. Teď už není tak svobodné.

Zde se Valenčík trochu odklonil od zadané otázky, ale obecně lze z jeho odpovědi usuzovat, že nemá problém s tím, jak jsou jeho vyjádření vnímána, přičemž se ale dá usuzovat, že by si měl být vědom toho, že jeho publikované texty mohou reálně zapadat do nějaké ruské propagandistické snahy. Jak jsem i uvedl ve své otázce, Radim Valenčík má na svůj názor nepochybně právo, ačkoliv zmíněné dopady zde mohou být, ale rozporoval bych tu část, v níž říká, že mu jde o pravdu. I z mé otázky, což Valenčík nerozporoval, lze usuzovat, že tyto texty publikoval v době, kdy si nemohl být jistý tím jaká je pravda. Jednalo se tedy o subjektivní komentáře, které těžko mohly být opřeny o tvrdé důkazy, ale velice dobře mohly posloužit záměrům ruské propagandy.

K tomu moje poznámky:

Docela by mě zajímalo, kde Jakub Merc prokázal, že moje závěry nejsou objektivní? Přečetl jsem si jeho komentáře, ale nic, kde by to prokazoval, tam není. Jak snadné je vyslovit obvinění a toto obvinění považovat za prokázání skutečnosti. To je opravdu syndrom myšlení 50. let.

Taky miluji, když člověk velmi plochého myšlení rozebírá mé "skutečné pohnutky".

Toto z Merce ocituji ještě jednou a celé: Zde můžeme jasně vidět obhajování ruské pozice a značně subjektivní argumentaci namířenou vůči našim západním spojencům, přičemž v tomto případě netvrdím, že jde o dezinformace, ale rozhodně jde o určitou subjektivní kritiku, nepodepřenou jasnými důkazy, která poněkud nabourává obraz Valenčíka jakožto objektivního badatele, ale zase na druhou stranu to ukazuje, že jeho ideové směřování je skutečně proruské." – Schválně si ještě jednou přečtěte, k jaké pasáži tuto konstrukci Jakub Merc vztahuje! Já se prostě snažím posuzovat problém bez předsudků, využívat dostupné informace a rozum. A to už stačí, abych byl obviněn z "proruské pozice". To každé rozumné uvažování vede k "proruské pozici"! – No to jsme to teda dobačovali v tom mercovském světě! Mj. ta úvaha s ruskými jestřáby (která vůbec není proruská) je moje původní. Ale relikt myšlení 50. let toto sdělení patrně vůbec nedokázal pochopit.

A ještě jednu pasáž z komentáře Jakuba Merce vybírám: "nemá (tedy já) problém s tím, jak jsou jeho vyjádření vnímána, přičemž se ale dá usuzovat, že by si měl být vědom toho, že jeho publikované texty mohou reálně zapadat do nějaké ruské propagandistické snahy". – Nechápu, opravdu nechápu, jak může člověk hledající pravdu brát ohled na to, že pravdu může někdo nějak použít. Vždyť tady se Jakub Merc přiznává k

tomu, že on sám má velký "problém" s tím, jak jeho vyjádření mohou být vnímána", tj. předem své názory podřizuje "vnímatelům". On si snad vůbec neuvědomuje, k jaké osobní intelektuální perversi se tím doznává!

(Pokračování)

Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7351-manipulatori-a-revizionisti-3-jak-byt-proruskym.htm> |

Vystavil v 10:23:00 Odeslat e-mailem BlogThis! Sdílet ve službě Twitter Sdílet ve službě Facebook Sdílet na Pinterestu

URL| <http://www.novarepublika.cz/2019/12/manipulatori-revizionisti-3-jak-byt.html>

Schmidtova a Schröderova strana se radikalizuje doleva Před válkou proti Bruselu

5.12.2019 Týdeník Echo str. 18 Komentář

DANIEL KAISER

ČLENSTVO NĚMECKÉ SPD SI ZVOLILO NOVÉ VEDENÍ VE SPORU O PENÍZE PRO AGROFERT PREMIÉR NIKDY NEUSTOUPÍ

Před měsícem se v Praze na **Fakultě sociálních věd** konal obzvlášť povedený workshop pro novináře. Školitel byl z univerzity v Darmstadtu, cílem bylo naučit české novináře, jak pojímat klimatickou krizi a jak ji co nejpůsobivěji – nebo nejhysteričtěji, záleží na úhlu pohledu – podat českému čtenáři. Za to, že takové akce už i na našich univerzitách jdou téměř vždycky jedním, „pokrokovým“ směrem, má odpovědnost konkrétní vedení škol. Avšak tito organizátoři konformity mají polehčující okolnost. Nebýt partnerů zvenčí, většina takových akcí se prostě neuskuteční. A ti partneři zvenčí jsou ve svém celku uniformní stejně jako univerzity.

Zmíněný workshop podpořila pražská pobočka Nadace Friedricha Eberta. Je to malá ukázka, jak německá politika může vytrvale, kousek po kousku, ovlivňovat dění u nás. Nadace Friedricha Eberta je nadací Sociálnědemokratické strany Německa (SPD), která prochází těžkou krizí a na dramatický úbytek voličstva reaguje kombinací kulturních válek a posunu vlevo v ekonomické a sociální politice. Minulý víkend členstvo ve stranickém hlasování volilo nové vedení.

Musel vyhrát pár muž–žena (už to ukazuje odtrženost od světa, ale budiž), vyhrál nakonec ten levicovější, v tomto případě můžeme snad přímo sáhnout po dryáčnickém slovu levičáčtější, a méně známý pár. Jména Saskia Eskensová a Norbert Walter-Borjans před víkendem nic neříkala podstatně většině Němců, natož českému čtenáři. Jsou to dvě starší osoby, pán byl ministrem financí v největší spolkové zemi Severní Porýní-Vestfálsko a přímočaře tam porušoval ústavní dluhovou brzdu. Paní je dosud řadová poslankyně parlamentu, do dění na celostátní úrovni zatím výrazněji nepromluvila. Nicméně když se podíváme na její zázemí – kromě SPD je i v Greenpeace, v německé sekci Unie evropských federalistů a podobně –, známe asi i její názory. Nové vedení naznačuje, že by SPD mohla odejít z vlády Angely Merkelové, pokud se nezvýší minimální mzda a taky nedávno přijatá uhlíková daň, pokud se nepřijmou další velké investice do infrastruktury i za cenu rozpočtového schodku a podobně. Zdá se, že všechny programové oběti křesťanských demokratů a posun CDU vstříc sociálním demokratům z jejich pohledu téměř nic neznamenají. SPD, kdysi masová strana, v posledních letech s preferencí přes 15 procent, jen když se zadaří, jako by se vnitřně chystala na budoucí tvrdě levicové koalice: se Zelenými a stranou Die Linke, což jsou nástupci SED Ericha Honeckera. Bývalí komunisté už nejsou tabu ani pro některé politiky CDU, natož na levici.

Proč by nás vývoj sociálních demokratů v Německu měl zajímat? Jako součást širšího vývoje v EU i západním světě jako takovém. Znamená to, že německé blouznění o záchraně klimatu není zatím u konce, ale že jestli něco, bude se nastavovat, což je zlá zpráva pro nás jako členskou zemi Evropské unie. Na Západě obecně se nejslovutnější strany tradiční levice poslední dobou radikalizují, vracejí se k některým socialistickým nápadům pro hospodářství, přičemž si ale ponechávají genderovou i zelenou komponentu. Tu část jejich voličů nestráví a uteče jim k tzv. populistické pravici. Což zase dál vybudí bojovníky proti populismu a fašismu, takže zahájí nové kolo kulturních válek, a tak to jde pořád dál.

Po této cestě už německé sociální demokraty přešla Demokratická strana v Americe nebo labouristé v Británii. Ti jdou do voleb za necelých deset dní se slibem vyšších daní, částečného vyvlastňování a šikanování soukromých firem, které by se zdráhaly upsat klimatické a genderové ideologii.

Klíčová otázka příštích let pro celou západní Evropu zní takto: Povede posun levých centristů doleva k tomu, že se konzervativci na levý střed přestanou fixovat, vrátí se v programatice o nějakých dvacet let nazpátek a připustí možnost spolupráce s rozumnější částí tzv. populistického hnutí? V Německu by to znamenalo spolupráci CDU a Alternativy pro Německo, něco dnes zdánlivě nepředstavitelného. Při výhradách k některým národovcům v AfD je to poslední možnost pro rozumnou politiku v Německu, a tedy i v EU, tak se poměry v posledních letech vyhroutil. P Ze všeho nejvíc to vzbuzuje pocit neskonale trapnosti. Premiér České republiky už týden před veřejností tají, co říká audit Evropské komise o jeho střetu zájmů, a připomíná tak nezvedeného žáka, který skrývá před otcem poznámku v žákovské knize. Nutno ocenit, že přinejmenším do pondělí, kdy je uzávěrka Týdeníku Echo, tajil on i jeho lidé úspěšně.

Zbývala tak (a možná dosud zbývají) jen nepřímá a anonymní svědectví, co vlastně audit obsahuje. Přesto jsou dost výmluvná k tomu, aby bylo zřejmé, že se dosud skrytě, přesto zřetelně, rozjíždí nesmiřitelný právní konflikt mezi Českou republikou a Evropskou unií. Někdo to může považovat za neštěstí, jiného to může potěšit.

České zákony středočeským právníkům

Nepublikovaný audit měl podle dostupných zdrojů potvrdit předběžnou zprávu z konce května, podle níž je premiér Andrej Babiš od února 2017 ve střetu zájmů podle českých i evropských zákonů. Střet spočívá v tom, že v roli šéfa vládní strany, vicepremiéra

a později premiéra spolurozhodoval o dotacích pro holding Agrofert, který ovládá prostřednictvím svěřenských fondů. Proto nemůže Evropská komise dotace v řádu stovek milionů Agrofertu proplácet a neměl by je proplácet ani český stát. Zatím jde o první audit, který se týká průmyslových a ekologických dotací. Ten druhý, který se týká zemědělství, dosud na definitivní verzi čeká.

O mnoho víc se v pondělí ještě nevědělo, pokud se nepočítají reakce Andreje Babiše a jeho souputníků. Přiznali, že zpráva skutečně přišla, nepřímo potvrdili, že je pro premiéra i Agrofert nepříznivá, ovšem upozorňovali, že ji nelze brát vážně. Zpráva prý neobsahuje úplně definitivní verzi, Česká republika ji ještě může zpochybnit a do dvou měsíců tak učiní. V rozporu s tím je tvrzení mluvčího Evropské komise Erika Mamera, podle kterého jde o konečnou verzi. Ještě se o ní může jednat, například se Češi mohou vyjádřit k tomu, jak budou uplatněny pokuty za špatné čerpání dotací. Je možné navrženou korekci snížit, případně se dohodnout, že se peníze původně slíbené Agrofertu utratí za jiné projekty. Česko se také může odvolat k Evropskému soudu v Lucemburku, v případě neúspěchu však o peníze přidělené Agrofertu definitivně přijde.

Tahanice o to, kolik Česko vrátí nebo nevrátí, budou zábavné, ovšem skrývá se za nimi hlubší rovina konfliktu. Zatím všechny známé okolnosti svědčí o tom, že Babiš a tým ani Česká republika neustoupí. Pokud šlo o peníze, ještě neustoupil nikdy. Nejde ani tak o to, jestli půjde na Evropský soud, za každou cenu však bude držet dotační linku pro Agrofert. V posledních týdnech už také za tím účelem učinila veřejná správa několik kroků. Městský úřad Černošice sice také vyhodnotil, že ke střetu zájmů došlo, ovšem Babiš se odvolal ke Krajskému úřadu Středočeského kraje, Středočeši dali koncem září jeho námitkám za pravdu a případ vyhodnotili opačně než Černošice i Brusel. Premiér ve střetu zájmů není, a pokud by snad měl vliv na svěřenské fondy, tak se tím nic nemění. Dostal by se do něj jen v tom případě, kdyby osobně držel akcie Agrofertu.

Od toho se už odvíjejí další kroky. V dokumentu z počátku listopadu úkoluje státní tajemník ministerstva zemědělství Jan Sixta úředníky včetně těch, kteří rozhodují o dotacích a zakázkách. Na dvou stranách právníckého textu se odvolává na středočeský verdikt ve věci Agrofertu a důsledně připomíná, že „v současné době nejsou známy žádné konkrétní skutečnosti, které by byť jen naznačovaly, že (...) zakladatel fakticky ovládá dotčené svěřenské fondy“. Státní zemědělský investiční fond poté oznámil, že začne proplácet pozastavené dotace, které byly Agrofertu přiděleny po únoru 2017.

Bude záležet na tom, jak dobré mají úředníci nervy a jestli se odváží dotace proplácet bez ohledu na hrozící trestní stíhání podle paragrafu o hospodaření se svěřeným majetkem. Přesto platí, že česká státní správa uplatňuje paragrafy evropského i českého práva jinak než úřady v Bruselu. Tím se premiérovi

otevřela možnost Evropskou komisi ignorovat, případně s ní rozjet soudní proces. Do té doby, než spor skončí, může podřízené úředníky přímo nebo nepřímo úkolovat, ať Agrofertu svěřují zakázky a proplácejí dotace. „Je zcela absurdní, že Brusel vykládá český zákon, navíc úplně nesmyslně,“ naznačil Babiš správnou cestu, tedy používat zákony podle toho, jak je v podání Středočeskému kraji vyložili Babišovi právníci.

Publikovat, nebo zahynout

Jít do války s Babišem není pro Evropskou komisi komfortní vyhlídka. Může zvolit cestu drastických opatření, například zastavit Čechům veškeré dotace, dokud nedají případ Agrofert do pořádku. Nezkoušení komisaři mají za sebou pár dnů v úřadě a s něčím takovým jistě nebudou spěchat. Na druhé straně jim však hrozí, že dlouhodobým přetahováním s českým premiérem utrpí jejich prestiž. Jeden krok ovšem mohou učinit bez velkého rizika, konkrétně nechat utéci definitivní verzi auditu, stejně jako jejich předchůdci loni pustili analýzu bruselské právní služby.

Od Bruselu není možné čekat, že se pokusí svrhnout premiéra členské země EU, a je také správně, že se o to nepokouší. Vládce členského státu vybírají a také se ho zbavují sami občané. Při pohledu zvenčí nejde úplně dobře pochopit, proč mají Češi takovou slabost pro premiéra, který představuje očividné riziko pro právní stát, jak potvrzuje poslední vývoj kauzy Čapí hnízdo. Také je to premiér, který si dokáže osedlat státní správu. Sice má být nezávislá a dodržovat zákony, teď však podle řady indicií prostě dělá to, co si přeje jeden miliardář. Třeba si tuzemské obyvatelstvo někdy uvědomí, že současná vláda včetně premiéra zemi neprospívá, a vyžádá si nějakým standardním způsobem jeho rezignaci. Zveřejnit audit znamená další pokus Čechy probudit. Nic víc není třeba od Bruselu žádat. P

PROČ BY NÁS VÝVOJ SOCIÁLNÍCH DEMOKRATŮ V NĚMECKU MĚL ZAJÍMAT? JAKO SOUČÁST ŠIRŠÍHO VÝVOJE V EU I ZÁPADNÍM SVĚTĚ JAKO TAKOVÉM. BUDE ZÁLEŽET NA TOM, JAK DOBRÉ MAJÍ ÚŘEDNÍCI NERVY A JESTLI SE ODVÁŽÍ DOTACE PROPLÁCET BEZ OHLEDU NA HROZÍCÍ TRESTNÍ.

Foto popis|

Zdeněk Tůma: Zatím se neříká, které země jsou ty špinavé

6.12.2019 euro.cz str. 00 Politika

Jiří Zatloukal

Zdeněk Tůma v sobě nezapře klasického makroekonomu, jímž byl celý profesní život od počátků ve společnosti Patria Finance přes Českou národní banku, londýnskou rozvojovou banku až po aktuální angažmá v čele dozorčí rady ČSOB. Současně však dokáže originálně glosovat i poměrně nové fenomény, jako jsou zelená ekonomika nebo kryptoměny.

„Na rozdíl od Poláků či Maďarů, kde byla šlechta a grófové, které nezajímalo, jestli na něco mají, nebo nemají, u nás byla šlechta vybita a zůstali jsme národem měšťanů. A měšťan musí vyjít se svými penězi, nic jiného mu nezbyvá. Možná tedy kořeny našeho konzervatismu začínají mnohem dřív než u Rašína,“ říká bankéř Zdeněk Tůma.

V posledních 30 letech Česko svižně rostlo. Máme ale šanci přiblížovat se Německu i dál?

Jako ekonom vidím jednoznačný úspěch. Dosáhli jsme jisté úrovně, i když konvergence postupně zpomaluje, a v letech 2012 a 2013 se dokonce na chvíli úplně zastavila. Dnes se ale znovu západním zemím přibližujeme, avšak často se mluví o pasti středního příjmu, a jestli jsme schopni se z ní dostat a Německu se nějak výrazně přiblížit. Když se podíváte do minulosti na posledních sto let, pohybujeme se dlouhodobě na úrovni 65 procent HDP Německa.

Komunismus a centrální plánování nás srazily na 40 procent, dnes jsme zpátky zhruba na pětadesát procentech HDP na hlavu. A vidíme, že i další země typu Španělska či Portugalska dosáhly úrovně kolem 70 procent Německa a pak se konvergence prakticky zastavila. Do budoucna je to o jiném modelu růstu ekonomiky. Dosud jsme vytěžovali rezervoár produktivity a dál je to onen slavný růst založený na inovacích a vyšší přidané hodnotě, což se lehko řekne a těžko udělat.

Co říkáte například na návrhy ministryně Jany Maláčové, které podporuje částečně i vláda, zvýšit minimální mzdu na 20 tisíc korun?

Nejsem moc velký fanda tohoto instrumentu jako takového, natož jeho zvyšování. Jestliže někdo dostatečně ve společnosti neuspěje, myslím, že mu musíme pomoci jinak než zvedáním minimální mzdy. Trh práce má být efektivní.

Je to ostatně jedna z našich velkých výhod, když se podíváte na možnost restrukturalizace ve firmách, ať už jsou to banky, či jiné firmy, tak je pořád jednodušší a efektivnější propustit jeden typ lidí a nabrat jiný. V tom jsou naši „vyspělejší“ sousedi mnohem víc sešněrovaní. A zvyšování minimální mzdy také přispívá k nižší pružnosti na trhu práce.

Zastánci vyšší minimální mzdy tvrdí, že se díky ní změní struktura ekonomiky. Zaniknou hůře placená místa a lidé budou k dispozici produktivnějším firmám, které je dokážou pořádně zaplatit.

To však nesmíme dělat regulatorně. Regulatorní zásah trh vždy naruší. Pokud firma nemá dostatečnou produktivitu, dostatečné marže, bude nějakou dobu přežívat nebo zanikne. Ale i to přežívání může dávat práci některým lidem, a pokud se akcionář smíří s tím, že jeho výnos z kapitálu nebude osm či deset procent, ale stačí mu, že je v černých číslech, tak fajn. Nemyslím, že návrh Jany Maláčové posune českou ekonomiku dopředu.

Může pomoci ekonomice Národní rozvojový fond, který vytváří stát ve spolupráci s bankami, aby nastroval velké infrastrukturní investice?

To je trochu jiné téma. Je to zajímavá myšlenka. Důležité je, že se pár hlavních hráčů shodlo, že by to smysl mohlo mít. Memorandum bylo podepsáno, což je samozřejmě základní platforma, ale ďábel bývá v detailu. Takže teď je zásadní, aby se fond rozběhl a měl kompetentní vedení. Bude-li ho mít, není důvod, aby nedostal licenci od národní banky. Pak je naprosto klíčové, aby vláda byla schopna vygenerovat zajímavé projekty, které budou pro investující strany dávat komerčně smysl. Pak fond může poskytnout dodatečné zdroje, ale i know-how, které stát nemá. To by se nemělo podceňovat.

Zdeněk Tůma (Autor: Hynek Glos/Euro)

Dlouhodobě se věnujete regulacím bankovního sektoru. Jaký vliv na banky budou podle vás mít snahy Evropské unie po „zelenější“ ekonomice?

Je to těžké téma. Jedná se o taxonomii finančních produktů (stanovení, které jsou „zelené“ a které nikoliv - pozn. red.) a jejich monitoring a existuje ambice či úvaha, aby se tyto věci promítly i do hodnocení rizika v bankách. Berme přitom jako fakt, že drtivá většina vědců se shodne na tom, že klima problém je, a něco je potřeba s tím udělat. Přitom neexistuje žádné zázračné řešení, takže je třeba tlačit z více stran. Potíž je v tom, že toto klimatické riziko je spíš dlouhodobé nebo střednědobé, takže když se klasicky díváte na úvěr, který poskytujete na několik let, těžko tuto metriku nějak prokazatelně můžete aplikovat. Přinejmenším já zatím nevidím jak. Jsem sám zvědav.

V okamžiku, kdy najdeme cestu, jak prokázat, že se jedná skutečně o klimatické riziko, a firma, již banka poskytuje úvěr, bude skutečně v horizontu pěti či deseti let nějak ohrožena nebo se riziko zvyšuje, tak fajn. Ale trůfám si říct, že to bude obtížné. Musíme se na to dívat i tak, že banka nemá svoje peníze, ale má pouze peníze od vkladatelů, které půjčuje, a její hlavní zisk je dneska pořád rozdíl mezi výpůjční a zápůjční sazbou, takzvaná čistá úroková marže. Banka je odpovědná za to, že bude schopná ty peníze vrátit, takže důraz na riziko byl v bankách vždy obrovský.

Na druhé straně bych tyto snahy nijak nepodceňoval, protože ta ambice tady je. Když vezmeme jen Network for Greening the Financial System, síť, která sdružuje řadu centrálních bank, Mezinárodní měnový fond či Banku pro mezinárodní platby, je to velká síla.

Česka se tyto změny zřejmě výrazně dotknou, jelikož má ekonomiku založenou na energii z uhlí a jádra.

Znovu, ďábel tkví v detailu a je to o taxonomii zelených produktů. Jelikož je to extrémně kontroverzní, tak zatím není ambice říkat, kdo je na black listu, kdo je ten „špinavý“. Ale říká se, kdo je „zelený“ a ostatní je šedá zóna. U uhlí si dokážu představit, že bude docházet k útlumu a banky budou postupně financování tohoto sektoru utlumovat.

Neznamená to, že ty firmy finance neseženou, ale budou je mít dražší, takže se tím vytváří nějaký tlak, což si myslím, že je v pořádku. Pro nás je samozřejmě jedna z klíčových věcí jaderná energie, kterou považujeme za čistou. Jaderná energie ale zatím na seznamu těch „zelených“ není.

Zdeněk Tůma (59)

- V říjnu se stal předsedou dozorčí rady ČSOB.
- V letech 2011 až 2019 byl partnerem v KPMG Česká republika zodpovědným za finanční služby.
- První dekádu 21. století strávil jako guvernér České národní banky.
- Předtím byl hlavním ekonomem společnosti Patria Finance či výkonným ředitelem Evropské banky pro obnovu a rozvoj v Londýně.
- Jako docent působí rovněž na Institutu ekonomických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Situace se v tomto ohledu vyostřuje, protože například v britské předvolební debatě mezi Jeremym Corbynem a Borisem Johnsonem první jmenovaný prohlásil, že je pro vyškrtnutí všech „nezelených“ firem z londýnské burzy. Směr je jasný.

Nechci moc komentovat, co říká Corbyn. Je to směr, kterým uvažuje. Je to intervence státu v rozsahu, který je pro mě osobně už nepřijatelný. Burza je soukromá entita, kapitál, který je na ní alokovaný, je soukromý, takže moc nevidím, jak by do toho regulatorně chtěl někdo vstupovat.

Jak se díváte na pokus sociální síť Facebook vytvořit vlastní elektronickou měnu?

Na kryptoměny se dívám velmi skepticky. My centrální bankéři jim už většinou neříkáme měna, ale kryptotoken nebo kryptoaktivum. Jestli na to někdo chce spekulovat, proč ne, ale chybí jim jedna ze základních vlastností peněz, stabilita. Jestliže mám teď sto korun, chci věřit, že si za ni za rok budu moct koupit zhruba stejně s nějakou predikovatelnou inflací, kterou jsem ochoten zohlednit.

Jestliže mi ale bitcoin nebo jiná měna lítá o několik desítek procent, tak můžu spekulovat čistě na vzestup nebo pokles. Nebo kryptoměna může posloužit nějaké transakci, ale po vypořádání okamžitě konvertují do tradiční měny.

V tomto pro mě byla libra od Facebooku trochu jiná. Nevím, jak dopadlo slyšení před Kongresem, ale řada regulatorních úřadů má obavy z dopadů na finanční stabilitu. Já tyto obavy nesdílím, připadá mi to spíš jako strach z neznámého.

Jaké vidíte pro libru využití?

Využití je limitované. Umím si využití představit pro přeshraniční transakce. Rozhodně je fajn, že - na rozdíl od kryptoměn či kryptokenů - se u libry předpokládá fixní kurz vůči nějakému koši měn, čímž by se řešil problém stability. Pak nemám problém mít nějakou peněženku s librami, jíž bych platil. V okamžiku, kdy by Facebook nashromáždil relativně velký objem peněz (za které by si lidé libry kupovali - pozn. red.), podobně jako má například AliPay, tak je to v bilanci firmy poměrně velká částka, na které může vydělávat.

Nemůže Facebook libru využívat pro zprostředkování přímých plateb mezi uživateli, jichž jsou dvě miliardy, a tím pádem obejít banky?

Ano. Ale já to moc nepotřebuji. Nezapomínejte, že se v Evropě i u nás rozbíhají systémy, kdy bude možné provádět okamžité platby čtyřadvacet hodin denně sedm dní v týdnu. Teprve se to sice rozbíhá a některé banky to zatím zpoplatňují, ale podle mě je otázka několika let, než se to stane standardem. V okamžiku, kdy budu moci využít instantní platbu a půjdeme spolu do hospody a budeme se chtít podělit o účet, tak si mezi sebou pošleme peníze a proběhne to okamžitě.

Facebook však může výrazně usnadnit mezinárodní platby pro lidi i firmy...

Většina lidí však nemá potřebu mezinárodních plateb. Ale ano, ať už je to Facebook, či jiné finančně technologické firmy, tak banky kvůli nim mohou přicházet o byznys zejména v transakčních službách. K úvahám, jak banky budou převálcovány fintechy, jsem relativně skeptický, protože do hlavního byznysu banky, tedy přijímat depozita a poskytovat půjčky, a profitovat na tom, že umím ošetřit riziko a zůstane mi za to nějaká marže, není zase tak jednoduché vstoupit. Banky tedy budou pod tlakem, co se týče transakčních služeb.

Co kdyby - čistě hypoteticky - Facebook začal ve své měně poskytovat úvěry? Nezměnila by se situace dramaticky a nevzrostla by nesmírně jeho moc, kdyby měl schopnost vytvářet peníze?

Pak vstupuje do regulovaného prostředí, musí držet relativně hodně kapitálu a stává se přeshraniční bankou. Takové projekty dneska už existují, ať už je to Revolut, nebo N26. Facebook má samozřejmě tu výhodu, že už má obrovský kmen klientů, který se zmíněné banky teprve snaží nabrat. Ale já pořád nevidím důvod, proč to používat. Nevyhne se principu „poznej svého klienta“, tedy Know Your Client policy, což je další poměrně tvrdá regulace.

Pořád by musel mít nějaké lokální pobočky, které by byly schopny prokázat, že klienta znají. I když faktem je, že Facebook své klienty zná z hlediska chování docela dobře (smích). Stále je tady však otazník, nakolik se technologickým gigantům bude chtít vstoupit do regulovaného prostředí. Proto říkám, že pro ně vidím prostor v transakcích, ale bankovní byznys je poměrně těžký, je regulovaný a kapitálově nesmírně náročný.

Co si myslíte o snahách komunistické Číny, která ohlásila, že bude vytvářet elektronickou měnu?

Dívala se na to řada centrálních bank a mám pocit, že v Jižní Americe už to i některé možná udělaly. Typicky je to tam, kde vám pořádně nefunguje bankovní sektor a platební systém. V okamžiku, kdy vám nefunguje bankovní sektor, tak transakční služby pomocí elektronické měny jsou poměrně levné. Nevidím ale naprosto žádný důvod, proč bych měl používat nějakou kryptoměnu. Kdyby se například Česká národní banka rozhodla vytvořit kryptoměnu, těžko si umím představit, že by to bylo levnější než stávající možnosti.

Samozřejmě kdyby to centrální banka ve větším rozsahu udělala, změní tím fungování bankovního systému zcela zásadním způsobem. Protože momentálně vytváří peníze banky, nikoli centrální banka (centrální banka jen tiskne hotovost, peníze však vytvářejí komerční banky, když udělují úvěry, což jsou v podstatě nové peníze v ekonomice - pozn. red.). V okamžiku, kdyby centrální banka začala emitovat peníze, tak je začne vytvářet sama, a nikoli komerční banky. Pokud by to bylo v nějakém masivnějším měřítku, tak mění úplně dosavadní pravidla hry. To už se dostáváme do velmi abstraktní roviny a návrhů, které se objevovaly po velké hospodářské krizi.

Byl jste chvíli i v politice. Jak hodnotíte hospodářskou politiku vlády Andreje Babiše?

Tato země je dlouhodobě vlastně velmi disciplinovaná. Třeba Mojmír Hampl ve své nové knize (Pro Čechy je nebe nízko - pozn. red.) říká, že od dob Aloise Rašína jsme nesmírně konzervativní, i když tehdy to pro ekonomiku bylo možná až příliš tvrdé. Já si ale myslím, že český konzervatismus je mnohem starší a Čechy provází nikoli sto let, ale několik posledních staletí. Jediné vysvětlení, které jsem našel pro disciplinovanost Čechů, pochází od historika Hrocha.

Ten říká, že na rozdíl od Poláků či Maďarů, kde byla šlechta a grófové, které nezajímalo, jestli na něco mají, nebo nemají, u nás byla šlechta vybita a zůstali jsme národem měšťanů. A měšťan musí vyjít se svými penězi, nic jiného mu nezbyvá. Možná tedy kořeny našeho konzervatismu začínají mnohem dřív než u Rašína. Ale abych se vrátil k vaší otázce, Češi byli ve srovnání s ostatními zeměmi disciplinovaní i během fáze centrálního plánování. V tomto směru není nijak překvapivé, že i tato vláda se chová poměrně disciplinovaně, i když jí můžeme vytýkat, že rozpočet je procyklický, utrácí se tam, kde by se nemělo, a že to není rozpočet, který by nás nasměroval k budoucnosti založené na inovacích.

Evropští premianti. Čeští spotřebitelé i firmy splácejí své dluhy nejlépe v historii

Banky, platby, vteřiny. Posílání peněz bude rychlejší

ČSOB stoupl čistý zisk o více než čtvrtinu na 14,7 miliard korun

URL| <https://www.euro.cz:443/byznys/zdenek-tuma-zatim-se-nerika-ktere-zeme-jsou-ty-spinave-1475740>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 4 titulech:

euro.cz (*Politika*), euro.cz (*Domáci*), euro.cz (*Kryptoměny*), euro.cz (*Domáci*)

Manipulátoři a revizionisti; Varování: Text jen pro myslící jedince

6.12.2019 vlasteneckenoviny.cz str. 00

Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce „Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě“ zpracované na Univerzitě Karlově (Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář.

Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací.

Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Zveřejním jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Ještě před tím však uvedu, jak jsem na práci narazil.

V rámci přehledu tisku, který dostávám, mě upoutala pasáž uveřejněná na „Manipulátoři.cz“ viz:

„Manipulátoři“ se vydávají za bojovníky proti manipulacím, zejména šíření falešných zpráv a nepravd, do erbu si dali zásadu „NA FAKTECH ZÁLEŽÍ“.

Budiž jim to ke cti. Ale měli tuto zásadu uplatnit sami na sebe. Článek, ze kterého jsem citoval příslušnou pasáž, napsal Miloš Kadlec a uveřejnil jej 23. listopadu, viz. ZDE.

Na faktech skutečně záleží. Takže, jak si může M. Kadlec i další ověřit, na naší konferenci nevystupoval ani „Miloslav Grebeníček“ ani „Miroslav Grebeníček“. Tady se pan Kadlec dopustil jen překlepu, z rozkliknutí je zřejmé, že má na mysli toho druhého, aniž by odvolávkou doložil, proč by měl být M. Grebeníček „konfabulátor“, viz. ZDE.

Na konferenci vystupoval student (dnes již úspěšný absolvent) Petr Grebeníček (který mj. není v žádném příbuzenském vztahu s dříve uvedeným), a to na liberální téma „Možnost využití HCC při financování vysokého školství v ČR“, což je patrné již u úvodu jeho vystoupení: „Smlouvu o investování do lidského kapitálu (Human Capital Contract nebo také „HCC“) jako první zmínil Adam Smith ve své knize Bohatství národů, kde zmínil způsob jak chápat člověka jako obchodovatelná aktiva. V jeho stopách tuto myšlenku dále rozvíjeli významní ekonomové jako je Milton Friedman, Rober Merton, Gary Becker a další.“, viz online ZDE.

Takže tedy se pan Kadlec trojnásobně dopustil prohřešku vůči faktům. Ale chvála mu. Sice lajdácká práce doprovázená slepotou tendenčností, ale díky tomu jsem se začal zajímat o to, proč bych měl být konfabulátorem i já, takže jsem si rozkliknul odkaz pod svým jménem ZDE.

A tak se mně do rukou dostala diplomová práce J. Merce, kterou pan Kadlec považuje za dostatečný důkaz toho, že jsem „konfabulátor“. Pana Kadlece přitom vůbec nezarazilo poměrně negativní hodnocení práce jak jejím vedoucím, tak i jejím oponentem. Včetně předešlého, i to je lajdácká práce. Člověk by si řekl, zda tím pravým konfabulátorem není sám pan Kadlec, ale budiž. Třeba si to vezme k srdci a polepší se. Je na čase se podívat na to, co píše J. Merc ve své diplomové práci. Jedná se o část 3.2. nazvanou „Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka“. Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proloženě – otázky J. Merce, proloženě – já, ani tučně ani proloženě – Mercův komentář a moje poznámky:

JAKUB MERC: Jenom chci na začátek říct, že rozhovor je nahráván, bude zveřejněný ve své původní podobě v rámci mé diplomové práce a nebude použit nikde jinde. Já jsem si samozřejmě procházel Váš blog, četl jsem Vaše články, ať už přímo na Vašem blogu nebo ty, které byly sdíleny na Nové republice nebo

některých jiných webech a chci se zeptat. Chápete sám sebe jako alternativního žurnalistu? Nebo jak vlastně chápete sám sebe?

RADIM VALENČÍK: Já se spíš vnímám jako odborný pracovník. Já jsem se vždycky věnoval spíše teorii a ve všem, co tam píšu, se snažím vycházet z teoretických poznatků.

Zde je zajímavé si všimnout, že ani Radim Valenčík očividně nechce být přímo spojen s dezinformační mediální scénou, přičemž se snaží působit jako odborník. Jak jsem se ale již výše pokusil demonstrovat, tak publikuje i řadu manipulativních komentářů, které jsou ryze subjektivní a nesou znaky proruské propagandy.

JAKUB MERC: Ta média, do kterých přispíváte, třeba Nová republika, se sama na svých stránkách označuje za nějaké alternativní médium, které stojí v opozici vůči mainstreamu, vůči současnému politickému establishmentu. Vy sám se chápete jako součást tady toho nebo ne?

RADIM VALENČÍK: Některá média, včetně Nové republiky, včetně Parlamentních listů, včetně třeba Literárních novin, myslím ještě Vaše věc, tak mě různě požádala, jestli by mohly něco převzít, jakože to je pro každého, takže to přebírají a já tato média nesleduji pravidelně. A jiná vazba tam není. Kromě toho třeba, že s Ivanem Davidem se známe osobně, nebo se Standou Klimentem. A to je všechno.

Zde vidím dvě zajímavé skutečnosti. Zaprvé tedy důkaz toho, že Radim Valenčík publikuje i v Literárních novinách, ačkoliv nikoliv pravidelně ani cíleně, a zadruhé je zde patrné, že je v určitém kontaktu s Ivanem Davidem z Nové republiky, o kterém jsem psal výše, a kterého lze považovat za učebnicový příklad revizionisty a dezinformátora, přičemž web Nová republika Valenčíkovy texty publikuje často a zároveň na jeho Blog přímo odkazuje. Potom je tedy celkem jedno, na kolik jsou které texty odborné a na kolik toto propojení sám Valenčík sleduje, ale samotný fakt, že nemá problém s tím, že je pravidelně uváděn v silně propagandistickém a doložitelně dezinformačním médiu vypovídá dle mého názoru o tom, že s tím ideový problém asi nemá.

Další poznámky k věci: Docela mě pobavilo, jak J. Merc sprádá „nitky spiknutí“. On asi nikdy nečetl vzpomínky přímých obětí procesů v 50. létech, například „Svědectví o procesu“ Eugena Löbla či „Doznání“ Artura Londona. Protože jinak by nekonstruoval své závěry způsobem, který je věrnou obdobou tvorby obžalob v té době. K pojmu „revizionista“, který používá, se ještě dostanu.

Idiocie z ortodoxie

JAKUB MERC: Takže víc v kontaktu nejste a jak jsem pochopil, tak nepíšete přímo pro ně, ale oni to přebírají od Vás z Vašeho webu.

RADIM VALENČÍK: Ano. Ani nemám zpětnou reakci. Tu mám jen, když mě někdo upozorňuje, že tam jsem napsal tady tohle.

JAKUB MERC: A ztotožňujete se vlastně s tou myšlenkou, že jsou tu nějaká špatná mainstreamová média a establishment, proti kterým je třeba bojovat?

RADIM VALENČÍK: No, někdy mám takový pocit, není to rozhodně z nějakých důvodů zapšklosti nebo tak, ale ta selektivnost mediálního mainstreamu, a co ještě hůř, ta jednobarevnost. Heleďte, nám tady do školy chodí, v rámci toho, aby měly auditovaný odběr, všechna ta nejdůležitější, kromě Práva. Hospodářky, iDnes [myšlena asi MF DNES], Lidovky, takže občas si je přečtu a člověk zjistí, že i komentované zpravodajství je opsáno přes kopírák. To tak nebylo ani za totality. Když se někdo chtěl něco dozvědět, tak třebaže pravidelně kupoval tehdy Mladou frontu nebo Rudé Právo, tak si koupil tu Lidovou demokracii nebo Svobodné slovo a díval se, jestli jsou tam ty rozdíly. Dnes jsou ty rozdíly menší. Takže já si myslím, že ten mainstreamový mediální svět je v krizi a uvedu jeden konkrétní případ. Já, když si ráno přečtu těch 40 fousů, je to tak na jedna a půl stránky co napíše Tereza Spencer, tak já vím o dění ve světě víc, než když sleduju tři hodiny Devadesátku na ČT24, a to je ještě to nejlepší. Tam jsou ještě horší. A to doložitelně. Což je problém.

Na této odpovědi lze rovněž vidět dvě zajímavosti. Zaprvé je to skutečnost, že tato odpověď je na první pohled poměrně decentní, což odpovídá tomu, co jsem psal, když jsem Radima Valenčíka představoval, tedy že jsem měl dojem, že se snaží tvářit umírněnější, než ve skutečnosti je. Ačkoliv i v této odpovědi se staví do opozice vůči mainstreamovým médiím, nečiní tak stejně radikálně jako v textu „Anatomie provokací“, který jsem výše citoval. Tedy alespoň do okamžiku než uvede, že dnešní mediální svět je mnohem méně svobodný než před rokem 1989, což lze považovat za poměrně ostrý výpad vůči médiím. A to je ta druhá skutečnost, kterou jsem chtěl zmínit, tedy fakt, že i přímo v tomto rozhovoru dokazuje, že se snaží stát v přímé opozici vůči jiným médiím, přičemž jako svůj zdroj informací uvádí Terezu Spencerovou, o jejímž šíření dezinformací jsem již výše pojednával.

JAKUB MERC: Takže si myslíte teda...

RADIM VALENČÍK: Že ta alternativní média doplňují ty informace. Samozřejmě je potřeba dávat velký pozor, je potřeba si uvědomovat, že nemají dost patrně ani možností si všechno prověřovat, ale některá už se etablovala a já je považuju za poměrně spolehlivý zdroj zpravodajství, který se nemýlí a který, ani bych nemyslel, že tendenčnost, ale snaží se to podávat pro určitou svoji klientelu, což je to poslední, co by mi vadilo. Já, když něco čtu, tak to, jak je to stylizováno nebo, když to sám stylizuji pro určitou klientelu, tak to považuju za to nejméně významné.

Zde je patrná tendence obhajovat alternativní média jakožto doplňkový zdroj informací, kdy se Radim Valenčík ani nehlásí k tomu, že by se tato média měla snažit o nějakou revizi systému, ale zároveň plošně obhajuje všechna alternativní média, včetně těch revizionistických, když říká, že jde o spolehlivý zdroj informací. Toto se dá myslím interpretovat tak, že Valenčík nemusí být přímo revizionista, ale jeho odpor k mainstreamovým médiím je tak silný, že nekriticky hájí i ta alternativní média, která revizionistická jsou, přičemž ještě jednou opakuji, že podle všeho nemá problém do nich přispívat.

JAKUB MERC: A můžete prosím říct, jaké médium teď máte konkrétně na mysli? To, jak jste říkal, etablované alternativní médium?

RADIM VALENČÍK: Tak asi nejvýznamnějším, já teda nevím, jestli se tam dá zařadit, já nesestavuju nějaké seznamy jako Jakub Janda, ale když vezmeme, že mediální mainstream jsou hlavní tištěná média plus ČT plus Český rozhlas, tak pro mě už Respekt nebo Fórum také jsou alternativní média. A snaží se vymezovat oproti těmto. Je to nějaká druhá krajnost. I Parlamentní listy jsou alternativní média ve smyslu tom, že nejsou podporována silným kapitálem a nemají tradiční posluchače. Ale nevím, jestli to odpovídá té teorii. A jsou doplňující. To je potřeba. Já někdy sáhnu i po tom Respektu, abych měl pohled z druhé strany. To Fórum považuju, to se nedá srovnat v serióznosti ani s Novou republikou. Ale můžu být tendenční.

Na tomto místě pak vidím celkem zajímavou snahu ze strany Radima Valenčíka rozostřit vidění toho, co lze považovat za alternativu, neboť zde prezentuje určitý dosud nevyčleněný způsob chápání alternativních médií, podle kterého staví vedle sebe Respekt a Novou republiku. Lze se jen domnívat, proč Valenčík k tomuto přistoupil, ale odhaduji, že tím chtěl zaprvé zlepšit obraz Nové republiky, do které píše, zadruhé chtěl možná ukázat, že není ideologicky svázaný a čte i média se kterými nesouhlasí, a zatřetí možná zkoušel odhadnout, které média čtu já a touto lehkou manipulací se mě pokusil přesvědčit, že alternativní média nejsou problém.

JAKUB MERC: Tak Vy jste to tedy vymezil, jestli jsem to správně pochopil, podle toho, kdo má jaký kapitál, kdo má jaký přístup ke zdrojům. Ale kdybychom se na to podívali z trochu jiné strany, jak se zaprvé vymezují nějak sama ta alternativní média, zadruhé, jak probíhá ta veřejná debata, tak můj dojem je takový, že alternativní média označují ten mainstream za proamerický, probruselský, zatímco ten mainstream považuje ta alternativní média za proruská. Vidíte tam tady to štěpení?

RADIM VALENČÍK: No a Erik Best, vyznamenaný teďka, by považoval, že je to pro tuhle kapitálovou skupinu, pro tuhle, pro tuhle, ten by toto prokádřoval zase z jiného hlediska. Já to nevnímám, protože já tady ty vlivy jsem schopen skutečně odfiltrovat a to natolik, že to označení proruská, probruselská považuju za absurdní. Já si nedovedu představit, že by někdo v Bruselu nebo Kremlu zvedl sluchátko a ani nepřímou si to nedovedu představit. Kdokoliv, kdo by byl zaháčkovaný, tak v těch médiích podle mě se nenechá zmanipulovat. Aspoň pořád mám ještě v to důvěru.

Tento postřeh je poměrně zajímavý v tom, že Valenčík tímto vyjádřením popírá do jisté míry Štolbův názor, když říká, že média dle jeho názoru nejsou napojená na vnější subjekty a tudíž tedy musí platit, že jejich motivace je vnitřní.

JAKUB MERC: Takže podle Vašeho názoru, na obou dvou těch stranách, ti lidé, kteří tam píší, tak píší z nějakého vlastního přesvědčení a ne na nějakou vnější objednávku?

RADIM VALENČÍK: To myslím, že většinou. Tam je známá věc, že když chce někdo někoho ovlivnit, tak mu podhodí nějaký zajímavý materiál a dotyčný si zvykne s těmi materiály pracovat. Já tomu říkám řízení pomocí insight informací. Zdůrazňuji, že nemám žádný kurz zpravodajství, ale mám už dost let a vnímám okolí. A co jsem si všiml, tak když se někdo vyvinul do nějakých názorů oproti těm, co měl, tak se vždycky napojil na nějaký zdroj insight informací, kterým se nechal ovlivňovat. To ještě není tak strašný. Horší bylo, když se stal vůči tomu zdroji informací nekritický a uzavřel se právě před alternativními informacemi, ať měly jakoukoliv podobu. To se domnívám, že je zlé.

Zde pak přímo hodnotí činnost alternativních médií jako důsledek vlastního ideového přesvědčení, což jen potvrzuje jeho předcházející odpověď a tedy mé přesvědčení, že Radim Valenčík se kloní k tomu, že alternativní mediální obsah je utvářen z vlastních ideologických pohnutek.

JAKUB MERC: A máte tedy pocit, že mezi těmito skupinami, tím mainstreamem a těmi alternativními médii, probíhá něco, co by se dalo nazvat jako informační válka?

RADIM VALENČÍK: No, nějaký střet tam určitě je.

Další poznámky k věci: Předně – rád se přiznám, že jsem revizionista. Za revizionistu jsem byl označen a jako revizionista jsem byl šetřen za minulého režimu, tak proč třeba i ne teď?! Těm, kteří za minulého režimu žili a dokázali se s ním porvat, zní označení „revizionista“ spíše komicky. Co je opakem revizionismu? No přece ortodoxie. Popírání toho, že systém má určité problémy, které je nutné řešit. Krajiní ortodoxie se v jakémkoli režimu mění v idiocii, mj. i tím, že – jak by řekl M. Uhde v „Králi Vávrovi“ – za problémy můžou ti drzí, naši nepřítelé, kteří řídí „druhou zemskou poloosu“. K obhajobě stupidní ortodoxie je pak nutné nepřítel vyrobít. Z takovéto ortodoxie a z takového boje proti revizionismu si v 60. letech už všichni dělali srandu. J. Merc a spol. nás vedou po cestě zpět, do způsobu uvažování 50. let.

Všimněte si, kam až idiocie způsobena ortodoxií vede. Třeba k popírání triviálního a empiricky snadno doložitelného faktu, že komentovaná zpravodajství k hlavním událostem ve všech hlavních denících (Lidovky, MF Dnes, Právo, Hospodářské noviny) jsou jako přes kopírák, že když si je člověk přečte v jedněch novinách, nepotřebuje číst další. Poznamenal jsem k tomu, že za minulého režimu bylo možné určité odlišnosti najít, proto, když se něco dělo, člověk sháněl v Brně Rovnost, v Praze Večerní Prahu, podíval se do Lidové demokracie či Svobodného slova a četl mezi řádky. Tím vůbec neříkám to, z čeho jsem byl nyní Mercem obviněn, tj. že „dnešní mediální svět je mnohem méně svobodný než před rokem 1989“. To jsem nejen neřekl, ale ani si to nemyslím. A ani to není pravda. Ale to je to myšlení svazáků 50. let – vidět v někom hned nepřítel a připisovat mu zlá tvrzení. To, co si myslím a říkám, je, že současný mediální mainstream má velmi špatnou profesionální úroveň a patrně je to dáno i tím, že tam přetrvávají jen ti, co se bojí „vybočit z řady“, projevit svůj vlastní názor. A tak raději opisují.

A pokud se týká Terezy Spencerové? Pro mě je to (jak jsem si ji pro sebe nazval) žena, která porazila mediální mainstream. Ten na ni sice útočí (tak jako i Merc), ale nikde nedoloží, že by se zpronevěřila pravdě. Naopak. Kdo ji sleduje, zjistí, že na její předpovědi zpravidla dojde.

Jak být „proruským“

JAKUB MERC: A Vy ten svůj blog, který svým způsobem je nějaké médium, jste založil z jakého důvodu? Abyste zprostředkoval nějaký další pohled na svět?

RADIM VALENČÍK: Mně bylo 60 a říkal jsem si, že za chvíli půjdu do důchodu, nebudu mít práci, tak co budu dělat. Tak jsem si řekl, že si založím blog a občas něco napíšu, aby člověk měl nějaký kontakt. A protože jsem začal mít dost velkou čtenost a protože tam normálně promítám i to, co dělám v odborné sféře, protože mě nejvíc zajímá v současné době to, aby se udělala nějaká rozumná reforma penzijního systému. Já se snažím držet tradiční poctivé vědecké dřiny, ona je to dřina propočítat a sehnat si tu legislativu kolem, a když člověk potom vidí, jak ten mainstream podporoval ten druhý pilíř, což byla lumpárna od počátku, za tím si stojím, tak si člověk říká, že to není zase úplně normální. A ten náš návrh, který by byl naprosto dobrovolný a nenákladný se do těch mainstreamových médií nedostane. Takže nehleďte tam jinou příčinu než to, že si člověk dělá svoji odbornost a to je taková nástavba.

Tato odpověď je pak z hlediska motivací opět velice zajímavá, neboť naznačuje, že u Radima Valenčíka nemusí hrát roli jen ideové přesvědčení, ale rovněž ego, přičemž jak jsem zmínil v teoretickém úvodu, tak tyto dvě kategorie se dle mého názoru mohou celkem dobře doplňovat. Zajímavé je, že ačkoliv sám přisuzuje ostatním osobní ideové pohnutky, tak se snaží podporovat svůj obraz vědce, jehož závěry jsou objektivní, což jak jsem ukázal, není pravda. Na druhou stranu i jeho zmínka o důchodu může nasvědčovat tomu, že pro něj není motivací jen snaha šířit svůj světový pohled, ale že si chce udržet svou relevanci i do budoucna, a proto se snaží etablovat v tomto světě alternativních médií. To zároveň může být vysvětlením faktu, že ačkoliv se snaží působit umírněně, tak nemá problém se svou sebe prezentací na radikálních revizionistických webech. Může to být dáno tím, že se snaží prosadit kdekoli jen to je možné.

JAKUB MERC: Ale tak toto byl třeba zajímavý problém, kterému jste se Vy věnoval poměrně hodně, podle toho, co jsem četl, ale s dovolením zabrousím k něčemu kontroverznějšímu. Četl jsem Vaše texty ke kauze Skripal a co Vás motivovalo se vyjádřit k tomuto?

RADIM VALENČÍK: Tak to jsou ty kauzy tohoto typu, jako je použití bojového plynu v Sýrii, Skripal, zavraždění Kuciaka, a tak bychom mohli pokračovat. Třeba sestřelení MH-17. Tak první si musí člověk položit otázku, komu to prospívá. Vždycky, když se v Sýrii schylovalo ke klidu, k jednání, tak se objevil plyn, který použil Assad. Já si můžu myslet, že je darebák, ale že by byl padlý na hlavu? Když dojde k něčemu takovému, tak proč by to Putin dělal? Já jedinkrát, co jsem se snažil, a taky jsem to poctivě napsal, ten problém v Rusku je, že tam samozřejmě jsou ještě z Jelcinových dob, kteří se cítí být vytlačeni a oni by na takovou provokaci teoreticky mohli být. Respektive, když bych to analyzoval, tak nejpodezřelejší je z tohohle kauza Borise

Němcova. Ale jinak to nedává smysl a chování britské strany bylo velmi podivné teda, z hlediska poslušnosti, s jakou oznamovala, co se odehrálo. A chování druhých stran, včetně naší, které říkalo, že jsou to naši spojenci, tak jim musíme věřit, tak to už pro soudného člověka nemůže být dostatečná argumentace.

Zde můžeme jasně vidět obhajování ruské pozice a značně subjektivní argumentaci namířenou vůči našim západním spojencům, přičemž v tomto případě netvrdím, že jde o dezinformace, ale rozhodně jde o určitou subjektivní kritiku, nepodpřenou jasnými důkazy, která poněkud nabourává obraz Valenčíka jakožto objektivního badatele, ale zase na druhou stranu to ukazuje, že jeho ideové směřování je skutečně proruské.

JAKUB MERC: Jestli k tomu můžu doplňující dotaz, tak tady ty texty, ať už Váš nebo paní Spencerové, se objevily v době, kdy to vyšetřování nějak probíhalo, kdy se k tomu i česká strana nějak oficiálně postavila. Samozřejmě, Vy máte právo mít jiný názor, ale co si myslíte o tom, že tady ten Váš názor, který jste publikoval, mohl být použit, když to řeknu bez obalu, stranou, která se snaží propagovat nějaký proruský pohled? Psal jste to s vědomím, že to může být takto použito?

RADIM VALENČÍK: To ale mě to nezajímá. Kdyby to chtěla použít Británie na svou obhajobu, tak může. Tady jde o pravdu. Pro mě byli Rusové v osmašedesátém opravdu okupanti, já jsem tam pět let studoval, teda na Ukrajině, v Oděse a Oděsa byla úplně zvláštní město. Studoval jsem tam matematiku a prožil jsem tam nejsvobodnější léta svého života. Dokonce ani po listopadu už to tak svobodné nikdy nebylo. Oděsa byla nejsvobodnější město. Teď už není tak svobodné.

Zde se Valenčík trochu odklonil od zadané otázky, ale obecně lze z jeho odpovědi usuzovat, že nemá problém s tím, jak jsou jeho vyjádření vnímána, přičemž se ale dá usuzovat, že by si měl být vědom toho, že jeho publikované texty mohou reálně zapadat do nějaké ruské propagandistické snahy. Jak jsem i uvedl ve své otázce, Radim Valenčík má na svůj názor nepochybně právo, ačkoliv zmíněné dopady zde mohou být, ale rozporoval bych tu část, v níž říká, že mu jde o pravdu. I z mé otázky, což Valenčík nerozporoval, lze usuzovat, že tyto texty publikoval v době, kdy si nemohl být jistý tím jaká je pravda. Jednalo se tedy o subjektivní komentáře, které těžko mohly být opřeny o tvrdé důkazy, ale velice dobře mohly posloužit záměrům ruské propagandy.

URL| <http://www.vlasteneckenoviny.cz/?p=242137>

Fedor Gál: Romové jako by za nás Židy nosili žlutou hvězdu dodnes

6.12.2019 romea.cz str. 00 romano vodi

Rena Horvátová

„Já chci vědět, že když jdu tady po Jiřáku po náměstí, tak 30 % lidí, kteří mě míjejí, až pro ně nastanou dobré podmínky, tak mi prostě jednu vrazí nebo mě budou chtít lynčovat,“ vysvětluje sociolog, politik, nakladatel, dokumentarista a spisovatel Fedor Gál, proč čte diskuse pod svými příspěvky.

Po revoluci jste spoluzaložil nakladatelství GplusG, které přispělo k tomu, že u nás začaly vycházet knihy s romskou tematikou.

Narodil jsem se v koncentračním táboře a jsem Žid. Víím, co znamená ghetto a ostatné dráty, a víím, co znamená nemít elementární pocit příslušnosti k majoritní společnosti. A tato moje osobní zkušenost a zkušenost mých rodičů a prarodičů se mě drží celý život. Čili když jsem založil nakladatelství, tak jsem automaticky věděl, že budu vydávat literaturu, která mi je blízká. Tedy knihy o holocaustu nebo týraných dětech. Nechtěl jsem vyhledávat autory v nějakém portfoliu, obracel jsem se na ty, které jsem znal a důvěřoval jim. A takto jsem se dostal k Marcusovi Papemu, Paulovi Polanskému, Luboši Zubákoví, a tak jsem se dostal i k prvním knihám o romském holocaustu, o kterém jsem do té doby nic nevěděl.

První kniha, kterou jsme vydali, byla o romském holocaustu v Letech u Písku od Markuse Papeho A nikdo vám nebude věřit. Shodou okolností jsem byl nedávno na premiéře dokumentárního filmu Lety a také na vernisáži Markuse Papeho o Jiřím Letovovi. Čili můj zájem o tato témata trvá již několik desetiletí, ale dostal jsem se k

tomu přes osobní gravitaci k tomuto tématu. Můj vůbec první kontakt s romským holokaustem byl šokující, protože jsem o tom nevěděl! A to mluvíme o počátku devadesátých let.

Vždy jste otevřeně mluvil o svém židovském původu a osudu vaší rodiny. Jak jste vnímal setkání s romskými pamětníky a jejich obavy mluvit o holokaustu?

Víte 91 procent mé rodiny zahynulo během holokaustu. Má máma a její sestra přežily, nikdo jiný. Ale u nás se o tom nikdy nemluvalo. Když na mě děti v Bratislavě začaly pokřikovat „ty židáku“, tak já jsem nevěděl, co to znamená. To, že jsem se narodil v Terezíně a že to byl koncentrační tábor, jsem se dozvěděl, až když jsem byl na škole. Velmi často jsem přemýšlel, proč o tom naše máma nikdy nemluvila. Moje dedukce mi říkala, že to musely být natolik traumatické zážitky, že všichni ti lidé to v sobě chtěli schovat, pohřbít, nemluvit o tom. Jejich důstojnost byla velmi ponížena a oni o tom nechtěli mluvit. Kdybych nepotkal lidi, kteří přežili Terezín a mluvili o tom všem, tak nic nevím, a to jsem byl už hodně dospělý. A kdybych nečetl knihy Arnošta Lustiga o Terezínu, tak opět o tom nic nevím. Naše máma mlčela a mlčela i její sestra.

doc. PhDr. FEDOR GÁL, CSc. (1945) se narodil v koncentračním táboře Terezín. Vystudoval Chemicko-technologickou fakultu SVŠT v Bratislavě, působil v Sociologickém ústavu Slovenské akademie věd, na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze a na pražské VŠE jako sociolog a prognostik. Před rokem 89 patřil k nejznámějším disidentům. V průběhu sametové revoluce inicioval vznik hnutí Verejnost' proti násilíu, kterému předsedal. Byl poradcem Federální vlády ČSSR. Spoluzakládal TV Nova a v 1995 knižní vydavatelství GplusG. Od roku 2009 se věnuje filmové dokumentaristice (Krátká dlouhá cesta, Dobré ráno Slovensko, projekt „Pro Natálku“). Své názory pravidelně publikuje na blogu www.fedorgal.cz a knižně (O jinakosti; Vize a iluze; Lidský úděl ad.) Od roku 1992 žije v Praze.

Konfrontoval jste s tím rodinu?

Konfrontoval. Mně to nedalo spát. Začal jsem pátrat v dokumentech, vyhledávat lidi, začal jsem sám sepisovat příběh naší rodiny, který byl šíleně útržkovitý. Natočil jsem film, napsal knihu a myslím si, že tohle přesně platí i pro Romy, protože o tom, co prožili za holokaustu, také většina z nich nechce mluvit. Vzpomínám si, jak jsme s Markusem Papem dávali do kupy pro Washingtonské muzeum holokaustu a pro Yalskou Universitu výpovědi přeživších Romů, kteří prošli holokaustem. A úplně první rozhovor jsme dělali s nádhernou starou paní, která mi velmi připomínala moji mámu. Dlouho jsme ji přesvědčovali, aby rozhovor na kameru poskytla. Nakonec se nám to podařilo, ale měla podmínku, že bude sedět zády ke kameře. To byl pro mě takový šok, protože ta krásná statečná paní, která přežila hrozný věci, neměla ani desetiletí po válce odvahu ukázat svůj obličej, aby nepoškodila sebe a své děti.

Jak si to vysvětlujete?

Strach! Zatímco židovští přeživší mlčeli, knihy o holokaustu a nacismu vycházely bezprostředně po válce. Ale u Romů přežívá strach dodnes. A to je pro mě děsivé. Romové jako by za nás Židy nosili žlutou hvězdu dodnes. Vypovídá to o tom, že Židé byli majoritou akceptováni mnohem rychleji a mnohem víc než Romové. Teď nechci jít po příčinách, jakože toho Žida na ulici nerozpoznáte podle barvy pleti, protože musíte mít zvláštní šestý smysl, abyste podle nosu nebo očí rozpoznala Žida od ostatních. Romové jsou na ulici více viditelní a slíznou to. Říká se, že Židé jsou lidé knihy a Romové zase verbalizace, mluvení, hudby, zpěvu, tance. A díky tomu, že u Židů mělo tradičně vysoký status vzdělání, tak se jich spousta dostala do intelektuálních elit. Jsou to advokáti, učitelé, vědci, ale u Romů je jiná tradice a jiná kultura, takže na tom pomyslném žebříčku sociálního statusu byli postaveni jinak než Židé.

Ti byli také vždy naučeni žít v „diaspoře“, ale všechny ty pohyby ve společnosti, které vedly k integraci Židů do majoritní společnosti, byly doprovázeny jejich potřebou asimilovat se. Například němečtí Židé chtěli být Němci a chtěli být součástí většiny. Zatímco Romové v sobě měli zakořeněný jiný kulturní stereotyp, pro ně byla na prvním místě rodina a důležitou součástí zastávala i komunita. Takovéto „držet pohromadě“ bylo pro Romy silnější. Každé uvolnění antisemitismu ve společnosti znamenalo pro Židy, že se snažili do té majoritní společnosti vplout, ale pro Romy bylo tohle mnohem, mnohem těžší. Co spojuje Židy a Romy a vždycky je i

spojovalo, byl ten úděl žít na okraji společnosti a pokaždé, když se společnost ocitla v krizi, tak byly tyto dvě skupiny pod palbou. A říkám to dnes a úplně naplno – Romové byli a jsou pod větší palbou než Židé.

Na premiéře dokumentárního filmu Lety (FOTO: Petr Zewlakk Vrabec)

Zmínil jste, že Romové stále nosí pomyslnou židovskou hvězdu, co si pod tím představíte?

Židovská hvězda je pro mě symbolem vyloučenosti. „Hele Žid!“ A když se symbol vyloučenosti stane součástí legislativy státu, jak se to stalo u národního socializmu, tak to znamená, že je posvěcené dokonce i státní autoritou, že si na takového člověka, který je stigmatizovaný a označovaný, můžete klidně sáhnout, můžete ho zabít, okrást, nedat mu práci, zavřít ho, strčit ho za ostatní dráty... A Romové jsou stigmatizováni i dnes, po třiceti letech demokracie. To pak přeci nejsou rovnocenní spoluobčané! Můj kamarád výtvarník Ruda Dzurko, který už není mezi námi, namaloval triptych obrázků, které pojmenoval Nacismus, komunismus a tato demokracie. A tím triptychem chtěl říct, že i když se mění režim, tak bohužel se ten úděl Romů příliš nemění.

Pro existenci zdravé společnosti je podle vás nutný dialog různých lidí. Dnes je však problém, že se lidé vzájemně neposlouchají, chybí jim empatie? Jak se dá společnost vychovávat k solidaritě a soucitu?

Tak už nežijeme v kmenech. Je to i tím, že lidé daleko více žijí ve městech a industrializovaných teritoriích, tím se narušila spousta takových těch přirozených komunikačních kanálů. A ptáte-li se, jak se učí lidé solidaritě, komunikaci a mluvit... tak to začíná v rodině. A když rodina selhává, můžeme si být jisti, že budeme selhávat celý život. A fakt je, že život v bublinách, jak se tomu dnes říká, zní trochu jako kliše, ale lidé už si zvykli a přijde jim normální setkávat se s těmi, se kterými jsou na stejné vlně. Já osobně to nemám moc rád, protože jednak je život mnohem pestřejší než v bublinách a jednak se nikdy nenaučíme vidět svět, jak jej vidí ostatní, a nenaučíme se spolu ani žít.

My jsme nikdy nežili v míru a demokracii tak jako doposud, kdy je tomu od revoluce třicet let. A tak trochu se bahníme v tom našem pohodlíčku. Někteří musí zažít bídu a vidět někoho trpět, aby měli potřebu tomu druhému podat pomocnou ruku. Ale z těch všech knih a médií se nenaučí ani solidaritě, ani dialogu, ani empatii. Známe několik lidí, kterým stačilo, aby strávili 14 dnů v uprchlickém táboře Moria, a vrátili se jako někdo úplně jiný, s úplně jiným pohledem na migranty a jinakost. Někteří jsou sice nepolepšitelní, ale to už je jiné kafe.

Nezmeškejte další články, které jsou jen v tištěném vydání a objednejte si předplatné na www.romanovodi.cz. Spolu s posledními letošními čísly vám poštou dorazí i všechna, která už letos vyšla.

Má mít podle vás svoboda slova nějaká omezení, nebo si demokratická soutěž názorů poradí i s otevřeně rasistickými postoji, jak je reprezentovaly třeba slogany o deratizaci v Mostě?

Ta omezení jsou definována. Jak sáhnete na svobodu a život někoho jiného, tak jste podle pravidel hry mimo. My máme dokonce v legislativě zakotveno, že vyznávání zhovadilejších ideologií komunistické a nacistické propagandy je mimo zákon, a přesto tady máme komunistickou stranu. Sáhnout na něčí svobodu a jeho práva je trestný čin, a přesto když jsme podali s partou lidí trestní oznámení na předvolební ústecké billboardy, nic se nestalo. Po půl roce jsme dostali oznámení ze soudu, že to nebylo shledáno trestným činem. Ale udělali jsme to. Čili existují meze, a ty jsou bohužel porušovány.

Dneska mi volal můj kamarád Andrej Bán, který spoluzaložil organizaci Zabudnuté Slovensko. Jezdí po celé zemi a diskutují i s nacisty, vedou tzv. dialog v terénu, což je důležitá věc. A on mi celý zděšený volal, že zveřejnili na Facebooku nějakou výzvu a že za 24 hodin je tam sto komentářů a z nich je devadesát pět absolutně agresivních a nechutných. A já mu říkám, Andreji, pro Boha já to zažívám třicet let! Podívej se, já jsem zakázal komentáře na svém blogu, ale když napíšu někam „dobré ráno“, tak se mi objeví plno antisemitských a odporných komentářů. A on se mě ptá, jestli to čtu, tak mu říkám, že 40 % z toho opravdu čtu. Je to sice hrozné a bolí to, ale já chci vědět, kde žiju. Já chci vědět, že když jdu tady na Jiřáku po náměstí, tak 30 % lidí, kteří mě míjejí, až pro ně nastanou dobré podmínky, tak mi prostě jednu vrazí nebo mě budou chtít lynčovat. Je dobré to vědět, člověk má být obezřetný, ostražitý, má bojovat, má se bránit a má mít názor. Jak se jinak dovíte, co je zlo, když se ho nedotknete? Vlastně bychom ani nevěděli, co je dobro, kdyby nebylo zla.

Ta demarkační linie je jasná. Tam, kde hrozí násilí, a tam, kde jde o život, tak tam není zapotřebí váhat ani pět minut. Víte něco jiného je, když vám někdo řekne „ty židáku smradlavý“, ale něco jiného je, když vás někdo kvůli původu nezaměstná a vy nemáte prostředky na uživení své rodiny a musíte žít v nuzných podmínkách v ghettu. A Romové zažívají spíše to, že když se člověk jmenuje Demeter nebo tak jako vy Horvátová, tak ho ani nepozvou na pohovor. Anebo přijde někdo, kdo se jmenuje Gál, a oni vidí, že je černý, tak už to volné místo nemají. To mě hrozně štve.

(FOTO: Petr Zewlakk Vrabec)

Našel jste odpověď na to, proč se nedaří vymýtit anticiganismus?

Ne a ani ji nenajdete, to je stejné, jako byste se mě zeptala, proč existuje antisemitismus. No prostě existuje v průběhu historie a patří k našim životům stejně jako zlo. Musíme s tím žít a být připraveni s tím žít. A bude tady vždy. Já si neumím představit svět, kde se vymýtí zlo a rozdíl mezi lidmi. Neumím. Ale když teď o tom mluvím, jednou jsem byl s Polanským v židovské náboženské obci a on mluvil o svém výzkumu s Romy a romském holocaustu a přihlásilo se tam do diskuse takové romské děvčátko, velmi sympatické, a říkalo: „Řekněte nám, pane Polansky, jak je to s Cikánama a protiromským rasismem u vás v Americe?“ A on se na ni podíval a říká, „hispánský zjev to je u nás majorita.“

Obečně každá společnost se brání přijmout odpovědnost za selhání, bojí se podle vás většina těch možných nároků menšin? Narážím na sterilizace, segregace ve školství, sterilizace, rasistické demonstrace apod.

S tím přišli národní socialisté, když je někdo podle této ideologie méněcenný a tzv. člověk druhé kategorie, tak má být otrokem nebo má být odsunut nebo vyhlazen a to je součást té ideologie, zkrátka tyhle lidi vymazat z mapy lidství. To, že se to dělo za komunismu, a to, že se to dělo více méně tajně a proti vůli lidí, je něco děsivého, protože komunisté přece jen nastupovali k moci s trochu jinými hesly a představou. Když jsem se poprvé dozvěděl o těchto nucených sterilizacích, tak mi přešel mráz po zádech.

Kdy jste se vlastně začal zajímat o téma sterilizace romských žen? A jak jste dokázal, že se vám dokázaly otevřít a mluvit o tom, co se jim stalo?

Romové se otevrou, stejně jako já se otevřu člověku, kterému důvěřuji, a aby mu důvěřovali, tak ho nemohou vnímat jako advokáta, lékaře, učitele, bílého, žlutého, černého... Musí ho vnímat jako partáka a kámoše. Aby vás takhle vnímali, tak to není o tom, že tam přijedete na týden s kamerou nebo diktafonem.

Vyrůstal jsem v bratislavské čtvrti, kde kdysi bylo židovské a romské ghetto, takže od útlého dětství jsem chodil do školky s Romy, Židy a Němci. Pro mě to bylo něco naprosto přirozeného. Králem celé naší čtvrti byl Kajto, romský kluk intelektuálně výjimečný, uznávaná autorita v celém regionu. Když něco řekl Kajto, tak to platilo, a my jsme si ho považovali. Takže má komunikace s Romy je naprosto jiná a i po padesáti letech naprosto přirozená. Pamatuji si, že když jsem jednou šel se svým bratrem po ulici, to bylo už po listopadových událostech, potkali jsme takhle Kajta a on nám řekl, že pro gádže je řešením romského problému jejich likvidace. A já jsem si tohle, co mi tehdy řekl, zapamatoval na celý život.

Jak se díváte na to, že nikdy nedošlo k odškodnění romských žen, a to i přesto, že se jim omluvila Fišerova vláda?

Vzpomínám, jak za mnou přišel Marcus Pape s Čeňkem Růžičkou a jak jsem angažoval právníka, který dal dohromady dokument a vznikl Výbor pro odškodnění obětí romského holocaustu. Vzpomínám si na Markuse a na všechny ty kolem, kteří museli doslova lidi vyhledávat a museli jim říkat, jakým způsobem se o to odškodnění ucházet. Svým způsobem to byla složitá procedura. Tady se projevilo i to, že židovská komunita byla lépe organizována a že v ní bylo více lidí, kteří dokázali komunikovat v mnoha jazycích při jednání s úřady v zahraničí.

(FOTO: Nikola Ramešová)

Každé společenské změny vždy tvrdě dopadají na příslušníky menšin. Bylo tomu tak i v případě Romů v 90. letech?

Pamatuji si na velké rodiny, které se daly do pohybu hned po listopadu 89 do Holandska, Británie, Německa a uplatnily se tam. A to vím moc dobře, protože mnozí z nich byli mí dobří kamarádi. Ta radikální změna spočívala v tom, že padly zábrany, což jim umožnilo zkusit život jinde. První zkušeností bylo, že jejich děti mohly studovat. Mnozí z těch, co odjeli, si našli netradiční zaměstnání mimo svou komunitu. To jsou ty pozitivní změny. A ti, co tady zůstali, museli čelit stejným problémům jako zbytek populace. Problém nezaměstnanosti pro nás byl úplně novým jevem. Šíření drog a organizovaného zločinu byl opět nový problém, který nikdo nečekal. A samozřejmě slabší lidé byli tímto vším intenzivněji zasaženi a konfrontováni daleko více než ti ostatní. Například Romové ve slovenských osadách nebo u nás v ghettech byli mezi prvními, které zasáhla nezaměstnanost, drogy a kriminalita.

Působíte mimo jiné jako sociolog, zajímáte se dlouhodobě o Romy a romská témata. Když byste se měl ohlédnout 30 let po sametové revoluci, jak se z vašeho pohledu dnes daří Romům?

Teď chodím po školách a debatuji se studenty, kteří se narodili po listopadu 89, kteří vůbec nevědí, co to je nesvoboda, kteří nevědí, co to je, když nemůžete opustit hranice země. Je to pro mě úžasné vidět, jací jsou a jak dnešní lidé žijí a smýšlejí. Nicméně uvnitř nich jsou ty příběhy jejich rodičů a prarodičů. Stále si v sobě nosí to, co se dělo jejich předkům za války. Stejně jako ve mně je stigma židovství, tak v nich je stigma jejich rodičů a prarodičů – romské stigma, stigma nesvobodného člověka. Svým způsobem si naše děti s sebou nesou i problémy, strasti a stigmata svých blízkých. Akorát ty důsledky jsou v této době jiné, mnohem měkčí.

Dnes se Romové, na rozdíl od 90. let, neobjevují ve vrcholné politice. Koncept romské strany selhal...

Teď jsem shodou okolností publikoval na Slovensku text, kde jsem napsal, že poslední občanská kandidátka ve svobodných volbách byla z hnutí Veřejnost proti násilí v roce 1990. Na naší kandidátce byli Romové, Maďaři, ekologičtí aktivisté, dokonce tam byli i ti reformní komunisté z Klubu obroda a my jsme vůbec nerozlišovali etnicitu, náboženství a takovéto věci, prostě byli na kandidátce, ale to bylo naposled. A také byli ve vládě a v parlamentu, jak v českém, tak ve slovenském. Dnes jsou na Slovensku čtyři maďarské strany, z čehož mi stojí na hlavě vlasy hrůzou, protože čím víc se budeme rozlišovat kvůli etnicitě nebo náboženství, tím to bude horší.

Spoluzaložil jste počátkem devadesátých let TV Nova, jak vnímáte dnešní informovanost o Romech směrem k divákovi?

Privátní medium je závislé na financích z inzerce, ta je zase závislá na sledovanosti a ta je závislá na vkusu většiny. A proto tomu vkusu většiny komerční média podlézají. Dnes nemá většina lidí ani tušení, co by ráda, spíš plandají v tom nekonečném informačním zmatení.

Proč není v médiích více romských moderátorů? Proč se dává tak málo prostoru Romům, menšinám?

My jsme si byli ještě v době, kdy byl Ivo Mathé ředitelem České televize, stěžovat, že se Romové neobjevují na obrazovkách jako novináři a moderátoři. Nemělo to velký výsledek. Rád bych viděl Roma v běžném zpravodajství. Aby média měla občanský charakter. Abych nemusel jít na Romeu, když chci zjistit, co se děje nového v romské komunitě, ale aby stačilo otevřít si jakékoliv zpravodajství, pustit si rozhlas a nemuset čekat na romské vysílání. Tento typ etnické, náboženské selekce mě velmi štve, protože to právě vytváří tu vyčleněnost.

(FOTO: Petr Zewlakk Vrabec)

Jak se díváte na dnešní mediální situaci, kdy velká média, nyní včetně NOVY vlastněné Petrem Kellnerem a jeho PPF, ovládli oligarchové napojení na politiku?

Korupce je odvěký problém. Je to stejné jako s tou pravdou a láskou. Není zapotřebí ten zápas vzdát, i když je řešení v nedohlednu.

Rasistické vraždy 90. let jsou téměř zapomenuté. Je to důvod, proč jste se rozhodl dokumentovat příběh Natálky?

Vzpomínám si přesně, že mi to ráno telefonoval Markus Pape a líčil mi, co se stalo. Kouknul jsem na internet a hned zavolaal svému kamarádovi kameramanovi Martinovi Hanzlíčkovi, sedli jsme do auta a po cestě jsme kontaktovali kamaráda dětského psychiatra Petra Pötheho. A pak se ozvala i Milena Tučná a i s dárečky si přisedla do auta a jeli jsme za rodinou popálené Natálky. Petr Pöthe záhy zjistil, že jsme na to slabí, protože oni potřebovali permanentní terapii a z Prahy do Budišova to bylo čtyři hodiny autem, takže Pöthe vybral Přemka Mikoláše, terapeuta z Havířova, a zavolaal mu a řekl mu: „Přemku, pomáhej nám, protože pro nás to není možné tam jezdit každý týden.“ To nebyly instituce, to nebyl stát, to byli lidé, které nebylo nutné přesvědčovat, okamžitě do toho šli. Petr Pöthe, který je zkušený psychoterapeut, říkal: „My nesmíme vytvořit situaci, že ta rodina na nás bude závislá. Naše mise je pomoci jim opět žít, postavit je na nohy.“

Jste s rodinou stále v kontaktu?

Když chci dnes vědět, jak se rodině Natálky daří, zavolám Kumaru Vishwanathanovi. Naposledy mi řekl, že když Bůh dá, tak jejich nejstarší dcera Kristýnka bude maturovat, a to není maličkost, protože jednou na ní bude tíha celé rodiny. Ta mladší, Kornelka, má dítě a partnera a Natálka má před sebou další sérii operací, protože umělá kůže neroste. Natálka už je velká holka, ale to břímě si ponese po zbytek života, protože je jím už navždy poznamenána. A co je úžasné, že rodiče jsou stále manželé. Taková gádžovská rodina by se už možná padesátkrát rozvedla, kdyby byla konfrontována s takovými tíživými problémy.

Pamatuji si, jak byla Kristýnka pozvána tehdejším premiérem Fišerem do Londýna, byla u nich asi týden, my jsme ji doprovázeli na letiště. A když jsme po týdnu na ni opět čekali a vezli ji z letiště domů, tak jsme se jí ptali, na co se těší nejvíce, a ona se slzami v očích říká „na naše“. To byste mezi gádži podle mě tak lehce nenašla. Ona se vrací po traumatizujícím zážitku, z Londýna, kde měla všechno, a jediné, na co myslí, je, aby už byla se svou rodinou. To je ta inspirující silná příslušnost, sounáležitost a vzájemná péče o členy romských rodin.

Zkrácená verze rozhovoru vyšla v časopise Romano vodi. Nenechte si ujít ani články, které jsou jen v tištěné verzi a objednejte si předplatné na www.romanovodi.cz. S posledními čísly letošního roku vám poštou dorazí i všechna, co už letos vyšla.

URL| <http://www.romea.cz/cz/romano-vodi/fedor-gal-romove-jako-by-za-nas-zidy-nosili-zlutou-hvezdu-dodnes>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

romea.cz

Přináším pohled postkomunistického cynika, který veřejné moci úplně nevěří

6.12.2019 respekt.cz str. 00

Andrea Procházková

S generálním advokátem Soudního dvora EU Michalem Bobkem o síle malých zemí i salámové metodě ničení nezávislosti justice

Na otázku, co vlastně dělá na Soudním dvoře Evropské unie, český právník Michal Bobek odpoví stručně, že píše stanoviska. Na první pohled nudně znějící činnost se ale může po chvíli strávené s prvním českým generálním advokátem v historii ukázat jako chybné vyhodnocení. Co tedy dělá člověk, jenž sám sebe označuje za “středoevropského postkomunistického cynika, který veřejné moci podvědomě úplně nevěří” a říká, že soudce má být “zdravý šťoura, nikoliv mechanický kývač”?

Co vaše pozice generálního advokáta Soudního dvora EU obnáší?

K vybraným případům, které se dostanou před Soudní dvůr EU, píši stanoviska, v nichž navrhuji dle mého názoru nejvhodnější způsob řešení dané věci. Práce generálního advokáta obecně se u nás obtížně vysvětluje - tato funkce přišla z francouzské právní tradice a náš právní systém nic takového nezná.

Takže se jedná o nezávazná stanoviska?

Ano, stanovisko je založené čistě na síle přesvědčivosti. Ale na druhou stranu má v praxi významnou faktickou váhu: je výchozím bodem rozhodování senátu. Ať je v konečné fázi senát stejného, či odlišného názoru, stanovisko je strukturovaný základ jeho vlastního přemítání o celé věci. A i vlaky mají tendenci jezdit tam, kde už jsou koleje.

Co pro Česko znamená, že má generálního advokáta?

Přímo nic. Všichni členové Soudního dvora, jak generální advokáti, tak soudci, jsou nezávislí. V tomto ohledu neexistuje jakékoliv propojení se státem, odkud pocházíme. Ale samozřejmě při rozhodování i psaní stanovisek hraje roli kulturní zázemí nebo typ myšlení. Není to pochopitelně primární vliv ve smyslu, že dostanete od někoho z Česka instrukce pro konkrétní věc, ale je zde vliv sekundární či terciální. Ten je dán kulturním a profesním prostředím, socializací a z toho přejatými vzorci myšlení. To vše se potom promítá do vašeho přístupu a uvažování.

Takže benefitem pro Českou republiku může být, že vaše působení na Soudním dvoře EU přináší do rozhodování jakýsi pohled či způsob myšlení středoevropského právníka?

Snad - řekněme - středoevropského postkomunistického cynika, který veřejné moci podvědomě úplně nevěří. Myslí si, že úlohou soudu je jí spíše prověřovat, než jí věřit, respektive je jeho povinností klást otázky, a to i ty nepříjemné. Jeho startovní pozicí není kupříkladu věřit všemu, co říká Evropské komise, jenom proto, že je to Evropská komise. Takže mám podezření, že třeba z mé strany zazní především ve věcech, které by vnitrostátně spadaly do oblasti správního soudnictví, častěji otázka typu "je výborné, že říkáte, že jste to udělali, ale mohli byste mi prosím ukázat, kde a jak jste to vážně provedli?".

Sídlo Soudního dvora Evropské unie v Lucemburku • Autor: Soudní dvůr EU

Napadne vás konkrétní oblast či případ, kdy vidíte rozdíl v přemýšlení mezi střední či východní Evropou a její západní částí?

V nedávné době jsem si tento fenomén silněji uvědomil kupříkladu ve věci Belgie proti Komisi (C-16/16 P). Věc se týkala možnosti soudního přezkumu doporučení Komise a v obecné rovině různých typů vodítek, instrukcí, oběžníků a dalších kvazi-pramenů práva. Dnes se pro ně vžil souhrnný název soft law, tedy cosi jako měkké právo. V poslední době se s podobnými dokumenty roztrhl pytel, a to jak na evropské úrovni, tak v mnoha členských státech. A právní otázka zněla: Může Belgie, tedy jeden z členských států, žalovat neplatnost doporučení Komise před Soudním dvorem? Je to možné konkrétně v případě, kdy se ono doporučení týká ochrany spotřebitelů a hráčů služeb hazardních her online a prevence hraní hazardních her online nezletilými osobami, přičemž podle mého skromného názoru jeho obsah a struktura odpovídají směrnicí?

A co jste si na tom uvědomil?

Právě v následných debatách o této věci jsem si v kontrastu především se soudci ze severu Evropy sebekriticky uvědomil, že mé startovní vnímání celé problematiky je jiné než jejich. Zatímco já mám podvědomou obavu z pokoutní legislativy vydávané orgánem mimo jakékoliv řádné procesy, navíc orgánem, který k tomu není oprávněn, a z obcházení zákonodárského procesu, a podle toho začnu celý spis a problém vnímat, kolega ze severu vychází z toho, že to vláda myslí vždy dobře a že je přece výborné, když té právní praxi pomůže - a nenásilnou, měkkou formou stanoví pravidla pro oblast, která to jistě potřebuje. Podobné podprahové rozdíly v kulturním zázemí a zkušenostech se pochopitelně výrazně promítají do vnímání jednotlivých právních problémů, které ve věci vyvstávají.

Říkáte, že váš způsob přemýšlení má určité výhody, možná vás napadne jít do větších detailů. Ale nespazuje vás zároveň?

Nemyslím si. Tedy doufám, že ne. Ale při hodnocení sebe samého, navíc psychologickém, budu pochopitelně vždy podjatý. V pozadí vaší otázky se ale skrývá ta skutečně důležitá otázka: sebedefinice, sebevnímání soudce. Co má soudce vlastně dělat? V mém pojetí je (správní) soudce takový zdravý šťoura, nikoliv mechanický kývač. Pokud se už věc dostane k soudu a je to s ohledem na otázky ve věci položené zapotřebí, soudce se nesmí bát do věci říznou a otevřít ji věcně; padni komu padni. Těžko mohu vycházet z toho, že když jsou na jedné straně sporu orgány veřejné moci (ať už evropské, či vnitrostátní), jsou už z podstaty hodné, milé a musí mít vždy pravdu, neboť to určitě myslí dobře. Zdůrazňuji nicméně ten přívlastek „zdravý“ (šťoura). Úlohou soudce není společenské konflikty vyrábět, ale urovnávat. Takže vždy bude záležet na konkrétní věci a otázkách, které nastoluje. Soudce nemá problémy ani vyrábět, ale ani od nich utíkat (či je spíše formalisticky zametat pod koberec).

Překvapilo vás ve funkci generálního advokáta zatím něco?
Stále. Můj cynismus nad schopností se divit zatím nezvítězil.

A co například?

Třeba jak je občas obtížné se dohodnout i na banálních věcech, když vám chybí kulturní a společenské předporozumění.

Jak to myslíte?

Pokud se nacházíte v kulturně a intelektuálně homogenní společnosti, máte nějaké předporozumění. A když potřebujete něco vyjednat, tak vám to trvá jedno kafe anebo dva telefonáty. Naproti tomu, když máte vyslovené heterogenní prostředí, a to nejenom jazykově, ale primárně kulturně a profesně, strávíte o poznání více času vyjednáváním vlastně všeho. A často i prkotin, které musíte předjednat, napsat na to šestnáct memorand, a pak svolat čtyři pracovní skupiny, než se někam doberete. V okamžiku, kdy vám toto předporozumění chybí, padáte do procesu, protože nemůžete věci řešit neformálně. Neformálně nemyslím pokoutně, ale prostě běžnou, operativní domluvou mezi lidmi.

Michal Bobek • Autor: DAN MATERNA / MFDNES + LN / Prof

Není to ale pochopitelné, když je Evropská unie složená z mnoha států?

Určitě, máte pravdu. Na Soudním dvoře navíc nejsou jen rozdíly kulturní, ale také profesní. Ono to možná bude znít podivně, ale podstatná část členů Soudního dvora vlastně nejsou soudci. Jejich předchozí profesní pozadí je jiné. Když se bavíte s kolegou, který byl - dejme tomu - předtím profesně politik anebo vysoký státní úředník či diplomat, tak si uvědomíte odlišné vzorce myšlení a přístupu k právním problémům. Se soudcem z jiného členského státu budete mít třeba stejné reflexy, zatímco takový politik či diplomat, jehož primárním reflexem bude spíše vytváření politického kompromisu pro dosažení určité shody, bude pro vás velká neznámá.

Vzpomenete si na zajímavé případy, které vám prošly pod rukou - a kdy jste si říkal, že jste rád, že jste v Lucemburku?

To jsou spíše věci, kde se vám podaří, v ideálním případě potajmu, spáchat nějaké dobro.

Jak to myslíte?

Že máte niterní radost, že se vám podařilo třeba přesvědčit někoho o něčem, co podle vás dává smysl a na co měl předtím jiný názor. Samozřejmě, že se to nedá paušalizovat, protože ty scénáře kauz jsou různé. Máte třeba řadu věcí, kde jste si vcelku jistá, že by to mělo být takto, a Soudní dvůr souhlasí. Pak máte věci, kde je to pole neorané, kde jako čichací pes procházíte minovým polem a přemýšlíte, proč by tohle dávalo smysl a proč tohle by zase smysl nedávalo, a pak navrhnete nějaké možnosti. A intelektuální potěšení můžete mít rovněž v případech, kdy existuje už nějaká judikatura, která jde směrem, který vy nepovažujete za úplně nejrozmumnější. A vy se přesto pokusíte přesvědčit Soudní dvůr, že by něco mělo se trošku změnit. To se občas povede a občas nepovede.

Jak se vyrovnáváte s tím, že není vyslyšeno vaše stanovisko? To asi pro právníka nemůže být lehký úkol.

Zas tak strašné to není. Odlišil bych dvě situace: nebýt následován a být ignorován. Ta první až tolik nevadí. Kauzy, které přicházejí před Soudní dvůr, nebývají jednoduché. Ve většině z nich lze zastávat různé právní názory. A všechny z nich jsou v rámci obhajitelného. Pokud v takovém případě Soudní dvůr zaujme jiné stanovisko, je to pochopitelné. Ta druhá situace možná mrzí o něco více: tedy kdy ve svém stanovisku jistou možnost identifikujete, a pak strávíte několik stran vysvětlováním, proč by taková možnost byla vážně, ale vážně špatný nápad. Nu a pak se v rozsudku dočtete v jednom odstavci odůvodnění, že právě tato možnost byla autoritativně vybrána, ale bohužel chybí jakékoliv odůvodnění. To vás pak může na moment přepadnout trochu pocit marnosti. Ale podobná situace mrzí ne tolik osobně jako spíš z pohledu instituce: takovým způsobem vytvořený právní názor nebývá příliš přesvědčivý.

Do jaké míry je rozhodování Soudního dvora EU politika? A co vše při rozhodování soudců hraje roli?

Soudci, ani ti nadnárodní či mezinárodní, pochopitelně nežijí v naprosté izolaci. Jsou součástí společenství, komunity, mají určité názory, mluví s dalšími lidmi. Pak je to otázka jejich individuálního, kulturního a profesního nastavení, nakolik na sebe nechají tyto vlivy působit. V mém osobním případě mohu říct, že pokud máte „politikou“ na mysli názory, přání a preference zákonodárných orgánů, exekutivy a politických stran, ať už těch evropských, či vnitrostátních, tak ty mi jsou úplně jedno. Já je budu plně respektovat, až či pokud se podobné politické preference přetaví do závazné legislativy. Do té doby mě při výkladu - oné již přijaté a závazné - legislativy záměrně nezajímají. Osobně mě při soudním rozhodování zajímají jiné hodnoty: zdravý rozum, slušnost, soudržnost a funkčnost systému. A aniž bych chtěl být příliš nezdvěřilý, podobné hodnoty v poslední době v politických debatách příliš odrazu nenalézají.

Generální advokátka Eleanor V. E. Sharpston • Autor: Geoff Pugh / Shutterstock Editor

Soudní dvůr se v polovině května začal zabývat žalobou Česka, Polska, Maďarska kvůli odmítání podílet se na přerozdělování žadatelů o azyl podle stanovených kvót. Podle stanoviska generální advokátky Soudního dvora EU Česká republika, Polsko a Maďarsko porušily své povinnosti, když se do systému z roku 2015 odmítly zapojit. Na rozhodnutí Soudního dvora se čeká. Nemůžete mluvit přímo o případu, ale máte pocit, že Česko je považováno v evropských institucích za trouble makera?

V rámci Soudního dvora EU to jistě neplatí, za ostatní instituce mluvit nemohu. Všichni na soudě vědí, že jsou dvě úrovně diskuse. Máte tu odbornou, která se odehrává mezi právníky, a lidé vědí, co od nich čekat. Ať už to je Martin Smolek, Jiří Vlášil a další lidé z ministerstva zahraničních věcí, kteří zastupují Českou republiku a které vidíte v jednací síni opakovaně. Jejich podání a přednesy jsou vždy výborné, což není jen můj dojem, ale pochvalná vyjádření slýchám i od kolegů. A pak máte úroveň politickou, která sleduje své cíle a je vedena jinou logikou.

Takže se České republice daří po právní stránce vysvětlovat její přístup k migraci?

To bych si nedovolil hodnotit. Odkázal bych možná jenom v tomto ohledu na již citované stanovisko generální advokátky Eleanor Sharpston a tam zdůrazněnou myšlenku, že základním kamenem společné azylové politiky EU (a ostatně celého evropského projektu) je solidarita jejích členů. Sdílení a společné řešení problémů ale také znamená, že s ostatními členy je zapotřebí se bavit a o věcech jednat. Pokud se o věcech včas společně jedná, mnoho různých řešení je možných. Pokud ale někdo o věcech nejedná, ať již proto, že nechce, anebo to neumí, a když už je vše hotovo, zhrzeně doma křičí cosi o bruselském diktátu, mnoho sympatie od ostatních čekat nemůže. Přitom Evropská unie je naprosto unikátní v tom, jaké možnosti a hlas dává svým menším členům: státy typu Nizozemí, Dánska i takového Lucemburska mají na evropské scéně s ohledem na svoji velikost nepoměrně silný hlas. Protože dovedou vyjednávat. A pokud se přestaneme tvářit jako uražené, odstrčené oběti a začneme jednat jako rovnoprávní členové klubu, dokážeme to také.

Jak se díváte z Lucemburku na českou justici a její nezávislost? V posledních měsících se v Česku za nezávislost justice demonstrovalo. Je obava lidí oprávněná?

Česká justice má určité problémy, které si s sebou vleče už dlouhou dobu, kupříkladu nevyřešení strukturální otázky výběru soudců, kariérního řádu, skládání soudů, uspořádání soudní soustavy. Od devadesátých let stále netušíme, kdo má být soudce a jak se jím má stát, jaké kvality má vlastně soudce mít, podle čeho má být vybírán. Z jednoho ministra vypadne spíše nesystémová vyhláška, další ministr to zruší, třetí ministr zavede nahodile jednu podmínku, další zase jinou. Ale obecně bych nebyl nikterak pesimistický, právě naopak. V každém stádu budete mít černou ovečku, která se nepovede. Ale to je běžné fungování každého stáda. Na druhou stranu, že by celé stádo bylo nakaženo, jsem si rozhodně nevíšim. Hlavně ohlédnutí do našeho bezprostředního sousedství nám ukazuje, jak je na tom česká justice vlastně dobře. Chápu nicméně, že pokud se veřejnost například dozví, že se kancléř prezidenta republiky Vratislav Mynář snažil scházet se soudci nejvyšších soudů a mluvit s nimi o živých případech spojených s hlavou státu, tak jí to pochopitelně znepokojí. Na druhou stranu je vidět, že justice podobné tlaky zatím ustála. A dnes si dá každý o to větší pozor, aby se něco podobného neopakovalo.

Jak jste se na chování kancléře Mynáře a prezidenta díval? Selhali konkrétní představitelé justice?

Chování obou zmiňovaných pánů mi nepřísluší jakkoliv veřejně hodnotit. Nesouhlasil bych ale s tvrzením, že selhali konkrétní dva představitelé justice, kteří se měli s panem kancléřem sejít. Nepodceňujme prosím formální rovinu funkce obou představitelů. Bazální slušnost se trochu bouří proti tomu, že když vás pozve vysoký státní úředník, nekuli dokonce hlava státu, na schůzku, tak vaše první odpověď bude „trhni si nohou, nikam nejdu“. Nemluvě o nejrůznějších protokolárních či veřejných setkáních, na kterých nejste proto, že byste chtěl, ale z titulu funkce, kterou zastáváte. Něco naprosto jiného by pochopitelně bylo, kdyby justiční představitelé opakovaně vymetali nejrůznější podniky a kavárny při pochybných schůzkách s pochybnými lidmi. K ničemu podobnému ale nedošlo.

Jednání Soudního dvora Evropské unie • Autor: soudní

Takže je „slušnost“ se sejít?

Je přece rozumné a slušné poskytnout osobě, která se dostala do určité vysoké funkce, výhodu pochybnosti. Požádá-li taková osoba poprvé o rozhovor, sejdu se s ní. Tím respektuji úřad, nikoliv osobu, o které mohu mít jakýkoliv osobní názor. Pokud se v rámci onoho setkání daný představitel pokouší o něco, co považuji za nepřipustné, schůzku ukončím - a už se s ní nikdy nesejdu. Pokud budu muset na nějaké veřejné setkání, protože mi to povinnost a úřad ukládá, a daná osoba se ho bude rovněž účastnit, bude to vždy v přítomnosti jiných osob a nebudeme se bavit privátně. Ve zbytku je vše, jako ostatně mnoho jiného v soudcovské práci, o sebedisciplíně a osobní integritě. Často se trefně říká, že nejdůležitější předpoklad pro práci soudce je nebát se

být sám. To platí tak trochu i zde: mnoho lidí vám bude říkat různé věci. Ale mezi nimi a vaším rozhodováním musí stát tlustá zeď.

V poslední době došlo a dochází k výrazným změnám v justici v Polsku a Maďarsku. Jaké výhody českého systému vidíte oproti tomu maďarskému nebo polskému?

Ano, ke změnám dochází, byť typově se v obou systémech odlišují. V Maďarsku začaly změny po roce 2010. Děje se tak však postupně, technokraticky a spíše jakousi salámovou metodou. Jde o postupné změny v procesech a uspořádání justice, jejichž cíl nemusí být často na první pohled do očí bijící. Je třeba proniknout do detailu a pochopit kontext a propojení často nenápadných změn. Naproti tomu změny v Polsku po roce 2015 nastoupily vlnově, velice razantně, jejich cíl a ideologie nejsou skrývány, ale vládní stranou hlasitě deklamovány. Výhodou českého systému je, že se nic takového neděje. Ale že by byl český systém v tomto ohledu stabilnější nebo jistější nebo že by něčemu takovému byl schopen odolat, kdyby něco takového přišlo, to se bohužel nedomnívám.

Proč myslíte?

V okamžiku, kdyby nastal frontální útok v rámci justice, jaké instituce by zaručily, že se něco stát nemůže? Takové záruky prostě nemáte nikde. Neexistuje nějaká božská částice nezávislosti, a když ji hodíte do systému, všechno vám pojistí a zaručí. Vždycky to stojí na lidech, jejich hodnotách a osobní statečnosti. A skrze lidi můžeme postupně vytvořit kulturu, která sváže další generaci. Vezměte si příklad doktorky Brožové, bývalé předsedkyně Nejvyššího soudu. V roce 2006 rozhodně nebyl s ohledem na předsedy soudů a předsedkyni Nejvyššího soudu většinový názor, že ten, kdo jmenuje, neodvolává. Díky její osobní statečnosti a odvaze, se kterou ustála tento případ a řadu další politických podpásovek, to dnes většinový názor je, navíc v mezidobí vepsaný do zákona.

Takovou pojistkou není ani opěvovaný český Ústavní soud?

Ústavní soud? Podívejte se na Polsko, co se tam stalo s Ústavním tribunálem. Ten šel jako první. Podobně v Maďarsku. My máme možná Ústavní soud krapet idealizovaný, především díky hvězdnému a morálně silnému týmu, který do „prvního“ Ústavního soudu vyslal Václav Havel. Ale i tento příklad potvrzuje, že to vždy bylo o osobách, ne nutně institucích. A stejně jako určitý typ lidí může nějakou, hlavně novou instituci něčím pozitivním naplnit, tak ji může další garda velice rychle vyprázdnit. Bohužel. Paradoxně při převratech či změnách je vždy nejjednodušší ovládnout jednu centrální instituci. Pokud se vrátíme k polskému či maďarskému příkladu, tak žádný ze systémů neměl problém ovládnout ústavní soud. Těžší to je s řadou prvostupňových a odvolacích soudů, které mohou být - rozhodně po nějaký čas - nadále překvapivě nezávislé.

Může útok na nezávislost justice nebo její ohrožení poznat i běžný občan?

Určitě ano. Dnešní doba je unikátní v rychlosti a plnosti sdílení informací. Bohužel i dezinformací, ale to je trochu jiný problém. Když se podíváte na Polsko, lidé tam jistě tuší, že to, co vládní strana dělá v rámci justice, asi nebude úplně košer. Odlišnou otázkou je, kolika z těch lidí to skutečně vadí. Když vyhazovali z práce Małgorzatu Gersdorf, předsedkyni polského nejvyššího soudu, těch davů, které by protestovaly, bohužel zas tak mnoho nebylo. Chápu, že soudci coby profesní skupina asi nikdy úplně v oblibě nebudou. Většina soudců nemá charisma a vážnost soudce z toho či onoho amerického justičního seriálu ani rychlost a ráznost soudkyně Barbary – což je s ohledem na posledně zmiňovanou jedině dobře. Ale každý občan ve vyspělém systému nemusí mít rád soudce kvůli tomu, aby měl existenční zájem na nezávislých a nestranných soudech. V každém fungujícím systému je nezbytné mít nestranné rozhodčí, protože nikdo nikdy neví, kdy je bude potřebovat, ani netuší, v jakém dresu bude v budoucnu hrát.

Hodnotíte tedy pozitivně postoj spolku Milion chviliek, který říká, že svolá další demonstrace, pokud dojde k zásahům do justice?

Aniž bych chtěl či mohl jakkoliv hodnotit oprávněnost podobného tvrzení s ohledem na demonstrace minulé, je rozhodně pozitivní, že pozornost veřejnosti na justici směřuje a akcentuje se její nezávislost jako důležitý prvek pro fungování demokracie. To mě naplňuje mírným optimismem: že si někdo uvědomuje, že soudci nesoudí pro sebe, ale pro veřejnost.

Na brněnské konferenci o nezávislosti soudní moci konané koncem listopadu jste řekl, že polský i maďarský scénář by měl zajímat i nás - a že tyto problémy nelze přejít s argumentem, že se jedná o zasahování do vnitřních záležitostí státu.

Všechny tři státy jsou, zjednodušeně řečeno, členy stejného klubu s názvem Evropská unie. Vztahy v této Unii nejsou jenom vertikální či diagonální, tedy Brusel – členský stát, ale v rovině justiční, správní i politické spolupráce také silně horizontální. V rámci Unie existuje řada mechanismů vzájemného uznávání soudních či správních rozhodnutí mezi členskými státy. Všechny tyto mechanismy jsou založeny na předpokladu, že všichni členové klubu se chovají slušně a jejich správní a justiční mechanismy poskytují určité záruky. O tom je

vzájemná důvěra a vzájemné uznávání. Tudíž situace v obou státech je pro nás důležitá nejenom sousedsky, ale i pohříchu prakticky: mohou české soudy či správní orgány nadále bez dalšího uznávat rozsudky pocházející z těchto států, vykonávat evropské zatýkáací rozkazy z nich pocházející, vymáhat jejich rozhodnutí vůči českým rezidentům a občanům? Ostatně i Soudní dvůr se již řadě otázek tohoto typu v mezidobí věnuje.

Podle nejnovějších zpráv Polsko i Maďarsko Evropské komisi a jejím výtkám k nedodržování vlády práva ustoupilo. Varšava změnila zákon o nejvyšším soudu a Viktor Orbán ustoupil od zřízení sporných správních soudů. Je to krátkodobé, nebo dlouhodobé vítězství Evropské unie?

Nevím. Kříšťálovou kouli nevlastním. Co takhle zkusit starý dobrý mírný pokrok a optimismus v mezích zákona? Ale rozhodně bych to nedefinoval jako vítězství či prohru Evropské unie. Dokud to nebudou jako svoji výhru vnímat sami Poláci či Maďaři, tak nevyhrál vůbec nikdo.

Michal Bobek (42): Vystudoval pražskou právnickou fakultu a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** UK. Studoval na Cambridge nebo v Oxfordu, doktorát obhájil na Evropském univerzitním institutu ve Florencii. V letech 2005–2009 pracoval jako asistent předsedy Nejvyššího správního soudu. Působil i na Právnické fakultě Oxfordské univerzity, kde mezi roky 2013 - 2016 byl také vědeckým pracovníkem Institutu evropského a srovnávacího práva na téže univerzitě. Právníci ho většinou znají jako jednoho ze spoluzakladatelů blogu Jiné právo nebo spoluzakladatele a následně předsedu České společnosti pro evropské a srovnávací právo. V roce 2015 byl jmenován na období od 7. října 2015 do 6. října 2021 generálním advokátem Soudního dvora Evropské unie.

URL| <https://www.respekt.cz/respekt-pravo/prinasim-pohled-postkomunistickeho-cynika-ktery-verejne-moci-uplne-neveri>

Stejná zpráva vyšla také v dalších 2 titulech:
iHNed.cz, respekt.cz

Jak a kdo dnes dělá společenskou vědu: Výkal lze rozpoznat i zrakem a čichem, ochutnání není nutné.

8.12.2019 novarepublika.cz str. 00

Ivan David

Ivan David 7. 12. 2019 Komunikace s vědcem Mercem, viz ZDE 24. 7. 2018

Vážený pane Davide, dovoluji si Vás oslovit jako redaktora alternativního média Nová Republika s otázkou, resp. prosbou. Jsem studentem **FSV UK** a rád bych psal svou diplomní práci na téma alternativních médií.

To co mě zajímá primárně je motivace a určité hodnotové zakotvení osob, které tento obsah vytváří. Rád bych zde zdůraznil, že má práce nemá být normativní, nechce nikoho soudit nebo na nikoho útočit, což je nejspíše to, s čím se setkáváte u zástupců tzv. mainstreamu. Opravdu mi jde o zjištění faktů, pochopení podstaty a jejich nestranné zaznamenání.

Má otázka či prosba tak spočívá v tom, zda byste byl ochoten mi pomoci a poskytl mi rozhovor. Na konkrétních detailech jako je místo nebo přesné datum bychom se domluvili, přičemž předpokládám, že by se tak stalo někdy v horizontu asi půl roku. Nyní mě zajímá pouze to, zda byste byl vůbec ochoten mi rozhovor poskytnout.

Důvod, proč Vám píši již nyní je ten, že potřebuji vědět, zda se mi podaří vůbec sehnat relevantní počet respondentů, aby má práce měla smysl.

Ještě bych rád předem upozornil, že z řady důvodů bych preferoval osobní setkání, přičemž se Vám pokusím maximálně přizpůsobit. Doufám, že to nebude překážka, ale přijde mi fér Vás na to předem upozornit.

Velmi Vám děkuji, pokud jste dočetl až sem, a samozřejmě předem děkuji za kladnou odpověď.

S přáním hezkého dne:

Jakub Merc

24. 7. 2018

Vážený pane Mercí, problematika, kterou hodláte studovat je zásadního rázu, skoro bych řekl, že z hlediska společenského významu "krucíální". Vzhledem k tomu, že i vysoké školy jsou součástí "mainstreamu", tedy slouží stejné věci jako mainstreamová média, je namísto reálný předpoklad, že ve snaze získat kladné hodnocení budete používat metody a argumentaci, nemluvě o interpretaci výsledků tak, abyste se svou prací především co nejlépe obstál. Byl jsem několikrát oponentem nebo častěji konsultantem bakalářských nebo diplomových prací (psychiatrie, financování zdravotnictví, sociální služby...). Studenti vyslechli se zájmem moji interpretaci jevů a argumentaci, a pak práci napsali v intencích i na fakultách vládnoucího mainstreamu. Nebudeme si nic nalhávat o svobodě vědeckého bádání. Víme, jak a na co se přidělují granty, a kdo o tom rozhoduje.

Základní zásadou nezávislých médií je to, že se nic nezamlčuje, proto počítejte s tím, že může být publikována tato, i každá další naše komunikace. Rozhodnutí je na Vás.

Svobodě médií, kromě veřejnoprávních samozřejmě (viz ZDE), zdar!

Ivan David

18. 10. 2018

Komu: jakub merc, Eva Novotná, Radim Valenčík, Jiří Wagner, Petr Hájek, ondrej.gersl@ac24.cz, jstolba, ?

Vážený zástupci alternativních médií, omlouvám se, že píši až nyní, ale kvůli celé řadě studijních a pracovních povinností jsem se k tomu nedostal dříve. Dovoluji si vás oslovit takto hromadně, neboť je to jednodušší, ale nadále budeme komunikovat opět odděleně, stejně jako na začátku. Nyní vám všem chci ještě jednou poděkovat za vaši ochotu poskytnout mi rozhovor pro magisterskou diplomovou práci, která se týká motivací zástupců alternativní scény, tedy vás, k vaší činnosti.

To důležitější ale je, že se blíží doba, během které bych s vámi ideálně tyto rozhovory sesbíral. Píši vám takto s předstihem, abychom se mohli domluvit, a abyste s tím mohli počítat, přičemž jak jsem vám již psal, pokusím se vám přizpůsobit, ale musím do určité míry zohlednit i vlastní povinnosti.

Na rovinu se přiznám, že by pro mě byly ideální první dva týdny v listopadu, respektive přelom října a listopadu a první týden listopadu, přičemž pokud by to někomu z vás nevyhovovalo, tak se samozřejmě domluvíme na později, ale pokud by vám to vyšlo, tak budu nesmírně rád. Má představa je, že během jednoho dne bych mohl hypoteticky zvládnout i dva rozhovory, ovšem pochopitelně odděleně.

Úterý, středa a čtvrtek (tedy 30, 31, 1, 6, 7, 8) mohu víceméně bez omezení, ačkoliv bych preferoval dopolední hodiny. Pátek 2. bych měl být schopen bez omezení celý den, stejně tak i víkend 3. a 4. V pondělí 5. mohu dopoledne (předcházející pondělí, jak je asi patrné, nemohu vůbec) a co se týče pátku 9., tak ten bych musel případně upřesnit. Již nyní vím, že v pátek 9. odpoledne a sobotu 10. (celý den) mám program a další možnost mám až v neděli 11. (celý den) a pondělí 12. (dopoledne). Další termíny by byly komplikovanější, ale je tu možnost se domluvit individuálně. Každopádně budu moc rád, pokud zvážíte mnou navržené termíny a napíšete mi, kdy by se vám to hodilo. Klidně napište i více termínů a já se to pokusím nějak poskládat, přičemž bych vám dal vědět s podrobnostmi.

Pokud na mě máte nějaké další dotazy, tak rovněž klidně pište na tuto adresu, pokusím se odpovědět co nejrychleji to jen bude možné, ovšem někdy toho mám relativně dost, takže se předem omlouvám, pokud neodepíšu obratem.

Děkuji pokud jste dočetli až sem a těším se na osobní setkání.

S pozdravem:

Jakub Merc

18. 10. 2019

Dopis všem osloveným včetně pana Merce

Vážený, já bych se nejdříve rád seznámil s motivací pana Merce k jeho výzkumu. Kdo to platí? Na jaké škole? Proč ten zájem?

Motivace mainstreamu je jasná: peníze, kariéra a charakter kladoucí na nejvyšší příčky hodnotové hierarchie první dva uvedené cíle.

Motivace alternativních médií: snaha otevřeně a svobodně se vyjadřovat, neboť stále ještě trochu platí občanská svoboda - svoboda slova. Nebyl bych překvapen, kdyby cílem výzkumu byla snaha dehonestovat nositele jiných názorů.

"Rozhovor" je opravdu zvláštní výzkumná metoda. Zním "řízený rozhovor" v němž mají být postupně zodpovězeny konkrétní, avšak nikoli striktně stejné položené otázky. "Rozhovor" umožňuje libovolnou interpretaci. Anketa, nebo dotazník s dobře formulovanými otázkami tak, aby odpovědi nebylo možné

desinterpretovat patrně nemají být použity. Velmi často vidíme, že čirá propaganda je vydávánjha za vědecky ověřená fakta. Propagandě to prospívá, ale o vědu nejde.

Nuže...

Ivan David

19. 10. 2019

Sdělení Stanislava Novotného pod názvem „Bakalář “akademik“ Merc“ <http://www.pssi.cz/>

JAKUB MERC - PROJECT ASSISTANT

Jakub Merc joined PSSI as a Project Assistant in June 2018 and he works primarily on projects about disinformation. He holds a Bachelor's Degree in Political Science from Charles University in Prague, and he is currently pursuing a Master's in Political Science and Security Studies. He focuses on political extremism and hybrid warfare.

Mail z 19. 10. 2019

Nechci zatěžovat tuto skupinu. Bdělost je na místě, ale myslím, že v tomto případě se student snaží řešit zajímavé téma a nehrozí z jeho strany nějaké zneužití.

Ostatně každý jsme dostatečně dospělí, abychom uvedli informace v tom rozsahu, v jakém ro považujeme za adekvátní a neznužitelné.

Radim Valenčík

22. 10. 2019

Než člověk s něčím souhlasí nebo veřejně vysloví nějaký názor je dobré o předmětu něco vědět. Pan Merc se na svém facebooku 13. 6. 2018 chlubil, že má novou "práci" (on valstně píše "job", to nemusí být doslova práce) a sice v Prague Security Studies Institute, co to je naleznete <http://www.pssi.cz/>. Organizace si klade za cíl především "bořit desinformace". Pořád nic? Pane Štolbo a Radime, stále trváte na tom, že panu Mercovi jde o čistou vědu a objektivní informaci?

Ivan

22. 10. 2019

Mail od Ivana Davida:

Posílám článek pana Dr. Stříteckého, školitele pana Merce:

Český diskurz o protiraketové obraně a národní zájem

Nik Hynek

Vít Střítecký

Klíčová slova: Protiraketová obrana, Česká republika, Spojené státy, NATO, diskurzivní analýza, obsahová analýza

Abstrakt

Stať empiricky mapuje český diskurz o protiraketové obraně (část 1) a následně situuje tento předmět studia do kontextu konceptuálně-teoretické diskuze o užitečnosti a možném použití kategorie národní zájem (část 2). Její autoři analyzují období mezi lednem 2007 a srpnem 2008. První část stati začíná otázkou, jak se dostalo téma protiraketové obrany do České republiky a jak jej česká vláda kognitivně zarámovala. Stať pokračuje odpovědí na otázku, jak následně došlo k převedení tohoto tématu z čistě českého rámce do rámce mezinárodněbezpečnostního společenství (tzv. natoizace). Internalizaci tématu autoři analyzují pomocí tematické diskurzivní analýzy; následný export tématu na mezinárodní úroveň pak zkoumají pomocí prostředků obsahové analýzy. Kromě této dvojí dynamiky navíc analyzují i povahu českého společenského diskurzu o protiraketové obraně, a to pomocí analýzy metafor. Druhá část stati následně propojuje v předchozí části zjištěné poznatky s procedurální konceptualizací národního zájmu prostřednictvím otázky, zdali může být téma protiraketové obrany považováno za téma, které je v „českém národním zájmu“. K zodpovězení autořipoužívají tři kritéria národního zájmu: relevance, konsenzus a vnější přijatelnost. Jak ukáže analýza a přítomná diskuze, téma protiraketové obrany na základě použitého konceptuálního rámce studia národního zájmu nemůže být považováno za téma, které je v „českém národním zájmu“. Klíčový důvod pro tento závěr představuje skutečnost, že toto téma vykazovalo přetrvávající rozpor mezi vládním zájmem, který byl hegemonicky sekuritizován jako domnělý národní zájem, a veřejným zájmem, jenž se stavěl proti instalaci prvku protiraketové obrany na území České republiky. Stať uzavírá závěrečná reflexe tématu.

Biografie autora

Nik Hynek nar. 1979, absolvent Masarykovy univerzity (politologie, MVES, biologie, geografie, psychologie), University of Plymouth (globální bezpečnost a rozvoj) a University of Bradford (metodologie sociální vědy, vše s vyznamenáním), od ledna 2007 doktorské studium mezinárodní bezpečnosti na University of Bradford. Působí jako vědecký pracovník Ústavu mezinárodních vztahů v Praze a přednáší na Metropolitní

univerzitě Praha a na Univerzitě Karlově. Během období 2007/2008 hostující výzkumník na London School of Economics, pro 2008/2009 hostující badatel na Columbia University (Saltzman Institute of War and Peace Studies). Nositel řady grantů a stipendií, autor mezinárodních i českých publikací v oblasti bezpečnosti a teorií mezinárodní politiky, nejnověji spolueditor knih o kanadské bezpečnosti a zahraniční politice pro Oxford University Press a o kritické lidské bezpečnosti pro Routledge.

Vít Střítecký nar. 1980, studoval mezinárodní vztahy a bezpečnost na Univerzitě Karlově, na Uppsala University a postgraduálně na University of St. Andrews. V současnosti pracuje jako výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů, studuje mezinárodní vztahy v doktorském programu a přednáší v rámci programu bezpečnostních studií na **Fakultě sociálních věd** UK. Je autorem řady domácích i českých publikací zaměřených na evropskou a postsovětskou bezpečnost.

30. 10. 2018

Vážení, dnes jsem absolvoval první dva rozhovory, a ačkoliv si nedovoluji hovořit za dotazované, tak můj dojem je ten, že vše proběhlo zcela v klidu a bez problému. Proto si vás ostatní dovoluji ještě jednou poprosit, zda-li byste byli tak hodní a napsali mi, kdy bychom se mohli setkat. Touto cestou bych chtěl poprosit i pana Novotného, kterého jsem původně neoslovil, zda-li by neměl zájem se setkat. Jinak z organizačního hlediska bych ještě chtěl uvést, že z vážných rodinných důvodů musím ve čtvrtek odjet mimo Prahu, a proto od čtvrtka do pondělí nebudu moci. Snad ale najdeme jiné vhodné termíny. Předem vám děkuji.

S pozdravem :

Jakub Merc

31. 10. 2018

Vážený pane Davide, vzhledem k tomu že, v minulých dnech došlo k určitému informačnímu šumu, dovoluji si Vás oslovit ještě jednou takto přímo. Pochopil jsem, že o mé práci máte pochybnosti, ale myslím, že se můžete informovat u pana Valeníka, že rozhovor proběhl kultivovaně, seriózně a bez jakýchkoliv komplikací. Bylo by pro mě opravdu cennou zkušeností se s Vámi setkat, a proto Vás prosím, abyste ještě jednou zvážil svůj postoj. Dejte mi prosím vědět, zda-li by Vám případně vyhovoval by některý den příští týden. Předem děkuji za odpověď.

S pozdravem:

Jakub Merc

Vystavil v 5:30:00 Odeslat e-mailem BlogThis! Sdílet ve službě Twitter Sdílet ve službě Facebook Sdílet na Pinterestu

URL| <http://www.novarepublika.cz/2019/12/jak-kdo-dnes-dela-spolecenskou-vedu.html>

Jak a kdo dnes dělá společenskou vědu: Výkal lze rozpoznat i zrakem a čichem, ochutnání není nutné.

8.12.2019 magazin.panobcan.cz str. 00

Komunikace s vědcem Mercem, viz ZDE Vážený pane Davide, dovoluji si Vás oslovit jako redaktora alternativního média Nová Republika s otázkou, resp. prosbou.

Jsem studentem **FSV UK** a rád bych psal svou diplomní práci na téma alternativních médií.

To co mě zajímá primárně je motivace a určité hodnotové zakotvení osob, které tento obsah vytváří. Rád bych zde zdůraznil, že má práce nemá být normativní, nechce nikoho soudit nebo na nikoho útočit, což je nejspíše to, s čím se setkáváte u zástupců tzv. mainstreamu. Opravdu mi jde o zjištění faktů, pochopení podstaty a jejich nestranné zaznamenání.

Má otázka či prosba tak spočívá v tom, zda byste byl ochoten mi pomoci a poskytl mi rozhovor. Na konkrétních detailech jako je místo nebo přesné datum bychom se domluvili, přičemž předpokládám, že by se tak stalo někdy v horizontu asi půl roku. Nyní mě zajímá pouze to, zda byste byl vůbec ochoten mi rozhovor poskytnout.

Důvod, proč Vám píši již nyní je ten, že potřebuji vědět, zda se mi podaří vůbec sehnat relevantní počet respondentů, aby má práce měla smysl.

Ještě bych rád předem upozornil, že z řady důvodů bych preferoval osobní setkání, přičemž se Vám pokusím maximálně přizpůsobit. Doufám, že to nebude překážka, ale přijde mi fér Vás na to předem upozornit.

Velmi Vám děkuji, pokud jste dočetl až sem, a samozřejmě předem děkuji za kladnou odpověď.

S přáním hezkého dne:

Jakub Merc

Vážený pane Merc,

problematika, kterou hodláte studovat je zásadního rázu, skoro bych řekl, že z hlediska společenského významu "kruciólní". Vzhledem k tomu, že i vysoké školy jsou součástí "mainstreamu", tedy slouží stejné věci jako mainstreamová média, je namístě reálný předpoklad, že ve snaze získat kladné hodnocení budete používat metody a argumentaci, nemluvě o interpretaci výsledků tak, abyste se svou prací především co nejlépe obstál. Byl jsem několikrát oponentem nebo častěji konsultantem bakalářských nebo diplomových prací (psychiatrie, financování zdravotnictví, sociální služby...). Studenti vyslechli se zájmem moji interpretaci jevů a argumentaci, a pak práci napsali v intencích i na fakultách vládnoucího mainstreamu. Nebudeme si nic nalhávat o svobodě vědeckého bádání. Víme, jak a na co se přidělují granty, a kdo o tom rozhoduje.

Základní zásadou nezávislých médií je to, že se nic nezamlčuje, proto počítejte s tím, že může být publikována tato, i každá další naše komunikace. Rozhodnutí je na Vás.

Svobodě médií, kromě veřejnoprávních samozřejmě (viz ZDE), zdar!

Ivan David

Komu: jakub merc , Eva Novotná , Radim Valeník , Jiří Wagner , Petr Hájek , ondrej.gersl@ac24.cz , jstolba, ?

Vážení zástupci alternativních médií,

omlouvám se, že píši až nyní, ale kvůli celé řadě studijních a pracovních povinností jsem se k tomu nedostal dříve. Dovoluji si vás oslovit takto hromadně, neboť je to jednodušší, ale nadále budeme komunikovat opět odděleně, stejně jako na začátku. Nyní vám všem chci ještě jednou poděkovat za vaši ochotu poskytnout mi rozhovor pro magisterskou diplomovou práci, která se týká motivací zástupců alternativní scény, tedy vás, k vaší činnosti.

To důležitější ale je, že se blíží doba, během které bych s vámi ideálně tyto rozhovory sesbíral. Píši vám takto s předstihem, abychom se mohli domluvit, a abyste s tím mohli počítat, přičemž jak jsem vám již psal, pokusím se vám přizpůsobit, ale musím do určité míry zohlednit i vlastní povinnosti.

Na rovinu se přiznám, že by pro mě byly ideální první dva týdny v listopadu, respektive přelom října a listopadu a první týden listopadu, přičemž pokud by to někomu z vás nevyhovovalo, tak se samozřejmě domluvíme na později, ale pokud by vám to vyšlo, tak budu nesmírně rád. Má představa je, že během jednoho dne bych mohl hypoteticky zvládnout i dva rozhovory, ovšem pochopitelně odděleně.

Úterý, středa a čtvrtek (tedy 30, 31, 1, 6, 7, 8) mohu víceméně bez omezení, ačkoliv bych preferoval dopolední hodiny. Pátek 2. bych měl být schopen bez omezení celý den, stejně tak i víkend 3. a 4. V pondělí 5. mohu dopoledne (předcházející pondělí, jak je asi patrné, nemohu vůbec) a co se týče pátku 9., tak ten bych musel případně upřesnit. Již nyní vím, že v pátek 9. odpoledne a sobotu 10. (celý den) mám program a další možnost mám až v neděli 11. (celý den) a pondělí 12. (dopoledne). Další termíny by byly komplikovanější, ale je tu možnost se domluvit individuálně. Každopádně budu moc rád, pokud zvážíte mnou navržené termíny a napíšete mi, kdy by se vám to hodilo. Klidně napište i více termínů a já se to pokusím nějak poskládat, přičemž bych vám dal vědět s podrobnostmi.

Pokud na mě máte nějaké další dotazy, tak rovněž klidně pište na tuto adresu, pokusím se odpovědět co nejrychleji to jen bude možné, ovšem někdy toho mám relativně dost, takže se předem omlouvám, pokud neodepíšu obratem.

Děkuji pokud jste dočetli až sem a těším se na osobní setkání.

S pozdravem:

Jakub Merc

Dopis všem osloveným včetně pana Merce

Vážení,

já bych se nejdříve rád seznámil s motivací pana Merce k jeho výzkumu. Kdo to platí? Na jaké škole? Proč ten zájem?

Motivace mainstreamu je jasná: peníze, kariéra a charakter kladoucí na nejvyšší příčky hodnotové hierarchie první dva uvedené cíle.

Motivace alternativních médií: snaha otevřeně a svobodně se vyjadřovat, neboť stále ještě trochu platí občanská svoboda - svoboda slova. Nebyl bych překvapen, kdyby cílem výzkumu byla snaha dehonestovat nositele jiných názorů.

"Rozhovor" je opravdu zvláštní výzkumná metoda. Zním "řízený rozhovor" v němž mají být postupně zodpovězeny konkrétní, avšak nikoli striktně stejné položené otázky. "Rozhovor" umožňuje libovolnou interpretaci. Anketa, nebo dotazník s dobře formulovanými otázkami tak, aby odpovědi nebylo možné desinterpretovat patrně nemají být použity. Velmi často vidíme, že čirá propaganda je vydávánha za vědecky ověřená fakta. Propagandě to prospívá, ale o vědu nejde.

Nuže...

Ivan David

Sdělení Stanislava Novotného pod názvem „Bakalář “akademik“ Merc“

<http://www.pssi.cz/>

JAKUB MERC - PROJECT ASSISTANT

Jakub Merc joined PSSI as a Project Assistant in June 2018 and he works primarily on projects about disinformation. He holds a Bachelor's Degree in Political Science from Charles University in Prague, and he is currently pursuing a Master's in Political Science and Security Studies. He focuses on political extremism and hybrid warfare.

Mail z 19. 10. 2019

Nechci zatěžovat tuto skupinu. Bdělost je na místě, ale myslím, že v tomto případě se student snaží řešit zajímavé téma a nehrozí z jeho strany nějaké zneužití.

Ostatně každý jsme dostatečně dospělí, abychom uvedli informace v tom rozsahu, v jakém ro považujeme za adekvátní a neznužitelné.

Radim Valenčík

Než člověk s něčím souhlasí nebo veřejně vysloví nějaký názor je dobré o předmětu něco vědět. Pan Merc se na svém facebooku 13. 6. 2018 chlubil, že má novou "práci" (on valstně píše "job", to nemusí být doslova práce) a sice v Prague Security Studies Institute, co to je naleznete <http://www.pssi.cz/> . Organizace si klade za cíl především "bořit desinformace". Pořád nic? Pane Štolbo a Radime, stále trváte na tom, že panu Mercovi jde o čistou vědu a objektivní informaci?

Ivan

Mail od Ivana Davida:

Posílám článek pana Dr. Stříteckého, školitele pana Merce:

Český diskurz o protiraketové obraně a národní zájem

Nik Hynek

Vít Střítecký

Klíčová slova: Protiraketová obrana, Česká republika, Spojené státy, NATO, diskurzivní analýza, obsahová analýza

Abstrakt

Stať empiricky mapuje český diskurz o protiraketové obraně (část 1) a následně situuje tento předmět studia do kontextu konceptuálně-teoretické diskuze o užitečnosti a možném použití kategorie národní zájem (část 2). Její autoři analyzují období mezi lednem 2007 a srpnem 2008. První část stati začíná otázkou, jak se dostalo téma protiraketové obrany do České republiky a jak jej česká vláda kognitivně zaradovala. Stať pokračuje odpovědí na otázku, jak následně došlo k převedení tohoto tématu z čistě českého rámce do rámce mezinárodněbezpečnostního společenství (tzv. natoizace). Internalizaci tématu autoři analyzují pomocí tematické diskurzivní analýzy; následný export tématu na mezinárodní úroveň pak zkoumají pomocí prostředků obsahové analýzy. Kromě této dvojí dynamiky navíc analyzují i povahu českého společenského diskurzu o protiraketové obraně, a to pomocí analýzy metafor. Druhá část stati následně propojuje v předchozí části zjištěné poznatky s procedurální konceptualizací národního zájmu prostřednictvím otázky, zdali může být téma protiraketové obrany považováno za téma, které je v „českém národním zájmu“. K zodpovězení autoři používají tři kritéria národního zájmu: relevance, konsenzus a vnější přijatelnost. Jak ukáže analýza a přítomná diskuze, téma protiraketové obrany na základě použitého konceptuálního rámce studia národního zájmu nemůže být považováno za téma, které je v „českém národním zájmu“. Klíčový důvod pro tento závěr představuje skutečnost, že toto téma vykazovalo přetrvávající rozpor mezi vládním zájmem, který byl hegemonicky sekuritizován jako domnělý národní zájem, a veřejným zájmem, jenž se stavěl proti instalaci prvku protiraketové obrany na území České republiky. Stať uzavírá závěrečná reflexe tématu.

Biografie autora

Nik Hynek

nar. 1979, absolvent Masarykovy univerzity (politologie, MVES, biologie, geografie, psychologie), University of Plymouth (globální bezpečnost a rozvoj) a University of Bradford (metodologie sociální vědy, vše s vyznamenáním), od ledna 2007 doktorské studium mezinárodní bezpečnosti na University of Bradford. Působí jako vědecký pracovník Ústavu mezinárodních vztahů v Praze a přednáší na Metropolitní univerzitě Praha a na Univerzitě Karlově. Během období 2007/2008 hostující výzkumník na London School of Economics, pro 2008/2009 hostující badatel na Columbia University (Saltzman Institute of War and Peace Studies). Nositel řady grantů a stipendií, autor mezinárodních i českých publikací v oblasti bezpečnosti a teorií mezinárodní politiky, nejnověji spolueditor knih o kanadské bezpečnosti a zahraniční politice pro Oxford University Press a o kritické lidské bezpečnosti pro Routledge.

Vít Střítecký

nar. 1980, studoval mezinárodní vztahy a bezpečnost na Univerzitě Karlově, na Uppsala University a postgraduálně na University of St. Andrews. V současnosti pracuje jako výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů, studuje mezinárodní vztahy v doktorském programu a přednáší v rámci programu bezpečnostních studií na **Fakultě sociálních věd** UK. Je autorem řady domácích i českých publikací zaměřených na evropskou a postsovětskou bezpečnost.

Vážený,

dnes jsem absolvoval první dva rozhovory, a ačkoliv si nedovoluji hovořit za dotazované, tak můj dojem je ten, že vše proběhlo zcela v klidu a bez problému. Proto si vás ostatní dovoluji ještě jednou poprosit, zda-li byste byli tak hodní a napsali mi, kdy bychom se mohli setkat. Touto cestou bych chtěl poprosit i pana Novotného, kterého jsem původně neoslovil, zda-li by neměl zájem se setkat. Jinak z organizačního hlediska bych ještě chtěl uvést, že z vážných rodinných důvodů musím ve čtvrtek odjet mimo Prahu, a proto od čtvrtka do pondělí nebudu moci. Snad ale najdeme jiné vhodné termíny. Předem vám děkuji.

S pozdravem :

Jakub Merc

Vážený pane Davide,

vzhledem k tomu že, v minulých dnech došlo k určitému informačnímu šumu, dovoluji si Vás oslovit ještě jednou takto přímo. Pochopil jsem, že o mé práci máte pochybnosti, ale myslím, že se můžete informovat u pana Valenčíka, že rozhovor proběhl kultivovaně, seriózně a bez jakýchkoliv komplikací. Bylo by pro mě opravdu cennou zkušeností se s Vámi setkat, a proto Vás prosím, abyste ještě jednou zvážil svůj postoj. Dejte mi prosím vědět, zda-li by Vám případně vyhovoval by některý den příští týden. Předem děkuji za odpověď.

S pozdravem:

URL| <https://magazin.panobcan.cz/jak-a-kdo-dnes-dela-spolecenskou-vedu-vykal-lze-rozpoznat-i-zrakem-a-cichem-ochutnani-neni-nutne/>

Jak a kdo dnes dělá společenskou vědu: Výkal lze rozpoznat i zrakem a čichem, ochutnání není nutné.

8.12.2019 pravdive.eu str. 00

Ivan David 7. 12. 2019 Komunikace s vědcem Mercem, viz ZDE 24. 7.

2018 Vážený pane Davide, dovoluji si Vás oslovit jako redaktora alternativního média Nová Republika s otázkou, resp. prosbou. Jsem studentem **FSV UK** a rád bych psal svou diplomní práci na téma alternativních médií. To co mě zajímá primárně je motivace a určité hodnotové zakotvení osob, které tento obsah vytváří. Rád bych zde zdůraznil, že má práce nemá být normativní, nechce nikoho soudit nebo na nikoho útočit, což je nejspíše to, s čím se setkáváte u zástupců tzv. mainstreamu. Opravdu mi jde o zjištění faktů, pochopení podstaty a jejich nestranné zaznamenání. Má otázka či prosba tak spočívá v tom, zda byste byl ochoten mi pomoci a poskytl mi rozhovor. Na konkrétních detailech jako je místo nebo přesné datum bychom se domluvili,

přičemž předpokládám, že by se tak stalo někdy v horizontu asi půl roku. Nyní mě zajímá pouze to, zda byste byl vůbec ochoten mi rozhovor poskytnout. Důvod, proč Vám píši již nyní je ten, že potřebuji vědět, zda se mi podaří vůbec sehnat relevantní počet respondentů, aby má práce měla smysl. Ještě bych rád předem upozornil, že z řady důvodů bych preferoval osobní setkání, přičemž se Vám pokusím maximálně přizpůsobit. Doufám, že to nebude překážka, ale přijde mi fér Vás na to předem upozornit. Velmi Vám děkuji, pokud jste dočetli až sem, a samozřejmě předem děkuji za kladnou odpověď. S přáním hezkého dne: Jakub Merc 24. 7. 2018 Vážený pane Mercí, problematika, kterou hodláte studovat je zásadního rázu, skoro bych řekl, že z hlediska společenského významu "krucíální". Vzhledem k tomu, že i vysoké školy jsou součástí "mainstreamu", tedy slouží stejné věci jako mainstreamová média, je namístě reálný předpoklad, že ve snaze získat kladné hodnocení budete používat metody a argumentaci, nemluvě o interpretaci výsledků tak, abyste se svou prací především co nejlépe obstál. Byl jsem několikrát oponentem nebo častěji konsultantem bakalářských nebo diplomových prací (psychiatrie, financování zdravotnictví, sociální služby...). Studenti vyslechli se zájmem moji interpretaci jevů a argumentaci, a pak práci napsali v intencích i na fakultách vládnoucího mainstreamu. Nebudeme si nic nalhávat o svobodě vědeckého bádání. Víme, jak a na co se přidělují granty, a kdo o tom rozhoduje. Základní zásadou nezávislých médií je to, že se nic nezamlčuje, proto počítejte s tím, že může být publikována tato, i každá další naše komunikace. Rozhodnutí je na Vás. Svobodě médií, kromě veřejnoprávních samozřejmě (viz ZDE), zdar! Ivan David 18. 10. 2018 Komu: jakub merc, Eva Novotná, Radim Valenčík, Jiří Wagner, Petr Hájek, ondrej.gersl@ac24.cz, jstolba, ? Vážení zástupci alternativních médií, omlouvám se, že píši až nyní, ale kvůli celé řadě studijních a pracovních povinností jsem se k tomu nedostal dříve. Dovoluji si vás oslovit takto hromadně, neboť je to jednodušší, ale nadále budeme komunikovat opět odděleně, stejně jako na začátku. Nyní vám všem chci ještě jednou poděkovat za vaši ochotu poskytnout mi rozhovor pro magisterskou diplomovou práci, která se týká motivací zástupců alternativní scény, tedy vás, k vaší činnosti. To důležitější ale je, že se blíží doba, během které bych s vámi ideálně tyto rozhovory sesbíral. Píši vám takto s předstihem, abychom se mohli domluvit, a abyste s tím mohli počítat, přičemž jak jsem vám již psal, pokusím se vám přizpůsobit, ale musím do určité míry zohlednit i vlastní povinnosti. Na rovinu se přiznám, že by pro mě byly ideální první dva týdny v listopadu, respektive přelom října a listopadu a první týden listopadu, přičemž pokud by to někomu z vás nevyhovovalo, tak se samozřejmě domluvíme na později, ale pokud by vám to vyšlo, tak budu nesmírně rád. Má představa je, že během jednoho dne bych mohl hypoteticky zvládnout i dva rozhovory, ovšem pochopitelně odděleně. Úterý, středa a čtvrtek (tedy 30, 31, 1, 6, 7, 8) mohu víceméně bez omezení, ačkoliv bych preferoval dopolední hodiny. Pátek 2. bych měl být schopen bez omezení celý den, stejně tak i víkend 3. a 4. V pondělí 5. mohu dopoledne (předcházející pondělí, jak je asi patrné, nemohu vůbec) a co se týče pátku 9., tak ten bych musel případně upřesnit. Již nyní vím, že v pátek 9. odpoledne a sobotu 10. (celý den) mám program a další možnost mám až v neděli 11. (celý den) a pondělí 12. (dopoledne). Další termíny by byly komplikovanější, ale je tu možnost se domluvit individuálně. Každopádně budu moc rád, pokud zvážíte mnou navržené termíny a napíšete mi, kdy by se vám to hodilo. Klidně napište i více termínů a já se to pokusím nějak poskládat, přičemž bych vám dal vědět s podrobnostmi. Pokud na mě máte nějaké další dotazy, tak rovněž klidně pište na tuto adresu, pokusím se odpovědět co nejrychleji to jen bude možné, ovšem někdy toho mám relativně dost, takže se předem omlouvám, pokud neodepíšu obratem. Děkuji pokud jste dočetli až sem a těším se na osobní setkání. S pozdravem: Jakub Merc 18. 10. 2019 Dopis všem osloveným včetně pana Merce Vážení, já bych se nejdříve rád seznámil s motivací pana Merce k jeho výzkumu. Kdo to platí? Na jaké škole? Proč ten zájem? Motivace mainstreamu je jasná: peníze, kariéra a charakter kladoucí na nejvyšší příčky hodnotové hierarchie první dva uvedené cíle. Motivace alternativních médií: snaha otevřeně a svobodně se vyjadřovat, neboť stále ještě trochu platí občanská svoboda - svoboda slova. Nebyl bych překvapen, kdyby cílem výzkumu byla snaha dehonestovat nositele jiných názorů. "Rozhovor" je opravdu zvláštní výzkumná metoda. Znáám "řízený rozhovor" v němž mají být postupně zodpovězeny konkrétní, avšak nikoli striktně stejně položené otázky. "Rozhovor" umožňuje libovolnou interpretaci. Anketa, nebo dotazník s dobře formulovanými otázkami tak, aby odpovědi nebylo možné desinterpretovat patrně nemají být použity. Velmi často vidíme, že čirá propaganda je vydáváná za vědecky ověřená fakta. Propagandě to prospívá, ale o vědu nejde. Nuže... Ivan David 19. 10. 2019 Sdělení Stanislava Novotného pod názvem „Bakalář “akademik“ Merc“ <http://www.pssi.cz/> JAKUB MERC - PROJECT ASSISTANT Jakub Merc joined PSSI as a Project Assistant in June 2018 and he works primarily on projects about disinformation. He holds a Bachelor's Degree in Political Science from Charles University in Prague, and he is currently pursuing a Master's in Political Science and Security Studies. He focuses on political extremism and hybrid warfare. Mail z 19. 10. 2019 Nechci zatěžovat tuto skupinu. Bdělost je na místě, ale myslím, že v tomto případě se student snaží řešit zajímavé téma a nehrozí z jeho strany nějaké zneužití. Ostatně každý jsme dostatečně dospělí, abychom uvedli informace v tom rozsahu, v jakém ro považujeme za adekvátní a

neznužitelné. Radim Valenčík 22. 10. 2019 Než člověk s něčím souhlasí nebo veřejně vysloví nějaký názor je dobré o předmětu něco vědět. Pan Merc se na svém facebooku 13. 6. 2018 chlubil, že má novou "práci" (on valstně píše "job", to nemusí být doslova práce) a sice v Prague Security Studies Institute, co to je naleznete <http://www.pssi.cz/>. Organizace si klade za cíl především "bořit desinformace". Pořád nic? Pane Štolbo a Radime, stále trváte na tom, že panu Mercovi jde o čistou vědu a objektivní informaci? Ivan 22. 10. 2019 Mail od Ivana Davida: Posílám článek pana Dr. Stříteckého, školitele pana Merce: Český diskurz o protiraketové obraně a národní zájem Nik Hynek Vít Střítecký Klíčová slova: Protiraketová obrana, Česká republika, Spojené státy, NATO, diskurzivní analýza, obsahová analýza Abstrakt Stať empiricky mapuje český diskurz o protiraketové obraně (část 1) a následně situuje tento předmět studia do kontextu konceptuálně-teoretické diskuze o užitečnosti a možném použití kategorie národní zájem (část 2). Její autoři analyzují období mezi lednem 2007 a srpnem 2008. První část stati začíná otázkou, jak se dostalo téma protiraketové obrany do České republiky a jak jej česká vláda kognitivně zarámovala. Stať pokračuje odpovědí na otázku, jak následně došlo k převedení tohoto tématu z čistě českého rámce do rámce mezinárodněbezpečnostního společenství (tzv. natoizace). Internalizaci tématu autoři analyzují pomocí tematické diskurzivní analýzy; následný export tématu na mezinárodní úroveň pak zkoumají pomocí prostředků obsahové analýzy. Kromě této dvojí dynamiky navíc analyzují i povahu českého společenského diskurzu o protiraketové obraně, a to pomocí analýzy metafor. Druhá část stati následně propojuje v předchozí části zjištěné poznatky s procedurální konceptualizací národního zájmu prostřednictvím otázky, zdali může být téma protiraketové obrany považováno za téma, které je v „českém národním zájmu“. K zodpovězení autoři používají tři kritéria národního zájmu: relevance, konsenzus a vnější přijatelnost. Jak ukáže analýza a přítomná diskuze, téma protiraketové obrany na základě použitého konceptuálního rámce studia národního zájmu nemůže být považováno za téma, které je v „českém národním zájmu“. Klíčový důvod pro tento závěr představuje skutečnost, že toto téma vykazovalo přetrvávající rozpor mezi vládním zájmem, který byl hegemonicky sekuritizován jako domnělý národní zájem, a veřejným zájmem, jenž se stavěl proti instalaci prvku protiraketové obrany na území České republiky. Stať uzavírá závěrečná reflexe tématu. Biografie autora Nik Hynek nar. 1979, absolvent Masarykovy univerzity (politologie, MVES, biologie, geografie, psychologie), University of Plymouth (globální bezpečnost a rozvoj) a University of Bradford (metodologie sociální vědy, vše s vyznamenáním), od ledna 2007 doktorské studium mezinárodní bezpečnosti na University of Bradford. Působí jako vědecký pracovník Ústavu mezinárodních vztahů v Praze a přednáší na Metropolitní univerzitě Praha a na Univerzitě Karlově. Během období 2007/2008 hostující výzkumník na London School of Economics, pro 2008/2009 hostující badatel na Columbia University (Saltzman Institute of War and Peace Studies). Nositel řady grantů a stipendií, autor mezinárodních i českých publikací v oblasti bezpečnosti a teorií mezinárodní politiky, nejnověji spolueditor knih o kanadské bezpečnosti a zahraniční politice pro Oxford University Press a o kritické lidské bezpečnosti pro Routledge. Vít Střítecký nar. 1980, studoval mezinárodní vztahy a bezpečnost na Univerzitě Karlově, na Uppsala University a postgraduálně na University of St. Andrews. V současnosti pracuje jako výzkumný pracovník Ústavu mezinárodních vztahů, studuje mezinárodní vztahy v doktorském programu a přednáší v rámci programu bezpečnostních studií na **Fakultě sociálních věd** UK. Je autorem řady domácích i českých publikací zaměřených na evropskou a postsovětskou bezpečnost. 30. 10. 2018 Vážení, dnes jsem absolvoval první dva rozhovory, a ačkoliv si nedovoluji hovořit za dotazované, tak můj dojem je ten, že vše proběhlo zcela v klidu a bez problému. Proto si vás ostatní dovoluji ještě jednou poprosit, zda-li byste byli tak hodní a napsali mi, kdy bychom se mohli setkat. Touto cestou bych chtěl poprosit i pana Novotného, kterého jsem původně neoslovil, zda-li by neměl zájem se setkat. Jinak z organizačního hlediska bych ještě chtěl uvést, že z vážných rodinných důvodů musím ve čtvrtek odjet mimo Prahu, a proto od čtvrtka do pondělí nebudu moci. Snad ale najdeme jiné vhodné termíny. Předem vám děkuji. S pozdravem: Jakub Merc 31. 10. 2018 Vážení pane Davide, vzhledem k tomu že, v minulých dnech došlo k určitému informačnímu šumu, dovoluji si Vás oslovit ještě jednou takto přímo. Pochopil jsem, že o mé práci máte pochybnosti, ale myslím, že se můžete informovat u pana Valenčíka, že rozhovor proběhl kultivovaně, seriózně a bez jakýchkoliv komplikací. Bylo by pro mě opravdu cennou zkušeností se s Vámi setkat, a proto Vás prosím, abyste ještě jednou zvážil svůj postoj. Dejte mi prosím vědět, zda-li by Vám případně vyhovoval by některý den příští týden. Předem děkuji za odpověď. S pozdravem: Jakub Merc

URL| <https://pravdive.eu/news/164566/jak-a-kdo-dnes-dela-spolecenskou-vedu-vykal-lze-rozpoznat-i-zrakem-a-cichem-ochutnani-neni-nutne>

Manipulátoři a revizionisti - 4: Chvála revizionismu

8.12.2019 pravdive.eu str. 00

Docent Radim Valenčík Radim Valenčík 8.12.2019 blog autora Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (**Fakulta sociálních věd**, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář.

Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Podrobný úvod k němu jsem uveřejnil v prvním dílu, viz: <http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html> Zveřejňuji jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proloženě – otázky J. Merce, proloženě – já, ani tučně ani proloženě – Mercův komentář, fialově moje poznámky): JAKUB MERC: Když jsme narazili tady na toto, tak by mě zajímalo, jak chápete současný politický systém v Česku. Myslíte si, že je dobrý nebo si zasluhuje nějakou revizi, nějakou změnu? RADIM VALENČÍK: Kdybych byl legislativec a měl něco vymyslet, tak na rozdíl od řady mých kamarádů, kteří napsali celou Ústavu, tak bych nějakou výraznější změnu neviděl. Dokonce jsem se nad tím ani nezamýšlel. Možná přímá volba starostů. Ale já si myslím, že ten bruselský systém rozhodování je v současné době v krizi z řady důvodů. To je svět uzavřený do sebe, který žije svými problémy a vůbec nevnímá své okolí. Tak jsem pro větší emancipaci středoevropského prostoru, ale nikde nenajdete, že bych usiloval o zánik Evropské unie. Jsem fanďa toho středoevropského prostoru a víc se emancipovat, ale nemyslím to tak, že bychom se měli utrhnout nebo tak. Spolupráce není v rámci EU vyloučena, tak bychom měli koordinovat tu politiku a ozývat se proti těm největším blbostem. Tento moment je celkem zajímavý v tom smyslu, že Valenčík zde obhajuje existenci Evropské unie, čímž se opět profiluje jako někdo, kdo není z podstaty revizionista, jenž by chtěl překopávat status quo. Na druhou stranu se vůči EU vymezuje, na což má pochopitelně plné právo, ale je otázka, zda mu jde skutečně jen o zlepšení fungování EU, kterou zřejmě podporuje, nebo zda se jen snaží nepůsobit radikálně. Faktem ale je, že se mi nepodařilo dohledat, že by Valenčík někdy volal po opuštění EU, takže lze operovat s tím, že skutečně není v tomto směru revizionistou. JAKUB MERC: Já se ptám z toho důvodu, že příkladně Nová republika, která často přebírá Vaše texty, tak ta se nějak vymezuje jako politická platforma mimo jiné a dává si za cíl určitou revizi toho systému. Vy sám teda po nějaké revizi nevoláte, jak jsem teď pochopil. RADIM VALENČÍK: Já jsem řekl, že nemám návrhy, které by to zásadním způsobem měnily. Já nejsem odborník na tohle. Já můžu dělat penzijní reformu nebo financování vzdělávání nebo startovní byty pro mladé. Já třeba vím, jak je to na některých ministerstvech, kde berou na některé citlivé úseky mladé lidi jen s hypotékou, protože člověk s hypotékou je poslušnější. Tomu já rozumím. Jiné věci ať dělají ti druzí. JAKUB MERC: Já se ještě zeptám na nějaký Váš pohled na mezinárodní situaci. Zaprvé by mě zajímalo, co si myslíte o českém vztahu k západním zemím, že máme strategické partnerství s NATO. Je to v pořádku nebo byste to nějak revidoval? RADIM VALENČÍK: Já to řeknu z opačného konce, z toho nejproblémovějšího. Mně se opravdu nelíbí rozšiřování NATO, které porušuje status quo, protože myš zahnaná do kouta se bude bránit a u toho nemusíme být. To jsem řekl velmi zjednodušeně. Jinak si myslím, že není problém tam být v NATO. Koneckonců je tam Turecko, tak proč bychom tam nemohli být, když je tam Turecko a Řecko. Globální politiku asi je potřeba nějakým způsobem koordinovat. Mně se zdá spíš, že i v tom NATU probíhají některé procesy, které nepřispívají ke stabilitě světa ve smyslu vyvažování, protože podle mého nejhlubšího přesvědčení, jak se někdo domnívá, že může věci řešit silou, tak vytlouká klín klínem a je stále více těch, kteří mu to budou chtít spočítat a on bude muset používat stále brutálnější a brutálnější sílu. Já silové řešení považuji za velmi nebezpečné a nerozumné. Vztah k NATO pak lze u Valenčíka vidět sporněji než vztah k EU. Ani zde sice nevolá k opuštění těchto struktur, ale na druhou stranu je zde již větší míra kritiky, a to jak v této odpovědi, tak v jeho textech, včetně těch, které jsem citoval výše, když jsem Valenčíka představoval. Zdá se mi přitom, že Radim Valenčík v této odpovědi, i v některých svých textech, přistupuje k NATO manipulativně, když jej obviňuje z vytváření nestability a konfliktů ve světě. To, že zde nevolá po vystoupení z NATO je tedy jedna věc, ale reálně a dlouhodobě přispívá k manipulativní kritice vůči této instituci, čímž napomáhá k podkopávání postavení této instituce. JAKUB MERC: A máte nějaký konkrétní příklad, kdy se Vám zdá, že NATO tlačí na pilu? RADIM VALENČÍK: [dlouhé přemýšlení]. Když se diskutovalo o Afghánistánu, tak si

pamatuji, nebyla to má první diskuse o Afghánistánu, už když Sovětský svaz sám tam šel bez konzultace s ostatními zeměmi a šel tam hloupě, tak jsem se cítil tehdy dokonce trapně, protože Afghánistán byla první země, která uznala Sovětský svaz. Já jsem čekal, že z toho bude průšvih a taky byl. A když jsme tam šli my, tak já jsem tu záminku, a to ať mi nikdo neříká že to bylo kvůli Bin Ládínovi, to je prostě nedůstojné až takovým způsobem zdůvodňovat okupaci země, tak jsem to považoval za chybu a jenom jsem si říkal, ať se ta chyba neopakuje. Jenže pak dochází k Iráku a úplný průšvih už pak byla Libye. Teď já nedokážu posoudit, ale ta hra v Sýrii je takovým až hodně velkým vyvrcholením. Já to nepovažuji za správnou politiku. Jednak je to dokonce bez mandátu OSN, je to problematické, nic se nevyřešilo nikde, takže tady se vede něco, co se mi nelíbí. Na tomto místě je dobré si všimnout, že ve chvíli, kdy jsem Valenčíka vyzval, aby zdůvodnil svou kritiku NATO, tak očividně znejistěl. Kritiku mise v Afghánistánu rozostřil tím, že zmínil rovněž svou kritiku invaze SSSR do Afghánistánu, což možná mělo dokázat, že je objektivní, přičemž jakkoliv nereflektoval, že mise NATO v Afghánistánu se opírá o mandát Rady bezpečnosti OSN, zatímco v Sýrii se nejedná o operaci NATO, ale pouze několika jeho členských států [nato.int, 2018]. To lze interpretovat tak, že Valenčík buď tyto informace nemá, a potom publikuje své subjektivní komentáře pouze na základě dojmů, což rozporuje jeho obraz vědeckého zkoumání, nebo je možné, že o tom ví a potom tedy šíří manipulativní komentáře, jež mají blízko k dezinformacím. JAKUB MERC: Tedy problém máte s konkrétními akcemi, ale ne s NATO jako takovým a naším členstvím v něm. RADIM VALENČÍK: No já nevím, jestli s původním pojetím NATO jsou ty zásahy dokonce v souladu. A to, že máme být součástí nějakého silnějšího celku, tak já si nedovedu představit nějakou i vojensky samostatnou politiku. JAKUB MERC: Tak někteří odpůrci NATO říkají, že bychom měli být neutrální. To je podle Vás cesta? RADIM VALENČÍK: No a vědí co je to neutralita z hlediska mezinárodně právního? Ta musí být uznaná. A vyžaduje se, abychom na to měli třeba armádu. Zde pak na druhou stranu rozporuje jeden z argumentů příznivců vystoupení z NATO, tedy možnost neutrality, ovšem je dobré si povšimnout, že když mluví o silnějším celku, tak z toho nemusí automaticky vyplývat NATO. Jak tady totiž již zaznělo, Valenčík zde sice nevolá přímo po vystoupení ze Severoatlantické aliance, ale na druhou stranu ji kritizuje velmi silně a velmi zvláštním způsobem, takže je otázka, na kolik lze věřit tomu, že v této oblasti netouží po revizi. K tomu moje poznámky: Zase cituji Mercovu pasáž: "reálně a dlouhodobě přispívá k manipulativní kritice vůči této instituci, čímž napomáhá k podkopávání postavení této instituce". – To je ta největší tragédie reliktního myšlení 50. let, které ze záhadných důvodů znovu ožívá. Upozornění na problém fungování instituce, na to, že se odklonila od původních zásad, na potíže a rizika, které dysfunkce instituce vyvolávají je označeno za "manipulativní kritiku" a "napomáhání podkopávání instituce". Ano. Takto to může vidět jen tupá idiocie vyrůstající z krajní ortodoxie. To je největší nebezpečí stability každého systému, protože to vede k zablokování nezbytných kroků nápravy a nakonec krizi a rozkladu systému. K tomu dodám: Chvála revizionismu! – potřebuje obnovu vize, potřebujeme étos spojený s obnovou životaschopné vize. Jen malá poznámka k odlišnostem mandátu, pokud jde o účast NATO v intervencích proti různým zemím: Je to pod moji rozlišovací úroveň. Nic víc a nic míň. Ti, kteří si tyto intervence prosadily, jsou titíž. Jen se jim podařilo sehnat víc či míň kompliků. (Pokračování) Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7352-manipulatori-a-revizionisti-4-chvala-revizionismu.html>

URL| <https://pravdive.eu/news/164524/manipulatori-a-revizionisti-4-chvala-revizionismu>

Manipulátoři a revizionisti - 4: Chvála revizionismu

8.12.2019 magazin.panobcan.cz str. 00

Docent Radim Valenčík Radim Valenčík 8.12.2019 blog autora

Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář. Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a

současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Podrobný úvod k němu jsem uveřejnil v prvním dílu, viz:

<http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html>

Zveřejňuji jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proloženě – otázky J. Merce proloženě – já ani tučně ani proloženě – Mercův komentář , fialově moje poznámky):

JAKUB MERC: Když jsme narazili tady na toto, tak by mě zajímalo, jak chápete současný politický systém v Česku. Myslíte si, že je dobrý nebo si zasluhuje nějakou revizi, nějakou změnu? RADIM VALENČÍK: Kdybych byl legislativec a měl něco vymyslet, tak na rozdíl od řady mých kamarádů, kteří napsali celou Ústavu, tak bych nějakou výraznější změnu neviděl. Dokonce jsem se nad tím ani nezamýšlel. Možná přímá volba starostů. Ale já si myslím, že ten bruselský systém rozhodování je v současné době v krizi z řady důvodů. To je svět uzavřený do sebe, který žije svými problémy a vůbec nevnímá své okolí. Tak jsem pro větší emancipaci středounijního prostoru, ale nikde nenajdete, že bych usiloval o zánik Evropské unie. Jsem fanda toho středounijního prostoru a víc se emancipovat, ale nemyslím to tak, že bychom se měli utrhnout nebo tak. Spolupráce není v rámci EU vyloučena, tak bychom měli koordinovat tu politiku a ozývat se proti těm největším blbostem. Tento moment je celkem zajímavý v tom smyslu, že Valenčík zde obhajuje existenci Evropské unie, čímž se opět profiluje jako někdo, kdo není z podstaty revizionista, jenž by chtěl překopávat status quo. Na druhou stranu se vůči EU vymezuje, na což má pochopitelně plné právo, ale je otázka, zda mu jde skutečně jen o zlepšení fungování EU, kterou zřejmě podporuje, nebo zda se jen snaží nepůsobit radikálně. Faktem ale je, že se mi nepodařilo dohledat, že by Valenčík někdy volal po opuštění EU, takže lze operovat s tím, že skutečně není v tomto směru revizionistou. JAKUB MERC: Já se ptám z toho důvodu, že příkladně Nová republika, která často přebírá Vaše texty, tak ta se nějak vymezuje jako politická platforma mimo jiné a dává si za cíl určitou revizi toho systému. Vy sám teda po nějaké revizi nevoláte, jak jsem teď pochopil. RADIM VALENČÍK: Já jsem řekl, že nemám návrhy, které by to zásadním způsobem měnily. Já nejsem odborník na tohle. Já můžu dělat penzijní reformu nebo financování vzdělávání nebo startovní byty pro mladé. Já třeba vím, jak je to na některých ministerstvech, kde berou na některé citlivé úseky mladé lidi jen s hypotékou, protože člověk s hypotékou je poslušnější. Tomu já rozumím. Jiné věci ať dělají ti druzí. JAKUB MERC: Já se ještě zeptám na nějaký Váš pohled na mezinárodní situaci. Zaprvé by mě zajímalo, co si myslíte o českém vztahu k západním zemím, že máme strategické partnerství s NATO. Je to v pořádku nebo byste to nějak revidoval? RADIM VALENČÍK: Já to řeknu z opačného konce, z toho nejproblémovějšího. Mně se opravdu nelíbí rozšiřování NATO, které porušuje status quo, protože myš zahnaná do kouta se bude bránit a u toho nemusíme být. To jsem řekl velmi zjednodušeně. Jinak si myslím, že není problém tam být v NATO. Koneckonců je tam Turecko, tak proč bychom tam nemohli být, když je tam Turecko a Řecko. Globální politiku asi je potřeba nějakým způsobem koordinovat. Mně se zdá spíš, že i v tom NATu probíhají některé procesy, které nepřispívají ke stabilitě světa ve smyslu vyvažování, protože podle mého nejhlubšího přesvědčení, jak se někdo domnívá, že může věci řešit silou, tak vytlouká klín klínem a je stále více těch, kteří mu to budou chtít spočítat a on bude muset používat stále brutálnější a brutálnější sílu. Já silové řešení považuji za velmi nebezpečné a nerozumné. Vztah k NATO pak lze u Valenčíka vidět sporněji než vztah k EU. Ani zde sice nevolá k opuštění těchto struktur, ale na druhou stranu je zde již větší míra kritiky, a to jak v této odpovědi, tak v jeho textech, včetně těch, které jsem citoval výše, když jsem Valenčíka představoval. Zdá se mi přitom, že Radim Valenčík v této odpovědi, i v některých svých textech, přistupuje k NATO manipulativně, když jej obviňuje z vytváření nestability a konfliktů ve světě. To, že zde nevolá po vystoupení z NATO je tedy jedna věc, ale reálně a dlouhodobě přispívá k manipulativní kritice vůči této instituci, čímž napomáhá k podkopávání postavení této instituce. JAKUB MERC: A máte nějaký konkrétní příklad, kdy se Vám zdá, že NATO tlačí na pilu? RADIM VALENČÍK: [dlouhé přemýšlení]. Když se diskutovalo o Afghánistánu, tak si pamatuji, nebyla to má první diskuse o Afghánistánu, už když Sovětský svaz sám tam šel bez konzultace s ostatními zeměmi a šel tam hloupě, tak jsem se cítil tehdy dokonce trapně, protože Afghánistán byla první země, která uznala Sovětský svaz. Já jsem čekal, že z toho bude průšvih a taky byl. A když jsme tam šli my, tak já jsem tu záminku, a to ať mi nikdo neříká že to bylo kvůli Bin Ládinovi, to je prostě nedůstojné až takovým způsobem zdůvodňovat okupaci země, tak jsem to považoval za chybu a jenom jsem si říkal, ať se ta chyba neopakuje. Jenže pak dochází k Iráku a úplný průšvih už pak byla Libye. Teď já nedokážu posoudit, ale ta hra v Sýrii je takovým až hodně velkým vyvrcholením. Já to nepovažuji za správnou politiku. Jednak je to dokonce bez mandátu OSN, je to problematické, nic se nevyřešilo nikde, takže tady se vede něco, co se mi nelíbí. Na tomto místě je dobré si všimnout, že ve chvíli, kdy jsem Valenčíka vyzval, aby zdůvodnil svou kritiku NATO, tak očividně znejistěl. Kritiku mise v Afghánistánu rozostřil tím, že zmínil rovněž

svou kritiku invaze SSSR do Afghánistánu, což možná mělo dokázat, že je objektivní, přičemž jakkoliv nereflekoval, že mise NATO v Afghánistánu se opírá o mandát Rady bezpečnosti OSN, zatímco v Sýrii se nejedná o operaci NATO, ale pouze několika jeho členských států [nato.int, 2018]. To lze interpretovat tak, že Valenčík buď tyto informace nemá, a potom publikuje své subjektivní komentáře pouze na základě dojmů, což rozporuje jeho obraz vědeckého zkoumání, nebo je možné, že o tom ví a potom tedy šíří manipulativní komentáře, jež mají blízko k dezinformacím. JAKUB MERC: Tedy problém máte s konkrétními akcemi, ale ne s NATO jako takovým a naším členstvím v něm. RADIM VALENČÍK: No já nevím, jestli s původním pojetím NATO jsou ty zásahy dokonce v souladu. A to, že máme být součástí nějakého silnějšího celku, tak já si nedovedu představit nějakou i vojensky samostatnou politiku. JAKUB MERC: Tak někteří odpůrci NATO říkají, že bychom měli být neutrální. To je podle Vás cesta? RADIM VALENČÍK: No a vědí co je to neutralita z hlediska mezinárodně právního? Ta musí být uznaná. A vyžaduje se, abychom na to měli třeba armádu. Zde pak na druhou stranu rozporuje jeden z argumentů příznivců vystoupení z NATO, tedy možnost neutrality, ovšem je dobré si povšimnout, že když mluví o silnějším celku, tak z toho nemusí automaticky vyplývat NATO. Jak tady totiž již zaznělo, Valenčík zde sice nevolá přímo po vystoupení ze Severoatlantické aliance, ale na druhou stranu ji kritizuje velmi silně a velmi zvláštním způsobem, takže je otázka, na kolik lze věřit tomu, že v této oblasti netouží po revizi. K tomu moje poznámky: Zase cituji Mercovu pasáž: "reálně a dlouhodobě přispívá k manipulativní kritice vůči této instituci, čímž napomáhá k podkopávání postavení této instituce". – To je ta největší tragédie reliktního myšlení 50. let, které ze záhadných důvodů znovu ožívá. Upozornění na problém fungování instituce, na to, že se odklonila od původních zásad, na potíže a rizika, které dysfunkce instituce vyvolávají je označeno za "manipulativní kritiku" a "napomáhání podkopávání instituce". Ano. Takto to může vidět jen tupá idiocie vyrůstající z krajní ortodoxie. To je největší nebezpečí stability každého systému, protože to vede k zablokování nezbytných kroků nápravy a nakonec krizi a rozkladu systému. K tomu dodám: Chvála revizionismu! – potřebuje obnovu vize, potřebujeme étos spojený s obnovou životaschopné vize. Jen malá poznámka k odlišnostem mandátu, pokud jde o účast NATO v intervencích proti různým zemím: Je to pod moji rozlišovací úroveň. Nic víc a nic míň. Ti, kteří si tyto intervence prosadily, jsou titíž. Jen se jim podařilo sehnat víc či míň kompliců. (Pokračování) Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7352-manipulatori-a-revizionisti-4-chvala-revizionismu.html>

URL| <https://magazin.panobcan.cz/manipulatori-a-revizionisti-4-chvala-revizionismu/>

Manipulátoři a revizionisti - 4: Chvála revizionismu

8.12.2019 novarepublika.cz str. 00

Václav Dvořák

Docent Radim Valenčík Radim Valenčík 8.12.2019 blog autora

Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (Fakulta sociálních věd, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář. Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Podrobný úvod k němu jsem uveřejnil v prvním dílu, viz:

<http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html>

Zveřejňuji jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proložené – otázky J. Merce, proložené – já, ani tučně ani proložené – Mercův komentář, fialově moje poznámky):

JAKUB MERC: Když jsme narazili tady na toto, tak by mě zajímalo, jak chápete současný politický systém v Česku. Myslíte si, že je dobrý nebo si zaslouhuje nějakou revizi, nějakou změnu?

RADIM VALENČÍK: Kdybych byl legislativec a měl něco vymyslet, tak na rozdíl od řady mých kamarádů, kteří napsali celou Ústavu, tak bych nějakou výraznější změnu neviděl. Dokonce jsem se nad tím ani nezamýšlel. Možná přímá volba starostů. Ale já si myslím, že ten bruselský systém rozhodování je v současné době v krizi z řady důvodů. To je svět uzavřený do sebe, který žije svými problémy a vůbec nevnímá své okolí. Tak jsem pro větší emancipaci středounijního prostoru, ale nikde nenajdete, že bych usiloval o zánik Evropské unie. Jsem fanda toho středounijního prostoru a víc se emancipovat, ale nemyslím to tak, že bychom se měli utrhnout nebo tak. Spolupráce není v rámci EU vyloučena, tak bychom měli koordinovat tu politiku a ozývat se proti těm největším blbostem.

Tento moment je celkem zajímavý v tom smyslu, že Valenčík zde obhájí existenci Evropské unie, čímž se opět profiluje jako někdo, kdo není z podstaty revizionista, jenž by chtěl překopávat status quo. Na druhou stranu se vůči EU vymezuje, na což má pochopitelně plné právo, ale je otázka, zda mu jde skutečně jen o zlepšení fungování EU, kterou zřejmě podporuje, nebo zda se jen snaží nepůsobit radikálně. Faktem ale je, že se mi nepodařilo dohledat, že by Valenčík někdy volal po opuštění EU, takže lze operovat s tím, že skutečně není v tomto směru revizionistou.

JAKUB MERC: Já se ptám z toho důvodu, že příkladně Nová republika, která často přebírá Vaše texty, tak ta se nějak vymezuje jako politická platforma mimo jiné a dává si za cíl určitou revizi toho systému. Vy sám teda po nějaké revizi nevoláte, jak jsem teď pochopil.

RADIM VALENČÍK: Já jsem řekl, že nemám návrhy, které by to zásadním způsobem měnily. Já nejsem odborník na tohle. Já můžu dělat penzijní reformu nebo financování vzdělávání nebo startovní byty pro mladé. Já třeba vím, jak je to na některých ministerstvech, kde berou na některé citlivé úseky mladé lidi jen s hypotékou, protože člověk s hypotékou je poslušnější. Tomu já rozumím. Jiné věci ať dělají ti druzí.

JAKUB MERC: Já se ještě zeptám na nějaký Váš pohled na mezinárodní situaci. Zprv by mě zajímalo, co si myslíte o českém vztahu k západním zemím, že máme strategické partnerství s NATO. Je to v pořádku nebo byste to nějak revidoval?

RADIM VALENČÍK: Já to řeknu z opačného konce, z toho nejproblémovějšího. Mně se opravdu nelíbí rozšiřování NATO, které porušuje status quo, protože myš zahnaná do kouta se bude bránit a u toho nemusíme být. To jsem řekl velmi zjednodušeně. Jinak si myslím, že není problém tam být v NATO. Koneckonců je tam Turecko, tak proč bychom tam nemohli být, když je tam Turecko a Řecko. Globální politiku asi je potřeba nějakým způsobem koordinovat. Mně se zdá spíš, že i v tom NATu probíhají některé procesy, které nepřispívají ke stabilitě světa ve smyslu vyvažování, protože podle mého nejhlubšího přesvědčení, jak se někdo domnívá, že může věci řešit silou, tak vytlouká klín klínem a je stále více těch, kteří mu to budou chtít spočítat a on bude muset používat stále brutálnější a brutálnější sílu. Já silové řešení považuji za velmi nebezpečné a nerozumné.

Vztah k NATO pak lze u Valenčíka vidět sporněji než vztah k EU. Ani zde sice nevolá k opuštění těchto struktur, ale na druhou stranu je zde již větší míra kritiky, a to jak v této odpovědi, tak v jeho textech, včetně těch, které jsem citoval výše, když jsem Valenčíka představoval. Zdá se mi přitom, že Radim Valenčík v této odpovědi, i v některých svých textech, přistupuje k NATO manipulativně, když jej obviňuje z vytváření nestability a konfliktů ve světě. To, že zde nevolá po vystoupení z NATO je tedy jedna věc, ale reálně a dlouhodobě přispívá k manipulativní kritice vůči této instituci, čímž napomáhá k podkopávání postavení této instituce.

JAKUB MERC: A máte nějaký konkrétní příklad, kdy se Vám zdá, že NATO tlačí na pilu?

RADIM VALENČÍK: [dlouhé přemýšlení]. Když se diskutovalo o Afghánistánu, tak si pamatuji, nebyla to má první diskuse o Afghánistánu, už když Sovětský svaz sám tam šel bez konzultace s ostatními zeměmi a šel tam hloupě, tak jsem se cítil tehdy dokonce trapně, protože Afghánistán byla první země, která uznala Sovětský svaz. Já jsem čekal, že z toho bude průšvih a taky byl. A když jsme tam šli my, tak já jsem tu záminku, a to ať mi nikdo neříká že to bylo kvůli Bin Ládínovi, to je prostě nedůstojné až takovým způsobem zdůvodňovat okupaci země, tak jsem to považoval za chybu a jenom jsem si říkal, ať se ta chyba neopakuje. Jenže pak dochází k Iráku a úplný průšvih už pak byla Libye. Teď já nedokážu posoudit, ale ta hra v Sýrii je takovým až hodně velkým vyvrcholením. Já to nepovažuji za správnou politiku. Jednak je to dokonce bez mandátu OSN, je to problematické, nic se nevyřešilo nikde, takže tady se vede něco, co se mi nelíbí.

Na tomto místě je dobré si všimnout, že ve chvíli, kdy jsem Valenčíka vyzval, aby zdůvodnil svou kritiku NATO, tak očividně znejistěl. Kritiku mise v Afghánistánu rozostřil tím, že zmínil rovněž svou kritiku invaze SSSR do Afghánistánu, což možná mělo dokázat, že je objektivní, přičemž jakkoliv nereflektoval, že mise NATO v Afghánistánu se opírá o mandát Rady bezpečnosti OSN, zatímco v Sýrii se nejedná o operaci NATO, ale pouze několika jeho členských států [nato.int, 2018]. To lze interpretovat tak, že Valenčík buď tyto informace nemá, a potom publikuje své subjektivní komentáře pouze na základě dojmů, což rozporuje jeho obraz

vědeckého zkoumání, nebo je možné, že o tom ví a potom tedy šíří manipulativní komentáře, jež mají blízko k dezinformacím.

JAKUB MERC: Tedy problém máte s konkrétními akcemi, ale ne s NATO jako takovým a naším členstvím v něm.

RADIM VALENČÍK: No já nevím, jestli s původním pojetím NATO jsou ty zásahy dokonce v souladu. A to, že máme být součástí nějakého silnějšího celku, tak já si nedovedu představit nějakou i vojensky samostatnou politiku.

JAKUB MERC: Tak někteří odpůrci NATO říkají, že bychom měli být neutrální. To je podle Vás cesta?

RADIM VALENČÍK: No a vědí co je to neutralita z hlediska mezinárodního právního? Ta musí být uznaná. A vyžaduje se, abychom na to měli třeba armádu.

Zde pak na druhou stranu rozporuje jeden z argumentů příznivců vystoupení z NATO, tedy možnost neutrality, ovšem je dobré si povšimnout, že když mluví o silnějším celku, tak z toho nemusí automaticky vyplývat NATO. Jak tady totiž již zaznělo, Valenčík zde sice nevolá přímo po vystoupení ze Severoatlantické aliance, ale na druhou stranu ji kritizuje velmi silně a velmi zvláštním způsobem, takže je otázka, na kolik lze věřit tomu, že v této oblasti netouží po revizi.

K tomu moje poznámky:

Zase cituji Mercovu pasáž: "reálně a dlouhodobě přispívá k manipulativní kritice vůči této instituci, čímž napomáhá k podkopávání postavení této instituce". – To je ta největší tragédie reliktního myšlení 50. let, které ze záhadných důvodů znovu ožívá. Upozornění na problém fungování instituce, na to, že se odklonila od původních zásad, na potíže a rizika, které dysfunkce instituce vyvolávají je označeno za "manipulativní kritiku" a "napomáhání podkopávání instituce". Ano. Takto to může vidět jen tupá idiocie vyrůstající z krajní ortodoxie. To je největší nebezpečí stability každého systému, protože to vede k zablokování nezbytných kroků nápravy a nakonec krizi a rozkladu systému.

K tomu dodám: Chvála revizionismu! – potřebuje obnovu vize, potřebujeme étos spojený s obnovou životaschopné vize.

Jen malá poznámka k odlišnostem mandátu, pokud jde o účast NATO v intervencích proti různým zemím: Je to pod moji rozlišovací úroveň. Nic víc a nic míň. Ti, kteří si tyto intervence prosadily, jsou totiž. Jen se jim podařilo sehnat víc či míň kompliců.

(Pokračování)

Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7352-manipulatori-a-revizionisti-4-chvala-revizionismu.html>

Vystavil v 5:38:00 Odeslat e-mailem BlogThis! Sdílet ve službě Twitter Sdílet ve službě Facebook Sdílet na Pinterestu

URL| <http://www.novarepublika.cz/2019/12/manipulatori-revizionisti-4-chvala.html>

Manipulátoři a revizionisti - 5: Všemocný Sputnik

8.12.2019 novarepublika.cz str. 00

Václav Dvořák

Docent Radim Valenčík Radim Valenčík 8.12.2019 blog autora

Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (**Fakulta sociálních věd**, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář. Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Podrobný úvod k němu jsem uveřejnil v prvním dílu, viz:

<http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html>

Zveřejňuji jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proložené – otázky J. Merce, proložené – já, ani tučně ani proložené – Mercův komentář, fialově moje poznámky):

JAKUB MERC: Mé poslední otázky budou směřovat na Rusko. Myslíte si, že Rusko má v naší oblasti nějaký geopolitický zájem?

RADIM VALENČÍK: Podle mě Rusko je, a ještě dlouho bude, v defenzivě, ono cítí to ohrožení, historicky se tomu vždycky dokázalo bránit, a já nevidím důvod, proč by se dneska nebránilo. Co je nejnebezpečnější, a to já říkám otevřeně, že aby místo Putina tam přišli jestřábové. Protože ti můžou být částečně dohodnutí s jestřáby na druhé straně. I v době Karibské krize se ukázalo, že tam byl problém ten, že Kennedy nevěděl, jestli to má pod kontrolou Chruščov a naopak. Mezi sebou to měli vyjasněné, jakmile se setkali, ale dneska se záměrně narušuje to, aby mohl Trump komunikovat s Putinem. Já píšu, trochu s nadsázkou, že tam probíhá hybridní občanská válka ve Spojených státech. Já si myslím, že bych nechal to Rusko vydýchat, ono má dost svých problémů, rozhodně rušení smlouvy o raketách středního doletu, která už stejně částečně neplatila, není rozumné. Ohrožuje nás to. Pod nějakým tlakem se u nás rozmístí, to nemusí být přímo v Česku, rozmístí se třeba v Polsku, a to se bude dát spustit taková malá jaderná válka, aniž by se do toho namočily Spojené státy.

Pokud vyjádření k NATO byla sporná, tak v tomto případě lze zcela očividně vidět, že je Valenčík proruský, přičemž opakuje oblíbený narativ (pro-) ruské propagandy, tedy, že Rusko je ublížená země zahnaná do kouta, která nedělá nic jiného, než že se brání vnějšímu útlaku. Jak jsem se již pokusil ukázat v rámci vyjasnění bezpečnostního kontextu, tak tento narativ je manipulativní a hlavně nesprávný, neboť Rusko se nebrání v pravém slova smyslu. Rusko je revizionistická mocnost, která se ve snaze zvýšit svou prestiž snaží prosadit svou dominanci v oblasti, kterou považuje za svou sféru vlivu.

Valenčík nicméně obhajuje ruské počínání tím, že má Rusko na svou obranu právo, což je přesně to jak Rusko chce, aby momentálně bylo vnímáno.

JAKUB MERC: Říkáte, že Rusko může být zahnané do kouta. Myslíte si, že momentálně vykazuje samo nějakou činnost? Ptám se na to ve spojitosti s weby jako je Sputnik nebo Aeronet. Někteří říkají, že tady tyto weby zastávají na našem území ruský zájem a šíří ruskou propagandu. Co si o tom myslíte?

RADIM VALENČÍK: Tak já si myslím, že povinností každé země je šířit svoji propagandu. Na tom není nic špatného. Já si myslím, že když stát se snaží nějak vysvětlovat a prezentovat svoje kroky, šířit třeba i zkreslené nebo nepravdivé informace, tak je to legitimní právo státu a dělají to všichni. Co dělají naše média ve vztahu k vlastnímu obyvatelstvu? Myslím si ale, že jejich vliv je skutečně minimální. Já samozřejmě vnímám některé excesy ve Sputniku nebo kde jinde, že tam jsou ty velkoruské nálady. My si ale děláme iluze o sobě, ale na nás kdyby se někdo díval, tak si taky řekne, že jsme se zbláznili. Tak samozřejmě, že v té ruské mediální sféře ta sebelibost, až sebespozorování se tam najde. Ale to snad dokáže normální člověk odfiltrovat ne?

Zde pak Valenčík zachází ještě dál, když říká, že rozšiřování ruské propagandy je v pořádku a že je to logický krok, přičemž tato činnost je zde marginalizována tvrzením, že my jako země děláme to samé. Rozšiřování ruské propagandy je krok logický z hlediska Ruska, ale je v přímém rozporu s českými bezpečnostními zájmy. Na druhou stranu je zde poměrně dobré si všimnout i toho, že hovoří přímo o Sputniku jako nástroji ruské propagandy, což zmíním při hodnocení Sputniku.

JAKUB MERC: Já se tedy ještě zeptám, částečně jsme na to již narazili, ale pro ujištění. Vy říkáte, že na propagandě není nic špatného. A řekl byste, že některá z těch tzv. alternativních médií mohou být cíleně propagandistická?

RADIM VALENČÍK: No to určitě mohou být. Vždyť do toho někdo peníze určitě dává, do některých patrně i stát. Já nevím, jak se ten kanál jmenuje, Russian-něco, ale otázka je, jak jsou účinná. Podle mě, u nás je silná rezistence i u těch, kteří mají pozitivní vztah [nejspíše k Rusku], tak rezistence k tomu, aby se nechali zblbnout.

Zde pak přímo uznává, že u nás může fungovat ruská propaganda, přímo placená a řízená Ruskem, přičemž jako příklad chtěl nejspíše uvést kanál RT, ale to je pouze můj odhad. Myslím ale, že se sem poměrně dobře dá zařadit i zmíněný Sputnik, který Valenčík jmenoval v předcházející odpovědi. Za povšimnutí pak opět stojí, že ačkoliv tuto skutečnost uznává, tak její význam zlehčuje.

JAKUB MERC: Jen abychom si rozuměli, já teď nemyslel přímo ruská média, ale právě ta alternativní média na českém území. Myslíte si, že jsou nezávislá a dělají to z vlastního přesvědčení?

RADIM VALENČÍK: Určitě tam není vazba na Rusko. Jestli vezmu Parlamentní listy, Novou republiku, Vaše věc, tak u nich si myslím, že to je spíše ten vzdor vůči blbostem a jednostrannostem, které jsou servírovány. Tedy ten pocit, který jsem se na svém vlastním příkladu pokusil popsat. Ale neviděl bych za tím víc.

U zde zmíněných médií pak ale popírá vazbu na Rusko, čímž je konzistentní se svým názorem v úvodu tohoto rozhovoru, a tedy se dá říci, že obecně se kloní spíše k tomu, že alternativní mediální činnost v ČR je vedena ideovým přesvědčením.

JAKUB MERC: Takže je to individuální projekt těch daných lidí, kteří to dělají? A jak se díváte na to, že tento individuální projekt může být využit v rámci té ruské propagandy? Zapadá do ní?

RADIM VALENČÍK: Myslím, že ano, ale myslím, že to taky není účinné. Svalovat to, že si tu sami děláme blbosti na Rusko je podle mě alibismus.

Zde pak uznává, že činnost alternativních médií může být zneužita ruskou propagandou, čímž potvrzuje, že si toho musí být vědom i u své vlastní činnosti. Tím také potvrzuje, že mu to nevádí, což je logické, pokud je sám prorusky orientovaný.

JAKUB MERC: Já vám děkuji za rozhovor.

RADIM VALENČÍK: Tak jo, zdar Vaší práci.

Co se týče shrnutí tohoto rozhovoru, tak Radim Valenčík začal tím, že se snažil tvářit jako objektivní vědec, který nechce být přímo spojován s revizionistickými a dezinformačními médii, a který se snaží ukázat, že představuje alternativu k mainstreamovým médiím, ale ne k systému. Na druhou stranu mu však očividně nevádí, že publikuje i právě v dezinformačních a revizionistických médiích, kterých se zastává, což už samo o sobě indikuje, že s nimi v podstatě žádný problém nemá, ale nejspíše se snaží chránit svůj vlastní obraz.

Během rozhovoru se pak snažil působit umírněně, nejspíše aby nevyvolal pocit, že je revizionistou, přičemž si nedovoluje přímo tvrdit, že jím je. Nehlásí se ke snaze změnit poměry v ČR, ani ke snaze zajistit vystoupení naší země z EU a NATO, ale na druhou stranu vede dlouhodobou, poměrně ostrou a zároveň i manipulativní kritiku jak vůči NATO, tak vůči mainstreamovým médiím, které můžeme považovat za součást systému ČR. Netvrdím, že jen na základě tohoto jej lze označit za revizionistu, ale na druhou stranu je dobré brát v potaz, že se nemusí sám hlásit k revizionismu a zároveň může publikovat názory, které v konečném důsledku mohou k revizionismu vést. Jak již bylo řečeno, snaží se působit jako alternativa ve smyslu opozice vůči mainstreamovým médiím, ovšem nelze zapomenout na fakt, že jeho kritika systému často postrádá relevantní argumenty, a naopak pracuje s nepravdivými či zkreslenými údaji.

Zcela jasný je pak Valenčíkův přístup k Rusku, kdy je celkem jednoznačně zastávána proruská propagandistická linka vykreslující Rusko jako oběť zlého Západu a zároveň je otevřeně hájeno právo Ruska na šíření vlastní propagandy. V tomto bodě pak Valenčík uznává, že tato propaganda může na našem území existovat v přímé formě, kdy třeba web Sputnik je i dle jeho názoru řízen a placen z Ruska. Zároveň uznává, že činnost české alternativní mediální scény, kterou ovšem považuje za pracující samostatně, na základě vlastního ideologického přesvědčení, může být ruskou propagandou zneužita, v čemž ale prakticky nevidí problém. Toto pak opět zpochybňuje jeho sebe prezentaci jakožto nerevizionistické alternativy, neboť očividně nemá problém s tím, pokud má revizionistické sklony někdo jiný, přičemž taková dezinformační média podporuje tím, že jim umožňuje publikovat jeho texty.

Pokud bych to měl shrnout, tak Radim Valenčík není otevřený revizionista, ačkoliv k určitému revizionismu může tendovat, ale rozhodně je prorusky orientovaný jedinec, který napomáhá šíření proruské propagandy, kdy i v jeho textech lze najít manipulace a lži. Nejde sice o čistého dezinformátora srovnatelného s některými příklady uvedenými výše v této práci, neboť jeho činnost se zdá být sofistikovanější, ale zároveň nemá problém se spoluprací s některými čistými dezinformátory.

Co se týče motivací Radima Valenčíka, tak je dobré vyzdvihnout, že on sám považuje za největší motivaci české alternativní mediální scény ideologické přesvědčení, přičemž tato motivace by se dala nejspíše aplikovat i na něj, neboť z jeho přístupu k Rusku a ruské činnosti lze usuzovat, že skutečně věří propagandě, kterou šíří. Na druhou stranu je ale také nutné připomenout, že z jeho odpovědi o vlastních motivacích se lze celkem důvodně domnívat, že svou roli hraje i ego, tedy určitá snaha zajistit si postavení a seberealizaci i po odchodu do důchodu. Ačkoliv bych si dovilil tvrdit, že tento důvod není tak velký jako ideologické přesvědčení, tak rozhodně jsou zde prvky této individuální motivace patrné.

K tomu moje poznámky:

Jakub Merc zkresluje můj výrok, když říká: "Valenčík zachází ještě dál, když říká, že rozšiřování ruské propagandy je v pořádku a že je to logický krok, přičemž tato činnost je zde marginalizována tvrzením, že my jako země děláme to samé. Rozšiřování ruské propagandy je krok logický z hlediska Ruska, ale je v přímém rozporu s českými bezpečnostními zájmy." – Mluvil jsem o tom, že "povinností každé země je šířit svoji propagandu". A také to každá země dělá. Každá země, ať je náš spojencem či protivníkem (v té či oné době a v té či oné míře konkurent či kooperující) se snaží před každou jinou zemí vytvářet svůj image. To je naprosto banální skutečnost. Pokud se z toho, že tuto banální skutečnost říkám, snaží Jakub Merc něco vyfabulovat, tak k tomu

nemám co dodat. Formulace, která mě obviňuje z toho, že "otevřeně hájím právo Ruska na šíření vlastní propagandy", je magořina nejtěžšího kalibru. Já jen uvedl, že každý stát šíří svoji vlastní propagandu, což je jedna z funkcí státu jako takového.

Hlavní problém toho, kam se vyvinul způsob Mercova uvažování je ovšem v něčem jiném. Je to on, kdo bagatelizuje naše současné problémy, včetně problémů toho, jak země NATO řeší světové problémy, jak se vyvíjejí vztahy mezi zeměmi EU či situace v jednotlivých zemích EU, včetně naší. Místo, aby tyto problémy vnímal, hledal jejich příčiny a cestu řešení, za vším vidí "ruku Moskvy", případný všemocný časopis "Sputnik", který je schopen ovlivnit něčí myšlení. To je opravdu uvažování svazáků 50. let, ale nikoli na tehdejší akademické půdě (to by ani tehdy tam neprošlo), ale na svazáckých schůzích. K tomu dokážu na adresu těch, kteří uvažují jako on: VZPAMATUJTE SE!

Docent Radim Valenčík

Docent Radim Valenčík

Docent Radim Valenčík

Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7353-manipulatori-a-revizionisti-5-vsemocny-sputnik.html>

Vystavil v 7:07:00 Odeslat e-mailem BlogThis! Sdílet ve službě Twitter Sdílet ve službě Facebook Sdílet na Pinterestu

URL| <http://www.novarepublika.cz/2019/12/manipulatori-revizionisti-5-vsemocny.html>

Manipulátoři a revizionisti - 5: Všemocný Sputnik

8.12.2019 magazin.panobcan.cz str. 00

Docent Radim Valenčík Radim Valenčík 8.12.2019 blog autora

Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (**Fakulta sociálních věd**, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář. Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Podrobný úvod k němu jsem uveřejnil v prvním dílu, viz:

<http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html>

Zveřejňuji jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci:

tučně proložené – otázky J. Merce

proložené – já

ani tučně ani proložené – Mercův komentář , fialově moje poznámky): JAKUB MERC: Mé poslední otázky budou směřovat na Rusko. Myslíte si, že Rusko má v naší oblasti nějaký geopolitický zájem? RADIM VALENČÍK: Podle mě Rusko je, a ještě dlouho bude, v defenzivě, ono cítí to ohrožení, historicky se tomu vždycky dokázalo bránit, a já nevidím důvod, proč by se dneska nebránilo. Co je nejnebezpečnější, a to já říkám otevřeně, že aby místo Putina tam přišli jestřábové. Protože ti můžou být částečně dohodnutí s jestřáby na druhé straně. I v době Karibské krize se ukázalo, že tam byl problém ten, že Kennedy nevěděl, jestli to má pod kontrolou Chruščov a naopak. Mezi sebou to měli vyjasněné, jakmile se setkali, ale dneska se záměrně narušuje to, aby mohl Trump komunikovat s Putinem. Já píšu, trochu s nadsázkou, že tam probíhá hybridní občanská válka ve Spojených státech. Já si myslím, že bych nechal to Rusko vydýchat, ono má dost svých problémů, rozhodně rušení smlouvy o raketách středního doletu, která už stejně částečně neplatila, není rozumné. Ohrožuje nás to. Pod nějakým tlakem se u nás rozmístí, to nemusí být přímo v Česku, rozmístí se třeba v Polsku, a to se bude dát spustit taková malá jaderná válka, aniž by se do toho namočily Spojené státy.

Pokud vyjádření k NATO byla sporná, tak v tomto případě lze zcela očividně vidět, že je Valenčík proruský, přičemž opakuje oblíbený narativ (pro-) ruské propagandy, tedy, že Rusko je ublížená země zahnaná do kouta, která nedělá nic jiného, než že se brání vnějšímu útlaku. Jak jsem se již pokusil ukázat v rámci vyjasnění bezpečnostního kontextu, tak tento narativ je manipulativní a hlavně nesprávný, neboť Rusko se nebrání v pravém slova smyslu. Rusko je revizionistická mocnost, která se ve snaze zvýšit svou prestiž snaží prosadit svou dominanci v oblasti, kterou považuje za svou sféru vlivu. Valenčík nicméně obhajuje ruské počínání tím, že má Rusko na svou obranu právo, což je přesně to jak Rusko chce, aby momentálně bylo vnímáno.

JAKUB MERC: Říkáte, že Rusko může být zahnané do kouta. Myslíte si, že momentálně vykazuje samo nějakou činnost? Ptám se na to ve spojitosti s weby jako je Sputnik nebo Aeronet. Někteří říkají, že tady tyto weby zastávají na našem území ruský zájem a šíří ruskou propagandu. Co si o tom myslíte? RADIM VALENČÍK: Tak já si myslím, že povinností každé země je šířit svoji propagandu. Na tom není nic špatného. Já si myslím, že když stát se snaží nějak vysvětlit a prezentovat svoje kroky, šířit třeba i zkreslené nebo nepravdivé informace, tak je to legitimní právo státu a dělají to všichni. Co dělají naše média ve vztahu k vlastnímu obyvatelstvu? Myslím si ale, že jejich vliv je skutečně minimální. Já samozřejmě vnímám některé excesy ve Sputniku nebo kde jinde, že tam jsou ty velkoruské nálady. My si ale děláme iluze o sobě, ale na nás kdyby se někdo díval, tak si taky řekne, že jsme se zbláznili. Tak samozřejmě, že v té ruské mediální sféře ta sebelítost, až sebesprosazování se tam najde. Ale to snad dokáže normální člověk odfiltrvat ne? Zde pak Valenčík zachází ještě dál, když říká, že rozšiřování ruské propagandy je v pořádku a že je to logický krok, přičemž tato činnost je zde marginalizována tvrzením, že my jako země děláme to samé. Rozšiřování ruské propagandy je krok logický z hlediska Ruska, ale je v přímém rozporu s českými bezpečnostními zájmy. Na druhou stranu je zde poměrně dobré si všimnout i toho, že hovoří přímo o Sputniku jako nástroji ruské propagandy, což zmíním při hodnocení Sputniku. JAKUB MERC: Já se tedy ještě zeptám, částečně jsme na to již narazili, ale pro ujištění. Vy říkáte, že na propagandě není nic špatného. A řekl byste, že některá z těch tzv. alternativních médií mohou být cíleně propagandistická? RADIM VALENČÍK: No to určitě mohou být. Vždyť do toho někdo peníze určitě dává, do některých patrně i stát. Já nevím, jak se ten kanál jmenuje, Russian-něco, ale otázka je, jak jsou účinná. Podle mě, u nás je silná rezistence i u těch, kteří mají pozitivní vztah [nejspíše k Rusku], tak rezistence k tomu, aby se nechali zblbnout. Zde pak přímo uznává, že u nás může fungovat ruská propaganda, přímo placená a řízená Ruskem, přičemž jako příklad chtěl nejspíše uvést kanál RT, ale to je pouze můj odhad. Myslím ale, že se sem poměrně dobře dá zařadit i zmíněný Sputnik, který Valenčík jmenoval v předcházející odpovědi. Za povšimnutí pak opět stojí, že ačkoliv tuto skutečnost uznává, tak její význam zlehčuje. JAKUB MERC: Jen abychom si rozuměli, já teď nemyslel přímo ruská média, ale právě ta alternativní média na českém území. Myslíte si, že jsou nezávislá a dělají to z vlastního přesvědčení? RADIM VALENČÍK: Určitě tam není vazba na Rusko. Jestli vezmu Parlamentní listy, Novou republiku, Vaše věc, tak u nich si myslím, že to je spíše ten vzdor vůči blbostem a jednostrannostem, které jsou servírovány. Tedy ten pocit, který jsem se na svém vlastním příkladu pokusil popsat. Ale neviděl bych za tím víc. U zde zmíněných médií pak ale popírá vazbu na Rusko, čímž je konzistentní se svým názorem v úvodu tohoto rozhovoru, a tedy se dá říci, že obecně se kloní spíše k tomu, že alternativní mediální činnost v ČR je vedena ideovým přesvědčením. JAKUB MERC: Takže je to individuální projekt těch daných lidí, kteří to dělají? A jak se díváte na to, že tento individuální projekt může být využit v rámci té ruské propagandy? Zapadá do ní? RADIM VALENČÍK: Myslím, že ano, ale myslím, že to taky není účinné. Svalovat to, že si tu sami děláme blbosti na Rusko je podle mě alibismus. Zde pak uznává, že činnost alternativních médií může být zneužita ruskou propagandou, čímž potvrzuje, že si toho musí být vědom i u své vlastní činnosti. Tím také potvrzuje, že mu to nevádí, což je logické, pokud je sám proruský orientovaný. JAKUB MERC: Já vám děkuji za rozhovor. RADIM VALENČÍK: Tak jo, zdar Vaší práci. Co se týče shrnutí tohoto rozhovoru, tak Radim Valenčík začal tím, že se snažil tvářit jako objektivní vědec, který nechce být přímo spojován s revizionistickými a dezinformačními médii, a který se snaží ukázat, že představuje alternativu k mainstreamovým médiím, ale ne k systému. Na druhou stranu mu však očividně nevádí, že publikuje i právě v dezinformačních a revizionistických médiích, kterých se zastává, což už samo o sobě indikuje, že s nimi v podstatě žádný problém nemá, ale nejspíše se snaží chránit svůj vlastní obraz. Během rozhovoru se pak snažil působit umírněně, nejspíše aby nevyvolal pocit, že je revizionistou, přičemž si nedovoluje přímo tvrdit, že jím je. Nehlásí se ke snaze změnit poměry v ČR, ani ke snaze zajistit vystoupení naší země z EU a NATO, ale na druhou stranu vede dlouhodobou, poměrně ostrou a zároveň i manipulativní kritiku jak vůči NATO, tak vůči mainstreamovým médiím, které můžeme považovat za součást systému ČR. Netvrdím, že jen na základě tohoto jej lze označit za revizionistu, ale na druhou stranu je dobré brát v potaz, že se nemusí sám hlásit k revizionismu a zároveň může publikovat názory, které v konečném důsledku mohou k revizionismu vést. Jak již bylo řečeno, snaží se působit jako alternativa ve smyslu opozice vůči mainstreamovým médiím,

ovšem nelze zapomenout na fakt, že jeho kritika systému často postrádá relevantní argumenty, a naopak pracuje s nepravdivými či zkreslenými údaji. Zcela jasný je pak Valenčíkův přístup k Rusku, kdy je celkem jednoznačně zastávána proruská propagandistická linka vykreslující Rusko jako oběť zlého Západu a zároveň je otevřeně hájeno právo Ruska na šíření vlastní propagandy . V tomto bodě pak Valenčík uznává, že tato propaganda může na našem území existovat v přímé formě, kdy třeba web Sputnik je i dle jeho názoru řízen a placen z Ruska. Zároveň uznává, že činnost české alternativní mediální scény, kterou ovšem považuje za pracující samostatně, na základě vlastního ideologického přesvědčení, může být ruskou propagandou zneužita, v čemž ale prakticky nevidí problém. Toto pak opět zpochybňuje jeho sebe prezentaci jakožto nerevizionistické alternativy, neboť očividně nemá problém s tím, pokud má revizionistické sklony někdo jiný, přičemž taková dezinformační média podporuje tím, že jim umožňuje publikovat jeho texty. Pokud bych to měl shrnout, tak Radim Valenčík není otevřený revizionista , ačkoliv k určitému revizionismu může tendovat, ale rozhodně je proruský orientovaný jedinec, který napomáhá šíření proruské propagandy, kdy i v jeho textech lze najít manipulace a lži . Nejde sice o čistého dezinformátora srovnatelného s některými příklady uvedenými výše v této práci, neboť jeho činnost se zdá být sofistikovanější, ale zároveň nemá problém se spoluprací s některými čistými dezinformátory. Co se týče motivací Radima Valenčíka, tak je dobré vyzdvihnout, že on sám považuje za největší motivaci české alternativní mediální scény ideologické přesvědčení, přičemž tato motivace by se dala nejspíše aplikovat i na něj, neboť z jeho přístupu k Rusku a ruské činnosti lze usuzovat, že skutečně věří propagandě, kterou šíří. Na druhou stranu je ale také nutné připomenout, že z jeho odpovědi o vlastních motivacích se lze celkem důvodně domnívat, že svou roli hraje i ego, tedy určitá snaha zajistit si postavení a seberealizaci i po odchodu do důchodu. Ačkoliv bych si dovilil tvrdit, že tento důvod není tak velký jako ideologické přesvědčení, tak rozhodně jsou zde prvky této individuální motivace patrné. K tomu moje poznámky: Jakub Merc zkresluje můj výrok, když říká: "Valenčík zachází ještě dál, když říká, že rozšiřování ruské propagandy je v pořádku a že je to logický krok, přičemž tato činnost je zde marginalizována tvrzením, že my jako země děláme to samé. Rozšiřování ruské propagandy je krok logický z hlediska Ruska, ale je v přímém rozporu s českými bezpečnostními zájmy." – Mluvil jsem o tom, že "povinností každé země je šířit svoji propagandu" . A také to každá

země dělá. Každá země, ať je náš spojenec či protivník (v té či oné době a v té či oné míře konkurent či kooperující) se snaží před každou jinou zemí vytvářet svůj image. To je naprosto banální skutečnost. Pokud se z toho, že tuto banální skutečnost říkám, snaží Jakub Merc něco vyfabulovat, tak k tomu nemám co dodat. Formulace, která mě obviňuje z toho, že "otevřeně hájím právo Ruska na šíření vlastní propagandy" , je magořina nejtěžšího kalibru. Já jen uvedl, že každý stát šíří svoji vlastní propagandu, což je jedna z funkcí státu jako takového. Hlavní problém toho, kam se vyvinul způsob Mercova uvažování je ovšem v něčem jiném. Je to on, kdo bagatelizuje naše současné problémy, včetně problémů toho, jak země NATO řeší světové problémy, jak se vyvíjejí vztahy mezi zeměmi EU či situace v jednotlivých zemích EU, včetně naší. Místo, aby tyto problémy vnímal, hledal jejich příčiny a cestu řešení, za vším vidí "ruku Moskvy", případný všemocný časopis "Sputnik", který je schopen ovlivnit něčí myšlení. To je opravdu uvažování svazáků 50. let, ale nikoli na tehdejší akademické půdě (to by ani tehdy tam neprošlo), ale na svazáckých schůzích. K tomu dokážu na adresu těch, kteří uvažují jako on: VZPAMATUJTE SE!

Docent Radim Valenčík

Docent Radim Valenčík

Docent Radim Valenčík

Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7353-manipulatori-a-revizionisti-5-vsemocny-sputnik.html>

URL| <https://magazin.panobcan.cz/manipulatori-a-revizionisti-5-vsemocny-sputnik/>

Manipulátoři a revizionisti - 5: Všemocný Sputnik

8.12.2019 pravdive.eu str. 00

Docent Radim Valenčík Radim Valenčík 8.12.2019 blog autora Řízením osudu, které oprávněně bývá považováno za nevyzpytatelné, jsem se dostal k diplomové práci Jakuba Merce "Motivace české alternativní a dezinformační mediální scény k revizionistické aktivitě" zpracované na Univerzitě Karlově (**Fakulta sociálních věd**, Institut politologických studií, Katedra bezpečnostních studií). Její významnou část (12 stran) tvoří rozhovor se mnou a Mercův komentář.

Shodou okolností to bylo právě v době, kdy jsem pro jednu pracovní skupinu připravoval podklad o úrovni vzdělání na vysokých školách v ČR a současné době a kdy jsem jako příklad uváděl stav v oblasti závěrečných prací. Rozhovor, který J. Merc v práci uveřejnil, považuji za přínosný a Mercův komentář za poučný. Podrobný úvod k němu jsem uveřejnil v prvním dílu, viz: <http://radimvalencik.pise.cz/7346-manipulatori-a-revizionisti-1.html> Zveřejňuji jej v plném rozsahu a doplním svými poznámkami. Jedná se o část 3.2. nazvanou "Radim Valenčík – Blog Radima Valenčíka". Cituji z ní (pro lepší orientaci: tučně proložené – otázky J. Merce, proložené – já, ani tučně ani proložené – Mercův komentář, fialově moje poznámky): JAKUB MERC: Mé poslední otázky budou směřovat na Rusko. Myslíte si, že Rusko má v naší oblasti nějaký geopolitický zájem? RADIM VALENČÍK: Podle mě Rusko je, a ještě dlouho bude, v defenzivě, ono cítí to ohrožení, historicky se tomu vždycky dokázalo bránit, a já nevidím důvod, proč by se dneska nebránilo. Co je nejnebezpečnější, a to já říkám otevřeně, že aby místo Putina tam přišli jestřábové. Protože ti můžou být částečně dohodnutí s jestřáby na druhé straně. I v době Karibské krize se ukázalo, že tam byl problém ten, že Kennedy nevěděl, jestli to má pod kontrolou Chruščov a naopak. Mezi sebou to měli vyjasněné, jakmile se setkali, ale dneska se záměrně narušuje to, aby mohl Trump komunikovat s Putinem. Já píšu, trochu s nadsázkou, že tam probíhá hybridní občanská válka ve Spojených státech. Já si myslím, že bych nechal to Rusko vydýchat, ono má dost svých problémů, rozhodně rušení smlouvy o raketách středního doletu, která už stejně částečně neplatila, není rozumné. Ohrožuje nás to. Pod nějakým tlakem se u nás rozmístí, to nemusí být přímo v Česku, rozmístí se třeba v Polsku, a to se bude dát spustit taková malá jaderná válka, aniž by se do toho namočily Spojené státy. Pokud vyjádření k NATO byla sporná, tak v tomto případě lze zcela očividně vidět, že je Valenčík proruský, přičemž opakuje oblíbený narativ (pro-) ruské propagandy, tedy, že Rusko je ublížená země zahnaná do kouta, která nedělá nic jiného, než že se brání vnějšímu útlaku. Jak jsem se již pokusil ukázat v rámci vyjasnění bezpečnostního kontextu, tak tento narativ je manipulativní a hlavně nesprávný, neboť Rusko se nebrání v pravém slova smyslu. Rusko je revizionistická mocnost, která se ve snaze zvýšit svou prestiž snaží prosadit svou dominanci v oblasti, kterou považuje za svou sféru vlivu. Valenčík nicméně obhájí ruské počínání tím, že má Rusko na svou obranu právo, což je přesně to jak Rusko chce, aby momentálně bylo vnímáno. JAKUB MERC: Říkáte, že Rusko může být zahnané do kouta. Myslíte si, že momentálně vykazuje samo nějakou činnost? Ptám se na to ve spojitosti s weby jako je Sputnik nebo Aeronet. Někteří říkají, že tady tyto weby zastávají na našem území ruský zájem a šíří ruskou propagandu. Co si o tom myslíte? RADIM VALENČÍK: Tak já si myslím, že povinností každé země je šířit svoji propagandu. Na tom není nic špatného. Já si myslím, že když stát se snaží nějak vysvětlovat a prezentovat svoje kroky, šířit třeba i zkreslené nebo nepravdivé informace, tak je to legitimní právo státu a dělají to všichni. Co dělají naše média ve vztahu k vlastnímu obyvatelstvu? Myslíte si ale, že jejich vliv je skutečně minimální. Já samozřejmě vnímám některé excesy ve Sputniku nebo kde jinde, že tam jsou ty velkoruské nálady. My si ale děláme iluze o sobě, ale na nás kdyby se někdo díval, tak si taky řekne, že jsme se zbláznili. Tak samozřejmě, že v té ruské mediální sféře ta sebestřost, až sebestrosazování se tam najde. Ale to snad dokáže normální člověk odfiltrovat ne? Zde pak Valenčík zachází ještě dál, když říká, že rozšiřování ruské propagandy je v pořádku a že je to logický krok, přičemž tato činnost je zde marginalizována tvrzením, že my jako země děláme to samé. Rozšiřování ruské propagandy je krok logický z hlediska Ruska, ale je v přímém rozporu s českými bezpečnostními zájmy. Na druhou stranu je zde poměrně dobré si všimnout i toho, že hovoří přímo o Sputniku jako nástroji ruské propagandy, což zmíním při hodnocení Sputniku. JAKUB MERC: Já se tedy ještě zeptám, částečně jsme na to již narazili, ale pro ujištění. Vy říkáte, že na propagandě není nic špatného. A řekl byste, že některá z těch tzv. alternativních médií mohou být cíleně propagandistická? RADIM VALENČÍK: No to určitě mohou být. Vždyť do toho někdo peníze určitě dává, do některých patrně i stát. Já nevím, jak se ten kanál jmenuje, Russian-něco, ale otázka je, jak jsou účinná. Podle mě, u nás je silná rezistence i u těch, kteří mají pozitivní vztah [nejspíše k Rusku], tak rezistence k tomu, aby se nechali zblbnout. Zde pak přímo uznává, že u nás může fungovat ruská propaganda, přímo placená a řízená Ruskem, přičemž jako příklad chtěl nejspíše uvést kanál RT, ale to je pouze můj odhad. Myslím ale, že se sem poměrně dobře dá zařadit i zmíněný Sputnik, který Valenčík jmenoval v předcházející odpovědi. Za povšimnutí pak opět stojí, že ačkoliv tuto skutečnost uznává, tak její význam zlehčuje. JAKUB MERC: Jen abychom si rozuměli, já teď nemyslel přímo ruská média, ale právě ta alternativní média na českém území. Myslíte si, že jsou nezávislá a

dělají to z vlastního přesvědčení? RADIM VALENČÍK: Určitě tam není vazba na Rusko. Jestli vezmu Parlamentní listy, Novou republiku, Vaše věc, tak u nich si myslím, že to je spíše ten vzdor vůči blbostem a jednostrannostem, které jsou servírovány. Tedy ten pocit, který jsem se na svém vlastním příkladu pokusil popsat. Ale neviděl bych za tím víc. U zde zmíněných médií pak ale popírá vazbu na Rusko, čímž je konzistentní se svým názorem v úvodu tohoto rozhovoru, a tedy se dá říci, že obecně se kloní spíše k tomu, že alternativní mediální činnost v ČR je vedena ideovým přesvědčením. JAKUB MERC: Takže je to individuální projekt těch daných lidí, kteří to dělají? A jak se díváte na to, že tento individuální projekt může být využit v rámci té ruské propagandy? Zapadá do ní? RADIM VALENČÍK: Myslím, že ano, ale myslím, že to taky není účinné. Svalovat to, že si tu sami děláme blbosti na Rusko je podle mě alibismus. Zde pak uznává, že činnost alternativních médií může být zneužita ruskou propagandou, čímž potvrzuje, že si toho musí být vědom i u své vlastní činnosti. Tím také potvrzuje, že mu to nevádí, což je logické, pokud je sám prorusky orientovaný. JAKUB MERC: Já vám děkuji za rozhovor. RADIM VALENČÍK: Tak jo, zdar Vaší práci. Co se týče shrnutí tohoto rozhovoru, tak Radim Valenčík začal tím, že se snažil tvářit jako objektivní vědec, který nechce být přímo spojován s revizionistickými a dezinformačními médii, a který se snaží ukázat, že představuje alternativu k mainstreamovým médiím, ale ne k systému. Na druhou stranu mu však očividně nevádí, že publikuje i právě v dezinformačních a revizionistických médiích, kterých se zastává, což už samo o sobě indikuje, že s nimi v podstatě žádný problém nemá, ale nejspíše se snaží chránit svůj vlastní obraz. Během rozhovoru se pak snažil působit umírněně, nejspíše aby nevyvolal pocit, že je revizionistou, přičemž si nedovolují přímo tvrdit, že jím je. Nehlásí se ke snaze změnit poměry v ČR, ani ke snaze zajistit vystoupení naší země z EU a NATO, ale na druhou stranu vede dlouhodobou, poměrně ostrou a zároveň i manipulativní kritiku jak vůči NATO, tak vůči mainstreamovým médiím, které můžeme považovat za součást systému ČR. Netvrdím, že jen na základě tohoto jej lze označit za revizionistu, ale na druhou stranu je dobré brát v potaz, že se nemusí sám hlásit k revizionismu a zároveň může publikovat názory, které v konečném důsledku mohou k revizionismu vést. Jak již bylo řečeno, snaží se působit jako alternativa ve smyslu opozice vůči mainstreamovým médiím, ovšem nelze zapomenout na fakt, že jeho kritika systému často postrádá relevantní argumenty, a naopak pracuje s nepravdivými či zkreslenými údaji. Zcela jasný je pak Valenčíkův přístup k Rusku, kdy je celkem jednoznačně zastávána proruská propagandistická linka vykreslující Rusko jako oběť zlého Západu a zároveň je otevřeně hájeno právo Ruska na šíření vlastní propagandy. V tomto bodě pak Valenčík uznává, že tato propaganda může na našem území existovat v přímé formě, kdy třeba web Sputnik je i dle jeho názoru řízen a placen z Ruska. Zároveň uznává, že činnost české alternativní mediální scény, kterou ovšem považuje za pracující samostatně, na základě vlastního ideologického přesvědčení, může být ruskou propagandou zneužita, v čemž ale prakticky nevidí problém. Toto pak opět zpochybňuje jeho sebe prezentaci jakožto nerevizionistické alternativy, neboť očividně nemá problém s tím, pokud má revizionistické sklony někdo jiný, přičemž taková dezinformační média podporuje tím, že jim umožňuje publikovat jeho texty. Pokud bych to měl shrnout, tak Radim Valenčík není otevřený revizionista, ačkoliv k určitému revizionismu může tendovat, ale rozhodně je prorusky orientovaný jedinec, který napomáhá šíření proruské propagandy, kdy i v jeho textech lze najít manipulace a lži. Nejde sice o čistého dezinformátora srovnatelného s některými příklady uvedenými výše v této práci, neboť jeho činnost se zdá být sofistikovanější, ale zároveň nemá problém se spoluprací s některými čistými dezinformátory. Co se týče motivací Radima Valenčíka, tak je dobré vyzdvihnout, že on sám považuje za největší motivaci české alternativní mediální scény ideologické přesvědčení, přičemž tato motivace by se dala nejspíše aplikovat i na něj, neboť z jeho přístupu k Rusku a ruské činnosti lze usuzovat, že skutečně věří propagandě, kterou šíří. Na druhou stranu je ale také nutné připomenout, že z jeho odpovědí o vlastních motivacích se lze celkem důvodně domnívat, že svou roli hraje i ego, tedy určitá snaha zajistit si postavení a seberealizaci i po odchodu do důchodu. Ačkoliv bych si dovilil tvrdit, že tento důvod není tak velký jako ideologické přesvědčení, tak rozhodně jsou zde prvky této individuální motivace patrné. K tomu moje poznámky: Jakub Merc zkresluje můj výrok, když říká: "Valenčík zachází ještě dál, když říká, že rozšiřování ruské propagandy je v pořádku a že je to logický krok, přičemž tato činnost je zde marginalizována tvrzením, že my jako země děláme to samé. Rozšiřování ruské propagandy je krok logický z hlediska Ruska, ale je v přímém rozporu s českými bezpečnostními zájmy." – Mluvil jsem o tom, že "povinností každé země je šířit svoji propagandu". A také to každá země dělá. Každá země, ať je náš spojenec či protivník (v té či oné době a v té či oné míře konkurent či kooperující) se snaží před každou jinou zemí vytvářet svůj image. To je naprosto banální skutečnost. Pokud se z toho, že tuto banální skutečnost říkám, snaží Jakub Merc něco vyfabulovat, tak k tomu nemám co dodat. Formulace, která mě obviňuje z toho, že "otevřeně hájím právo Ruska na šíření vlastní propagandy", je magořina nejtěžšího kalibru. Já jen uvedl, že každý stát šíří svoji vlastní propagandu, což je jedna z funkcí státu jako takového. Hlavní problém toho, kam se vyvinul způsob Mercova uvažování je ovšem v něčem jiném. Je to on, kdo bagatelizuje

naše současné problémy, včetně problémů toho, jak země NATO řeší světové problémy, jak se vyvíjejí vztahy mezi zeměmi EU či situace v jednotlivých zemích EU, včetně naší. Místo, aby tyto problémy vnímal, hledal jejich příčiny a cestu řešení, za vším vidí "ruku Moskvy", případný všemocný časopis "Sputnik", který je schopen ovlivnit něčí myšlení. To je opravdu uvažování svazáků 50. let, ale nikoli na tehdejší akademické půdě (to by ani tehdy tam neprošlo), ale na svazáckých schůzích. K tomu dokážu na adresu těch, kteří uvažují jako on: VZPAMATUJTE SE! Docent Radim Valenčík Docent Radim Valenčík Docent Radim Valenčík Zdroj: <http://radimvalencik.pise.cz/7353-manipulatori-a-revizionisti-5-vsemocny-sputnik.html>

URL| <https://pravdive.eu/news/164530/manipulatori-a-revizionisti-5-vsemocny-sputnik>

Za čtvrt roku v cizině s batoletem jsme utratili stejně, jako kdybychom zůstali v Česku, říká Lucie

8.12.2019 denikn.cz str. 00 Česko

Tereza Mynářová

V zahraničí ještě nebyla levná data, tak jsem závisela hlavně na tom, zda zastavíme u nějaké internetové kavárny, popisuje novinářka Lucie Römer z Kutné Hory svoji tříměsíční cestu s manželem a ročním synem po Balkáně. Její příběh je součástí seriálu, v němž popisujeme, jak čeští rodiče zvládají skloubit péči o malé děti a kariéru.

Lucie se Simonem cestovali vždy. Dlouhodobě plánovali, že jednou chtějí vyrazit na opravdu dlouhou cestu. Příležitost se jim na to naskytla v době, kdy mnoho jiných naopak své cestovatelské plány odkládá na neurčito – když se jim narodil syn. Jenže právě v té době mohl Simon nastoupit na rodičovskou dovolenou a Lucie průběžně psát texty pro redakci svého domovského týdeníku.

Protože rodina cestovala dodávkou a v první půlce dovolené byla ještě zima, většinu času trávili všichni v jedné malé místnosti. „Když někdo z nás dostal ponorku, pomáhalo, když na chvíli zmizel. Já jsem ale ten čas většinou využila na psaní,“ dodává čtyřiatřicetiletá Lucie. Na cestě tak na sebe měla ještě méně času než během klasické rodičovské dovolené v Česku.

Dohromady napsala z ciziny čtyři články, například o albánském městě Berat nebo o válečných památnících v Bosně a Hercegovině. Práce ji bavila, a když se naskytlo zajímavé téma, přišlo jí škoda ho nevyužít. Finančně ale pro ni práce během cesty příliš výhodná nebyla. Na tuto dobu totiž na rodičovskou dovolenou nastoupil její muž, takže zároveň musela jako osoba samostatně výdělečně činná platit nemalé zálohy.

Balkán, bejby!

V rámci tříměsíční dovolené procestovala Lucie se svým partnerem a ročním synem Rakousko, Slovinsko, Chorvatsko, Bosnu a Hercegovinu, Srbsko, Makedonii, Albánii, Řecko, Bulharsko, Rumunsko, Maďarsko a Slovensko. Zhruba v půli cesty k nim do dodávky navíc přibýlo štěně, které se s nimi vrátilo i domů. O cestě následně napsala knihu *Balkán, bejby!*, kterou letos vydalo nakladatelství Albatros.

Protože si otec mohl kvůli pracovním povinnostem vybrat tuto dovolenou jen v určitou dobu, vyrazila rodina do zahraničí už začátkem března. „Tak jsme chtěli kvůli dítěti někam, kde bude co nejtepleji,“ vysvětluje Lucie, proč si vybrali právě Balkán. Zvažovali ještě Španělsko nebo Portugalsko, nakonec ale rozhodly nižší ceny jihovýchodní Evropy.

Nedostatek vody a strach z hadů

Lucie na syna během cesty musela dávat mnohem větší pozor. „Na jihu byla spousta hadů, narazila jsem asi na čtyři. Bála jsem se, když si syn hrál někde v listí.“ Stejně tak měla strach, že se něco stane ve chvíli, kdy nebude dostatečně blízko nemocnice. „Při každém zakašlání jsme tedy mnohem více pozorovali, jestli se něco neděje, zatímco doma bych to většinou nechala být,“ připouští Lucie.

Obtížnější to bylo také s hygienou. „Obvykle jsme spali mimo kempy a většina jich byla takto brzy z jara stejně zavřená, horské prameny začaly až v Bosně. Shánět vodu, abychom mohli syna vykoupat, byl tedy zpočátku docela problém,“ říká Lucie. Voda ještě nebyla ani v kohoutcích na benzinových pumpách, takže ji nejčastěji získávali v myčkách aut nebo od místních.

Za jednu z výhod cestování Lucie považuje, že zabavit malé dítě bylo mnohem snazší než doma. Foto: Archiv Lucie Römer

Za hlavní přednost dlouhodobého cestování naopak považuje, že rodina byla pohromadě. „Syn by jinak asi neměl tu možnost mít u sebe tři měsíce nonstop oba rodiče. S mužem mají dodnes skvělý vztah,“ tvrdí Lucie. Zároveň bylo na cestě mnohem snazší syna zabavit, protože měl neustále nové podněty. „Reagoval na věci, kterých si my už nevšímáme. Že na jihu byly větší šišky, nebo na bezzubé babičky v šátcích, které do něj z legrace šťouchaly holí.“

Podobnou cestu podle ní zvládne každá rodina, která má buď obytné auto nebo si ho může dovolit koupit. „My jsme pořídili dodávku, což byl poměrně velký výdaj. Po návratu se nám ale podařilo auto prodat tak, že se nám vrátilo i to, co jsme do něj investovali,“ uvádí Lucie. Tehdejší byt v Praze během své nepřítomnosti se souhlasem majitelky pronajali, takže se vyhnuli zbytečnému placení nájmu. „Co bychom tu dali za bydlení, jsme utratili za benzin a nějaké nákupy během cesty.“ Celkově je tak dovolená nestála o nic víc, než kdyby tu dobu strávili v Česku.

Po první pracovní cestě jsem zpomalila

Než rodina odjela na Balkán, trávila Lucie mateřskou a rodičovskou dovolenou hlavně péčí o miminko, s redakcí svého domovského týdeníku spolupracovala jen externě. „Ještě před narozením syna jsem měla představu, že brzy začnu opět intenzivně pracovat, protože při naší profesi to alespoň částečně jde a člověk nemusí strávit veškerý a pevně daný pracovní čas v kanceláři,“ říká. V první řadě nechtěla přijít o kontakty, které předtím během pěti let práce v časopise získala, kromě toho bylo cílem přispět do rodinného rozpočtu.

Na první služební cestu vyrazila, když byly synovi tři měsíce. „Jela jsem s ním do Berlína na reportáž o otcovských centrech. Jsou to místa, kde se scházejí otcové na mateřské dovolené, protože v Německu se mnohem více stíždají se ženami.“ Třídenní „výlet“ ale byl náročnější, než čekala. „Během těch rozhovorů s otci jsem občas kojila, což asi nebylo optimální pro nikoho,“ vzpomíná. Zabrat jim dala i cesta vlakem. „České dráhy zapojily jiné vagony, takže celou cestu zpět jsem seděla s miminkem na zemi před záchodky,“ popisuje Lucie.

Přečtete si také Ve Vídni máme nesrovnatelně lepší podmínky. Město mi zaplatilo vzdělávání na rodičovské a najít poloviční úvazek nebyl problém, říká Lenka

Po této zkušenosti své pracovní tempo hodně zvolnila. „Přehodnotila jsem to a novinařině jsem do synových prvních narozenin věnovala jen minimum času, v průměru tak hodinu dvě denně,“ říká. „Vyhovovalo mi to tak. Kdybych chtěla pracovat víc, určitě by to šlo.“ Na rozhovor s sebou vzala syna ještě několikrát, vždy to ale podle ní bylo složité. „Konaly se v různých kavárnách, někdy se syn rozbrečel, většinou tam nebyl dětský koutek, tak se motal mezi stoly.“

Kromě občasného psaní článků se ještě po celou dobu – i během cesty na Balkán – věnovala webu Vysokeskoly.cz, kde tehdy vedla pětičlennou redakci. „Ale to byl malý projekt, většina komunikace probíhala elektronicky, což bylo jednodušší než někam chodit s dítětem,“ dodává.

Z chůvy přes internet jsem měla strach

Během prvního roku pracovala hlavně v době, kdy dítě spalo, případně když se partner vrátil z práce dřív nebo si vzal home office. Novinařině se začala zase více věnovat až v době, kdy byl syn starší a mohla jej snáze dávat hlídat. „Zhruba od jeho roku a půl začal chodit jednou týdně na dopoledne do dětské skupiny a na jedno dopoledne k chůvě,“ říká s tím, že oba prarodiče měla rodina daleko.

V té době se začala také věnovat doktorskému studiu na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. „Našla jsem chůvu hned naproti škole, takže jsem ji potřebovala vážně jen na čas, kdy jsem studovala.“ Chůvu hledala nejprve mezi svými známými, když neuspěla, oslovila „hlídačku“ přes internet.

Přečtete si také S jedním dítětem vše krásně fungovalo, namlsali se a chtěli další. Teď čekají třetí a marně hledají chůvu

„Poprvé to byl hodně divný pocit. Když dáte dítě do nějaké instituce, jsou registrovaní a nejde o někoho anonymního. Ale najít si někoho na webu a svěřit mu dítě, když nevíte, zda je jeho profil pravdivý, nebylo úplně jednoduché.“ Syn si ale chůvu oblíbil a chodil k ní déle než rok.

O plném návratu do zaměstnání Lucie neuvažovala ani v době, kdy už bylo možné syna častěji hlídat. „Plánovali jsme druhé dítě, nechtěla jsem nastupovat třeba jen na půl roku. A stále více jsem zvládala psát externě i při mateřské, vyhovovalo mi to,“ vysvětluje. Spoustu času jí také zabralo studium a výuka mediální výchovy, například v rámci univerzity třetího věku. Zároveň připomíná, že i doktorát je způsob, jak si přivydělat – studenti dostávají každý měsíc několikatisícové stipendium.

Místo cestování teď opravujeme dům

Na začátku tohoto roku si Lucie ve škole domluvila volnější režim a zvolnila i pracovní, protože se jí narodil druhý syn. „Po zkušenosti s prvním dítětem jsem byla rozhodnutá, že je lepší se do věcí pouštět pomalu a raději si toho zkraje neplánovat moc.“

Více se zase začala zapojovat až od září, celý tento semestr věnuje například mediálně výchovnému výzkumnému projektu na Obchodní akademii a Střední odborné škole generála Františka Fajtla v Lounech. Do výuky s sebou bere i mladšího syna. „To prostředí je tomu ale hodně nakloněné, vyloženě mi to nabídli. Syn si většinou hraje na dece nebo ho mám v nosítku, a když je nejhůř, odběhnu a výuku převzou ostatní učitelé, se kterými hodiny společně vedeme,“ dodává.

Přečtete si také Číhala jsem na každou volnou chvíli, říká Martina z jižní Moravy. Kromě dvou dětí se starala o obec s tisíci obyvateli

Ještě před narozením druhého dítěte se navíc rozhodla napsat knihu o zmiňované výpravě na Balkán. „Od šestinedělí jsem ji ještě průběžně přepisovala a domlouvala se s vydavatelstvím, takže letos času na články ubylo,“ dodává s tím, že aktuálně objíždí i různá autorská čtení a besedy. Kromě toho rodina rekonstruuje dům a vzhledem k tomu, že je manžel Němec, se Lucie do oprav intenzivně zapojuje. Například domlouvá řemeslníky nebo nakupuje materiál.

Veškerá práce, tedy hlavně studium a propagace knihy, jí teď zabere v průměru čtyři až pět hodin denně. Starší syn, kterému budou na jaře čtyři roky, chodí třikrát týdně do školky. S hlídáním jí často pomáhá její sestra, protože muž, který teď dělá projektového manažera v německé škole v Praze a vede tam knihovnu, už flexibilní pracovní dobu nemá.

Výhledově by Lucie ráda podnikla další dlouhodobou cestu do zahraničí – hlavně proto, aby dopřála čas s tátou i druhému synovi. „Momentálně ale veškerá naše energie, čas i finance směřují do rekonstrukce domu, takže pokud to vyjde, nejspíš až v závěru současné rodičovské dovolené,“ předpokládá.

Pokud se chcete podělit o své zkušenosti se zvládáním rodičovství a práce, případně doporučit někoho ze svého okolí, napište nám, prosím, na e-mail tereza.mynarova@denikn.cz.

URL| <https://denikn.cz/242815/za-ctvrt-roku-v-cizine-s-batoletem-jsme-utrtili-stejne-jako-kdybychom-zustali-v-cesku-rika-lucie/>

Setkání ukrajinského a ruského prezidenta

9.12.2019 ČT 24 str. 07 22:00 Události, komentáře

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Jak zajistit mír na Ukrajině? Poprvé tváří tvář o tom jednali nynější prezidenti Ruska a Ukrajiny. Setkání zprostředkovali lídři Francie a Německa, tedy v rámci takzvané normandské čtyřky. V Moskvě je zpravodaj Miroslav Karas. Miroslave, konečný výstup politici už několikrát odložili. Co to značí o průběhu i snaze dosáhnout nějaké shody? Znamená to, že ta snaha je přece jen dosti vzdálená?

Miroslav KARAS, redaktor

Znamená to především, že si mají co říct. Nezapomeňme ale dodat, že to jednání neprotahují jenom Zelenskyj s Putinem. Každý z nich se přece sešel jak s Merkelovou tak s Macronem. Prakticky mluví všichni se všemi a k tomu zpoždění může dojít. Pokud jde o jednání prezidentů Ukrajiny a Ruska, zda k nějakému posunu či k větší snaze řešit situaci mohlo dojít je otázkou. Plánováno bylo to setkání na 45 minut. Zahraničněpolitický poradce Putina Ušakov řekl, že ale nejsou nijak rozhovory časově omezeny, že mohou trvat dlouho. A nakonec trvaly hodinu. Na to, že se viděli oba dva poprvé, určitě došlo k několika zdvořilostní frázím, určitě mluvili rusky, protože Zelenskyj mluví rusky lépe než ukrajinsky. Ale je těžké říct teď ještě před jejich závěrečným vystoupením, zda se na něčem dohodli. Protože přece jenom ta rozdílná stanoviska byla zřetelná. Ještě před odjezdem do Paříže 1. či druhý vysílali signály o tom, že budou tvrdě jednat. Že nebudou v ničem ustupovat. Že Zelenskyj dokonce prohlásil, že pokud se nepodaří dosáhnout nějakého řešení, že je Kyjev ochoten a schopen postavit zeď kolem Donbasu, kolem regionu, který ovládají prorusí separatisté. Kreml řekl, že bude postupovat tvrdě a že o nějakých ústupcích zatím nelze hovořit. Takže raději je potřeba počkat, zda ta chemie, o nichž někteří hovoří, že snad existuje určitě lépe než mezi Porošenkem a Putinem, zda ta chemie bude natolik vlivná, natolik pozitivní, aby opravdu došlo k nějakému posunu. Myslím si, že raději se dívat skepticky na ten výsledek pochopitelně, dokud ho nebudeme znát.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

No ale zkusme zaskupulovat. Může ta chemie vést ukrajinského prezidenta třeba k ústupkům? On už naznačil, že by k nim možná ochotný byl, ale že by za to žádal třeba propuštění všech zbývajících vězňů. Jak moc je tahle alternativa reálná?

Miroslav KARAS, redaktor

Reálné je to, že by mohlo dojít k propuštění vězňů. Není to cíl pouze Kyjeva, ale současně Moskvy. Na obou stranách na Donbasu, ať už na straně separatistů či vládních jednotek, jsou stovky vězňů. Jsou vězňové několik let, čekají na své propuštění. Tohle opravdu reálné může být. Ale už méně reálné jsou ústupky, o nichž jsem hovořil. Zelenskyj nejenže hrozí postavením nějaké zdi, ale především chce, aby volby, které by se měly na tom území konat, by se měly konat v době, kdy bude mít plnou kontrolu nad nimi Kyjev. Tedy něco, co Moskva od roku 2014 odmítá připustit. Stejně jako kontrolu nad východní hranicí Ukrajiny s Ruskem. Ukrajina dnes nekontroluje více než 400 km hranic se svým sousedem, kde míří vojenská technika i lidé z Ruska na Ukrajinu. Otázkou tedy je, zda něco reálné je potřeba si sednout ke stolu a vyřešit krok po kroku něco, co se nepodařilo vyřešit 5 let. A myslím si, že během dnešní schůzky v Paříži k nějakému zásadnímu průlomům nedorazí.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Za informace děkuji Miroslavu Karasovi, našemu zpravodaji. A u tématu zůstáváme.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Ano, tentokrát Janem Šírem z institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý večer.

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Dobrý večer.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Volodymyr Zelenskyj a Vladimir Putin se na sebe snad ani nepodívali poté, co se, nebo v okamžiku, kdy se ocitli před novináři. Dokonce nedošlo ani na podání si ruky. O čem to vypovídá?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Myslím si, že to nevypovídá o ničem, protože nevíme podrobnosti ohledně samotného obsahu jednání. A fotografie pro novináře, to je velice specifický žánr. Co mám informace, co zaznamenaly zahraniční agentury, tak k tomu podání rukou došlo mimo kamery či fotoaparáty korespondentů na místě ještě předtím, než vůbec ty rozhovory započaly.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

U Volodymyra Zelenského se všeobecně očekávalo, že bude vůči Rusku vstřícnější, než byl jeho předchůdce Petro Porošenko a ústupnější. Máte pocit, že se tak děje?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Určitě existují takové obavy a ta schůzka, která se koná dnes v Paříži, byla z ruské strany podmíněna právě vyplněním některých kroků ze strany Ukrajiny. Tyto kroky Zelenskyj skutečně vyplnil. Jedná se tedy zejména o souhlas Ukrajiny s tím takzvaným Steinmeierovým plánem, který měl do určité míry specifikovat to sekvencování jednotlivých kroků té politické části balíku minských dohod, zejména Minsk 2. Zároveň Zelenskyj co by, aspoň tak je to vydáváno z té oficiální ukrajinské strany, souhlasil s tím, že Ukrajina v experimentálním režimu odvede své jednotky od té linie kontaktu nebo linie fronty. Dochází k tomu rozvedení vojsk na třech úsecích té fronty, takže jednoznačně vstřícnější je a napovídá tomu i ta rétorika, ale s tím jsou spojeny ty velké obavy, které ohledně možných výsledků tohoto summitu panují zejména na Ukrajině.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Emmanuel Macron tlačí ze západních státníků nejvíce zrušení sankcí vůči Rusku a dal ruskému prezidentovi jasně najevo, že záleží jen na něm a na jeho vstřícných krocích, jestli se jednání v tomto směru pohnou kupředu. Myslíte si, že vyvíjí stejný tlak i na Zelenského, aby také co nejvíce ustoupil a opravdu k nějaké dohodě, k nějakému posunu v tomto tématu došlo?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Je to opět jedna z těch obav, které zaznívají ve světle zejména posledních kroků prezidenta Macrona. Tady prezident Macron se v posledních měsících ukazuje nejenom jako určitý tlumočnický hlas některých přání pana Putina v západní Evropě, ale zároveň se začal velice ostře vymezovat i vůči Spojeným státům a začal poměrně razantně kritizovat NATO, což samozřejmě vzbuzuje obavy nejenom na Ukrajině, ale i v těch zemích toho východního křídla Severoatlantické aliance, které sousedí s Ruskem, a které jsou nejvíce ohroženy s tím stávajícím ruským tlakem. Co se týče té otázky sankcí, tak si myslím, že odpověď je malinko složitější. Jedná se

o to, že ty sankce, které jsou přivázány k té situaci na východě Ukrajiny a byly ze strany evropské rady připoutány ke kompletnímu naplnění minských dohod, to znamená v případě, že by došlo k nějakému uvolnění sankčního tlaku, který je spojen s tím konfliktem, který probíhá na východní Ukrajině, aniž by došlo k plnému naplnění minských dohod, tak by to samozřejmě byla fatální rána pro věrohodnost, pro kredibilitu celého západu a situaci ve východní části Ukrajiny by to, dost možná i v jiných regionech, pouze zhoršilo, než aby nás to přiblížilo více k tomu mírovému urovnání, o kterém všichni zúčastnění hovoří, že je to jejich cílem.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Jaká je tedy situace na Ukrajině? Jaká panuje situace mezi lidmi, kteří tam žijí? Do jaké míry jsou unaveni právě toutle tou situací, do jaké míry jsou unaveni válkou?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Zase tady musíme rozlišovat mezi obyvateli, kteří se nacházejí přímo v té zóně ozbrojeného konfliktu na těch územích, které jsou momentálně okupované ruskou armádou a mezi zbytkem Ukrajiny. Nicméně určitá únava tu je, minimálně podle těch průzkumů, ke kterým čas od času dochází, které jsou prováděny fenoménem, který je společný, dá se říci, pro celou Ukrajinu. A v této souvislosti je asi potřeba připomenout, že Zelenskyj právě vyhrál volby v dubnu tohoto roku a jeho strana vyhrála parlamentní volby následně v červenci tohoto roku s tím, s tím, že učiní válce přítrž, přinese skutečně mír na Ukrajinu a teď se ukazuje, že to nebude tak snadné. To za první. A za druhé že aby se dokázal z tohoto slibu nějakým způsobem vyvázat, nebo ho naplnit, tak by musel činit kroky, se kterými jsou spojeny obavy. To znamená ústupky vůči ruské straně, bez jejíhož příznivého postoje samozřejmě žádné urovnání konfliktu myslitelné není.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

No a jak o tomto konfliktu podle vás v Kremlu přemýšlejí? Chtějí ho udržovat, dejme tomu, v rovině nějaké nízké intenzity, víceméně ho zakonzervovat, že by to pro ně bylo vlastně nejlepší možná varianta, nebo ho časem ještě vyhrotit a dosáhnout nějakých větších územních zisků?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Tak ta možnost eskalace tady samozřejmě existuje. Když se podíváme na to, kde Rusko má rozmístěny svoje síly, tak podél vlastně celých ukrajinských hranic je rozmístěno více než momentálně tedy 50 000 vojáků ve vysokém stupni bojové pohotovosti. Což samozřejmě je síla, která je součástí buďto psychologického nátlaku, nicméně může být samozřejmě použita pro případnou intervenci, která by měla otevřenější formy, než jak tomu probíhá teď. O co ruské straně jde tady samozřejmě můžeme spekulovat. Nicméně já si myslím, že momentálně Rusku jde o zafixování těch stávajících zisků, včetně územních zisků, současně Rusku jde o to. Někým způsobem imitovat diplomatický proces tak, aby to otevřelo cestu mimo jiné třeba k úvahám o možném zrušení nebo zmírnění sankcí a takovým dalším krokem samozřejmě je přeměnit Donbas v nástroj permanentního nátlaku vůči Ukrajině tak, aby Ukrajinu bylo možno kdykoliv destabilizovat a tímto způsobem bylo možno i omezit třeba, nejenom pole pro manévr na straně kyjevské vlády, ale zejména i možnosti provádět tolik potřebné reformy a pokračovat v tom nastoupeném sbližování se západními strukturami, včetně Evropské unie a NATO.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Ještě poslední záležitost. Miroslav Karas v tom předchozím vstupu mluvil o tom, že se stále jednání prodlužuje. Co by bylo úspěchem, jaký by musel být výstup, abychom mohli tuto schůzku označit za úspěšnou?

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, FSV Univerzity Karlovy

Já si myslím, že úspěchem by bylo, kdyby žádná dohoda dosažena nebyla, protože mám důvodné pochybnosti o tom, že Rusko ustupovat nehodlá a jakýkoliv ústupek vůči Rusku by mohl mít drastické dopady nejenom pro Ukrajinu, ale zejména pro stvrzení toho drastického narušení vůbec celého systému mezinárodního práva a

mezinárodních vztahů, ke kterému došlo právě v důsledku té ruské ozbrojené intervence na východě Ukrajiny a předtím na Krymu.

Daniela PÍSAŘOVICOVÁ, moderátorka

Děkuju vám za rozhovor a hezký večer. Na shledanou.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, FSV Univerzity Karlovy

Děkuju za pozvání.

Kandidátka na premiéra Sanna Marinová, by se v případě potvrzení ve funkci, mohla stát současnou nejmladší premiérkou ve světě

9.12.2019 ČRo Plus str. 05 17:10 Den podle...

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Finská ministryně dopravy a komunikací Sanna Marinová, kterou v neděli vládní sociálnědemokratická strana Finska zvolila kandidátkou na premiéra, by se v případě potvrzení ve funkci mohla stát současnou nejmladší premiérkou ve světě, nejmladší osobou předsedající finské vládě a také třetí ženou v tomto úřadě. Finskou vládní koalici teď pravděpodobně povede 5 převážně mladých žen na čele koaličních stran. Ve funkci by měl Marinová vystřídat Anttiho Rinna, který odstoupil minulý úterý poté, co se jeho vláda dostala pod tlak v souvislosti s dvou týdně stávkou poštovních úředníků. Ta se rozšířila i do letectví a dalších odvětví. Postup sociálních demokratů při řešení tohoto problému pak kritizoval koaliční partner Liberální strana finský střed s tím, že premiér ztratil důvěru. No a mým dalším hostem je teď Barbora Skálová z katedry ruských a východoevropských studií institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, já vás srdečně zdravím dobrý den. Dobrý den pojďme nejprve stručně k odchodu Anttiho Rinna. Byl nevyhnutelný? Musel odejít?

Barbora SKÁLOVÁ, z katedry ruských a východoevropských studií institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No, tak to záleží samozřejmě na úhlu pohledu. Pokud bychom se na to koukali z české perspektivy, tak ten důvod odchodu premiéra Rinneho by se nám mohl zdát poněkud malicherný, vzhledem k tomu, jaká je situace v České republice, naopak Finové by asi těžko rozuměli tomu, jakým způsobem to vypadá u nás, takže z toho finského pohledu tam ten odchod těch politiků bývá poměrně častý i z důvodů, které se nám z našeho českého pohledu mohou zdát jako malicherné.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Povězte čím to, že sociální demokraté ze svého středu vybrali právě Sannu Marinovou. Nabízelo se to proto, že ona už Anttiho Rinna v minulosti zastupovala?

Barbora SKÁLOVÁ, z katedry ruských a východoevropských studií institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano, ona byla vlastně takovým nejpřirozenějším a nejpřirozenějším výběrem, protože ona byla jednak teda místopředsdkyně sociálních demokratů a potom vlastně, jak jste správně uvedla, zastupovala Antti Rinneho minulý rok, když byl na dlouhodobé nemocenské dovolené. Nebo ano na nemocenské, takže ona byla takovým přirozeným kandidátem, nicméně tam byli dva kandidáti na ten post premiérský a ona teda vyhrála to hlasování předsednictva sociální demokracie poměrně těsně, nicméně teda byla vybrána nebo nástupkyně.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Dá se říci, podle vás paní Skálová, že Marinová už má i přes své mládí dost zkušeností z vysoké politiky díky řízení ministerstva dopravy, takže by jí nikdo věk, natož pak to, že je žena vlastně neměl vyčítat?

Barbora SKÁLOVÁ, z katedry ruských a východoevropských studií institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Ano. Ona je velmi zkušenou političkou, ona už vlastně předtím, než se stala poslankyní v roce 2015 a než se stala ministryní dopravy, tak ještě vedla třetí největší finské město Tampere, takže ona byla vlastně starostkou nebo primátorkou města Tampere, kterou se stala v 27 letech, takže ona je opravdu velmi zkušenou političkou a takže její věk jí nikdo nevyčítá a už vůbec ne to, že by byla žena, to je věc kterou, kterou ve finském veřejném prostoru vůbec si snad nikdo nedovolí komentovat.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Já ještě dodám, i když je to vlastně nepodstatný detail, ale přece jen Marinová se narodila v roce 1985 do rodiny osob stejného pohlaví. Pak tedy po vysoké škole byla zvolena do rady města Tampere pak, jak jste zmínila, se stala jeho starostkou a roku 2015 byla zvolena do finského parlamentu. Není vdaná, ale má dítě se svým dlouholetým partnerem. Přece jen takovéto informace by, nikoliv ve Finsku, ale u nás a na východ od našich hranic, by mohly některé konzervativnější občany popudit. Ve Finsku nic takového nehrozí ani bulvár třeba neprobírá nebo neprobíral to, že vyrostla v rodině s homosexuálními rodiči nebo tak něco?

Barbora SKÁLOVÁ, z katedry ruských a východoevropských studií institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já teda se přiznám, že finský bulvár nečtu, takže nemůžu vyloučit, že se tam tomuhle tématu někdo věnoval, ale upřímně řečeno, si to neumím úplně představit, protože vlastně to její pozadí, jak jste sama říkala u nás v České republice nebo řekněme ve střední a východní Evropě by mohl vzbuzovat určité, řekněme, zvednutí obočí, ale ve Finsku je to něco naprosto přirozeného a normálního, takže si neumím úplně představit, že by jí to nějakým způsobem snižovalo její politickou kredibilitu například.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Ale přece jen Sana Marinová teď bude pátou ženou na čele jedné z koaličních stran, protože těch stran ve vládě je tam ve Finsku 5, to je také poměrně neobvyklé. A já si říkám, že už to nevypadá na náhodu, to není partní zastoupení půl napůl nebo 3 ku 2, proč si finské politické strany do svého čela volí ženy?

Barbora SKÁLOVÁ, z katedry ruských a východoevropských studií institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

No zase to je vlastně otázka, kterou bych mohla klidně obrátit a zeptat se, proč si české politické strany volí do svého do svého čela samé muže a jestli je to náhoda. Já si myslím, že to je...

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

U nás ne, u nás to určitě není náhoda, jak je to ve Finsku? Mohlo to být ve Finsku náhoda?

Barbora SKÁLOVÁ, z katedry ruských a východoevropských studií institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já si myslím, že to náhoda do jisté míry je, protože Finové prostě přestali mít předsudky vůči ženám ve vysokých politických funkcích a prostě si do těch politických funkcí volí ty, který jim přijdou jako nejschopnější. Rozhodně to není výsledek nějakých kvót nebo nějakého nějaké pozitivní diskriminace. Finové prostě k tomu v

průběhu let dospěli, že na tom pohlaví opravdu záleží a přestali mít vůči politikům mít jakékoliv předsudky. Já si myslím, že vlastně té rovnosti v tom politickém zastoupení, rozhodování dosáhneme až v okamžiku, kdy se přestaneme ptát, proč si volíme čel stran ženy. Já myslím, že ta otázka v podstatě vlastně jako nedává vůbec smysl.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Já vám rozumím, ale já je kladu, některé otázky kladu i proto, abych získala důležitou odpověď.

Barbora SKÁLOVÁ, z katedry ruských a východoevropských studií institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já rozumím, že v tom českém v tom českém prostředí ta otázka dává smysl, ale.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Povězte mi, ale přece jen Finsko opravdu žádné kvóty nikdy nemělo, ano? Je to u nich naprosto přirozený vývoj?

Barbora SKÁLOVÁ, z katedry ruských a východoevropských studií institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Finsko nemá kvóty vlastně u volených funkcí. Nicméně kvóty existují v různých poradních komisích, výborech, pracovních skupinách a podobně ve státní správě a také Finsko nedávno zavedlo kvóty ve správních radách státem vlastněných podniků, kde vlastně je ta kvóta 40 %, ale pozor, je to pro obě pohlaví, to znamená, že tam musí být zastoupeno minimálně 40 % žen a minimálně 40 % mužů. Nicméně v těch volených funkcích kvóty Finové nemají a nikdy je neměli a ani vlastně v politických stranách nebo na kandidátkách ty kvóty nemají.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Politoložka Barbora Skálová z katedry ruských a východoevropských studií institutu mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Tak já vám děkuji za rozhovor a doufám, že se také někam posuneme. Mějte se moc hezky. Na slyšenou.

Lidé v pohybu

9.12.2019 Marketing & Media str. 29 Lidé

Kdo v uplynulých dnech změnil působiště

1 Jitka Altman nastupuje do agentury Kidred, kde nově povede tým odborníků na influencer marketing. Zodpovídat bude za strategický rozvoj kampaní napříč celou skupinou Publicis Groupe, kam patří také Kindred. Do agentury přechází ze společnosti Philips, kde koordinovala projekt Akademie zdraví, edukační platformu se zapojením influencerů. Předtím se influencer marketingu věnovala tři roky ve společnosti Karlovarské minerální vody. Dříve pracovala také v Johnson & Johnson a Hewlett-Packard.

2 Petr Havlíček je novým ředitelem agentury Isobar, která spadá do skupiny Dentsu Aegis Network. Ze své pozice bude mít na starosti veškeré kreativní služby napříč celou skupinou v Česku a na Slovensku.

Za úkol bude mít i akvizici nových klientů z řad českých a světových zadavatelů. Havlíček předtím působil v agentuře Y&R (dnešní VMLY&R) od roku 1991 až do roku 2018. Mezi lety 1999 a 2011 řídil pražskou pobočku, v roce 2011 se přesunul do čela Y&R pro celou střední a východní Evropu.

3 Ondřej Kopa v lednu nastoupí na pozici šéfredaktora do česko-anglického rádia Zet. Do rozhlasové stanice přichází z České televize, kde působil jako vedoucí redakce večerního zpravodajství ČT24. Dříve tu pracoval také jako šéfredaktor.

Předtím působil jako ředitel Centra vysílání Českého rozhlasu nebo zástupce šéfredaktora na TV Prima. Pět let vede seminář Televizní publicistika na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy.

4 Jan Novák od ledna posílí investigativní tým Seznam Zpráv.

Předtím od roku 2015 působil v publicistickém pořadu 168 hodin v České televizi. Stál například za reportáží „Ministryně operátorů“, která vedla k odstoupení ministryně Marty Novákové. Dříve pracoval jako zahraniční redaktor televize Prima a přinášel informace zejména z válečných zón v Sýrii, Afghánistánu nebo masakrů na Ukrajině a v Egyptě.

5 Helena Šulcová je další posilou zpravodajského týmu rádia Zet. Od ledna tu bude pracovat jako moderátorka ranního vysílání. Nyní uvádí pořad „Den podle Heleny Šulcové“ v Českém rozhlase Plus. Dříve působil jako moderátorka pořadu Studio 6 v České televizi nebo na Radiožurnálu. Předtím uváděla pořad Press klub na Frekvenci 1, který spadá do stejné multimediální skupiny jako rádio Zet, Active Radio. Poslední tři roky spolupracuje také s německou veřejnoprávní stanicí MDR 6 Anna Vondráčková byla jmenována do funkce ředitelky komunikace pro ABB Česká republika.

Zodpovídat bude za celou externí i interní komunikaci společnosti.

Do ABB nastoupila v roce 2015, konkrétně do divize Robotika a pohony, kde vedla marketing a komunikaci. Po dvou letech přešla na obdobnou pozici v divizi Elektrotechnické výroby, kde působí dodnes. Vystudovala obor Marketingové komunikace na Fakultě multimediálních komunikací UTB ve Zlíně.

7 Tomáš Vysoudil je od prosince novým obchodním ředitelem skupiny RSBC. Ze své pozice bude zodpovídat za oblast marketingu, obchodu a udržování strategických vztahů s klíčovými partnery. Do společnosti přešel z České pojišťovny, kde byl od roku 2015 členem představenstva a předsedou dozorčích rad společností Č. P. Distribuce a Nadace GCP.

Předtím pět let působil v Allianz pojišťovně, kde z pozice obchodního ředitele a člena představenstva penzijní společnosti odpovídal za kompletní obchodní strategii a distribuci. Tomáš Vysoudil vystudoval obor andragogika a management na pražské Univerzitě Jana Amose Komenského.

8 Zuzana Zbořilová od ledna nastoupí na post šéfredaktorky časopisu Žena a život z portfolia mediální skupiny Mafra. Na této pozici vystřídá Etelu Lukeš Fiantovou, která redakci vede od června. Zuzana Zbořilová do té doby ve vydavatelském domě působila jako poradkyně lifestylových titulů. Předtím pracovala jako obsahová manažerka společnosti Esmedia Interactive nebo jako editorka v olomouckém magazínu (OL]4you.

O autorovi| Stranu připravila MARIE TRUBETSKÁ

Foto popis| 1 JITKA ALTMAN

Foto popis| 2 PETR HAVLÍČEK

Foto popis| 3 ONDŘEJ KOPA

Foto popis| 4 JAN NOVÁK

Foto popis| 5 HELENA ŠULCOVÁ

Foto popis| 6 ANNA VONDRÁČKOVÁ

Foto popis| 7 TOMÁŠ VYSOUDIL

Foto popis| 8 ZUZANA ZBOŘILOVÁ

Ukrajina a Rusko souhlasily v Paříži s příměřím do konce roku. Zásadní neshody trvají

9.12.2019 ct24.cz str. 00 Svět
svitakm

Prezidenti Francie, Ruska a Ukrajiny a německá kancléřka jednali v Paříži o válce, kterou vedou ruští ozbrojenci společně s donbaskými separatisty proti ukrajinské armádě na dočasně okupovaných územích východu Ukrajiny. Dospěli k dohodě o drobných a méně konfliktních aspektech války, zásadní neshody na budoucím uspořádání však trvají.

Strany se v závěrečném komuniké zavázaly k naplnění příměří do konce roku 2019 a k rozšíření mandátu mise OBSE v regionu. Souhlasily také se stažením jednotek od fronty na třech dalších místech do března 2020 a s otevřením dalších přechodů do třiceti dnů. Trilaterální kontaktní skupina by měla umožnit výměnu zajatců ve formátu všichni za všechny.

Prezident Volodymyr Zelenskyj odmítl federalizaci Ukrajiny i změnu ústavy. „I Donbas i Krym jsou Ukrajina,“ prohlásil na tiskové konferenci.

Vladimir Putin naopak na změně ukrajinské ústavy a udělení autonomního statusu okupovaným územím nadále trvá. Chtěl by také dosáhnout amnestie pro lidi zapojené do války.

Další setkání v normandském formátu by se mělo uskutečnit do čtyř měsíců a mělo by se zabývat mimo jiné organizací místních voleb v Donbasu. Zelenskyj však chce, aby ještě před nimi Ukrajina získala kontrolu nad hranicí mezi Ruskem a dočasně okupovanými územími, s čímž Putin nesouhlasí.

Jednání se konala jak ve čtyřstranném tak ve dvoustranném formátu. Protáhla se do půl dvanácté v noci. Takzvaná normandská skupina se sešla poprvé po třech letech.

Zúčastnili se i ministři energetiky a představitelé největších plynářských firem obou zemí Gazprom a Naftohaz. Žádné dohody o plynu se však podle webu Ukrajinska pravda neuzavřely.

První setkání

Zelenskyj se v Paříži setkal s Putinem poprvé od svého zvolení prezidentem Ukrajiny na jaře 2019. Ve vztahu k ruské vojenské agresi je ochoten k ústupkům, které jeho předchůdce Petro Porošenko nehodlal akceptovat. Především připouští možnost zvláštního postavení dočasně okupovaných území Donbasu v rámci budoucího uspořádání Ukrajiny. To by Kremlu mohlo zajistit možnost blokovat důležitá rozhodnutí v Kyjevě.

Zelenského přístup zatím vedl k nynějšímu summitu, ke stahování vojáků na několika místech fronty a k výměně zajatců. Ukrajina při ní mimo jiné propustila Volodymyra Cemacha, který je jedním z důležitých svědků sestřelení letu MH17 ruskou armádou. Proti Zelenskému také několikrát demonstrovali lidé, kteří jeho ústupky odmítají jako kapitulaci.

Odkaz

Šír: Zločin pod nánosy lhaní. Před pěti lety ruská armáda sestřelila nad Ukrajinou let MH17

Kritičkou ústupků včetně konání současného summitu je také ukrajinistka Víchová, podle níž Ukrajina nemůže válku ukončit, to může udělat jedině Rusko, které ji rozpoutalo a udržuje. „Ukrajínští političtí komentátoři říkají, že pokud Zelenskyj nepřiveze z Paříže nic, tak to bude ta nejlepší varianta, protože Rusko nedá Ukrajině nic zadarmo a za jakýkoliv ústupek ze strany Ruska bude muset Ukrajina ještě dlouho platit mnohonásobně vyšší cenu,“ řekla odpoledne.

Také politolog Jan Šír z Katedry ruských a východoevropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy vidí jakékoliv ukrajinské ústupky jako hrozbu pro bezpečnostní architekturu v Evropě. „Úspěchem by bylo, kdyby žádná dohoda dosažena nebyla,“ řekl.

Kreml se podle něj může snažit přeměnit Donbas v nástroj permanentního tlaku na Ukrajinu, aby nemohla provádět reformy a sbližovat se se Západem včetně EU a NATO. Vnímá i hrozbu eskalace. Zmínil, že podél celých rusko-ukrajinských hranic je připraveno přes 50 tisíc ruských vojáků ve vysoké bojové pohotovosti, takže Kreml může zahájit otevřenější formy intervence ve válce, než jak se to děje nyní.

přehrát

video

Ukrajinkistka Lenka Víchová o summitu normandské skupiny

Ukrajinkistka Lenka Víchová o summitu normandské skupiny

Události, komentáře: Jan Šír o jednání normandské čtyřky

Pět a půl roku války

Válka v Donbasu trvá od jara 2014 a dosud v ní zemřelo na 13 tisíc lidí. Asi 1,8 milionu lidí před ní podle OSN uteklo na území ovládaná ukrajinskou armádou a asi milion do Ruska.

Válce předcházelo několik měsíců demonstrací, které vedly k pádu režimu Viktora Janukovyče. Poté Rusko vojensky okupovalo Krym, který od té doby ovládá. Následně vyslalo do Donbasu své agenty, vojáky a další ozbrojence, kteří se spojili s místními odpůrci nové kyjevské vlády a zahájili proti ní válku. Ruská vláda přitom dlouhodobě jakoukoliv roli v konfliktu popírá.

O zapojení Ruska však vypovídá například práce Společného vyšetřovacího týmu (JIT), který vyšetřoval sestřelení letu MH17. Nedávno zveřejnil odposlechy dokazující, že vysoce postavení čínovníci ruské armády i administrace prezidenta řídili některé politické i vojenské procesy na dočasně okupovaných územích Ukrajiny.

O zapojení ruských vojáků do bojů svědčí také to, že jich na Ukrajině podle tamní rozvědky i nevládních organizací z obou zemí řádově tisíce padly, píše BBC. Podle mezinárodního týmu novinářů Bellingcat se také ruská armáda do nejtěžších bojů zapojila ostřelováním ukrajinských jednotek přímo ze svého území. To potvrzují i svědci, které na místě pro knihu Donbas vyzpovídal slovenský novinář Tomáš Forró.

Odkaz

Recenze: Kniha Donbas nabízí unikátní vhled do myslí lidí, kteří to schytávají z obou stran

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3000212-putin-zelenskyj-merkelova-a-macron-jednaji-o-rusko-ukrajinske-valce>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

Šéfem zahraniční politiky EU je socialista z Katalánska. Kdo je Borrell?

9.12.2019 seznamzpravy.cz str. 00 Svět, Stalo se

Eva Soukeníková

Ministři zahraničí zemí Evropské unie se v pondělí poprvé scházejí s novým šéfem diplomacie Josepem Borrellem, který vystřídal Italku Federiku Mogheriniovou. Bývalého španělského ministra i expředsedu Evropského parlamentu a socialistu bude důležité sledovat kvůli vztahům s Ruskem nebo africkými zeměmi.

Reprezentuje Evropskou unii navenek „Milý Josepe, (...) změny klimatické, digitálně-technologické i geopolitické už nyní mají hluboký dopad na životy Evropanů..." píše předsedkyně Evropské komise Ursula von der Leyenová Josepu Borrellovi v dopise, ve kterém ho pověřuje funkcí Vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku.

Funkce zastává zároveň i místopředsedu Evropské komise a existuje na základě Lisabonské smlouvy. „Má za úkol reprezentovat EU navenek, koordinovat její politiku vnější akce, to znamená například i diplomacie a

krizový management v nestabilních regionech,” vysvětluje pro Seznam Tomáš Weiss z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Politiku ale sám nevytváří, jak doplňuje Weiss, na všechna rozhodnutí potřebuje souhlas všech členských států. „Připravuje ale agendu pro jednání Rady pro zahraniční věci,” dodává Weiss: „To je docela důležitá forma vlivu.” Syn katalánského pekaře Josep Borrell je syn katalánského pekaře. Narodil se před dvaasedmdesáti lety ve vesnici La Pobla de Segur uprostřed Pyrenejí. Studoval aplikovanou matematiku, letecké inženýrství i ekonomii. Po smrti generála Franka v roce 1975 vstoupil do demokratické španělské politiky. Stal se socialistou a v roce 1982 byl poprvé v ministerském křesle.

Po přelomu nového tisíciletí začala jeho politická kariéra evropské úrovně. Zastával pozici předsedy Evropského parlamentu, europoslance. Loni se vrátil do španělského parlamentu jako ministr zahraničí premiéra Sáncheze. Od prosince letošního roku je z pověření Ursuly von der Leyenové Vysoký představitel Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku. Tedy je na ostře sledované pozici, na které se budou řešit otázky migrace i vztahy s ostatními státy, zejména postoj k Rusku a také k africkým zemím.

V čem dalším nová šéfka Evropské komise vidí hlavní témata mandátu Španěla Borrella? Třeba v sebevědomí Evropy v rámci jednání se světovými mocnostmi, jako jsou Spojené státy americké, Čína a Rusko. „Musíme být asertivnější, jednotnější,” píše von der Leyenová.

Agenda: Rusko, Afrika... Borrell to nebude mít jednoduché. Na jednu stranu musí zastávat roli mluvčího zemí, z nichž každá brání vlastní suverenitu a zájmy. Na druhou stranu musí obhájit vlastní politické škraloupky z minulosti, mezi které patří například výroky o severských zemích, které prý „nezažily válku”. Později se Borrell omluvil.

Další kontroverze zmiňuje německý server Deutsche Welle, kdy Borrell odešel z rozhovoru s jejich novináři proto, že se ptali na nepříjemné otázky spojené s problémy v Katalánsku. Podle všeho je Borrell „hrdý Kataláncem”, ovšem nepodporuje žádné separatistické tendence.

Němci připomínají i jeho finanční skandál z roku 1999, kdy musel odstoupit z pozice lídra španělských socialistů, přesto ho ale nikdy z konkrétního přestupku neobvinili.

Z hlediska evropské politiky se čeká mírná změna oproti Borrellově předchůdkyni Mogheriniové ve vztahu Evropské unie a Ruska. „Chtěla se vyhnout konfliktu, a to byla chyba,” řekl Guardianu jeden z evropských diplomatů. Josepa Borrella rovněž dříve kritizovali za „příliš vřelý vztah” k Rusku. Během říjnových slyšení se ale bývalý předseda parlamentu snažil tyto názory rozptýlit tím, že jednoznačně slíbil zachování protiruských sankcí kvůli anexi Krymu.

Ve stejný den, kdy se ministři zahraničí scházejí u Josepa Borella, koná se důležitý summit právě ohledně ukrajinské krize, která trvá již od roku 2013. V Paříži se schází ukrajinský prezident Zelenskyj a jeho ruský protějšek Putin, za přítomnosti francouzského prezidenta Macrona a německé kancléřky Merkelové.

Borrell se bude snažit i o posílení vztahů s africkými zeměmi. Ty totiž souvisí s jednou z priorit nového parlamentu i komise – řešení problémů vznikajících migrací. „Zahraniční a bezpečnostní politika je hodně reaktivní – reaguje na krizové situace v mezinárodních vztazích,” doplňuje ale Tomáš Weiss.

URL| <https://www.seznamzpravy.cz/clanek/sefem-zahranicni-politiky-eu-je-socialista-z-katalanska-kdo-je-borrell-84378>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[seznamzpravy.cz](https://www.seznamzpravy.cz)

Poradkyně parlamentu EU: Jsem Češka jako poleno, ale považuji se za Evropana

9.12.2019 jihlavske-listy.cz str. 00

JEDNÍM ze zásadních „zlomů“ v životě považuje Jana Fašinová, finanční poradkyně Evropského parlamentu, dobu, kdy se začala učit cizí jazyk - němčinu. Foto: Petr Klukan

„Nerada lítám,“ přiznává Jana Fašinová, rodačka z Pavlova na Jihlavsku. Přitom je jednou z těch, kdo prostě lézat musí. Pracuje totiž v Bruselu v Evropském parlamentu.

Doma se ukázala na podzim. Při té příležitosti absolvovala i besedu ve stonařovské škole. Žákům přiblížila evropské instituce. A děti uviděly „člověka z masa a kostí, který seděl ve stejné lavici jako oni a nyní je v Bruselu“.

Ukazuje tak, že Evropský parlament není tou dalekou až imaginární institucí, ale je tvořen lidmi a Jana Fašinová je jedním z nich.

„Děti jsou ochotné naslouchat. Nedělám žádnou politickou propagandu, vysvětluji jim, jak fungují evropské instituce,“ říká hned v počátku. Svým příkladem dokazuje, že i člověk z malé vesničky se může dostat do nejvrcholnějších orgánů Evropské unie.

Pro děti v 9. třídě připravila kvíz v angličtině. „Výborně válely,“ zhodnotila výsledek. Několikrát již přednášela i na jihlavském gymnáziu.

Jana Fašinová je finančním poradcem ve frakci Evropské lidové strany, která je největší frakcí (má 180 mandátů) Evropského parlamentu. Z českých politických stran do ní patří KDU-ČSL a TOP 09. Dohlíží zde na správné využití financí.

Němčina od 4. třídy

Své první krůčky za vzděláním udělala v 1. a 2. třídě v Pavlově. „Měla jsem úžasnou paní učitelku Blanku Kozlíkovou,“ vzpomíná, „byla velmi hodná a dokázala nás motivovat k učení.“

Jana Fašinová není jedináček, má ještě tři starší sestry. „Ony mě zneužívaly, když jsme si hrály na školu. Já byla vždy žákem a ony učitelkami,“ směje se. Možná i to jí pomohlo. Když totiž přišla do 1. třídy, uměla už číst a psát, i když, jak přiznává, doma se naučila špatně psát písmeno K.

Další třídy základky absolvovala ve Stonařově. „Když byly závěje, tak se do školy nejelo, protože autobus zůstal viset v pavlovském kopci.“

Opět se jí vybavuje další jméno – učitele Lišky, který je vedl k hudbě. Začala tedy hrát na kytaru.

Zásadní zlom prý nastal ve 3. třídě, kdy její tatínek, který pracoval v Jihlavě, ji přihlásil do DKO na němčinu, kam sama začala jednou týdně jezdit.

„Spustil tím linii, která běží celým mým životem. Jsem mu za to velmi vděčná.“ Tou linií myslí německý jazyk.

Němčinou ji provázela paní učitelka Libuše Blažková. „Každou hodinu mě zkoušela, a tak mě motivovala, protože jsem nechtěla žádnou špatnou známku.“

Na škole byla povinná ruština, na gymplu pak přidala k němčině i angličtinu.

„Chtěla jsem být učitelkou v mateřské škole,“ odpovídá na dotaz, čím vlastně jako malá chtěla být. To se jí sice nevyplnilo, ale dle jejího úsměvu jí to vůbec nevadí.

Otevřené hranice

Po maturitě, kdy již byly hranice otevřené, se seznámila s rodilým mluvčím němčiny. A odešla pracovat jako au-pair do Německa. Zde prý nastal další zásadní zlom v jejím životě. Rodina, pro kterou pracovala, jí zaplatila výuku němčiny, kterou zakončila s diplomem.

Pak se vrátila zpět do Česka, získala titul bakaláře na pedagogické fakultě a magistra na **fakultě sociálních věd**.

Když studovala na magistra, vyjela v rámci studijního programu Sokrates (dnes Erasmus) kam jinam než do Německa. Aby si tu přivydělala, vzala brigádu v Dresdener bank. Zde se její pozornost upřela ekonomickým směrem. Nakonec tu zůstala několik let v oddělení ratingového poradenství.

A jak vůbec „přičichla“ k Evropskému parlamentu? Během studií mezinárodních vztahů v Praze potkala jednoho Němce. Když se v roce 2009 Martin Kastler stal europoslancem, vzpomněl si na šikovnou a jazykově dokonale vybavenou kamarádku. Jana Fašinová se tak stala jeho asistentkou.

„Tři roky jsem pro něj pracovala,“ potvrzuje. Pak přešla pracovat do frakce Evropské lidové strany, kde zúročila své ekonomické znalosti.

Na kandidátce u Štětiny

Během práce pro Parlament se setkala s řadou osobností. Na jednoho vzpomíná obzvláště ráda. Na europoslance Jaromíra Štětinu, který byl v parlamentu za TOP 09 a STAN.

Když se do dalšího volební období s topkou nedohodl, založil hnutí Evropa společně (ESO). A místo na kandidátce nabídl i Janě. „Brala jsem to jako výraz uznání. Chtěla jsem ho podpořit i proto, že v parlamentu odvedl spoustu práce a byl tam skutečně vidět.“

Frakce, v níž pracovala, jí musela kandidaturu povolit. „Kampaň jsem dělala ve volném čase mimo pracovní dobu,“ dodává s tím, že bylo víceméně jasné, že se do europarlamentu nemůže dostat. Pro lidi v Česku byla neznámá.

Lákalo by jí být europoslankyní? „Určitě!“ odpoví jednoznačně. „Mohla bych zúročit všechny své zkušenosti. Vyznám se tu, orientuji se ve strukturách, vím, jak to chodí, a to je velké plus.“

Česko má však jen 21 poslanců a v „její“ frakci jich je pouze 5. Mohou vůbec něco prosadit? „Samozřejmě,“ řekne stejně přesvědčivě. A pak vysvětluje, jak na to. Veškerá práce se odvádí „mimo kamery“ – ve výborech a politických frakcích. Velmi dobrá znalost jazyka je zde nutností. To hlasování, viditelné na kamerách, je už jen výslednicí.

Záleží na každém z nás

Vrátí se natrvalo do Čech? „Návrat? Zatím asi ne. Jsem Češka jako poleno, ale považuji se za Evropana.“ Když jí prý nabídnou zajímavé místo třeba v Madridu, sbalí kufry a večer je tam. „Nevidím v tom problém.“

To vše je ale možné jen díky pádu komunismu. Do Janiných 15 let byla stejně jako všichni ostatní v kleci, za ostnatými dráty. Musela si dávat pozor, co si myslí a co lze říkat.

„Sametová revoluce byla pro mě šťastně ‘načasovaná’. Otevřel se celý svět, nejen Evropa. Otevřely se nám nové horizonty v literatuře, umění... je obohacující, když se člověk může dozvídat nové věci v cizích jazycích.“

A jak dodává, znalost jazyka vám pomůže nejen komunikovat, ale vstřebávat prvky kulturní, společenské... dané země.

Tam směřuje i své besedy a přednášky pro mladé. „Motivovat je, aby měli chuť podívat se za ten kopec...“ Možnosti na to mají. Chce to být jen aktivní.

„Nikdo jiný nás nikam neposune, člověk se musí sám snažit a překonávat překážky...a pak je za to odměněn.“ Širšími obzory, nadhledem, znalostmi... „Záleží na každém z nás, zda chce poznávat něco nového.“

Jaký je její sen? zazní poslední otázka. „Sen?“ opakuje a po chvilce zmíní něco zcela jiného než Unie nebo práce: „Abychom byli všichni zdraví.“

URL| <http://www.jihlavske-listy.cz/clanek29861-poradkyne-parlamentu-eu-jsem-ceska-jako-poleno-ale-povazuji-se-za-evropana.html>

Demokraté ve Sněmovně reprezentantů USA dnes představili 2 články z připravované ústavní žaloby na prezidenta Donalda Trumpa

10.12.2019 ČRo Plus str. 04 21:10 Den v 60 minutach

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Stále máte naladěný Český rozhlas Plus. Demokraté ve Sněmovně reprezentantů Spojených států dnes představili 2 články z připravované ústavní žaloby na amerického prezidenta Donalda Trumpa. Týkají se zneužití pravomoci a obstrukcí vůči Kongresu. Demokratický předseda právního výboru sněmovny Jerrold Nadler při této příležitosti prohlásil, že nikdo včetně prezidenta nestojí ve Spojených státech nad zákonem. A dodal, že jeho výbor, který znění žaloby připravuje, chce o textu hlasovat tento týden. Mělo by se tak stát nejpозději ve čtvrtek. A naším dalším hostem je teď Kryštof Kozák, vedoucí katedry severoamerických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Vítejte ve vysílání, dobrý večer.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Dobrý večer.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

O jaké důkazy především se opírají ty dnes zveřejněné 2 články chystané obžaloby prezidenta Trumpa?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Tak jde především o ten první článek, který se opírá o ta prokázaná tvrzení, že vlastně prezident Trump se dopustil trestného činu v tom, že vlastně, nebo zneužil svoji pravomoc tím, že tlačil na ukrajinského prezidenta, aby zahájil vlastně vyšetřování korupční kauzy svého politického oponenta Joe Bidena, a to je vlastně podle amerického práva zakázané. Nemůžete žádat cizí mocnost, aby vám pomáhala ve vnitropolitickém boji. Takže na tom je postavený ten první článek a druhý článek je potom postaven na těch obstrukcích vyšetřování Sněmovny reprezentantů, kdy vlastně Bílý dům jednak neposkytl spousta dokumentů, které si Sněmovna reprezentantů vyžádala, a neposkytl také svědectví klíčových lidí z prezidentova okruhu, kteří vlastně odmítli vypovídat.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

A dá se tedy říci, že tento podnět na cestě k případnému impeachmentu je dostatečně podložený? Respektive nakolik složité bude pro republikány rozporovat argumenty demokratů v dalších kolech?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

No, tak vzhledem k tomu, že ten impeachment je v podstatě politický proces a republikáni mají v Senátu, který bude o impeachmentu ve výsledku rozhodovat, tak mají většinu, tak to pro republikány zas tak těžké nebude i přesto, že vlastně jako ty důkazy proti Donaldu Trumpovi jsou nezvratné, respektive to tvrzení, co se týče vlastně nátlaku na Ukrajinu, tak ta jsou jako poměrně jasně prokázaná a to tvrzení ohledně obstrukcí Sněmovny reprezentantů, tak to je také úplně zjevné a republikáni se budou točit na tom nebo budou se odkazovat k tomu, že to jsou vlastně takové detaily, kvůli kterým se prezident neodvolává.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Donald Trump i dnes označil postup demokratů za hon na čarodějnice, který podle něj začal už před třemi lety po volbách. Daří se tedy prezidentovi a republikánům v Kongresu alespoň částečně otupovat výpady z demokratického tábora?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

No, tak je potřeba to vidět také prizmatem toho, že se v té polarizované americké společnosti, že pokud jste příznivcem Donalda Trumpa, tak vlastně nám stačí ty jednoduché slogany typu hon na čarodějnice, nicméně pokud jste odpůrcem Donalda Trumpa, tak ten proces rozhodně vítáte, protože se ukazuje, že alespoň v některých aspektech to vyvažování moci v americké demokracii funguje, a ve výsledku jde hodně o to, jakým způsobem celá tato aféra zapůsobí na americké voliče.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Říká Kryštof Kozák, vedoucí katedry severoamerických studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Díky a na slyšenou.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Děkuju za pozvání, na slyšenou.

Politická dráha senátora Marka Hilšera začala úsměvně: Pro spolužáky na medicíně vybojoval toaletní papír

10.12.2019 G.cz str. 00 Zprávy

Marek Hilšer jako jeden z prvních oznámil, že se bude ucházet v prezidentských volbách o přízeň voličů. Již podruhé by se rád stal prezidentem České republiky. Opět chce jít cestou osobní kontaktní kampaně, která se mu osvědčila. Manželka Monika nadšená není, ale aktivně mu bránit nebude. Startovací čáru má ale Marek Hilšer nyní jinou. Již není "kandidátem z ulice". Stal se senátorem a jak sám o sobě řekl "politickým profesionálem". Více se dozvíte v našem velkém, dvoudílném rozhovoru, jehož první část nyní přinášíme.

Marek Hilšer byl jedním z těch, kteří se chtěli stát hlavou státu vzešlou z přímé volby. Nestalo se tak, přesto nezapadl. Naopak. Lidé ho posléze zvolili hned v prvním kole do Senátu a nyní se rozhodl ucházet se o funkci prezidenta znovu. Co ho k tomu vede? Jaký by byl případně jeho první prezidentský počín? Čím chtěl být dnešní senátor, když mu bylo deset? Proč se po studiu politologie rozhodl vystudovat medicínu? A co je pro něj symbol Vánoc? To jsou jen některé otázky, které jsme Marku Hilšerovi v následujícím rozhovoru položili.

Trocha vzpomínek...

Čím chtěl být Marek Hilšer, když mu bylo deset?

Určitě pilotem nebo konstruktérem letadel, protože jsem se v té době věnoval leteckému modelářství a vzpomínám si, že jsem tehdy jezdil s třemi chlapy ze Svazarmu na letecké soutěže. Oni si mne vybrali jako šikovného kluka. Víím, že to zní divně, ale já jsem chodil do kroužku letecké modelařiny při Svazarmu, kam mne moje maminka přihlásila a strašně mne to bavilo. Vedoucí toho kroužku si mne oblíbil a vzal mne mezi dospělé chlapy – staré modeláře a právě s nimi jsem na ty soutěže pak jezdil. Pamatuji si, že jsme skoro každý víkend trávili cestami po republice a soutěžili jsme s rádiem řízenými modely. Stavěl jsem letadla, která měla rozpětí tři metry. Také si vzpomínám, že byl v té době trochu v nevýhodě – musel jsem soutěžit s dospělými, protože v mé kategorii žáků v té době nikdo nebyl. Ale krátce před tím, než jsme emigrovali, se mi podařilo i uspět na krajském přeboru mezi dospělými. Leteckou techniku a létání jsem měl vážně rád.

V roce 1989 celá vaše rodina emigrovala do Španělska, a to krátce před sametovou revolucí. Usadili jste se v Madridu. Jak jste vnímali na dálku, co se v republice najednou děje? Vám bylo v té době třináct.

Můj tatínek se tehdy ve svých třiačtyřiceti letech rozhodl, že už nechce žít v komunistickém režimu. My jsme měli tehdy část vzdálenější rodiny v Austrálii a táta prohlásil, že když už nemohl být svobodný on, tak že chce, aby alespoň jeho děti žily ve svobodné zemi. A tak jsme v červnu 1989, kdy se ještě vůbec netušilo, jak to všechno dopadne, odjeli. Po docela napínavé cestě jsme skončili přes Bulharsko a Jugoslávii ve Španělsku.

Vy jste měli ve Španělsku nějaké kořeny?

Ne, vůbec, byla to náhoda. Z Jugoslávie tehdy dávali Čechům víza jenom do Turecka nebo právě do Španělska. Do Rakouska, Německa nebo Itálie se dostat z Jugoslávie nedalo. Tím pádem Jugoslávci Čechy nepouštěli. Jediná možnost tak byla právě to Španělsko. Všechno jsme museli nechat v Jugoslávii v Bělehradě a se dvěma kufry jsme vyrazili. Ocitli jsme se na letišti a pak už to bylo takové dobrodružství. Pak jsme samozřejmě sledovali celý vývoj. Pamatuji si, že jsme zaregistrovali dění, když v Praze Němci na západoněmecké ambasádě přelézali plot a nechávali na ulicích trabanty. Ty záběry jsme samozřejmě sledovali, stejně tak jako následný pád Berlínské zdi. Měli jsme radost, ale pořád jsme si říkali, jak to bude u nás, kdy se to konečně pohne. Do 17. listopadu se de facto v Československu nic nedělo, až pak jsme najednou v televizi viděli nápis Praha. My jsme tomu tehdy ještě moc ve španělštině nerozuměli, ale za těch měsíců to pro nás byla první zpráva o domově. Nevěděli jsme ale, co se děje. Viděli jsme jen záběry policejních kordonů. Jeden Španěl nám situaci musel vysvětlit. A byl to on, který nám řekl, že v Praze zabili studenta. Jak se to semlelo v reálu, všichni víme. Pak už si jen vzpomínám na obrovskou radost, protože to znamenalo, že se můžeme vrátit domů.

Sametová revoluce tedy pro vás byla impulsem k návratu?

Určitě. My jsme samozřejmě nevěděli, jak to dopadne. Ale komunisté nám hned po našem odchodu zabrali byt, jak to oni dělali. A my se neměli kam vrátit. Bylo proto potřeba vydělat na návrat nějaké peníze, abychom vůbec něco měli do začátku. Ve Španělsku jsme nakonec zůstali ještě asi rok. Vrátili jsme se na 1. ledna 1991.

mohlo by vás zajímat

Rozhovor se senátorem Jiřím Dienstbierem: Do politiky se narodil a byl jedním ze studentů, kteří dělali demonstraci, která odstartovala sametovou revoluci

Vaši rodiče jsou čím?

Můj táta byl stomatolog.

Kdo vás v dětství nejvíce ovlivnil?

Na prvním místě rodiče asi jako každého z nás. Ale také letecký modelář Standa Perkovič, o kterém jsem mluvil na začátku. Byl takový můj druhý táta, se kterým jsem trávil hodně času. Standovi bych chtěl tímto moc poděkovat. Hodně na něj vzpomínám. On se mi vážně věnoval a já jsem mu za to vděčný dodnes. Byl to skvělý chlap. Můj otec byl spíš sportovec. V Chomutově mě dal na hokejovou školu, ale na tento sport jsem byl poněkud subtilní. Takže z hokeje nic nebylo. Mě lákala spíš technika. Ale táta byl dobrý, že mě i v tom plně podporoval. Maminka ta mě zas vedla k umění a k muzice a ta mi zůstala dodnes.

Vy jste původně vystudoval **fakultu sociálních věd** na UK a až potom jste se dal na medicínu. To je trochu skok. Co vás k tomu vedlo?

Ano, je to skok. Ale já si myslím, že každý člověk nějak vždycky hledá cestu. Na sociálních vědách jsem dodělal bakalářský obor, dál jsem již nešel. Bylo to celé tak, že když jsme se vrátili ze Španělska, tak jsem nastoupil na gymnázium. V prvním a ve druhém ročníku jsem si stále pohrával s myšlenkou dělat leteckého inženýra, ale potom jsem se dostal do kruhu lidí, kteří se zabývali humanitními vědami. Tehdy to bylo docela dost populární. Otevřely se nové světy, které komunistický režim neumožňoval, takže jsem trochu tíhnu k filozofii, ale jen tak amatérsky. Vzpomínám si, že když jsem se rozhodoval, co budu dělat dál, tak mne určitě ovlivnilo i to, že jsem měl zkušenost ze západního světa, uměl jsem dobře španělsky, učil jsem se anglicky... Navíc tehdy v roce 1995 byla taková optimistická doba. Budovala se demokracie. Ještě nebyly korupční skandály, důvěřovali jsme politikům. Proto jsem se rozhodl, že bych mohl pro svou zemi pracovat. Uvažoval jsem o dráze diplomata, státního úředníka, ale i politika. Úplně konkrétně jsem to vyprofilované neměl, ale rozhodl jsem se pro politologii.

A kdy přišel ten obrat?

Během studií jsem jednak poznal školu, a jednak jsem měl možnost pracovat jako asistent poslance v Poslanecké sněmovně. Byl jsem na stáži u Viléma Holáně. Psal se rok 1997 a začaly se objevovat korupční skandály, mrtví sponzoři, tunelování a dostavila se deziluze z politiky. Já jsem si po těch dvou, třech letech studia uvědomil, že se nechci do takového světa dostat jako úplně mladý člověk. Představa, že bych musel ohýbat páteř v nějakém stranickém sekretariátu nebo poslouchat nějaké zkorumpované politiky pro mne nebyla. Proto jsem se rozhodl získat další zkušenosti v životě, jiné řemeslo, které by mi dalo svobodu rozhodování v životě tak, abych nebyl závislý na politice a abych uměl něco jiného než jen tu politologii. A jak jsem tak přemýšlel, tak mi medicína přišla jako hezký obor, vlastně to je taky služba, sice jinde a jinak, ale pořád služba. Zajímal jsem se i o přírodovědné obory – matika, fyzika, biologie. Tak jsem se rozhodl, že půjdu na medicínu. A udělal jsem tehdy strašně dobře. Hned v prvním ročníku mne to chytlo a byl jsem nadšený i z té školy, i když to není studium jednoduché.

Už jste byl ale trochu starší student, ne?

Ano, bylo mi dvacet čtyři. Na medicínská studia vzpomínám moc rád.

Umíte si představit, že byste se medicíně opravdu aktivně věnoval?

Jasně, proč ne? Lékaře jsem navíc dělal po škole. Pak jsem zůstal v lékařském výzkumu. A učím mediky.

Kdy se u vás projevila zájem aktivně se zapojit do veřejného dění? Kdy se to překlopilo z mladistvého nadšení do seriózní roviny?

On to byl takový postupný vývoj. Člověk to musí mít v krvi, musí ho věci kolem něj zajímat. Já už byl i na gymplu takový ten třídní organizátor, co třeba dával dohromady maturitní ples. Na politologii jsme spolu s dalšími studenty založili spolek, na medicíně mě ve druhém ročníku zvolili do akademického senátu. Říkal jsem si, že když jsem studoval politologii, tak by bylo fajn to zúročit. Takže žádný příkrý zlom nenastal, stále jsem něco dělal. Na fakultě jsem se asi uvedl například tím, že jsem zařizoval toaletní papír na záchodech. To byl jeden z bodů mého programu. Zní to neuvěřitelně, ale tehdy to opravdu nebyla samozřejmost. A ukázalo se to jako velice dobrá zkušenost, jak prosadit něco praktického. Tohle opravdu páliло každého. (smích)

Překvapilo vás v této "záchodové záležitosti" něco nečekaného?

Netušil jsem, jak to bude obtížné. Setkal jsem se s odporem vedení v tom smyslu, že studenti toaletní papír kradou. Argumentoval jsem svými zkušenostmi ze Západu, že na každé pumpě toaletní papír je, takže by měl snad být i u nás na lékařské fakultě, která by měla patřit k etalonu hygieny. Museli jsme už tehdy udělat politiku založenou na důkazech, kdy jsme s chodili po všech toaletách na fakultě a v průběhu jednoho měsíce jsme mapovali, jak to tam vypadá. Vše jsme zaznamenávali do tabulky, ze které nám následně vyšel reálný stav. Zjištěné závady jsme značili černým políčkem. Zarážející pak bylo, že 90% toho papíru nám vyšlo černě. A až potom začalo vedení fakulty reagovat a něco se dělo. Mně se již tehdy potvrdilo, že je dobře, když jsou v politice muži a ženy. Celý tento program jsem realizoval s kolegyní, takže ona si vzala na starost jednak ty záchody dámské a zároveň to viděla i jinýma očima než já. Ona neřešila jen papír, ale správně poukazovala na to, že chybí zrcadla, mýdlo a ručník. Spolupráce se vážně osvědčila.

A jak to pokračovalo?

Další pak bylo, že jsme postupně začali tvořit systém hodnocení výuky. Cítili jsme, že je třeba udělat jakousi zpětnou reflexi, protože byla řada věcí, která nás trápila. Systém, který jsme tehdy vybudovali, funguje do dneška. Zapojovali jsme se také jako studenti do různých akcí, které už měly politický přesah, když jsme realizovali protesty proti vládě Mirka Topolánka, kdy ministrem zdravotnictví byl Tomáš Julínek a jako svého náměstka měl nechvalně proslulého bakaláře Marka Šnajdra. Oni tehdy chtěli převést fakultní nemocnice na akciové společnosti a my jsme je podezírali, že je to taková skrytá privatizace. Jako studenti jsme zorganizovali protesty a oni nakonec ze svého záměru couvli. Šest studentů tehdy sedělo proti ministrovi, který nechtěl, aby se demonstrace konala, snažil se nás přesvědčit, ale nepřesvědčil. Tyhle zkušenosti mne utvrdily v tom, že má smysl se o věci kolem starat, že má smysl se do veřejných věcí zapojovat a zlepšovat je.

GALERIE

Senátor a prezidentský kandidát Marek Hilšer

+ DALŠÍ 3 FOTKY

+ DALŠÍ 4 FOTKY

V roce 2014 jste se na protest proti tehdejšímu dění na Ukrajině na úřadu vlády svlékl do půl těla. Umíte si představit, že by takto protestoval někdo proti vašim názorům a jaká by byla vaše reakce?

Umím. Vzal bych to sice s humorem, ale zároveň i se vši vážností. Člověk si musí pamatovat, odkud vychází a já stále považuji za důležité, když se lidé zapojují. Může to mít nejrůznější formy. Aktivní občanství přece spočívá v tom, že lidé upozorňují politiky na to, s čím nesouhlasí, co se děje špatně. My jsme tedy tímto

netradičním způsobem nabádali premiéra Sobotku, aby byl odvážný. Byl to zcela nenásilný protest. Podpořili jsme ho. Na těle jsme měli napsané „raději svobodu než paštyky.“ Nás tehdy trápilo, že jako země si nestojíme za důležitými principy a raději je vyměníme za byznys nějakých úzkých zájmových skupin. Navíc za byznys, který ani nedával pro celou společnost žádný smysl. Nakonec se ukálo, že náš protest nebyl mimo mísu, když Evropa i naše vláda přijala sankce proti Rusku. Takže, ano, ať lidé protestují a dávají nám politikům jasně najevo, co si myslí a co je třeba dělat.

mohlo by vás zajímat

Marek Hilšer chce být podruhé prezidentem: Má šanci konkurovat osobnostem jako je Petr Pavel nebo Michael Kocáb? I o nich se mluví

URL| <https://g.cz/politicka-draha-senatora-marka-hilsera-zacala-usmevne-pro-spoluzaky-na-medicine-vybojoval-toaletni-papir/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

g.cz

Johnson – Trump – Babiš: Lídři pro 21. století? (video)

11.12.2019 kurzy.cz str. 00 Z domova

SLEDUJETE ŽIVĚ veřejnou debatu z Českých Budějovic. Jaký by měl být politický lídr 21. století? Nahrává dnešní doba silným lídrům a populistům? Využívají zklamání ve společnosti? Nedávají tito lídři lidem naději, že za ně vyřeší problémy? Je populismus...

SLEDUJETE veřejnou debatu z Českých Budějovic. Jaký by měl být politický lídr 21. století? Nahrává dnešní doba silným lídrům a populistům? Využívají zklamání ve společnosti? Nedávají tito lídři lidem naději, že za ně vyřeší problémy? Je populismus něco špatného? Můžeme si v rychlém světě dovolit luxus pomalé a složité demokracie? Hosté: *9658; Jindřich Šídlo, šéfkomentátor serveru Seznam Zprávy*9658; Jana Plodková, herečka*9658; Anna Shavit, expertka na politický marketing, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy*9658; Markéta Sedláčková, socioložka, Filozofická fakulta Univerzity Karlovy*9658; Bořivoj Hnízdo, profesor politologie, Metropolitní univerzita Praha

URL| <https://www.kurzy.cz/zpravy/523478-johnson--trump--babis-lidri-pro-21-stoleti-video/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

kurzy.cz

Co dnes dělají představitelé Blaženy, Venci a Miluny z trilogie Slunce, seno?

11.12.2019 tvguru.cz str. 00

Trilogie komedií Slunce seno patří mezi nejoblíbenější tuzemské komedie vůbec. Možnost bavit se tímto snímkem režiséra Zdeňka Trošky mají diváci již od roku 1983. Hlavní role si zde stříhli ostřílení herci v čele s Helenou Růžičkovou, Stanislavem Třískou nebo Jiřím Lábusem.

Objevili se zde však také takzvaní „neherci“, Blaženu ztvárnila Veronika Kánská, Vencu zase Broněk Černý a Milunu Petra Pyšová. Slunce, seno bylo jejich jedinou hereckou štací, na kterou dodnes vzpomínají v dobrém. Čemu se dnes tato trojice věnuje?

Petra Pyšová – Miluna (51 let)

Petra Pyšová – Schmalzová, FOTO: David Kundrát / CNC / Profimedia

Už od mala chtěla být Petra Pyšová herečkou. První konkurz absolvovala ve čtrnácti letech, ten však nedopadl úspěšně. Ovšem o rok později ji Zdeněk Troška přijal do Slunce, seno, jahody a v době premiéry v roce 1983 jí bylo 16 let. Série tří letních komedií byla jejím jediným hereckým počinem, spolu s filmem „Na krásném modrém Dunaji“ (1994). Vystudovala žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** UK a později se objevila v televizi jako hlasatelka a moderátorka politického diskuzního pořadu. Od roku 2000 působí ve vysokých manažerských funkcích finančního a energetického sektoru.

Veronika Kánská – Blažena (52 let)

Veronika Kánská – Blažena, FOTO: Jiří Hadač / CNC / Profimedia

Veronika Kánská začala s hraním již v šestnácti letech. Její první velká role byla právě ve „Slunce, Seno, Jahody“ (1983), kdy jí bylo sedmáct let. Můžeme jí také vidět ve filmu „Discopříběh 2“ (1991). Neúspěšně se dokonce pokoušela dostat na DAMU. K natáčení se naposledy vrátila ještě v televizním snímku „Kanadská noc“ (2008) a také se objevila v několika dokumentech o natáčení série Slunce, seno... Herectví se dnes nevěnuje, žije rodinným životem na vsi nedaleko Chlumce nad Cidlinou, má dvě děti a pracuje jako knihovnice.

Broněk Černý – Venca Konopník (58 let)

Broněk Černý ze „Slunce seno“ je řidič tiráku, FOTO: Hynek Klimek / CNC / Profimedia

Broněk Černý herectví nikdy nestudoval a dostal se k němu čistě náhodou. Původně šel totiž na komparz ke Slunce seno, aby dostal stokorunu na pivo. Přimotal se však na konkurz hlavních hrdinů a Troška ho obsadil rovnou do hlavní role drsňáka Venci Konopníka. Nějakou dobu pak vystupoval v zájezdovém divadle Heleny Růžičkové. V herecké dráze nikdy nepokračoval, naposledy se ve filmu objevil v malé roli v roce 2003 v komedii „Kameňák“. Dnes pracuje jako řidič nákladních vozidel.

-reklama-

URL| <https://www.tvguru.cz/co-dnes-delaji-predstavitele-blazeny-venci-a-miluny-z-trilogie-slunce-seno/>

Volby nejsou dopis Ježíškovi. Politik není člověk, se kterým byste rádi šli na pivo, říká komentátor Šídlo

11.12.2019 ČRo - plus.cz str. 00 Aktuální dění

Jak vypadá typický lídr dnešní doby a proč slaví úspěch osobnosti, jako jsou americký prezident Donald Trump, britský premiér Boris Johnson nebo český předseda vlády Andrej Babiš? Odpovědi na tyto otázky hledali diskutující v další ze série veřejných debat Českého rozhlasu Plus.

„Heslo ‚bude líp‘ se spouště lidem trefilo do nálady. Andrej Babiš má velké štěstí, že za svou politickou kariéru zatím nemusel dělat žádné nepopulární rozhodnutí. Vládne v období ekonomického růstu a lidé objektivně cítí, že se mají lépe,“ říká šéfkomentátor zpravodajského serveru Seznam Zprávy Jindřich Šídlo.

Vzestup politiků, jako jsou Andrej Babiš nebo Donald Trump, podle něj umožnila celá řada věcí. „Ovšem hlavně jim to umožnili jejich soupeři. Za normálních okolností by tito politici, řekněme ještě před 10 lety, neměli šanci,“ myslí si Šídlo.

Dnes se ale stále více voličů rozhoduje čistě pragmaticky. „Dříve jsme měli povědomí o tom, jaké ideologie daná politická strana zastupuje. Tohle hodnotové síto se ale vytrácí. Lidé volí to, co jim přinese největší materiální

užitek,“ popisuje situaci Anna Shavit, expertka na politický marketing z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

S tím souhlasí také socioložka Markéta Sedláčková z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy. „Tradice toho, že dědeček byl sociální demokrat, tatínek byl sociální demokrat, a tak i já jsem celý život sociální demokrat, patří do starého světa.“

Více populismu. Opravdu?

Stále častěji se o současných politických vůdcích mluví jako o populistech. Profesor politologie, Bořivoj Hnízdo z Metropolitní univerzity Praha ale s tímto označením nesouhlasí: „Ať si každá strana sáhne do svědomí, jestli se někdy před volbami neuchyluje k populismu. Někteří lidé dnes toto označení spíše používají ve chvíli, kdy nemají argumenty.“

„Volby nejsou dopis Ježíškovi. A politik není člověk, se kterým byste rádi šli na pivo. I Miloš Zeman byl v 90. letech označován za populistu. V politice ale zkratka platí, že některé věci slibujete, i když dopředu víte, že je nesplníte,“ připomíná Šídlo.

Emoce na prvním místě

Svět kolem nás výrazně v posledních letech ovlivňují sociální sítě. A politika v tomto směru není výjimkou. „Forma vítězí nad obsahem. Dneska je hrozně silný první dojem. A i když víme, že obraz, který nám podsouvají sociální sítě, je často výrazně přibarvený, stejně v nás vyvolává mnohem silnější emoce,“ říká socioložka Sedláčková.

„Když si ráno otevřu noviny, z titulků se dočtu, že jsme v krizi. Amerika končí, protože Trumpa nemá nikdo rád. A ve Skandinávii se vše hroutí. To v nás vyvolává negativní pocity a ty mohou vést k ukvapenému jednání. Možná by bylo lepší víc číst noviny a méně o nich diskutovat,“ dodává Anna Shavit.

Poslechněte si celou veřejnou debatu Českého rozhlasu Plus a dozvíte se mimo jiné také to, zda je demokracie u nás v ohrožení, proč je podle profesora Hnízda dobré vidět svět kriticky, nebo jaký konec věští současné vládě komentátor Šídlo.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/volby-nejsou-dopis-jeziskovi-politik-neni-clovek-se-kterym-byste-radi-sli-na-8122350>

Johnson - Trump - Babiš: Lídři pro 21. století?

11.12.2019 ČRo Plus str. 08 17:10 Den podle...

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Jak už jsme říkali, Británii zítra čekají předčasné parlamentní volby. Ty podle průzkumů zřejmě vyhraje Boris Johnson. Politik, který slibuje, že Británii vyvede do konce ledna z Evropské unie za všech okolností. Američtí demokraté zase ve Sněmovně reprezentantů připravují žalobu na prezidenta Donalda Trumpa. A proti premiérovi Andreji Babišovi, a také jsme o tom mluvili, se demonstrovalo, a to kvůli obnovení trestního stíhání a auditu Evropské komise v Praze. Demonstrovalo několik desítek tisíc lidí. A právě o těchto politicích bude další veřejná debata Plusu s titulem Johnson - Trump - Babiš: Lídři pro 21. století? Tu debatu vysíláme tady na Plusu od půl sedmé a vysíláme z klubu Horká vana v Českých Budějovicích. A tam je Michael Rozsypal, který tu debatu bude moderovat. Zdravím tě.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Hezký podvečer, Heleno, tobě i všem našim posluchačům.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Koho jsi pozval do Českých Budějovic?

Michael ROZSYPAL, moderátor

My jsme pozvali pěti hostů, kteří přijali naše pozvání, a budou jimi novinář Jindřich Šídlo, herečka Jana Plodková, expertka na politický marketing z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Anna Shavit, socioložka z Filozofické fakulty Univerzity Karlovy Markéta Sedláčková a profesor politologie z Metropolitní univerzity Praha Bořivoj Hnízdo.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

A jak bude vedena ta struktura toho večera, o čem konkrétně se bude mluvit?

Michael ROZSYPAL, moderátor

Tak ten titul zní Johnson - Trump - Babiš: Lídři pro 21. století? A my jsme to téma rozdělili do takových tří bloků. Budeme klást otázky nejenom hostům na pódiu, ale také divákům tady v sále v Horké vaně a budeme se bavit o tom, jestli se hroubí tradiční demokracie, jestli mohou uspět takzvaní tradiční politici, jestli je v politice image nade vše, a také se budeme bavit o populismu. Jestli vlastně populismus je nutně negativní pojem. Takže ta debata je strukturovaná do takových tří částí, tradiční demokracie, populismus a image nadevše, a bude to hodně interaktivní, protože diváci tady v Horké vaně se budou moci nejenom ptát a zapojit v těch jednotlivých blocích, ale budou, jak už jsem naznačil, také hlasovat pomocí speciálních hlasovací zařízení, která dostanou tady při vstupu do sálu. Tak doufám, že se zapojí a že to bude zajímavá debata.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Takže ještě mohou přijít, a když někdo nestihne dorazit, tak má poslouchat a sledovat na sítích.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Přesně tak. Jsme v Horké vaně v Českých Budějovicích, takže kdo to má kousek, tak má ještě půlhodinku a něco, začínáme o půl sedmé, čili za nějakých 33 minut, když se dívám na hodiny, no a pokud to někdo nestihne nebo je třeba z daleka, není z Českých Budějovic, tak pochopitelně přímý přenos začíná na Plusu po půl sedmé po zprávách, no, ale kdo by nechtěl jenom poslouchat, ale kdo by se chtěl i dívat a vidět, jak to tady vypadá, jak vypadají hosté, jak vypadám já třeba, tak se může dívat na živý videopřenos na našem Facebooku a také na webu plus.rozhlas.cz.

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Tak to byl Michael Rozsypal a já jenom připomínám, že přímý přenos začne na naší stanici, tedy na Českém rozhlasu Plus, po půl sedmé.

Michael ROZSYPAL, moderátor

Na slyšenou, hezký večer z Českých Budějovic. /upoutávka/

Helena ŠULCOVÁ, moderátorka

Vy samozřejmě stále posloucháte Český rozhlas Plus, no a na Plusu pro vás budeme mít za chvíli další zprávy a pochopitelně velká témata, která sledujeme. Stále se zabýváme děním v Ostravě po včerejší velmi

tragické události, která se tam odehrála, kdy střelec v tamní nemocnici připravil o život 6 lidí a 3 další zranil, takže samozřejmě to je velké téma, které sledujeme, no a samozřejmě velkým tématem, které nás zajímá a velmi nás bude zajímat také zítra, jsou předčasné volby, které se budou odehrávat ve Velké Británii. Zatím podle všech průzkumů vyhrají tamní konzervativci Borise Johnsona, ale jak jsme slyšeli třeba od Milana Kocourka, našeho spolupracovníka, také ty průzkumy ve Velké Británii nebývají vždy úplně přesné. Takže si budeme muset počkat až na ty konkrétní výsledky, budeme to pro vás všechno sledovat, já vám teď přeju hezký zbytek dne. Na shledanou.

Den do hlasování. Johnson se svou brexitovou strategií hraje o vše. Co na to průzkumy a odborník?

11.12.2019 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Eliška Kubátová

Nadcházející parlamentní volby ve Velké Británii mají prolomit patovou situaci, kvůli které se vládě v Londýně dosud nepodařilo vyvést zemi z Evropské unie. Volební průzkumy naznačují, že konzervativci premiéra Borise Johnsona budou slavit vítězství, zda se jim podaří získat parlamentní většinu a dotáhnout brexit do konce, ale stále není jisté. Co hlasování naplánované na čtvrtek 12. prosince přinese?

Jde o první parlamentní volby za posledních téměř sto let, které se v Británii konají v prosinci. Obyvatelé ostrovního království jsou zvyklí chodit k hlasovacím urnám hlavně na jaře – v tomto ročním období se konalo přesně 11 ze 13 posledních parlamentních voleb. Nezdá se ale, že by kvůli tomu účast voličů měla utrpět výraznější ztráty. Důvod je jasný – ožehavá otázka odchodu Británie z Evropské unie.

Výsledky voleb, do kterých pravděpodobně promluví vysoká účast zejména mladých voličů, se britská veřejnost dozví v pátek 13. prosince. Kterým britským politikům přinese tento den smůlu a komu naopak štěstí, se tedy dozvíme až koncem týdne, předvolební průzkumy ale naznačují leccos už nyní.

Čtyři nové předvolební analýzy zveřejněné první prosincovou sobotu ukazují, že si britští konzervativci udržují vedení a poměrně značný náskok před opozičními labouristy – zhruba osm až 15 procentních bodů.

Aby Boris Johnson pohodlně protlačil svůj brexitový plán přes parlament, potřebuje většinu ve výši 326 mandátů. Některé průzkumy ale naznačují, že by na ni Johnson dosáhnout nemusel. V době, kdy Spojené království už čtyři roky neřeší téměř nic jiného, je totiž řada voličů stále nerozhodnuta.

Pomoc Johnsonovi

Určité rozložení sil naznačil už průzkum společnosti YouGov pro deník The Times zveřejněný na konci listopadu, podle něhož by vládní konzervativci v Dolní sněmovně získali 359 křesel, tedy pohodlnou hlasovací většinu a nejlepší výsledek od roku 1987. Opoziční labouristé Jeremyho Corbyna si s 211 mandáty naopak o 51 křesel pohoršili a dočkali se nejhorší porážky od konce druhé světové války.

Zatímco skotští nacionalisté by podle průzkumu mohli dosáhnout na 43 mandátů, tedy o osm víc než před dvěma lety, liberální demokraté mohou podle YouGov získat zhruba 13 křesel. S cílem posílit své šance liberálové v listopadu uzavřeli volební pakt s dalšími dvěma menšími stranami vystupujícími proti brexitu. K předvolebnímu taktizování se však uchylují i další strany včetně euroskeptické „Brexit Party“.

Právě nedávné rozhodnutí Strany Brexitu Nigela Farage nepostavit kandidáty ve 317 volebních obvodech, v nichž v roce 2017 zvítězili konzervativci, se zřejmě stane významnou proměnou britského volebního klání. Taktika má Konzervativní straně nalákat voliče zastávající odchod Británie z Evropské unie, kolik jich ale nakonec bude, se ukáže až po zveřejnění výsledků.

„S ohledem na to, že se Brexit Party do značné míry stáhla z volebního boje, voliči deklarují přechod zpátky ke konzervativcům, kteří mají dotažení brexitu v podstatě za jediný bod volebního programu,“ říká pro iROZHLAS.cz odborník na Velkou Británii z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jan Váška, podle kterého je nicméně výsledek voleb stále otevřený.

To ostatně přiznává i Boris Johnson, který pár dní před volbami přiznal určitou nervozitu, protože i v cílové rovině „se může pořadí koní změnit“.

Faktor nevolitelnosti

I přes obavy Johnsona se zdá, že konzervativci drží v rukou klíčové trumpfy. „Záleží ale samozřejmě na tom, jak budou voliči takticky hlasovat v jednotlivých volebních obvodech,“ podotýká Váška s tím, že jedinou cestou k odblokování britského parlamentu je právě Johnsonovo dosažení na parlamentní většinu.

Na stole tak stále leží dva možné scénáře. Konzervativci získají buď absolutní většinu a rychle postoupí ke druhému pokusu ratifikace dohody o vystoupení z EU, kterou s unijní sedmadvacítkou v říjnu dojednal Johnson namísto dohody předložené bývalou premiérkou Theresou Mayovou, nebo většinu nezískají. „V takovém případě by největší počet křesel měli s největší pravděpodobností konzervativci, museli by se ale opřít o hlasy další strany – zřejmě znovu o severoirské unionisty (DUP),“ říká politolog.

Druhá možnost se ale podle aktuálních předvolebních průzkumů zatím jeví jako méně pravděpodobná. Je nicméně třeba připomenout, že průzkumy se do značné míry zmýlily i před dvěma lety – labouristům přisuzovaly méně, než nakonec získali. Parlamentní volby v roce 2017 tak konzervativci sice vyhráli, ale neměli dostatek hlasů na to, aby ovládli Dolní sněmovnu, a museli se spojit s DUP.

Podle Vášky se tehdy kampaň lépe podařila vůdci opozice Jeremymu Corbynovi než úřadující premiérce Therese Mayové, což labouristům velmi pomohlo.

„Rozdíl v osobním faktoru ale současná kampaň nepřináší. Corbyn nedokázal oslovit další nové voliče, kteří pro něj byli dříve připraveni hlasovat. Pro řadu voličů je principiálně nepřijatelné volit Corbyna kvůli jeho minulosti i lavírování v řadě témat. A zároveň konzervativci v čele s Johnsonem zatím neudali žádnou hrubou chybu, která by část voličů odehнала,“ vysvětluje.

Právě fakt, že je Jeremy Corbyn pro nemalou část Britů v podstatě nevolitelný, tak nahrává konzervativcům na jejich cestě získat pro sebe parlamentní většinu. Sympatizanti levého středu mu vyčítají mimo jiné to, že v otázce brexitu hraje na dvě strany. Podle Vášky je pak další věc finanční stránka velmi radikálního volebního programu labouristů, která není považována za věrohodnou.

„Pro část umírněných voličů je nicméně volba Corbyna a priori nepřijatelná kvůli jeho velmi radikální minulosti a vazbám na teroristické organizace. Řada lidí ho považuje za nevytěčeného marxistu ve stylu 80. let nebo mu jednoduše nedůvěřují,“ vysvětluje důvody Corbynovy nepopularity.

Velký kámen úrazu

Předpovědět výsledek voleb, kterým dominuje brexit, ale i otázky spojené se zdravotnictvím, ochranou klimatu nebo investicemi do dopravy a školství, je nanejvýš problematické, upozorňuje Váška. Odborník na Británii se nicméně domnívá, že konzervativci absolutní většinu těsně získají.

„V zásadě očekávám vítězství konzervativců, s náskokem před labouristy spíše menším než 10 procent a s malou, ale přeci jen absolutní většinou,“ míní politolog Univerzity Karlovy.

Na základě výsledků se pak ukáže, která z brexitových strategií vyhraje. Zatímco premiér Johnson slibuje v případě svého úspěchu brexit na konci ledna na základě upravených podmínek dojednaných v říjnu, labouristé jeho plán odmítají a chtějí vyjednat lepší brexitovou smlouvu. O té by pak Britové měli možnost hlasovat v novém referendu, které by se uskutečnilo půl roku po volbách.

I v případě Johnsonova vítězství a získání většiny v Dolní sněmovně ale premiér stoprocentně vyhráno nemá. Podle Vášky totiž stále existuje riziko, že se premiérovi vzbouří nejradikálnější křídlo Konzervativní strany.

„Najednou by toto křídlo zjistilo, že dohoda v této podobě je v některých ohledech méně výhodná, než první verze Theresy Mayové – zejména pokud jde o postavení Severního Irsku a integrity Spojeného království,“ varuje odborník s tím, že naplnění tohoto rizika je nicméně velmi nepravděpodobné, protože v případě volebního vítězství by Johnson získal velice silný mandát. Evropská unie by navíc na další přejednání dohody nekývla.

Pokud se tedy konzervativcům skutečně podaří ovládnout parlament, dojde s největší pravděpodobností k rychlé ratifikaci dohody o brexitu, která dnes leží na stole, a k následnému vystoupení Spojeného království z Evropské unie k 31. lednu 2020.

Váška nicméně upozorňuje, že uskutečněním brexitu napětí nekončí. Pak přijde na řadu skutečně perné období, kdy se Londýn s Bruslem budou dohadovat o tom, jak nastavit budoucí vztahy. „Nastane rok přechodného období, na jehož konci by měly být schváleny nebo téměř připraveny dohody o budoucích vztazích. A tam bude velký kámen úrazu.“

URL| https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/velka-britanie-volby-brexit-boris-johnson-konzervativci-jeremy-corbyn_1912110630_eku

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
irozhlas.cz

Symposium iNETME: Rozvoj mezinárodních kontaktů

12.12.2019 vedavyzkum.cz str. 00 Akce
Vedavyzkum.cz

Ve středu 26. února 2020 se v prostorách Vysokého učení technického v Brně uskuteční Symposium iNETME na téma Rozvoj mezinárodních kontaktů. Akci pořádá NETME Centre.

Symposium proběhne 26. února 2020 od 9:00 do 16:00 v prostorách Rektorátu VUT, Antonínská 1, Brno – Štukový sál (3. patro). Nad sympoziem převzal záštitu děkan Fakulty strojího inženýrství VUT Jaroslav Katolický.

Prezentace přednášejících budou v anglickém jazyce. Pro registrované účastníky je symposium zdarma – registrovat se můžete [zde](#).

PROGRAM

Registrace a zahájení

9:00 – 10:00 Registrace a welcome coffee

10:00 – 10:05 Úvodní slovo děkana FSI VUT Jaroslava Katolického

10:05 – 10:15 Představení projektu iNETME – doc. Ing. Jiří Hlinka, Ph.D.

Panel 1: Pohled diplomatů

10:15 – 11:00 Prof. Pierre Bruno Ruffini

Co je a není vědecká diplomacie – odpovědi na klíčové otázky

Profesor mezinárodní ekonomie na fakultě Mezinárodních věcí na univerzitě Le Havre (Francie). V letech 2000 až 2005 působil jako prezident univerzity v Le Havre. Je bývalým poradcem pro vědu a techniku na Velvyslanectví Francie v Rusku a Itálii. Je expertem v právě probíhajícím evropském projektu "Inventing a Shared Science Diplomacy for Europe" (InsSciDE – H2020).

11:00 – 11:30 Dr. Otakar Fojt

Spolupráce s britskými vědeckými organizacemi
Brexit a Horizont Europe
Příklad navázané spolupráce

Regionální ředitel pro střední a východní Evropu. Již 16 let působí na pozici britského vědeckého diplomata v České republice, kde má na starosti vědu. Otakar Fojt tak má přehled nejen o dění v oblasti vědy a výzkumu u nás i v Británii, ale po celém světě. Kromě pozice vědeckého atašé Jejicho Veličenstva působí také jako český i zahraniční lektor v oblasti inovací, transferu technologií, vědeckých programů, politik a strategií.

Panel 2: Představení evropských projektů

11:30 – 11:45 Mgr. Eliška Tomalová, Ph.D./Mgr. Eliška Černovská

Pracuje na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy a je zapojena do úspěšného projektu H2020 – S4D4C „Použití vědy pro/v diplomacii pro adresování globální výzvy“, jehož cílem je podpořit současnou a budoucí evropskou vědeckou diplomacii ve prospěch evropských kapacit, cílů zahraniční politiky EU a zejména vývoje řešení pro globální výzvy. V projektu vede studii, která hledá osvědčené postupy ve vědecké diplomacii a vodo hospodářství.

11:45 – 12:00 Prof. Pierre Bruno Ruffini

InsSciDE je evropský projekt financovaný programem Horizon 2020. Je zaměřený na rozvoj sdílené vědecké diplomacie napříč Evropou prostřednictvím mezinárodního, interdisciplinárního a průlomového výzkumu. Cílem projektu je vytvořit vstřícný a novátorský dialog, který bude zdůrazňovat přínos vědeckých akademií a sítí vědeckých diplomatů k řešení globálních výzev.

Panel 3: Možnost získání SME partnerů

12:00 – 12:10: Ing. Eva Kudrnová

Působí v Technologickém centru AV ČR, má na starosti síť Enterprise Europe Network v ČR.

služby sítě EEN
pomoc při hledání partnerů v projektech

12:10 – 12:20 Mgr. Zdeněk Havel

Projektový manažer pro oblast výzkumu, vývoje a inovací – CzechInvest.

představení možností, kterými lze poptávku českých vědců po vhodných zahraničních partnerech prezentovat na zahraničních trzích
technologické mise do zahraničí

12:20 – 12:30 prostor pro dotazy

12:30 – 13:30 neformální diskuse a oběd

Panel 4: Zkušenosti nositelů ERC grantu

13:30 – 14:00 Ing. Petr Neugebauer, Ph.D.

Nositel ERC grantu, nyní působí na CEITEC VUT v oblasti paramagnetické rezonance. Absolvent VUT, doktorské studium absolvoval ve Francii v Grenoblu. Po dokončení doktorátu pak strávil dva roky ve Frankfurtu nad Mohanem v bio-molekulárním magnetickém rezonančním centru. A před návratem do ČR ještě následovalo pět let na univerzitě ve Stuttgartu.

profesní cesta
jak na zahraniční kontakty
cesta k získání ERC grantu

Panel 5: Praktické tipy

14:00 – 14:30 PhDr. Lenka Mynářová

Lenka Mynářová má dlouholeté znalosti a zkušenosti v oblasti marketingových výzkumů, marketingu vědy a výzkumu a transferu technologií v globálním měřítku. Jako členka představenstva společnosti Elmarco, s.r.o. vedla marketing při uvádění technologie Nanospider na globální trh. Podílela se na komercializaci výsledků VaV jako členka Advisory Committee Bochemie a.s. V současné době vede projekty Horizon 2020, Eurostars a projekt Hydal v jeho cestě na globální trh. Přednáší marketing vědy a výzkumu a transfer technologií v ČR i zahraničí.

možnosti využití marketingu v prostředí vědy a výzkumu
PR vědeckých výsledků a marketingový mix vědeckých výsledků
jak nastartovat úspěšný marketing vědy a výzkumu

Panelová diskuze: „Možnosti českých vědců ve vztahu k mezinárodní vědě“

14:30 – 16:00 moderátor Dr. Mgr. Aleš Vlček

Panelisté:

prof. Ing. Vladimír Majer, CSc. – profesor fyzikální chemie, působil na univerzitách v USA a ve Francii a jako vědecký diplomat pro francouzské CNRS. Od roku 2014 pracuje externě na Technické univerzitě v Liberci a jako expert pro Evropskou komisi a české vládní organizace.

prof. Ing. Vlastimil Růžička, CSc. – profesor v oboru fyzikální chemie a emeritní rektor VŠCHT Praha působí v Technologickém centru v oddělení strategických studií. Působil ve Fyzikálním ústavu AV ČR jako zástupce ředitele a jako výkonný ředitel projektu ELI Beamlines – stavby největšího uživatelského výzkumného laserového centra na světě v Dolních Břežanech. Před tím pracoval na MŠMT ve funkci náměstka pro vědu a vysoké školy. V minulosti dlouhodobě pobýval na Danmarks Tekniske Hojskole v Kodani, National Institute of Standards and Technology v Marylandu, USA a opakovaně na Université Blaise Pascal ve Francii. Je nositelem francouzského Řádu akademických palm (Chevalier de l'Orde des Palmes Académiques).

Dr. Markéta Kubánková – absolvovala PhD na Imperial College London, kde také pokračovala v ročním postdoktorálním výzkumu jako EPSRC Doctoral Prize Fellow. V listopadu 2018 se přesunula do Německa na Max Planck Institute for the Science of Light, spoluzakladatelka platformy <http://czexpatsinscience.cz> – platforma sdružující české vědce a vědkyně v zahraničí

Mgr. Jiří Nantl, LL.M – ředitel CEITEC MU Středoevropského technologického institutu
Ing. Petr Neugebauer, Ph.D. – nositel ERC grantu působící na CEITEC VUT
Jan Ostřížek, Ph.D. – řídí mezinárodní vztahy ve výzkumném centru RECETOX

Podrobné informace naleznete zde.

Zdroj: NETME Center

URL| <https://vedavyzkum.cz/akce/akce/symposium-inetme-rozvoj-mezinarodnich-kontaktu>

Hložkovci versus Nehodovci

12.12.2019 Hattrick str. 60 Interview Stanislav Hložek
Vašek Vašák

Se zpěvákem Stanislavem Hložkem se znám už velmi dlouho a mnohokrát jsme si spolu zahráli i fotbal. Mimo jiné v mužstvu Amfora. Standa je na hřišti šikovný a mimo něj vždy usměvavý a milý. Je radost se s ním setkávat. Zajímá vé jsou i jeho názor y. Na českou li gu, na simulující hráče i na nestrannost rozhodčích.

Jak vzpomínáš na svoje fotbalové začátky?

Představ si, že kvůli fotbalu vznikly u nás v Hulíně dvě party: jedné se říkalo hložkovci a druhá byli nehodovci.

To bylo se známým fotbalistou Zdeňkem Nehodou?

Se Zdeňkovým bratrancem, který chodil se mnou do třídy.

Jak k té rivalitě došlo?

Těsně před hodinou tělocviku jsem našeho učitele něčím rozzlobil a on nám za trest zakázal fotbal. Kluci byli na mě našťvaní a slibovali mi, že mě zbijí.

Takže jste se poprali? Kdo vyhrál?

Jelikož jsem byl rychlý, včas jsem jim utekl (smích). Naše rivalita ale pokračovala i v zimě, kdy jsme se naháněli se sněhovými koulemi. Dokonce jsme je namáčeli do vody, aby to s nimi víc bolelo.

Jaké jsi měl jinak dětství?

Nádherné. Hulín je na rovině, což člověka svádí k tomu, aby jezdil na kole a hrál fotbal. V zimě jsme zase nastříkali nějaký plácek vodou a měli jsme kluziště. Do smrti nezapomenu, jak jednou napršelo, okamžitě to zmrzlo a my jsme jezdili po Hulíně na bruslích! Tatínkovi jsem jel naproti až na nádraží.

Kdy jsi začal hrát fotbal závodně?

Závodně jsem hrál jen u nás za žáky. Hokej mi šel líp, a když jsem studoval ve Zlíně stavební průmyslovku, nastupoval jsem tam za juniory. Jenže jsem současně zpíval s různými kapelami a kvůli častému pobytu na zimáku jsem byl furt nachlazený, takže jsem se musel rozhodnout, čemu dám přednost. Zvolil jsem zpívání. Ale hokej mě bavil. Narazil jsem při něm i na zmíněného Zdeňka Nehodu, který byl nejlepším hokejistou v Hulíně a širokém okolí. Přestože byl o něco starší, nastupovali jsme i proti sobě. Jenže když pak měl přestoupit do Zlína, tak ho tam nechtěli.

Takovýho hráče! Tak to zkusil u fotbalistů a vyrostl z něj mistr Evropy (byl i devátý v anketě France Footballu Zlatý míč, dvojnásobným Fotbalistou roku, s Duklou Praha trojnásobným mistrem ligy, členem Klubu ligových kanonýrů atd. – pozn. aut.). Z Hulína je spousta bývalých ligových hráčů.

Za bratrem Radka Druláka, Láďou, jsem si chodil hrát, se Zdeňkem Zlámalem, jehož syn chytil později za Slavii, jsem cvrknal kuličky, trenér Bohumil Páník je z té doby můj kamarád, reprezentant Pavel Novotný bydlel kousek od nás.

Měl jsi fotbalový vzor v tatínkovi?

Tatínka jsem hrát fotbal nikdy neviděl. Ale každou neděli chodil na stadion jako divák. Hned z kostela.

Fotbal ti prý pomohl v hudební kariéře?

Během svých zlínských studií jsem se zúčastnil soutěže začínajících zpěváků Intertalent. Dostal jsem se mezi deset nejlepších, koncertovali jsme po celé republice a lidi hlasovali, kdo se jim líbí. Doprovázela nás skupina Karla Vágnera a Karel každé ráno organizoval fotbálky. Já jsem tehdy hrál slušně, takže to končovalo tím, že jsme si kopali jen sami dva. Díky tomu jsme se blíž seznámili. Později mi Karel pomohl na vojnu do Armádního uměleckého souboru a ovlivnil celý můj život, protože jsem na jeho přímluvu nastoupil i k Hance Zagorové. Přiznal se, že to bylo i proto, abychom si spolu na zájezdech mohli zakopat. (úsměv)

Jaký jsi fotbalový fanoušek?

Manžel mé neteře, Angličan, je ortodoxní, takže „svůj“ klub považuje za rodinu. Já to tak nemám. Zajímá mě sice, jak hrály Hulín a Zlín, ale to je všechno.

Chodíš na fotbal fandit?

Občas na Spartu, Slavii a Bohemku. Ale jen, když mně někdo brnkne. Sám od sebe bych nešel. Čím se ovšem může málokdo pochlubit, je, že mi tu a tam zavolá Tonda Panenka: „Stando, pojd' si zahrát.“

Za koho?

Za bývalé hráče Bohemky nebo za Československé lvy. To se nedá odmítnout.

Komu držíš palce v Praze?

Nikomu konkrétnímu.

V Bohemce a ve Slávce mám kamarády, ve Spartě Hložka. (úsměv) Jste příbuzní?

Nevím (smích). Ale je šikovný a dělá mi radost. Já mám rád kluby, které hrají hezký fotbal, jako je Plzeň nebo teď Slavia.

A vůbec mi nevadí, když po dobrém výkonu třeba i prohrajou.

Co ti naopak ve fotbale vadí?

Nesnáším simulování. Někdo o někoho zavadí, ten upadne, válí se po zemi, jako by mu šlo o život, za chvíli vyskočí jako srnka a pokračuje dál. Na takový fotbal se nedívám.

Fotbalista nemůže být třasořitka a musí něco vydržet.

Vždyť je to kontaktní sport.

Jelikož jsi nehrál závodně, našel jsi svůj fotbalový vrchol asi v Amfoře, vid'?

Ano. Už jsem tam od roku 1987. Díky Amfoře si zahraju s takovými hráči jako málokdo.

A to i před úžasnými návštěvami.

Pamatuješ v devětaosmdesátém roce zápas s italskými umělci před vyprodanou Bohemkou? Vždyť jsi v něm taky nastoupil. A já dal gól!

Prohrávali jsme 0:3 a nakonec to skončilo 3:3. To byl zážitek. Nechápu, jak může jít někdo na stadionu, kde řve padesát tisíc lidí, kopat penaltu.

Vzpomínáš ještě na nějaký další fotbalový zážitek?

Třeba na zápasy po boku Přemka Bičovského, který vždycky křikl: „Utíkej,“ a pak mi poslal přes celý hřiště pas přesně do běhu. A ne jednou. Třikrát po sobě! Z toho jsem byl několik dní v transu.

Pamatuješ, jak dal na Novém Zélandu gól z výkopu a jak se z toho soupeř sesypal a prohrál, přestože to byli bývalí reprezentanti? Gól z půlky je poČím ložil. To byla nádhera! Zážitek pro mě taky bylo nastupovat s Frantou Veselým. Přestože nám během zápasu nadával. Jednou mě dokonce namíchl tak, že jsem mu řekl: „Franto, já nejsem fotbalista, ale zpěvák, zazpívej hoří.“ Bral to strašně vážně. Ale přitom jsme se měli rádi.

To je fakt. Rozčiluješ se někdy?

Já mám fotbal rád, a když mám tu čest hrát po boku takových legend, tak už jen to, že jsem s nimi na hřišti, je pro mě zážitek a nemám důvod být naštvaný. Proto se neustále usmívám. Jsem s lidmi, kterých si vážím.

Pamatuju si tě jako útočníka.

Celý život jsem hrál vepředu, ale teď nastupuju vzadu. S Petrem Radou a Karolem Dobiašem.

Souhlasíš s tvrzením, že by měl mít fotbalista stejnou radost z toho, když gól dá, jako když na něj přihraje?

Nesouhlasím, přestože jsem celý život učil syna, ať v hokeji nahrává, že to je, jako by dal gól. Chytrá přihrávka je krásná, ale málo platný, lidi si pamatují střelce. Díváš se na fotbal v televizi?

Dívám. Dokonce se mi líbí, když dávají přenosy z pralesní ligy. To je výborný nápad.

Samozřejmě mě baví Liga mistrů a poháry, ale že bych sledoval českou ligu... To už musí být třeba zápas SlaviaPlzeň nebo Sparta-Slavia.

Akorát, jak stárnu, nedívám se od začátku. První poločas třeba poslouchám v rádiu a něco přitom dělám. V televizi si pustím až druhý. To mi stačí.

Jak se ti líbí ve fotbale VAR?

Já si myslím, že měl být k dispozici už dávno, ale měl být propracovanější, aby nešel obejít.

Měl jsi někdy pocit, že rozhodčí není nestranný?

Mockrát. Jako fotbalista to přece poznáš. A nemusí proti tobě odpískat penaltu. Stačí drobný záseky během zápasu, který tě rozhodí nebo soupeři něco usnadní. Někteří sudí to umějí.

Měli by posuzovat ofsajdy úzkostlivě, nebo naopak benevolentněji?

Podle mě by se měly těsné ofsajdy spíš pouštět. Hra je od toho, aby se hrálo, ne stálo.

Když jsem byl útočník, snažil jsem se dávat góly. Teď jsem v opačné roli a přemýšlím o tom, co mám udělat, aby přese mě soupeř nepřešel, nenacentroval nebo nevystřelil. Fotbal je jako divadelní představení.

Přiznal bys gól rukou?

Zatím jsem se nedostal do situace, že by šlo o důležitý gól. (smích) Morálně by to tak mělo být. Při tenise míčky taky přiznávám. Jen někdy, aby nebyla nuda, schválně vyprovokuju hádku. (smích)

S kým hraješ?

S Petrem Jandou, Milanem Pitkinem, moderátorem Zdeňkem Vrbou, fotografem Jakubem Ludvíkem. Tam nejde o výsledky, ale o srandu.

Proto mezi sebe nebereme hráče, kteří by byli o moc lepší než my. To by si nezahrál nikdo.

Zažil jsi někdy při fotbale okamžik, kdy ses styděl?

Jednou nás před zápasem představovali, udělal jsem krok dopředu, zvedl jsem ruce na pozdrav a syn Petra Novotného Pavel mi zezadu stáhl trenýrky. To mě strašně naštvalo a několik měsíců jsem ho nechtěl ani vidět.

Jaké máme u nás trenéry?

Nejlepší ze všech je Werner Kotas z Amfory, protože nás poslouchá (smích). Jen jednou mě pověřil úkolem. Tehdy hrál v obraně Lešek Semelka, a jak byl trochu nemotorný, dokázal střílet - když se k němu dostal balon - všemi směry. I dozadu, takže si málem dal vlastní gól. A tehdy došlo k nezapomenutelnému pokynu trenéra Kotase: „Stando, hlídej Leška! Jinak nevyhrajeme.“ Tak jsem se stáhl do obrany a hlídal jsem svého spoluhráče! (úsměv)

Co bys rád ještě zažil?

Chtěl bych být jednou na nějakém velkém zápase – na druhou stranu mně televize vyhovuje, protože mi tu situaci několikrát zopakuje, ale atmosféra na stadionu je nepřenositelná. Když si ovšem představím, jak se tam plahočím, pak se mačkám mezi tolika lidmi, tak mi to přijde jako ztráta času. To bych tam musel přiletět vrtulníkem, mít na stadionu vlastní lóži a během zápasu si mohl odskočit pro šampíčko. (smích)

„Zdeněk Nehoda byl nejlepším hokejistou v Hulíně a širokém okolí.

Nastupovali jsme i proti sobě. Jenže když pak měl přestoupit do Zlína, nechtěli ho tam. Tak to zkusil u fotbalistů a vyrostl z něj mistr Evropy.“ „Karel Vágner mi pomohl na vojnu do Armádního uměleckého souboru a ovlivnil celý můj život, protože jsem na jeho přímluvu nastoupil i k Hance Zagorové. Přiznal se, že to bylo i proto, abychom si spolu na zájezdech mohli zakopat.“ se může málokdo pochlubit, je, že mi tu a tam zavolá Tonda Panenka: „Stando, pojď si zahrát.“

Stanislav Hložek ? Narodil se 16. 9. 1954 v Kroměříži, vyrůstal v Hulíně a Zlíně. ? Vystudoval stavební průmyslovku a **Fakultu sociálních věd** UK. ? Nejslavnější období prožil u Hany Zagorové s Petrem Kotvaldem. Jejich píseň Holky z naší školky vyšla na milionu a čtvrt nosičích. ? Vyšla mu kniha Zběsilé osmdesátky. ? Účinkoval v muzikálu Tři mušketýři (Porthos). ? Z prvního manželství má děti Danu (1974) a Stanislava (1977), z druhého Matyáše (1994). Má pět vnoučat. Od tohoto roku hraje 1987 Stanislav Hložek za tým umělců a osobností Amfory.

„František Veselý mě namíchl tak, že jsem mu řekl: Franto, já nejsem fotbalista, ale zpěvák, zazpívej hoří. Bral to strašně vážně. Ale přitom jsme se měli rádi.“

Foto autor| FOTO Jan Malý, Mája Dunajová, profimedia .cz

Foto popis| Zpěvák Stanislav Hložek hrává fotbal od malička. V roce 1987 začal kopat s Amforou a součástí týmů osobností a umělců je dodnes.

Foto popis| Karel Vágner výrazně ovlivnil celý Hložkův umělecký život.

Foto popis| V družném rozhovoru s kamarádem Tondou Panenkou, který jej často zve na fotbal.

Foto popis| Dva slavní vrstevníci z moravského Hulína: muzikant Stanislav Hložek předává mikrofon fotbalovému mistru Evropy Zdeňku Nehodovi.

Foto popis| Stanislav Hložek (vpravo) v dresu Amfory se svým spoluhráčem a s herci v civilu Jaroslavem Satoranským (vlevo) a Josefem Dvořákem (druhy zprava).

USA: impeachment míří do pléna sněmovny

13.12.2019 ČT 24 str. 10 21:31 Horizont

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Další klíčový krok směřující k impeachmentu. Právní výbor americké Sněmovny reprezentantů doporučil zákonodárcům ke schválení ústavní žaloby na prezidenta Trumpa. Formální ale nezbytný krok včera provázely dlouhé a bouřlivé debaty mezi demokraty a republikány. Plénum sněmovny by mohlo o impeachmentu hlasovat příští týden.

Jerrold NADLER, předseda právního výboru Sněmovny reprezentantů USA

Dnes je slavnostní i smutný den. Potřetí přibližně za půldruhého století právní výbor Sněmovny reprezentantů odhlasoval články impeachmentu proti prezidentovi. V souvislosti se zneužitím moci a zasahováním do práv Kongresu. Sněmovna bude neprodleně jednat.

Donald TRUMP, americký prezident

Je to hon na čarodějnice. Je to klamání. Jde o hoax. Nic nebylo uděláno špatně. Myslím si, že používat nástroj impeachmentu, který má být určen pro mimořádné případy, je hrozná věc.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Nejvyšší soud Spojených států ve stejné době zároveň rozhoduje, zda se bude zabývat odvoláním prezidenta ve věci zveřejnění jeho osobní daňových záznamů. Donald Trump se brání už 2 roky a u soudů nižších instancí byl zatím neúspěšný. Pokud Nejvyšší soud kauzu odmítne projednávat, bude prezident muset zveřejnit daňová přiznání prakticky okamžitě. V opačném případě jej čeká další právní bitva. A s námi je teď amerikanista Jiří Pondělíček z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociální věd** Univerzity Karlovy. Donald Trump je tedy teprve třetím americkým prezidentem, o jehož impeachmentu bude rozhodovat sněmovna. Poukazuje to na to, že to je výjimečně závažná situace?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Samozřejmě ano. Už z toho počtu je to zřejmé. Ono opravdu i v té ústavě, nebo co zakladatelé této vlastně zamýšleli jako extrémní nástroj, nástroj v extrémních případech. Na druhou stranu je to úplně v pravomoci sněmovny. A já se domnívám, že ta zjištění jsou opravdu závažná. To, co se zatím odhalilo, závažně je. A rozhodně si zaslouží, aby je projednala celá sněmovna, případně tedy, aby k tomu procesu, protože sněmovna vlastně, kdybychom to přirovnali ke trestněprávní věci, tak sněmovna vznáší jakousi obžalobu a potom rozhoduje vlastně senát jakožto v roli soudu. Takže myslím si, že by si tato věc zasloužila, aby tady byla projednána před celým senátem.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Kauza je ale poměrně složitá. Stíhá ji americká veřejnost? Zajímá se o ni?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Zajímá se o ni určitě. Záleží na tom ovšem, kdo, co sleduje, protože ta čísla v těch jednotlivých stranických táborech se příliš nepohnula. Když se podíváme, například na 538, na jeden z těch agregátů průzkumu, který sleduje tedy vlastně, jak se Američané staví k impeachmentu a rozděluje ještě ty průzkumy podle toho, jestli tedy Američané schvalují začátek toho procesu, nebo jestli si myslí, že by opravdu mělo dojít k odstranění prezidenta z funkce nebo odvolání z funkce, tak podle stranické příslušnosti, tak republikáni pořád tam ta podpora impeachmentu je pořád okolo 10 - 11 %, takže ta se vlastně příliš nezměnila, takže myslím si, že

republikáni to buď nesledují, anebo tomu nepřikládají velkou váhu. K nějakým proměnám dochází více u demokratů a nezávislých voličů.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Oni republikáni, alespoň ti, kteří jsou zastoupeni v dolní komoře kongresu, tvrdí, že ta celá kauza politicky motivovaná. Mohu mít pravdu?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Já se domnívám, že není. Ono demokraté, nebo samozřejmě část demokratů z kongresu ve sněmovně tedy, tak volala po zahájení impeachmentu vlastně v okamžiku, kdy demokraté většinu ve sněmovně získali, nicméně předsedkyně sněmovny Nancy Pelosiová vyčkávala, a právě nechtěla to tak, aby to vypadalo, že je to jaksi jenom proto, že prezidentem je Trump a ta říká, jak jsem říkal, ta zjištění jsou poměrně dosti závažná.

Hana SCHARFFOVÁ, moderátorka

Ještě krátce k té kauze daňových příznání. Je něčím závažná? Ohrožuje nějak politicky Donalda Trumpa nebo je prostě jenom osobně nepříjemná a zkrátka nechce dát veřejnosti informace o svých příjmech, a tak dále?

Jiří PONDĚLÍČEK, amerikanista, **FSV UK**

Tam může platit obojí. Tam samozřejmě může se odhalit případně nějaká obchodní spojení, která nejsou pro prezidenta úplně jaksi vhodná. Demokraté samozřejmě doufají, že tam třeba odhalí napojení na nějaké ruské oligarchy nebo zahraniční peněžní toky. Nicméně samozřejmě částečně to bude, i protože prezident Trump o sobě nebo o svém majetku tvrdí rozdílné věci a dost často se uvádí, že přehání, a myslím si, že si možná nepřeje, aby se ta skutečná částka, kterou třeba vydělává nebo, kterou vydělával, o kterou přicházel, aby se dostala na veřejnost.

Tak bychom i současné demonstrace měli chápat

13.12.2019 Haló noviny str. 05 Názory - Polemika

Alena NOHAVOVÁ

V úterý večer nám Česká televize opět přiblížila demonstraci Milionu chviliek, která se tentokrát konala na Václavském náměstí v Praze a pokračovala pochodem demonstrantů středem Prahy směrem na Wilsonovo nádraží. Tentokrát neměli Chvilikaři tolik času se této demonstraci naplno věnovat. Stala se jiná a to tragická událost daleko od hlavního města. Stálo za to se však »na minutu«, kterou ČT odvysílala, na demonstranty podívat. Opět jsme viděli převážně mladé lidi, kteří mohou málo pamatovat, a řada z nich ještě chodí do škol. Dokonce i těch povinných. A nad nimi poutače vyrobené v »jedné dílně«, s jedním druhem písma a jediným slovem »Demise«. Zatím jen táhnou ulicemi, aniž si uvědomují, oč vlastně v této zemi jde. Někjaká rozbuška však může přinést katastrofu.

Uvědomila jsem si, že vlastně tito mladí lidé jsou denně pod tlakem informací, jež vedou k nenávisti ke starým. Ta třetina starších pamatujících dobu před Listopadem, která odpověděla na anketní otázku, že před ním se žilo líp, musí strašit stoupence »nejlepší doby v našich dějinách«. Proto by starší generaci nejraději vymazali ze života. Nejsou výjimkou publikované názory některých tzv. VIP současnosti, že je třeba čekat na to, až generace starých vymře. Co bude pak? Vymizí generační paměť a starostové z Prahy 6 či pražských Řeporyjí nebudou muset na obhajobu svých dějinných zvráceností volat pseudohistorika Žáčka, absolventa propagandistické **Fakulty sociálních věd** UK.

Ti mladí jsou vychovávaní tak, jako by jim svět ležel u nohou, a vůbec si neuvědomují, že vlastně všechno kolem je jen hra, která je má odlákat od pochopení, proč někteří z nich mohou na sebe navěsit značkové zboží a jiní čekat až s okopírovanou značkou se objeví na stáncích či prodejnách vietnamsko-

čínských prodejců, proč někteří z nich mohou studovat za peníze svých rodičů třeba i řadu let, a na druhé velmi těžko vydělávají jejich rodiče, či si musí při studiu nalézt nějaké zaměstnání.

Je doba velikých rozdílů. Jeden z nich je i mezi generacemi. Mladá generace je vychovávána v tvrdém individualismu. Proto se nelze divit, že starší generace myslící ještě do jisté míry »socialisticky« je pro mladou přítěží. Tvrdé lokte v současném systému jsou víc než soudržnost. Nedivme se proto, že jiné myšlení než to, které se propaguje v médiích či vládne Facebookem, je na obtíž. Cílem demonstrací pořádaných Chvilkaři či někým, kdo je za nimi, je sjednotit lidi v dav, který se snadněji ovládne. A mladá generace i vzhledem k současným technickým a technologickým možnostem je jejich plánům přístupnější.

O autorovi| Alena NOHAVOVÁ, předsedkyně Jihočeského KV KSČM

Foto popis|

Stávka na Václavském náměstí zastíněna. Studenti protestovali za točené pivo

13.12.2019 studenta.cz str. 00

Vysokoškolští studenti opět hýbou dějinami. Ti z Univerzity Karlovy se spojili, aby poukázali na problémy dnešní společnosti a projevíli nespokojenost s problémy svojí školy. Hlavním tématem bylo znovuzavedení točeného piva v menze areálu UK Jinonice. Událost se může na první pohled zdát jako recese, nicméně studenti touto akcí upozornili na celou řadu dalších důležitých témat.

Je jedna hodina odpolední. Před budovou **Fakulty sociální věd** Univerzity Karlovy v Jinonicích se shromažďují první studenti, kteří zde přišli jasně vyjádřit svůj názor - požadují znovu zavést točené pivo v menze. Místní menza tuto položku stáhla z nabídky před třemi lety a dnes je k dostání pouze pivo v plechovce. Před vchodem do budovy stojí i Martin, jak jinak než s lahváčem v ruce. Plánuje na stávce být tak dlouho, dokud nedojdou zásoby piva v nedaleké večerce. "Dopady to bude mít, až bude točený pivo v menze a budou všichni padat na zem," odpovídá na otázku, jaké dopady podle něj bude stávka mít.

Podle organizátorů jde o vážně míněnou recesi: "Točené pivo v menze opravdu chybí, a nejen v té jinonické. Zároveň jsme si ale tak trochu chtěli udělat legraci z okupační stávky za klima v Karolinu. Ne proto, že bychom nepodporovali boj proti změnám klimatu, ostatně jak lépe bojovat proti globálnímu oteplování než vychlazeným pivem, ale spíše kvůli formě, kterou tato iniciativa zvolila. Přijde nám zvláštní se ani nepokusit o nějaký dialog, třeba na půdě komisi akademického senátu, a rovnou přejít k radikálnímu řešení okupace budov. Rozhodli jsme se tedy postupovat stejně a místo dialogu s Kolejemi a menzami UK nejprve začít stávkou," říká organizátor Martin alias Mártý.

Skupina studentů se po shromáždění a doplnění pivních zásob asi po hodině přesunuje do budovy. Svolávají hesla jako "máme lahve v ruce!", "pivo není zločin!" nebo "nezávislou justici a orosenou sklenici!" a postupně obsazují centrální prostor jinonické budovy. Následuje přednes originální básničky, o čem jiném než o točeném pivu. S proslovem přichází i student Filip, který se ještě před chvílí zmateně motal v davu a rozdával protestujícím letáčky DEJ-ME-SI.

V projevu Filip shrnul důvody, proč se stávkující sešli v Jinonicích a vyjádřil podporu studentům v Hong Kongu: "Stejně jako my zažívají omezení akademických svobod. Bylo nám odejmuto právo na točené pivo a cítíme s nimi sounáležitost," odůvodňuje svůj krok. Po třech lahváčích se cítí sebejistě a je to na něm vidět: "Chtěl bych vzkázat světu, aby se nenechal omezovat ve svých svobodách."

URL| <https://www.studenta.cz/life/fun-chill/stavka-na-vaclavskem-namesti-zastinena-studenti-protestovali/r~2aa85ee61d9811ea88f50cc47ab5f122/>

Tak bychom i současné demonstrace měli chápat

13.12.2019 halonoviny.cz str. 00

Alena Nohavová, Jihočeského Kv Ksčm

V úterý večer nám Česká televize opět přiblížila demonstraci Milionu chviliek, která se tentokrát konala na Václavském náměstí v Praze a pokračovala

pochodem demonstrantů středem Prahy směrem na Wilsonovo nádraží. Tentokrát neměli Chvilkaři tolik času se této demonstraci naplno věnovat. Stala se jiná a to tragická událost daleko od hlavního města. Stálo za to se však »na minutu«, kterou ČT odvysílala, na demonstranty podívat. Opět jsme viděli převážně mladé lidi, kteří mohou málo pamatovat, a řada z nich ještě chodí do škol. Dokonce i těch povinných. A nad nimi poutače vyrobené v »jedné dílně«, s jedním druhem písma a jediným slovem »Demise«. Zatím jen táhnou ulicemi, aniž si uvědomují, oč vlastně v této zemi jde. Nějaká rozbuška však může přinést katastrofu.

Uvědomila jsem si, že vlastně tito mladí lidé jsou denně pod tlakem informací, jež vedou k nenávisti ke starým. Ta třetina starších pamatujících dobu před Listopadem, která odpověděla na anketní otázku, že před ním se žilo líp, musí strašit stoupence »nejlepší doby v našich dějinách«. Proto by starší generaci nejraději vymazali ze života. Nejsou výjimkou publikované názory některých tzv. VIP současnosti, že je třeba čekat na to, až generace starých vymře. Co bude pak? Vymizí generační paměť a starostové z Prahy 6 či pražských Řeporyjí nebudou muset na obhajobu svých dějinných zvráceností volat pseudohistorika Žáčka, absolventa propagandistické **Fakulty sociálních věd UK**.

Ti mladí jsou vychováni tak, jako by jim svět ležel u nohou, a vůbec si neuvědomují, že vlastně všechno kolem je jen hra, která je má odlákat od pochopení, proč někteří z nich mohou na sebe navěsit značkové zboží a jiní čekat až s okopírovanou značkou se objeví na stáncích či prodejnách vietnamsko-čínských prodejců, proč někteří z nich mohou studovat za peníze svých rodičů třeba i řadu let, a na druhé velmi těžko vydělávají jejich rodiče, či si musí při studiu nalézt nějaké zaměstnání.

Je doba velikých rozdílů. Jeden z nich je i mezi generacemi. Mladá generace je vychovávána v tvrdém individualismu. Proto se nelze divit, že starší generace myslící ještě do jisté míry »socialisticky« je pro mladou přítěží. Tvrdé lokte v současném systému jsou víc než soudržnost. Nedivme se proto, že jiné myšlení než to, které se propaguje v médiích či vládne Facebookem, je na obtíž. Cílem demonstrací pořádaných Chvilkaři či někým, kdo je za nimi, je sjednotit lidi v dav, který se snadněji ovládne. A mladá generace i vzhledem k současným technickým a technologickým možnostem je jejich plánům přístupnější.

Alena NOHAVOVÁ, předsedkyně Jihočeského KV KSČM

URL| <http://www.halonoviny.cz/articles/view/52731591>

ČTVRT HODINY DO CENTRA

13.12.2019 CITY LIFE str. 46 Patriot

Kristina Záborská

Stepař a herec Tomáš Slaviček si vybíral byt tak, aby měl krásnou vyhlídku na Prahu a byl v dochozí vzdálenosti od metra, pracuje totiž převážně v centru města. Jeden podkrovní objevil v Kobylisích a měl okamžitě jasno, kam se bude stěhovat. „Příjemnější čtvrt' na bydlení těžko najdete,“ usmívá se.

VYZNÁNÍ JE O TO CENNĚJŠÍ, ŽE TOMÁŠ SLAVÍČEK PROŽIL VĚTŠINU SVÉHO ŽIVOTA NA VINOHRADĚCH, KTERÉ PLATÍ ZA SYNONYMUM IDEÁLNÍ PRAŽSKÉ ADRESY. Tomáš si ji užíval přes 20 let, ale pak se rozhodl přestěhovat a při hledání vhodného bytu narazil na jeden v Kobylisích. „Okouzil mě výhled. Z terasy dohlédnete na Strahov, Petřín, Pražský hrad, Malou Stranu, Staré Město, Vyšehrad, Žižkov, někdy až do Malešic a Modřan. Když u sebe občas ubytovávám zahraniční stepaře, porotce a známé, jsou mým výhledem úplně uchvácení,“ usmívá se Tomáš Slaviček, několikanásobný mistr republiky, Evropy a světa ve stepu.

SKRYTÝ PŮVAB

Kobylisy se rozkládají na úpatí kopce Ládví a tvoří část severního okraje Prahy. Jejich panoráma je vidět téměř odkudkoliv díky výrazné budově finančního úřadu. Současná fialková barva sice už tak nepřitahuje pozornost jako původní sytě oranžová, ale jeho ostře řezané rysy jej proti nebi činí nepřehlédnutelným. Trochu připomíná hrad a místní mu nefeknou jinak než Drákulov. Za ním přechází linie vilek do panelového sídliště. Na rozdíl od jiných pražských čtvrtí zde převažuje zástavba rodinných domů, která se historicky rozrůstala od hrany kopce po svahu, směrem do města i ven, kde po pár řadách končí Čimickým a Ďáblickým hájem, souvislým pásem lesa táhnoucím se od bikrosové dráhy v ohybu ulice Čimická až po Ďáblickou rozhlednu v délce téměř 4km. U háje dodnes funguje malá zahrádkářská kolonie, kde lidé pěstují ovoce, zeleninu a bylinky. Kousek odtud stojí hájovna a naproti ní u křižovatky lesních cest památný dub, nejstarší strom v Čimickém háji, v jehož dutině sídlí puščík. Procházkou přes pár ulic vyjdete opět na hlavní a město vám leží u nohou.

NEJHLUČNĚJŠÍ TANEC

Rychlé nohy živi i Tomáše Slavíčka, nejúspěšnějšího stepaře a choreografa v tomto oboru v Česku. Medaile sbíral téměř dvacet let, než v roce 2014 ukončil profesionální závodní kariéru. Na dnešní poměry začínal se stepem poměrně pozdě – v 11 letech. „Můj táta trénoval sportovní gymnastiku, ale já nejsem sportovní typ. Rád jsem tančil, hrál divadlo a předváděl se. Rodiče mě proto zapsali do dramatického a tanečního kroužku. S mým kamarádem jsme tam byli jediní kluci, ale to mi vůbec nevadilo, miloval jsem muziku a pohyb,“ vzpomíná Tomáš Slavíček. Jednou je na kroužku navštívila Tomášova první lektorka stepu, kterou Tomáš ihned zaujal. „Znal jsem tehdy z televize jediné dva stepaře – Helenu Vondráčkovou a Jiřího Korna, líbilo se mi, jak pomocí bot vytvářejí zvuk, a tak jsem step zkusil a v další sezoně už jsem jel na soutěž.“ V roce 1996 Tomáš vyhrál se svou partnerkou Luckou mistrovství republiky a ve stejné sezoně i mistrovství Evropy. Tehdy se stepu věnovalo jen pár desítek dětí, převážně holek, a tak bylo například české mistrovství spojeno se slovenským. Zlato z mistrovství světa získal až po deseti letech, v roce 2006, paradoxně jako choreograf svého svěřence Dominika. Vlastní zlatou medaili vyhrál až rok poté. A od té doby sbírá medaile každý rok, převážně jako choreograf formací nebo malých skupin.

„To, že jsem první vítězství zažil až tak pozdě, se dnes dá jen těžko zopakovat, respektive je to čím dál těžší. Děti začínají běžně už v pěti šesti letech, a jak já s radostí i nostalgií říkám, chrlí techniku a údery, které jsem se já sám nikdy neučil, protože prostě některé prvky tehdy vůbec neexistovaly a hranice jejich fyzických možností se posouvá čím dál tím dál. Když dřeťe už od tak útlého věku, tak ti nejlepší, kteří vydrží, jsou v juniorském věku tam, kde jsem já sotva byl jako dospělý. Step se za posledních dvacet let neuvěřitelně rozvinul a získává i stále větší oblibu,“ usmívá se Tomáš, který k popularitě stepu přispěl nemalou měrou. Svědčí o tom třeba to, že letos zahajoval se svými stepařskými svěřenci a choreografií Tick Tock, která loni vyhrála mistrovství světa, třetí přenos taneční soutěže StarDance na České televizi. Deset let doprovází stepem Helenu Vondráčkovou na jejích turné, vyučuje i step v Tančírně Petra Čadka a samozřejmě trénuje stepaře v TAP Academy Prague. Se svou poslední choreografií inspirovanou graffiti soutěžili před dvěma týdny na mistrovství světa.

NETRADIČNÍ SBÍRKA

Většinu dne tráví Tomáš Slavíček v teplákách a tmavém oblečení, jedinou výjimkou jsou zářivě barevné ponožky. „Před mnoha lety jsem objevil značku Happy Socks a od té doby nosím hlavně je. Líbí se mi jejich vtipné vzory a zjistil jsem, že velmi dobře fungují při učení stepu. Používám je stále na lekcích, a dokonce z toho vznikla i choreografie pro formaci juniorů s názvem Happy Socks na stejnojmennou písničku Happy od Bobbyho McFerrina,“ vypráví Tomáš Slavíček. Asi vás nepřekvapí, že s ní vyhráli první místo na mistrovství Evropy.

Tím to však neskončilo a Tomáš Slavíček připravil ve spolupráci s Happy Socks limitovanou edici 2 400 kusů ponožek se stepařským motivem.

Vybrat si můžete černé se siluetou Freda Astairea v různých tanečních pozicích nebo tyrkysové se stepařskými botičkami. Z každého prodaného páru jde 50Kč na podporu Centra terapie autismu, která se věnuje péči o děti s poruchou autistického spektra v rámci jejich rodiny a pomáhá jim se začleněním do většinové společnosti. Tomáš Slavíček totiž s kolegy z TAP Academy Prague pravidelně jezdí na workshopy do Základní a praktické školy Svítání v Pardubicích, kde autistické děti učí stepovat a spočimický lečně také často vystupují. „Je úžasné

pozorovat, jak si stepování užívají a s každým zvládnutím nového kroku a choreografie se stávají jistější a samostatnější i v běžném životě," dodává Tomáš Slaviček.

VYTOUŽENÝ KLID

Naživo můžete Tomáše Slavička vidět v představení Kvítek Mandragory v Divadle Broadway, Tango, ó tango v La Fabrice nebo v Tančárně v Divadle Radka Brzobohatého. Na kontě má už 15 epizodních rolí ve filmech a seriálech, hraní je momentálně jeho největší sen a touha. V poslední době se objevil například ve filmu Román pro pokročilé, Špindl 2 nebo v seriálech Jana Hřebejka Rédl a Boží mlýny. „Pracuju na různých místech v centru a oceňuji, že jsem tam z domova za patnáct minut, ať už metrem, nebo tramvají 17. V tomhle jsou Kobylisy nepřekonatelné. Jsem neustále s lidmi a v pohybu, doma si proto chci odpočinout, slyšet ticho,“ popisuje Tomáš. Stará vilová zástavba mu to poskytuje dokonale.

„Vyhovuje mi, jak jsou Kobylisy kompaktní, všude lze dojít pěšky, i půvabně maloměstské. Rád chodím do pizzerie Figo na těstoviny aglio olio a jejich famózní ledový čaj a hned vedle je klasická hospoda, kde mají skvělé pivo a utopence. Hlavní křižovatka u vstupu do metra působí jak z amerického velkoměsta a o pár metrů dál stojí úctyhodné Salesiánské centrum a moderní kostelík,“ ukazuje Tomáš Slaviček. Čilejší společenský ruch panuje u druhého výstupu z metra u tramvajové zastávky, kde v jednom z původních selských dvorů vzniklo otevřené tržiště Dvůr s nabídkou farmářských produktů, stáčené ekodrogerie a kavárnou. Od jara do podzimu se tu často konají koncerty. „Kobylisy mají vše, co potřebuji, bez zbytečného patosu, působí stále domácky, a to na nich miluju,“ uzavírá Tomáš Slaviček.

Tomáš Slaviček (36) Několikanásobný mistr světa, Evropy a ČR ve stepu začínal s tancem v 10 letech, v 11 letech poprvé stepoval. Během dvou let dotančil mezi elitu, kde se držel až do ukončení profesionální kariéry v roce 2014. Mezitím vystudoval **Fakultu sociálních věd** UK, obor žurnalistika a studoval češtinu na Pedagogické fakultě UK. Dnes trénuje soutěžní stepaře v TAP Academy Prague, stepuje v muzikálu Kvítek Mandragory v Divadle Broadway, hraje v představení Tango, ó tango v La Fabrice, v Tančárně Divadle Radka Brzobohatého a v mnoha českých seriálech a filmech. Spolupracuje i s dalšími stepařskými studii u nás i v zahraničí. **KOBYLISY** •Menší čtvrť na severním okraji Prahy sousedí s Trojou, Bohnicemi, Čimicemi, Střížkovem, Ďáblicemi a Libní. Rozkládá se na úpatí a vrcholu kopce Ládví. •První zmínky o obci Kobylisy pocházejí z listiny datované rokem 1297, kdy patřila Konrádu od Kamene. V následujících stoletích se majitelé střídali, ves patřila kanovníkům i novoměstským rychtářům. •Ještě v polovině 19. století byly Kobylisy malou vískou s pár usedlostmi, v roce 1890 zde již fungovaly tři cihelny a jedna parní mlátička. Záhy se zde začal těžit a zpracovávat písek, zasypaná pískovna je například na obratišti tramvají u vozovny Kobylisy. •Nechvalně proslulým pietním místem je Kobyliská střelnice, kde byly během druhé světové války popraveny stovky lidí. Než byla prohlášena v roce 1978 za národní kulturní památku, využíval její část Svazarm jako cvičiště. •Nachází se zde Ústav fotoniky a elektroniky AV ČR, který se postaral o první laserovou operaci očí. •Milovníci sportu ocení bikrosovou dráhu, beachvolejbalové hřiště Ládví, největší v ČR, venkovní koupaliště na Stírce a akvapark Šutka.

Foto autor| foto Michal Sváček, Mafra

Foto popis| Radost z pohybu. „Stepovat lze na všechny žánry hudby, stepem vytvoříte krásně rytmus a zároveň i emoce a příběh. Například umění na zdech ve veřejném prostoru a jeho vznik mě inspiroval při vymýšlení nové choreografie Graffiti, s kterou jsme jeli na mistrovství světa.“

Foto popis| háj. V 17. století se zde nacházel dubový les, který byl na přelomu 19. a 20. století dosázen duby, smrky a borovicí. Dnes ho protkává několik lesních cest včetně naučné stezky a místní sem chodí na procházky i na houby.

Foto popis| Dvůr Kobylisy. Vesnický původ Kobylis připomíná jen pár usedlostí, ve stodole statku na dnešní Klapkově ulici vzniklo jedno z prvních pražských kin – Bio Orient. A před pár lety se otevřel i jeho dvůr – jako farmářské tržiště a společensko-kulturní centrum.

Foto popis| Neodolatelný výhled. Pražské panoráma se nikdy neomrzí, Tomáš Slaviček u něj snídá, večeří, relaxuje i promýšlí nové choreografie.

Čína se přetvařuje, předstírá spolupráci a v roce 2049 chystá pomstu za „století ponížení“, tvrdí americký sinolog

13.12.2019 denikn.cz str. 00 Komentáře

Michael Romancov

Komentář Michaela Romancova: Česko se zařadilo k zemím světa, které na vlastní kůži zažívají, jakých roztodivných podob může nabývat čínský zájem a co všechno jsou ochotni činit jeho různí exponenti. To, co se díky aktivitám investigativních novinářů či projektu Sinopsis podařilo veřejnosti přiblížit, je nejspíš jen zlomkem toho, co všechno a koho všeho si u nás už Čína dokázala koupit, zavázat či podřídit své kontrole.

Podstatnou součástí čínského úspěchu, vedle peněz, je i skutečnost, že toho o Číně víme velmi málo, respektive téměř nic. Zbytek světa a Západu na tom přitom není o nic lépe.

Jednou z možností, jak nahlédnout hloubku západního neporozumění Číně a jejího nepochopení, nabízí práce sinologa a bezpečnostního experta Michaela Pillsburyho, jehož kniha „Stoletý maratón. Tajná čínská strategie, jak vystřídat Ameriku v roli globální supervelmoci a nastolit čínský světový řád“ se díky nakladatelství Rybka Publishers dočkala českého překladu.

Autor pracoval pro všechny americké administrativy od začátku sedmdesátých let, tedy od doby, kdy USA začaly postupně normalizovat vztahy s komunistickou Čínou. Jeho text je o to zajímavější, že sám přiznává, jak moc se v Číně zmýlil, a přináší nejen řadu přesvědčivých důkazů amerických chyb, ale i toho, s jakou intenzitou se Spojené státy brání tomu, aby si své chyby přiznaly a podnikly účinná protiopatření.

Pillsbury tvrdí, že naše špatná interpretace Číny je hluboce zakořeněná, neboť sinologové, misionáři a badatelé, kteří od 17. století Čínu navštěvovali a studovali, byli v podstatě dovedeni k tomu, aby si o čínských dějinách udělali pokřivený obrázek. Čínské zdroje kladly důraz na konfuciánskou, pacifistickou tvář čínské kultury, zatímco krvavé období Válčících států (zhruba 475–221 před naším letopočtem), kdy z konfrontace jako vítěz vyšla dynastie Čchin – po níž Čína získala své pojmenování –, naopak zlehčovaly a mnohdy je přecházely úplným mlčením. Klíčové přitom je, že myšlení té části čínských elit, které usilují o změnu současného nastavení mezinárodních vztahů, tak zvaných nacionalistů, přitom vychází právě z této historické epochy, jejího myšlenkového a strategického odkazu.

Neviditelní jestřábi

Čínští nacionalisté se sami označují jako jing-pchaj, což znamená jestřábi. Tak zvané jestřáby a holubice sice najdeme v každé zemi světa, ale díky povaze čínského režimu s nimi v této zemi většina cizinců nikdy nepřijde do styku, zatímco s tamními „holubicemi“ přijdou do styku všichni. Pillsbury přináší řadu přesvědčivých argumentů verifikujících jeho tvrzení, že on sám je v tomto ohledu výjimkou, a proto může s plnou odpovědností tvrdit, že právě jing-pchaj představují autentický hlas Číny.

Podobný názor již mnohem dříve vyjádřil i otec zakladatel moderního Singapuru Li Kuang-jao (Lee Kuan Yew), člověk, o jehož vzhledu do čínské mentality a znalosti Číny, včetně té komunistické, asi netřeba pochybovat. Li tvrdil, že se někdejší Říše středu hodlá stát největší světovou mocností, přičemž se tak chce stát jako Čína, a nikoli jako „čestný přivažek Západu“.

Pilířem myšlenkového obzoru těch, kteří o to usilují, je prý svět před západní kolonizací, vykořisťováním a ponížením. Dnešní Čína již prý dávno není tou, která svého času protestovala na náměstí Nebeského klidu a chtěla demokratické reformy. Současní vládcí Číny prý mistrně ovládli nálady Číňanů, kteří si přejí obrozenou (a mocnou) Čínu.

Přečtěte si také Jednatel Info.cz končí, jeho agentura skrytě vylepšovala obraz Číny v Česku. Home Credit: Je to cílená kampaň

Naším problémem je, že tohle všechno nejsme schopni vidět, vnímat a případně akceptovat. Proč? Protože jsme se nenaučili vnímat Čínu tak, jak ona vnímá nás, a zatvrzele ji posuzujeme a vnímáme vlastní optikou, která však je pro tyto účely zcela nevhodná. Pillsbury velmi otevřeně a kriticky tvrdí, že si Američané ve své domýšlivosti namlouvají, že si každá země přeje být právě taková, jako jsou USA, přičemž jim to Číňané neměli žádný důvod vyvracet, neboť jim právě takový přístup vyhovoval.

Proč? Protože základem čínského strategického myšlení je umění lsti, která se v čínském pojetí soustředí zejména na to, jak nepříteli přimět jednat nerozvážně, aby ke splnění svých cílů nakonec nebylo třeba nasadit vlastní sil. Ti Američané, kteří na tento rys čínského myšlení upozorňovali, byli umlčováni argumentem, že kvůli politické korektnosti je třeba odmítnout tvrzení, podle něhož určitá národně-etnická skupina vnímá svět jinak...

Američané i díky tomu tedy v podstatě nezměnili svůj, již více než čtyřicet let trvajících, přístup k Číně, která má zájem na tom, aby byla vnímána jako země slabá, která se bez rozsáhlé hospodářské a vědecké pomoci může každou chvíli zhroutit. Ochotně akceptovali čínskou představu, že Čína byla obětí západního imperialismu, a měli za to, že pozitivní styky s Čínou, zejména rozsáhlá obchodní výměna, předávání výsledků technického a vědeckého výzkumu, výměna studentů a desítky dalších aktivit, podníť její spolupráci se Západem. A ta se pak postupně přenesla i do řešení celé řady strategických problémů, včetně otázek regionálního či globálního uspořádání, což se však nestalo.

Z našich představ se nenaplnilo nic

Když to shrneme, tvrdí Pillsbury, tak téměř nic z toho, co jsme si od Číny, která hlasitě deklarovala zájem na „pokojném vzkvétání“, v dobré víře slibovali, nedošlo svého naplnění. Namísto očekávaného zrodu volnotržní ekonomiky amerického stříhu dochází k nástupu systému, pro který se vžilo označení „patricijská plutokracie“ nebo „autoritářský kapitalismus“. O změnách v politické sféře je pak zcela zbytečné mluvit.

Američané se dopustili pěti hlavních omylů, kterými byly (a dosud jsou) představy, že: 1. Udržování styků s Čínou otevře cestu k plné spolupráci. 2. Čína je na cestě k demokracii. 3. Čína je „křehká květinka“. 4. Čína si přeje být stejná jako Amerika, a vlastně taková v jádru je. 5. Čínští jestřábi nemají podporu.

Přečtěte si také Za Home Credit kopou trollů úcty. Spolumajitel firmy psal kritikům na osobní e-mailu

O všech pěti zmíněných omylech sice již výše byla řeč, ale přesto se ještě stojí za to vrátit k poslednímu z nich. Čínští jestřábi, tak špatně viditelní pro lidi ze Západu, dle Pillsburyho prý již od Maových dob navádějí, přemlouvají a motivují čínské vládcy k pomstě za „století ponížení“. Mělo by to nastat symbolicky roku 2049, tedy v roce stého výročí uchopení moci komunisty. Tehdy by už Čína měla být dost silná na to, aby mohla nastolit světový řád, který z jejího pohledu bude spravedlivý a náležitý, což hlavně znamená, že nebude americký/západní.

Aby k tomu mohlo dojít, musí se Čína stát hospodářsky silnou a nezávislou zemí, což však bez zahraniční pomoci není možné. Aby se země hospodářsky zvedla, spojili se Číňané nejprve se Sovětským svazem, ale tehdy si počínali příliš netrpělivě a Moskva jejich pravou motivaci (prý) prohlédla. Když vzájemné vztahy ochladly a roku 1969 to dokonce dospělo k přímé vojenské konfrontaci, nezbylo Pekingu nic jiného, než se poohlédnout jinde.

Mají nás tam, kde chtějí

V této souvislosti Pillsbury odmítá známý a často citovaný názor, že to byl prezident Richard Nixon, respektive jeho ministr zahraničí Henry Kissinger, kdo provedl geniální tah a využil Čínu proti SSSR. Ve skutečnosti prý Čína „přišla“ za Nixonem, který takovou nabídku neměl důvod odmítnout. Jeden z nejvýznamnějších geopolitických tahů druhé poloviny 20. století se prý zrodil v hlavách čtyř čínských maršálů – znalců období Válčících států, kteří o výhodnosti takového kroku přesvědčili předsedu Maa.

Součástí jejich plánu mělo být i doporučení, aby se Peking vyvaroval chyby, které se dopustil vůči Moskvě, aby neztratil trpělivost a nedal Washingtonu šanci rozpoznat, jaký je skutečný cíl obratu. Teze: „Nikdy nedej najevo, že se chystáš někoho ohrozit, dokud tě ještě může zastavit“, jež západním uším zní jako citát z Machiavelliho, je prý jednou ze strategických zásad z období Válčících států, stejně jako další doporučení: „Navenek vystupuj přívětivě, ale uvnitř buď nelibostný“.

Přečtěte si také BIS: Čínští špióni přitvrdili, verbují v Česku agenty. Úředníky i akademiky lákají na zájezdy

Číně se podařilo Američanům úspěšně vnutit představu, že jí nejde o nic jiného než o hospodářský vzestup a že se Americe chce podobat mnoha různými způsoby, k nimž ji inspirovalo jak vlastní strategické myšlení, tak i poznání, které desítky tisíc čínských studentů načerpaly na amerických univerzitách. Marketingový poznatek, že „o objemu prodaného piva nerozhoduje jeho jakost, ale množství distribučních kanálů“, byl prý využit například pro zakládání Konfuciových institutů, jejichž cílem bylo propagovat „holubičí“ – vlastně „pandí“ tvář Číny, stejně jako „výbory přátelství“ na čínských ambasádách, které zvaly vědce, novináře a podnikatele na návštěvy Číny za účelem potvrzení tezí, že Číně nejde o nic jiného než o mírový hospodářský vzestup.

Dá-li se rozdíl mezi étosem Válčících států a tradičním americkým pohledem na svět redukovat na jeden jediný, stěžejní aspekt, pak je to tento: Američané se zpravidla domnívají, že se vztahy mezi státy proměňují podle toho, zda zrovna nastává období spolupráce, nebo soupeření; Peking naproti tomu vychází z přesvědčení, že americká vláda k té čínské chová setrvalé nepřátelství a snaží se ji obelstít. Nedůvěra čínského vedení však nevyvěrá z neznalosti, ale z hluboce zakořeněných kulturních postulátů, o něž se opírají prakticky všechna čínská strategická rozhodnutí. Na nedůvěře se proto jen sotva něco může změnit.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| <https://denikn.cz/251421/cina-se-pretvaruje-predstira-spolupraci-a-v-roce-2049-chysta-pomstu-za-stoleti-ponizeni-tvrdi-americky-sinolog/>

Vadim Petrov to schytl od Michaely Marksové: Totální lži na sociálních sítích, všude fake news. Je třeba být na stráži

13.12.2019 parlamentnilisty.cz str. 00

Jakub Vosáhlo

REPORTÁŽ Na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy se konala debata o roli a významu mediálních rad. Hosty byli zástupci všech čtyř rad, které v Česku fungují. Za „velkou radu“, jak je nazývána Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, diskutoval Vadim Petrov, za Rady ČT a ČRo jejich předsedové Jan Bednář a Hana Dohnálková a sestavu doplnila Michaela Marksová, členka Rady České tiskové kanceláře.

Debatu, která se konala v rámci cyklu „Rozpravy o českých médiích“, moderovala osobně Alice Němcová Tejkalová, někdejší sportovní redaktorka ČT, která se před dvěma lety stala děkankou FSV. Její první dotaz zněl, co si členové mediálních rad slibovali od své kandidatury a jak se jejich představy naplnily.

Jan Bednář se vyznal, jak jako redaktor v Českém rozhlase měl často pocit, že by se veřejnoprávní média dala řídit jinak. Hlavním impulsem pro něj ale byl odchod Martina Veselovského a Daniely Drtinové z ČT. Nelíbilo se mu, že tak kvalitní novináři televizi opouštějí. „Měl jsem idealistické představy, že něco zmůžu, aby se něco takového už nestalo,“ přiznal. A když po téměř šesti letech svého mandátu v Radě ČT bilancuje, je prý vlastně spokojený.

Hana Dohnáková, které stejně jako Bednářovi bude v březnu šestiletý mandát končit, se vyznala, že do rozhlasové Rady přicházela jako mladá idealistka, která jako hudebnice vždy raději poslouchala rozhlas, než koukala na televizi. Vzpomínala, že v průběhu jejího mandátu došlo ke změně generálního ředitele a René Zavoral, který vystřídal Petera Duhana, přinesl trochu jiný způsob vedení. Pokud jde o samotnou Radu, tak ta podle ní funguje celkem dobře. „Mám k Radě a jejímu řízení takový pragmaticky ženský přístup, a na těch 8 pánů, co tam jsou se mnou, to celkem funguje,“ poznamenala s úsměvem.

Vadim Petrov hned na začátek promluvil o problému, který pociťuje. Jako člen RRTV totiž prý čelí výtkám, že by neměl vystupovat veřejně a prezentovat své názory. Některým lidem prý vadí, že jsou jeho názory spojovány se jménem RRTV.

On sám zastává názor, že členové Rady by naopak měli veřejně vystupovat více. „Členové Rady jsou lidé s osobními názory. A v té Radě jsou jako zástupci veřejnosti, která by měla vědět, jak ji reprezentujeme a co si myslíme,“ vysvětloval Petrov. Přesto prý čelí kritice, například i kvůli svým poznámkách na Facebooku.

Jedním z důvodů jeho kandidatury přitom prý bylo právě to, aby RRTV učinil „transparentnější“. „Já jsem při svém nástupu vlastně ani neměl moc představu, co ta Rada dělá, protože o tom předtím nikdo z radních nemluvil. A proto o tom chci mluvit,“ vysvětlil.

Pokud jde o řeči, že by se jako člen Rady měl chovat zdrženlivě, tak Petrov to chápe tak, že má mandát od Poslanecké sněmovny, a té je také odpovědný.

Pak se chopila mikrofonu Michaela Marksová a hned na úvod pochválila organizátory, že diskusní panel sestavili genderově vyváženě. „Mně totiž kolegyně často říkají, že to, co zažily, nebyl panel, ale manel,“ postěžovala si.

Do Rady ČTK byla zvolena v letošním roce, je tedy v podstatě nováčkem. „Šla jsem tam s pocitem, že v době, kdy se všude vynořují různé fake news, tak je třeba být na stráži,“ vysvětlila svou motivaci. Ambicí je pro ni to, aby Rada fungovala stejně jako dříve a odolala tlakům na změny.

Děkanku Tejkalovou zajímalo, zda Marksovou od kandidatury někdo odrazoval. Radní, bývalá ministryně za ČSSD, připomněla, že „byly články, že jsem politická nominace“. Ona si to ale prý nebere. „Mě zvolila Sněmovna a po čtyřech letech ve funkci ministryně mě pár článků fakt nerozhází,“ pochlubila se.

Musela si prý také vyslechnout, že kvůli její politické nominaci nebyli zvoleni větší mediální odborníci. „Tak to zkrátka je, že se ta odbornost občas neocení,“ pokrčila rameny.

Vadim Petrov k tomu pak poznamenal, že radní nemá být největší znalec médií. „My máme být ten laický prvek. My jsme ta žena v domácnosti, která se na tu televizi dívá,“ vysvětloval. Uvědomil si to prý při debatě na XTV s právníkem Alešem Rozehnalem.

Pak poskytl publiku stručný odborný výklad, že jsou celkem čtyři modely fungování mediálních rad.

První je model „vládní“, ve kterém je Rada přímo napojena na vládu. Druhý je „parlamentní“, kde členy rad nominuje a volí parlament. Třetí je „profesní model“, ve kterém členy volí profesní organizace. Čtvrtý model je pak „občanský“, ve kterém členy navrhuje společenské organizace.

U nás se kombinuje několik těchto systémů, když společenské organizace navrhuje členy Rady a pak je volí poslanci.

Petrov vzpomínal: „Doktor Rozehnal mi v té debatě říkal, že je to šaškárna. Že to funguje tak, že se politici dohodnou, pak si najdou nějakou organizaci, která vybrané kandidáty nominuje. A on mi vysvětloval, že vlastně na té stranické nominaci není nic špatného, ví se, koho hnát k zodpovědnosti,“ vysvětloval.

Podívejte se na záznam celé debaty.

On sám považuje současný model za relativně férový a optimální, i proto, že díky šestileté délce mandátu radního bude Rada vždy namíchaná z různých Poslaneckých sněmoven.

Jan Bednář, dlouholetý novinář, pak dostal dotaz, jak se mu v pozici „laického radního“ hodí zkušenosti z profese. Předseda Rady ČT považuje za přínosné, že zná problémy novinářů, způsob jejich práce, a třeba i specifika médií veřejné služby.

„Problém, kvůli kterému kdysi vznikla ta velká televizní krize, ten zůstává – politické strany si udržují svůj vliv,“ varoval pak.

Jako člen Rady prý pochopil, i v diskusích se zahraničními kolegy, že nějaký vliv politiků bude vždy. Důležité ale je, aby byla taková politická a novinářská kultura, která by veřejnoprávním novinářům umožnila nezávislost. Jsou prý země, kde je vliv politiků mnohem větší než u nás, a svobodu si média drží.

„Třeba generální ředitel BBC je přímo jmenován britským premiérem. Ale toho by ani nenapadlo dát tam nějakého straníka,“ ujišťoval.

U nás prý byly pokusy politiků ovlivňovat radní ČT, nebo přímo jejího ředitele. Úkolem Rad by přitom podle Bednáře mělo být právě to, aby „odklonily management od politiky“.

A k tématu „laického prvku“ ještě poznamenal: „V mé radě jsou lidé vzdělaní, těch „žen z domácnosti“ tam moc není.

Děkanka Tejkalová k tomu poznamenala, že ona i v době, kdy byla na mateřské dovolené, byla „erudovanější než řada kandidátů“.

A pak si neodpustila úvahu k tématu Bednářem vzývané nezávislosti BBC v kontextu právě probíhajících britských voleb: „Já bych nechtěla vědět, co napadne Borise Johnsona.“ Pak ale vyjádřila naději, že generální ředitel BBC má mandát ještě docela dlouho, a pak už tam Johnson třeba nebude.

Předsedkyně Rady Českého rozhlasu Hana Dohnálková se podivila historkám o politickém tlaku. „Nikdy jsem nezaznamenala žádný politický tlak, ani jsem s žádnými politiky nejednala,“ ujistila. Pak poznamenala, že pokud by nějaký politik chtěl přesvědčit celou rozhlasovou Radu, měl by to velmi těžké, protože tato Rada je velmi názorově pestrá.

Nemyslí si také, jak naznačil Bednář, že by se lidé o problematiku mediálních rad nezajímali. „Když se vloni volilo do mediálních rad, tak to bylo ve společnosti velké téma,“ vzpomínala. Podle předsedkyně rozhlasové Rady se ukazuje, že náš systém volby radních funguje docela dobře.

Pak si vzal slovo Radim Petrov a velmi se podivil: „Já nerozumím, co je to ten politický tlak. To se vůbec nesmíme bavit? My máme jasně napsané v zákoně, co máme dělat,“ myslí si. A doplnil úvahu, že pokud někdo podlehne tlaku a změní své přesvědčení, tak je to chyba jeho, a ne toho, kdo na něj tlačil.

Petrov velmi zásadně odmítl, aby obavy z nějakého „tlaku“ vedly k tomu, že radní se raději nebudou s nikým bavit a budou uzavřeni do své „nezávislosti“. „Debata je přece, proboha, základ demokratické společnosti. Nezakazujme si mluvení, mluvmě spolu,“ nabádal.

A dodal, že si nedovede představit, jak by na něj nějaký politik musel tlačit, aby změnil jeho přesvědčení.

Mikrofon znovu doputoval k Michaele Marksové, která vyprávěla, jak v Radě ČTK teď budou volit předsedu a jak se někteří lidé snaží tlačit spíše na strany, aby ty své nominanty umravnilly, než přímo na radní.

A pak pokračovala: „Chodí nám stížnosti na články ČTK. Je zajímavé, že velká část chodí jednomu členovi Rady, jsou velmi podobné a někdy i používají stejné výrazy, jako používá on,“ vykládala Marksová. Moderátorka Němcová Tejkalová hodila vtip, jestli si ten pan radní náhodou ty stížnosti nepíše sám.

Vadim Petrov pak v nadsázce vyjádřil zklamání, že na něj nikdo netlačí a on se cítí méněcenný. „Zkuste to, tlačte na mě, mě by totiž strašně zajímalo, jaký to je,“ vyzýval za smíchu publika.

Pak moderátorka položila kolektivní dotaz, jak vypadá běžný pracovní měsíc radního.

Bednář uvedl, že Rada ČT má dvě veřejné schůze, které jsou dost formální a pro normálního člověka z ulice ne moc záživné. Ale pokaždé se pry objeví nějaké téma, které rozproudí debatu.

Mezi hlavní témata, která Rada ČT řeší, každoročně patří rozpočet České televize. Ať už jeho schvalování, nebo posléze kontrola dodržování. Rozpočet byl žhavým tématem posledních dní, ten na příští rok totiž Rada řediteli Petru Dvořákovi již dvakrát odmítla.

Zasedání Rady je veřejné, může tam přijít kdokoliv a promluvit. To děkanka Němcová Tejkalová, někdejší sportovní redaktorka právě v ČT, komentovala slovy: „Na schůze jakékoliv rady nechodí veřejnost, ale specifická veřejnost.“

Michaela Marksová si postěžovala, že na schůze Rady ČTK „většinou přijde tak jeden novinář“.

Vadim Petrov nejprve pro jistotu ujistil, že „nemluví za Radu, ale za sebe“, a pak spustil: „V RRTV nejvíce stížnosti máme na Českou televizi. A je to logické, protože ČT je hegemon, který určuje trh.“ Pak vysvětloval, že zatímco na soukromé televizi má Rada omezenější páky, u té veřejnoprávní musí více posuzovat obsahové záležitosti, protože zákon o České televizi a o Českém rozhlase určuje, jak má vysílání vypadat, a RRTV je tu od toho, aby dodržování těchto zákonů hlídala.

Petrov si myslí, že nedostatečná komunikace „velké“ Rady spočívá i v tom, že příliš stručně, vlastně vůbec, nezduvodňuje svá rozhodnutí. „My napíšeme, že TV Barrandov dostala pokutu. Tečka,“ vysvětloval. Zákon to podle něj nezakazuje, ale je to o vůli radních. V minulosti se přitom zdůvodnění psala.

Petrov ale zdůraznil, že RRTV je regulátor, a z této pozice nemůže mluvit do obsahu vysílání, kontroluje pouze dodržování zákonů.

Předsedkyně rozhlasové Rady Dohnálková pak vysvětlila, že ani „malé“ rady nemají dopředu možnost řešit program. Schvalují programový plán, kde mohou vyjádřit námítky například proti plánovaným nákladům, ale obsahovou stránku chystaných pořadů ovlivnit nemohou. „Řešit můžeme až ex post, když přijde stížnost,“ vysvětlovala.

Pak se mikrofonu chopil Jan Bednář a volně reagoval na jednu poznámku Vadima Petrova: „Já televizi Barrandov moc nesleduji, ale vím, že tam byly v pořadech pana ředitele Soukupa útoky na ČT. Já to беру tak, že pan Soukup je majitelem konkurenční televize a že je to konkurenční boj,“ poznamenal.

Předsedkyně Dohnálková se pak obrátila na Petrova, že by uvítala lepší komunikaci s RRTV. A přitom vyprávěla o kauze „porno na Vltavě“. Ona sama byla přesvědčena, že vulgarismy a oplzlosti citované v rámci „uměleckého díla“ v ranním vysílání na stanici Vltava nebyly vhodné a shodla se na tom celá rozhlasová Rada.

A protože shledala porušení vysílacího zákona, předala věc RRTV, která má porušení zákonů řešit z pozice správního orgánu. „A ta rozhodla, že k porušení zákona nedošlo. Dobře, v pořádku, ale asi dva týdny poté v obdobném případě rozhodla, že k porušení zákona došlo,“ podivila se Hana Dohnálková.

Vadim Petrov v té době ještě nebyl členem RRTV, ale Dohnálková vyjádřila naději, že mezi sebou budou rady více komunikovat a problematické věci si budou moci vyjasnit.

Petrov na to reagoval slovy, že posuzování, zda došlo k porušení zákona, je někdy složité. V zákoně totiž stojí, že vysílání musí být objektivní a poskytovat vyvážené informace. Nikdo přitom moc neví, co si pod tímto termínem představit, a proto Petrov zapochyboval, jaký to má smysl.

V tu chvíli vedle něj sedící Michaela Marksová nasadila opravdu nepěkný výraz, čehož si povšimla i moderátorka-děkanka a posléze udělila člence Rady ČTK prostor k reakci.

„Víte, na těch sociálních sítích jsou dneska opravdu totální lži. Takže se musíme o tu objektivitu a vyváženost hádat. Je to dneska ještě důležitější než v minulosti,“ burcovala Michaela Marksová.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Vadim-Petrov-to-schytal-od-Michaely-Marksove-Totalni-lzi-na-socialnich-sitich-vsude-fake-news-Je-treba-byt-na-strazi-606835>

Vadim Petrov to schytal od Michaely Marksové: Totální lži na sociálních sítích, všude fake news. Je třeba být na stráži

13.12.2019 parlamentnilisty.cz str. 00

REPORTÁŽ Na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy se konala debata o roli a významu mediálních rad. Hosty byli zástupci všech čtyř rad, které v Česku fungují. Za „velkou radu“, jak je nazývána Rada pro rozhlasové a televizní vysílání, diskutoval Vadim Petrov, za Rady ČT a ČRo jejich předsedové Jan Bednář a Hana Dohnáková a sestavu doplnila Michaela Marksová, členka Rady České tiskové kanceláře.

Debatu, která se konala v rámci cyklu „Rozpravy o českých médiích“, moderovala osobně Alice Němcová Tejkalová, někdejší sportovní redaktorka ČT, která se před dvěma lety stala děkankou FSV. Její první dotaz zněl, co si členové mediálních rad slibovali od své kandidatury a jak se jejich představy naplnily.

Jan Bednář se vyznal, jak jako redaktor v Českém rozhlase měl často pocit, že by se veřejnoprávní média dala řídit jinak. Hlavním impulsem pro něj ale byl odchod Martina Veselovského a Daniely Drtinové z ČT. Nelíbilo se mu, že tak kvalitní novináři televizi opouštějí. „Měl jsem idealistické představy, že něco zmůžu, aby se něco takového už nestalo,“ přiznal. A když po téměř šesti letech svého mandátu v Radě ČT bilancuje, je prý vlastně spokojený.

Hana Dohnáková, které stejně jako Bednářovi bude v březnu šestiletý mandát končit, se vyznala, že do rozhlasové Rady přicházela jako mladá idealistka, která jako hudebnice vždy raději poslouchala rozhlas, než koukala na televizi. Vzpomínala, že v průběhu jejího mandátu došlo ke změně generálního ředitele a René Zavoral, který vystřídal Petera Dušana, přinesl trochu jiný způsob vedení. Pokud jde o samotnou Radu, tak ta podle ní funguje celkem dobře. „Mám k Radě a jejímu řízení takový pragmaticky ženský přístup, a na těch 8 pánů, co tam jsou se mnou, to celkem funguje,“ poznamenala s úsměvem.

Vadim Petrov hned na začátek promluvil o problému, který pociťuje. Jako člen RRTV totiž prý čelí výtkám, že by neměl vystupovat veřejně a prezentovat své názory. Některým lidem prý vadí, že jsou jeho názory spojovány se jménem RRTV.

On sám zastává názor, že členové Rady by naopak měli veřejně vystupovat více. „Členové Rady jsou lidé s osobními názory. A v té Radě jsou jako zástupci veřejnosti, která by měla vědět, jak ji reprezentujeme a co si myslíme,“ vysvětloval Petrov. Přesto prý čelí kritice, například i kvůli svým poznámkách na Facebooku.

Jedním z důvodů jeho kandidatury přitom prý bylo právě to, aby RRTV učinil „transparentnější“. „Já jsem při svém nástupu vlastně ani neměl moc představu, co ta Rada dělá, protože o tom předtím nikdo z radních nemluvil. A proto o tom chci mluvit,“ vysvětlil.

Pokud jde o řeči, že by se jako člen Rady měl chovat zdrženlivě, tak Petrov to chápe tak, že má mandát od Poslanecké sněmovny, a té je také odpovědný.

Pak se chopila mikrofonu Michaela Marksová a hned na úvod pochválila organizátory, že diskusní panel sestavili genderově vyváženě. „Mně totiž kolegyně často říkají, že to, co zažily, nebyl panel, ale manel,“ postěžovala si.

Do Rady ČTK byla zvolena v letošním roce, je tedy v podstatě nováčkem. „Šla jsem tam s pocitem, že v době, kdy se všude vynořují různé fake news, tak je třeba být na stráži,“ vysvětlila svou motivaci. Ambicí je pro ni to, aby Rada fungovala stejně jako dříve a odolala tlakům na změny.

Děkanu Tejkalovou zajímalo, zda Marksovou od kandidatury někdo odrazil. Radní, bývalá ministryně za ČSSD, připomněla, že „byly články, že jsem politická nominace“. Ona si to ale prý nebere. „Mě zvolila Sněmovna a po čtyřech letech ve funkci ministryně mě pár článků fakt nerozhází,“ pochlubila se.

Musela si prý také vyslechnout, že kvůli její politické nominaci nebyli zvoleni větší mediální odborníci. „Tak to zkrátka je, že se ta odbornost občas neocení,“ pokrčila rameny.

Vadim Petrov k tomu pak poznamenal, že radní nemá být největší znalec médií. „My máme být ten laický prvek. My jsme ta žena v domácnosti, která se na tu televizi dívá,“ vysvětloval. Uvědomil si to prý při debatě na XTV s právníkem Alešem Rozehnalem.

Pak poskytl publiku stručný odborný výklad, že jsou celkem čtyři modely fungování mediálních rad.

První je model „vládní“, ve kterém je Rada přímo napojena na vládu. Druhý je „parlamentní“, kde členy rad nominuje a volí parlament. Třetí je „profesní model“, ve kterém členy volí profesní organizace. Čtvrtý model je pak „občanský“, ve kterém členy navrhuje společenské organizace.

U nás se kombinuje několik těchto systémů, když společenské organizace navrhuje členy Rady a pak je volí poslanci.

Petrov vzpomínal: „Doktor Rozehnal mi v té debatě říkal, že je to šaškárna. Že to funguje tak, že se politici dohodnou, pak si najdou nějakou organizaci, která vybrané kandidáty nominuje. A on mi vysvětloval, že vlastně na té stranické nominaci není nic špatného, ví se, koho hnát k zodpovědnosti,“ vysvětloval.

Podívejte se na záznam celé debaty.

On sám považuje současný model za relativně férový a optimální, i proto, že díky šestileté délce mandátu radního bude Rada vždy namíchaná z různých Poslaneckých sněmoven.

Jan Bednář, dlouholetý novinář, pak dostal dotaz, jak se mu v pozici „laického radního“ hodí zkušenosti z profese. Předseda Rady ČT považuje za přínosné, že zná problémy novinářů, způsob jejich práce, a třeba i specifika médií veřejné služby.

„Problém, kvůli kterému kdysi vznikla ta velká televizní krize, ten zůstává – politické strany si udržují svůj vliv,“ varoval pak.

Jako člen Rady prý pochopil, i v diskusích se zahraničními kolegy, že nějaký vliv politiků bude vždy. Důležité ale je, aby byla taková politická a novinářská kultura, která by veřejnoprávním novinářům umožnila nezávislost. Jsou prý země, kde je vliv politiků mnohem větší než u nás, a svobodu si média drží.

„Třeba generální ředitel BBC je přímo jmenován britským premiérem. Ale toho by ani nenapadlo dát tam nějakého straníka,“ ujišťoval.

U nás prý byly pokusy politiků ovlivňovat radní ČT, nebo přímo jejího ředitele. Úkolem Rad by přitom podle Bednáře mělo být právě to, aby „odklonily management od politiky“.

A k tématu „laického prvku“ ještě poznamenal: „V mé radě jsou lidé vzdělaní, těch „žen z domácnosti“ tam moc není.“

Děkanu Tejkalová k tomu poznamenala, že ona i v době, kdy byla na mateřské dovolené, byla „erudovanější než řada kandidátů“.

A pak si neodpustila úvahu k tématu Bednářem vzývané nezávislosti BBC v kontextu právě probíhajících britských voleb: „Já bych nechtěla vědět, co napadne Borise Johnsona.“ Pak ale vyjádřila naději, že generální ředitel BBC má mandát ještě docela dlouho, a pak už tam Johnson třeba nebude.

Předsedkyně Rady Českého rozhlasu Hana Dohnálková se podivila historikám o politickém tlaku. „Nikdy jsem nezaznamenala žádný politický tlak, ani jsem s žádnými politiky nejednala,“ ujistila. Pak poznamenala, že pokud by nějaký politik chtěl přesvědčit celou rozhlasovou Radu, měl by to velmi těžké, protože tato Rada je velmi názorově pestrá.

Nemyslí si také, jak naznačil Bednář, že by se lidé o problematiku mediálních rad nezajímali. „Když se vloni volilo do mediálních rad, tak to bylo ve společnosti velké téma,“ vzpomínala. Podle předsedkyně rozhlasové Rady se ukazuje, že náš systém volby radních funguje docela dobře.

Pak si vzal slovo Radim Petrov a velmi se podivil: „Já nerozumím, co je to ten politický tlak. To se vůbec nesmíme bavit? My máme jasně napsané v zákoně, co máme dělat,“ myslí si. A doplnil úvahu, že pokud někdo podlehne tlaku a změní své přesvědčení, tak je to chyba jeho, a ne toho, kdo na něj tlačil.

Petrov velmi zásadně odmítl, aby obavy z nějakého „tlaku“ vedly k tomu, že radní se raději nebudou s nikým bavit a budou uzavřeni do své „nezávislosti“. „Debaty je přece, proboha, základ demokratické společnosti. Nezakazujme si mluvení, mluvěme spolu,“ nabádal.

A dodal, že si nedovede představit, jak by na něj nějaký politik musel tlačit, aby změnil jeho přesvědčení.

Mikrofon znovu doputoval k Michaela Marksové, která vyprávěla, jak v Radě ČTK teď budou volit předsedu a jak se někteří lidé snaží tlačit spíše na strany, aby ty své nominanty umravnilly, než přímo na radní.

A pak pokračovala: „Chodí nám stížnosti na články ČTK. Je zajímavé, že velká část chodí jednomu členovi Rady, jsou velmi podobné a někdy i používají stejné výrazy, jako používá on,“ vykládala Marksová. Moderátorka Němcová Tejkalová hodila vtip, jestli si ten pan radní náhodou ty stížnosti nepíše sám.

Vadim Petrov pak v nadsázce vyjádřil zklamání, že na něj nikdo netlačí a on se cítí méněcenný. „Zkuste to, tlačte na mě, mě by totiž strašně zajímalo, jaký to je,“ vyzýval za smíchu publika.

Pak moderátorka položila kolektivní dotaz, jak vypadá běžný pracovní měsíc radního.

Bednář uvedl, že Rada ČT má dvě veřejné schůze, které jsou dost formální a pro normálního člověka z ulice ne moc záživné. Ale pokaždé se prý objeví nějaké téma, které rozproudí debatu.

Mezi hlavní témata, která Rada ČT řeší, každoročně patří rozpočet České televize. Ať už jeho schvalování, nebo posléze kontrola dodržování. Rozpočet byl žhavým tématem posledních dní, ten na příští rok totiž Rada řediteli Petru Dvořákovi již dvakrát odmítla.

Zasedání Rady je veřejné, může tam přijít kdokoliv a promluvit. To děkanka Němcová Tejkalová, někdejší sportovní redaktorka právě v ČT, komentovala slovy: „Na schůze jakékoliv rady nechodí veřejnost, ale specifická veřejnost.“

Michaela Marksová si postěžovala, že na schůze Rady ČTK „většinou přijde tak jeden novinář“.

Vadim Petrov nejprve pro jistotu ujistil, že „nemluví za Radu, ale za sebe“, a pak spustil: „V RRTV nejvíce stížnosti máme na Českou televizi. A je to logické, protože ČT je hegemon, který určuje trh.“ Pak vysvětloval, že zatímco na soukromé televize má Rada omezenější páky, u té veřejnoprávní musí více posuzovat obsahové záležitosti, protože zákon o České televizi a o Českém rozhlase určuje, jak má vysílání vypadat, a RRTV je tu od toho, aby dodržování těchto zákonů hlídala.

Petrov si myslí, že nedostatečná komunikace „velké“ Rady spočívá i v tom, že příliš stručně, vlastně vůbec, nezodpovídá svá rozhodnutí. „My napíšeme, že TV Barrandov dostala pokutu. Tečka,“ vysvětloval. Zákon to podle něj nezakazuje, ale je to o vůli radních. V minulosti se přitom zdůvodnění psala.

Petrov ale zdůraznil, že RRTV je regulátor, a z této pozice nemůže mluvit do obsahu vysílání, kontroluje pouze dodržování zákonů.

Předsedkyně rozhlasové Rady Dohnálková pak vysvětlila, že ani „malé“ rady nemají dopředu možnost řešit program. Schvalují programový plán, kde mohou vyjádřit námítky například proti plánovaným nákladům, ale obsahovou stránku chystaných pořadů ovlivnit nemohou. „Řešit můžeme až ex post, když přijde stížnost,“ vysvětlovala.

Pak se mikrofonu chopil Jan Bednář a volně reagoval na jednu poznámku Vadima Petrova: „Já televizi Barrandov moc nesleduji, ale vím, že tam byly v pořadech pana ředitele Soukupa útoky na ČT. Já to беру tak, že pan Soukup je majitelem konkurenční televize a že je to konkurenční boj,“ poznamenal.

Předsedkyně Dohnálková se pak obrátila na Petrova, že by uvítala lepší komunikaci s RRTV. A přitom vyprávěla o kauze „porno na Vltavě“. Ona sama byla přesvědčena, že vulgarismy a oplzlosti citované v rámci „uměleckého díla“ v ranním vysílání na stanici Vltava nebyly vhodné a shodla se na tom celá rozhlasová Rada.

A protože shledala porušení vysílacího zákona, předala věc RRTV, která má porušení zákonů řešit z pozice správního orgánu. „A ta rozhodla, že k porušení zákona nedošlo. Dobře, v pořádku, ale asi dva týdny poté v obdobném případě rozhodla, že k porušení zákona došlo,“ podivila se Hana Dohnálková.

Vadim Petrov v té době ještě nebyl členem RRTV, ale Dohnálková vyjádřila naději, že mezi sebou budou rady více komunikovat a problematické věci si budou moci vyjasnit.

Petrov na to reagoval slovy, že posuzování, zda došlo k porušení zákona, je někdy složité. V zákoně totiž stojí, že vysílání musí být objektivní a poskytovat vyvážené informace. Nikdo přitom moc neví, co si pod tímto termínem představit, a proto Petrov zapochyboval, jaký to má smysl.

V tu chvíli vedle něj sedící Michaela Marksová nasadila opravdu nepěkný výraz, čehož si povšimla i moderátorka-děkanka a posléze udělila člence Rady ČTK prostor k reakci.

„Víte, na těch sociálních sítích jsou dneska opravdu totální lži. Takže se musíme o tu objektivitu a vyváženost hádat. Je to dneska ještě důležitější než v minulosti,“ burcovala Michaela Marksová.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

Foto: Screen Facebook Popisek: Debata o mediálních radách.

URL| <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Vadim-Petrov-to-schytal-od-Michaely-Marksove-Totalni-lzi-na-socialnich-sitich-vsude-fake-news-Je-treba-byt-na-strazi-606835>

Adventy jsem trávila v Bartolomějské 14.12.2019 Pražský deník str. 04 Praha - Publicistika MARKÉTA RESZCZYŃSKÁ

„Advent byla doba docházení do Bartolomějské. V té době jsem z toho vždycky zhubla, takže na Vánoce jsem byla štíhlá,“ vzpomínala Květoslava Neradová, katolická intelektuálka a učitelka mnoha generací žurnalistů, na předvánoční dobu v 70. letech, kdy ji Státní bezpečnost nutila ke spolupráci.

Narodila se v roce 1933 v Praze, ale dětství prožila v Tachlovicích u Prahy u svých prarodičů. Do Prahy se vrátila s mladším bratrem na začátku války, když její otec Josef Pánek získal práci zřízence v Ústavu soudního lékařství na Albertově a s tím i malý služební byt přímo v ústavu.

Za války se zde prováděly také pitvy a ohledání těl popravených českých odbojářů, která poté nacisté podle vzpomínek Květoslavy Neradové nařídili odvážet „do Dáblíc do díry“, aby pozůstalí nemohli své blízké pohřbit.

Její tatínek se pustil s dalšími pracovníky ústavu do riskantní pomoci těmto rodinám.

„Můj otec uměl a dělal to, že z těch několika mrtvých udělal o jednoho víc. A tím pádem toho jednoho německého vojáka navíc umístil do společného hrobu v Dáblících.

A toho mrtvého popraveného vydal rodině.“

OTEC V ÚSTAVU CHOVAL VEPŘE, SLEPICE I KOZY

Svérázný Josef Pánek za války riskoval i jinak. Pod nosem Němcům choval přímo ústavu na Albertově slepice, vepře i kozy, každý rok pořádal zabijačku a maso směřoval s širokým sousedským okolím.

„Hospodářská zvířata jsme měli ve sklepě. Teď si představte, ta zvířata vydávají zvuky, prase kvičí, koza mečí, a to všechno bylo skryté před německým personálem, byť to museli vědět a nepráskli to.“

V době nástupu komunistů k moci jí bylo patnáct let a velmi dobře si pamatuje na 10. březen 1948, kdy na Albertov přivezli z Černínského paláce tělo Jana Masaryka po údajné sebevraždě skokem z okna.

Její otec ho připravoval k pitvě a se svou dcerou se podělil o své pochyby ohledně sebevraždy:

„Dal přes něj noviny, abych ho neviděla nahého, a zavolal mě k němu. Z druhé strany k němu přišel tenkrát asistent Tesař. Oba spontánně řekli: „Tohle není sebevražda. Takhle nevypadá člověk po sebevraždě!“ Jenomže lékaři, ti odpovědní a graduovaní, tvrdili, že to sebevražda byla.“

Květoslava vysvětlila důvody, které jejího tatínka k pochybám vedly: Jan Masaryk měl odřenou ruce a její tatínek tvrdil, že ten, kdo skočí z okna, se nechytá omítky.

Po únoru 1948 musela Květa opustit dívčí řádové gymnázium voršilek, které bylo komunisty zrušeno. Ve studiu pokračovala na státním gymnáziu v Ječné ulici, kde se seznámila se svým budoucím manželem. Sečtělá dívka se po maturitě rozhodla pro studium češtiny a ruštiny na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

Právě zde u ní vyrostla pevná katolická víra, která ji nasměrovala do okruhu katolických intelektuálů. Po skončení studia nastoupila jako asistentka na Vysokou školu ruského jazyka a literatury a v pouhých dvaadvaceti letech přednášela starou českou literaturu. Na začátku normalizace učila knihovnictví na **fakultě sociálních věd** a žurnalistiky.

TLAK STB

Na přelomu 60. a 70. let pořádala tajné bytové přednášky pro studenty a setkání s literáty a herci, několikrát i s Janem Werichem. Někdo ze studentů ji však udal a od roku 1970 ji StB pravidelně zatýkala. Sedm let se ji agenti pokoušeli zlomit ke spolupráci během mnoha výslechů. Chtěli po ní, aby udávala disidenty například v křesťanském společenství Vigilie, které založila s několika studenty (například Tomášem Halíkem, pozdějším knězem podzemní církve).

„Estébáci na mě tlačili, říkali: „My víme, že jste schopná... My víme, že se stýkáte s celou řadou lidí... My bychom potřebovali od vás informace ne z fakulty, tam my máme svých informátorů dost, my bychom to potřebovali z církve, kde vy máte výborné kontakty. Tohle byl jejich způsob nátlaku.“

Květoslava spolupráci s StB opakovaně odmítala a po výsledku v březnu 1977 kvůli veřejnému schvalování Charty 77 musela z fakulty odejít. Její bývalí studenti jí pomohli najít místo ve Státní knihovně. V roce 1988 začala přednášet na neoficiálním bohemistickém studiu pro mladé redaktory samizdatových časopisů. Kromě tajných přednášek rozmnožovala samizdaty. Vzdělávání novinářů a redaktorů jí leželo na srdci i po odchodu do důchodu v roce 1990. Vrátila se na **fakultu sociálních věd** a na oboru žurnalistika přednášela současnou českou literaturu a dějiny kultury. V roce 1995 iniciovala zřízení dvouletého pomaturitního studia publicistiky při Arcibiskupském gymnáziu v Praze.

Vyšší odbornou školu publicistiky (VOŠP) vedla jako otevřenou církevní školu bakalářského typu s důrazem na praxi, etiku a široké kulturně společenské vzdělání absolventů. Zemřela v roce 2016.

Vzpomínky pamětníků pocházejí ze sbírky Paměť národa, kterou spravuje obecně prospěšná společnost Post Bellum. Podpořit ji můžete i vy. Více na www.pametnaroda.cz.

Foto autor| Foto: 2x Post Bellum

Foto popis| V MLÁDÍ. V době nástupu komunistů k moci bylo Květoslavě Neradové patnáct let.

Foto popis| KVĚTOSLAVA NERADOVÁ. Ve svém bytě v roce 2011.

Region| Střední Čechy

Dějiny byly úplně jinak?

14.12.2019 Haló noviny str. 05 Názory - Polemika

Monika HOŘENÍ

REDAKČNÍ SLOUPEK

Úterní skoro noční zasedání řeporyjských zastupitelů se ukázalo také jako malé okno do poměrů na radnici. Starosta Pavel Novotný má situaci pevně v rukou a zastupitelé konají tak, jak velí. Nemožu znát, jak se v zastupitelstvu hlasuje při jiných příležitostech, než bylo hlasování o »vzpomínkovém místě« pro vojáky Ruské osvobozené armády. Ale bezděčně to při diskusi prozradil jeden z řeporyjských občanů. Starší pán s hořkostí v hlase poznamenal, že chodí na jednání zastupitelů pravidelně a zpravidla na židlích pro veřejnost sedává sám. Zdá se mu, že zastupitelé odsouhlasí vše, s čím starosta (rada) přijde. Nepodařilo se mu, jak řekl, nikdy při hlasování poznat, kdo je koalice a kdo opozice. Inu, koho si Řeporyjští zvolili, toho mají.

To na bod jednání »pomník vojáků generála Vlasova« přišlo občanů celkem dost a jejich názory vyzněly pro i proti. A protože proti pomníku vlasovcům je i mnoho dalších lidí a mnozí historici kladou k záměru uctívat vlasovce minimálně velký otazník, rozčiluje mě, jak k tomu přistupují některá média. Pokud je zmíněna kritika, tak výhradně od ruského velvyslanectví. Jenže také mnozí Češi, Moravané a Slezané jsou proti a to by měly hlásné trouby už konečně vzít na vědomí!

Na řeporyjském zastupitelstvu »zazářil« poslanec ODS, někdejší první ředitel ÚSTR Pavel Žáček, jenž se osobně dostavil. Ostatně je autorem podkladu, z něhož radnice čerpá. Pan Žáček reagoval na mé vystoupení, k němuž jsem se jako Pražanka osmělila, slovy: »Předpokládám,

že je jasné, z kterého politického subjektu (kolegyně) mluví a na co navazuje – na stalinské vidění druhé světové války.« A nadechl se k otázce: »Kdo vyvolal druhou světovou válku?«

Dle něho druhá světová válka a aktivity wehrmachtu a dalších složek nacistického aparátu na západní frontě by nebyly možné bez sovětské podpory. Kladl otázky, kdo rozdělil Polsko, kdo vyprovokoval druhou světovou válku, kde stáli čeští komunisté mezi léty 1939-1941. »Na straně českého národa, který protestoval v demonstracích na podzim 1939, nebo na straně fašistického Německa?

...
Přiznejte si, že dějiny byly úplně jinak.«

Nemaje široký historický background (vystudoval **fakultu sociálních věd**), díky čemuž graduovaný historik dokáže posoudit události v souvislostech, vytrhl pár střípků a skutečnost postavil na hlavu. Samozřejmě

že čeští komunisté stáli po celou dobu nacistické okupace a již daleko před ní na straně českého národa, včetně podzimních demonstrací 1939. Vytvořili ilegální vedení strany a podíleli se na protifašistickém odboji. Již v noci na 15. března 1939 byli mnozí komunisté okupanty perzekvováni. Žáček, postižený vypjatým antikomunismem, jen tak mimochodem zapomněl na počínání západních demokracií a injekce západního kapitálu umožňující nástup Hitlera, včetně mnichovské zrady!

Jeho nestydatý veřejný projev je důkazem, že se systematicky, salámovou metodou vybranými exponenty převrací průběh a hodnocení druhé světové války. Je jen na čestných lidech, aby svými jasně artikulovanými názory takové revizi dějin zabránili.

Foto popis|

Nátlaku StB nepodlehla. Adventy jsem trávila v Bartolomějské, říká pamětnice

14.12.2019 prazsky.denik.cz str. 00 Praha

Post Bellum ČRo Plus, Markéta Reszczyńska

„Advent byla doba docházení do Bartolomějské. V té době jsem z toho vždycky zhubla, takže na Vánoce jsem byla štíhlá,“ vzpomínala Květoslava Neradová, katolická intelektuálka a učitelka mnoha generací žurnalistů na předvánoční dobu v 70. letech, kdy ji Státní bezpečnost nutila ke spolupráci.

„Narodila se v roce 1933 v Praze, ale dětství prožila v Tachlovicích u Prahy u svých prarodičů. Do Prahy se vrátila s mladším bratrem na začátku války, když její otec Josef Pánek získal práci zřízence v Ústavu soudního lékařství na Albertově a s tím i malý služební byt přímo v budově ústavu.“

Za války se zde prováděly také pitvy a ohledání těl popravených českých odbojářů, která poté nacisté podle vzpomínek Květoslavy Neradové nařídili odvézt „do Ďáblic do díry“, aby pozůstalí nemohli své blízké pohřbit. Její tatínek se pustil s dalšími pracovníky ústavu do riskantní pomoci těmto rodinám.

Otec za války riskoval

Do ústavu se svážela těla mrtvých německých vojáků po bombardování, z oddělených končetin sestavoval pan Pánek jedno či více těl navíc. „Můj otec uměl a dělal to, že z těch několika mrtvých udělal o jednoho víc. A tím pádem toho jednoho německého vojáka navíc umístil do společného hrobu v Ďáblicích. A toho mrtvého popraveného vydal rodině,“ říká Květoslava.

Svérázný Josef Pánek za války riskoval i jinak. Pod nosem Němcům choval přímo v ústavu na Albertově slepice, vepře i kozy, každý rok pořádal zabijačku a maso směňoval s širokým sousedským okolím.

„Hospodářská zvířata jsme měli ve sklepě. Teď si představte, ta zvířata vydávají zvuky, prase kvičí, koza mečí, a to všechno bylo skryté před německým personálem, byť to museli vědět, a nepráskli to.“

Smrt Jana Masaryka

Lásku k literatuře objevila Květoslava při častém stonání v dětství – kromě všech dětských nemocí prodělala pětkrát za sebou zápal plic. Dlouhé dny v posteli si zkracovala čtením, a tak měla v dospívání načteno ohromující množství klasické literatury.

V době nástupu komunistů k moci jí bylo patnáct let a velmi dobře si pamatuje na 10. březen 1948, kdy na Albertov přivezli z Černínského paláce tělo Jana Masaryka po údajné sebevraždě skokem z okna. Otec Květoslavy ho připravoval k pitvě a se svou dcerou se podělil o své pochyby ohledně sebevraždy:

„Dal přes něj noviny, abych ho neviděla nahého, a zavolal mě k němu. Z druhé strany k němu přišel tenkrát asistent Tesař. Oba spontánně řekli: ‚Tohle není sebevražda. Takhle nevypadá člověk po sebevraždě!‘ Jenomže lékaři, ti odpovědní a graduovaní, tvrdili, že to sebevražda byla.“ Květoslava vysvětlila důvody, které jejího tatínka k pochybám vedly: Jan Masaryk měl odřené ruce a její tatínek tvrdil, že člověk, který skočí z okna, se nechytá omítky.

Josef Pánek s komunisty nesympatizoval a v listopadu 1948 vydal operní pěvkyni Soně Červené tělo její matky. Ta zemřela krátce po svém zatčení a Soňa Červená její tělo našla díky jednomu studentovi medicíny. Není divu,

že byl Josef Pánek v 50. letech dva roky vězněn za údajné okrádání zemřelých, což Květoslavě nejednou někdo nevhodně připomněl.

Pevná víra

Po únoru 1948 musela Květa opustit dívčí řádové gymnázium voršilek, které bylo komunisty zrušeno. Ve studiu pokračovala ve státním gymnáziu v Ječné ulici, kde se seznámila se svým budoucím manželem. Sečtělá dívka se po maturitě rozhodla pro studium češtiny a ruštiny na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

Právě zde u ní vyrostla pevná katolická víra, která ji nasměrovala do okruhu katolických intelektuálů a která byla trnem v oku Státní bezpečnosti. Po skončení studia nastoupila jako asistentka na Vysokou školu ruského jazyka a literatury a v pouhých dvaadvaceti letech přednášela starou českou literaturu.

Krátce nato se vdala za lékaře Karla Nerada, který kromě jiných ošetřoval Jana Wericha a dlouhou dobu působil na oddělení ARO v Praze-Vysočanech jako primář. Narodily se jim tři děti (1958, 1959, 1963), které později nemohly studovat školu podle svého výběru.

V kariéře vysokoškolské profesorky pokračovala na různých fakultách, komunisté totiž neustále fakulty a vědecké instituce rušili, spojovali a zřizovali nové. Na začátku normalizace učila knihovnictví na **fakultě sociálních věd** a žurnalistiky, kterou normalizační komunisté považovali za líheň protikomunistických „živlů“, a proto ji zrušili a nahradili novou žurnalistickou fakultou, spadající přímo pod Ústřední výbor KSČ.

Spolupráci s StB odmítala

Na přelomu 60. a 70. let pořádala tajné bytové přednášky pro studenty a setkání s literáty a herci, několikrát i s Janem Werichem. Některý ze studentů ji udal a od roku 1970 ji StB pravidelně zatýkala. Sedm let se ji agenti pokoušeli zlomit ke spolupráci během mnohahodinových výslechů. Chtěli po ní udávat disidenty například v křesťanském společenství Vigilie, které založila s několika studenty (například Tomášem Halíkem, pozdějším knězem podzemní církve).

„Estébáci na mě tlačili, říkali: ‚My víme, že jste schopná... My víme, že se stýkáte s celou řadou lidí... My bychom potřebovali informace od vás, ne z fakulty, tam my máme svých informátorů dost, my bychom to potřebovali do církve, kde vy máte výborné kontakty.‘ Tohle byl jejich způsob nátlaku.“

Květoslava spolupráci s StB opakovaně odmítala a po výsledku v březnu 1977 kvůli veřejnému schvalování Charty 77 musela z fakulty odejít. Její bývalí studenti jí pomohli najít místo ve Státní knihovně. V roce 1988 začala přednášet na neoficiálním bohemistickém studiu pro mladé redaktory samizdatových časopisů. Kromě tajných přednášek rozmnožovala samizdaty.

Vzdělávání novinářů a redaktorů jí leželo na srdci i po odchodu do důchodu v roce 1990. Vrátila se na **fakultu sociálních věd** a na oboru žurnalistika přednášela současnou českou literaturu a dějiny kultury. V roce 1995 iniciovala zřízení dvouletého pomaturitního studia publicistiky při Arcibiskupském gymnáziu v Praze.

Vyšší odbornou školu publicistiky (VOŠP) vedla jako otevřenou církevní školu bakalářského typu s důrazem na praxi, etiku, široké kulturně společenské vzdělání absolventů. Škola se po odchodu prvních absolventů ocitla ve vážných vnitřních konfliktech a Květoslava Neradová byla v roce 1999 donucena novým vedením ze školy odejít. Toto období popsala za své nejtěžší ve svém životě. Zemřela v roce 2016.

Vzpomínky pamětníků pocházejí ze sbírky Paměť národa, kterou spravuje obecně prospěšná společnost Post Bellum. Podpořit ji můžete i vy prostřednictvím webových stránek.

URL| https://prazsky.denik.cz/zpravy_region/post-bellum-kvetoslava-neradova-stb-jan-masaryk-charta-77-20201212.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

prazsky.denik.cz (Praha)

Nátlaku StB nepodlehla. Adventy jsem trávil v Bartolomějské, říká pamětnice

14.12.2019 denik.cz str. 00 Česko

Post Bellum ČR Plus

„Advent byla doba docházení do Bartolomějské. V té době jsem z toho vždycky zhubla, takže na Vánoce jsem byla štíhlá,“ vzpomínala Květoslava Neradová, katolická intelektuálka a učitelka mnoha generací žurnalistů na předvánoční dobu v 70. letech, kdy ji Státní bezpečnost nutila ke spolupráci.

"Narodila se v roce 1933 v Praze, ale dětství prožila v Tachlovicích u Prahy u svých prarodičů. Do Prahy se vrátila s mladším bratrem na začátku války, když její otec Josef Pánek získal práci zřízence v Ústavu soudního lékařství na Albertově a s tím i malý služební byt přímo v budově ústavu.

Za války se zde prováděly také pitvy a ohledání těl popravených českých odbojářů, která poté nacisté podle vzpomínek Květoslavy Neradové nařídili odvézt „do Ďáblic do díry“, aby pozůstalí nemohli své blízké pohřbit. Její tatínek se pustil s dalšími pracovníky ústavu do riskantní pomoci těmto rodinám.

Do ústavu se svážela těla mrtvých německých vojáků po bombardování, z oddělených končetin sestavoval pan Pánek jedno či více těl navíc. „Můj otec uměl a dělal to, že z těch několika mrtvých udělal o jednoho víc. A tím pádem toho jednoho německého vojáka navíc umístil do společného hrobu v Ďáblicích. A toho mrtvého popraveného vydal rodině,“ říká Květoslava.

Svérázný Josef Pánek za války riskoval i jinak. Pod nosem Němcům choval přímo v ústavu na Albertově slepice, vepře i kozy, každý rok pořádal zabijačku a maso směňoval s širokým sousedským okolím.

„Hospodářská zvířata jsme měli ve sklepě. Teď si představte, ta zvířata vydávají zvuky, prase kvičí, koza mečí, a to všechno bylo skryté před německým personálem, byť to museli vědět, a nepráskli to.“

Smrt Jana Masaryka

Lásku k literatuře objevila Květoslava při častém stonání v dětství – kromě všech dětských nemocí prodělala pětkrát za sebou zápal plic. Dlouhé dny v posteli si zkracovala čtením, a tak měla v dospívání načteno ohromující množství klasické literatury.

V době nástupu komunistů k moci jí bylo patnáct let a velmi dobře si pamatuje na 10. březen 1948, kdy na Albertov přivezli z Černínského paláce tělo Jana Masaryka po údajné sebevraždě skokem z okna. Otec Květoslavy ho připravoval k pitvě a se svou dcerou se podělil o své pochyby ohledně sebevraždy:

„Dal přes něj noviny, abych ho neviděla nahého, a zavolal mě k němu. Z druhé strany k němu přišel tenkrát asistent Tesař. Oba spontánně řekli: ‚Tohle není sebevražda. Takhle nevypadá člověk po sebevraždě!‘ Jenomže lékaři, ti odpovědní a graduovaní, tvrdili, že to sebevražda byla.“ Květoslava vysvětlila důvody, které jejího tatínka k pochybám vedly: Jan Masaryk měl odřené ruce a její tatínek tvrdil, že člověk, který skočí z okna, se nechytá omítky.

Josef Pánek s komunisty nesympatizoval a v listopadu 1948 vydal operní pěvkyni Soně Červené tělo její matky. Ta zemřela krátce po svém zatčení a Soňa Červená její tělo našla díky jednomu studentovi medicíny. Není divu, že byl Josef Pánek v 50. letech dva roky vězněn za údajné okrádání zemřelých, což Květoslavě nejednou někdo nevhodně připomněl.

Pevná víra

Po únoru 1948 musela Květa opustit dívčí řádové gymnázium voršilek, které bylo komunisty zrušeno. Ve studiu pokračovala ve státním gymnáziu v Ječné ulici, kde se seznámila se svým budoucím manželem. Sečtělá dívka se po maturitě rozhodla pro studium češtiny a ruštiny na Filozofické fakultě Univerzity Karlovy.

Právě zde u ní vyrostla pevná katolická víra, která ji nasměrovala do okruhu katolických intelektuálů a která byla trnem v oku Státní bezpečnosti. Po skončení studia nastoupila jako asistentka na Vysokou školu ruského jazyka a literatury a v pouhých dvaadvaceti letech přednášela starou českou literaturu.

Krátce nato se vdala za lékaře Karla Nerada, který kromě jiných ošetřoval Jana Wericha a dlouhou dobu působil na oddělení ARO v Praze-Vysočanech jako primář. Narodily se jim tři děti (1958, 1959, 1963), které později nemohly studovat školu podle svého výběru.

V kariéře vysokoškolské profesorky pokračovala na různých fakultách, komunisté totiž neustále fakulty a vědecké instituce rušili, spojovali a zřizovali nové. Na začátku normalizace učila knihovnictví na **fakultě sociálních věd** a žurnalistiky, kterou normalizační komunisté považovali za líheň protikomunistických „živlů“, a proto ji zrušili a nahradili novou žurnalistickou fakultou, spadající přímo pod Ústřední výbor KSČ.

Spolupráci s StB odmítala

Na přelomu 60. a 70. let pořádala tajné bytové přednášky pro studenty a setkání s literáty a herci, několikrát i s Janem Werichem. Některý ze studentů ji udal a od roku 1970 ji StB pravidelně zatýkala. Sedm let se ji agenti

pokoušeli zlomit ke spolupráci během mnohahodinových výslechů. Chtěli po ní udávat disidenty například v křesťanském společenství Vigilie, které založila s několika studenty (například Tomášem Halíkem, pozdějším knězem podzemní církve).

„Estébáci na mě tlačili, říkali: ‚My víme, že jste schopná... My víme, že se stýkáte s celou řadou lidí... My bychom potřebovali informace od vás, ne z fakulty, tam my máme svých informátorů dost, my bychom to potřebovali do církve, kde vy máte výborné kontakty.‘ Tohle byl jejich způsob nátlaku.“

Květoslava spolupráci s StB opakovaně odmítala a po výsledku v březnu 1977 kvůli veřejnému schvalování Charty 77 musela z fakulty odejít. Její bývalí studenti jí pomohli najít místo ve Státní knihovně. V roce 1988 začala přednášet na neoficiálním bohemistickém studiu pro mladé redaktory samizdatových časopisů. Kromě tajných přednášek rozmnožovala samizdaty.

Vzdělávání novinářů a redaktorů jí leželo na srdci i po odchodu do důchodu v roce 1990. Vrátila se na **fakultu sociálních věd** a na oboru žurnalistika přednášela současnou českou literaturu a dějiny kultury. V roce 1995 iniciovala zřízení dvouletého pomaturitního studia publicistiky při Arcibiskupském gymnáziu v Praze.

Vyšší odbornou školu publicistiky (VOŠP) vedla jako otevřenou církevní školu bakalářského typu s důrazem na praxi, etiku, široké kulturně společenské vzdělání absolventů. Škola se po odchodu prvních absolventů ocitla ve vážných vnitřních konfliktech a Květoslava Neradová byla v roce 1999 donucena novým vedením ze školy odejít. Toto období popsala za své nejtěžší ve svém životě. Zemřela v roce 2016.

MARKÉTA RESZCZYŃSKÁ

Vzpomínky pamětníků pocházejí ze sbírky Paměť národa, kterou spravuje obecně prospěšná společnost Post Bellum. Podpořit ji můžete i vy prostřednictvím webových stránek.

URL | https://www.denik.cz/z_domova/post-bellum-kvetoslava-neradova-stb-jan-masaryk-charta-77-20201212.html

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
denik.cz (Česko)

Dějiny byly úplně jinak?

14.12.2019 halonoviny.cz str. 00
Monika Hoření

Úterní skoro noční zasedání řeporyjských zastupitelů se ukázalo také jako malé okno do poměrů na radnici.

Starosta Pavel Novotný má situaci pevně v rukou a zastupitelé konají tak, jak velí. Nemohu znát, jak se v zastupitelstvu hlasuje při jiných příležitostech, než bylo hlasování o »vzpomínkovém místě«pro vojáky Ruské osvobozené armády. Ale bezděčně to při diskusi prozradil jeden z řeporyjských občanů. Starší pán s hořkostí v hlase poznamenal, že chodí na jednání zastupitelů pravidelně a zpravidla na židlích pro veřejnost sedává sám. Zdá se mu, že zastupitelé odsouhlasí vše, s čím starosta (rada) přijde. Nepodařilo se mu, jak řekl, nikdy při hlasování poznat, kdo je koalice a kdo opozice. Inu, koho si Řeporyjští zvolili, toho mají.

To na bod jednání »pomník vojáků generála Vlasova«přišlo občanů celkem dost a jejich názory vyzněly pro i proti. A protože proti pomníku vlasovcům je i mnoho dalších lidí a mnozí historici kladou k záměru uctívat vlasovce minimálně velký otazník, rozčiluje mě, jak k tomu přistupují některá média. Pokud je zmíněna kritika, tak výhradně od ruského velvyslanectví. Jenže také mnozí Češi, Moravané a Slezané jsou proti a to by měly hlásné trouby už konečně vzít na vědomí!

Na řeporyjském zastupitelstvu »zazářil«poslanec ODS, někdejší první ředitel ÚSTR Pavel Žáček, jenž se osobně dostavil. Ostatně je autorem podkladu, z něhož radnice čerpá. Pan Žáček reagoval na mé vystoupení, k němuž jsem se jako Pražanka osmělila, slovy:»Předpokládám, že je jasné, z kterého politického subjektu (kolegyně) mluvím a na co navazuji – na stalinské vidění druhé světové války.«A nadechl se k otázce:»Kdo vyvolal druhou světovou válku?«

Dle něho druhá světová válka a aktivity wehrmachtu a dalších složek nacistického aparátu na západní frontě by nebyly možné bez sovětské podpory. Kladl otázky, kdo rozdělil Polsko, kdo vyprovokoval druhou

světovou válku, kde stáli čeští komunisté mezi léty 1939-1941. »Na straně českého národa, který protestoval v demonstracích na podzim 1939, nebo na straně fašistického Německa?... Přiznejte si, že dějiny byly úplně jinak.«

Nemaje široký historický background (vystudoval **fakultu sociálních věd**), díky čemuž graduovaný historik dokáže posoudit události v souvislostech, vytrhl pár střípků a skutečnost postavil na hlavu. Samozřejmě že čeští komunisté stáli po celou dobu nacistické okupace a již daleko před ní na straně českého národa, včetně podzimních demonstrací 1939. Vytvořili ilegální vedení strany a podíleli se na protifašistickém odboji. Již v noci na 15. března 1939 byli mnozí komunisté okupanty perzekvováni. Žáček, postižený vypjatým antikomunismem, jen tak mimochodem zapomněl na počínání západních demokracií a na injekce západního kapitálu umožňující nástup Hitlera, včetně mnichovské zrady!

Jeho nestydatý veřejný projev je důkazem, že se systematicky, salámovou metodou převrací některými »znalci« průběh a hodnocení druhé světové války. Je jen na čestných lidech, aby svými jasně artikulovanými názory takové revizi a reinterpetaci dějin zabránili.

Monika HOŘENÍ

URL| <http://www.halonoviny.cz/articles/view/52733258>

Země zůstává rozdělená napůl

14.12.2019 Lidové noviny str. 03 Britské volby
ROBERT SCHUSTER

Johnson je vrcholně oportunistický politik, pro kterého není konkrétní podoba brexitu podstatná, hlavní je, že nějaký bude, říká politolog a expert na britský politický systém z **Fakulty sociálních věd** UK

Jan Váška.

* LN Premiér Boris Johnson dosáhl drtivého vítězství. Jak s ním naloží?

Zajistil si nejen víc než pohodlnou parlamentní většinu pro konzervativce, ale také velmi silný osobní mandát. V nadcházejících týdnech především prosadí rychlou ratifikaci dohody o vystoupení Spojeného království z Evropské unie v britském parlamentu a zajistí slibované dokončení brexitu, přesněji jen jeho první fáze k avizovanému datu 31. ledna 2020 – což byl popravdě jediný relevantní bod volebního programu konzervativců. Z vnitropolitického hlediska očekávám, že využije zdecimování a vnitřní rozbroje v labouristické straně k pokusu o obsazení uvolněného prostoru v politickém středu.

* LN Může sjednotit zemi, jež byla v posledních dvou letech paralyzována dohadováním o podobě brexitu?

Volebním triumfem konzervativců a vznikem silné většinové vlády končí období paty ve vztazích mezi vládou a parlamentem. Pokud jde o brexit, zůstává ale země rozdělená napůl – to ukazují nejen výsledky průzkumů ohledně hypotetického druhého brexitového referenda, ale především samotné tyto volby: Pro strany, které prosazovaly vypsání druhého referenda jako prostředek možného zmaření brexitu, případně okamžité zrušení brexitu, hlasovalo v součtu o něco víc voličů, než kolik jich podpořilo strany prosazující rychlý brexit.

* LN Premiér volby vyhrál a dohodu o brexitu bez problémů prosadí v parlamentu. Ale co dohoda o budoucích vztazích / volném obchodu? Do konce roku 2020 musí být hotová? Podaří se vyloučit tvrdou odluku od EU?

Dohoda o budoucích vztazích musí být schválena do konce roku 2020, pokud se obě strany do konce června neshodnou na prodloužení přechodného období. Takové prodloužení by ovšem zejména na britské straně bylo politicky velice ošemetné, protože by Spojené království fakticky ustrnulo – jak říkají zastánci rychlého brexitu – v roli „vazala EU“. Bylo by nadále vázáno unijními pravidly, ale ztratilo by možnost o nich

spolurozhodovat. Také proto Johnson možnost prodloužení přechodného období doposud kategoricky odmítal. Ve chvíli, kdy o ní začne uvažovat, ho čeká první vnitrostranický střet s brexitovými fundamentalisty.

* LN Může být Johnson se silným mandátem v zádech svolnější ke kompromisům s Bruselem? Nebo nikoli?

To je jedna z výhod situace, kdy premiér nemusí v parlamentu počítat každý hlas. Kompromisy, či spíše ústupky, budou v zájmu rychlého sjednání dohody velké. Johnson je vrcholně oportunistický politik, pro kterého myslím není konkrétní podoba brexitu podstatná, hlavní je, že nějaký brexit bude. A totéž je nakonec to hlavní i pro většinu konzervativních brexiterů.

* LN Pomohlo konzervativcům, že Strana pro brexit Nigela Farage stáhla někde své kandidáty ve prospěch konzervativců?

Určitě, i když z hlediska celkového výsledku voleb to zdaleka nebyl rozhodující faktor. Strana pro brexit stáhla kandidáty ve všech obvodech, kde konzervativci obhajovali mandát. Když nepočítáme Skotsko, kde byla dynamika voleb jiná, přišli konzervativci jen o hrstku obvodů. Ovšem to, co volby rozhodlo, bylo, že dokázali labouristům přebrat desítky obvodů především ve střední a severní Anglii a Walesu, navzdory konkurenci kandidátů Strany pro brexit.

* LN Premiér a jeho strana hodně slibovali – investice do infrastruktury atd. Kolik se jim toho může reálně podařit uskutečnit?

Tolik kolik jim ekonomická situace dovolí. Tyto sliby měly především za cíl neutralizovat volební program levicových stran. Zároveň ale vychází z poznání, že budouli konzervativci pokračovat v politice úsporných opatření, dláždí si cestu do opozice.

* LN Čeká Brity po přetahované o podobě brexitu nová přetahovaná o nezávislost Skotska?

Výsledek voleb nepochybně posílí odhodlání Skotské národní strany (SNP) prosadit brzké vypsání druhého referenda o skotské nezávislosti. Prozatím to ale nepůjde ústavní cestou a neústavní cesta je předem odsouzena k neúspěchu s trvalými následky. Bude to běh na dlouhou trať.

* LN Lze výsledek SNP brát jako požadavek na další referendum?

Jednoznačně, stačí se podívat na povolební vystoupení skotské první ministryně a šéfky strany Nicolý Sturgeonové. V krátkém časovém horizontu ovšem konzervativní vláda na vypsání druhého skotského referenda nepřistoupí, ze střednědobého hlediska bude rozhodující, jak SNP uspěje ve skotských volbách v roce 2021. V té době už také bude jasnější, jaké vyústění bude brexitová sága mít.

Foto autor| FOTO ČTK/AP

Foto popis| Neúspěch. Jeremy Corbyn voliče nepřesvědčil.

Volební debakl vyvolá u labouristů „občanskou válku“, říká politolog Váška

14.12.2019 e15.cz str. 00 Zahraniční
Štěpán Bruner

Jasně volební vítězství dává britskému ministerskému předsedovi Borisu Johnsonovi silný mandát, aby se přestal ohlížet na radikální hlasy v Konzervativní straně a vrátil ji blíže k politickému středu, předpokládá politolog Katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jan Váška. U labouristů, kteří utrpěli historickou porážku, lze očekávat velký vnitřní boj o budoucí podobu strany.

Co pomohlo konzervativcům k mnohem výraznějšímu vítězství, než předpovídaly poslední předvolební průzkumy?

Spíše než cokoliv jiného mi připadá, že se nenaplnily předpovědi z posledních zhruba dvou týdnů, které ukazovaly vzestup labouristů. Výsledek odpovídá tomu, co ukazovaly průzkumy na přelomu listopadu a prosince. Labouristům se nepodařil finiš kampaně, a konzervativcům neuškodila Johnsonova faux pas z posledních dní, tedy především jeho „útěk do lednice“ před reportérem, který jej zaskočil během kampaně při návštěvě na mléčné farmě. Ukázalo se také, že klíčovým tématem voleb byl brexit, ať pro jeho zastánce mezi voliči, nebo pro nevyhraněné voliče, kteří už chtějí mít vyřešenou otázku, která tříští britskou politiku už tři roky. Labouristé se svým hodně radikálním a ekonomicky nevěrohodným programem, navíc prezentovaným obávaným lídrem Jeremym Corbynem, nedokázali nastolit jiné téma.

Labouristé zaznamenali nejhorší volební výsledek za více než 80 let...

Středo- a severoanglické obvody, které historicky volily labouristickou stranu, ale zároveň silně podporovaly vystoupení z Evropské unie, se přebarvily z červené na modrou. Část voličů labouristů zůstala evidentně doma a část propůjčila hlas konzervativcům. Naopak v oblastech, které v referendu hlasovaly pro setrvání v EU, jsou výsledky konzervativců horší než před dvěma lety. Identifikace konzervativců s tématem brexitu je tam mnohem silnější než kdykoli dříve.

Jeremy Corbyn odmítl ve světle volebních výsledků odstoupit. Co bude následovat?

Corbynovo postavení v čele labouristů je neudržitelné. Ve straně evidentně vypukne „občanská válka“. Většina stranického establishmentu, která už se pokusila Corbyna svrhnout krátce po jeho zvolení, se utvrdí v tom, že radikálně levicová politika není řešení, které by dokázalo ke straně přitáhnout nové voliče nebo udržet ty stávající. Ale velká část členské základny – především nejmladší členové strany, kteří přišli před několika lety a vynesli Corbyna k moci – bude chtít do čela strany zvolit někoho ze svého křídla. U labouristů propukne velmi ostrý boj o budoucí charakter strany s nepředvídatelným výsledkem.

Každopádně vzhledem k výsledkům voleb je parlament jako protiváha vládě v současné chvíli do značné míry eliminován, a tím pádem budou mít labouristé dostatek času, aby se rozhodli, co dál.

Skotská národní strana významně upevnila své postavení ve skotských volebních obvodech. Jak mohu vypadat další pokusy o vypsání referenda o nezávislosti?

SNP získala pozici, která se téměř přibližuje jejímu postavení z let 2015 až 2017. Mají 45 procent hlasů, to stále není absolutní většina. Skotská první ministryně Nicola Sturgeonová to ale samozřejmě vnímá jako mandát k tomu, aby okamžitě podnikla kroky k vypsání druhého referenda o nezávislosti. V krátkém horizontu se tedy dá očekávat ústavní krize. Sřet mezi vládou v Londýně a Skotskem ale pravděpodobně nebude mít žádné brzké vyústění po nejbližší rok a půl. Na jaře 2021 budou volby do skotského parlamentu, v němž nyní SNP nemá většinu. Regionální volby do skotského parlamentu budou vlastně takovým zástupným referendem, případně odrazovým můstkem k dalšímu referendu. Myslím, že do té doby Skotové žádnou „katalánskou“ variantu zkusit nebudou. Navíc v roce 2021 už se bude vědět, jak to dopadlo s brexitem.

V Severním Irsku získali poprvé v historii více hlasů proirští separatisté než unionisté. Lze i zde očekávat zvýšené separatistické tendence?

To je sice pravda, především si ale obě radikální strany výrazně pohoršily. Hlasy se masivně přelily k umírněným stranám, ať už jde o umírněné nacionalisty SDLP, nebo Alianční stranu snažící se překročit příkop mezi komunitami. Důvody jsou vnitropolitické – Severní Irsko už téměř tři roky nemá regionální vládu, protože se dvě hlavní radikální strany nedokázaly dohodnout. Prakticky se tak vládne z Londýna a Severní Irsko je reálně o svou samosprávu připraveno. A voličům to vadí.

Lze výsledky voleb interpretovat jako potvrzení výsledků referenda o brexitu?

To ne. Když sečtete hlasy stran, které žádaly realizaci vystoupení z EU bez druhého referenda, tak nedosáhly poloviny. Většina voličů nechce brexit za každou cenu, ale britský volební systém významně pomáhá nejsilnější straně.

Změní Boris Johnson poté, co dotáhne brexit do konce, směřování britské politiky?

Nejsem si jistý, že ono dotahování brexitu do konce bude snadné. Teď je to jasné – bude velice rychle prohlasovaná dohoda o brexitu tak, jak byla dojednaná, schválí ji Evropský parlament, Británie vystoupí nejpozději k 31. lednu, mezitím schválí všechnu prováděcí legislativu. Začne běžet přechodné období a Británie se bude pokoušet do konce roku vyjednat alespoň rámcovou smlouvu o budoucích vztazích. A to je velmi málo času. Boris Johnson se přitom nechal slyšet, že nehodlá žádat o prodloužení přechodného období. V něm se totiž Británie nachází v jakémsi vazalském vztahu, kdy implementuje evropská pravidla se vším všudy, ale už nemá žádný hlas. Takže zde je silná vůle přechodné období co nejvíce zkrátit. A Boris Johnson má po volbách, které představují nejlepší výsledek konzervativců za více než 30 let, i velmi silný osobní mandát. To mu dává

možnost přehlížet extrémní názory ve vlastní straně. Na rozdíl od svých předchůdců tak nemusí být rukojmím radikálního brexitového křídla.

Předpokládejme, že ohledně brexitu půjde vše, jak Johnson plánuje. Změní konzervativci s Johnsonem v čele svou politiku?

Ve svém dnešním projevu se Johnson pokusil opět stylizovat do role umírněného konzervativce, kterým byl jako starosta Londýna. Posune stranu více do politického středu. Johnsonovi to nebude dělat problém, protože není nijak ideově ukotvený. Pokud se podaří vše dojednat do konce příštího roku, tak může dojít k nějaké normalizaci britské politiky. Pokud ale jednání z jakéhokoliv důvodu „vybouchnou“ a evropská otázka zůstane otevřená, půjdou klasické otázky levice versus pravice stranou.

URL| <https://www.e15.cz/clanek/1365264/volebni-debaki-vyvola-u-labouristu-obcanskou-valku-rika-politolog-vaska>

Volební debaki vyvolá u labouristů „občanskou válku“, říká politolog Váška

14.12.2019 e15.cz str. 00

• FOTO: Reuters

prev nextLabouristé Jeremyho Corbyna utrpěli ve volbách nebývalou porážku• FOTO: Reuters14. prosince 2019• 08:00 Jasně volební vítězství dává britskému ministerskému předsedovi Boris Johnsonovi silný mandát, aby se přestal ohlížet na radikální hlasy v Konzervativní straně a vrátil ji blíže k politickému středu, předpokládá politolog Katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jan Váška. U labouristů, kteří utrpěli historickou porážku, lze očekávat velký vnitřní boj o budoucí podobu strany.

Co pomohlo konzervativcům k mnohem výraznějšímu vítězství, než předpovídaly poslední předvolební průzkumy?

Spíše než cokoli jiného mi připadá, že se nenaplnily předpovědi z posledních zhruba dvou týdnů, které ukazovaly vzestup labouristů. Výsledek odpovídá tomu, co ukazovaly průzkumy na přelomu listopadu a prosince. Labouristům se nepodařil finiš kampaně, a konzervativcům neškodila Johnsonova faux pas z posledních dní, tedy především jeho „útěk do lednice“ před reportérem, který jej zaskočil během kampaně při návštěvě na mléčné farmě. Ukázalo se také, že klíčovým tématem voleb byl brexit, ať pro jeho zastánce mezi voliči, nebo pro nevyhraněné voliče, kteří už chtějí mít vyřešenou otázku, která tříští britskou politiku už tři roky. Labouristé se svým hodně radikálním a ekonomicky nevěrohodným programem, navíc prezentovaným obávaným lídrem Jeremym Corbynem, nedokázali nastolit jiné téma.

Labouristé zaznamenali nejhorší volební výsledek za více než 80 let...

Středo- a severoanglické obvody, které historicky volily labouristickou stranu, ale zároveň silně podporovaly vystoupení z Evropské unie, se přebarvily z červené na modrou. Část voličů labouristů zůstala evidentně doma a část propůjčila hlas konzervativcům. Naopak v oblastech, které v referendu hlasovaly pro setrvání v EU, jsou výsledky konzervativců horší než před dvěma lety. Identifikace konzervativců s tématem brexitu je tam mnohem silnější než kdykoli dříve.

Jeremy Corbyn odmítl ve světle volebních výsledků odstoupit. Co bude následovat?

Corbynovo postavení v čele labouristů je neudržitelné. Ve straně evidentně vypukne „občanská válka“. Většina stranického establishmentu, která už se pokusila Corbyna svrhnout krátce po jeho zvolení, se utvrdí v tom, že radikálně levicová politika není řešení, které by dokázalo ke straně přitáhnout nové voliče nebo udržet ty stávající. Ale velká část členské základny – především nejmladší členové strany, kteří přišli před několika lety a vynesli Corbyna k moci – bude chtít do čela strany zvolit někoho ze svého křídla. U labouristů propukne velmi ostrý boj o budoucí charakter strany s nepředvídatelným výsledkem.

Každopádně vzhledem k výsledkům voleb je parlament jako protiváha vládě v současné chvíli do značné míry eliminován, a tím pádem budou mít labouristé dostatek času, aby se rozhodli, co dál.

Skotská národní strana významně upevnila své postavení ve skotských volebních obvodech. Jak mohu vypadat další pokusy o vypsaní referenda o nezávislosti?

SNP získala pozici, která se téměř přibližuje jejímu postavení z let 2015 až 2017. Mají 45 procent hlasů, to stále není absolutní většina. Skotská první ministryně Nicola Sturgeonová to ale samozřejmě vnímá jako mandát k tomu, aby okamžitě podnikla kroky k vypsání druhého referenda o nezávislosti. V krátkém horizontu se tedy dá očekávat ústavní krize. Střet mezi vládou v Londýně a Skotskem ale pravděpodobně nebude mít žádné brzké vyústění po nejbližší rok a půl. Na jaře 2021 budou volby do skotského parlamentu, v němž nyní SNP nemá většinu. Regionální volby do skotského parlamentu budou vlastně takovým zástupným referendem, případně odrazovým můstkem k dalšímu referendu. Myslím, že do té doby Skotové žádnou „katalánskou“ variantu zkusit nebudou. Navíc v roce 2021 už se bude vědět, jak to dopadlo s brexitem.

V Severním Irsku získali poprvé v historii více hlasů proirští separatisté než unionisté. Lze i zde očekávat zvýšené separatistické tendence?

To je sice pravda, především si ale obě radikální strany výrazně pohoršily. Hlasy se masivně přelily k umírněným stranám, ať už jde o umírněné nacionalisty SDLP, nebo Alianční stranu snažící se překročit příkop mezi komunitami. Důvody jsou vnitropolitické – Severní Irsko už téměř tři roky nemá regionální vládu, protože se dvě hlavní radikální strany nedokázaly dohodnout. Prakticky se tak vládne z Londýna a Severní Irsko je reálně o svou samosprávu připraveno. A voličům to vadí.

Lze výsledky voleb interpretovat jako potvrzení výsledků referenda o brexitu?

To ne. Když sečtete hlasy stran, které žádaly realizaci vystoupení z EU bez druhého referenda, tak nedosáhly poloviny. Většina voličů nechce brexit za každou cenu, ale britský volební systém významně pomáhá nejsilnější straně.

Změní Boris Johnson poté, co dotáhne brexit do konce, směřování britské politiky?

Nejsem si jistý, že ono dotahování brexitu do konce bude snadné. Teď je to jasné – bude velice rychle prohlasovaná dohoda o brexitu tak, jak byla dojednaná, schválí ji Evropský parlament, Británie vystoupí nejpozději k 31. lednu, mezitím schválí všechnu prováděcí legislativu. Začne běžet přechodné období a Británie se bude pokoušet do konce roku vyjednat alespoň rámcovou smlouvu o budoucích vztazích. A to je velmi málo času. Boris Johnson se přitom nechal slyšet, že nehodlá žádat o prodloužení přechodného období. V něm se totiž Británie nachází v jakémsi vazalském vztahu, kdy implementuje evropská pravidla se vším všudy, ale už nemá žádný hlas. Takže zde je silná vůle přechodné období co nejvíce zkrátit. A Boris Johnson má po volbách, které představují nejlepší výsledek konzervativců za více než 30 let, i velmi silný osobní mandát. To mu dává možnost přehlížet extrémní názory ve vlastní straně. Na rozdíl od svých předchůdců tak nemusí být rukojmím radikálního brexitového křídla.

Předpokládejme, že ohledně brexitu půjde vše, jak Johnson plánuje. Změní konzervativci s Johnsonem v čele svou politiku?

Ve svém dnešním projevu se Johnson pokusil opět stylizovat do role umírněného konzervativce, kterým byl jako starosta Londýna. Posune stranu více do politického středu. Johnsonovi to nebude dělat problém, protože není nijak ideově ukotvený. Pokud se podaří vše dojednat do konce příštího roku, tak může dojít k nějaké normalizaci britské politiky. Pokud ale jednání z jakéhokoliv důvodu „vybouchnou“ a evropská otázka zůstane otevřená, půjdou klasické otázky levice versus pravice stranou.

URL| <https://www.e15.cz/zahranicni/volebni-debaki-vyvola-u-labouristu-obcanskou-valku-rika-politolog-vaska-1365264>

Vlasovci zachránili Prahu

14.12.2019 Magazín Víkend DNES str. 12 Rozhovor

Ivan Brezina

CO O NICH VLASTNĚ VÍME? Pavel Novotný v roli starosty pražských Řeporyjí mluví o vlasovcích doma i v Rusku, ovšem v Česku neexistuje povolanejší člověk na téma vlasovci, než je historik Pavel Žáček. Tak jsme se ho vptali.

* Kdo byli vlasovci?

Sovětští vojáci, kteří se na východní frontě za druhé světové války dostali do německého zajetí. Museli se rozhodnout, jestli zemřít v lágru, nebo vstoupit do Ruské osvobozené armády (ROA). Ta sice bojovala po boku wehrmachtu, ale zároveň i proti Stalinovu režimu.

* Takže nešlo jen o snahu přežít?

Motivací bylo rozhodně víc. Vlasovci jsou často zjednodušeně označováni za „zrádce“, ale právě fenomén zrady je velmi složitý. Sovětský svaz postupně pohltit Ukrajinu, pobaltské státy, kavkazské státy... Všude tam likvidoval elity, politiky, šlechtu a armádní špičky.

* Ve vstupu do ROA tedy mohl být i národněosvobozenec boj?

Ano, a navíc v situaci, kdy zajatci neznali plány nacistů. Nevěděli, že po porážce SSSR chtějí celý ten prostor etnicky vyčistit od slovanských „podlidí“. Minimálně na začátku války mohli nacisty snadno vnímat jako osvoboditele od sovětského teroru, který důvěrně znali. Stalin vyvraždil části jejich národů, na Ukrajině vyvolal hladomor, skoro každá rodina měla někoho v gulagu. Bolševický režim byl mnohem děsivější než předchozí carský, takže koho vlasovci vlastně „zrazovali“? A je tu ještě jeden důležitý rozměr. Už na začátku války, na podzim 1941, padlo do německého zajetí asi 3,5 milionu rudoarmějců. Obrovské číslo! A Stalin se jich vzdal - řekl, že už to nejsou občané Sovětského svazu.

* Zradil je?

Ano, protože tím přišli o ochranu podle mezinárodních dohod. I proto byly v německých zajateckých táborech na Východě otřesné životní podmínky, na rozdíl od západní fronty. Stalin je v tom pekle prostě nechal. On sám přitom s Hitlerem před červnem 1941 spolupracoval.

* Jak?

Už ve třicátých letech SSSR nacistům otevřel své tankové polygony - v době, kdy podle versailleské smlouvy měli zakázáno zbrojit. Německá tanková taktika se zrodila za Uralem. Po vypuknutí války na západní frontě Sověti dodávali nacistům suroviny. A koncentrační tábory? Němečtí experti se jezdili školit do sovětských gulagů. Když se pak tyhle dva spřátelené a spolupracující totalitní režimy střetly, s jakou motivací šli asi sovětští vojáci na frontu?

* Dnes přitom paradoxně slyšíme: „Vlasovci nemohou mít pomník, protože spolupracovali s Hitlerem.“

Ano, a ještě složitější je to u velitelů. Andrej Vlasov od roku 1919 coby rudoarmějce bojoval proti bělogvardějcům. Za druhé světové války velel armádě, která zachránila Moskvu před nacisty. Stalin ho za to vyznamenal, ale pak ho coby generála poslal k Leningradu. Až tam Vlasov pochopil odvrácenou tvář sovětského režimu. Vojáci si bez podpory ze zázemí vařili kůru ze stromů a umírali po tisících. Když pak Vlasov padl do zajetí, v německém lágru se sešel s dalšími sovětskými veliteli. Ruský historik Kirill Aleksandrov mne před časem upozornil, že svobodu projevu měli paradoxně poprvé až v německém zajetí. Teprve tam si navzájem řekli, v jak otřesných podmínkách je Stalin nutil bojovat. I pod tímto vlivem Vlasov později založil Ruskou osvobozenou armádu.

* Kdy ROA vznikla?

V listopadu 1944 bývalí sovětští velitelé vyhlásili v Praze jakousi exilovou vládu. Záměrně si k tomu vybrali slovanské město a možná i díky tomu později přišli na pomoc Pražskému povstání. Vlasov začal v jižním Německu sestavovat tři divize ROA, které ale nebyly součástí německé branné moci. Záměrem bylo zbavit národy Sovětského svazu komunismu. Podobný osud měl i Sergej Buňačenko.

* Kdo to byl?

Bývalý sovětský generál, v roce 1937 vyhozený z komunistické strany kvůli kritice násilné kolektivizace. Později byl odsouzen k vyhnanství v gulagu, ale trest měl vykonat až po válce. I kvůli tomu se pak v německém zajetí rozhodl stát se jedním z velitelů ROA.

* Měli by mít vlasovci v Řeporyjích pomník?

Řeporyje neřeší „velkou“ světovou historii, ale lokální události. Shodou historických náhod se právě tam 6. května 1945 večer sešlo velení 1. divize ROA. Generál Buňačenko vydal rozkaz o pomoci Pražskému povstání. Druhý den ráno v pět hodin zahájili vlasovci útok na východní břeh Vltavy a dále na Malešice, Pankrác... Přesně ve směru, odkud se z druhé strany valily těžce vyzbrojené jednotky SS. Tím vlasovci Prahu zachránili.

* Jak by město dopadlo bez jejich pomoci?

To se dá odhadnout z počtu obětí. Než jsem to začal studovat v archivech, znal jsem číslo, se kterým přišli 7. května v podvečer dva vyslanci České národní rady. Oba byli komunisté, takže si počet padlých vlasovců jistě nepřibarvovali. Mluvili o 300 mrtvých. Po jednom a půl dni bojů se mi to zdálo nadnesené. Jak ale postupně dáváme dohromady počty hrobů vlasovců na jednotlivých hřbitovech v Praze a okolí, ukazuje se, že vlasovců padlo mnohem víc. V těch třech stovkách třeba nejsou ranění, kteří umírali až cestou, když se vlasovci stahovali. A všichni ti vojáci padli za Prahu.

* V čem našemu hlavnímu městu konkrétně pomohli?

Dá se to ukázat třeba v Malešicích, kde dělo vlasovců zasáhlo německý stíhač tanků. Němci byli šokováni, že proti nim stojí organizovaná síla s těžkými zbraněmi. Čeští povstalci měli pistole a pušky. Postavili barikády, ale proti tankům by je dokázali ubránit jen těžko. A najednou Němce někdo trefil na dálku protitankovým dělem... Nacistický postup vlasovci zastavili skoro na celý den i na Pankráci nebo na Smíchově. Co kdyby se to nepovedlo? Esesáci by se dostali do centra Prahy, vypálili by ji jako Varšavu a povstání utopili v krvi. Tohle riziko si dobře uvědomovali i čeští povstalci. Jejich zoufalou situaci dobře ilustruje místopředseda České národní rady Josef Smrkovský. Ve snaze zajistit Praze pomoc podporoval, aby Praze přišla na pomoc zvláštní jednotka slovenských hlinkovců, příslušníků SS. Prý existoval nacistický plán destrukce celého města? Na dnešní právnické fakultě bylo velitelství zbraní SS. Generál Pückler-Burghauss odtud posílal šifrogramy německým jednotkám, aby zahájily postup na Prahu. Požadoval zápalné bomby aby „celé to hnízdo shořelo“.

* Německé letectvo toho už nebylo schopno, protože mimo jiné i ruzyňské letiště vázali vlasovci. Jinak ale nebylo nic, co by esesáky zadrželo. Za barikádami byli jen víceméně neozbrojení civilisté.

Byl by památník vlasovcům v Řeporyjích něčím výjimečný?

* Ne, protože jejich připomínka stojí od začátku 90. let třeba na pražských Olšanských hřbitovech. Vznik pomníku inicioval historik Stanislav Auský, který v květnu 1945 doprovázel jeden z pluků ROA do Prahy. Později žil v exilu v USA. Když se po roce 1989 vrátil do Prahy, zjistil, že na Olšanech existuje seznam 187 vlasovců zastřelených po osvobození Sověty. Byl to válečný zločin, poprava zajatců bez soudu. Auský prosadil jejich exhumaci a dal postavit pomník. Podobné pomníky se v poslední době objevují i v dalších českých vesnicích a městech, tak proč ne v Řeporyjích? To je naprosto absurdní. V Berlíně se dělá společný archeologický výzkum Němců a Rusů a vojáci padlí vedle sebe se pietně pohřbívají. V samotném Rusku v 90. letech fungovaly vlasovské spolky. Sbíraly svědectví, co se s nimi dělo v gulazích, vydávaly sborníky... Pak se ale historie stala součástí Putinovy státní propagandy, která potřebovala „zrádce“, aby voliče udržovala ve stalinských myšlenkových stereotypch.

„Válka“ o zamýšlený řeporyjský pomník je tedy bouře ve sklenici vody?

* Přesně tak. Diskuse o vlasovcích je pro Rusy nepřijemnou demytizací propagandistického tvrzení, že Prahu za cenu obrovských obětí osvobodila Rudá armáda.

Kolik rudoarmějců v Praze padlo? Kolem padesáti, ale spíš méně, asi třicet. Sověti totiž do města svázeli i padlé ze středních Čech. Méně než desetina vlasovců? Ano. Ten nepoměr je do očí bijící. Všichni vědí, že Prahu zachránili vlasovci. Dokazují to stovky historických fotografií, na kterých je Češi vítají, a řada osobních svědectví. Pamětníci se shodují, že to byla vojenská elita, dobře vycvičení profesionálové. K civilním obyvatelům se chovali korektně - na rozdíl od rudoarmějců, kteří tu často kradli a znásilňovali. I o tom je řada svědectví, třeba v obecních kronikách. Co se s vlasovci stalo po konci války? To přesně nevíme. Podle historika Stanislava Auského Sověti většinu z nich postříleli na demarkační čáře u Lnářů, za kterou je Američané nepustili. Sondy, které se tam dělaly, ale žádné masové hroby neodhalily. Ruský historik Kirill Alexandrov v moskevských archivech porovnal počty vlasovců a zjistil, že jich asi polovina chybí. Možným vysvětlením je, že se řada z nich přes demarkační čáru přece jen dostala do Bavorska. Sověti je tam sice „lovili“ v záchytných táborech, ale většina z nich dožila v USA, Austrálii a dalších zemích.

A Vlasov?

* Poslední noc na svobodě strávil s americkým kapitánem Richardem Donahuem, kterému vyprávěl svůj příběh. 12. května ráno ho Donahue odvázel k Američanům, ale přepadlo je sovětské komando a Vlasova zajalo. V srpnu 1946 byl v Moskvě oběšen za vlastizradu.

V Praze prý Sověti vraždili raněné vlasovce přímo na nemocničních postelích?

* O tom máme přímé svědectví manželky velitele Pražského povstání generála Karla Kutlvašra, která za povstání pomáhala ve vinohradské nemocnici. I další popravky vlasovců máme bezpečně prokázané. Od očitého svědka jsem třeba dostal fotografii z pražské Vidoule, kde Sověti zastřelili celé družstvo asi 12 bojovníků. Svědek je jako český lékař ohledával.

Člověk si říká: spolupracovali s Hitlerem, ale pak si chtěli zachránit kůži a otočili.

* To je velmi zjednodušené. Spory s nacisty měli vlasovci už od svého vzniku na podzim 1944 a později se to prohlubovalo.

Kde se vlastně vzali v Česku?

* Na Příbramsku mělo dojít k setkání všech protistalinských útvarů. Vlasovci se tam stahovali z bojů na polské Odře, z Rakouska, z Moravy... Naivně věřili, že po porážce nacismu vypukne konflikt mezi stalinským Sovětským svazem a demokratickým západním světem. Když 5. května začalo Pražské povstání, velení ROA bylo postaveno před otázku, jak reagovat. Vlasov chtěl zkusit dostat se k Američanům, ale převládl názor generála Buňačenka - naštěstí pro Prahu. Vlasovci si přitom paradoxně uvědomovali, že když pomohou povstalcům, urychlí to postup Rudé armády, která si nechtěla nechat ujít zásluhu na osvobození Prahy.

Odčinili vlasovci pomocí povstání svou vinu?

* Pokud by se rozhodli nepomáhat, byli by zrádci v plném slova smyslu. Ale hlavně by bez nich Praha lehla popelem, opakuju. Povstání ve Varšavě přece prohráli i Poláci, kteří měli -na rozdíl od Pražanů - poschovávané zbraně. Otázka viny není historická, ale filozofická a emoční. Když ale esesáci zapalují domy a vraždí civilisty, je úplně jedno, kdo přijde na pomoc. Vlasovci tehdy byli jedinou reálnou silou, která mohla povstalce zachránit. Vina je navíc individuální. Mezi vlasovci byli jak prostí sovětští zajatci z německých lágrů, tak i vojáci z tzv. Kaminského brigády (která se podílela na potlačování Varšavského povstání) nebo vojáci bojující ve Francii proti západním Spojencům. Tam už je otázka viny složitější. Faktem ale je, že zachránili Prahu.

Já se učil ve škole, že českou metropoli „zachránil“ sovětský tank č. 23, který pak stával na Smíchově.

* První, původně sovětské tanky řízené vlasovci vjely do Prahy už 6. května. Probojovaly se paradoxně až ke Štefánikovým kasárnám pod Petřínem, kde do června 1991 stál pomník tanku 23, a později na Pankrác.

Proč vás vlastně to téma jako historika tolik zajímá?

* O vlasovcích jsem se poprvé doslechl dávno před listopadem 1989 na základní škole. Učitelé nám ale nevysvětlili, kdo to byl. A pak jsem na fotografiích od spolužáků uviděl něco, co jsem si tehdy nedokázal vysvětlit: široké slovanské tváře v německých uniformách s německými samopaly a německými ručními granáty za pasem.

PAVEL ŽÁČEK (50) Někdejší studentský vůdce z listopadu 1989 a šéfredaktor Studentských listů vystudoval **Fakultu sociálních věd** UK. Později byl mimo jiné prvním náměstkem ředitele Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, členem Rady České televize nebo zakladatelem a prvním ředitelem Ústavu pro studium totalitních režimů a Archivu bezpečnostních složek. Jako historik publikoval řadu odborných statí a knih, týkajících se především vyrovnání s komunistickou minulostí a Ruské osvobozené armády generála Vlasova. Od října 2017 je poslancem parlamentu za ODS. Je ženatý, žije v Praze a má tři děti. Bez vlasovců by Praha lehla popelem. Povstání ve Varšavě přece prohráli i Poláci, kteří měli - na rozdíl od Pražanů - poschovávané zbraně. Vlasovci byli jedinou reálnou silou, která mohla povstalce zachránit.

O autorovi| Ivan Brezina, ivan.brezina@mfdnes.cz

Foto autor| foto: Tomáš Krist, MAFRA, archiv Pavla Žáčka, wikimedia.org

Foto popis| Generál Vlasov. Pro Sověty zrádce, pro Pražany zachránce.

Foto popis| Skuteční osvoboditelé. Vlasovci 7. 5. 1945 na pražském Smíchově v místech, kde později stál pomník sovětského tanku 23. Dorazili tam o dva dny dřív než Rudá armáda.

Foto popis| Ruská osvobozená armáda. Pražané vlasovce vítali šerky, protože jim jejich tanky pomáhaly už od rána 7. května.

Vlasov zprvu pomáhat nechtěl, přesvědčil ho jeho generál, prozrazuje historik

14.12.2019 iDNES.cz str. 00

Pavel Novotný v roli starosty pražských Řeporyjí mluví o vlasovcích doma i v Rusku, ovšem v Česku neexistuje povolanejší člověk na téma vlasovci, než je historik Pavel Žáček. Magazín Víkend DNES ho podrobně vyzpovídal.

Kdo byli vlasovci?

Sovětští vojáci, kteří se na východní frontě za druhé světové války dostali do německého zajetí. Museli se rozhodnout, jestli zemřít v lágru, nebo vstoupit do Ruské osvobozené armády. Ta sice bojovala po boku wehrmachtu, ale zároveň i proti Stalinovu režimu.

Takže nešlo jen o snahu přežít?

Motivací bylo rozhodně víc. Vlasovci jsou často zjednodušeně označováni za „zrádce“, ale právě fenomén zrady je velmi složitý. Sovětský svaz postupně pohltil Ukrajinu, pobaltské státy, kavkazské státy... Všude tam likvidoval elity, politiky, šlechtu a armádní špičky.

Ve vstupu do ROA tedy mohl být i národněosvobozený boj?

Ano, a navíc v situaci, kdy zajatci neznali plány nacistů. Nevěděli, že po porážce SSSR chtějí celý ten prostor etnicky vyčistit od slovanských „podlidí“. Minimálně na začátku války mohli nacisty snadno vnímat jako osvoboditele od sovětského teroru, který důvěrně znali. Stalin vyvraždil části jejich národů, na Ukrajině vyvolal hladomor, skoro každá rodina měla někoho v gulagu.

Fotogalerie

Zobrazit fotogalerii

Bolševický režim byl mnohem děsivější než předchozí carský, takže koho vlasovci vlastně „zrazovali“? A je tu ještě jeden důležitý rozměr. Už na začátku války, na podzim 1941, padlo do německého zajetí asi 3,5 milionu rudoarmějců. Obrovské číslo! A Stalin se jich vzdal – řekl, že už to nejsou občané Sovětského svazu.

Zradil je?

Ano, protože tím přišli o ochranu podle mezinárodních dohod. I proto byly v německých zajateckých táborech na Východě otřesné životní podmínky, na rozdíl od západní fronty. Stalin je v tom pekle prostě nechal. On sám přitom s Hitlerem před červnem 1941 spolupracoval.

Jak?

Už ve třicátých letech SSSR nacistům otevřel své tankové polygony – v době, kdy podle versailleské smlouvy měli zakázáno zbrojit. Německá tanková taktika se zrodila za Uralem. Po vypuknutí války na západní frontě Sověti dodávali nacistům suroviny. A koncentrační tábory? Němečtí experti se jezdili školit do sovětských gulagů. Když se pak tyhle dva spřátelené a spolupracující totalitní režimy střetly, s jakou motivací šli asi sověšští vojáci na frontu?

Dnes přitom paradoxně slyšíme: „Vlasovci nemohou mít pomník, protože spolupracovali s Hitlerem.“

Ano, a ještě složitější je to u velitelů. Andrej Vlasov od roku 1919 coby rudoarmějec bojoval proti bělogvardějcům. Za druhé světové války velel armádě, která zachránila Moskvu před nacisty. Stalin ho za to vyznamenal, ale pak ho coby generála poslal k Leningradu. Až tam Vlasov pochopil odvrácenou tvář sovětského režimu. Vojáci si bez podpory ze zázemí vařili kůru ze stromů a umírali po tisících.

Když pak Vlasov padl do zajetí, v německém lágru se sešel s dalšími sovětskými veliteli. Ruský historik Kirill Aleksandrov mne před časem upozornil, že svobodu projevu měli paradoxně poprvé až v německém zajetí. Teprve tam si navzájem řekli, v jak otřesných podmínkách je Stalin nutil bojovat. I pod tímto vlivem Vlasov později založil Ruskou osvobozenickou armádu.

Kdy ROA vznikla?

V listopadu 1944 bývalí sověšští velitelé vyhlásili v Praze jakousi exilovou vládu. Záměrně si k tomu vybrali slovanské město a možná i díky tomu později přišli na pomoc Pražskému povstání. Vlasov začal v jižním Německu sestavovat tři divize ROA, které ale nebyly součástí německé branné moci. Záměrem bylo zbavit národy Sovětského svazu komunismu. Podobný osud měl i Sergej Buňačenko.

Na jednání o pomníku vlasovcům jiskřily emoce, na jiná veřejnost nechodí Kdo to byl?

Bývalý sovětský generál, v roce 1937 vyhozený z komunistické strany kvůli kritice násilné kolektivizace. Později byl odsouzen k vyhnanství v gulagu, ale trest měl vykonat až po válce. I kvůli tomu se pak v německém zajetí rozhodl stát se jedním z velitelů ROA.

Měli by mít vlasovci v Řeporyjích pomník?

Řeporyje neřeší „velkou“ světovou historii, ale lokální události. Shodou historických náhod se právě tam 6. května 1945 večer sešlo velení 1. divize ROA. Generál Buňačenko vydal rozkaz o pomoci Pražskému povstání. Druhý den ráno v pět hodin zahájili vlasovci útok na východní břeh Vltavy a dále na Malešice, Pankrác... Přesně ve směru, odkud se z druhé strany valily těžce vyzbrojené jednotky SS. Tím vlasovci Prahu zachránili.

Jak by město dopadlo bez jejich pomoci?

To se dá odhadnout z počtu obětí. Než jsem to začal studovat v archivech, znal jsem číslo, se kterým přišli 7. května v podvečer dva vyslanci České národní rady. Oba byli komunisté, takže si počet padlých vlasovců jistě nepřibarvovali. Mluvili o 300 mrtvých. Po jednom a půl dni bojů se mi to zdálo nadnesené. Jak ale postupně dáváme dohromady počty hrobů vlasovců na jednotlivých hřbitovech v Praze a okolí, ukazuje se, že vlasovců padlo mnohem víc. V těch třech stovkách třeba nejsou ranění, kteří umírali až cestou, když se vlasovci stahovali. A všichni ti vojáci padli za Prahu.

V čem našemu hlavnímu městu konkrétně pomohli?

Dá se to ukázat třeba v Malešicích, kde dělo vlasovců zasáhlo německý stíhač tanků. Němci byli šokováni, že proti nim stojí organizovaná síla s těžkými zbraněmi. Čeští povstalci měli pistole a pušky. Postavili barikády, ale proti tankům by je dokázaly ubránit jen těžko. A najednou Němce někdo trefil na dálku protitankovým dělem... Nacistický postup vlasovci zastavili skoro na celý den i na Pankráci nebo na Smíchově.

Co kdyby se to nepovedlo?

Esesáci by se dostali do centra Prahy, vypálili by ji jako Varšavu a povstání utopili v krvi. Tohle riziko si dobře uvědomovali i čeští povstalci. Jejich zoufalou situaci dobře ilustruje místopředseda České národní rady Josef Smrkovský. Ve snaze zajistit Praze pomoc podporoval, aby Praze přišla na pomoc zvláštní jednotka slovenských hlínkoců, příslušníků SS.

Pavel Žáček (50)

Někdejší studentský vůdce z listopadu 1989 a šéfredaktor Studentských listů vystudoval **Fakultu sociálních věd** UK.

Později byl mimo jiné prvním náměstkem ředitele Úřadu dokumentace a vyšetřování zločinů komunismu, členem Rady České televize nebo zakladatelem a prvním ředitelem Ústavu pro studium totalitních režimů a Archivu bezpečnostních složek.

Jako historik publikoval řadu odborných statí a knih, týkajících se především vyrovnání s komunistickou minulostí a Ruské osvobozené armády generála

Vlasova.

Od října 2017 je poslancem parlamentu za ODS. Je ženatý, žije v Praze a má tři děti.

Prý existoval nacistický plán destrukce celého města?

Na dnešní právnické fakultě bylo velitelství zbraní SS. Generál Pückler-Burghauss odtud posílal šifrogramy německým jednotkám, aby zahájily postup na Prahu. Požadoval zápalné bomby aby „celé to hnízdo shořelo“. Německé letectvo toho už nebylo schopno, protože mimo jiné i ruzyňské letiště vázali vlasovci. Jinak ale nebylo nic, co by esesáky zadrželo. Za barikádami byli jen víceméně neozbrojení civilisté.

Byl by památník vlasovcům v Řeporyjích něčím výjimečný?

Ne, protože jejich připomínka stojí od začátku 90. let třeba na pražských Olšanských hřbitovech. Vznik pomníku inicioval historik Stanislav Auský, který v květnu 1945 doprovázel jeden z pluků ROA do Prahy. Později žil v exilu v USA. Když se po roce 1989 vrátil do Prahy, zjistil, že na Olšanech existuje seznam 187 vlasovců zastřelených po osvobození Sověty. Byl to válečný zločin, poprava zajatců bez soudu. Auský prosadil jejich exhumaci a dal postavit pomník.

Podobné pomníky se v poslední době objevují i v dalších českých vesnicích a městech, tak proč ne v Řeporyjích? To je naprosto absurdní. V Berlíně se dělá společný archeologický výzkum Němců a Rusů a vojáci padlí vedle sebe se pietně pohřbívají. V samotném Rusku v 90. letech fungovaly vlasovské spolky. Sbíraly svědectví, co se s nimi dělo v gulazích, vydávaly sborníky... Pak se ale historie stala součástí Putinovy státní propagandy, která potřebovala „zrádce“, aby voliče udržovala ve stalinských myšlenkových stereotypech.

„Válka“ o zamýšlený řeporyjský pomník je tedy bouře ve sklenici vody?

Přesně tak. Diskuse o vlasovcích je pro Rusy nepříjemnou demytizací propagandistického tvrzení, že Prahu za cenu obrovských obětí osvobodila

Rudá armáda.

Ruská osvobozené armáda. Pražané vlasovce vítali šeříky, protože jim jejich tanky pomáhaly už od rána 7. května 1945.

Kolik rudoarmějců v Praze padlo?

Kolem padesáti, ale spíš méně, asi třicet. Sověti totiž do města sváželi i padlé ze středních Čech.

Méně než desetina vlasovců?

Ano. Ten nepoměr je do očí bijící. Všichni vědí, že Prahu zachránili vlasovci. Dokazují to stovky historických fotografií, na kterých je Češi vítají, a řada osobních svědectví. Pamětníci se shodují, že to byla vojenská elita, dobře vycvičení profesionálové. K civilním obyvatelům se chovali korektně – na rozdíl od rudoarmějců, kteří tu často kradli a znásilňovali. I o tom je řada svědectví, třeba v obecních kronikách.

Co se s vlasovci stalo po konci války?

To přesně nevíme. Podle historika Stanislava Auského Sověti většinu z nich postříleli na demarkační čáře u Lnářů, za kterou je Američané nepustili. Sondy, které se tam dělaly, ale žádné masové hroby neodhalily. Ruský historik Kirill Alexandrov v moskevských archivech porovnal počty vlasovců a zjistil, že jich asi polovina chybí. Možným vysvětlením je, že se řada z nich přes demarkační čáru přece jen dostala do Bavorska. Sověti je tam sice „lovili“ v záchytných táborech, ale většina z nich dožila v USA, Austrálii a dalších zemích.

A Vlasov?

Poslední noc na svobodě strávil s americkým kapitánem Richardem Donahuem, kterému vyprávěl svůj příběh. 12. května ráno ho Donahue odvážel k Američanům, ale přepadlo je sovětské komando a Vlasova zajalo. V srpnu 1946 byl v Moskvě oběšen za vlastizradu.

V Praze prý Sověti vraždili raněné vlasovce přímo na nemocničních postelích?

O tom máme přímé svědectví manželky velitele Pražského povstání generála

Karla Kutlvašra, která za povstání pomáhala ve vinohradské nemocnici. I další popravy vlasovců máme bezpečně prokázané. Od očitého svědka jsem třeba dostal fotografii z pražské Vidoule, kde Sověti zastřelili celé družstvo asi dvanácti bojovníků. Svědek je jako český lékař ohledával.

Generál Andrej Vlasov - pro Sověty zrádce, pro Pražany zachránce.

Člověk si říká: spolupracovali s Hitlerem, ale pak si chtěli zachránit kůži a otočili.

To je velmi zjednodušené. Spory s nacisty měli vlasovci už od svého vzniku na podzim 1944 a později se to prohlubovalo.

Kde se vlastně vzali v Česku?

Na Příbramsku mělo dojít k setkání všech protistalinských útvarů. Vlasovci se tam stahovali z bojů na polské Odře, z Rakouska, z Moravy... Naivně věřili, že po porážce nacismu vypukne konflikt mezi stalinským Sovětským svazem a demokratickým západním světem. Když 5. května začalo Pražské povstání, velení ROA bylo postaveno před otázkou, jak reagovat. Vlasov chtěl zkusit dostat se k Američanům, ale převládá názor generála Buňačenka – naštěstí pro Prahu. Vlasovci si přitom paradoxně uvědomovali, že když pomohou povstalcům, urychlí to postup Rudé armády, která si nechtěla nechat ujít zásluhu na osvobození Prahy.

Další Víkend DNES vychází 21. prosince

Co v něm také najdete?

Dárky 2019

Fotka černé díry i konec Hry o trůny. Co světu nadělila věda, umění, příroda a další obory?

Léčivá hudba

Jak vybrat správnou muziku do boje s nemocí nebo třeba k práci

Vánoční mapa Česka

I doma můžete navštívit Betlém, Jeruzalém, Anděla či Peklo. Co vás tam čeká?

100 objevů lidstva

Finále celoročního seriálu: dlouhá cesta pračky od kliky k elektřině.

Odčinili vlasovci pomocí povstání svou vinu?

Pokud by se rozhodli nepomáhat, byli by zrádci v plném slova smyslu. Ale hlavně by bez nich Praha lehla popelem, opakují. Povstání ve Varšavě přece prohráli i Poláci, kteří měli – na rozdíl od Pražanů – poschovávané zbraně. Otázka viny není historická, ale filozofická a emoční. Když ale esesáci zapalují domy a vraždí civilisty, je úplně jedno, kdo přijde na pomoc.

Vlasovci tehdy byli jedinou reálnou silou, která mohla povstalce zachránit. Vina je navíc individuální. Mezi vlasovci byli jak prostí sovětsí zajatci z německých lágrů, tak i vojáci z tzv. Kaminského brigády (která se podílela na potlačování Varšavského povstání) nebo vojáci bojující ve Francii proti západním Spojencům. Tam už je otázka viny složitější. Faktem ale je, že zachránili Prahu.

Já se učil ve škole, že českou metropolí „zachránil“ sovětský tank č. 23, který pak stával na Smíchově.

První, původně sovětské tanky řízené vlasovci vjely do Prahy už 6. května. Probojovaly se paradoxně až ke Štefánikovým kasárnám pod Petřínem, kde do června 1991 stál pomník tanku 23, a později na Pankrác.

Proč vás vlastně to téma jako historika tolik zajímá?

O vlasovcích jsem se poprvé doslechl dávno před listopadem 1989 na základní škole. Učitelé nám ale nevysvětlili, kdo byli. A pak jsem na fotografiích od spolužáků uviděl něco, co jsem si tehdy nedokázal vysvětlit: široké slovanské tváře v německých uniformách s německými samopaly a německými ručními granáty za pasem.

URL| https://www.idnes.cz/zpravy/domaci/vlasovci-reporyje-vlasov-praha-pomnik-pavel-zacek-rozhovor.A191212_174015_domaci_nea

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[zpravy.idnes.cz](https://www.idnes.cz) (*Domáci*)

Sporták s duší ajt'áka. V Česku spustil letenkový server, štěstí hledal v Kyrgyzstánu

15.12.2019 forbes.cz str. 00

Kdybyste se s Karlem Divišem prošli po ulici a cvičně se ptali lidí, jestli ho znají, většina asi přitaká.

Část možná dodá, že jim je povědomý z obrazovky, a zejména fandové do sportu dodají, že jde přece o někdejší nedílnou součást sportovní redakce České televize. Jenže tenhle člověk je už devatenáct let hlavně šéfem solidně vydělávající IT firmy. I když ho tak zná jen hrstka kolegů, přátel a nejbližších.

Kde se tohle nesourodé spojení vlastně vzalo? „Já měl vždycky blízko ke sportu. Od pěti do osmnácti let jsem hrál jako brankář fotbal. Dotáhli jsme to v mladším dorostu až do první ligy a opravdu dlouho jsem si tehdy myslel, že budu profesionálním fotbalistou. Tedy až do osmnácti let, kdy jsem prodělal vážný úraz hlavy. Shodou okolností tady v Holešovicích, na stadionu, který máme přímo pod okny. Nějaký borec z Tatry Smíchov mě tam tehdy tak kopnul do hlavy, že jsem dostal roční zákaz jakéhokoli sportování z obavy vzniku epileptických záchvatů. I když se nakonec našťestí nic takového neobjevilo, s kariérou byl rázem konec,“ vzpomíná.

Zužitkoval tak aspoň své teoretické znalosti, v roce 1995 se přes maminku dostal na schůzku se sportovním komentátorem Pavlem Čapkem, a po věčné fotbalové debatě si oba Českolipáci pláclí. Tehdejší student pražského matfyzu a ekonomie na **fakultě sociálních věd** se tak rázem objevil před kamerou na dostizích, volejbalu, fotbalu nebo později za moderátorským stolečkem na Kavčích horách. Vedle svého externího úvazku v televizi navíc naplno rozjel i svoji paralelní kariéru. Ještě při škole dostal nabídku od kantorky, a aniž by to v ČT komukoli řekl, nastoupil na plný úvazek do České spořitelny coby analytik cenných papírů.

„Sledoval jsem tam mimo jiné americké IT firmy a viděl jsem, jak rostly. Říkal jsem si, že by v tom nebylo špatné dělat. Spojil jsem se tedy s kamarádem, který v IT pracoval, a v říjnu 2000 jsme založili firmu IDC-softwarehouse. Šlo o klasickou garážovku nebo spíš kolejovku, protože kancelář jsme měli na pokoji,“ směje se. Zprvu stálo podnikání na programování e-shopů a skládání počítačů z nakoupených komponentů. „Dalo se na tom udělat klidně třicet procent, což nebylo vůbec špatné. Pak nám ale na dveře zaklepal společnost Asiana, prodávající zájezdy a letenky, že by chtěla udělat on-line portál,“ zmiňuje Diviš zlomový okamžik. Kamarádi z koleje přibrali pár známých z matfyzu a za tři měsíce vytvořili doteď hojně používaný portál Letuška.cz, tehdy vůbec první on-line rozhraní na prodej letenek ve střední a východní Evropě.

Jelikož ale z prodeje letenek Divišova firma nic neměla a prodej vyvinutého softwaru konkurenčním firmám Asiana logicky odmítala, nastal rozkol. Firma IDC-softwarehouse si nicméně Letuškou udělala jméno a po pražských aťácích záhy sáhl daleko zajímavější hráč – globální společnost Galileo, dnes Travelport. Tedy firma, která stojí ještě nad prodejci letenek. Spravuje totiž obří globální distribuční systém, který plní daty z letových řádů všech klasických aerolinek, a své unikátní informace následně poskytuje přímým prodejčům.

„Pro Travelport jsme podobných větších či menších Letušek, tedy on-line prodejních letenkových portálů vytvořili asi 800 v 25 zemích světa. A někde to mělo opravdu až nevídaný dopad. Třeba na Ukrajině se díky těmto portálům neskutečně zvedl počet prodaných letenek,“ říká Diviš.

Kloubit tehdy práci v rozjeté firmě a moderování v televizi šlo dost těžce. Ostatně nabitý denní program vypadal zhruba takto: „Ve čtyři jsem vstal a jel vysílat Studio 6, pak jsem metrem přešel do IDC, kde jsem vedl obchodní jednání a dělal běžnou manažerskou činnost. Sem tam jsem navíc odbíhal z práce na porady do ČT, a následně se zase vracel nazpátek do firmy, kde jsem byl třeba do devíti.“ Jak sám říká, do sportovní redakce si chodil v zásadě čistit hlavu. „Občas mi také diváci psali, že ze mě čiší jakási pohoda, a můj projev je nenucený a v klidu. Aby ne.“

Nicméně nic netrvá věčně. Z letenkového byznysu firma vystoupila na konci roku 2015, kdy se Travelport rozhodl vývoj dále neoutsourcovat, ale převzít pod svá křídla. Rok nato skončil Diviš i v ČT, protože se naplno pustil do hledání dalších podnikatelských výzev. Vedle IT infrastrukturálních projektů, ve kterých jede firma doteď, se snažila upíchnout i v cizině, přesněji v dalekém Kyrgyzstánu, kam prvně nahlédla za pomoci České rozvojové agentury.

„Sondovali jsme tamní situaci, co by tam šlo rozjet a zjistili jsme, že je to pole neorané. Nejprve jsme se pokoušeli uspět s on-line systémem pro řízení trolejbusové dopravy a posléze se soustředili na vybudování datacentra, které v zemi úplně chybělo,“ popisuje Diviš exotickou obchodní štaci. I když firma našla lokálního partnera a domluvila se s kyrgyzským operátorem, tak nakonec pohořela na financování projektu.

Milion eur, jež byly na rozjetí slibné vize potřeba, zkrátka nikdo z českých investorů nedal. A to z prosté obavy, že pokud by se záměr zhatil, v kyrgyzské pustině by se po penězích jen zaprášilo. Diviš nicméně Kyrgyzstán z hlavy nepouští a stále věří, že se tam dá na cloudovém datacentru docela slušně vydělat.

Jeho současný byznys ale stojí na jiných pilířích. „Děláme administrátorské služby. Od složitých infrastrukturálních celků, kde konfigurujeme třeba 130 virtuálních serverů pro jeden velký e-shop, až po opravdu běžný uživatelský support. Vedle toho máme vlastní malé datové centrum. A rozvíjíme i svou softwarovou buňku, kde ale máme problém s lidskými zdroji. Sehnat dobrého programátora je o nervy. Hodně mladých jsou dneska ukázková kákáčka. Chtějí kilo a káru a ve výsledku nic neumí,“ postěžuje si Diviš.

Aktuální vydání magazínu

Lesapán

Forbes 12/2019

Koupit teď

I když vše není dokonalé, dokáže firma jen ve službách udělat obrat kolem milionu dolarů. A ještě jedna věc Karla Diviše těší. I když televize se už z časových důvodů vzdal, sportu nikoli. V dresu fotbalového týmu Real TOP Praha složeného z osobností sportovní a kulturní scény hraje přes léto týden co týden charitativní mače po celé republice. Tak třeba se někdy kruh uzavře, a tým Real TOP sehraje duel i v Kyrgyzstánu – hned vedle zbrusu nového Divišova datacentra.

URL| <https://www.forbes.cz/sportak-s-dusi-ajtaka-v-cesku-spustil-letenkovy-server-stesti-hledal-v-kyrgyzstanu/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

[forbes.cz](https://www.forbes.cz)

Prima odvysílala smrtelný pád muže z prešovského domu. Reportáží se bude zabývat vysílací rada

**15.12.2019 ct24.cz str. 00 Domáci
zemand**

Po nedávném výbuchu plynu v domě v Prešově se na sociálních sítích objevilo video muže padajícího z balkonu. Slovenská policie požádala média, aby záběr nešířila, ale některá to přesto udělala – mezi nimi i česká Prima. Její reportáží se proto bude zabývat vysílací rada.

V bytovém domě ve slovenském Prešově minulý týden při výbuchu plynu a následném požáru zemřelo nejméně sedm lidí. Mezi nimi i muž, který se snažil si zachránit život, ale neudržel se na balkoně. Video, které jeho smrtící pád zachycuje, se objevilo na sociálních sítích, ale také na některých zpravodajských webech a dokonce v televizním vysílání. Slovenská policie přitom žádala, aby média video dále nešířila.

Na Primě záběr zpomalili a oběť označili červeným kroužkem

Na Slovensku video zveřejnila hned tři média. Krátce se objevilo na webu Aktuality.sk, kam se ale dostalo podle šéfredaktora Petera Bárdyho nedopatřením. Web Pluska.sk ho naopak zveřejnil vědomě, dokonce ho označil za „exkluzivní“. Později ho ale smazal.

Odkaz

Při výbuchu plynu v Prešově umírali lidé. Požár je uhašen

Hned dvakrát pak video odvysílala Markíza, jedna z nejsledovanějších slovenských televizí. Objevilo se ve zprávách v 15 a 17 hodin, televize ho ale později smazala z archivu a už ho nepoužila. Ke slovenské vysílací radě ale přesto dorazila řada stížností.

Videem padajícího muže se ale bude zabývat i česká Rada pro rozhlasové a televizní vysílání (RRTV). Ve své večerní zpravodajské relaci ho totiž použila televize Prima – ukázala ho hned dvakrát po sobě, jednou dokonce zpomaleně a padající oběť označila červeným kroužkem. A to vše bez varování.

Zákon přitom říká, že by televize neměly bezdůvodně zobrazovat osoby umírající nebo vystavené těžkému tělesnému nebo duševnímu utrpení. Možné porušení tohoto zákona bude posuzovat právě RRTV, jak ČT

potvrdila její místopředsedkyně Jana Kasalová. „K tématu Rada obdržela několik podnětů. Zabývat se jimi bude na lednovém zasedání,“ uvedla.

Zveřejnění je proti etice, říkají odborníci

Podle oslovených odborníků jde o jasné pochybení. „Použití takový záběr v televizním vysílání je podle mě zcela nevhodné. Do zpravodajství to zcela jednoznačně nepatří,“ říká Jan Motal z Masarykovy univerzity v Brně. „Je to velmi vážný přestupek proti novinářské etice. Tohle prostě ukazovat nepotřebujete,“ myslí si mediální analytik Milan Kruml.

„Je to podle mě opravdu nevkusné. Na to, abyste si dokázala představit, jak tragická událost se odehrála, nepotřebujete vidět člověka, jak padá z balkonu,“ dodává Alice Němcová Tejkalová, děkanka **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Odkaz

„Mám holý život, to je důležitější než všechny věci,“ říká přeživší exploze v Prešově

„Všechny novinářské normy se shodují na tom, že novinář je povinen dbát na lidskou důstojnost. V tomto případě se dá tvrdit, že lidská důstojnost toho muže byla narušena tím, že jsme viděli jeho tragickou smrt,“ vysvětluje Motal, v čem spatřuje problém. „Musíme také myslet na rodinu té oběti, která to musela opakovaně vidět v televizi, a zároveň bychom měli myslet i na citlivější diváky, které to může i rozrušit,“ doplňuje.

Podle Markízy šlo o veřejný zájem

Slovenská televize Markíza sice záběr stáhla z internetového archivu, ale za jeho odvysílání si stojí. „Právě tento záběr umocnil rozsah této tragédie a jeho odvysílání považujeme za veřejný zájem,“ uvedl Henrich Krejča, ředitel zpravodajství televize Markíza, na dotaz serveru Omédiách.com.

„Takové zveřejnění záběru může v konečném důsledku nejen u veřejnosti vytvořit celkový obraz o té tragédii, ale být zároveň důkazem, zda přišla pomoc včas, proč nebyla okamžitě zaměřena na tohoto člověka. Já jako novinář považuji za povinnost takový záběr odvysílat,“ dodal Krejča pro ČT.

Upozorňuje také na to, že pád muže na videu nebyl ukončen, tedy že na něm nebyl zobrazen dopad na zem. „Neumím si představit, že bych ukázal dokonanou smrt v přímém přenosu,“ hájí se.

Oslovení odborníci nicméně s argumentací veřejným zájmem nesouhlasí. „Na tom záběru rozhodně žádný veřejný zájem není. Pokud by ho veřejnost neviděla, tak by žádná škoda nevznikla,“ říká Jan Motal. Na případné chyby a nedostatky při zásahu by podle něj měli novináři upozorňovat jiným způsobem.

Prima: Reakce diváků nás mrzí

Televize Prima se obhájí tím, že chtěla pouze realisticky zobrazit, co se stalo. „Cílem odvysílání bylo divákům realisticky popsat extrémní situaci, která následkem výbuchu plynu vznikla a nemá v novodobých dějinách Slovenska obdoby,“ uvedl mluvčí Adam Halmoši.

„Mrzí nás reakce, kterou reportáž u některých diváků vzbudila, a budeme tento typ divácké reakce ve své praxi zohledňovat při veškeré snaze o dodržování platných právních předpisů a Etického kodexu zpravodajství a publicistiky ATO,“ uzavřel vyjádření.

Halmoši přitom ve vyjádření pro ČT uznává, že televize mohla na použité záběry upozornit před reportáží. Ani to ale nemusí podle odborníků být vhodné řešení. „Možná to někoho přiměje, aby odehnal děti od televize, pokud se dívají s ním, ale ten zážitek jako takový si z toho nese dál,“ říká děkanka Tejkalová.

Podle Motala navíc takový záběr mohou vidět lidé náhodně, aniž by předtím slyšeli upozornění – například, když přepnou. „Z nějakého právního hlediska to možná význam má, nicméně ten záběr tam stejně je,“ dodává mediální etik.

Média podobnou otázku řeší poměrně často – výrazným případem bylo například zveřejňování záběrů a fotografií obětí teroristických útoků z 11. září 2001. Podobnými případy, ale také obecnými etickými pravidly se zabýval pořad Newsroom ČT24 .

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/domaci/3004745-prima-odvysilala-smrtelny-pad-muze-z-presovskeho-domu-reportazi-se-bude-zabyvat-rrtv>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

Praha 1 připravuje opravu Krannerovy kašny v parku na Smetanově nábřeží

16.12.2019 prazskypatriot.cz str. 00 Zpravodajství
red

Radnice Prahy 1 zahájila kultivaci Parku Národního probuzení na Smetanově nábřeží, zejména pak průchodu z nábřeží do Divadelní ulice, tak i práce směřující k celkové opravě nádherné Krannerovy fontány.

Krannerova fontána (nebo také Pomník Františka I. či Hold českých stavů) to od počátku neměla jednoduché. S myšlenkou postavit Františku I. pomník přišel už v roce 1835 Český zemský sněm, ale i kvůli revolučnímu roku 1848 bylo dílo sochaře Josefa Maxe a spolutvůrce dostavby chrámu sv. Víta, architekta Josefa Ondřeje Krannerera odhaleno až o patnáct let později, a to víceméně ve vší tichosti.

V roce 1919 pak byla součástí fontány, císařova jezdecká socha od Josefa Maxe, odstěhována do lapidária Národního muzea. Samotná Krannerova fontána zůstala. V roce 2003 Praha 1, opět ve vší tichosti, sochu do gotické stély pomníku vrátila, i když už jen prostřednictvím kopie. Originál zůstal v lapidáriu.

Nedávno ukončený restaurátorský průzkum Zdeňka Šmahela, Petra Doudy, Petra Hampla a Jakuba Sysla konstatoval, že povrch pomníku je znečištěn tmavými depozity a exkrementy a na kameni se vyskytuje biologické napadení a trhliny.

Dochází ke zvětvování kamene a chybějí i části sochařské výzdoby. Poškozeno je schodiště i olověná izolace kaskád fontány. Laboratorní průzkum potvrdil zvýšený obsah vodorozpustných solí, které obecně velmi poškozují kámen a stavební materiály.

Městská část Praha 1 proto připravuje opravu celého pomníku. „Na základě výsledků restaurátorského průzkumu věřím, že se nám už brzy podaří schválit potřebné finanční prostředky a následně zahájit restaurátorské práce,“ uvedl 1. místostarosta Prahy 1 Petr Hejma (My, co tady žijeme/STAN) iniciátor celého projektu.

Změny ve spojnici nábřeží a ulice Divadelní

Znečištění močí a lidskými exkrementy, všude se povalující odpadky, graffiti na rozpadající se zdi, dealeri a narkomani – a v tom všem navzdory zákazu vjezdu parkující auta. Tak ještě do nedávna vypadal průchod ze Smetanova nábřeží do Divadelní ulice. Díky spolupráci občanů, radnice a **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy je nyní situace v této lokalitě o poznání lepší.

Antiparkovací sloupky brání nepovolenému vjezdu aut

Obyvatelé domů v Divadelní 12 a 14 si na tíživou situaci stěžovali už v roce 2018. Teprve nová politická reprezentace se po svém nástupu začala problémem urychleně zabývat. „Co nejdříve jsme po projednání s fakultou rozhodli o instalaci pevné kamery s inteligentním softwarem, který dokáže rozpoznat a identifikovat předem nadefinované podezřelé chování. Dále byly nainstalovány antiparkovací sloupky a ve spolupráci s pražským magistrátem a po schválení památkáři přibudou ke stávající jedné lampě veřejného osvětlení další dvě,“ popsal základní opatření 1. místostarosta Prahy 1 Petr Hejma, který má ve své gesci mj. bezpečnost a prevenci kriminality.

Praha 1 také provedla prořez keřů v sousedním parku Národního probuzení, ve kterých se zdržovali lidé bez domova a narkomani. Městská policie oblasti věnuje zvýšenou pozornost svých hlídek.

„Mám velkou radost, že díky spolupráci s občany, kteří nám poskytli velmi detailní popis problému, včetně fotodokumentace, a s **Fakultou sociálních věd** UK jsme společně dosáhli výrazného zlepšení situace. V tomto směru patří velké poděkování našemu projektovému manažerovi Jakubu Vaculínovi, který při řešení odvedl skvělý kus práce. Vyhráno samozřejmě ale ještě nemáme a moc dobře víme, že musíme průchod nadále pečlivě sledovat,“ shrnul Petr Hejma.

URL| <https://www.prazskypatriot.cz/praha-1-pripravuje-opravu-krannerovy-kasny-na-smetanove-nabrezi/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

prazskypatriot.cz

Vliv Číny v akademickém prostředí

16.12.2019 ČRo Plus str. 05 17:10 Den podle...

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Vliv Číny v akademickém prostředí a jak se mu bránit to je název dnes zveřejněné studie asociace pro mezinárodní otázky, která reaguje na déletrvající debatu sinologů a odborníků z bezpečnostní komunity a médií. Pořád aktivnější roli Pekingu v ovlivňování zdejší politiky ekonomiky akademického diskursu a i veřejného mínění. Autorkou studie analytička AMU, která zároveň působí na katedře mezinárodních vztahů **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Ivana Karásková, vítejte ve vysílání dobrý den. Dobrý večer tak zajímá mě nakolik svými zjištěními potvrzujete problémy, na které upozorňuje tak trochu konkurenční platforma synopsi případně, jiní akademici, kteří se vlivem Číny u nás zabývají, dá se říci, že vaše analýza v podstatě. Souhlasí s těmi dosavadními zprávami.

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Dnes banka snažila trošku se posunout v té debatě, kterou začal skandál týkající se Česko čínského centra na univerzitě Karlově a jejího mediálního pokrytí uvažování o tom, co se přesně vlastně děje na českých veřejných vysokých školách a také k debatě o tom, jak zvýšit ochranu těchto českých veřejných institucí překlepením nebo nedemokratických režimů, myslím si že ten případ Česko čínského centra na univerzitě Karlově důležitým precedensem a domníváme, že by měly být ošetřeny všechny aktivity tohoto centra hlavně zveřejnili taky mechanismy spolupráce čínskou ambasádou důvody, proč sehnal selhaly kontrolní mechanismy, ba vůbec tedy kontrolní mechanismy byly. Na nebo nedostatečný, a tak dále.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Jestliže se ukazuje, že buď absentovali nebo selhaly kontrolní mechanismy, tak jak vážná je to věc. Měl by za to být zodpovědný třeba já nevím rektor tak, jak se požaduje.

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Já si nejsem jista, jestli mám všechny dostupné informace byla bych ráda, aby opravdu došlo k detailním prošetření a abychom věděli více od činnosti centra, aby to zkrátka neskončila takovým jako pan tím do vody tím, že prostě proběhla skandál médií nestane on v zásadě vůbec nic, takže opravdu voláme po tom, aby došlo ve prošetření a došlo také ke zveřejnění výsledků a aby potom vysoké školy mohly na to nějakým způsobem reagovat adekvátně.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Já jsem se dočetla, že vysoké školy by měly. Provést audit zaměřený na čínské financování a vyvodit z něj institucionální personální důsledky. Na to média třeba aktuálně irozhlas upozornila, jak vyhodnotíte reakce českých vysokých škol berou riziko možného ovlivnění akademických svobod ze strany Číny vážně.

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Já si myslím, že to není ani o tom, že by třeba ignoroval jako riziko ale že o něm vlastně vůbec nevěděli doposud nebo netušila, že to je tak vážné, protože Čína v České republice se nezabývá stále ještě dostatečné množství asi odborníků a kofinancování, jak je prostě problematická záležitost vlastně zač na všech vysokých veřejných školách, takže my voláme po tom, aby došlo k nějakému přehodnocení tady toho přístupu k ke studiu učíme, aby se prostě Čína nejen teď, ale třeba do budoucna nestala jediným nebo hlavním donorem nebo prostě a financovat financovat LM a výzkumu a vzdělávání účinně publikování ročně.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

No ano primárně podle vás zapotřebí zajistit dostatečné financování výzkumu činy z jiných než čínských zdrojů, ale to se u nás neděje, co si třeba spolupráce s Tchaj wanem, konkrétně na univerzitě Karlově, pokud vím, nějak funguje.

Ivana KARÁSKOVÁ, politoložka a specialista na vztahy s Čínou

Já nemám pocit, že by se srovnaná a vy hovoříte o technologickém centru, že by se zrovna tam velmi intenzivně bávalo a interdisciplinárních vlastně záležitostech Číny stále pocit, že hodně tak pozornost věnovaná jazyků literatur nemůže samozřejmě úplně správně, ale proto abychom porozuměli té moderní Číně, tak si myslím, že je zapotřebí politologické expertize ekonomická se sídlem právníká experti, a tak dále samozřejmě také důležité resorty obory a ti odborníci navzájem hovořili a obohacovali své, takže. Jakoby to tchajwanské financování. Je samozřejmě 1 možný zdroj, ale myslím si, že to není do budoucna rozhodně jediným dostatečným zdrojem a myslím si, že i tady bychom asi spíš měli se dívat na český stát stát se proti, proč český stát vlastně finance sice měli bychom usilovat o nějaké evropské financování ale možná jeho financování soukromých zdrojů zkrátka diverzifikovat zdroje, abychom nebyli závislí, řekněme na českém financování nebo prostě na jednom zdroji, ať už jako jakýkoliv zdroj.

Lucie VOPÁLENSKÁ, moderátorka

Říká Ivana Karásková analytička asociace pro mezinárodní otázky, která také působí na katedře mezinárodních vztahů **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, já vás moc mám moc děkuji a budeme samozřejmě i toto téma dále sledovat na slyšenou na slyšenou.

Dárkomat - Tipy na dárky na poslední chvíli

16.12.2019 Týdeník Rozhlas str. 16 Dárkomat

Milan Šefl

Jednou z nejmilejších (i když někdy mírně stresujících) předvánočních činností je nákup dárků. Protože předpokládáme, že čtenáři Týdeníku Rozhlas obdarovávají své blízké pozorností určenými pro milovníky kultury, připravili jsme pro vás malou přehlídku tipů na knížky, vstupenky do kin, divadel a na výstavy, na koncerty i festivaly, na CD a DVD nahrávky. Třeba vás budeme inspirovat!

TIP ALENY SOJKOVÉ

Patříte k lidem, kteří darují pod stromeček zážitky? Tak darujte vstupenku na koncert 75. ročníku Pražského jara. Můžete vybírat z následující nabídky: Smetanova Má vlast s Českou filharmonií a Semjonem Byčkovem v den zahájení 12. května, narozeninový koncert, který svede na jedno pódium Gidona Kremera, Garricka Ohlssona či Dagmar Peckovou a Radka Baboráka, zahraniční hvězdy, jako jsou klavíristé Leif-Ove Andsnes nebo András Schiff. Představí se violoncellistka Alisa Weilerstein, trombonista Christian Lindberg nebo mladí umělci jako dirigent Jiří Rožeň či klavírista Jan Čmejla. A tip na koncerty, o které nesmíte přijít? Schubertova Zimní cesta v podání Adama Plachetky a Garyho Matthewmana a především festivalový prolog Berlínských filharmoniků a jejich šéfdirigenta Kirilla Petrenka. Vstupenky lze objednávat na festival.cz.

TIP JANA JAROŠE

Během Vánoc si budeme moci vychutnat hned několik filmů, které se k vánočnímu období přímo vážou. A zpravidla své zaměření prozrazují hned v názvu. Takže od romantické komedie Last Christmas (Poslední Vánoce) čekat dojemné vyprávění o tom, že nikdy není pozdě začít znovu a že lidé - zvláště pak z rodinného okruhu - by se měli snažit o vzájemné pochopení. Oproti tomu Černé Vánoce (neboli Black Christmas) hodlají děsit řáděním maniakálního vrahou. Naopak ze zasněžených horských scenerií se vyloupne romantický slovenský snímek Šťastný nový rok, naladěný na podobnou vlnu jako právě uváděná česká bžunda Ženská na vrcholu. Ta se ostatně odehrává též během Vánoc...

TIP RENÉHO KOČÍKA

Žehráme na zrychlenou dobu, brzda je přitom po ruce - třeba v podobě knih esejisty Josefa Kroutvora (1942). Jen letos vyšly tři a všechny tak či onak vyzařují harmonizující idylu pomalosti a usebrání. Poletování jednoho ptáčka (Torst) jsou osobité memoáry, v nichž tento svrchovaný znalec kulturního a duchovního prostředí střední Evropy prochází vlastním životem. Neokázale, ale poutavě evokuje zaniklé epochy, zasvěceně portrétuje umělecké osobnosti, s nimiž se setkal a potkával. Ve svazku Lesní eseje (Archa) autor shrnul „texty z česko-rakouského pomezí a Šumavy“. Vrací se v nich do šumavského pohraničí, kterým prochází jako poutník, jenž nikam nespěchá, ale přesto - nebo právě proto - vidí to nejdůležitější. A kdo namísto do lesa raději do kavárny, ten ať sáhne po třetí letošní Kroutvorově novince -Pražský kavárník (Archa) je nevšedním průvodcem slavnými podniky, kde to vonělo kávou a šustilo novinami, zapomínalo se na starosti, ale také se připravovaly dějiny. „Kavárna je mlýnem, sýpkou i popelnicí ducha, kavárna je prostě kavárna.“

I ta pražská.

TIP KATEŘINY KUDLÁČOVÉ

Nakladatelství Akademie múzických umění NAMU vydává překlad biografie jedné z kulturních ikon 20. století - Bertolta Brechta (1898-1956). Tento dramatik a spisovatel byl výrazně ovlivněn nejen marxismem, ale také taoismem. Kniha Bertolt Brecht The literary life vyšla poprvé v roce 2014 v angličtině a její autor Stephen Parker čerpal mimo jiné z Brechtových nikdy neuveřejněných dopisů a deníkových zápisů. Výsledkem je, že se tato biografie blíží Brechtovu pohledu na vlastní život a dílo mnohem víc než její předchůdkyně.

TIP TOMÁŠE PILÁTA

Jak se dostat coby filmový tvůrce do prestižních amerických studií? Na to odpovídá báječná kniha Pas do Hollywoodu. Obsahuje rozhovory, které vedl renomovaný filmový teoretik Michel Ciment s šesticí slavných režisérů, z nichž řada nepochází z Ameriky, a Hollywood z nich udělal klasiky. Roman Polanski, Joseph L. Mankiewicz, Wim Wenders, Billy Wilder, John Huston a Miloš Forman tu líčí, jak dosáhnout amerického snu, a přitom bavit miliony lidí. Poučné čtení pochází z dílny nakladatelství Limonádový Joe.

TIP RADIMA KOPÁČE

Deník, nebo skicák? Slovo, nebo obraz? Básnické texty, nebo kresebné kreace? Všecko dohromady, bok po boku, ruku v ruce. A ještě mnohem víc. Vzletná, svobodná imaginace, živě elánem pražského (post)surrealismu šedesátých let - a souběžně kočírovaná strohostí, přesností i přísností pod hlavičkou strojního inženýrství, které Roman Erben (1940) vystudoval na ČVUT. Komentář ke dni, který cejchuje věčnost. Šramoty ve sklepech i ostré hvizdy z půdy. A jako nedocenitelný bonus komika: absurdní humor, který vysmejčí i ty nejzapadlejší kouty. Člověka i jeho světa. Erbenovy Trylky vydal Milan Hodek v nakladatelství Paper Jam.

TIP JAROSLAVA VANČI

Umělecká beseda je naším nejstarším (založena roku 1863) a posud nejpočetnějším uměleckým spolkem. Mezi jejími současnými členy naleznete úctyhodná jména reprezentantů českého výtvarného umění, jakož i množství pedagogů vysokých výtvarných škol. K jejím tradicím patří i každoroční pořádání členské výstavy. Ta letošní nese název UB - souvislosti a tendence 2019 (plastika, obrazy, grafika). A protože připadla na adventní a vánoční období, zákonitě se stala i výstavou prodejní. Do konce roku ji lze navštívit ve Výstavní síni Hotelové školy Radlická (poblíže stanice metra Nové Butovice).

TIP VITA ZÁVODSKÉHO

Moravské zemské muzeum Brno, soustavně rozšiřující sbírky z loutkářské oblasti, věnuje průběžnou pozornost šedesát roků společně tvořící manželské dvojici Františka Vítka a Věry Říčařové. Ve volné návaznosti na takto zaměřenou obsáhlou expozici z roku 2016 uspořádalo nyní k životnímu jubileu prvního z nich v Biskupském dvoře komornější výstavu Devadesát vůní dřeva. Brněnský rodák František Vítek se vyučil u vyhlášeného řezbáře Jaroslava Vaňka a po drsných hornických letech se uplatnil ve zdejší Radosti a poté jako uznávaný výtvarník třicítky inscenací v proslulém královéhradeckém DRAKu. Na rozdíl od osobitých marionet nebo autorské loutkohry Piškanderdulá prezentuje tentokrát ateliér vitálního devadesátníka většinou zcela neznámé dílo sochařské, a to výhradně z desítky druhů dřevin. Až do 12. ledna 2020 tu návštěvník uvidí pestrou škálu artefaktů: nadživotní figurální skulptury, abstraktní plastiky biblických motivů, loutky (od Kašpárka po Krysaře), objekty bezmála surreálné, recesní předměty (Pahoušek s pasmyčcem), šperky, kresby, fotografie aj. Dokumentárně cenná je reprezentativní publikace Jaroslava Blechy s metaforickými krajinnými „vizemi“ Václava Houfa.

TIP TOMÁŠE PILÁTA

Supraphon přišel s dvojcdéčkem Písničky filmových princezen, obsahujícím ovšem nejen „princeznovské“ songy. Ty pocházejí jak z českých, tak ze světových filmů, nahrané verze jsou ovšem české, a často vzácně archivní. Je to příjemný poslech.

TIP ALENY SOJKOVÉ

Znáte Police Symphony Orchestra, tu partu nadšených amatérských muzikantů z Police nad Metují? Ze ne? Nevadí. Ten, komu vstupenku na jejich koncert, který se bude konat 12. ledna v Lucerně, darujete, určitě tyhle muzikanty oceníte jako zdroj pozitivní energie, dobré nálady a radosti ze života. V Lucerně oslaví 10. výročí svého založení. Mezi gratulanty na jevišti budou Jan Cina, Dasha, Martin Kumžák, Miloň Čepelka, Vendula Příhodová, Kuhnův smíšený sbor, Brass Avenue a další hosté. Na programu je hudba napříč žánry - pop, rock, filmové melodie, jazz, klasika... takže každý z návštěvníků koncertu si přijde na své. Předprodej vstupenek v síti Ticketportal.

TIP AGÁTY PILÁTOVÉ

Pražské jaro oslaví příští rok 75. narozeniny. Kjubileu připravilo nejen hodnotný program třiapadesáti koncertů klasické hudby, ale i album s archivními záznamy z prvních ročníků festivalu Prague Spring Festival - Gold Edition Vol. I. „Ač technickou úroveň některých z nich poznamenal zub času, dokážou nás mnohdy zaskočit vysokou úrovní uměleckou,“ říká Bohuslav Vítek, který výběr na dvou CD připravil z nahrávek Českého rozhlasu. Hudba Maurice Ravela, Bohuslava Martinů, Bély Bartóka, Antonína Dvořáka a Vítězslava Nováka tu zazní ve výsostném provedení České filharmonie a slavných dirigentů i sólistů.

TIP JAROSLAVA VANČI

Kolik už to bude let? Asi tak čtvrtstoletí, co se právě v adventním čase pravidelně přesouvám ze své alma mater na pražském Smetanově nábřeží několik desítek metrů ob jeden domovní blok, do budovy **Fakulty sociálních věd**, v jejímž přízemí sídlí staroslavná Galerie Hollar. Těžko si představit kulturního člověka, jemuž by coby vánoční dárek neudělal radost dobře vybraný grafický list. Zajisté to vědí i ve Sdružení českých umělců grafiků Hollar, jinak by každoročně nepořádali v předvánočním čase Festival komorní grafiky. Ano, stalo se mi již, že jsem si tam vybral dárek i sám pro sebe. Tento ročník má pořadové číslo XXV. No vždyť to říkám, chodím tam už rovné čtvrtstoletí!

TIP KATEŘINY KUDLÁČOVÉ

Přestože většině divadelníků není klimatická krize lhostejná, bez pochyb jedním z největších ekologických aktivistů na současné pražské divadelní scéně je režisér, dramaturg a autor divadelních textů Vojtěch Barta. Jeho zájem o osud planety se dokonale snoubí s uměleckým zaujetím, jedno volně přechází v druhé. Umění je u něj aktivismem a aktivismus uměním. Součástí konceptu všech jeho představení je důraz na energetickou nenáročnost, kvalita těmito podmínkami ovšem nijak netrpí, naopak - přímo z nich tyje!

Jako ideální vánoční dárek na téma nenasytné potřeby akcelerující spotřeby doporučuji představení Věci, na němž se podílel jako autor dramaturgie textu Georgese Pereca. Uvádí A Studio Rubín v režii Evy Rysové. „Kdo nepracuje, nejí. - Kdo pracuje, nežije.“

TIP ALENY SOJKOVÉ

Nedaleko za hranicemi můžete od 12. května do 12. června 2020 navštívit Drážďanské hudební slavnosti. 43. ročník nabídne koncerty výjimečných umělců. Do saské metropole zavítají například Newyorská filharmonie s Daniilem Trifonovem, Academy of St Martin in the Fields s Murrayem Perahiou, houslisté Gil Shaham, Daniel Hope či Gidon Kremer, pěvci Philippe Jaroussky a Barbara Hannigan. Jiné žánry zastoupí Pape Diouf ze Senegalu, Avishai Cohen se svým triem, trumpetista Till Bronner, portugalská zpěvačka Gisela Joao a hlavní hvězda festivalu -Sting, který festival uzavře. Vstupenky lze objednávat na www.musikfestspiele.com.

TIP TOMÁŠE PILÁTA

Kolosálním počinem je vydání kompletního animovaného díla Jiřího Brdečky. Vychází na třech napěchovaných DVD doplněných knižkou se spoustou zajímavých informací. Výjimečný český filmař -režisér, scenárista a výtvarník, nabízel své služby řadě svých kolegů (počínaje Jiřím Trnkou), a tak vznikla řada vynikajících animovaných snímků, které obletěly svět a zanechaly tady tu nejpříjemnější stopu. Filmy jako Pérák a SS, Špatně namalovaná slepice, Do lesíčka na čekanou, Vzducholoď a láska, Moravské lidové balady, Horníková růže či Metamorfózy patří do klenotnice české kinematografie. Jistě potěší celou rodinu. Komplet obsahuje i perličku: obrázkový scénář už nerealizovaného filmu Německá pohádka aneb Menší růžová zahrada aneb Laurin, král pidimužů.

TIP JANA JAROŠE

Knihy bývají obvyklým vánočním dárkem, ovšem pokud se chcete vyhnout čtivu na jedno použití, doporučuji navštívit prodejny nakladatelství Academia. V Praze jsou tři, další nalezneme v Brně a Ostravě. Tam všude lze sehnat knihy tohoto nakladatelství, prodávané se vsutku olbřímími slevami -i za méně než desetinu původní

ceny! Na webových stránkách Academie si je nelze objednat, provází je dovětek, že už nejsou skladem. Jedině v „kamenných“ prodejnách tak seženeme desítky převážně odborných titulů (vzpomínkových, historických, uměnovědných, jazykovědných, o dějinách i teorii literatury), ale také prózy (například od Cervantese).

TIP MILAN ŠEFLA

Rok, v němž divadlo Semafor slavilo šedesátiny, završil Supraphon vydáním velkorysého kompletu 15CD Zuzana, Jonáš a spol.

s devíti legendárními hrami z let 1959-1964, včetně Člověka z půdy, Jonáše a tingl tanglu, Šesti žen či triptychu Zuzana je sama doma, Zuzana je zase sama doma a Zuzana není pro nikoho doma. Nahrávky vycházejí v ucelené podobě vůbec poprvé, přidanou hodnotou souboru je doprovodný text semaforského

znalce Lukáše Berného. Na snímcích z archivů vydavatelství i divadla, České televize i soukromých sběratelů uslyšíte vedle Jiřího Suchého a Jiřího Šlitra taky Miroslava Horníčka, Waldemara Matušku, Zuzanu Stivínovou, Karla Štědrého, Pavlínu Filipovskou, Karla Gotta či Hanu Hegerovou - takže takový all stars tým „šedesátek“ v jedné úhledné krabici.

O autorovi| Připravil Milan Šefl

Foto autor| Foto Gisela Schenker

Foto autor| Foto CinemArt

Foto autor| Foto Martin Kabrt

Foto autor| Foto Zdeněk Chrapek

Foto autor| Foto Patrik Borecký

Foto autor| Foto PJ/Giedre Dirvanauskatie

Foto popis| Christiane Kargová na Pražském jaru zazpívá s Berlínskými filharmoniky

Foto popis| Emilia Clarke v romantické komedii Last Christmas

Foto popis| Taky z Romana Polanského udělal Hollywood klasika

Foto popis| Na výstavě nechybějí loutky ani objekty bezmála surreálné

Foto popis| Dirigent Joel Hána a zpěvák Jan Sklenář s Police Symphony Orchestra

Foto popis| Julie Goetzová v představení Věci

Foto popis| Drážďanské hudební slavnosti přivítají také Gidona Kremera

Foto popis| Jiří Brdečka v roce 1967

„Byl jsem odkojený jazzem.“

16.12.2019 ohlasy.info str. 00

Nového Boru, Severní Čechy

Rozhovor s Janem Hockem, hudebním publicistou a v poslední době také aktivním účastníkem boskovického kulturního života. Specializuje se na jazz a soudobou vážnou hudbu a při našem povídání se ukázalo, že má za sebou velmi pestrý osobní příběh, v němž se slévají básník s horníkem v uranových dolech.

Odkud, Honzo, pocházíš?

Ze Sudet, z Nového Boru. Severní Čechy.

Jakou máš školu? Základku jsi končil za tuhé normalizace.

Dělal jsem přijímačky na gymnázium v České Lípě. Udělal jsem je prakticky nejlíp ze všech, jak jsem se potom dozvěděl. Ale nebyl jsem přijat. Takže jsem si dal odvolání na sklářskou školu v Novém Boru a teprve tam jsem se dozvěděl, že je befele, který dostaly z krajského výboru KSČ všechny školy v Severních Čechách, že je nepřipustné, abych studoval střední školu.

Měl jsi škraloup?

Kvůli otci. Byl to osmašedesátník a odmítl odvolat. A byl pořád aktivní, takže třeba v sedmdesátém roce, když mi bylo jedenáct, tak jsem byl svědkem domácí prohlídky estébáků. Takže takové veselosti...

Takže na sklářskou školu to taky nešlo?

Bešel platil na všechny školy. Ale protože ředitel byl známý mého táty, tak prozradil, proč to tak je. A říkal, že jedině, co pro nás může udělat, je, že ten dopis zmizí. A poradil mi, abych šel do jiného kraje.

Takže jsi šel na střední školu do jiného kraje?

Ten rok už to bylo passé, takže jsem šel do Prahy, kde mám většinu příbuzenstva, a tam jsem se nechal zaměstnat. Tím jsem dokonce obešel i posudek na otce, protože pak už jsem měl jen posudek z práce.

Kolik ti bylo let, když jsi šel do práce?

Normálně v těch šestnácti. To se tak chodilo, bylo to jako brigáda. Nejdřív k archeologům, pak ke geologům.

A pak jsi šel na jakou školu?

Na geologickou do Příbrami. Jenže rok svobody v Praze... Byl jsem už tak rozvolněnej, že jsem se prostě nepřinutil učít, takže jsem tam po dvou letech skončil.

A vrátil se do Prahy?

Vrátil jsem se domů. No a mezitím přišla moje holka do jiného stavu a šel jsem na vojnu.

Takže sis odkroutil dva roky vojny a pak jsi šel dělat co?

To je právě to – vrátil jsem se a měl jsem akorát základní vzdělání. Takže co dál? No a měl jsem už problém. V kapitalistických armádách existuje takzvaná vlčí jízdenka – kdo se znelíbí, tak když jde do civilu, dostane vlčí jízdenku, která mu znemožňuje dobré pracovní místo a tak dále. S něčím podobným jsem šel taky. Takže mi zbývalo akorát jít do výkopu, nevzali mě ani do skláren, kde jsem dělal předtím. Takže jsem šel na uran. A zabil jsem dvě mouchy jednou ranou.

Měl jsi práci a co byla ta druhá?

Měl jsem poměrně dobře placenou práci, byť jednou nohou na krchově a druhou v nemocnici. Ale hlavně jsem už v té době psal, především poezii, a měl jsem kvůli tomu problémy. A teď jsem si mohl poměrně dost dovolovat, protože už mně nic nemohli, leda už mě zavřít. Horší práce pro mě už stejně nebyla nebyla než na uranu. Svým způsobem jsem v tom byl svobodnější než třeba učitel.

Jak jsi to prožíval? Báls ses, že tě zavřou?

Bál, samozřejmě. Bál jsem se oběho. Jezdil jsem důlní mašinou, a když se na to zpětně podívám, tak se opravdu divím, že jsem to vůbec přežil.

Jak jsi tam byl dlouho?

Třináct let. Déle už to nešlo, měl jsem odfárané svoje roky, a pak už tě dolů nepustí. Takhle – ono to vcelku šlo, dokud jsem nepodepsal Několik vět. To bylo v srpnu 89. To už pak kroužili dost tvrdě a chtěli na mě zakleknout. Ale už to prostě nestihli.

Přišel Listopad 89. Ty jsi ho tedy prožil jako horník?

Jako zakladatel stávkového výboru a později mluvčí. Zhruba pět dní jsem byl jedinej a sehnal jsem snad jen dva podpisy, jak se sháněly pod odsouzení zákroku a tak dál. Naštěstí se to potom začalo prolamovat a začal se přidávat tenhle ten horník a další... Pak se to fakt prolomilo. Od pondělí do pátku jsem měl noční, přes den jsem jezdit do Prahy pro materiály – pro venkov to bylo v Mánesu, různá provolání. S tím jsem vždycky přijel, napsal ještě nějaké svoje komentáře, šel jsem na noční, rozvěsil to tam a jak jsem zašel za roh, tak to bylo sundané. A takhle jsem tam bojoval.

S dovolením bych se ještě vrátil do osmdesátých let. Jak se v té době formoval tvůj vztah k muzice a vůbec ke kultuře?

Měl jsem to štěstí – a zároveň to neštěstí – že táta byl zkrátka západák. Měli jsme takové to velké stolní rádio, z protektorátu tam byl ještě zachovaný nápis: Poslouchání cizího rozhlasu se trestá smrtí. Otec denně

poslouchal Deutsche Welle a Svobodnou Evropu. A každý den poslouchal taky Willise Conovera, legendárního jazzového – dnes by se řeklo dýdžeje na Hlasu Ameriky. Takže u nás každý večer zněl jazz.

Byl jsi tím odkojen?

Byl jsem odkojený jazzem. Další průlom byl, že jsem někdy v sedmé třídě dostal na Vánoce svůj první tranzistor. Po nocích jsem poslouchal se sluchátky, byl jsem úplně lačný, najednou se mi otevřel svět. Bylo zajímavé, že to byl tranzistor Rossija 303, sovětský, a dala se na něm výborně chytit Svobodná Evropa! Téměř bez rušení. Vzhledem k tomu, že zhruba 30 kilometrů od našeho domova byly rušičky, to byl až zázrak. Takže jsem poslouchal i jiné cizí Svobodné Evropy – třeba Rumuni pouštěli naprosto úchvatnou muziku. Půl dne běžela muzika. Pamatuju si dodneška, že takový můj iniciační zážitek v hudbě byl, že jsem slyšel Boba Dylana. Absolutně jsem nemohl rozumět, co zpívá, ale tak mě to chytlo! A začal jsem se zajímat i o jinou muziku.

Dostal ses mezi nějaké podobně smýšlející lidi? Nebo to až v Praze?

V Praze jsem samozřejmě chodil do Polské kultury, na rohu Václaváku a Jindřišské. V té době, na konci 70. let, se tam dali sehnat Dead Kennedys, poprvé jsem si tam koupil Pendereckého, Czesława Niemena a už to jelo...

V té době už tě tedy zajímala i vážná hudba?

Jo. Takhle: otec samozřejmě miloval vážnou hudbu, Wagnera, Liszta a tak. Ale neměl rád tu soudobou. Já jsem se v té době začal vymezovat. Vymezoval jsem se dokonce i v jazzu, protože pro otce jazz končil někde u Charlieho Parkera, u bebopu. A já jsem začal uznávat jazz od Charlieho Parkera dál! Hárali jsme se hrozně moc, to mi strašně chybí. On považoval třeba Coltrana nebo Ornetta Colemana za nýmandy a neumětely. Hádal jsem se s ním do krve. Vážná hudba pro tátu končila Mahlerem – a u mě Mahlerem začínala. Dodneška jsem tomu rád, i tahleta generační vzpoura mně objevila světy, které někdo objeví třeba až mnohem později. A někdo je neobjeví vůbec.

A zároveň tam byla shoda na tom, že jste oba milovali muziku.

Samozřejmě. A potom jsme se úžasně shodli. Takový Luis Armstrong, Duke Ellington, Count Basie – tam nebylo co řešit, to je prostě kvalita.

Ale ty jsi se ptal na to společenství. Měl jsem ještě kamaráda, který měl příbuzné v západním Německu. Takže mu chodily docela dobré desky. Poznával jsem kapely jako Deep Purple. Pamatuju si, že mě strašně uchvátila kapela Van der Graaf Generator, což nikdo neznal. A i dnes ji málokdo zná. Začal jsem ujíždět i na docela dost náročné muzice. A to bylo dané právě i tou vážnou hudbou. A freejazzem, samozřejmě. Od freejazzu k vážné hudbě a od ní k artrocku, tak se to tak prolínalo.

Byls sám aktivní muzikant?

Ne. Otec mě vyloženě nutil, což byla možná i chyba. Nejdřív chtěl, abych se naučil hrát na saxofon, protože to je hlavní jazzový nástroj. Já jsem tvrdě odmítal. Když zjistil, že ujíždím na bigbítu, chtěl, ať se naučím aspoň na kytaru. Dodneška lituju toho, že jsem neposlechl.

Co pro tebe zlom v roce 1989 znamenal pracovně? Skončil jsi jako horník na uranu?

Dofáral jsem v roce 94.

Takže jsi po Sametové revoluci fáral dál?

Jo, protože pak už by byla hloupost odcházet. Měl jsem toho poměrně dost odfáráno a byla škoda jít pryč a přijít o možnost jít o pět let dřív do důchodu. To není k zahazení, navíc jsi v té nejvyšší důchodové třídě. Takže jsem si říkal, že už tam vydržím. V devadesátých letech už jsem se začal paralelně věnovat tomu, co jsem vždycky strašně chtěl, a to novinářině. Ono už se to dalo, nejdřív byly tři šichty, pak se to smršlo na dvě – ranní a odpolední – a poslední rok už byly jenom ranní. Dělal jsem takového zpravodaje pro regionální noviny. Politické zpravodajství, do toho jsem si sem tam napsal nějakou tu recenzi.

Měl jsem štěstí, že můj vzdálený strýc je Čestmír Suchý, což byl první polistopadový děkan na **fakultě sociálních věd** Karlovy univerzity. Byl to bývalý rozhlasák, v devadesátých letech se vrátil, byl zpravodaj při invazi do Kuvajtu. On mě celá osmdesátá léta učil novinářině. Jen tak, byl jsem takový jeho soukromý žák. On byl chartista a v té době nesměl žádné takové povolání vykonávat, dělal myče oken na Václaváku. To je taky zábavné – za muzeem měl zaparkovanou otlučenou škodovku, umyl výlohy, převlékl se do obleku, který měl v tom autě, a jel do diplomatické čtvrti učit děti diplomatů anglicky, francouzsky, italsky, španělsky a ještě nějaké další jazyky.

Takže jsem z novinařiny leccos věděl, dokázal jsem vést rozhovory, dělal jsem i reportáže, to mě strašně bavilo. Dokonce tehdy Interpol hledal jednoho českolipského mafiána a já jsem se k němu jako jediný dostal a udělal jsem reportáž.

Takže jsi byl horník a novinář?

Myslel jsem si, že když dofárám, budu dělat novinařinu profesionálně. Jenže v celých Sudetech začali všechny regionální noviny skupovat passovští Němci. A ti měli takový seznam novinářů, kteří potom nesměli být zaměstnání v těchto Denících Bohemia.

A ty jsi se zase ocitl na dalším seznamu?

Ano. Kamarád, bývalý šéfredaktor taky už skoupeného severočeského regionálního Deníku, založil kulturní časopis Kult. Vycházeli jsme každý měsíc, vyšlo pět čísel a já jsem neviděl ani korunu. Furt se to plácalo, měl strašně dluhy, čekalo se, až se zvedneme. Pak jsme zjišťovali, že když se Kult rozvážel, někteří pracovníci ho vyhazovali, téměř nikam se nedostal. Prostě takovéto praktiky, takže to celé skončilo. Začal jsem střídat různá zaměstnání, protože uraňáka nikdo moc nechtěl zaměstnat, předpokládali, že bude každou chvíli marodit. Já jsem byl naštěstí v pořádku, ale i tak to bylo těžké – sklady, vrátnice... Vystřídal jsem toho strašně moc. Trvalo to tři roky, pak jsem se konečně chytil jako prodavač cédéček.

V Praze?

To ještě ne, v Novém Boru. Tam to vydrželo jen dva roky, pak jsem se teprve dostal do Prahy, kde jsem si sehnal práci ve velkém knihkupectví u Kanzelsbergera. Prodával jsem knížky, společenské vědy, pak jsem dokonce dělal směnového předáka. Když jsem se o tu práci zajímal, tak kanzelsberger se ptal, jaké mám vzdělání. Říkám: No, základní. A on: A co tady děláte, vy máte tu drzost? Nějakým způsobem jsem ho přesvědčil, aby mě vzal, a za dva roky jsem byl směnový předák. Musel jsem se vždycky nějak víc snažit, makat na dvě stě procent, abych dosáhl toho, co jsem chtěl. Jenže pak jsem se s ním dostal trochu do křížku, a nakonec jsem skončil v Bontonlandu. A tam jsem konečně prodával to, co jsem vždycky chtěl – muziku.

Už jsi o muzice i psal?

Vůbec. Ani novinařinu jsem nedělal. Nic. To jsem začal dělat, až když jsem šel do důchodu.

Ve které době jsi prodával v Bontonlandu?

2008–2011.

Takže jsi přišel prodávat cédéčka v okamžiku, kdy jejich prodej v podstatě končil?

Ještě to docela šlo, ale víceméně jo. Ale zase byly vinyly. Měsíc co měsíc jsme museli rozšiřovat místo, kde jsme měli vinyly. Některé tituly už vycházely dokonce jen na vinylu. Takže ty se zase vracely, byť byly třikrát čtyřikrát dražší, a docela se prodávaly. Ale i ta cédéčka byla v té době ještě docela dobrá, pak to skončilo.

Potom jsi šel do hornického důchodu a začal se věnovat psaní?

Nakonec jsem mohl jít do důchodu dokonce ještě dřív než v těch 55, dokonce v necelých 53 letech. Protože jsem měl už 35 let odmakáno, tím že jsem makal už od 16, takže jsem splnil celkové roky. Tehdy jsem se přestěhoval za Alicí do Hradce Králové a nemohl jsem tam vůbec ťuknout o práci. Tak jsem šel na sociálku a říkal jsem, co mám ty dva roky, než bude důchod, dělat? A oni se na to podívali a říkali: No, tak můžete jít už teď, pokud chcete. Moje odpověď samozřejmě zněla: Ano! Protože mezi náma, ten důchod byl od začátku větší než moje největší výplata kdykoli předtím. Takže to bych musel být blbej.

A mohl jsi začít psát.

Ano. Od té doby jsem doma a píšu. Ze dvou třetin zadarmo, jako takový koníček.

Nejblíž máš tedy pořád k jazzu a soudobé vážné hudbě? O tom i nejraději píšeš?

Ano, tyhle dvě věci. Sem tam nějaký ten progresivní rock. Nejvíc moderní jazz a soudobá hudba.

Píšeš hlavně reporty z koncertů, nebo o nahrávkách?

Zvlášť poslední dobou se na moc koncertů nedostanu, takže teď jsou to opravdu ty recenze nahrávek.

Když čtu tvoje články, tryská z nich nadšení a láska k muzice. Píšeš taky někdy negativně?

Já prostě nejsem jako Spáčilová ve filmu, která hledá na všem mouchy. Mám výhodu, že z devadesáti procent si můžu vybírat, o čem budu psát, ale i když se mi něco hluboce nelíbí nebo to není můj šálek kávy,

snažím se na tom najít to dobré. Pokud to není vyloženě kalkul, což se dá poznat, že nějaká muzika je dělaná jako kalkul. Snažím se ocenit přinejmenším tu snahu. Dá to práci, někomu stálo za to se tomu věnovat, tak proč bych to měl hned sestřelit.

Ale zrovna teď nedávno jsem si poslechl jazzrockové album Martina Brunnera mladšího – velice dobře ho znám a jeho předchozí alba jsem ohodnotil téměř největším počtem, dokonce jsem kvůli němu vedl polemiky s jiným recenzentem, který tvrdil, že český jazz je zaprděný – ale tentokrát mě to dost zklamalo. Byla to taková jazzrocková kliše, jedno na druhém.

Tak jsi nabrousil tužku?

Tak jsem tentokrát nabrousil tužku. No a to je právě to – ztratil jsem kamaráda, který mě nechce znát, jeho otec, taky muzikant, mě taky nechce znát a pohádal jsem se kvůli tomu ještě s dalšími přáteli muzikanty, kteří si mě různě vymazávali z přátel na Facebooku a tak dále. Takže příště raděj najdu něco pozitivního, i když to tam nebude.

Nedokázalo se tím ale, že český jazz je zaprděný, když na kritiku reaguje tímto způsobem?

V tomhle tedy ano. Ony ani ty vztahy mezi muzikanty... Já jsem si dělal určité iluze, že když někdo dělá takovou perfektní muziku, musí být zároveň i charakterově dobrý člověk. No... není tomu tak. Samozřejmě jsou lidi, kteří jsou výborní, ale jsou i jiní. A taky ta řevnivost mezi nimi.

A jak bys tedy zhodnotil naši současnou jazzovou scénu a soudobou vážnou hudbu? Jak si stojíme?

Stojíme si dobře. Kupodivu jsme si stáli dobře i v časech, kdy tady bylo absolutní temno. Nechápu, jak jazzmani nebo i skladatelé soudobé vážné hudby se intuitivně dostávali tam, kam se dostávali skladatelé na západě.

I když neznali kontext?

Přesně. Jako by to bylo intuitivní. Když si člověk poslechne třeba Velebného, byly to naprosto průlomové věci. Mimochodem otec mi vyprávěl, že za války byla kapela Rytmus 42 a Rytmus 43, Dunca Brož a tak dále, kteří hráli už tehdy bebop, který se objevil ve Spojených státech až na konci 40. let díky Charlie Parkerovi, Dizzy Gillespiovi a tak. Takže naši muzikanti jeli už za okupace ten nejprogresivnější jazz. Taky to muselo být intuitivní. A v té soudobé hudbě jakbysmet.

Jsou tady dnes skladatelé, kteří přesahují hranice regionu a připadají ti opravdu výborní? Poslouchal jsem dnes zrovna nové nahrávky Jana Nováka a říkal jsem si: Je tady teď v Brně nebo vůbec u nás třeba někdo srovnatelný? Tak dobrý, jako byl Jan Novák?

Třeba Miroslav Pudlák. Z mladších Michal Nejtek. Nebo Petr Wajsar. Všichni ti skladatelé sdružení okolo Orchestru Berg a dirigenta Petera Vrábela. V Brně je to Opera Diversa, ti právě dělají i Jana Nováka. Recenzoval jsem to, když jsem ještě psával do Harmonie. Je tam Brno Contemporary Orchestra Pavla Šnajdra. A pak jsou tam lidi, kteří lavírují mezi. V šedesátých letech se tomu říkalo třetí proud, dnes se tomu říká crossover. Ale tady je to spíš jazz, který je skládaný formou soudobé vážné hudby – seriální postupy, aleatorické postupy. To jsou lidé sdružení kolem Pavla Zlámala. Potom pianista Martin Konvička – tohle jméno bych obzvlášť vyzdvihl, to je talent, jaký se rodí jednou za generaci. Opravdu naprosto neskutečný. A Radim Hanousek. To Brno, když už jsme tady v tomto kraji, je v tomto minimálně na stejné úrovni jako Praha. A jsou tam ještě další tvůrci, i mladí lidi.

A když se bavíme o nej skladatale, který je minimálně na evropské úrovni, tak to je Michal Nejtek. Už jenom tou šíří – dělá jazzové projekty, dělá soudobou vážnou hudbu. To je jméno, které by mělo mít světový ohlas.

Ale mám pocit, že u nás moc nefunguje takové to promo, dostat je ven. K nám se dostane skoro každý, i třeba začínající skladatel nebo umělec začínající v jakémkoli žánru. Ale i ten nejlepší z nás se strašně těžko dostává ven. Nevím, proč tomu tak je. Stejně tak se bohužel o muzice čím dál méně píše, je méně prostoru. A ať si kdo chce říká, že internet je taková spása, vím z vlastní zkušenosti mezi muzikanty a promotéry, že nemají tolik času, aby prolétávali specializované weby. Je pro ně směrodatné, co je vytištěné. Těch pár plátků, co u nás ještě je. Hlavně Harmonie – tam když se o něčem píše, tak to pro ně existuje. A znám i autory, kteří nechtějí psát na internet, chtějí to vidět otištěné.

Na závěr se chci zeptat, kde ses vlastně vzal na Boskovicku?

Morava je od mého dospívání v mém životě dost výrazná. Dostal jsem se sem s Alicí, se kterou žiju. Ona tady u Letovic zdědila domek a já jsem sem šel s ní.

Kulturou hodně žiješ, jaký pro tebe byl ten přechod sem? Nestrádáš tady menší nabídkou než byla ve větším městě, nebo jak hodnotíš zdejší kulturní život?

Kulturní nabídka je tak bohatá, že teď, když ještě představujeme, ani všechno nestíhám. Nestíhám ani to, co je v Boskovicích, a kromě dvou výstav jsem se ještě nedostal ani do Brna na muziku. Všichni se těšili: paráda, budeš blízko, ale já se tam ještě nedostal. A tady v Boskovicích jsem strašně rád, že jsou opravdu městem kultury. Třeba Nový Bor, moje rodiště, je město skla. A tady bych opravdu řekl Boskovice – město kultury.

Budu moc rád, až se mi uvolní tolik času, že to tady budu moct celé pokrýt svým psaním, protože se toho tady děje fakt hodně. A ještě v Letovicích jsou ti jazzoví nadšenci, co dělají pravidelné jazzové koncerty. A sám mám ještě jisté nápady, co by se dalo zorganizovat, přece jenom se mezi muzikanty pohybuju dost dlouho. Ale nejen to, od osmdesátých let se pohybuju mezi básníky a filmaři.

Takže se můžeme těšit, že tady začneš kromě psaní taky něco podnikat?
Docela mě to láká, to každopádně.

URL| <https://ohlasy.info/clanky/2019/12/rozhovor-hocek.html>

„Kdo do nás střílel po dvaadvacátém?“ Rumuni ani po třiceti letech neznají celou pravdu o své krvavé revoluci

16.12.2019 ct24.cz str. 00 Svět
hosenseidlovap

V Česku byla „sametová“, na Slovensku „nežná“, ve východním Německu „pokojná“ (friedliche). Také v Polsku, Maďarsku a Bulharsku se revoluce roku 1989 obešla bez obětí na životech. Krvavou výjimkou středovýchodní Evropy je Rumunsko, kde zemřelo přes tisíc lidí. K brutálnímu násilí vůči demonstrantům tam nejprve sáhl diktátor Nicolae Ceaușescu. I poté, co se jeho režim zhroutil, však následovalo několik chaotických dní plných teroru. Jeho původ dosud není zcela jasný, padlo mu nicméně za oběť víc lidí, než kolik jich zemřelo při potlačování protestů Ceaușescem. Hlavní aktéři událostí, které před popravčí četu dohnaly i samotného diktátora, se teď po třiceti letech dostávají před soud.

„Moje sestra zemřela tak, že ji někdo zastřelil, když šla po (třídě) Calea Victoriei po práci domů, za bílého dne, nedaleko od (náměstí) Piata Victoriei. Nese nákupy, všechno se rozkutálí. Lidé se ji nejprve snaží zachránit, ale pak sbírají jablka do síťovky. Dají mi tu síťovku. Stojím tam jak pitomá se síťovkou a nemůžu tomu uvěřit. Tělo nám vydají bez jakéhokoliv vysvětlení, kdo střílel, odkud a proč. Berte a neptejte se, takové bylo sdělení.“

Takhle zaznamenala polská novinářka Margo Rejmer ve své knize „Bukurešť. Prach a krev“ vzpomínku sekretářky Coriny na prosincové dny roku 1989. Přesněji na ty prosincové dny, které následovaly po pádu režimu diktátora Nicolae Ceaușesca. Na dny po 22. prosinci.

Odkaz

Komunistické Československo bylo mezi hroučícími se režimy stále osamělejší

„Kdo do nás střílel po dvaadvacátém?“ ptá se průpovídka z té doby. Neboť 22. prosinec znamenal v rumunské revoluci předěl. Před dvaadvacátým střílel do lidí Ceaușescův režim. Ale kdo střílel poté? Poté, co byl diktátor svržen?

Režim se začal hroutit v Temešváru

Na počátku rumunské revoluce byly demonstrace v Temešváru. Tamní obyvatelé se rozhodli bránit kalvínského pastora a kritika režimu Lászlóa Tökése, kterého stát nařídil vystěhovat v polovině prosince na venkov. Řada místních, především z řad maďarské menšiny, s tím nesouhlasila a vytvořila kolem fary na obranu pastora živý řetěz.

Den poté, 16. prosince, se k protestujícím připojili i Rumuni a shromáždění přerostlo v protirežimní demonstraci. Zněla hesla „Pryč s Ceau?escem! Pryč s komunismem!“ a zpívala se zakázaná vlastenecká píseň „Probudte se Rumuni!“.

Ještě týž večer se protestující přesunuli do centra města, kde zasypali sprškou kamenů ústředí komunistické strany a policie proti nim nasadila vodní děla. Protesty však v Temešváru pokračovaly i v dalších dnech. Hned na ten následující povolal Ceau?escu na pomoc armádu, která použila proti demonstrantům tanky a střelné zbraně. Počet obětí není přesně znám. Odhaduje se ale, že v Temešváru během týdne zemřelo asi sedmdesát lidí.

A few hundred people gathered to mark 30 years since #Romania's anti-communist Revolution of 1989 started, in Timisoara (west), the city that threw the first punch in the street against Ceausescu's regime pic.twitter.com/kPw0u3K7Rv

— Ionut Iordachescu (@ic_iordachescu) December 15, 2019

První televizní revoluce v přímém přenosu

Demonstrace se navzdory mlčení domácích médií rozšířily do dalších rumunských měst včetně Bukurešti. Sám sebou jistý Ceau?escu odletěl na návštěvu Íránu.

Když se 20. prosince vrátil, označil v televizním vystoupení podněcovatele demonstrací v Temešváru za „chuligánské, teroristické, iredentistické a šovinistické kruhy a zahraniční špionážní služby“. Hájil zásah armády a varoval před dalšími protesty.

Na 21. prosince svolal na Palácové náměstí v Bukurešti shromáždění, jež mělo za přítomnosti televizních kamer „vandalismus“ v Temešváru odsoudit a naopak podpořit „geniálního vůdce“. Stotisícový dav ale diktátora během jeho projevu na balkonu ústředního výboru strany vypískal a začal skandovat hesla vyzývající k jeho svržení.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Ceau?escův druhý pokus o projev z balkonu stranického sídla

Zdroj: ČTK

„Překvapený a především vyděšený diktátor nemohl ani dokončit projev. Celá zem viděla v televizi šok na tváři ‚velikého architekta moderního Rumunska‘ a to se stalo signálem k revoluci, později označované za první televizní revoluci v přímém přenosu,“ popisuje tehdejší události historik Miroslav Tejchman v knize „Balkán ve 20. století“.

Útěk vrtulníkem a dopadení v poli

Demonstranti se rozešli po městě a provolávali hesla za svržení Ceau?esca. Protest opět krvavě potlačila tehdy ještě poslušná armáda. Následující den se už ale vojáci přidali na stranu statisíců demonstrantů, kteří opět vyšli do ulic.

Týž den dopoledne, 22. prosince, selhal i druhý diktátorův pokus o dokončení projevu před shromážděnými obyvateli. Ceaușescu a jeho žena Elena museli před rozlíceným davem utéct na střechu stranického sídla, odkud je vyzvedl vrtulník.

Když z něj byli po několika hodinách v širém poli vysazeni, stopli si auto a pak dalších několik hodin bezcílně bloudili, než je zatkl venkovský milicionář. Diktátor byl dopaden a mohlo se zdát, že násilí tím končí.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Helikoptéra, v níž se Ceaușescu a jeho žena pokusili uniknout

Zdroj: ČTK

„Dunaj myšlenek“ a „nejoblíbenější komunista“ Západu

Po celé předchozí čtvrtstoletí ho Rumuni znali coby „otce národa“ či „nejmilovanějšího syna lidu“. „Karpatský génius“ a „Dunaj myšlenek“, jak se také nechával Ceaușescu titulovat, však v zemi nastolil jeden z nejhorších autoritářských režimů v Evropě a z Rumunska udělal jednu z nejchudších zemí na kontinentu.

Obuvnický učeň Ceaușescu, který se k moci dostal v roce 1965, uplatňoval v rámci východního bloku nezávislejší politiku takzvaného národního komunismu. Ve skutečnosti šlo o mix stalinismu a nacionalismu, nicméně příznivá ekonomická situace 60. let mu zpočátku umožnila určité uvolnění režimu, například v kultuře.

Samostatnější zahraniční politikou, ke které patřilo třeba odmítnutí účasti země na manévrech Varšavské smlouvy, si získal sympatie i na Západě.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Ceaușescu v Československu poté, co odsoudil srpnovou invazi

Zdroj: ČTK

V roce 1968 byl dokonce označován za „nejoblíbenějšího komunistu“ Západu, neboť odsoudil srpnovou invazi vojsk Varšavské smlouvy do Československa, na které se Rumunsko jako jediná země paktu nepodílelo. Tento veřejný postoj však v žádném případě neznamenal, že by Ceaușescu vítal myšlenky pražského jara, a byl naopak ryze účelový.

„Opatření na podporu porodnosti“ zabilo tisíce žen

Obyvatelé Rumunska se stávali obětí Ceaușescových megalomanských projektů. Pod heslem „Pětadvacet milionů Rumunů do roku 2000!“ vydal v polovině 60. let dekret, kterým zakázal potraty. Právo na ně či na antikoncepci od té doby dostaly jen ženy, které už měly minimálně čtyři děti nebo jim bylo přes čtyřicet a hrozilo u nich větší riziko, že se jim narodí postižené dítě. Později byl limit ještě zvýšen na pět dětí a pětadvacet let.

Opatření mělo za následek podle oficiálních statistik zhruba deset tisíc mrtvých žen, čísla jsou ale zřejmě podhodnocená. Ženy, které věděly, že další dítě neuživí, a zároveň si netroufily kvůli hrozbě vězení riskovat tajný potrat u lékaře, se snažily plodů zbavit samy různými ostrými předměty.

„Na vesnicích se používaly vřetena, jehlice, háčky, ale taky kořen křenu, lodyhy některých rostlin – třezalky, libečku. Nejlepší byl lopuch, protože měl dlouhou tvrdou lodyhu a používal se na léčení ran. Lopuch působil jako dezinfekce a byl jako nůž. Ideální,“ řekla jedna z pamětnic novináře Rejmer. Mnohé ženy tak vykrvácely nebo podlehly infekcím.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Nicolae Ceaușescu s chotí Elenou v helikoptéře během návštěvy Velké Británie v červnu 1978

Zdroj: ČTK

Inspirace Čínou

Po návštěvě Číny a KLR vyhlásil Ceaușescu na začátku 70. let ideologický program, kterému se někdy říká „malá kulturní revoluce“. Šlo o „totální kontrolu všeho“, pro níž byla charakteristická „ideologická netolerance, prostor pro duchovní oblast se zúžil na ideologizovanou vědu a masovou pseudolidovou kulturu“, píše Tejchman.

V téže době se sice začala formovat nepočtená opozice, většina obyvatelstva, které bylo pod dohledem všemocné obávané tajné služby Securitate, o ní však neměla ani tušení.

Zato se rozvíjel Ceaușescuův kult osobnosti a bujel nepotismus, který pomáhal nahoru členům rodin diktátora a jeho ženy. Elena Ceaușescová se postupně stala druhou nejvlivnější osobou v zemi a byla také místopředsedkyní vlády. Považovala se za „vědeckou kapacitu“ v oblasti chemie a měla i řadu čestných doktorátů. Ve skutečnosti však nedokončila ani základní školu.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Palác lidu slouží od roku 1997 jako sídlo parlamentu

Zdroj: Pxhere.com

Od poloviny dekády se však začala zhoršovat ekonomická situace země. Některé potraviny byly k dostání jen na předěl, stejně tak nafta a plyn. Režim zakázal provoz soukromých aut, chyběly léky, vážly dodávky elektřiny a v 80. letech se už prakticky netopilo. Televize vysílala jen dvě hodiny denně, zpravidla pořady o Ceaușescovi.

Megaloman v hladovějící zemi

Zatímco Rumuni mrzli a hladověli ve svých potemnělých bytech, diktátor je uváděl v úžas svými „geniálními“ nápady a prezentací velkolepých projektů.

Zahájil rozsáhlou přestavbu Bukurešti, jejíž součástí byl megalomanský Palác lidu, jedna z největších administrativních budov světa. Otevřel několik desetiletí budovaný kanál spojující Dunaj s Černým mořem, na jehož stavbě umírali vězni pracovních táborů a jehož ekonomický význam byl nepatrný, protože řada lodí jezdila jinudy.

Oznámil takzvanou systematizaci, tedy plán na zničení tisíců menších vesnic nuceným přestěhováním jejich obyvatel do měst. Zavedl zvláštní pracovní povinnost dospělých ve prospěch státu. Ohlásil „vědecký“ nutriční program, který stanovoval počet kalorií pro každého obyvatele.

Na přelomu let 1988 a 1989 přitom leckde klesly měsíční osobní přídělky na půl kilogramu mouky a půl litru oleje.

Když v Sovětském svazu nastoupil Michail Gorbačov, režim informace o perestrojce a glasnosti tajil, protože Rumunsko podle něj žádné reformy nepotřebovalo. Ještě v listopadu 1989 se nechal Ceaușescu znovu jednohlasně zvolit do čela strany.

Odkaz

Od opatrného liberála k tvrdému diktátorovi. Život Nicolae Ceausescu v obrazech

Rychlý soud a poprava

Když byli diktátor a jeho žena 22. prosince dopadeni, převzala moc v zemi Fronta národní spásy (FNS). Šlo o seskupení bývalých komunistických funkcionářů a dalších prominentů padnuvšího režimu doplněných o několik disidentů.

Rozhodující slovo měli ve FNS bývalí komunisté v čele s prozatímním prezidentem Ionem Iliescem, bývalým spolupracovníkem Ceaușesca. S ním se Iliescu v sedmdesátých letech rozešel a na konci osmdesátých let se vyslovil pro politiku přestavby podle sovětského vzoru.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Muž v Bukurešti mává rumunskou vlajkou už bez komunistického znaku (26. 12. 1989)

Zdroj: ČTK

Na Boží hod zasedl vojenský tribunál, který během bleskového procesu odsoudil Ceaușescovy k trestu smrti. Ještě týž den byl rozsudek vykonán. Rumunská televize poté neustále opakovala záběry obou zavražděných a v ulicích Bukurešti se ozývaly výkřiky „Dábel už nežije! Dracula už nežije!“.

Smrt z rukou odstřelovačů

Šlo ale o jednu z mála nadšených výkřiků po 22. prosinci. Přestože se diktátorův režim zhroutil, převzetí moci Frontou národní spásy klid nepřineslo. Naopak, místo uklidnění následovalo pět dní plných podivného chaosu a násilí.

Na střeších bukurešťských budov se objevili neznámí odstřelovači, kteří pálili na chodce. Nové vedení státu v čele s Iliescem mluvilo o útočnicích jako o „teroristech“. Mnoho lidí zahynulo cestou do práce či na nákup.

„V televizi říkají, že jsou někde nějakí ranění a že je jim potřeba pomoci, a my, blbci, vyrážíme z domova s nějakými obvazy, co jsou po ruce. Metro nejezdí. Dorazíme na (bulvár) Aviatorilor, jdeme v davu lidí. Vedle nás – žena se synem, takovým malým chlapečkem, možná sedmiletým. Pořád je slyšet výstřely, ale nikdo nevěří, že se může stát něco zlého. Náhle dítě padá. Tak, jak jde, tak padá. Dávka střel nám prolétne nad hlavami. Žena klesne na kolena a začne řvát,“ vzpomínala obyvatelka Bukurešti Ileana.

„Někdo běží do budovy, odkud přiletěly ty výstřely. Přivedou nějakého chlapa, normálního chlapa ve svetru. Lidé ho chtějí zlynčovat. Ale záhy přijde někdo jiný a křičí: ‚Nechte ho, to není on!‘ Přijde ještě někdo další a říká:

„Dejte mu pokoj! To je můj soused, to není vrah.“ Tak ho nechají jít. Nikdy žádného „teroristu“ neodsoudí,“ cituje Ileanu novinářka Rejmer.

přehrát

video

Historik Blažek: Iliescu nechal rozdat zbraně lidu na obranu revoluce, lidé stříleli v panice proti sobě

Historik Blažek: Iliescu nechal rozdat zbraně lidu na obranu revoluce, lidé stříleli v panice proti sobě

Události: Před třiceti lety padly v Temešváru první výstřely rumunské revoluce

Kdo za tím stál?

Do 22. prosince, kdy moc převzala Fronta národní spásy, zahynulo během revoluce asi sto padesát lidí a zhruba jedenáct set utrpělo zranění. V následujících pěti dnech však zemřelo dalších asi devět set padesát lidí a dva tisíce sto bylo zraněno. Stovky dalších byly náhodně zatčeny a utrpěly psychickou újmu.

Příčiny chaotického násilí po převzetí moci FNS nejsou jasné. „Dnes je známo pouze tolik, že pro někoho bylo důležité, aby se po Ceaușescově dopadení udržel v Bukurešti chaos, aby se opozici nepodařilo dostat se k moci hned po svržení diktátora. A kdo za tím stál? Securitate? Iliescovi lidé? Armáda?“ spekulovala Corina, jejíž sestru někdo zastřelil cestou z práce.

Také podle odborníků se původ násilí doposud prokázat nepodařilo. „Iliescu ani nikdo z tehdejších vedoucích postav revoluce nikdy přímé řízení a zavinění těchto krvavých událostí nepřiznal,“ konstatuje expert na jihovýchodní Evropu Jiří Kocián z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Ion Iliescu v prosinci 1989

Zdroj: Reuters

Autor: Robert Rajtic

„Nepodařilo se nikdy ani zachytit přímé viníky, tedy ty, kteří stříleli po lidech v ulicích, a donutit je k doznání spoluúčasti na akci koordinované novým mocenským centrem,“ dodává odborník na Rumunsko.

Byla poprava nutná?

Do oněch chaotických dní spadá i rychlá poprava Ceaușesca a jeho ženy. „Otázka regulérnosti popravy prezidentského páru je vedle nejasného původu následujícího násilí asi nejvýraznější kaňkou na celé události,“ podotýká Kocián.

Podle něj sice v současném Rumunsku existuje určitá nostalgie po období socialismu, týká se ale jen menšiny společnosti. U ještě menší skupiny lidí přežívá do jisté míry i Ceaușescův kult osobnosti. Naprostá většina Rumunů s ním ale nijak nesympatizuje, spíše naopak.

I přesto v rumunské společnosti dosud panují pochybnosti o tom, zda byla poprava Ceaușescových nutná. „Nejčastěji se v tomto kontextu zmiňuje hypotéza, že šlo o zametání potenciálních stop. Iliescu naopak vždy

tvrdil, že se jednalo o krok, který měl ukončit probíhající boje a odebrat iniciativu Ceaușescovým stoupencům,“ vysvětluje Kocián.

Odkaz

Ve Švýcarsku zemřel rumunský král Michal I.

Horníci proti demonstrantům

Iliescem vedená Fronta národní spásy vyhrála v dubnu 1990 parlamentní volby a sám Iliescu byl o měsíc později zvolen prvním porevolučním prezidentem. Už od začátku roku se však projevovala nespokojenost části společnosti s mocenským monopolem FNS, což na jaře vyústilo v několikatisícové demonstrace.

Když protestující po několik týdnů požadovali odstoupení exkomunistů z vlády, která vznikla po dubnových volbách, povolal Iliescu na pomoc horníky. Do Bukurešti jich přijelo na deset tisíc a po jejich dvoudenním řádění, při němž zdemolovali sídla opozičních stran a napadali skutečné i domnělé příslušníky opozice, zůstalo několik mrtvých a víc než tisícovka zraněných. Iliescu pak horníkům poděkoval.

Iliescovi postkomunisté se však udrželi u moci dlouhá léta po revoluci. V současnosti jsou pod značkou sociální demokracie jednou z hlavních rumunských politických stran, byť právě jejich postkomunistická minulost byla spouštěčem velkých demonstrací posledních let a stranu oslabil i korupční skandál a následné odsouzení předsedy Livia Dragney.

Zvětšit obrázek

Zmenšit obrázek

Zvětšit obrázek na celou obrazovku

Zásah horníků proti demonstrantům v Bukurešti v červnu 1990

Zdroj: ČTK/AP

Autor: Michel Euler

Sám Iliescu, který stál v čele země do roku 1996 a poté znovu mezi lety 2000 a 2004, je nyní čestným předsedou strany.

Obžaloba: dezinformace, psychóza a zmatek

Vyšetřování revolučních událostí trvá téměř třicet let a bylo několikrát zastaveno a obnoveno. Usvědčení z odpovědnosti za smrt lidí a odsouzení za to byli dosud jen dva generálové, oba za potlačení demonstrace v Temešváru.

Před dvěma lety byla podána obžaloba na Iliesca a dalších třináct lidí kvůli potlačení demonstrace z června 1990. Letos na jaře se ale soud rozhodl vrátit případ prokuratuře kvůli nedostatku důkazů.

V listopadu pak začalo předběžné projednávání obžaloby na Iliesca a další dva představitele tehdejší moci za události z prosince 1989. V procesu, který se týká smrti 862 lidí, jsou tehdejší lídři obžalováni ze zločinů proti lidskosti.

Obžaloba tvrdí, že využili bezpečnostní složky a armádu k „rozsáhlé diverzní a dezinformační operaci“, která vyvolala v zemi psychózu a zmatek a vynesla je do čela státu.

Tato „operace“ zahrnovala podle spisu i chaotické přestřelky včetně střelby do vlastních řad, vydávání protichůdných rozkazů armádě či úmyslné matení veřejnosti prostřednictvím televizního vysílání a šíření dezinformací o údajných teroristech věrných Ceaușescovi.

Iliescu obvinění opakovaně odmítl a kroky vedoucí k tomu, aby byl postaven před soud, označil za „frašku a urážku památky lidí, kteří bojovali za svobodu a demokracii“.

Odkaz

Rumunsko přebírá evropské předsednictví, zatímco se prezident a vláda přou o právní stát

Kocián: Soud nejspíš nic neobjasní

Obžalovací spis tvoří 3300 svazků, z nichž 2030 obsahuje nové důkazy shromážděné po červnu 2016, kdy bylo vyšetřování znovu otevřeno.

„Základní strategií obžaloby je v tomto případě svědectví nejvyššího počtu předvolaných osob v moderní rumunské historii k jednomu řízení – pět tisíc. Přesto i většina těch, jichž se soudní řízení osobně dotýká – příbuzní obětí a těch, kteří byli zraněni – považuje tento proces za ‚ztrátu času‘,“ komentuje proces Kocián s tím, že kvůli procedurální náročnosti bylo pokračování jednání odloženo na únor příštího roku.

Sám moc nevěří, že by soudní řízení pomohlo události po převzetí moci FNS vysvětlit. „Osobně se domnívám, že pokud prokuratura nepřijde s nějakými přelomovými důkazy, což by pro mě bylo šokující překvapení, proces, který právě začal, v tomto ohledu nic neobjasní,“ uzavírá.

Rumuni se tak možná ani po třiceti letech nedozvědí, kdo a proč do nich „po dvaadvacátém“ střílel.

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3005576-kdo-do-nas-strilel-po-dvaadvacatem-rumuni-ani-po-triceti-letech-neznaji-celou-pravdu-o>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
ceskatelevize.cz

Důsledky změny provozovatele výrobní na termín uvedení výrobní do provozu

16.12.2019 Energetika str. 34 Změna provozovatele výrobní elektřiny
Jan Kořán

Termín uvedení výrobní do provozu je jednou ze skutečností rozhodujících o tom, zda ve vztahu k elektřině vyrobené v určité výrobně vzniká nárok na podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů, či nikoliv. V praxi vzniká řada otázek stran toho, zda a jaký má na trvání této podpory vliv změna provozovatele výrobní, která je podle energetického zákona¹ vždy spojena se zrušením původní licence na výrobu elektřiny v dané výrobně, na kterou byl navázán okamžik uvedení výrobní do provozu. Cílem tohoto příspěvku je pokusit se odpovědět na tyto a některé další související otázky.

I.

Moment, který právní předpisy vymezují jako uvedení výrobní elektřiny do provozu, má klíčový dopad pro závěr, zda a za jakých podmínek může výrobce čerpat podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů energie. V návaznosti na to, kdy nastane tento okamžik (resp. zpravidla podle roku, v němž byla výrobní uvedena do provozu), vymezují cenová rozhodnutí Energetického regulačního úřadu (ERÚ) jak výši podpory pro jednotlivé druhy obnovitelných zdrojů, tak i to, zda pro daný zdroj vůbec nárok na podporu podle zákona o podporovaných

zdrojích vzniká.² Změna okamžiku uvedení výroby do provozu proto může vést ke snížení (teoreticky i naopak ke zvýšení) podpory vztahující se k elektřině vyrobené v této výrobně, anebo k zániku nároku na podporu.

Okamžik uvedení výroby do provozu byl původně vymezen v cenových rozhodnutích ERÚ, později pak v prováděcích právních předpisech – vyhláškách Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO), vydávaných na základě zmocnění podle § 53 odst. 1 písm. p) zákona o podporovaných zdrojích energie.³ Je nutné mít na zřeteli, že se jedná o okamžik uvedení výroby do provozu z pohledu předpisů upravujících podporu obnovitelných zdrojů, nikoliv o uvedení výroby do provozu např. ve smyslu stavebních předpisů nebo podle energetického zákona, neboť okamžik uvedení výroby do provozu pro účely těchto předpisů se může lišit. Okamžik uvedení do provozu tak vůbec nemusí být shodný se dnem vzniku oprávnění k licencované činnosti podle energetického zákona, uvedeným v licenci.⁴ Proto není namístě ztotožňovat uvedení výroby do provozu podle stavebních předpisů s okamžikem uvedení do provozu, jak jej vymezují předpisy upravující podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů, a naopak.

Zde narážíme na jedno z hledisek podstatných pro výklad pojmu uvedení do provozu a otázek s ním spojených. Cílem zákonodárce bylo správně a spravedlivě nastavit výši podpory pro jednotlivé zdroje, a to primárně z hledisek ekonomických a environmentálních. Účelem zákona o podporovaných zdrojích je v zájmu ochrany klimatu a ochrany životního prostředí podpořit využití (mj.) obnovitelných zdrojů, zajistit zvyšování podílu obnovitelných zdrojů na spotřebě primárních energetických zdrojů, přispět k šetrnému využívání přírodních zdrojů a k trvale udržitelnému rozvoji společnosti a vytvořit podmínky pro naplnění závazného cíle podílu energie z obnovitelných zdrojů na hrubé konečné spotřebě energie v České republice při současném zohlednění zájmů zákazníků na minimalizaci dopadů podpory na ceny energií pro zákazníky v České republice (§ 1 odst. 2). Velmi podobně definovala své cíle i předchozí právní úprava, konkrétně zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů.⁵ Kvůli splnění těchto cílů bylo nutné vhodně nastavit výši podpory, tak aby byla zajištěna návratnost vynaložených investic (neboť podpora je stanovována právě proto, že za tržních podmínek se do určitých zdrojů investovat nevyplatí) a zároveň aby nedocházelo ke vzniku nadměrné podpory na straně investorů. Právě k tomuto účelu byly cenovými rozhodnutími a později vyhláškami MPO vymezeny podmínky, jejichž splněním je dané uvedení do provozu podmíněno. Výše podpory se vedle dalších kritérií (skutečná a předpokládaná cena elektřiny, výše nákladů na provoz výroby...) logicky měla odvíjet mj. od výše investic do výroby a okamžik úplného vynaložení těchto investic byl petrifikován ke dni uvedení do provozu jakožto dni, k němuž je výroba provozuschopná z právního i technického hlediska, a investice jsou tedy již vynaloženy. Uvedení do provozu příslušné předpisy vždy spojovaly s okamžikem, kdy je splněna poslední z několika stanovených podmínek. Jednalo se tedy o postupný proces, kdy kýžený právní stav nastal teprve splněním poslední ze stanovených podmínek. Tyto podmínky zahrnují zpravidla určité faktické události, spojené se zahájením výroby elektřiny ve výrobně a případně i její dodávkou do elektrizační soustavy,⁶ přičemž tato první výroba elektřiny spojená s dodávkou do soustavy je někdy z praktických důvodů výslovně spojována s prvním paralelním připojením výroby k přenosové nebo distribuční soustavě.⁷ Později byl doplněn i požadavek na instalaci měřicího zařízení v předávacím místě výroby.⁸ K problematice splnění těchto „faktických“ podmínek uvedení do provozu existuje již poměrně rozsáhlá judikatura Nejvyššího správního soudu, za všechny jmenujme rozsudek č. j. 4 As 257/2017-82 ze dne 8. 3. 2018 ve věci DETOA Albrechtice a rozsudek sp. zn. 10 As 62/2018 ze dne 10. ledna 2019 ve věci FVE Bežerovice.

Zároveň jednu z podmínek uvedení výroby do provozu vždy představovalo udělení licence na výrobu elektřiny jakožto doklad provozuschopnosti výroby z právního pohledu (když udělení licence je samo podmíněno možností provozovat výrobu podle stavebních předpisů). Právě s ohledem na navázání uvedení do provozu na konkrétní licenci proto vznikají otázky, zda se okamžik uvedení do provozu mění, pakliže licence zanikne, typicky při změně osoby držitele licence na výrobu elektřiny v dané výrobně.

II.

(i)

Jak je zmíněno výše, nejtypičtějším problémem vztahujícím se k okamžiku uvedení výroby do provozu a k jeho zachování je postup při změně provozovatele výroby. To souvisí s tím, že licence je udělována vždy konkrétnímu provozovateli, a pokud se provozovatel mění, musí stará licence zaniknout a nová je udělována s účinností k okamžiku nabytí právní moci rozhodnutí o udělení licence, nikoliv se zpětnými účinky (podrobněji viz níže). V praxi se lze setkat s názory, že pokud dojde k zániku původní licence, resp. pokud alespoň nebudou okamžiky zániku původní licence a účinnosti nové licence bezprostředně navazovat, udělením nové licence

dochází k novému uvedení výroby do provozu, což obvykle povede k zániku nebo snížení nároku na podporu. Tyto závěry pokládám za nesprávné z důvodů, které blíže rozvádím dále.

Energetický zákon vychází z koncepce, že pro jedno výrobní zařízení smí být udělena pouze jedna licence (§ 8 odst. 3). Vzhledem k tomu, že licence není přenosná a je vždy udělována pro konkrétní fyzickou nebo právnickou osobu,⁹ znamená to, že při změně držitele dosavadní licence musí zaniknout (typicky na žádost, ale také třeba smrtí fyzické osoby nebo zánikem osoby právnické;¹⁰ zánik licence také může zapříčinit rozhodnutí soudu) a novému držiteli je na jeho žádost udělována licence nová, formou konstitutivního správního rozhodnutí. Přesto, podle mého názoru zánik původní licence nezpůsobuje zánik původního okamžiku uvedení do provozu, stejně jako udělení licence nové pro totožnou výrobu nezpůsobuje vznik nového okamžiku uvedení do provozu.

To, že je výroba uvedena do provozu, se totiž primárně týká výroby jako takové; jedná se o právní charakteristiku výroby, nikoliv konkrétního výrobce. Právo na podporu elektřiny se vždy vztahuje ke konkrétní výrobě elektřiny z obnovitelného zdroje, resp. elektřině v ní vyprodukované, jakkoliv subjektem tohoto práva (věřitelem) musí být vždy určitý výrobce. Jestliže je výroba uvedena do provozu, znamená to, že nastal určitý právní stav vztahující se k této výrobě, který je objektivně v souladu s právem, a tento stav trvá teoreticky navždy, v praxi pak až do okamžiku, než na základě nějaké právní skutečnosti předvídané zákonem nebo na základě nějaké právní události (např. zániku výroby) nastane právní stav jiný. Jak rozvádím níže, zákon o podporovaných zdrojích uvádí konkrétní (a zároveň velmi ilustrativní) případ, kdy se okamžik uvedení do provozu mění. Změna některé z podmínek, jimiž byl daný právní stav původně podmíněn, neznamená, že tento právní stav automaticky zaniká nebo se mění.¹¹ (ii)

Z hlediska účelu, pro který je okamžik uvedení do provozu vymezován (tento účel souvisí jen a pouze s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů, jak je popsáno výše), je změna provozovatele výroby irelevantní. Charakter výroby se změnou provozovatele nemění. Změnou provozovatele se nemění ani pozitivní vliv výroby na plnění cílů v oblasti životního prostředí, které jsou vymezeny zákonem o podporovaných zdrojích, ani se nemění výše vynaložených investic a jejich návratnost. Stejně tak je ale potom irelevantní, zda na sebe okamžiky zániku původní licence a udělení licence nové bezprostředně navazují, anebo zda je odděluje doba dlouhá den, týden, měsíc nebo třeba rok.

Dojde-li k ukončení provozu výroby, kupříkladu pro nevyhovující technický stav výroby nebo neekonomičnost provozu výroby, podle mého názoru zanikají účinky uvedení do provozu. Je proti smyslu věci, aby výroba s ukončeným provozem i nadále disponovala charakteristikou, že je uvedena do provozu (k určitému datu). Stejně účinky má i faktický zánik výroby, neboť neexistující výroba nemá žádné další charakteristiky. Vzhledem k právní úpravě vydávání energetických licencí, jež jsou udělovány jako oprávnění in personam, nikoliv jako oprávnění in rem, však nelze ztotožňovat okamžik ukončení provozu výroby s okamžikem zániku licence na výrobu elektřiny v této výrobě.

Naproti tomu, pozastavení (přerušování) provozu výroby (popř. její následné obnovení) podle mého soudu důsledky v podobě změny či zániku (popř. nového vzniku při opětovném obnovení provozu) okamžiku uvedení výroby do provozu nepřináší.¹² Pozastavení provozu výroby, která až doposud přispívala k ochraně klimatu, je nežádoucí stav, tento stav ovšem nemění nic na potřebě, aby byla díky podpoře výroba dále provozována. Důvody pozastavení (přerušování) provozu výroby mohou být nejrůznější: nedostatek paliva potřebného pro provoz výroby (např. biomasy), nepříznivá ekonomická situace výrobce, individuální rozhodnutí výrobce, přetržka v provozu daná vyčkáváním na udělení licence novému provozovateli poté, co zanikla licence provozovatele dosavadního atd. Z hlediska účelu vymezení termínu „uvedení do provozu“, jenž je určen účelem podpory obnovitelných zdrojů jako takové, není důvodu, aby byl okamžik uvedení výroby do provozu v těchto situacích měněn, zvláště když ukončení podpory v důsledku změny okamžiku uvedení do provozu může vést k nahrazení pozastavení provozu výroby jeho definitivním ukončením. V případě insolvence dosavadního držitele licence by pak byl důsledek v podobě změny či zániku okamžiku uvedení výroby do provozu zpravidla v rozporu nejenom s účelem zákona o podporovaných zdrojích, ale i s účelem insolvenčních předpisů, jejichž smyslem je dosáhnout co nejvyššího uspokojení věřitelů. Pozastavením provozu výroby není získávána žádná výhoda, naopak bez ohledu na neprovozování výroby i po dobu pozastavení provozu plyne doba, po kterou může být výroba elektřiny ve výrobě podporována. To je dané zejména charakterem podpory jakožto podpory provozní, kdy poskytovatel podpory nepodmiňuje nárok na podporu udržitelností projektu po určitou dobu. Výrobce elektřiny není povinen výrobu provozovat – licence mu dává oprávnění výrobu provozovat, nikoliv povinnost, a ani čerpání podpory není povinné. Výrobce elektřiny vykonává své právo, pokud ve výrobě vyrábí elektřinu, ale stejně tak vykonává své právo, pokud výrobu elektřiny přerušuje.

Opačný závěr by vedl k absurdním důsledkům. Jestliže by zemřel držitel licence – fyzická osoba a došlo by k přerušení provozu výroby (i při pokračování v licenci podle § 10 odst. 8 a násl. energetického zákona by přerušení mohlo trvat až tři měsíce, nebo i déle¹³), bylo by absurdní, aby pouze kvůli této náhodné a z hlediska zákona o podporovaných zdrojích nepodstatné skutečnosti do budoucna již nebylo možné čerpat podporu ve vztahu k elektřině vyrobené ve výrobě, anebo aby se podmínky čerpání podpory změnily.

Uvedené je velmi dobře zřejmé, pokud se v našich úvahách oprostíme od faktu, že v průběhu trvání podpory obnovitelných zdrojů v České republice výše podpory pro jednotlivé druhy obnovitelných zdrojů postupně klesá, pro některé je dokonce rušena, takže provozovatelé výroben mají obvykle zájem na zachování původního termínu uvedení do provozu. Zejména osoby, které mají na zřeteli ochranu finančních zájmů státního rozpočtu České republiky a spotřebitelů elektřiny, mají podle mých zkušeností s ohledem na tento fakt tendenci účelově spojovat s různými skutečnostmi důsledek v podobě nového, popř. pozdějšího uvedení výroby do provozu. Z povahy věci i z platné právní úpravy ale vyplývá, že vůbec není vyloučeno, aby podpora meziročně rostla, anebo aby byla nově vypisována i pro zdroje, pro které podpora v určitém předchozím období vypsána nebyla. Kdyby k takovému zvýšení či znovuzavedení podpory došlo, je možné, že by někteří výrobci elektřiny usilovali o změnu okamžiku uvedení výroby do provozu tak, aby nový okamžik uvedení do provozu spadl do aktuálního období, kdy byla podpora zvýšena nebo nově stanovena. Logicky pak musí platit závěr, že pokud některé právní skutečnosti nebo události, jako např. změna držitele licence na výrobu elektřiny spojená se zánikem původní licence a udělením licence nové (a to i např. k různým, časově méně či více vzdáleným okamžikům) nebo dočasné pozastavení provozu výroby, nemají vést ke zvýšení podpory nebo vzniku nového nároku na podporu, stejné skutečnosti nebo události nemají způsobovat ani snížení podpory nebo zánik nároku na podporu.

Záměr zákonodárce, kdy má některá událost nebo právní skutečnost vést ke změně, vzniku nebo zániku nároku na podporu, je dobře zřejmý z toho, jak je zákonem upraven konkrétní případ, kdy se mění okamžik uvedení výroby do provozu. Tímto případem je rekonstrukce či modernizace výroby, kterou zákon o podporovaných zdrojích v § 12 odst. 1 písm. b) pozitivně vymezuje tak, že se jedná o ukončení rekonstrukce technologické části stávající výroby elektřiny, nebo ukončení modernizace, zvyšující technickou a ekologickou úroveň stávající výroby elektřiny na úroveň srovnatelnou s nově zřizovanými výrobny elektřiny, a negativně ji limituje tím, že se nesmí jednat o opravu nebo údržbu výroby elektřiny podle požadavků na úpravy výroby vyvolaných právními předpisy.¹⁴ Za (nové) uvedení do provozu se tedy pokládá okamžik, kdy dojde k podstatné změně výroby, přičemž podle okolností a obsahu cenového rozhodnutí může vést k zániku podpory či snížení podpory (z věcného hlediska by se tak mělo dít typicky v situaci, kdy modernizace umožní, aby byla výroba provozována i bez podpory), anebo naopak k jejímu vzniku, udržení či zvýšení (je-li z věcného hlediska zájem na prodloužení podpory pro výrobu v případě, že dojde k její modernizaci).

(iii)

Nejistotu ohledně právě uvedených závěrů může přinášet ustanovení § 10 odst. 11 energetického zákona, které pro určité případy přeměn právnických osob upravuje institut tzv. pokračování v licenci. Jestliže dojde k přeměně právnické osoby a právní nástupce držitele licence nebo právnická osoba vzniklá odštěpením do jednoho měsíce ode dne právních účinků přeměny oznámí ERÚ pokračování v licencované činnosti, může pokračovat v provozování licencované činnosti na základě rozhodnutí o udělení licence přeměňované právnické osoby. I zde nakonec zaniká licence původního provozovatele výroby a novému provozovateli (právnímu nástupci, tedy přeměněné právnické osobě nebo právnické osobě vzniklé odštěpením) musí být udělena licence nová, ten je však oprávněn na základě učiněného oznámení pokračovat ve výkonu licencované činnosti až do doby vydání rozhodnutí ERÚ o udělení nové licence. Energetický zákon pak pro tyto případy explicitně stanoví, že datum prvního uvedení výroby do provozu zůstává zachováno.

Shodně s názorem JUDr. Kateřiny Eichlerové¹⁵ se přikláním k závěru, že význam tohoto ustanovení zakotvujícího „zachování“ data prvního uvedení výroby do provozu není normativní a nevede k závěru, že v jiných případech než v těch, na něž dopadá ustanovení § 10 odst. 11 energetického zákona, vede zánik původní licence k tomu, že okamžik prvního uvedení výroby do provozu zachován není. Jak uvádí zmíněný komentář k energetickému zákonu, následné děje nemohou okamžik uvedení do provozu změnit, s výjimkou některých specifických případů, které zde uvádím, např. modernizace či rekonstrukce výroby ve smyslu § 12 odst. 1 písm. b) zákona o podporovaných zdrojích. Zmínka o datu prvního uvedení výroby do provozu v § 10 odst. 11 energetického zákona je zcela nekonceptní, protože vůbec nenavazuje ani na pojmosloví energetického zákona, ani na koncepci zákona o podporovaných zdrojích, a opomíjí jiné případy, které by

logicky měly být řešeny obdobně. Zcela absurdně při pokračování v licenci při přeměně právnické osoby je „zachování“ data prvního uvedení výroby do provozu zmíněno, zatímco u pokračování v licenci při úmrtí fyzické osoby energetický zákon s ničím takovým nepočítá, a přesto by důsledky obou situací v daném ohledu neměly být odlišné.

Lze tedy uzavřít, že právní stav spojený s výrobou, spočívající v jejím uvedení do provozu k určitému okamžiku, zůstává podle mého názoru trvale neměnný, i když dojde k takové změně stavu, že např. některé podmínky nezbytné v době uvedení do provozu zaniknou nebo se změní. To platí i pro změnu držitele licence, nebo dočasné pozastavení či přerušení provozu výroby. Výjimku představují případy, kdy se zásadním způsobem mění okolnosti, za nichž by měla být podpora vyplácena – například dojde k modernizaci či rekonstrukci výroby (tuto situaci výslovně zmiňuje zákon), anebo je provoz výroby trvale ukončen, nebo dokonce výroba zanikne.

III.

Stranou výše předkládaných úvah ponechávám případy, kdy dojde ke zrušení původní licence soudem, např. na základě žaloby nejvyššího státního zástupce ve veřejném zájmu, neboť tyto případy zasluhují detailní rozbor, jehož rozsah přesahuje záměr tohoto pojednání.

Stojí alespoň za zmínku, že rozhodnutí soudu o zrušení licence obecně nemá zpětné účinky, působí až s účinností k okamžiku své vykonatelnosti a právní moci. Správní akty zakládající práva a povinnosti jsou v případě jejich vadnosti rušeny s účinky ex nunc, nikoliv od samého počátku, s výjimkou případu, kdy je správní rozhodnutí nicotné od samého počátku. Je to důsledek uplatňování zásady presumpce platnosti a správnosti správních aktů, který je vyjádřením principu právní jistoty, jakož i ochrany dobré víry, zde zejména nezbytné důvěry v rozhodovací činnost státu. Zajímavý výklad k tématu ochrany dobré víry a ochrany důvěry v zákonnost konkrétně v případech přezkumu rozhodnutí o udělení licence poskytuje Ústavní soud v nálezu sp. zn. I. ÚS 946/16, ve kterém představuje tři modelové případy, kdy byla způsobena nezákonnost správního rozhodnutí, v závislosti na tom, či pochybení (správního orgánu, žadatele o udělení licence či obou) nezákonnost aktu veřejné moci způsobilo. Jestliže nezákonnost rozhodnutí o udělení licence způsobil oprávněný z licence, zejména pokud správní orgán uvedl v omyl, nemůže být podle Ústavního soudu dána ani dobrá víra ve správnost rozhodnutí, ani důvěra v jeho zákonnost a neměnnost.¹⁶ Obtížnost řešení dopadů rušení licence na výrobu elektřiny na podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů pak prokazuje pozoruhodné doporučení Ústavního soudu v tomto nálezu (činěné ve zjevné snaze o spravedlivé řešení), aby správní soudy zjišťovaly, k jakému datu by oprávněný z licence splnil požadavky pro její vydání, a tak určovaly, od jaké doby by oprávněný z licence mohl legálně přijímat výhody spojené s licenci, pokud by nedošlo k pochybení ze strany veřejné moci a licence by byla vydána bezvadně, byť s pozdějším datem.

Situace je o to komplikovanější, že se ve věci udělování licencí na výrobu elektřiny (a zejména jejich rušení) postupně vyvíjí judikatura Ústavního soudu (srov. např. nález sp. zn. I. ÚS 2086/17 ze dne 11. 12. 2018, a naproti tomu usnesení sp. zn. II. ÚS 755/17 ze dne 24. 4. 2017) i Nejvyššího správního soudu (přelom v judikatuře Nejvyššího správního soudu přinesl zejména rozsudek č. j. 2 As 313/2015-492 ze dne 30. 3. 2017 ve věci FVE Tuchlovice), a to spíše směrem k nutnosti detailněji se zabývat příčinami vad licenčního řízení a tím, nakolik se skutečně jednalo o podvodný záměr žadatele o udělení licence, který ospravedlňuje zájem na zrušení udělené licence; je zřejmé, že někteří stěžovatelé nebo žalobci, kteří v minulosti u Ústavního soudu nebo Nejvyššího správního soudu neuspěli, by při aplikaci současného výkladu práva těmito soudy v jejich kauzách se svými podáními uspět mohli.

Dovoluji si proto toto obsáhlé téma uzavřít pouze s pracovním závěrem, že zrušení rozhodnutí o udělení licence soudem podle mého soudu vždy nemusí vést ke změně okamžiku uvedení výroby do provozu, resp. k jeho zániku. Ke zvážení je, zda v případech, kdy ze strany provozovatele výroby (žadatele o udělení licence) došlo k podvodnému jednání, neodvozovat zánik nároku na podporu spíše od rozporu jeho existence s dobrými mravy než od zániku či změny okamžiku uvedení výroby do provozu. V řadě případů bude možné opřít se o odsuzující rozsudky soudů v trestních věcech. Částečně soukromoprávní povaha nároku na podporu elektřiny z obnovitelných zdrojů přitom takovou úvahu nevylučuje.

Poznámky: 1Zákon č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů.

2Zákon č. 165/2012 Sb., o podporovaných zdrojích energie a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů. 3Původně § 53 odst. 1 písm. t) zákona o podporovaných zdrojích energie. 4§ 8 odst. 2 písm. e) energetického zákona.

5Zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), ve znění pozdějších předpisů – srov. § 1 odst. 2 tohoto zákona.

6Cenová rozhodnutí č. 10/2005, č. 8/2006, č. 7/2007, č. 8/2008 a č. 4/2009. Rozhodnutí č. 8/2008 a č. 4/2009 rozlišovala uvedení do provozu v závislosti na uplatňované formě podpory, což souviselo s tím, že nárok na podporu se vztahoval i k elektřině vyrobené ve výrobnách nepřipojených k elektrizační soustavě. Cenové rozhodnutí č. 7/2007 vyžadovalo, aby výrobce nejenom začal ve výrobě vyrábět, ale aby také začal dodávat elektrickou energii do elektrizační soustavy na základě smlouvy; tento koncept byl později opuštěn.

7Cenová rozhodnutí ERÚ č. 2/2010 a č. 7/2011, § 9 vyhlášky č. 478/2012 Sb., o vykazování a evidenci elektřiny a tepla z podporovaných zdrojů a biometanu, množství a kvality skutečně nabytých a využitých zdrojů a k provedení některých dalších ustanovení zákona o podporovaných zdrojích energie, § 8 vyhlášky č. 145/2016 Sb., o vykazování elektřiny a tepla z podporovaných zdrojů a k provedení některých dalších ustanovení zákona o podporovaných zdrojích energie (vyhláška o vykazování energie z podporovaných zdrojů).

8§ 9 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 478/2012 Sb., § 8 odst. 1 písm. c) vyhlášky č. 8/2016 Sb.

9Srov.: EICHLEROVÁ, K., HANDRLICA, J., JASENSKÝ, M., KOŘÁN, J., KOŠTÁL, V., PLÁŠILOVÁ, D., ZÁKOUCKÝ, P. Energetický zákon. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, str. 131.

10§ 10 odst. 2 písm. d) energetického zákona; § 10 odst. 1 písm. a), b), s výjimkami při pokračování ve výkonu licencované činnosti podle § 10 odst. 8-11 energetického zákona.

11To platí tím spíše, že se podmínky uvedení výroby do provozu v čase liší. 12Zde se dostávám do možného rozporu s názorem, který ve výše zmíněném komentáři k energetickému zákonu prezentovala JUDr. Kateřina Eichlerová. V komentáři uvedenou zmínku o přerušení provozu výroby ale nevnímám jako závěr jmenované autorky o tom, že přerušení provozu nutně znamená změnu či zánik původního okamžiku uvedení do provozu, nýbrž jako snahu nevyloučit možnost, že přerušení provozu takovou změnu znamenat může, zvláště když autorka žádný podrobnější rozbor neprovádí a danou otázku ponechává otevřenou, mimo rámec komentáře.

13Správce pozůstalosti nebo vykonavatel závěti může oznámit ERÚ pokračování ve výkonu licencované činnosti až ve lhůtě do 3 měsíců ode dne, kdy se ujme funkce.

14V podrobnostech srov. též výkladové stanovisko ERÚ k zachování nároku na podporu při opravě nebo údržbě výroby elektřiny podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona č. 165/2012 Sb. (http://www.eru.cz/documents/10540/3687211/Vykladove_stanovisko_ERU_10_2018.pdf/959a555c-d36b-4b7b-b366-52f340e705e2), 15EICHLEROVÁ, K., HANDRLICA, J., JASENSKÝ, M., KOŘÁN, J., KOŠTÁL, V., PLÁŠILOVÁ, D., ZÁKOUCKÝ, P. Energetický zákon. Komentář. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016, str. 157.

16Současné Ústavní soud zdůrazňuje nutnost ochrany dobré víry třetích osob.

Mgr. et Mgr. Jan Kořán – Jan Kořán souběžně absolvoval magisterské studium na Právnické fakultě Univerzity Karlovy (obor právo) a bakalářské a magisterské studium na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy (obor politologie). Od počátku své profesní dráhy působí v advokacii. Od roku 2007 je Jan Kořán advokátem a společníkem v Advokátní kanceláři KF Legal, s.r.o. Při výkonu advokacie se dlouhodobě specializuje na oblast energetického práva a oblast práva životního prostředí a poskytuje právní služby klientům z této oblasti, věnuje se rovněž přednáškové činnosti. V rámci své praxe se zabývá nejrůznějšími otázkami souvisejícími s energetikou, zejména elektroenergetikou a teplárenstvím a podporou obnovitelných zdrojů energie. Je členem rozkladové komise Energetického regulačního úřadu. V oblasti životního prostředí se zabývá mj. problematikou odpadů, územním a stavebním řízením, posuzováním vlivů na životní prostředí (EIA), nakládáním s radioaktivními odpady, nakládáním s vodami atd., podílí se i na legislativních pracích.

O autorovi | Jan Kořán, Advokátní kancelář KF Legal
Foto popis |

Státní vyznamenání? Na Hradě nevědí, koho zvou. Kvůli Schapirovi se omluvili

17.12.2019 denik.cz str. 00 Česko

Kateřina Perknerov

Den založení Československa je nejvýznamnějším státním svátkem. Při přiležitosti 28. října prezident republiky oceňuje vznamn osobnosti a pořd recepce. Př n se ovšem chová jako podivn hostitel. Zve lidi, o nichž posléze tvrdí, že pozvánku nedostali. A naopak kr jin, že nepřišli, i když prokazateln ve Vladislavském sle seděli.

"Druh přpad se týká bývalého velvyslance USA Andrewa Schapira. Miloš Zeman ho v roce 2016 obvinil, že se „jako tmř jedin z velvyslanců“ neúčastnil oslavy státního svátku 28. října 2016. Schapiro se proti tomu okamžit ohradil, jeho přítomnost potvrdil tehdejší šéf diplomacie Lubomír Zorrlek a nmeck velvyslanec Arndt Freytag von Loringhoven, vedle něhož Schapiro seděl.

Prokazateln hovořly i fotografie ze slu. Dezinformace to byla natolik jasn, že se Hrad musel omluvit. Zemanův mluvčí Jíří Ovčáček uvedl, že nepravdivou informaci prezident obdržel od Protokolu prezidentsk kanceláře.

V říjnu 2013 se recepce účastnil publicista Adam B. Bartoš, znm svými antisemitskými a extremistickými názory (loni dostal za popřn genocidy, podnecovn k nenvsti a hanobn národa nepravomocn dvoulet podmnn trest).

Hrad tvrdil, že pozván nebyl, př se na rautu mořn objevil jako něčí doprovod, Bartoš sdělil, že tam byl pracovn. To ale popřel redaktor serveru Prazsk zpravodaj Vt Hassan, jehož fotografie dokldj, že A. B. Bartoš vešel vchodem pro hosty, kam je novinářům vstup zakázán.

Krymst Tatař

Letos se kolem pozvánky na recepci odehrál asi největší skandál. Tu totiž obdržel krymsk Tatar a místopředseda prorusk krymsk organizace Kyrym birligi Rustm Nimetullajev, kter Deníku N řekl, že Hrad pozval jej i jeho manželku Tamilu Bezazijevovou. Doložil to snímkem pozvánky.

Př podporuje přpojen Krymu k Rusku. Je tak v souladu se Zemanovým prohlášením př Radou Evropy v roce 2017, že anexe poloostrova je fait accompli ili hotov vc. „My zveme Rusíny a nkolic z nich si jako doprovod msto rodinných přslušnk vzalo přv Tatař z Krymu. Deník N z toho udělal aféru,“ řekl Zeman v pořadu Tyden s prezidentem.

List citoval v této souvislosti Jana Šíří, odborníka na postsovtsk prostor z **Fakulty sociálních věd UK**: „Kyrym birligi patř mezi nkolic mlo hnutí, která se snař rozštpt krymskotatarské hnutí, jeř je siln kritické vůči nelegální anexi Krymu. Jsou plně pod kontrolou státní moci a s Kremlem kolaborují. Snař se diskreditovat skutečn krymskotatarské autoritu.“

Kolegium Paměti národa v dopisu nejvřším přstavitelm Ukrajiny vyjádřilo zahanben nad tím, že aktivist ze spolku Kyrym birligi (Krymsk jednota) byli na Hrad pozváni. Zemanovo chování označili v dopise adresovanm prezidentovi Volodymyru Zelenskému a premiérovi Oleksiji Hončarukovi za nemravn.

Hradní dezinformace

Fake news prezident šíří poměrně pravideln. Kromě nejznámějšího přpadu údajného článku Ferdinanda Peroutky Hitler je gentleman, kter slovatný publicista nikdy nenapsal, se k soudu dostala i záležitost jeho bývalého poradce Zdeňka Šarapatky.

V květnu Obvodní soud pro Prahu 1 rozhodl, že stát se musí omluvit za Zemanův výrok, že Šarapatku vyhodil pro neschopnost. Šarapatka přtom z Úřadu vlády v době, kdy byl Zeman premiérem, odešel po dohodě.

URL| https://www.denik.cz/z_domova/fake-news-schapiro-zeman-rusko-20191216.html

Stejn zpráva vyřla také v tomto titulu:
denik.cz (esko)

Na Hradě nevd, koho zvou. Kvůli Schapirovi se omluvili

17.12.2019 Písecký deník str. 04 Události
KATEŘINA PERKNEROVÁ

Den založení Československa je nejvýznamnějším státním svátkem. Při příležitosti 28. října prezident republiky oceňuje významné osobnosti a pořádá recepci. Při ní se ovšem chová jako podivný hostitel. Zve lidi, o nichž posléze tvrdí, že pozvánku nedostali. A naopak kárá jiné, že nepřišli, i když prokazatelně ve Vladislavském sále seděli.

Druhý případ se týká bývalého velvyslance USA Andrewa Schapira. Miloš Zeman ho v roce 2016 obvinil, že se „jako téměř jediný z velvyslanců“ neúčastnil oslavy státního svátku 28. října 2016. Schapiro se proti tomu okamžitě ohradil, jeho přítomnost potvrdil tehdejší šéf diplomacie Lubomír Zaorálek a německý velvyslanec Arndt Freytag von Loringhoven, vedle něhož Schapiro seděl. Prokazatelně hovořily i fotografie ze sálu. Dezinformace to byla natolik jasná, že se Hrad musel omluvit. Zemanův mluvčí Jiří Ovčáček uvedl, že nepravdivou informaci prezident obdržel od Protokolu prezidentské kanceláře.

V říjnu 2013 se recepci účastnil publicista Adam B. Bartoš, známý svými antisemitskými a extremistickými názory (loni dostal za popírání genocidy, podněcování k nenávisti a hanobení národa nepravomocný dvouletý podmíněný trest). Hrad tvrdil, že pozván nebyl, prý se na rautu možná objevil jako něčí doprovod, Bartoš sdělil, že tam byl pracovně. To ale popřel redaktor serveru Pražský zpravodaj Vít Hassan, jehož fotografie dokládají, že A. B. Bartoš vešel vchodem pro hosty, kam je novinářům vstup zakázán.

KRYMŠTÍ TATAŘI

Letos se kolem pozvánky na recepci odehrál asi největší skandál. Tu totiž obdržel krymský Tatar a místopředseda proruské krymské organizace Kyrym birligi Rustem Nimetullajev, který Deníku N řekl, že Hrad pozval jej i jeho manželku Tamilu Bezazijevovou. Doložil to snímkem pozvánky.

Pár podporuje připojení Krymu k Rusku. Je tak v souladu se Zemanovým prohlášením před Radou Evropy v roce 2017, že anexe poloostrova je fait accompli čili hotová věc. „My zveme Rusíny a několik z nich si jako doprovod místo rodinných příslušníků vzalo právě Tatary z Krymu. Deník N z toho udělal aféru,“ řekl Zeman v pořadu Týden s prezidentem.

List citoval v této souvislosti Jana Šíra, odborníka na postsovětský prostor z **Fakulty sociálních věd UK**: „Kyrym birligi patří mezi několik málo hnutí, která se snaží rozštěpit krymskotatarské hnutí, jež je silně kritické vůči nelegální anexi Krymu. Jsou plně pod kontrolou státní moci a s Kremlem kolaborují. Snaží se diskreditovat skutečné krymskotatarské autority.“

Kolegium Paměti národa v dopisu nejvyšším představitelům Ukrajiny vyjádřilo zahanbení nad tím, že aktivisté ze spolku Kyrym birligi (Krymská jednota) byli na Hrad pozváni. Zemanovo chování označili v dopise adresovaném prezidentovi Volodymyru Zelenskému a premiérovi Oleksiji Hončarukovi za nemravné.

HRADNÍ DEZINFORMACE

Fake news prezident šíří poměrně pravidelně. Kromě nejznámějšího případu údajného článku Ferdinanda Peroutky Hitler je gentleman, který slovatný publicista nikdy napsal, se k soudu dostala i záležitost jeho bývalého poradce Zdeňka Šarapatky. V květnu Obvodní soud pro Prahu 1 rozhodl, že stát se musí omluvit za Zemanův výrok, že Šarapatku vyhodil pro neschopnost.

Šarapatka přitom z Úřadu vlády v době, kdy byl Zeman premiérem, odešel po dohodě.

Foto popis|

Region| Jižní Čechy

Stejná zpráva vyšla také v dalších 44 titulech:

Benešovský deník (*Události, str. 04*), Berounský deník (*Události, str. 04*), Boleslavský deník (*Události, str. 04*), Českobudějovický deník (*Události, str. 04*), Českokrumlovský deník (*Události, str. 04*), Českolipský deník (*Události, str. 04*), Děčínský deník (*Události, str. 04*), Domažlický deník (*Události, str. 04*), Hradecký deník (*Události, str. 04*), Chebský deník (*Události, str. 04*), Chomutovský deník (*Události, str. 04*), Chrudimský deník (*Události, str. 04*), Jablonecký deník (*Události, str. 04*), Jičínský deník (*Události, str. 04*), Jindřichohradecký deník (*Události, str. 04*), Karlovarský deník (*Události, str. 04*), Kladenský deník (*Události, str. 04*), Klatovský deník (*Události, str. 04*), Kolínský deník (*Události, str. 04*), Krkonošský deník (*Události, str. 04*), Kutnohorský

deník (*Události*, str. 04), Liberecký deník (*Události*, str. 04), Litoměřický deník (*Události*, str. 04), Mělnický deník (*Události*, str. 04), Mostecký deník (*Události*, str. 04), Náchodský deník (*Události*, str. 04), Nymburský deník (*Události*, str. 04), Orlický deník (*Události*, str. 04), Pardubický deník (*Události*, str. 04), Plzeňský deník (*Události*, str. 04), Prachatický deník (*Události*, str. 04), Pražský deník (*Události*, str. 04), Příbramský deník (*Události*, str. 04), Rakovnický deník (*Události*, str. 04), Rokycanský deník (*Události*, str. 04), Rychnovský deník (*Události*, str. 04), Sokolovský deník (*Události*, str. 04), Strakonický deník (*Události*, str. 04), Svitavský deník (*Události*, str. 04), Tábořský deník (*Události*, str. 04), Tachovský deník (*Události*, str. 04), Teplický deník (*Události*, str. 04), Ústecký deník (*Události*, str. 04), Žatecký a lounský deník (*Události*, str. 04)

Na Hradě nevědí, koho zvou. Kvůli Schapirovi se omluvili

17.12.2019 Frýdecko-místecký a třinecký deník str. 04 Události

KATEŘINA PERKNEROVÁ

Den založení Československa je nejvýznamnějším státním svátkem. Při příležitosti 28. října prezident republiky oceňuje významné osobnosti a pořádá recepci. Při ní se ovšem chová jako podivný hostitel. Zve lidi, o nichž posléze tvrdí, že pozvánku nedostali. A naopak kárá jiné, že nepřišli, i když prokazatelně ve Vladislavském sále seděli.

Druhý případ se týká bývalého velvyslance USA Andrewa Schapira. Miloš Zeman ho v roce 2016 obvinil, že se „jako téměř jediný z velvyslanců“ neúčastnil oslavy státního svátku 28. října 2016. Schapiro se proti tomu okamžitě ohradil, jeho přítomnost potvrdil tehdejší šéf diplomacie Lubomír Zaorálek a německý velvyslanec Arndt Freytag von Loringhoven, vedle něhož Schapiro seděl. Prokazatelně hovořily i fotografie ze sálu. Dezinformace to byla natolik jasná, že se Hrad musel omluvit. Zemanův mluvčí Jiří Ovčáček uvedl, že nepravdivou informaci prezident obdržel od Protokolu prezidentské kanceláře.

V říjnu 2013 se recepce účastnil publicista Adam B. Bartoš, známý svými antisemitskými a extremistickými názory (loni dostal za popírání genocidy, podněcování k nenávisti a hanobení národa nepravomocný dvouletý podmíněný trest). Hrad tvrdil, že pozván nebyl, prý se na rautu možná objevil jako něčí doprovod, Bartoš sdělil, že tam byl pracovně. To ale popřel redaktor serveru Pražský zpravodaj Vít Hassan, jehož fotografie dokládají, že A. B. Bartoš vešel vchodem pro hosty, kam je novinářům vstup zakázán.

KRYMŠTÍ TATAŘI

Letos se kolem pozvánky na recepci odehrál asi největší skandál. Tu totiž obdržel krymský Tatar a místopředseda proruské krymské organizace Kyrym birligi Rustem Nimetullajev, který Deníku N řekl, že Hrad pozval jej i jeho manželku Tamilu Bezazijevovou. Doložil to snímkem pozvánky.

Pár podporuje připojení Krymu k Rusku. Je tak v souladu se Zemanovým prohlášením před Radou Evropy v roce 2017, že anexe poloostrova je fait accompli čili hotová věc. „My zveme Rusíny a několik z nich si jako doprovod místo rodinných příslušníků vzalo právě Tatary z Krymu. Deník N z toho udělal aféru,“ řekl Zeman v pořadu Týden s prezidentem.

List citoval v této souvislosti Jana Šíra, odborníka na postsovětský prostor z **Fakulty sociálních věd** UK: „Kyrym birligi patří mezi několik málo hnutí, která se snaží rozštěpit krymskotatarské hnutí, jež je silně kritické vůči nelegální anexi Krymu. Jsou plně pod kontrolou státní moci a s Kremlem kolaborují. Snaží se diskreditovat skutečné krymskotatarské autority.“

Kolegium Paměti národa v dopisu nejvyšším představitelům Ukrajiny vyjádřilo zahanbení nad tím, že aktivisté ze spolku Kyrym birligi (Krymská jednota) byli na Hrad pozváni. Zemanovo chování označili v dopise adresovaném prezidentovi Volodymyru Zelenskému a premiérovi Oleksiji Hončarukovi za nemravné.

HRADNÍ DEZINFORMACE

Fake news prezident šíří poměrně pravidelně. Kromě nejznámějšího případu údajného článku Ferdinanda Peroutky Hitler je gentleman, který slovatný publicista nikdy nenapsal, se k soudu dostala i záležitost jeho bývalého poradce Zdeňka Šarapatky. V květnu Obvodní soud pro Prahu 1 rozhodl, že stát se musí omluvit za Zemanův výrok, že Šarapatku vyhodil pro neschopnost.

Šarapatka přitom z Úřadu vlády v době, kdy byl Zeman premiérem, odešel po dohodě.

Foto popis|
Region| Severní Morava

Stejná zpráva vyšla také v dalších 24 titulech:

Blanenský deník (*Události, str. 04*), Brněnský deník (*Události, str. 04*), Bruntálský a krnovský deník (*Události, str. 04*), Břeclavský deník (*Události, str. 04*), Havlíčkobrodský deník (*Události, str. 04*), Hodonínský deník (*Události, str. 04*), Jihlavský deník (*Události, str. 04*), Karvinský a havířovský deník (*Události, str. 04*), Kroměřížský deník (*Události, str. 04*), Moravskoslezský deník (*Události, str. 04*), Novojičinský deník (*Události, str. 04*), Olomoucký deník (*Události, str. 04*), Opavský a hlučínský deník (*Události, str. 04*), Pelhřimovský deník (*Události, str. 04*), Prostějovský deník (*Události, str. 04*), Přerovský a hranický deník (*Události, str. 04*), Slováký deník (*Události, str. 04*), Šumperský a jesenický deník (*Události, str. 04*), Třebíčský deník (*Události, str. 04*), Valašský deník (*Události, str. 04*), Vyškovský deník (*Události, str. 04*), Zlínský deník (*Události, str. 04*), Znojemský deník (*Události, str. 04*), Žďárský deník (*Události, str. 04*)

Spolek Milion chviliek pro demokracii pokračuje v sérii protivládních akcí

17.12.2019 ČRo Radiožurnál str. 01 18:10 Ozvěny dne - publicistika

Vladimír KROC, moderátor

Spolek Milion chviliek pro demokracii pokračuje v sérii protivládních akcí. Na dnešní večer svolal demonstraci za odstoupení premiéra Andreje Babiše spojenou s pochodem k úřadu vlády, přičemž k tomuto protestu přizval i zástupce opozičních stran. Teď zdravím prof. Víta Hlouška vedoucího Mezinárodního politologického ústavu **fakulty sociálních věd** Masarykovy univerzity, dobrý večer. prof. Ph

Prof. Phdr. Vít HLOUŠEK, vedoucí Mezinárodního politologického ústavu na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity

Dobrý večer.

Vladimír KROC, moderátor

Jak daleko řekl byste pokročily námluvy iniciativy Milion chviliek parlamentní opozicí?

Prof. Phdr. Vít HLOUŠEK, vedoucí Mezinárodního politologického ústavu na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity

Já bych to úplně nenazval námluvami, je to svým způsobem logický krok, kdy pochopitelně Milion chviliek pro demokracii umí organizovat manifestace, umí organizovat ten lidový odpor nicméně samozřejmě potřeba spolupracovat s politickými stranami, které by potenciálně mohli Andreje Babiše na /nesrozumitelné/ vystřídat. Já v tom vidím ekologické pokračování a vlastně zintenzivnění toho tlaku, který Milion chviliek pro demokracii vyvíjejí.

Vladimír KROC, moderátor

Čili nemáte pocit, že to pro pořadatele protivládních demonstrací mohlo představa nějaké větší dilema, jestli v téhle fázi oslovit opoziční strany a v té či oné míře spojit síly?

Prof. Phdr. Vít HLOUŠEK, vedoucí Mezinárodního politologického ústavu na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity

Myslím si, že dilematu určitě není. Samozřejmě to není tak, že Milion chvilek po demokracii tímhle začal prostě preferovat třeba některou z těch opozičních stran, ale pokud je tady jasný požadavek, pokud je tady jasný cíl, pokud tady jasný směr proti setrvání Andreje Babiše v čele české vlády tak opravdu tohle je prostě logická spolupráce.

Vladimír KROC, moderátor

A troufal byste si odhadnout, ke které ze stran třeba má ten spolek nejbližší?

Prof. Phdr. Vít HLOUŠEK, vedoucí Mezinárodního politologického ústavu na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity

Myslím s,i že takhle to úplně nejde postavit. Já si dokonce myslím, že samotný spolek Milion chvilek po demokracii by bylo velmi problematické a vlastně velmi nešťastné, kdyby se začal vázat na některou konkrétní opoziční stranu. V podstatě, pokud to bude apel vedený způsobem, pokud chcete aby v této zemi vládl Andrej Babiš, my vás v tom rádi podpoříme, tak pak řekl v pořádku. A kdy začaly posilovat jenom čistě na jednu nebo více ale omezený počet těch politických stran, tak by ztratil část republiky ve které ve veřejnosti mají.

Vladimír KROC, moderátor

No právě na to jsem se chtěl ptát, co si tedy spolek Milion chvilek a jeho sympatizanti mohou slibovat od podobné spolupráce třeba s ohledem na to, že v opozici jsme svědky toho pnutí v poslední době zvlášť mezi Pirátskou stranou a TOP 09.

Prof. Phdr. Vít HLOUŠEK, vedoucí Mezinárodního politologického ústavu na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity

Jasně, jenomže takových pnutí prostě možná bude časem přibývat tak, jak se budou časem blížit třeba parlamentní volby, ale bez ohledu na to právě Milion chvilek pro demokracii má tu výhodu, že tyhle věci, v uvozovkách nemusí řešit, protože se soustředí na jednu konkrétní věc, která koneckonců vlastně ty opoziční strany spojuje a tím pádem, tím pádem vlastně i pro ně může představovat nějakou platforma, ale nějaký nástroj, který ukazuje, že v tom boji proti Babišovi prostě nejsou sami.

Vladimír KROC, moderátor

Čili může této iniciativě pomoci i v očích těch, kdo chodí na její demonstrace pokud naváže podobné vztahy se stranickou pozicí.

Prof. Phdr. Vít HLOUŠEK, vedoucí Mezinárodního politologického ústavu na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity

Pokud ty vztahy budou korektní v tom smyslu, že jasně zdůrazní, že tady jde o výměnu na křesle českého ministerského předsedy pokud prostě se v uvozovkách Milion chvilek nezaplete nějak intenzivněji s jednou konkrétních politických stran, pak by to, pak by to mohlo fungovat, protože potom to bude pro občany, kteří spolek podporují, potom to bude srozumitelné.

Vladimír KROC, moderátor

A pane profesore, funguje podobná spolupráce jinde v Evropě, například ve Francii nebo v Itálii mezi občanským hnutím a opozičními politickými kruhy?

Prof. Phdr. Vít HLOUŠEK, vedoucí Mezinárodního politologického ústavu na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity

Čas od času funguje, ale ono je to vždycky prostě dáno nějakým konkrétním tématem, například třeba teď aktuálně Francii probíhají stávky, které se týkají plánu reformy důchodového systému a tam sice není úplně jednoznačná vazba těch stávkujících na nějaké konkrétní politické hnutí, že do stávky jsou organizovány odbory, ale je jasné, že jsou podporovány a zájem konzultují třeba ze strany francouzské levice nebo dokonce krajní levice. Asi nejlepší příklad takového propojení nebo takové spolupráce by možná mohl poskytnout aktuální Katalánsko, kde ty politické strany, které usilují o nezávislost na Španělsku tak jsou velmi intenzivně podporovány lidovým protestem a tam taková spolupráce funguje poměrně intenzivně.

Vladimír KROC, moderátor

A může být přítom pro Andreje Babiše snazší odrážet protesty Milionu chviliek, pokud by navázali těsnější vazby s opozičními stranami?

Prof. Phdr. Vít HLOUŠEK, vedoucí Mezinárodního politologického ústavu na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity

Kdyby, když by v uvozovkách námluvy, jak jsme mluvili na začátku zašli příliš daleko, tak samozřejmě Andrej Babiš může, může namítat, že cítí to není žádný občanský spolek, že to je prostě věc, která podporuje nějaké konkrétní politické strany ale znovu opakují pokud Milion chviliek prostě bude jednat chytře, pokud nebude selektivní a pokud, v uvozovkách spolupráci a tu míru vstřícnosti vůči politice sám nepřežene tak potom Andreji Babišovi argumentačně nějak nepomůže.

Vladimír KROC, moderátor

A jak by jste prozatím hodnotil odezvu na iniciativu toho spolku?

Prof. Phdr. Vít HLOUŠEK, vedoucí Mezinárodního politologického ústavu na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity

Odezvu ze strany koho, veřejnosti?

Vladimír KROC, moderátor

Veřejnosti ano, ze strany veřejnosti, promiňte.

Prof. Phdr. Vít HLOUŠEK, vedoucí Mezinárodního politologického ústavu na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity

Ze strany veřejnosti, no tak Milion chviliek pro demokracii prokázal, že je schopen mobilizovat poměrně významný počet lidí, který se účastní na demonstracích. Je zároveň pravda, že nic moc dalšího, v uvozovkách nepředvedl ale upřímně řečeno, oni ze začátku kladli velmi omezené, velmi skromné cíle a teď se uvidí, jestli právě třeba prostřednictvím spolupráce nebo nějakých užších kontaktů s těmi opozičními stranami, jestli to přece jenom ještě někam trošku neposunou, ale já si myslím, že prostě i na ten účel, ke kterému takovéto iniciativy takovéto spolky vznikají tento prostě plní. Ukazuje, že tady poměrně početná skupina občanů, kteří nesouhlasí s osobou premiéra některý skandály, které kolem něho jsou. A dávají to najevo opravdu jako soustavným manifestováním a demonstrováním a minimálně prostě z jejich úhlu pohledu tohle smysl dává, což udržuje jakousi pozornost a udržet to téma k veřejné politické diskusi.

Vladimír KROC, moderátor

Je už čas hodnotit reakci politických stran?

Prof. Phdr. Vít HLOUŠEK, vedoucí Mezinárodního politologického ústavu na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity

Myslím si že to ještě trochu předčasné. Politické strany oni mají trochu /nesrozumitelné/ opozici, když se bavíme o opozici, oni mají trochu problém sami za sebou, oni mají problém trochu s tím, jakým způsobem najít nějaký mechanismus, který by umožnil spolupracovat a zároveň prostě jim umožnil zachovat si tu svoji identitu. Bude to poměrně komplikované. Možná na nějaký dialog prostě Milion chviliek pro demokracii mohl trošičku aspoň některé politické strany přimět k serióznímu uvažování o tom, jakým způsobem tedy udělat to, když bychom chtěli Babiše my jako opoziční strany porazit, jakým způsobem dělat to, aby se ty naše voličské hlasy tolik netříštili, aby se, případně vytvořil nějaký blok, který by prostě ten zhruba 30 procentům ANO dokázal konkurovat.

Vladimír KROC, moderátor

Poznává prof. Vít Hloušek z Mezinárodního politologického ústavu na **fakultě sociálních věd** Masarykovy univerzity. Děkujeme vám, na shledanou.

Prof. PhDr. Vít HLOUŠEK, vedoucí Mezinárodního politologického ústavu na Fakultě sociálních studií Masarykovy univerzity

Na shledanou, hezký den.

‘Sardinky’ se šikují proti Salviniho. Hnutí je zatím v zárodku, v Itálii jde ale o vzácnost, říká expert

17.12.2019 irozhlas.cz str. 00 Zprávy ze světa

Eliška Kubátová

Od prvního setkání „Sardinek“ uběhl teprve měsíc, s každou další demonstrací však hnutí brojící proti populismu šéfa protiimigrační strany Liga Mattea Salviniho získává stále větší sílu – naposledy v sobotu, kdy se do zatím největšího protestu tzv. sardinek zapojilo zhruba 40 tisíc lidí. Může být pro Salviniho hrozbou? Podpora hnutí zatím není nijak závratná, je z něj ale celostátní fenomén, který je v italském kontextu velmi vzácný, míní expert.

„Tvrdí nám, že imigrace je problém, aby tak skryli skutečné problémy,“ prohlásil na sobotní demonstraci europoslanec Pietro Bartolo, který se jako lékař více než 25 let staral o migranty připlouvající na italský ostrov Lampedusa. Uprchlíkům připlouvajícím přes Středozemní moře pomáhal od roku 1992 až do letoška, kdy byl zvolen do Evropského parlamentu za Demokratickou stranu.

Kromě Bartola se na náměstí San Giovanni v centru Říma o víkendu sešlo zhruba 40 tisíc lidí – přišli podpořit hnutí, o jehož existenci ještě začátkem listopadu nikdo ani nepřemýšlel.

Iniciativa proti nacionalistické politice bývalého ministra vnitra Mattea Salviniho vznikla v polovině listopadu velice spontánně, jako reakce na zahájení kampaně krajně pravicového bloku před lednovými místními volbami v italské oblasti Emilia-Romagna. Kampaň krajní pravice měla odstartovat setkáním s voliči ve městě Bologna, na které bylo přihlášeno zhruba 5570 lidí.

Právě toto shromáždění se nakonec stalo odrazovým můstkem pro vznik nového hnutí, za nímž dnes stojí dvaatřicetiletý ekonom Matteo Santori a tři jeho přátelé. Noc před konáním akce se totiž čtveřice Italů rozhodla v Bologni uspořádat vlastní manifestaci s jediným cílem – dostat na hlavní boloňské náměstí Piazza Maggiore víc odpůrců Salviniho politiky, než kolik přijde lidí na jeho vlastní předvolební setkání.

Účast, jaké se Santorimu a třem jeho kamarádům podařilo přes facebook narychlo sehnat, nikdo nečekal. Na demonstraci pořádané 14. listopadu v centru Bologni přišlo přes 12 tisíc lidí, kteří se na náměstí mačkali jako pověstné sardinky.

Během následujícího měsíce začalo hnutí postupně sílit – tisíce lidí s transparenty ve tvaru sardinek dorazily také na demonstrace v Miláně, Florencii či Neapoli. Protestující obvykle zpívají hymnu antifašistů „Bella Ciao“, předčítají z italské ústavy a kritizují protiimigrační, nacionalistickou rétoriku šéfa Ligy, která je podle průzkumů veřejného mínění stranou s aktuálně největšími voličskými preferencemi.

„Je to určitě něco nového, protože dosavadní protesty v Itálii – ať už byly proti Salviniho, nebo někomu jinému – byly vždy organizovány jinou politickou silou. V případě ‚sardinek‘ je to ale poprvé, co za protesty stojí apolitičtí jedinci, kteří stojí mimo hlavní politické proudy a snaží se tak vymezit proti Salviniho politice,“ komentuje nové hnutí pro iROZHLAS.cz expert na Itálii Martin Mejstřík.

Jak velký vliv může uskupení mít, se zatím těžko odhaduje. Právě fakt, že iniciativa vznikla zespoda jako spontánní reakce nespokojených Italů na aktuální dění, může „sardinkám“ pomoci přilákat další příznivce, míní odborník z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Platí to ale jen do určité míry, protože značná část Italů je členem nějakého politického uskupení a je poměrně „výrazně zpolitizovaná“.

Hnutí nicméně ukázalo, že má smysl vyjít do ulic, tvrdí Mejstřík. „Do teď byly všechny protesty proti Salviniho organizovány nějakou politickou stranou, Salvini je proto mohl velmi rychle zdiskreditovat. Teď je to ale lidová akce, které se účastní převážně mladí lidé, jenž nejsou do politiky nijak zapojení,“ dodává.

Vyrovnané preference

Veškerou svou pozornost „sardinky“ v současnosti upínají ke zmíněným místním volbám v severoitalském regionu Emilia-Romagna, které se konají v neděli 26. ledna. Region, kde leží i město Bologna, je považován za tradiční baštu levicových stran, předvolební průzkumy tomu ale příliš nenasvědčují.

Analýzy voličských preferencí ukazují, že lednový souboj levice a pravice bude nanejvýš vyrovnaný. V něm proti sobě stojí blok levého středu pod vedením kandidáta Demokratické strany Stefana Bonacciniho a pravicová formace v čele s Luciou Borgonzoniou z Ligy, oba přítom v průzkumech dosahují na zhruba 45 procent hlasů.

„Je to region, v němž 50 let vyhrávala komunistická strana a od 90. let tam levicová strana nikdy neprohrála. V posledních letech nicméně bylo vidět, že levice vítězila s menším náskokem a stále víc lidí začalo zůstat doma, protože byli na tamní vládu našťvaní,“ popisuje situaci v Emilia-Romagna Mejstřík.

Právě tuto část populace se „sardinky“ snaží oslovit a přesvědčit je, aby se i přesto dostavili k volbám a hlasovali proti Salviniho. „Nové sdružení skutečně může mít tento efekt. Hnutí se už stalo celoitalským fenoménem – jejich demonstrace proběhla už na Sicílii a dalších regionech, je tedy vidět, že se jejich podpora šíří po celé zemi,“ říká Mejstřík.

Vzednutí nového hnutí tak podle něj pravděpodobně bude mít na výsledek místních voleb v Emilia-Romagna značný efekt a pravicový blok vedený Ligou prohraje.

„Levice dělá vše pro to, aby volby vyhrála, a myslím, že se jí to nakonec povede. Příznivci Salviniho už totiž všechny lidi mobilizovali, naopak Demokratická strana voliče ztratila a teď jde o to, aby je znovu dostala k volbám. Nejsou to lidé, kteří to hodí Salviniho – rozhodují se, jestli k volbám půjdou, a pokud se rozhodnou, že ano, hodí to kandidátovi Demokratické strany,“ uvádí Mejstřík.

Signál Salviniho

K 26. lednu nicméně vzhlíží i samotný Matteo Salvini. Pravicový politik ostře vystupující proti migraci sice v současnosti vede průzkumy oblíbenosti, kvůli svému riskantnímu kroku ale stojí mimo vládu.

Ve snaze vyvolat předčasné volby a vytěžit tak vysokou podporu Ligy v průzkumech totiž v srpnu vypověděl vládní spolupráci s Hnutím pěti hvězd (M5S) a z koalice vystoupil. Plán mu ale nevyšel. Populisté z M5S se překvapivě dohodli na spolupráci se svým dosavadním rivalem, Demokratickou stranou, a Salvini se ocitl mimo vládu.

Šéf Ligy nyní tvrdí, že pokud levice ztratí v Emilia-Romagna moc, měla by podle něj skončit i vládní koalice levicové Demokratické strany a M5S a umožnit tak celonárodní předčasné volby. Ty by Liga s preferencemi kolem 34 procent zřejmě s přehledem vyhrála, podle Mejstříka je ale požadavek šéfa Ligy naprosto lichý.

„Celostátní politika nemá s tou regionální nic společného. To je stejné, jako kdyby u nás měla padnout vláda, protože pro ni v nějakém kraji volby nedopadly dobře. Salvini nicméně moc dobře ví, že je v celostátním měřítku velice populární, a pokud by teď byly předčasné volby, výrazně by si tím pomohl. Proto neustále opakuje, že vláda nemá důvěru a měla by rezignovat,“ popisuje odborník.

Přinejmenším v regionu Emilia-Romagna tak „sardinky“ pro Salviniho představují velkou výzvu – pokud se hnutí skutečně podaří mobilizovat levicové voliče, Liga na vítězství nedosáhne.

Podobně to přitom vnímají i samotní Italové. Podle listopadového průzkumu Index Research si totiž 40 % Italů myslí, že nové hnutí představuje „nejnebezpečnějšího nepřítele“, který proti Salviniho v tuto chvíli stojí.

Uskupení, které o víkendu přišlo do ulic Říma podpořit několik desítek tisíc lidí, ale šanci ohrozit Salviniho na celostátní úrovni zatím nemá, míní Mejstřík.

„Hnutí je stále v zárodku a jedná se o relativně malý počet lidí. Ale už jen to, že dokáže na italská náměstí dostat lidi, kteří by se politicky jinak neshodli, je v italském kontextu velice vzácné. Nejedná se tedy o masovou aktivitu, ale je to samozřejmě určitý signál.“

URL https://www.irozhlas.cz/zpravy-svet/salvini-italie-sardinky-demonstrace-liga-volby_1912170630_eku

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[irozhlas.cz](https://www.irozhlas.cz)

Levice v Česku je už skoro mrtvá, neradujte se

17.12.2019 iHNed.cz str. 00

Jan Kubita

Česko je zvláštní země, z mnoha důvodů, ale dnes se zdá, že je to i proto, že odsud v podstatě zmizela levice. A je to docela pozoruhodné, protože jde o zemi, které "levice" totalitářsky vládla 40 let, pak se po svém svržení vrátila hned v několika demokratických podobách, poté se na konci 90. let dostala dokonce do vlády a vydržela v ní s výjimkou několika roků až do současnosti.

Pokud by chtěl někdo namítnout, že tu levice přece máme, je třeba si říct, že je velký rozdíl mezi tím, co se jako levice tváří a co se jako levice chová. Viděno čistě formálním pohledem tu opravdu máme dvě oficiální (přiznané) levicové parlamentní strany. KSČM a ČSSD. Komunisté ale žádnou levicí nejsou. Podobně jako před třiceti lety jsou především technology moci. Jakousi firmou, která proměňuje nostalgii zklamanych ve vůbec ne nevýznamný vliv. Jejich skutečným programem je nenápadné nahlodávání prozápadního směřování státu k moderní demokracii. Nestarají se o chudé. Starají se hlavně o sebe. Levicového na tom není nic.

A pak je tu ČSSD a to je to velký příběh. A smutný. To, co jsou dnešní sociální demokraté vlastně zač, lze vyjádřit třeba hodnotou jejich preferencí (zatím ještě nespadli pod pět procent, ale dělají všechno pro to, aby tam brzy skončili), výčtem všech skandálů Andreje Babiše, které ve vládě pomáhají krýt (úplně všechny, protože to přece nejsou jejich problémy, ale problémy Andreje Babiše, které se jich vůbec netýkají, že), nebo prudkým úbytkem voličů, peněz i členů (za poslední dva a půl roku ze strany odešla třetina členů). Ale snad ze všeho nejlépe o současné ČSSD mluví tahle reakce jejich hlavní hvězdy na Ostravsku, bývalého tamního primátora Petra Kajnara, který na zjištění Seznam.cz o otřesném zacházení s klienty domova důchodců Slunečnice odpověděl: "Kolik je asi v Česku lidí, kteří budou s noblesou Ladislava Špačka, srdcem matky Terezy a za minimální mzdu utírat pokálené, dementní starce a stařeny, které jejich děti odložily do starobince, protože si

musí užít života?" Cítíte tam tu humanitu a snahu bojovat za lidskou důstojnost, kvůli které zakládali otcové strany v roce 1878 sociální demokracii? Mimochodem, jsou to slova člověka, který sám umístil svoji matku do domova pro seniory.

Kdo byl někdy na sjezdu ČSSD, musel si nutně položit otázku, kolika procentům z těch několika stovek delegátů jde vlastně o nějaké levicové hodnoty. V zákulisí se tam vedle obsazování pozic ve státní správě řeší hlavně to, jak se žije místním stavebním nebo průmyslovým firmám, nebo se vedou starostlivé řeči o tom, jestli náhodou není NATO k tomu Putinovi v Rusku nějak moc přísné.

Zcela jistě se v dnešní sociální demokracii najde mnoho upřímně levicových politiků. Jde ale o celkový dojem. A to je veličina, která u voleb hraje masivní, často největší roli. A když už se nějakí ti autentičtí sociální demokraté uvnitř ČSSD zjeví, tragicky zase nezvládají marketing, což je také veličina, která dnes u voleb hraje masivní roli. I v Česku by levice přitom mohla být populární. Klidně by tu zase mohla vyhrávat volby. Jen by ji museli reprezentovat lidé, kterým se dají jejich levicové myšlenky věřit a u jejichž slov lze zůstat vzhůru alespoň pár minut.

Když na konci září přišel do Late Show Stephena Colberta na stanici CBS levicový senátor Bernie Sanders, který sám sebe nazývá demokratickým socialistou, myslí si, že by miliardáři neměli vůbec existovat a chce v USA zavést takové věci jako zdravotní péči pro všechny zdarma nebo minimální mzdu, publikum ho ocenilo mohutným aplausem vestoje a skandováním "Bernie, Bernie...". Video má na YouTube téměř dva miliony zhlédnutí.

A teď si představte, jak by asi vypadal příchod předsedy ČSSD Jana Hamáčka nebo Milana Štěcha třeba do Show Jana Krause. Respektive, umíte si představit, že by je někdo do podobného pořadu vůbec pozval?

Podstatné je, že oslabení až vymizení levice není dobrá zpráva. A to ani pro ty, kdo se zrovna necítí být "levičáky", či k nim dokonce cítí odpor. Pro současnou podobu státu a systému, které ho ovládají, může být náhlý výpadek jednoho či druhého pólu velmi nepříjemný. Pro ekonomicky i jinak slabší části společnosti to může být dokonce devastující. A jejich potíže se samozřejmě různými způsoby dotýkají všech ostatních sociálních skupin, nikdo nejsme od druhých odděleni neprostupnou bariérou. Když se zklamaní a nespokojení radikalizují, ohrožují i vyšší ekonomické třídy. Zaměstnavatelé potřebují zaměstnance a ti zase potřebují pravidla, která jim zaručí důstojné podmínky pro práci. I bohatí mají své děti ve školách, kde je učí chudí učitelé. Zkrátka, pokud platí, že pravice a levice mluví ve společnosti k určité části spektra obyvatel, společnost potřebuje ve vrcholné politice oba póly. A tenhle model zatím skutečně platí.

"Důležité je, aby se společnost nestala jednonázorovou (mimo extrémní výjimečné situace jako válka apod.). Pak by tu zmizel polémos, který dává společenskému životu smysl a dramatickost," říká děkan Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně a politolog Stanislav Balík.

Podle jeho slov stále dává v moderní společnosti smysl, aby v ní měly své zastoupení strany levice (reprezentující spíše lidi manuální a zaměstnance) a pravice (reprezentující spíše živnostníky a ty, kdo zaměstnávají jiné). Může to být závislé na konkrétní struktuře politických sil, ale zdá se, že když už někde jsou přítomny pravice a řekněme střed spektra, levice by neměla chybět. Jinak společnost poněkud kulhá. Jakmile totiž nemá část obyvatel zastání u těch, kteří řídí stát, začne se těmto a všem úspěšným, které si s establishmentem spojí, vzdalovat. Začne si k nim budovat vztah založený na negativních emocích, ztratí důvěru v instituce a tak dále. Důsledky není těžké namodelovat. Pro společnost nejsou povzbuzující.

Nejde jen o staré lidi s nízkými důchody, o nezaměstnané nebo o dělníky pracující v těžkých podmínkách. V Česku žije podle odhadů asi 115 tisíc lidí v sociálně vyloučených lokalitách. Kdo se tam narodí, má děsivě vysokou šanci, že se mu nedostane vzdělání odpovídající jeho možnostem. Asi třetina všech matek samoživitelek má v Česku měsíční příjem, který nedosáhne ani na deset tisíc korun měsíčně. Je tu 150 tisíc lidí, kteří mají deset a víc exekucí. Asi polovina všech lidí nedosáhne na mzdu, která je podle odborníků "důstojná". Zkrátka, pro levicové politiky je tu práce jak na kostele.

Nebo se také dalo říct, že je tu díra na trhu. Což je vhodný slovník, protože tím, kdo tu díru zatím úspěšně zaplňuje, je miliardář Andrej Babiš. Nikdo ho nepodezírá z toho, že by se každý večer dojímal nad trpkým osudem právě propuštěného hutníka před šedesátkou nebo rozvedené ženy bez domova, která se musí starat o svého handicapovaného syna. Babiš má jen skvělé instinkty, a když viděl zmar místní levice, nabídl jejím voličům pár stokorun a slibů a ono to stačilo.

Nedávná studie Aspen Institutu o kvalitě života v současném Česku celkem přesvědčivě říká, že stále více lidí začíná být apatických k tomu, jestli a jak moc demokratické metody se tu k vládnutí používají. Protože ti sami lidé mají stále víc starostí s tím, kde budou třeba bydlet. "Tyto lidi nemobilizujete nějakou detailní politickou agendou, ale kulturní válkou," říká hlavní autor studie Daniel Prokop z organizace PAQ Research. Podle něj je nutné dlouhodobě pracovat na tom, aby tito lidé cítili, že jim systém pomáhá. A proto není populistická náhrada za funkční levice řešením. Ta totiž z podstaty na ničem kromě svého zisku nepracuje dlouhodobě nebo systematicky.

Jenže aby to nebylo tak jednoduché, možná tu nejde jen o umírání levice. Možná jsme právě svědky mnohem významnějších změn.

"Problém podle mě spočívá v tom, že samo klasické schéma pravice/levice mizí, a to nejen u nás. Čili nemizí jedna ze dvou stran, transformuje se celé spektrum. Kam přesně, to lze nyní jen těžko říci. Ostatně, kam třeba zařadit Piráty? Na levice? Do středu?" říká politolog Josef Mlejnek, který působí na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. A zdá se to být aktuální úvahou, například právě kvůli zmíněným Pirátům. Představují totiž úspěch strany, která se vymyká osvědčeným politickým škatulkám.

Společnost se dnes jeví jako o něco vrstevnatější, než jak tomu bylo v dobách, kdy se pravice a levice v našem kulturním prostředí rodila. Jsou tu nové parciální potíže konkrétních společenských skupin, úplně nová témata přinesl vznik a rozvoj digitálního světa, jsou tu úplně nové otázky, které přicházejí s klimatickou změnou... A nejen česká společnost se zřejmě nachází ve fázi nějakého přerodu, kdy staré klasické strany nestačí na všechny ty překotné novinky reagovat. Jejich neschopnosti se dnes sice snaží nejen v Česku využít populisté, ale ani ti nejsou autentičtí, a pokud se takovými časem nestanou, snadno může přijít poptávka po stranách zcela jiného typu. Po stranách, které už nebude definovat ideologické rozhraní, ale spíš schopnost udržovat celý ten systém státu v provozu na základě schopnosti opravovat jeho jednotlivé součástky, ať už se budou týkat kterékoliv socioekonomické skupiny. Čili strana, jakou jsou u nás dnes třeba Piráti, nemusí být v budoucnu nutně handicapovaná tím, že není jasné, jestli je pravicová, nebo levicová. Klidně může být obojí. Jestliže moderní demokratická společnost dbá na kvalitu života kohokoliv, proč nabízet program jen pro někoho.

Naopak, ono ideologické zatížení může brzy některou klasickou stranu voličsky znevýhodnit. Třeba pravice může být dlouhodobě zranitelná pro svoji základní nechuť k regulacím. Pak je ale otázka, co bude například taková ODS dělat ve chvíli, kdy bude za několik let v některých částech země takové sucho, že se lidé nebudou sprchovat každý den. Bude umět se svými liberálně konzervativními hodnotami zavádět nějaké regulace, které lépe ochrání zdroje vody?

Být tu teď Andrej Babiš, jistě by se hned přihlásil a řekl by, že to je přece jeho ANO, ta takzvaná catch all strana, která myslí na všechny. Nejdřív bychom se zasmáli a vzpomněli si na všechny jeho marketingové nedomyšlenosti, kterými si současný premiér kupuje přízeň voličů. Ale ono na tom opravdu něco je. Přinejmenším ta neutuchající skoro třicetiprocentní v průzkumech deklarovaná podpora naznačuje, že tu není zase tak velká poptávka po souboji levo/pravicových ideologií, jako spíš po politických technologiích, kteří budou umět vyřešit třeba hádanku, z čeho se budou za deset dvacet let vyplácet důchody.

URL| <http://nazory.ihned.cz/komentare/c1-66694530-levice-v-cesku-je-uz-skoro-mrtva-neradujte-se>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

ihNed.cz

Putinův člověk na špinavou práci má firmy v Praze

17.12.2019 investigace.cz str. 00

Vy Přidejte

Jevgenij Prigožin je ruský miliardář podnikající v cateringu. Tedy oficiálně. Neoficiálně je šedou eminencí Vladimira Putina, který mu má svěřovat vlivové operace v zahraničí – mimo jiné na Ukrajině, v Sýrii či Africe. I proto se „Putinův šéfkuchař“ opakovaně ocitl na seznamu amerických sankcí. Spolu s kolegy z ruského nezávislého deníku Novaja Gazeta, kteří zanalyzovali letecká data, jsme rozkryli, jak Prigožin s pomocí skořápkových firem, tryskáčů a soukromé armády žoldáků pomáhal rozvracet státy. Jeden z jeho tryskáčů, jenž přistál ve Středoafričské republice nedlouho před tamní vraždou ruských novinářů pátrajících po Prigožinových aktivitách v Africe, byl zaregistrován na firmu, jež má v Česku pobočku. Ta je zároveň první společností v EU, s níž je Prigožin prokazatelně spjat. Našli jsme další dvě české firmy, od nichž vedou nitky k „Putinovu šéfkuchaři“.

Jevgenij Prigožin je jedním z nejostřeji sledovaných lidí z takzvané Putinovy kliky. Vláda Spojených států ho letos v září opět zařadila na sankční seznam lidí, s nimiž je zakázáno obchodovat. Důvodů, proč byl Prigožin sankcionován již potřetí, uvádí vláda USA hned několik: od financování „farmy trollů“ v Petrohradě přes podporu ruských zájmů v Sýrii a na Ukrajině až po vměšování se do amerických voleb.

Oficiálně je Prigožin jen úspěšný podnikatel. Vzhledem k tomu, že jádrem jeho podnikání v Rusku je catering, dostal od médií mnohoznačnou přezdívku „Putinův šéfkuchař“. Prigožin tvrdí, že mu je jedno, že se jeho jméno a podnikání objevilo na americkém sankčním seznamu, protože v USA ani v Evropě nepodniká a dovolenou tráví v Rusku. Jak jsme ale zjistili, právě Česko může být pro některé jeho aktivity klíčovou zemí. Sídílí tu totiž pobočka seychelské firmy LinBurg Industries Ltd., tedy firmy z Prigožinova impéria, která vlastní jeden z jeho soukromých tryskáčů. Tento tryskáč podnikal podezřelé cesty na Blízký východ a do afrických států – s ruskými žoldáky na palubě. A loni v létě přistál v hlavním městě Středoafričské republiky – deset dní před tamní skandální vraždou tří ruských novinářů.

Česká pobočka LinBurg Industries Ltd. je zároveň první firmou v Evropské unii, jež je s Prigožinem prokazatelně propojena. Společně s ruskými novináři z nezávislého deníku Novaja Gazeta jsme našli další dvě české firmy, Concorde Ventures a Wings Trade & Consulting, jež jsou přes obchodní styky a nastrčené ředitele s ruskými firmami „Putinova šéfkuchaře“ propojeny.

A právě zmíněná soukromá letadla a schránkové firmy mohou být klíčem k pochopení toho, co a jak Prigožin z pozice Putinova muže v zahraničí řídí.

Středoafričská republika: diamanty a smrt

Prigožinův vliv je jasně vidět ve Středoafričské republice. Ta oplývá nerostným bohatstvím a její armáda potřebuje zbraně kvůli častým konfliktům. Podle zpráv z médií jsou firmy propojené s Prigožinem aktivní v obou sférách: v těžbařském i ve vojenském průmyslu.

Dokument, jež obdržela CNN, ukazuje, že firma Lobaye Invest loni získala ve Středoafričské republice práva na průzkumnou těžbu diamantů a zlata. Podle CNN je Lobaye Invest vlastnický propletena s konglomerátem Prigožinových cateringových společností vystupujícím pod názvem Konkord. Doly, v nichž bude Lobaye Invest těžit, mají navíc hlídat žoldáci z ruské skupiny Váagner. Tato soukromá nájemní armáda je zahraničními médii i experty na Rusko spojována s Jevgenijem Prigožinem, jenž ji má vlastnit a řídit.

O působení váagnerovců a Prigožinových společností ve Středoafričské republice se začala zajímat i ruská média. Tři novináři – Orchan Džemal, Alexandr Rastorgujev a Kirill Radčenko – koncem loňského července přicestovali do Středoafričské republiky, aby o těchto žoldácích natočili dokumentární film. Tři dny po příletu, 30. července 2018, byli zavražděni neznámými útočníky.

Soukromé vyšetřování centra Dossier, londýnské organizace sponzorované Michaiilem Chodorkovským, jenž finančně podpořil i produkci chystaného dokumentárního filmu, došlo k těmto závěrům: novináři byli během svého pobytu sledováni, vražda byla pečlivě připravena a provedena profesionály. Do vraždy měl být podle vyšetřování centra Dossier zapleten i úředník bezpečnostních složek Středoafričské republiky, jenž měl útok koordinovat se zaměstnanci jedné z Prigožinových firem.

Naopak středoafričská policie, ruské ministerstvo zahraničí a Vyšetřovací výbor Ruské federace trvají na tom, že novináři byli zabiti během loupežného přepadení „skupinou lidí v turbanech mluvících arabsky“. Tiskové oddělení Prigožinových společností v souvislosti s vraždou novinářů oznámilo, že zmíněný podnikatel „neměl ve Středoafričské republice žádné zájmy ani vojenské nebo civilní projekty, jako je těžba zlata“.

Údaje o trasách soukromých letounů, jež získali opět reportéři Novoj Gazety, však vypovídají o tom, že tryskáč Hawker 125-800B zaregistrovaný na Kajmanských ostrovech pod značkou VP-CSP přistál v Bangui, hlavním městě Středoafričké republiky, deset dní před vražedným útokem na tři ruské novináře. Tento tryskáč se rovněž dostal na seznam amerických sankcí kvůli tomu, že patří jedné z Prigožinových firem – LinBurg Industries Ltd. se sídlem na Seychelách.

Toto soukromé letadlo vlastní seychelská firma LinBurg Industries Ltd., kterou řídí Andrej Juščin. Ten podle svého životopisu pracuje posledních šest let jako šéf ochranky v Prigožinově ruském cateringovém holdingu Konkord.

České skořápky

Samotný LinBurg Industries Ltd. by byl jen další nevýraznou skořápkovou firmou spojenou s „Putinovým šéfkuchařem“ – kdyby v dubnu 2017 neotevřel pobočku v České republice a nestal se tak první firmou propojenou s Prigožinem, která sídlí v Evropské unii. V návrhu na zápis filiálky LinBurg Industries Ltd., určeném pro český obchodní rejstřík, je explicitně zmíněno, že její mateřská společnost se sídlem na Seychelách se „rozhodla rozšířit svou podnikatelskou činnost na trhy EU, především v její středoevropské části“.

Pobočka LinBurg Industries Ltd. byla v Česku zaregistrována s pomocí společnosti All4business.cz, která různým firmám nabízí virtuální sídlo, podporu s oficiální registrací nebo účetní služby.

Ve výpisu z obchodního rejstříku stojí, že podnikatelskou činností LinBurg Industries Ltd. je pronájem nemovitostí. Podle českého katastru nemovitostí však LinBurg Industries Ltd. žádné nemovitosti nevlastní. Ve sbírce listin chybí i jakékoliv účetní doklady, včetně účetních závěrek, jež jsou ze zákona povinné.

„Pronájem nemovitostí zapisujeme automaticky do každé smlouvy,“ vysvětlil investigaci.cz Alexandr Adamov, majitel firmy All4business.cz, když jsme se ho ptali, proč jsou podnikatelské zájmy firmy v obchodním rejstříku prezentovány takto.

Kromě pobočky LinBurg Industries Ltd. zaregistroval All4business.cz ještě dvě zajímavé firmy: Concorde Ventures, částečně sdílející název s Prigožinovou ruskou cateringovou společností Konkord, a společnost Wings Trade & Consulting. Všechny tři podnikatelské subjekty byly vlastněny či řízeny lotyšským občanem Ivo Zutisem a měly donedávna sídlo na téže adrese na pražských Vinohradech, ve stejné budově jako firma All4business.cz.

Adamov investigaci.cz potvrdil, že se sice s Ivo Zutisem v Praze opakovaně osobně setkal, v souvislosti s klientem si však nemůže vzpomenout na nic konkrétního. „Dělám to 25 let, nepamatuju si všechny klienty,“ odpověděl Adamov.

Když se kolegové z mezinárodní sítě investigativních novinářů OCCRP (Organized Crime and Corruption Reporting Project), jehož je investigaci.cz jediným tuzemským členem, snažili s Ivo Zutisem v Lotyšsku navázat spojení, potvrdil jim po telefonu, že ve třech českých společnostech figuruje jako vlastník či jednatel. Otázka, zda a jak je propojen s Jevgenijem Prigožinem, ho nepřekvapila, nicméně odmítl jejich obchodní styky dále komentovat s tím, že upřednostňuje osobní schůzku. Následně přestal s reportéry komunikovat.

Dva měsíce poté, co byla jedna z těchto českých společností – Concorde Ventures – založena, prodal Ivo Zutis její 99% podíl kyperské společnosti Renitavo Investment, jejíž konečný vlastník je neznámý.

Letos v dubnu pak Ivo Zutis opustil pozici jednatele v české pobočce LinBurg Industries Ltd. Dnes tuto funkci zastává ruský občan Vitalij Murencov, který za své bydliště uvádí Petrohrad. Kromě toho, že je prostřednictvím spletnice firem propojen s lidmi z Prigožinových ruských společností, se o něm skoro nic neví. S největší pravděpodobností bude dalším z nastrčených ředitelů.

Podle tvrzení Adamova přestala jeho firma All4business.cz se společnostmi LinBurg Industries Ltd. a Concorde spolupracovat. Obě nahlásil Městskému soudu v Praze, který spravuje obchodní rejstřík. Například LinBurg Industries Ltd. podle něj přestal již na jaře platit za službu poskytování virtuální adresy. Adamov byl podle svých slov překvapen, když se z médií dozvěděl, že se tato firma objevila na americkém sankčním seznamu.

„Naštěstí již s těmito společnostmi nemáme nic společného,“ uvedl Adamov, který investigaci.cz sdělil i to, že o Jevgeniji Prigožinovi v životě neslyšel – tedy až do doby vyhlášení sankcí proti LinBurg Industries Ltd. koncem září.

„Víte co, já tady pracuju 25 let. Naši bývalí klienti mají možná známé, které posílají k nám, máme i nějakou inzerci na internetu. Mě to ale samozřejmě moc nezajímá, protože [jsme dali] jenom souhlas k sídlu společnosti,“ odpovídá Adamov lámanou češtinou s ruským přízvukem na dotaz, jakým způsobem byl kontaktován představiteli společností spojených s Prigožinem.

Městský soud v Praze zrušil s likvidací firmu Concorde Ventures letos v červnu. Česká pobočka LinBurg Industries Ltd. ale nadále existuje – navzdory sankcím vedeným proti její mateřské společnosti na Seychelách. Podle Adamova to může být tím, že jde o složitou mezinárodní korporátní strukturu a zahraniční filiálku mateřské firmy není pro české úřady jednoduché zrušit.

„Mám zkušenost, že soud v případě odštěpného závodu nemůže dělat likvidaci [...], o výmaz z obchodního rejstříku České republiky musí požádat mateřská společnost. Zním několik mateřských firem, které byly vymazány z rejstříku ve Velké Británii, ale jejich [odštěpný] závod je [v Česku] nadále platný a zapsaný v obchodním rejstříku,“ vysvětluje Adamov.

To potvrdila i Markéta Puci, tisková mluvčí Městského soudu v Praze. „Náš rejstříkový soud řízení nezahájil, protože odštěpný závod nemá právní subjektivitu. Odštěpný závod může zrušit svým vlastním rozhodnutím mateřská společnost. Ta potom našemu soudu zašle návrh na výmaz odštěpného závodu a my výmaz provedeme,“ dodala Puci.

Legislativní naděje

V tomto směru představuje naději nová evropská legislativa zaměřená na boj proti praní špinavých peněz. „[Ta by měla] vyjasnit i konkrétní vazby Jevgenije Prigožina na jeho podnikání v Česku a na území Evropské unie,“ říká Petr Janský, odborník na nelegální finanční toky a daňové ráje z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Směrnice, od níž se očekává zvýšení transparentnosti finálního vlastnictví firem a trustů, by měla být zahrnuta do národních legislativ jednotlivých členských států EU nejpozději do ledna 2020.

„V Česku mají podnikatelé výsadu založit společnost s ručením omezeným, proto by veřejnost měla mít možnost zjistit, kdo je konečným vlastníkem firem a jakou činnost vykonávají. Jak vidíme na příkladu tří [s Prigožinem propojených] společností, v současnosti se tak očividně neděje,“ říká Janský. „Tohle je do očí bijící příklad toho, jaké dalekosáhlé následky může mít nedostatečná firemní transparentnost pro národní bezpečnost Česka, Evropy a našich spojenců,“ dodává ekonom.

Zda budou mít americké sankce zaměřené na Prigožina dopad na jeho podnikatelské zájmy v Česku, tak zůstává zatím nejasné.

Na opakované dotazy reportérů ohledně podezřelých cest do Sýrie a Afriky odmítlo tiskové oddělení Prigožinových firem i ruské ministerstvo obrany odpovědět.

Autoři: Irina Dolinina, Alesja Marohovskaja, Denis Korotkov (Novaja Gazeta), Jakub Šimák (investigace.cz), s přispěním Jasona Shea a Vlady Lavrova (OCCRP)

Autor úvodní grafiky: Edin Pašovič/OCCRP

Tento text vznikl díky finanční podpoře čtenářů, jako jste vy. Přidejte se do

URL| <https://www.investigace.cz/putinuv-clovek-na-spinavou-praci-ma-firmy-v-praze/>

Teprve potřetí v historii budou američtí zákonodárci hlasovat o obžalování hlavy státu

18.12.2019 ČRo Radiožurnál str. 02 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Teprve potřetí v historii budou američtí zákonodárci hlasovat o obžalování hlavy státu. Brzy odpoledne našeho času začne o takzvaném impeachmentu jednat sněmovna reprezentantů. Na debatu si vyčlenila 6 hodin. Demokratická strana spustila ústavní žalobu na Donalda Trumpa kvůli takzvané ukrajinské kauze, viní ho ze zneužití pravomoci a bránění kongresu ve vyšetřování. Očekává se, že ve sněmovně ovládané demokraty návrh projde, zatímco v Senátu, kde mají převahu republikáni neuspěje. Na lince je amerikanista z **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Kryštof Kozák, dobrý den.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Dobrý den.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Přestože je to známá kauza, můžete na začátek jenom ve stručnosti připomenout čím se měl podle demokratů prezident nebo čeho se měl v té ukrajinské kauze prezident dopustit?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Tak podle amerického práva je trestné žádat cizí mocnost o jakoukoliv součinnost ve volební klání a prezident Trump ve svých telefonických rozhovorech s ukrajinským prezidentem Zelenským vlastně v podstatě podmiňoval, v podstatě podmiňovalo poskytnutí asi 400 milionové vojenské pomoci tím, že budou vyšetřováni Joe Biden a jeho syn Hunter Biden a to je vlastně v podstatě zasahování do vnitřních záležitostí, takže prezident Trump požádal ukrajinskou stranu o toto vyšetřování.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Prezident napsal v předvečer hlasování předsedkyně sněmovny Nancy Pelosi dopis, ve kterém tvrdí, že se nedopustil ničeho špatného. Jsou ty důvody ústavní žaloby dost silné nebo se jedná spíš o hon na čarodějnice tvrdí Trump?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

No to záleží samozřejmě na úhlu pohledu proto je potřeba vidět jako, že to je politickým proces. Nicméně čistě z právního hlediska tak ty důvody jsou dostatečně silné, protože prezident se v podstatě dopustil toho trestného činu vlastně žádání cizí mocnosti o součinnost ve volbách, respektive zasahování do voleb, ale o tom jako z demokratického hlediska bohužel o tom bude rozhodovat republikány kontrolovaný senát. To znamená, že dost možné, že ty politické aspekty toho procesu převáží a republikáni v Senátu budou schopni tvrdit, že to vlastně není dostatečně závažné.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

S ohledem právě na to co říkáte, tak nakolik bylo to rozhodnutí demokratů, jeho načasování, rychlost projednávání a koncentrace na ty 2 body obžaloby dobře promyšlené?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Tak já si myslím, že jako důležitá věc, jak dopadnou volby v roce 2020 je potřeba vnímat už z toho kontextu toho předvolebního klání. Nicméně už to, že se o tom impeachmentu hovoří, že se hovoří o tom, jakým způsobem Donald Trump vede svoji zahraniční politiku, tak se demokratům podařilo přejít do mediální ofenzívy. Všimněte si, že vlastně už má málo mluvíme v médiích o tom co vlastně udělal Donald Trump o jeho iniciativách ale hodně se mluví právě o impeachmentu, jak impeachment dopadne, jestli to, jestli to oprávněné to znamená, že se Donald Trump dostal vlastně skoro poprvé v životě do určité mediální defenzívy, takže uvidíme samozřejmě ty důsledky a nebo celý ten proces velmi rozděluje americkou společnost.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Promiňte, že vás přerušuji ale nemůže to naopak pozici Trumpa posílit? On řekne, no vidíte stejně to nedotáhli do konce a snaží se na mně cokoliv najít, jeho voliči tomu budou naslouchat.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Samozřejmě, že pro Trumpovy voliče je tento narativ, co se teďka právě řekl tak je jako přitažlivý. Nicméně tam se jedná o nebo ty volby budou rozhodovat ti středoví voliči a zase pro ně demokraté neměli jinou možnost pokud viděli, že prezident jasně porušil zákon tak je jejich povinností vlastně hlídat ústavnost a a pokud jsou přesvědčeni o tom, že prezident jednal nezákonně tak vlastně i v rámci takového slavného amerického systému prostě vyvažování tak jakoby jejich povinností tu ústavní žalobu podat.

Tomáš PAVLÍČEK, moderátor

Amerikanista Kryštof Kozák, já vám děkuji za rozhovor. Na shledanou.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Děkuju za pozvání, na slyšenou.

Za ovlivňování tenisových zápasů stojí arménská mafie. Vyšetřování jsou i elitní hráči

18.12.2019 Prima str. 24 18:55 Velké zprávy

Roman ŠEBRLE, moderátor

Světovým tenisem otrásá obří skandál se sázkami. V různých zemích po celém světě vyšetřuje policie více než stovku tenistů. Už teď se ví, kdo ovlivňování zápasů organizoval.

Marek KAFKA, redaktor

20 profesionálních hráčů hráček letos dostalo zákaz činnosti. 135 dalších je vyšetřováno a mezi nimi i jeden hráč elitní třicítky žebříčku ATP. Tenisté měli brát peníze za to, že ovlivní výsledky zápasů.

Eric BISSCHOP, náměstek generální prokurátora v Belgii

Jedná se o síť arménské sázkařské mafie, která se rozšířila napříč sedmi zeměmi v Evropě, která byla vysoce inteligentní a vedená ve velkém měřítku.

Andrea PETKOVICOVÁ, vítězka 6 turnajů okruhu WTA

Znám hráče, kteří byli přes prostředníky osloveni. Často to byly muži a ženy z chudších zemí profesionálové, kteří si nemohou dovolit cestovat a jsou na penězích z turnajů závislí.

Marek KAFKA, redaktor

Argentinci Marco Trungellitimu nabízel prostředník mafie přes 2 000 000 Kč pokud na turnaji ATP záměrně prohraje.

Marco TRUNGELLITI, argentinský tenista

Není to ten problém hráčů. Měli by potrestat i trenéry. Je v tom zapojených mnoho trenérů. Víc, než si myslíme.

Marek KAFKA, redaktor

Ve sportovních sázkách se jen loni protočilo 1,6 bilionu EUR. To je 25 státních rozpočtů České republiky. Není divu, že takové peníze přitahují mafii, která pokouší hráče a sázkovým kancelářím krátí zisky.

Jiří HADRAVA, mluvčí sázkové kanceláře

V případě podezření cokoliv nestandardního reagujeme jak úpravou kurzů, tak případně omezujeme šíři kurzové nabídky.

Marek KAFKA, redaktor

Největší zisk přináší sázkařům správný tip na nečekaný výsledek. Jak ukázali vědci z pražské **Fakulty sociálních věd**, neplatí přitom zažité klišé, že v tenisu nabízí překvapení hlavně utkání žen.

Alice NĚMCOVÁ TEJKALOVÁ, děkanka **FSV UK**

Analýza prokázala, že méně předvídatelné z hlediska toho, jestli vyhraje výše nasazený hráč ten daný zápas, jsou ty zápasy mužů.

Marek KAFKA, redaktor

Vyšetřovatelé zatím nezveřejnili, jestli mezi hráči podezřelými z ovlivňování zápasu někdo z Česka. Marek Kafka, televize Prima.

Jan Křen Dvě století střední Evropy

18.12.2019 A2 str. 31 Minirecenze

Matěj Mětelec

Argo 2019, 1109 s.

I čtrnáct let po prvním vydání je Křenova monografie ojedinělým počinem. Rozsáhlá syntéza, která překračuje rámec národních dějin, dosud příliš následovníků nenašla. Jan Křen se dějinám střední Evropy intenzivně věnoval už v době „sociální deportace“ do dělnické profese po roce 1970 a Dvě století vlastně rozvíjejí jeho nejslavnější knihu Konfliktní společenství o „stýkání a potýkání“ Čechů a Němců v letech 1780–1918. Když se po Listopadu Křen vrátil na univerzitní půdu, na **Fakultě sociálních věd** UK spoluzaložil Institut mezinárodních studií, pro nějž se přítomná publikace stala zakládajícím dílem. Křenova střední Evropa je vymezena zhruba bývalým Rakousko-Uherskem, ale s četnými přesahy k sousedům, kteří charakter regionu spoluutvářeli, tedy k Německu a Rusku, respektive Sovětskému svazu. Plná polovina rozsahu knihy je věnována vývoji po druhé světové válce a z titulních dvou století připadá na to první jen asi tři sta stran. Více než v době prvního vydání je dnes zřejmá jistá opatrnost autora, řadícího se před rokem 1968 k reformním komunistům. V antikomunistické atmosféře po roce 1989 se historikové jeho orientace často uchýlovali k pozitivistickému psaní dějin s menším podílem osobité interpretace. U Křena to vyvstává zvláště jasně ve srovnání s jeho díly psanými v disentu. Přesto jsou Dvě století střední Evropy významným příspěvkem nejen k historiografii regionu, ale také k debatám o jeho specifickém charakteru, odlišném od západní i východní Evropy.

Foto popis|

Padesátka svalovců přišla podpořit rozpad koalice. Cítil jsem se stísněně, říká radní

18.12.2019 aktualne.cz str. 00 Praha

Radek Dragoun

Muži tvrdili, že podporují rozpad koalice, která chce zrušit výjimky pro noční provoz předzahrádek barů a hospod. Na úterní jednání zastupitelstva Prahy 1

Zhruba padesátka mužů, kteří se hlásí k tzv. Asociaci zaměstnanců a provozovatelů v pohostinství Poho, si sedla v sále paláce Žofín na místa určená pro veřejnost a poslouchala jednání zastupitelstva. Vydržela celou dobu a pak v poklidu odešla. Přestože nedělali žádný rozruch, kvůli své vizáži poutali pozornost.

"Rozhodně jsem neměl příjemný pocit, když mě obklopovalo padesát svalovců. V tu chvíli jsem se cítil opravdu stísněně. Ale zpětně mi takovýchle ukázky síly připadají spíše úsměvné, než že bych z toho měl jiný pocit, než že to je úplná lidská hloupost," říká radní David Skála (Praha 1 sobě). Uznává však, že se skupina chovala slušně a nijak průběh jednání zastupitelstva nerušila.

Předseda spolku Petr Bauer tvrdí, že cílem jejich účasti na zasedání nebylo nahnat někomu strach. Pouze prý přišli podpořit rozpad vládnoucí koalice. Tu dosud tvoří uskupení My, co tady žijeme (STAN, KDU-ČSL a nestraníci), Praha 1 sobě, Piráti a Zelení pro jedničku. Uskupení My, co tady žijeme ale v pondělí oznámilo, že koaliční smlouvu vypovídá. Úterní jednání bylo první, které se od té doby konalo.

Spolek Poho, který sdružuje provozovatele v pohostinství, je velkým kritikem současného vedení radnice. Vadí mu především to, že městská část usiluje kvůli častému rušení nočního klidu o to, aby po desáté hodině večerní nebylo povolené mít otevřené předzahrádky. Od případné nové koalice si slibuje, že by mohla být v této otázce k provozovatelům restaurací shovívavější.

Jen pár z nich tvořili vyhazovači, hájí se šéf spolku

Politolog Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** UK, který se zaměřuje na politický extremismus, však před podobnými akcemi varuje. "Takovýchle typ hromadného příchodu lidí, kteří všichni vypadají jako mladí sportovci, prostě vždycky evokuje určitý nátlak, o kterém si myslím, že do standardní politiky prostě nepatří," říká Charvát.

Připomíná spolek Slušní lidé, který se snažil podobným způsobem vyvíjet nátlak na brněnské politiky. Během loňského roku pak někteří jeho členové bránili v Divadle Husa na provázku uvedení hry Naše násilí, vaše násilí.

Předseda Bauer však takovou kritiku nechápe. Ve skupině podle něj byli provozovatelé podniků, kuchaři a číšníci. Jen pár z nich tvořili vyhazovači. "Člověk v saku v kuchyni není a nevaří. V kuchyni a gastronomii taková lidé jsou. Mně to přijde jako diskriminace. Člověk nemá vlasy, je silnější postavy, tak je tím pádem hned rváč a máme se ho bát? Přijde mi to směšné," diví se Bauer.

Podle politologa Charváta je v pořádku, když přijdou na jednání zastupitelstva lidé s různými názory. Upozorňuje však, že členové spolku spíše připomínali nátlakovou skupinu, kterou tam někdo přivedl, aby vytvořili atmosféru, ve které se budou politici bát o některých věcech rozhodovat. "Když vytvoříte velkou skupinu lidí, kteří budou mít podobně jednotný vzhled, jaký tihle lidé mají, tak prostě budou působit nepřátelsky. To není o předsudcích, to je o tom, jak na vás tito lidé působí," vysvětluje Charvát.

Na jednání zastupitelstva se objevili i lidé s transparenty "Řekněte NE náckům na Praze 1" a "Starosta Nacižinský". Bauer však tvrdí, že ti ke spolku Poho nepatří. "Ti nebyli od nás. Těch skupin tam bylo více. My jsme si tam přišli vyloženě sednout a poslechnout si, co se bude dít. Bylo to poklidné vyjádření podpory pro konec koalice," vysvětluje.

Přítomnost spolku Poho přesto kritizoval starosta městské části Pavel Čížinský (Praha 1 sobě). "Takové zastrašovací praktiky patří hluboko do mafiánské minulosti. Na zastupitelstvo musí mít beze strachu přístup i rodiny s dětmi a kdokoliv z běžných lidí. Proto doufám, že už nikdy nebudeme mít zastupitelstvo, v němž jakákoliv opoziční nebo koaliční strana bude mít 'podporu' holohlavých svalovců," napsal starosta na Facebooku.

Místostarosta obavám o zahrádky rozumí, svalovci ho překvapili

Muži se na jednání zastupitelstva hlasitěji projeví pouze jednou, a to při oznámení konce koalice. Od případné nové koalice, která se rýsuje, si slibují, že nebude podporovat zavírání předzahrádek po 22. hodině.

Současný místostarosta Petr Hejma (My, co tady žijeme / STAN) je podle nich jediný, kdo je s nimi ochotný na toto téma diskutovat. Hejma je jeden ze tří lidí, kteří koaliční smlouvu vypověděli.

I jeho však v první moment přítomnost několika svalovců překvapila. "Když jsem tam přišel, tak mě to poměrně vyděsilo, protože jsem si říkal, ke komu patří a jakou tam mají misi. Ale chovali se velmi distingovaně, takže mě to přestalo znepokojovat," říká Hejma.

Místostarosta má na zákaz předzahrádek podobný názor jako restauratéři, s předsedou spolku opakovaně jedná. Podle Hejmy není namístě plošně omezovat provoz všech předzahrádek, ale je třeba se vypořádat s těmi, jejichž hosté noční klid porušují.

Přesto mu nepřišlo vhodné, jaká skupina lidí přišla případnou novou koalici, jejíž součástí by Hejma byl, podpořit. "Objektivně taková skupina lidí vzbuzuje přirozený respekt a může vzbudit obavy. Takže v tomhle směru mi to vhodné nepřišlo," připouští Hejma.

Zavírat úplně všechny předzahrádky po 22. hodině však nechce ani radní Skála. Pouze to považuje za počáteční stav, který má usnadnit život místních v centru metropole. Když by skutečně začal zákaz platit, mohli by si jednotliví provozovatelé požádat o výjimku. Tam, kde by nedocházelo k rušení místních, by tak lidé na předzahrádkách mohli popíjet i v noci. Případný zákaz ale není v rukou radnice, která změnu pouze připomínkuje. Rozhodující slovo bude mít magistrát.

URL| <https://zpravy.aktualne.cz/regiony/praha/padesatka-svalovcu-prisla-podporit-rozpad-koalice/r~2726248221a911eaac760cc47ab5f122/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
aktualne.cz

Po brexitu

18.12.2019 byznys-energie.cz str. 00
Štěpán Vorlíček

Až Velká Británie vystoupí z Evropské unie, nikdo podmořské kabely nepřereže. Tak by se s nadsázkou dalo shrnout, co nás čeká, pokud k brexitu někdy dojde. Co se týče energetiky, odchod pocítí Britové daleko víc než zbytek Evropy.

Brexit může zamíchat tím, co je třeba obětovat. Velká Británie momentálně řeší dilema, které by se dalo charakterizovat jako ekonomika versus suverenita. Jestliže bude znovunabytí suverenity po vystoupení z Evropské unie rozsáhlejší, o to větší bude i hospodářský dopad tohoto kroku. A to platí i pro energetický sektor. Energetika jako taková by se nicméně měla vyvíjet paralelně s politickými změnami – Evropané na obou stranách Lamanšského průlivu mají totiž podobné zájmy.

Ke stejným závěrům dochází i odborníci. Zprávu o dopadech brexitu na energetický systém EU si nechal před dvěma lety vypracovat i Evropský parlament. Vyplývá z ní, že brexit by neměl zásadním způsobem ohrozit společný energetický trh, ani naplnění stávajících cílů v oblasti ochrany klimatu, dekarbonizace ekonomiky a globálních závazků. Naše vlastní dodávky elektřiny a plynu by odchod Británie neměl ovlivnit v zásadě nijak. Tratit by měli především obyvatelé ostrovní země. Už jen možné odříznutí od fondů Evropské investiční banky, která do energetického sektoru Velké Británie přispěla od roku 2008 částkou zhruba 16 miliard euro, Britové do zajista pocítí.

Ačkoliv odchod Velké Británie klimatické EU cíle neohrozí, podepíše se například na způsobu, jakým dosáhnout přechodu k uhlíkově neutrální ekonomice. Mluvíme tu hlavně o dostupnosti veřejných zdrojů na podporu změny. Závazky, které evropské státy společně přijaly, ovšem Spojené království určitě nepřehodnotí. „Evropská unie bude nadále lídrem globálních snah o klimaticky udržitelný rozvoj. Dá se ostatně očekávat, že přinejmenším na tomto mezinárodním fóru budou Evropská unie i Británie postupovat ve shodě,“ vysvětluje Jan Váška z Katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Na budoucnost energetiky v Evropě se dá pohlížet dvojí optikou – idealistickou a technickou. Politici, aktivisté a další mohou posunout vývoj na následující stupeň, nebo soupeřit mezi sebou, ať už bude Velká Británie do Evropské unie patřit, či nikoliv. „Druhý rozměr je podle mě technicko-strategický. Dnes už nikdo nepochybuje o užitečnosti využívání obnovitelných zdrojů energií. Energetika se digitalizuje, zvýšily se nároky lidí na životní prostředí. Technický vývoj a inovace natolik pokročily, že investice do obnovitelných zdrojů mají vlastní návratnost a stávají se výdělečnými,“ myslí si předseda energetické sekce při Hospodářské komoře hlavního města Prahy Gabriel Lukáč.

Dopady tedy, jak už bylo řečeno výše, pocítí Británie samotná, zejména v případě tzv. no deal brexitu, čili odchodu z Evropské unie bez dohody. „Země je velkým dovozcem elektřiny i plynu, a i když brexit nejspíše nepovede k uvalení celních tarifů, chaotický odchod by ovlivnil dodavatelské řetězce a mohl by vést ke zpoždění v zásobování. Vzniklá nejistota ohledně budoucího regulatorního a právního rámce by mohla i zkomplikovat obnovování dosavadních dodavatelských smluv,“ shrnuje Váška. Pro ilustraci, v roce 2017 činil import z EU okolo 7 % veškeré spotřebovávané elektřiny v UK, do roku 2025 (pochopitelně, pokud dojde k setrvání v EU) by se toto číslo mělo potenciálně zvednout až na 20 %.

V době oznámení odchodu z Unie se Velká Británie nacházela v tranzitním období odklonu od uhlí ve prospěch obnovitelných zdrojů (především mořských offshore větrných elektráren) a jádra, přičemž predikované investice do roku 2020 se pohybovaly kolem 80 miliard liber, a největší obavy odborníků tudíž pramenily především z možného odříznutí od zdrojů unijní podpory. K tomu naštěstí nedošlo a o tři roky později vyjednávání stále probíhá.

Z výzkumu vládní agentury Ofgem vyplývá, že pokud by k odchodu bez dohody skutečně mělo dojít, jen v důsledku nastalé parity libry a eura by se energetické náklady Spojeného království zvýšily ročně o 1,5 miliardy liber. Podle provozovatelů britské rozvodné sítě National Grid ESO (Electricity System Operator) by navíc odříznutí od evropské energetické sítě a opuštění některých investic zvedlo tyto náklady o další 2,2 miliardy. Ztráty z obchodu s emisními povolenkami mohou k výsledné sumě přihodit až další miliardu. Toto je však případ, který s největší pravděpodobností nenastane.

Pro členské země je důležité, aby po brexitu na londýnském trhu s energetickými komoditami nedošlo ke snížení standardů transparentnosti obchodování. Má totiž celoevropský význam.

Jelikož je vystoupení Velké Británie z Unie v tuto chvíli stále bez jasného rámce a podmínek, pohybují se všechny dopady na energetiku v oblasti spekulací. Změna ale přijde. Vzhledem k tomu, že labouristé ve volbách prohráli, jsou podle Jana Vášky dvě možnosti. Británie může vystoupit na základě vyjednané dohody a přestane být součástí jednotného trhu, takže povede nezávislou obchodní politiku. „Druhou možností je takzvaně pád z útesu zvaný no deal, který nastane záměrně či nastaveně buď nyní v lednu, anebo po skončení přechodného období na konci roku 2020,“ upřesňuje.

TIP

Pokud vám záleží na životním prostředí, můžete u nás nakupovat i elektřinu 100% vyrobenou z obnovitelných zdrojů.

Když Británie odejde z Evropské unie, neznamená to, že zmizí z mapy. „Představa, že Britům řekne zbytek Evropy, že už nebudeme spolupracovat v oblasti energetiky, je zcela nereálná. Pokud to bude pro obě strany dávat ekonomický a technický smysl – a jsem přesvědčen, že dáva – tak se prostě jednotlivé energetické podniky dohodnou,“ zamýšlí se Lukáč.

Po brexitu půjde tedy zřejmě o cenu a o způsob, ale ekonomika se bude roztáčet dál. Přes podmořské kabely se nyní dováží až 8 % energií z Evropy a další kabely se pokládají do Skandinávie. Staví se také jaderná elektrárna Hinkley Point, kterou z části zajišťují pracovníci z Evropské unie. „Po celém světě jednotlivé dodavatelské firmy soupeří o možnost dodávat tyto specifické technologie. Představa, že Francouzi řeknou Britům po odchodu, že už se stavbou končí, je spíše sci-fi,“ uzavírá Gabriel Lukáč.

URL| <https://www.byznys-energie.cz/clanek/po-brexitu>

Padesátka svalovců přišla podpořit rozpad koalice. Cítil jsem se stísněně, říká radní

18.12.2019 staloseted.cz str. 00

Zhruba padesátka mužů, kteří se hlásí k tzv. Asociaci zaměstnanců a provozovatelů v pohostinství Poho, si sedla v sále paláce Žofín na místa určená pro veřejnost a poslouchala jednání zastupitelstva. Vydřela celou dobu a pak v poklidu odešla. Přestože nedělali žádný rozruch, kvůli své vizáži poutali pozornost.

„Rozhodně jsem neměl příjemný pocit, když mě obklopovalo padesát svalovců. V tu chvíli jsem se cítil opravdu stísněně. Ale zpětně mi takovéhle ukázky síly připadají spíše úsměvné, než že bych z toho měl jiný pocit, než že to je úplná lidská hloupost,“ říká radní David Skála (Praha 1 sobě). Uznává však, že se skupina chovala slušně a nijak průběh jednání zastupitelstva nerušila.

Předseda spolku Petr Bauer tvrdí, že cílem jejich účasti na zasedání nebylo nahnat někomu strach. Pouze prý přišli podpořit rozpad vládnoucí koalice. Tu dosud tvoří uskupení My, co tady žijeme (STAN, KDU-ČSL a nestraníci), Praha 1 sobě, Piráti a Zelení pro jedničku. Uskupení My, co tady žijeme ale v pondělí oznámilo, že koaliční smlouvu vypovídá. Úterní jednání bylo první, které se od té doby konalo.

Spolek Poho, který sdružuje provozovatele v pohostinství, je velkým kritikem současného vedení radnice. Vadí mu především to, že městská část usiluje kvůli častému rušení nočního klidu o to, aby po desáté hodině večerní nebylo povolené mít otevřené předzahrádky. Od případné nové koalice si slibuje, že by mohla být v této otázce k provozovatelům restaurací shovívavější.

Jen pár z nich tvořili vyhazovači, hájí se šéf spolku

Politolog Jan Charvát z **Fakulty sociálních věd** UK, který se zaměřuje na politický extremismus, však před podobnými akcemi varuje. „Takovýhle typ hromadného příchodu lidí, kteří všichni vypadají jako mladí sportovci, prostě vždycky evokuje určitý nátlak, o kterém si myslím, že do standardní politiky prostě nepatří,“ říká Charvát.

Připomíná spolek Slušní lidé, který se snažil podobným způsobem vyvíjet nátlak na brněnské politiky. Během loňského roku pak někteří jeho členové bránili v Divadle Husa na provázku uvedení hry Naše násilí, vaše násilí.

Předseda Bauer však takovou kritiku nechápe. Ve skupině podle něj byli provozovatelé podniků, kuchaři a číšníci. Jen pár z nich tvořili vyhazovači. „Člověk v saku v kuchyni není a nevaří. V kuchyni a gastronomii takoví lidé jsou. Mně to přijde jako diskriminace. Člověk nemá vlasy, je silnější postavy, tak je tím pádem hned rváč a máme se ho bát? Přijde mi to směšné,“ diví se Bauer.

Podle politologa Charváta je v pořádku, když přijdou na jednání zastupitelstva lidé s různými názory. Upozorňuje však, že členové spolku spíše připomínali nátlakovou skupinu, kterou tam někdo přivedl, aby vytvořili atmosféru, ve které se budou politici bát o některých věcech rozhodovat. „Když vytvoříte velkou skupinu lidí, kteří budou mít podobně jednotný vzhled, jaký tihle lidé mají, tak prostě budou působit nepřátelsky. To není o předsudcích, to je o tom, jak na vás tito lidé působí,“ vysvětluje Charvát.

Na jednání zastupitelstva se objevili i lidé s transparenty „Řekněte NE náckům na Praze 1“ a „Starosta Nacižinský“. Bauer však tvrdí, že ti ke spolku Poho nepatří. „Ti nebyli od nás. Těch skupin tam bylo více. My jsme si tam přišli vyloženě sednout a poslechnout si, co se bude dít. Bylo to poklidné vyjádření podpory pro konec koalice,“ vysvětluje.

Přítomnost spolku Poho přesto kritizoval starosta městské části Pavel Čížinský (Praha 1 sobě). „Takové zastrašovací praktiky patří hluboko do mafiánské minulosti. Na zastupitelstvo musí mít beze strachu přístup i rodiny s dětmi a kdokoliv z běžných lidí. Proto doufám, že už nikdy nebudeme mít zastupitelstvo, v němž jakákoliv opoziční nebo koaliční strana bude mít podporu holohlavých svalovců,“ napsal starosta na Facebooku.

Místostarosta obavám o zahrádky rozumí, svalovci ho překvapili

Muži se na jednání zastupitelstva hlasitěji projeví pouze jednou, a to při oznámení konce koalice. Od případné nové koalice, která se rýsuje, si slibují, že nebude podporovat zavírání předzahrádek po 22. hodině.

Současný místostarosta Petr Hejma (My, co tady žijeme / STAN) je podle nich jediný, kdo je s nimi ochotný na toto téma diskutovat. Hejma je jeden ze tří lidí, kteří koaliční smlouvu vypověděli.

I jeho však v první moment přítomnost několika svalovců překvapila. „Když jsem tam přišel, tak mě to poměrně vyděsilo, protože jsem si říkal, ke komu patří a jakou tam mají misi. Ale chovali se velmi distingovaně, takže mě to přestalo znepokojovat,“ říká Hejma.

Místostarosta má na zákaz předzahrádek podobný názor jako restauratěři, s předsedou spolku opakovaně jedná. Podle Hejmy není namístě plošně omezovat provoz všech předzahrádek, ale je třeba se vypořádat s těmi, jejichž hosté noční klid porušují.

Přesto mu nepřišlo vhodné, jaká skupina lidí přišla případnou novou koalici, jejíž součástí by Hejma byl, podpořit. „Objektivně taková skupina lidí vzbuzuje přirozený respekt a může vzbudit obavy. Takže v tomhle směru mi to vhodné nepřišlo,“ připouští Hejma.

Zavírat úplně všechny předzahrádky po 22. hodině však nechce ani radní Skála. Pouze to považuje za počáteční stav, který má usnadnit život místních v centru metropole. Když by skutečně začal zákaz platit, mohli by si jednotliví provozovatelé požádat o výjimku. Tam, kde by nedocházelo k rušení místních, by tak lidé na předzahrádkách mohli popíjet i v noci. Případný zákaz ale není v rukou radnice, která změnu pouze připomínkuje. Rozhodující slovo bude mít magistrát.

URL| <https://www.stalosed.cz/aktualne-cz/padesatka-svalovcu-prisla-podporit-rozpad-koalice-citil-jsem-se-stisneme-rika-radni/>

Po stopách „Putinova šéfkuchaře“ v Česku: skořápkové firmy i tryskáč, který dopravoval žoldáky do Afriky

18.12.2019 denikn.cz str. 00 Česko
investigace.cz

Jevgenij Prigožin je ruský miliardář podnikající v cateringu. Tedy oficiálně. Neoficiálně je šedou eminencí Vladimira Putina, který mu má svěřovat vlivové operace v zahraničí – mimo jiné na Ukrajině, v Sýrii či Africe. I proto se „Putinův šéfkuchař“ opakovaně ocitl na seznamu amerických sankcí. Spolu s kolegy z ruského nezávislého deníku Novaja Gazeta, kteří zanalyzovali letecká data, Investigace.cz rozkryla, jak Prigožin s pomocí skořápkových firem, tryskáčů a soukromé armády žoldáků pomáhal rozvracet státy. Jeden z jeho tryskáčů, jenž přistál ve Středoafričské republice nedlouho před tamní vraždou ruských novinářů pátrajících po Prigožinových aktivitách v Africe, byl zaregistrován na firmu, jež má v Česku pobočku. Ta je zároveň první společností v EU, s níž je Prigožin prokazatelně spjat. Našli jsme další dvě české firmy, od nichž vedou nitky k „Putinovu šéfkuchaři“.

Jevgenij Prigožin je jedním z nejostřeji sledovaných lidí z takzvané Putinovy kliky. Vláda Spojených států ho letos v září opět zařadila na sankční seznam lidí, s nimiž je zakázáno obchodovat. Důvodů, proč byl Prigožin sankcionován již potřetí, uvádí vláda USA hned několik: od financování „farmy trollů“ v Petrohradě přes podporu ruských zájmů v Sýrii a na Ukrajině až po vměšování se do amerických voleb.

Oficiálně je Prigožin jen úspěšný podnikatel. Vzhledem k tomu, že jádrem jeho podnikání v Rusku je catering, dostal od médií mnohaznačnou přezdívku „Putinův šéfkuchař“. Prigožin tvrdí, že mu je jedno, že se jeho jméno a podnikání objevilo na americkém sankčním seznamu, protože v USA ani v Evropě nepodniká a dovolenou tráví v Rusku.

Jak jsme ale zjistili, právě Česko může být pro některé jeho aktivity klíčovou zemí. Sídli tu totiž pobočka seychelské firmy LinBurg Industries Ltd. z Prigožinova impéria, která vlastní jeden z jeho soukromých tryskáčů. Tento tryskáč podnikal podezřelé cesty na Blízký východ a do afrických států – s ruskými žoldáky na palubě. A loni v létě přistál v hlavním městě Středoafričské republiky – deset dní před tamní vraždou tří ruských novinářů.

Přečtěte si také Putin dobývá Afriku po svém: tanky, sliby i atomem. Válčuje ho ale Čína

Česká pobočka LinBurg Industries Ltd. je zároveň první firmou v Evropské unii, která je s Prigožinem prokazatelně propojena. Společně s ruskými novináři z nezávislého deníku Novaja Gazeta jsme našli další dvě české firmy, Concorde Ventures a Wings Trade & Consulting, které jsou přes obchodní styky a nastrčené ředitele s ruskými firmami „Putinova šéfkuchaře“ propojeny.

A právě zmíněná soukromá letadla a schránkové firmy mohou být klíčem k pochopení toho, co a jak Prigožin z pozice Putinova muže v zahraničí řídí.

Středoafriická republika: diamanty a smrt

Prigožinův vliv je jasně vidět ve Středoafriické republice. Ta oplývá nerostným bohatstvím a její armáda potřebuje zbraně kvůli častým konfliktům. Podle zpráv z médií jsou firmy propojené s Prigožinem aktivní v obou sférách: v těžbařském i ve vojenském průmyslu.

Dokument, jež obdržela CNN, ukazuje, že firma Lobaye Invest loni získala ve Středoafriické republice práva na průzkumnou těžbu diamantů a zlata. Podle CNN je Lobaye Invest vlastnický propletena s konglomerátem Prigožinových cateringových společností vystupujícím pod názvem Konkord. Doly, v nichž bude Lobaye Invest těžit, mají navíc hlídat žoldáci z ruské skupiny Váagner. Tato soukromá nájemní armáda je zahraničními médii i experty na Rusko spojována s Jevgenijem Prigožinem, jenž ji má vlastnit a řídit.

Váagnerovci ve Středoafriické republice. Zdroj: Služba bezpečnosti Ukrajiny (SBU), ssu.gov.ua
O působení váagnerovců a Prigožinových společností ve Středoafriické republice se začala zajímat i ruská média. Tři novináři – Orchan Džemal, Alexandr Rastorgujev a Kirill Radčenko – koncem loňského července přicestovali do Středoafriické republiky, aby o těchto žoldácích natočili dokumentární film. Tři dny po příletu, 30. července 2018, byli zavražděni neznámými útočníky.

Soukromé vyšetřování centra Dossier, londýnské organizace sponzorované Michaiilem Chodorkovským, který finančně podpořil i produkci chystaného dokumentárního filmu, došlo k těmto závěrům: novináři byli během svého pobytu sledováni, vražda byla pečlivě připravena a provedena profesionály. Do vraždy měl být podle vyšetřování centra Dossier zapleten i úředník bezpečnostních složek Středoafriické republiky, jenž měl útok koordinovat se zaměstnanci jedné z Prigožinových firem.

Naopak středoafriická policie, ruské ministerstvo zahraničí a Vyšetřovací výbor Ruské federace trvají na tom, že novináři byli zabití při loupežném přepadení „skupinou lidí v turbanech mluvících arabsky“. Tiskové oddělení Prigožinových společností v souvislosti s vraždou novinářů oznámilo, že zmíněný podnikatel „neměl ve Středoafriické republice žádné zájmy ani vojenské nebo civilní projekty, jako je těžba zlata“.

Autor: Edin Pašovič/OCCRP

Údaje o trasách soukromých letounů, které získali reportéři Nové Gazety, však vypovídají o tom, že tryskáč Hawker 125–800B zaregistrovaný na Kajmanských ostrovech pod značkou VP-CSP přistál v Bangui, hlavním městě Středoafriické republiky, deset dní před vražedným útokem na tři ruské novináře. Tento tryskáč se rovněž dostal na americký sankční seznam kvůli tomu, že patří jedné z Prigožinových firem – LinBurg Industries Ltd. se sídlem na Seychelách.

Toto soukromé letadlo vlastní seychelská firma LinBurg Industries Ltd., kterou řídí Andrej Juščin. Ten podle svého životopisu pracuje posledních šest let jako šéf ochrany v Prigožinově ruském cateringovém holdingu Konkord.

České skořápky

Samotný LinBurg Industries Ltd. by byl jen další nevýraznou skořápkovou firmou spojenou s „Putinovým šéfkuchařem“ – kdyby v dubnu 2017 neotevřel pobočku v České republice, a nestal se tak první firmou propojenou s Prigožinem, která sídlí v Evropské unii. V návrhu na zápis filiálky LinBurg Industries Ltd., určeném

pro český obchodní rejstřík, je explicitně zmíněno, že její mateřská společnost se sídlem na Seychelách se „rozhodla rozšířit svou podnikatelskou činnost na trhy EU, především v její středoevropské části“.

Pobočka LinBurg Industries Ltd. byla v Česku zaregistrována s pomocí společnosti All4business.cz, která různým firmám nabízí virtuální sídlo, podporu s oficiální registrací nebo účetní služby.

Přečtěte si také V přestrojení za trolla pronikla Ludmila do továrny na lež

Ve výpisu z obchodního rejstříku stojí, že podnikatelskou činností LinBurg Industries Ltd. je pronájem nemovitostí. Podle českého katastru nemovitostí však LinBurg Industries Ltd. žádné nemovitosti nevlastní. Ve sbírce listin chybí i jakékoliv účetní doklady, včetně účetních závěrek, jejichž zveřejňování je ze zákona povinné.

„Pronájem nemovitostí zapisujeme automaticky do každé smlouvy,“ odpověděl majitel firmy All4business.cz Alexandr Adamov na dotaz investigace.cz, proč jsou podnikatelské zájmy firmy v obchodním rejstříku prezentovány takto.

Kromě pobočky LinBurg Industries Ltd. zaregistroval All4business.cz ještě dvě zajímavé firmy: Concorde Ventures, částečně sdílející název s Prigožinovou ruskou cateringovou společností Konkord, a společnost Wings Trade & Consulting. Všechny tři podnikatelské subjekty vlastnil či řídil lotyšský občan Ivo Zutis a měly donedávna sídlo ve stejné budově na pražských Vinohradech jako firma All4business.cz.

Virtuální sídlo Prigožinových firem na pražských Vinohradech. All4business.cz sídlí v prvním patře bílé budovy.
Autor: Jakub Šimák

Adamov investigaci.cz potvrdil, že se sice s Ivo Zutisem v Praze opakovaně osobně setkal, v souvislosti s klientem si však nemůže vzpomenout na nic konkrétního. „Dělám to 25 let, nepamatuju si všechny klienty,“ odpověděl.

Když se kolegové z mezinárodní sítě investigativních novinářů OCCRP (Organized Crime and Corruption Reporting Project), jehož je investigace.cz jediným tuzemským členem, snažili s Ivo Zutisem v Lotyšsku navázat spojení, potvrdil jim po telefonu, že ve třech českých společnostech figuruje jako vlastník či jednatel. Otázka, zda a jak je propojen s Jevgenijem Prigožinem, ho nepřekvapila, nicméně odmítl jejich obchodní styky dále komentovat s tím, že upřednostňuje osobní schůzku. Následně s reportéry přestal komunikovat.

Dva měsíce poté, co byla jedna z těchto českých společností – Concorde Ventures – založena, prodal Ivo Zutis její 99% podíl kyperské společnosti Renitavo Investment, jejíž konečný vlastník je neznámý.

Přečtěte si také Americké sankce dopadly i na firmu s pražskou adresou. Pomáhala „Putinovu kuchaři“

Letos v dubnu pak Ivo Zutis opustil pozici jednatele v české pobočce LinBurg Industries Ltd. Dnes tuto funkci zastává ruský občan Vitalij Murencov, který jako své bydliště uvádí Petrohrad. Kromě toho, že je prostřednictvím spletnice firem propojen s lidmi z Prigožinových ruských společností, se o něm skoro nic neví. S největší pravděpodobností bude dalším z nastrčených feditelů.

Podle Adamovova tvrzení přestala jeho firma All4business.cz se společnostmi LinBurg Industries Ltd. a Concorde spolupracovat. Obě nahlásil Městskému soudu v Praze, který spravuje obchodní rejstřík. Například LinBurg Industries Ltd. podle něj přestal již na jaře platit za službu poskytování virtuální adresy. Adamov byl podle svých slov překvapen, když se z médií dozvěděl, že se tato firma objevila na americkém sankčním seznamu.

Seznam firem se sídlem v business centru provozovaném firmou All4business.cz ke dni 14. 10. 2019. LinBurg Industries a Concorde Ventures tou dobou na seznamu již nefigurují. Autor: Jakub Šimák

„Víte co, já tady pracuju 25 let. Naši bývalí klienti mají možná známé, které posílají k nám, máme i nějakou inzerci na internetu. Mě to ale samozřejmě moc nezajímá, protože [jsme dali] jenom souhlas k sídlu společnosti,“ odpovídá Adamov česky s ruským přízvukem na dotaz, jakým způsobem jej kontaktovali představitelé společností spojených s Prigožinem. „Naštěstí již s těmito společnostmi nemáme nic společného,“

doplnil Adamov. Investigaci.cz také sdělil, že o Jevgeniji Prigožinovi v životě neslyšel – tedy až do doby vyhlášení sankcí proti LinBurg Industries Ltd. koncem září.

Městský soud v Praze zrušil s likvidací firmu Concorde Ventures letos v červnu. Česká pobočka LinBurg Industries Ltd. ale nadále existuje – navzdory sankcím vedeným proti její mateřské společnosti na Seychelách. Podle Adamova to může být tím, že jde o složitou mezinárodní korporátní strukturu a zahraniční filiálku mateřské firmy není pro české úřady jednoduché zrušit.

Přečtěte si také Expert na Rusko a jeho mafii: Přestaňme se bát Putina, není geniální stratég a my jsme silnější

„Mám zkušenost, že soud v případě odštěpného závodu nemůže dělat likvidaci [...], o výmaz z obchodního rejstříku České republiky musí zažádat mateřská společnost. Zním několik mateřských firem, které byly vymazány z rejstříku ve Velké Británii, ale jejich [odštěpný] závod je [v Česku] nadále platný a zapsaný v obchodním rejstříku,“ vysvětluje Adamov.

To potvrdila i Markéta Puci, tisková mluvčí Městského soudu v Praze. „Náš rejstříkový soud řízení nezačal, protože odštěpný závod nemá právní subjektivitu. Odštěpný závod může zrušit svým vlastním rozhodnutím mateřská společnost. Ta potom našemu soudu zašle návrh na výmaz odštěpného závodu a my výmaz provedeme,“ dodala Puci.

Legislativní naděje

V tomto směru představuje naději nová evropská legislativa zaměřená na boj proti praní špinavých peněz. „(Ta by měla) vyjasnit i konkrétní vazby Jevgenije Prigožina na jeho podnikání v Česku a na území Evropské unie,“ říká Petr Janský, odborník na nelegální finanční toky a daňové ráje z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Směrnice, od níž se očekává zvýšení transparentnosti finálního vlastnictví firem a trustů, by měla být zahrnuta do národních legislativ jednotlivých členských států EU nejpozději do ledna 2020.

„V Česku mají podnikatelé výsadu založit společnost s ručením omezeným, proto by veřejnost měla mít možnost zjistit, kdo je konečným vlastníkem firem a jakou činnost vykonávají. Jak vidíme na příkladu tří (s Prigožinem propojených) společností, v současnosti se tak očividně neděje,“ říká Janský. „Tohle je do očí bijící příklad toho, jaké dalekosáhlé následky může mít nedostatečná firemní transparentnost pro národní bezpečnost Česka, Evropy a našich spojenců,“ dodává ekonom.

Zda budou mít americké sankce zaměřené na Prigožina dopad na jeho podnikatelské zájmy v Česku, tak zůstává zatím nejasné.

Na opakované dotazy reportérů ohledně podezřelých cest do Sýrie a Afriky odmítlo tiskové oddělení Prigožinových firem i ruské ministerstvo obrany odpovědět.

Autoři: Irina Dolinina, Alesja Marohovskaja, Denis Korotkov (Novaja Gazeta), Jakub Šimák (investigace.cz), s přispěním Jasona Shea a Vlady Lavrova (OCCRP).

URL| <https://denikn.cz/254950/po-stopach-putinova-sefkuchare-v-cesku-skorapkove-firmy-i-tryskac-ktery-dopravoval-zoldaky-do-afriky/>

Zkraťte si čekání na Ježíška
18.12.2019 klubknihomolu.cz str. 00

Štědrý den se pomalu blíží. Venku blikají vánoční světýlka, domácnosti voní cukrovím a vy hledáte způsob, jak se zabavit? Čas uteče mnohem rychleji díky zábavným a dobrodružným knihám, které ocení jak začínající čtenáři, tak i ti dospívající.

Stačí jedna kouzelná karamelka a rázem se ocitnete v tajemné čarovné říši, kde se dějí různé zázraky. Příběhy vymyslela redaktorka jako pomocníka pro uspávání svých dětí. Díky velké oblibě se nakonec objevily i na pultech knihkupectví.

Paní cukrářka Sladká dělá výborné karamelky. Kromě toho, že báječně chutnají, mají navíc kouzelnou moc. Dítě, které je ochutná, přenesse jejich sladou chuť do čarovné říše, ve které se děje spousta tajemných věcí – lesem se tu potulují neuklizené hračky, u rybníka pláče Bebíčková vrba a potkat můžete i obra Koblihouna.

Rozhlasová redaktorka Kateřina Kubalová psala karamelkové pohádkové příběhy původně pro sladké usínání svých čtyř dětí. Nyní se dočkaly knižní podoby, a tak si na nich můžete smlsnout i vy.

Ukázka z knihy

Představte si ten nejkrásnější pokojíček, jaký dokážete. Už ho vidíte? Tak přesně takový byl ten, ve kterém začíná náš příběh. Stála v něm krásná postýlka s nadýchanými peřinkami a plyšový medvídek Míša trpělivě čekal na polštář, až si k němu lehne Toník, pětiletý kluk jako buk.

„Ne a ne a ne, nejdu,“ křičel právě tehle Toník ze všech sil.

Nechtělo se mu do postýlky, tak jako každý večer. Pořád by si jenom hrál. Svět je plný lákadel, tak proč bych se zdržoval spaním, myslel si.

„Toníku, pojď už spinkat,“ lákala ho maminka. „Zítra přijede babička, tak ať máš sílu si s ní hrát.“

Kouzelné karamelky na dobrou noc

Autorka: Kateřina Kubalová

Ilustrovala: Zdeňka Študlarová

Počet stran: 80

Vazba: vázaná

Formát: 170×250 mm

ISBN: 978-80-271-2570-8

Doporučená cena: 199 Kč

Knihu Kouzelné karamelky na dobrou noc vydalo nakladatelství Grada. Prolistujte si další ukázkou.

O autorce

Kateřina Kubalová chtěla být už jako malá novinářkou a ten sen se jí splnil. Vystudovala žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze a od roku 2005 pracuje v Českém rozhlase. Právě do rádia ji srdce vždy nejvíce táhlo. Už více než deset let si tu hýčká pořad Až na dřeň, kam si zve zajímavé hosty. Ve volných chvílích ráda natáčí reportáže pro Českou televizi. V rádiu se potkala i se svým manželem. Mají spolu čtyři děti, o zábavu je tak u nich doma postaráno. Kouzelné karamelky na dobrou noc vznikly spontánně, když přemýšlela nad zajímavými příběhy, u kterých by její děti (pokud možno rychle) usnuly.

Zdroj informací: nakladatelství Grada

Oblíbení filmoví hrdinové se vrací prostřednictvím knižního zpracování. Na domácí mazlíčky čeká celá řada humorných příhod, rozhodně se během nepřítomnosti svých páníčků doma nenudí.

Víte, co asi tak dělají vaši domácí mazlíčci, když nejste doma?

Tajný život mazlíčků je známý už z filmů. Max, Baron, Mel, Gidget, Snížek, Koule, Ozón a ostatní vám přinášejí sérii gagů, v nichž vám prozradí svoje tajemství...

Co byste dělali, kdyby váš lidský páníček nebyl celý den doma a vracel se až večer? Nejdřív byste samozřejmě možná poslušně čekali. Pak byste chtěli prozkoumat obsah lednice. Možná byste pozvali několik kamarádů psů, koček, křečků nebo králíků na večírek a využili byste toho, že máte volný byt. A nakonec byste začali zkoumat okolí! Plácněte si zase s Maxem, Baronem, Melem, Gidgetem, Snížkem, Koulí, Ozónem a dalšími! Všechny už znáte z filmu Tajný život mazlíčků z produkce Universal Pictures a Illumination Entertainment! Pojďte se zasmát a pobavit se! Celá série gagů! To bude jízda! Nasedat!

Komiks pro nejmenší čtenáře.

Ukázka z knihy

Tajný život mazlíčků

Autor: Stéphane Lapuss?

Ilustroval: Goum

Přeložila: Jitka Řihánková

Počet stran: 48

Vazba: vázaná

Formát: 215×305 mm

ISBN: 978-80-7565-577-6

Doporučená cena: 198 Kč

Knihu Tajný život mazlíčků vydalo nakladatelství Jota. Můžete si prohlédnout ukázkou.

O tvůrcích

Stéphane Lapusse? je belgický autor komiksů. Po studiích infografiky se začal věnovat psaní scénářů ke komiksům. Vydal přes třicet knih, z nichž některé vyšly i v češtině, např. knižní podoba navazující na film Mimoni. Je také autorem kreslených biografii Beatles a Michaela Jacksona.

Goum je belgický kreslíř komiksů.

Zdroj informací: nakladatelství Jota

Baví vás filmy, ale ještě více vás zajímá, jak vznikají? Prostřednictvím nové příručky proniknete do zákulisí kinematografie a kromě teorie si budete moci vyzkoušet, jak doma takový film natočit.

Každý ví, co je to film. Ale jen málokdo si dokáže dopodrobna představit, kolik lidí a jak dlouhou dobu běžný celovečerní film pomáhá natočit a představit divákům. Víte třeba, co jsou to bruncíci, proč se píše tolik verzí scénáře a co přesně dělá paní, které se říká skriptka? Které triky v dnešní době vznikají před kamerou a které v počítači? Proč filmy potřebují své architekty? Komu se říká tajemným slovem cameo? Co má společného lokační skaut s členem skautského oddílu? Anebo, k čemu všemu je filmařům a jejich filmům užitečný filmový festival? Publikace, která volně navazuje na úspěšnou knihu Jak vznikl film (Argo, 2017), bude vedle hlavního textu obsahovat opět také experimentální část plnou návodů připravených propagátorkou animovaných filmů Karolínou Čížkovou, která dětem i dospělým ukáže, jak si v domácích podmínkách natočit a rozšířit opravdový film. Kniha bude doplněna bohatými ilustracemi, jejichž autorem je opět Nikkarin.

Kniha je určena pro zvědavé čtenáře od 8 let, ale i pro mnohem starší nebo pro celou rodinu.

Jak se dělá film

Cesta za filmovým řemeslem pro malé i velké

Autoři: Ondřej Beránek, Tereza Dvořáková

Ilustroval: Nikkarin

Počet stran: 80

Vazba: vázaná

Formát: 215×160 mm

ISBN: 978-80-257-2999-1

Doporučená cena: 298 Kč

Knihu Jak se dělá film vydalo nakladatelství Argo. V první knize se dozvíte, Jak vznikl film.

O tvůrcích

Tereza Dvořáková absolvovala i produkci na FAMU, přesto dala přednost filmové historii. Vyučuje na katedře filmových studií FF UK, na FAMU nebo na Vysoké škole kreativní komunikace. Několik let se věnuje také filmové výchově. Mimo jiné v evropském projektu CinEd nebo jako předsedkyně Asociace pro filmovou a audiovizuální výchovu. Pracuje také jako redaktorka v časopise ArteActa.

Zdroj informací: nakladatelství Argo

Ondřej Beránek již za studií na FAMU spoluzaložil filmovou produkci Punk Film. Je producentem českých filmů (např. Čertí brko), koproducentem několika zahraničních snímků, spoluscenáristou filmu Filmový dobrodruh Karel Zeman, spoluzakladatelem Ceny Paměti národa a vydavatelem DVD Edice Járy Cimrmana nebo filmů Karla Zemana na DVD. Založil a spoluvytvořil expozici Muzea Karla Zemana.

Zdroj informací: nakladatelství Argo

Nikkarin, vlastním jménem Michal Menšík, je český komiksový kreslíř a ilustrátor na volné noze je mimo jiné autorem komiksově série 130, pravidelným příspěvatelem do časopisů Raketa a Čtyřlístek. Ilustroval více knih, mimo jiné Jak vznikl film. V současné době tvoří komediální fantasy Spellsword Sága, rád spí, hraje videohry a učí se být otcem.

Zdroj informací: nakladatelství Argo

Trollka Týnka a goblin Bzuk jsou zpět! Tentokrát na ně čeká pátrání po identitě hackera s přezdívkou Kodex. Při vyšetřování se budou muset vypořádat s roboty a žravými knihami. Podaří se jim uspět?

Nikdo nevyřeší divnej případ líp než trollí kutilka Týna a gobliní detektiv Bzuk!

Blížící se Mistrovství bojových robotů děsí tajemný hacker zvaný Kodex. Jestli mu starosta Kruřas neustoupí, hrozí všem příšerkám Lavinové hory strašný osud. Nejlepší čmuchalové základky Štěrkokydy, Týna a Bzuk, se musí utkat s nebezpečnými bojovými roboty i žravými knihami, aby vyřešili tenhle ujetej případ a zachránili město před hodně vzteklym démonem.

Ale kdo zachrání Týnu a Bzuka před útokem přerostlé hromady domácích úkolů?

Týna a Bzuk: Případ ujetejch robotů

Autor: Liam O'Donnell

Ilustroval: Mike Deas

Přeložila: Eva Kadlecová

Počet stran: 176

Vazba: vázaná

Formát: 145×198 mm

ISBN: 978-80-271-2260-8

Doporučená cena: 279 Kč

Knihu Týna a Bzuk: Případ ujetejch robotů vydalo nakladatelství Grada. Připomeňte si jejich dobrodružství v předchozí knize.

O autorovi

Liam O'Donnell je cenami ověřený kanadský spisovatel a učitel původem z Irska. Vytvořil přes 40 grafických novel a knih pro neochotné čtenáře. Do Kanady se přestěhoval v pěti letech. Studoval média na Ryerson University a pracoval na filmech. Filmový průmysl opustil roku 1999, když mu vyšla první kniha System Shock. Od té doby stále píše. Také učí na základní škole, v současnosti první třídu v Torontu. Více informací najdete na jeho webových stránkách.

„Foglarovka“ představuje sázku na jistotu! Opět se můžete těšit na dobrodružný příběh plný přátelství, tajemství, ale i nebezpečí. Co všechno čeká na hrdiny v Zemi nikoho?

Na počátku tohoto dobrodružství stojí odpozorovaný večerní rozhovor morseovkou z jednoho okna do druhého. Zprvu útržkovitá zpráva se začne vyjasňovat a Vládovi s Vinckem se podaří vystopovat, kam ti dva neznámí kluci chodí. Země nikoho, jak rozervaný kraj za městem pojmenují, skrývá mnoho tajemství. Chlapci se pustí do pátrání, ale na každém kroku narážejí na překážky...

Ukázka z knihy

Zdálo se, že neděle, kdy chlapci objevili v Zemi nikoho Stříbrné peřeje, to báječné údolí jako stvořené ke stavbě přehrady a k táboření, byla asi poslední pěkný den tohoto podzimu.

Nadešly pošmourné chladné dny plné mlh a vytrvalého drobného deště. Šeřit se začínalo už brzo po čtvrté hodině odpolední a ráno šla pára od úst. Ulice byly prosycené pachem zvadlého zmáčeného listí, které se válelo v závějích pod stromy na chodnicích i v blízkém sadu. (str. 141)

Přečtěte si pokračování ukázky.

Dobrodružství v Zemi nikoho

Autor: Jaroslav Foglar

Ilustroval: Jindřich Janíček

Počet stran: 272

Vazba: brožovaná

Formát: 176×228 mm

ISBN: 978-80-00-05681-4

Doporučená cena: 389 Kč

Knihu Dobrodružství v Zemi nikoho vydalo nakladatelství Albatros.

O autorovi

Jaroslav Foglar byl spisovatel, šéfredaktor časopisů Mladý hlasatel, Junák a Vpřed, významný metodik, dlouholetý skautský vůdce 2. oddílu Praha. Své zkušenosti, nápady a programové tipy nabízel ostatním prostřednictvím časopisů a později knih na pomezí příběhu a metodické příručky, jako byly Kronika Ztracené stopy či Náš oddíl. První povídka Vítězství mu vyšla ve Skautu Junáku již v prosinci 1923. O deset let později ve stejnojmenném časopise publikoval na pokračování román Boj o první místo. A pak v rychlém sledu následovali Hoši od Bobří řeky, Přístav volá a dvě desítky dalších. Ty se spolu s mnoha povídkami a komiksy v čele s Rychlými šípy staly nejpodstatnější četbou pro několik generací mladých lidí. Jeho odkaz včetně autorských práv spravuje Skautská nadace Jaroslava Foglara.

Zdroj informací: Albatros Media

A u příběhů pro dospívající čtenáře ještě zůstaneme. Čtyři přátelé narazí na Katalog zboží, ze kterého si objednájí jednu věc. To odstartuje sérii příhod, při které půjde dokonce o život. Sledujte putování party od Mississippi plné humoru i napětí!

Louisiana, rok 1904. Ve spleti vodních kanálů, houští z lián a močálů, které tvoří bayou, tajemnou krajinu delty řeky Mississippi, žijí čtyři kamarádi: Te Trois, Eddie, Julie a Tit. Když se jednou vydají ve vlastnoručně vyrobené kánoi lovit ryby, netuší, že to, co naleznou, navždy změní jejich osud.

Do života jim vstoupí úžasný Katalog zboží, ze kterého se dá objednat jakákoli věc tehdejšího světa. Naši čtyři kamarádi také jeden předmět koupí, ale balíček, který poštou dostanou, odstartuje divoký sled zcela nečekaných událostí. Od pokusu o vraždu, přes bláznivou jízdu napříč celou Amerikou až po hon na poklad, který prý leží neobjeven v centru Chicaga. Napínavý příběh protkaný humornými okamžiky strhne nejen dospívající čtenáře, ale téměř jistě i jejich rodiče.

Ukázka z knihy

Všechno začalo vraždou pana Darsleyho. Vlastně počkat, když o tom tak přemýšlím, začalo to už o pár týdnů dřív. V to odpoledne, kdy jsme dodělali kanoi.

Ta loďka se nám opravdu povedla. Celé měsíce jsme hledali vhodný strom, až jsme objevili veliký cypřiš, co rostl z hluboké vody. Tak jsem ho pokáceli. (str. 9)

Parta od Mississippi

Autor: Davide Morosinoto

Přeložila: Jitka Soukupová

Počet stran: 320

Vazba: vázaná

Formát: 142×205 mm

ISBN: 978-80-7585-708-8

Doporučená cena: 349 Kč

Knihu Parta od Mississippi vydalo nakladatelství King Cool, kde najdete pokračování ukázky.

O autorovi

Davide Morosinotto napsal více než třicet knih, ale v začátcích své kariéry publikoval pod různými pseudonymy. Jeho díla byla přeložena do více než patnácti jazyků a získala několik prestižních literárních cen – za všechny zmiňme italskou cenu Premio Andersen, kterou autor obdržel v roce 2017 za dobrodružný román Parta od Mississippi.

Zdroj informací: Knihy Dobrovský

Zapojte se do našich aukcí, v nichž najdete tyto knihy a mnoho dalších za skvělé ceny.

Která z dnes představených knih vás nejvíce zaujala? Napište nám svůj názor v komentářích.

Doporučení: FacebookTwitterEmailShareSouvisející knihy

Jak se dělá film

Cesta za filmovým řemeslem pro malé i velké

Beránek, Ondřej – Dvořáková, Tereza – Nikkarin

Argo, 2019

OBJEDNAT

Tajný život mazlíčků

Lapuss, Stéphane

Jota, 2019

OBJEDNAT

Kouzelné karamelky na dobrou noc

Kubalová, Kateřina

Grada, 2019

OBJEDNAT

Dobrodružství v Zemi nikoho

Foglar, Jaroslav

Albatros, 2019

OBJEDNAT

Týna a Bzuk: Případ ujetejch robotů

O'Donnel, Liam

Grada, 2019
OBJEDNAT
Parta od Mississippi
Morosinoto, Davide
King Cool, 2019
OBJEDNAT

URL| <http://www.klubknihomolu.cz/159192/zkratke-si-cekani-na-jeziska/>

Vesmír je operační doménou NATO. Hvězdné války nehrozí

19.12.2019 Deník N str. 11 Věda
BOHUMIL DOBOŠ

Chystá se NATO militarizovat vesmír? Ne – mimo jiné proto, že už dávno militarizovaný je. Chystá se tam vyslat zbraně? Ne, nebylo by to produktivní a narušilo by to dosavadní zvyklosti.

Generální tajemník Severoatlantické aliance Jens Stoltenberg se v září letošního roku nechal slyšet, že NATO plánuje prohlásit vesmír – po zemi, vodě, vzduchu a kyberprostoru – za pátou operační doménu.

K tomuto kroku došlo v návaznosti na jednání ministrů zahraničních věcí Aliance. V této souvislosti je nutné si shrnout, co takové prohlášení znamená, a také, což je možná ještě důležitější, co naopak neznámá. Je totiž pravděpodobné, že formalizace tohoto kroku povede k vlně dezinterpretací, které budou, alespoň částečně, vycházet z nepochopení tohoto postupu – stejně jako tomu bylo v případě změny struktury amerického vojenského vesmírného programu.

POLITIKA ODSTRAŠENÍ

Prohlášení vesmíru za operační doménu ve zkratce znamená, že NATO rozumí tomuto prostoru jako oblasti, kde povede aktivní politiku odstrašení. Zaprvé tak bude společně chránit alianční systémy (ať už se rozhodne pro vystavění schopností aliance samotné, nebo bude spoléhat na schopnosti členských států) a zadruhé se na vesmírné aktivity budou vztahovat alianční smlouvy včetně možnosti aktivace článku 5 v případě útoku na satelity či jiné prvky spojené s vesmírnými aktivitami jednoho z členů.

NATO tímto krokem reaguje na zvýšené množství negativních aktivit primárně Číny a Ruska, které ohrožují právě kriticky důležité vesmírné systémy. Tento krok je významný i z civilního hlediska, jelikož chrání přístup civilního obyvatelstva ke klíčovým službám, na kterých je moderní společnost závislá.

Jeden medializovaný příklad z nedávné minulosti nám pomůže tomuto propojení porozumět. V roce 2018 proběhlo v Arktidě velké cvičení spojeneckých vojsk pod názvem Trident Juncture. Během tohoto cvičení došlo k masivnímu rušení přístupu k navigačním datům ze systému GPS, které bylo norskou a finskou vládou přisouzeno Rusku. Stejně rušení však například znemožnilo navigaci civilním letadlům přelétávajícím oblast.

V případě, že by k rušení došlo v oblastech s vyšším zalidněním, obyvatelům by byl například znemožněn výběr hotovosti z bankomatů, které jsou na přesných časových známkách ze systému GPS taktéž do značné míry závislé.

Zde narážíme na jeden klíčový prvek vesmírných technologií a to je jejich duální povaha. Valná většina systémů může být použita jak pro vojenské, tak i pro civilní účely. Operace Ruska a Číny ve vesmíru této nejednoznačnosti využívají.

VESMÍRNÉ ZBRANĚ NIKDO NECHYSTÁ

Žádný z aktérů se v současnosti výrazněji nesnaží o vytvoření orbitálních systémů, které by byly vesmírnými zbraněmi v klasickém slova smyslu. Toto je způsobeno rizikem nárůstu množství orbitálního smetí, které by

narušilo operace všech států, ale i relativně snadnou identifikací takového systému a schopností minimálně USA, Ruska, Číny a Indie tyto následně pomocí protisatelitních zbraní zlikvidovat.

Naopak však pozorujeme nárůst aktivit spojených s využitím elektronických a kybernetických metod k rušení signálů vedených z pozemních stanic k satelitům a naopak, a k vedení operací, které navádějí satelity do blízkosti jiných aktivních satelitů jiné mocnosti.

Tímto jsou nejspíše testovány možnosti Ruska a Číny přiblížit se v případě krize ke klíčovému systému nepřítele a narušit jejich fungování. Ukázkou takového chování může být například chování ruského satelitu Luč/Olymp-K na geostacionární orbitě, kdy se tento satelit opakovaně přibližoval k více systémům jiných aktérů. (Satelit na Západě známý jako Olymp-K je pravděpodobně špionážní družicí. Ruská oficiální sdělení pro něj však používají zřejmě záměrně matoucí název Luč (Paprsek), což je pojmenování skupiny standardních telekomunikačních satelitů. Byl vypuštěn z Bajkonuru v září 2014. Postupně provedl několik manévrů blízkého přiblížení k mezinárodním satelitům řady Intelsat a posléze k francouzsko-italské družici Athena-Fidus, která mj. zajišťuje šifrovanou vojenskou komunikaci. Na tento incident ostře reagovala v září 2018 francouzská ministryně obrany Florence Parlyová. Obvinila Rusko z pokusu o odposlech, který označila za špionážní akt, pozn. red.)

ČLÁNEK 5 VE VESMÍRU

Co však vyhlášení neznamená, je zahájení aktivních opatření ve smyslu vysílání zbraňových systémů na oběžné dráhy. V reakcích na ohlášení generálního tajemníka narazíme na obavy z militarizace vesmírného prostoru, což je ovšem nepochopení pojmů užívaných pro aktivity ve vesmíru.

Militarizace vesmíru znamená využití domény k vojenským účelům, což se však děje od počátku vesmírné éry (design raket pro cestu do vesmíru je velmi blízký a vychází z designu mezikontinentálních balistických raket, navigační systémy jsou původně vojenské programy, totéž platí o řadě dalších technologií a postupů). Militarizací se tak rozumí využití navigačních, telekomunikačních, pozorovacích a jiných systémů pro vojenské účely.

Uvedení zbraní do vesmíru by naopak představovalo zlom oproti současným konvencím, nikoli ovšem porušení mezinárodního práva, které zakazuje pouze uvedení zbraní hromadného ničení. K ničemu takovému se však NATO z normativních, ale i výše zmíněných praktických a technologických důvodů nechystá.

Aliance se logicky snaží reagovat na vývoj situace a zajistit vyšší bezpečnost pro své systémy. Tím se jednak zvýší míra odstrašení vůči užití prostředků k narušení vojenských systémů, jednak se zlepší zabezpečení satelitních služeb pro civilní obyvatelstvo. NATO zavedením vesmíru jako páté operační domény jasně ukazuje, že si je vědomo významu orbitálních systémů pro společnost a armády jednadvacátého století, a díky jejich zahrnutí pod článek 5 zvyšuje možný postih za jejich ohrožení.

Reakce NATO tudíž nepředstavuje snahu zavádět do vesmíru zbraňové systémy či vyvolat zde válečný konflikt, ale pouze jasně nastavuje práh reakce na negativní působení stejně, jako je tomu u ostatních domén.

V roce 2018 proběhlo v Arktidě velké cvičení spojeneckých vojsk pod názvem Trident Juncture. Tehdy došlo k rušení přístupu k navigačním datům ze systému GPS, což bylo norskou a finskou vládou přisouzeno Rusku.

O autorovi| BOHUMIL DOBOŠ, odborník na geopolitiku **Fakulty sociálních věd** UK

Foto autor| FOTO: ADOBE STOCK

Foto popis| Takhle to ve vesmíru zatím vypadat nebude. Jen v tom hollywoodském.

Americká sněmovna reprezentantů obžalovala prezidenta Donalda Trumpa ze zneužití pravomocí a bránění kongresu ve vyšetřování
19.12.2019 ČRo Radiožurnál str. 02 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Vladimír KROC, moderátor

Americká sněmovna reprezentantů obžalovala prezidenta Donalda Trumpa ze zneužití pravomocí a bránění kongresu ve vyšetřování. Hlasování vedla předsedkyně dolní komory kongresu demokratka Nancy Pelosiová, která se jen těžko bránila spokojenému úsměvu a napomínala své spolustraníky, aby hlasitě nejásali. Několik desítek demokratických kongresmanů Nancy Pelosiovou žádá, aby odeslání ústavní žaloby na prezidenta Donalda Trumpa do senátu pozdržela. Zatím se předpokládá, že Senát zahájí projednávání impeachmentu kolem 6. ledna. Ve studiu je amerikanista Kryštof Kozák z katedry severoamerických studií institutu Mezinárodních studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý den.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Dobrý den.

Vladimír KROC, moderátor

Poslanec /nesrozumitelně/ před několika dny hovořil s Pelosiovou a žádal ji o odklad na příhodnou dobu. Co tím podle vás myslel?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Tak tam to načasování je klíčové z hlediska i probíhající volební kampaně a z hlediska toho, že se budou vlastně vyjednávat podrobnější podmínky projednávání toho impeachmentu v senátu který, ale je vlastně plně pod kontrolou Republikánské strany, včetně právě těch procesních záležitostí to znamená, že jsou to takové taktické v podstatě bych to označil jako takové jako možné taktické manévry.

Vladimír KROC, moderátor

Neposílí takzvaný impeachment v konečném důsledku Donalda Trumpa nepoškodí demokratickou stranu?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Tak to se dozvíme až vlastně v listopadu příštího roku, protože to, jak dopadnou prezidentské volby a volby do kongresu je samozřejmě mnohem, mnohem důležitější. Většina komentátorů se shoduje a bylo to vidět i na postoji Republikánské strany v dolní sněmovně, že republikáni svého nebo, v uvozovkách svého prezidenta podrží to znamená, že nelze předpokládat, že by nakonec Donald Trump byl byl odvolán, takže se vlastně jedná celý ten proces je tažený vlastně určitou snahou demokratů jako působit jako nebo poukázat na zneužití pravomocí, které se Donald Trump dopustil a to jestli ho to poškodí nebo naopak mu to pomůže, tak o tom budou rozhodovat, až nakonec američtí voliči.

Vladimír KROC, moderátor

Je to, často se to připomíná teprve třetí případ ve více než 240 let dlouhé historii americké demokracie. Jak je to, vnáší světlo na hlavu státu pohledem zvenčí. Oslabuje ta ústavní žaloba pozici amerického prezidenta?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Určitě ho to nějakým způsobem oslabuje. Na druhou stranu je to takový z hlediska vlastně fungování demokratických procesů, tak je to tak určitý signál, že americká demokracie je nějakým způsobem funkční a že tam fungují proti těm autoritářským tendencím kterým, které Donald Trump občas má, takže funguje určitá korekce. To znamená, že já bych to zase neviděl nějak příliš dramaticky z toho pohledu.

Vladimír KROC, moderátor

A máte pocit, že on skutečně schopen nějakým způsobem korigovat své jednání, že pod tíhou toho impeachmentu třeba se začne chovat uměřeně?

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Na to zatím teda nic tomu nenasvědčuje a ty reakce Donalda Trumpa jsou spíš zuřivější útoky ten doporučuju přečíst jeho asi šesti stránkový dopis, který odeslal Lindsay Pelosiová, který je plný vlastně urážek a osobních obvinění. To znamená, že Donald Trump to bere jako další vlastně újmu na své pověsti. On je velmi hákliví na svoji image, na svoji pověst to znamená, že to, že si demokraté dovolili ho obžalovat a on vstoupí do historie jako přesně ten třetí obžalovaný prezident, tak to se mu vůbec nelíbí. Nicméně nevede k umírněnému jednání, vede to spíš k dalšímu vyhrocování už tak velmi polarizované americké společnosti a politiky.

Vladimír KROC, moderátor

To byl amerikanista Kryštof Kozák, děkuji vám, na shledanou.

Kryštof KOZÁK, vedoucí katedry severoamerických studií **FSV UK**

Děkuji za pozvání na slyšenou.

Vězněný katalánský politik Oriol Junqueras získal svým květnovým zvolením mandát europoslance

19.12.2019 ČRo Radiožurnál str. 02 18:10 Ozvěny dne - publicistika

Vladimír KROC, moderátor

Vězněný katalánský politik Oriol Junqueras získal svým květnovým zvolením mandát europoslance a společně s ním i poslaneckou imunitu. Rozhodl o tom dnes soudní dvůr Evropské unie, který dal jednomu ze separatistických vůdců zapravdu ve sporu s ústředními španělskými úřady. Madrid tvrdí, že John, která se poslancem není, protože mandát nepřevzal a imunitu proto nemá. U telefonu je Martin Mejstřík politolog z katedry evropských studií institutu mezinárodní studií **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, dobrý večer.

Martin MEJSTRÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Dobrý večer.

Vladimír KROC, moderátor

Co toto rozhodnutí soudního dvora Evropské unie pro španělské úřady fakticky znamená?

Martin MEJSTRÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Tak ono to má 2 roviny. Ta jedna je politická, druhá rovina je právní. Na té politické rovině je to skutečně velký zásah do toho procesu a vlastně do toho, že /nesrozumitelné/ vlastně ve vězení a samozřejmě okamžitě hned se objevily hlasy pro to, aby okamžitě, okamžitě propuštěn a vlastně mohl tedy vykonávat ten svůj mandát. Ta druhá rovina je právní, ve které i ten samotný ten Evropský soudní dvůr vlastně řekl, že to rozhodnutí je plně v kompetenci španělského Nejvyššího soudu. Takže, takže vlastně stále ten faktický rozsudek, nebo faktické rozhodnutí záleží na španělské justici.

Vladimír KROC, moderátor

A jak složitá je to situace pro premiéra Pedro Sancheze ve chvíli, kdy sestavuje vládu a hledá podporu menších stran, jak důležitá je pro něj republikánská levice Katalánska?

Martin MEJSTRÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Přesně tak, to je ta politická rovina, která je důležitá. Sanchez bude potřebovat katalánskou levici, která má 13 mandátů ve španělském parlamentu a bude klíčová proto, aby vůbec získala ta levicová vláda důvěru. A samozřejmě se nabízí otázka, pokud by jaksi Sanchez byl proti tomu rozhodnutí evropského Soudního dvora /nesrozumitelné/ aktivně /nesrozumitelné/ tak asi si ty sympatie katalánské levice nezíská.

Vladimír KROC, moderátor

A co by mohl ten verdikt znamenat pro bývalého katalánského premiéra Carlese Puigdemonta, který se také obrátil na unijní soud kvůli imunitě, ale je na útěku?

Martin MEJSTRÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Ta situace je samozřejmě podobná. Nicméně tam vlastně ten argument španělské strany zní, že oni samozřejmě budou Puigdemontovi bránit k tomu, aby ten mandát převzal ale musí se dostavit osobně do španělského parlamentu, kde mu tedy bude předán, což jaksi on udělat nemůže, protože při vstupu do Španělska na španělskou zemi byl samozřejmě zatčen. Takže to bude další otázka o kterou Evropský soud bude rozhodovat a to dnešní rozhodnutí Oriol Junquera asi dává tušit, jakým směrem se to rozhodnutí budou ubírat.

Vladimír KROC, moderátor

Může se celá věc odrazit nějak ve vztazích mezi Madridem a Evropskou unií?

Martin MEJSTRÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Já si myslím, že ne, protože Evropský soudní dvůr je vlastně nezávislou institucí, která nemá vlastně s orgány Evropské unie myslím ti radu, ani ani komisi nic společného. Je to vlastně nezávislá instituce. Soud je nezávislá justice, takže nemyslím si, myslím, že to spíše bude hrozně vnitropolitickou záležitostí ve Španělsku teď, do jaké míry zase znovu se užíví ty prostě ty problémy mezi Katalánci a Španěly, protože ten tlak na propuštění Junquera se teď bude převážně ve Španělsku, nebo Katalánsku velmi silný.

Vladimír KROC, moderátor

Katalánští separatisté včera využili k demonstraci fotbalový duel mezi FC Barcelona a Realem Madrid. Jak silnou má samostatnost Katalánska podporu přímo v regionu. Mění se nějak poměr příznivců a odpůrců, anebo zůstává o tu poslední neuznaného referenda víceméně stejný?

Martin MEJSTRÍK, politolog, IMS **FSV UK**

On zůstává stejný posledních 20 let. Vlastně toto, ta situace je zablokovaná v tom, že zhruba polovina Katalánců nebo respektive přesně řečeno, obyvatel Katalánska je pro nezávislou, druhá proti. To, co se proměňuje je vlastně jaksi radikalita, intenzita těch protestů. Dříve spousta lidí brala otázku nezávislosti Katalánska jako jakousi marginální součást jejich života, i když by se třeba hlasovali pro. Ale i tito lidé se víc a více vlastně radikalizují a víc a víc vlastně chodí na ty demonstrace a zároveň i protistrana více, více, více radikalizuje, takže nemyslím si, že by docházelo k výraznému přelivu podpůrců, odpůrců, či zastánců a rozhodně dochází k jejich radikalizaci.

Vladimír KROC, moderátor

On ten zápas mimo jiné skončil mimochodem tedy takřka symbolickým výsledkem 0:0. Jaký bude podle vás troufáte si odhadnout další osud politika tedy Oriola Junquerase, pustí ho z toho vězení?

Martin MEJSTRÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Těžko, těžko odhadnout, protože samozřejmě, kdyby ho propustili tak tím vlastně Španělsko, v uvozovkách kapituluje před katalánským politikem. Na druhou stranu vlastně my si to dokázali zdůvodnit tím, že vyslyšeli vlastně doporučení Evropského soudního dvora, ale myslím si, že spíše to teď bude skutečně otázka na politického rozhodnutí, do jaké míry vlastně budou chtít v tomto Kataláncům vyjít vstříc a těžko to předeslat. Obě dvě rozhodnutí mají svá pro a proti pro španělské politiky.

Vladimír KROC, moderátor

To byl politolog Martin Mejstřík. Děkuji, na shledanou.

Martin MEJSTRÍK, politolog, IMS **FSV UK**

Na slyšenou.

Jiří Valenta

19.12.2019 prvnizpravy.cz str. 00

Jiří Valenta, PhDr. Ing. Mgr. et Mgr. Narozen v roce 1965 v Plzni. Od roku 2004 člen KSČM. Vystudoval Pedagogickou a Filozofickou fakultu ZČU v Plzni, Provozně ekonomickou fakultu ČZU v Praze a rigorózní zkoušky složil na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze. Od roku 1990 dosud pracuje jako metodik prevence sociálně – patologických jevů a vychovatel na VOŠ a SPŠE – domově mládeže v Plzni. Od roku 2006 je členem zastupitelstva statutárního města Plzně a členem odborných komisí Rady města Plzně a Rady Plzeňského kraje. V supervolebním roce 2010 kandidoval v komunálních volbách na post primátora města Plzně jako lídr kandidátní listiny KSČM a stal se též se prvním náhradníkem KSČM v Plzeňském kraji do PS PČR. V roce 2013 byl zvolen poslancem PS PČR za KSČM.

URL| <http://www.prvnizpravy.cz/sid=bdced6093c8e714387963c44ec877d26/profilu/jiri-valenta/>

KOHO POTKAL VRÁŤA EBR z připravované knihy »Slavné osobnosti«

19.12.2019 Haló noviny str. 14 Humor

CO MNĚ NAPSAL JAN HALAS Jan Halas, syn básníka Františka Halase byl absolventem **Fakulty sociální věd** a publicistiky UK a poté vedoucím redaktorem literární redakce Českého rozhlasu 3 – Vltava. Občas si zazpíval rokenrol se skupinou Classic Rock'n'roll Band, hrál epizodní role ve filmu Šakalí léta (estébák Peterka) a Pupendo (bezejmenný předseda Svazu výtvarných umělců v časech tzv. normalizace). Bydlel v Praze Dejvicích, na Hanspaulce nedaleko mého bydliště, ale více jsme se potkávali na Smíchově u mě v Arbesově knihkupectví. Poslední čtyři roky (od roku 2005) žil jako spokojený důchodce v Kunštátu, který byl kultovním městem jeho otce. Tam také o Vánocích 2009 zemřel.

Připomínám si tohoto vzácného a vždy dobře naladěného člověka právě v těchto dnech, kdy připravuji drobnou knížku úsměvných zápisků (anketních odpovědí) známých osobností. Otázka, na kterou i Jan Halas hezky a vtipně odpověděl, zněla: »Co mně říká básnické střevo?«

Jan Halas pohotově odpověděl, a tedy zveřejnil: »Hrozné slovní spojení, co z něj nutně musí vzejít, není třeba ani dodávat!«

P. S. Pod tento zápis připsal Josef Fousek: »Potkávám se s mnohými, kteří jej mají a bohužel jim nepraskne!«

Jaké je žádat o důstojnost?

19.12.2019 Umění darovat str. 16 Komentář
jitka rudolfová

Lidé, kteří se neobejdou bez pomoci okolí, dostávají od státu takzvaný příspěvek na péči. Z něj si mají kupovat služby, jež jim zajistí pomoc asistenta. Co ale dělat, když je člověk s postižením duchem vyslovený individualista a krom samozřejmého vděku vůči svým dárcům a pomocníkům pociťuje stejnou měrou i potřebu života v důstojnosti?

Když konečně přijde nový vozík a vy si na něj poprvé přisednete, bývá to téměř slavnostní událost. Svítí novotou, nikde ani škrábanec, kola dosud tvoří čtyři dokonalé kruhy, pneumatiky jsou ještě lehce cítit továrnou. Trochu se na něm zavrtíte. Je to jiné, než váš starý vozík: nevrže to. Kdekdo by se asi domníval, že ve vás bude vozík coby symbol vašeho postižení vyvolávat smíšené pocity, vy ale máte z nového kousku spíš radost. Záříte. Je to úplně na fotku. Takovou, co se bude dobře ukazovat každému dárci, který na vozík přispěl. Jenže lidem s postižením se často spíš než pomůcek nedostává služeb. A to už tolik fotogenické není.

Výrobci kompenzačních pomůcek přicházejí se stále lepšími materiály, protetika už takřka proniká do žánru sci-fi a informační technologie nevýslovně usnadňují zapojení do společnosti všem lidem s postižením. Přesto to někdy nestačí. Většinou prostě nelze zachránit člověka s postižením jenom několika prudce inovativními pomůckami, neboť kromě nich potřebuje ke svému plnohodnotnému životu každodenní pomoc druhých. Žijou pomoc.

Vypnout své potřeby

Lidé, kteří se neobejdou bez pomoci okolí, dostávají od státu tzv. příspěvek na péči. Z něho si mají kupovat služby, jež jim takovou živou pomoc zajistí. (Případně ho dávat své rodině, která je však v důsledku poskytování dlouhodobé péče sama sotva naživu. Ale o tom jindy.) Při nakupování – zdržme se ještě na chvíli u báječné tržní logiky, jejíž praxe za současného nedostatku sociálních služeb těžce pokulhává – mohou volit mezi službami pobytovými a terénními. Ta první obvykle znamená stěhování do nejbližšího volného (někdy třeba i desítky kilometrů vzdáleného) zařízení ústavního typu, terénní se pak rovná osobní asistenci či pečovatelské službě čili životu v přirozeném prostředí vlastní postele. Žádné překvapení, že lidé s postižením povětšinou dávají přednost druhé možnosti a ideálně osobní asistenci.

Jenže i člověk kompletně závislý na péči druhé osoby dostane na nákup terénních služeb maximálně 19 200 korun měsíčně. To při stávajících cenách odpovídá zhruba pěti hodinám osobní asistence denně. Pokud takový člověk neumí na zbylých devatenáct hodin denně vypnout veškeré své potřeby – a například už nebydlí se svou rodinou, která by se o něj ve zbývajícím čase starala –, musí hledat způsoby, jak zbytek potřebné péče uhradit. Poohlíží se tudíž po dárcích a sponzorech, kteří by mu každý měsíc dorovnali potřebnou částku na nezávislý život s pomocí asistence.

Sumy, které samostatně žijící lidé s postižením potřebují měsíčně dorovnat, se pochopitelně člověk od člověka liší. Někdo cílí na deset tisíc, jiný na šedesát. Závisí to na limitech vyplývajících z daného postižení a také na tom, jak moc člověk utahuje kohoutky svých potřeb. V každém případě znamená takové shánění finančních prostředků na osobní asistenci něco jako vedlejšák, který někomu zabere dva pracovní dny v měsíci, jinému třeba necelý pracovní týden.

„Hluboce lidský příběh“

Takový vedlejšák s sebou nicméně nenese možnost si dopřát něco navíc či si něčím přilepšit. Lidé s postižením si ho většinou berou proto, aby mohli zaplatit asistenta, který je večer uloží do postele – když už jim stát dal peníze na toho, jenž jim ráno pomohl vstát. Shánění dárců a sponzorů měsíc co měsíc bývá zpravidla pouze podmínkou jejich existence v přirozeném prostředí.

Kvůli nezbytnosti dofinancovávat vlastní život musí člověk s postižením častokrát dramaticky popsat svou diagnózu (co může být dramatičtějšího než medicínský verdikt, který vás doživotně usazuje na vozík?), veřejně vylíčit, na jaké všechny peprné úkony asistenta potřebuje, a navíc vše zabalit do svého hluboce lidského příběhu. Musí ze sebe udělat trochu chudáka, jehož poslední nadějí je právě dárce, a trochu hrdinu, který svému osudu čelí statečně a vždy je ochoten darovanou pomoc oplatit vděčným úsměvem. A musí také překousnout, že věčně žádat o peníze na svůj důstojný život je lehce nedůstojné.

Navíc je třeba počítat s nevyhnutelností každého nového měsíce. Dokud stát nevyřeší financování nákladné osobní asistence pro lidi s velmi těžkým postižením, situace se nezmění. Do té doby bude nutné usmívat se do foťáků a přesvědčovat dárce, že s celodenní asistencí jste stejně šťastni jako s novým vozíkem – ačkoli zrovna nemáte den.

Jitka Rudolfová (1986) vystudovala sociologii a veřejnou politiku na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze. V současnosti spolupracuje s neziskovou organizací Asistence, v níž zaučuje nové osobní asistenty a asistentky pro lidi s tělesným a kombinovaným postižením a participuje na advokačních aktivitách při prosazování jejich zájmů. Dále pracuje na festivalu dokumentárních filmů Jeden svět, kde se věnuje přístupnosti a podílí se na tematizaci postižení ve festivalové dramaturgii. Občas píše komentáře do A2larmu a jiných médií. Sama je na vozíku.

Foto autor| foto : milan jaroš

Foto popis| Autorka komentáře Jitka Rudolfová s asistentkou Johanou Šebestovou.

Přirovnávat Sovětský svaz k nacistickému Německu je vrchol cynismu, řekl Putin na výroční tiskové konferenci

19.12.2019 ct24.cz str. 00 Svět

kejlovat

Ruský prezident Vladimir Putin pořádal ve čtvrtek tradiční televizní tiskovou konferenci, na níž každoročně odpovídá na otázky stovek novinářů. Šéf Kremlu vyzval k přímému dialogu mezi Kyjevem a Donbasem. Případnou změnu dohod z Minsku naopak označil za slepou uličku. Podle něj je nutné zavést zvláštní status Donbasu i do ukrajinské ústavy. Odmítl, že by v oblasti působila zahraniční vojska.

Putin v úvodu čelil dotazům týkajícím se vnitřních problémů země, ať už jde o komunální svaz odpadů, stav zemědělství či medicíny včetně front u lékařů a nízkých platů v tomto resortu. Putin odmítl změnu ruské ústavy. Devatenáct politických stran působících na federální úrovni označil za adekvátní konkurenci.

Ruský prezident dále komentoval rozhodnutí Výkonného výboru Světové antidopingové agentury WADA, že Rusko nesmí příští čtyři roky vystupovat na vrcholných sportovních akcích pod svou vlajkou a se svou hymnou.

„Rozhodnutí je nespravedlivé, odporuje zdravému rozumu a právu. Jakékoli tresty (kvůli doping) by měly být směřovány individuálně. Většina našich sportovců je čistá,“ tvrdí šéf Kremlu. Podle něj takové opatření protirečí olympijské úmluvě.

V souvislosti s jednáním o ukrajinském konfliktu komentoval své nedávné setkání s prezidentem Volodymyrem Zelenským a minské dohody. Sám vidí pozitivní změny, ale není jich moc. Zmínil třeba stažení vojsk z některých oblastí, prodloužení platnosti zvláštního statusu Donbasu či nižší úroveň ostřelování.

Odkaz

Krvácející rána Ukrajiny. Před pěti lety Rusko vyvolalo konflikt na Donbasu

Putin odmítá změnu smluv z Minsku

„Vyvolalo u mě ostražitost prohlášení Zelenského po odjezdu z Paříže o revizi smluv. Tím bychom se mohli dostat do slepé uličky. Klíčem je zákon o zvláštním statusu Donbasu, který musí být implementován do ukrajinské ústavy. Zadruhé je potřeba přímý dialog s Donbasem, který také neexistuje,“ posteskl si Putin s tím, že násilí situaci nevyřeší.

Boje mezi vojsky prozápadní vlády v Kyjevě a Ruskem podporovanými separatisty si od jara 2014 vyžádaly na 13 tisíc mrtvých; Moskva přímé zapojení do konfliktu stále popírá.

„Nejsou tam zahraniční vojska. Jsou tam místní domobrany, které se skládají z místního obyvatelstva,“ tvrdí dále šéf Kremlu. Hlavní problém podle něj je, že není vůle řešit věci dialogem. Kritizoval, že Ukrajina Donbas blokuje, vidí ale určité změny – třeba ve stanovištích, kde se dá překročit linie.

Putin také doufá, že se s Kyjevem domluví v oblasti energetiky. „Tranzit (plynu) přes Ukrajinu bude trvat, máme na tom vlastní zájem. Ukrajinská trasa do Evropy je delší než přes Baltské moře, je to pro nás dražší. Přesto jsme připraveni ji zachovat, dodávat plyn na Ukrajinu se slevou 20, 25 procent. Chceme, aby spotřebitelé v Evropě byli v klidu,“ sdělil Putin.

SSSR a nacistické Německo nelze srovnávat, tvrdí Putin

Ruský prezident Vladimir Putin dále jako „absolutně nepřijatelné a nekorektní“ odmítl snahy stavět na stejnou úroveň někdejší Sovětský svaz a nacistické Německo. Učinil tak v souvislosti se zářijovou rezolucí Evropského parlamentu, podle které druhá světová válka začala v důsledku smlouvy mezi nacistickým Německem a Sovětským svazem o neútočení.

„Přirovnávat Sovětský svaz k nacistickému Německu je vrchol cynismu,“ zdůraznil Putin na tiskové konferenci. Připomněl, že paktu Molotov-Ribbentrop ze srpna 1939 předcházela mnichovská dohoda o rozbití Československa, kterou s Adolfem Hitlerem v září 1938 podepsali premiéři Velké Británie a Francie.

„Sovětský svaz tehdy navrhoval vytvořit jednotnou protifašistickou frontu. Tím, že na to nepřistoupili, se skutečně snažili podnítit Hitlera k agresi na východ,“ dodal.

Připustil, že pakt Molotov-Ribbentrop obsahoval i tajné protokoly, mimo jiné o rozdělení Polska, ale zdůraznil, že Sovětský svaz uzavřel pakt o neútočení s Německem až jako poslední stát v Evropě („všichni ostatní jej měli“) a že samo Polsko se po mnichovské dohodě podílelo na rozdělení Československa obsazením Těšínska a území Oravy a Spiše.

Sovětská vojska podle něj vstoupila do Polska 17. září 1939 až poté, co polská vláda ztratila kontrolu nad situací.

Odkaz

Den, kdy se Stalin s Hitlerem dohodli na rozparcelování střední a východní Evropy

Šéf Kremlu se obává neomezeného závodu ve zbrojení

Putin komentoval rovněž napjaté vztahy se Spojenými státy. Podle prezidenta je spolupráce možná, a to třeba v otázkách globální bezpečnosti. Vyslovil se pro obnovení smluv o raketách včetně START III. „Zatím na veškeré návrhy nemáme odpověď. Když nebude dohoda, už nic nebude brzdit závody ve zbrojení,“ varoval šéf Kremlu.

Putin si nemyslí, že američtí demokraté uspějí s ústavní žalobou na prezidenta Donalda Trumpa. Šéf Bílého domu podle něj zůstane v úřadu, protože se ho zastane Senát ovládaný republikány. Obvinění vznesená vůči Trumpovi považuje Putin za smyšlená.

Poblahopřál také staronovému britskému premiérovi Boris Johnsonovi k vítězství v předčasných parlamentních volbách. „Prokázal větší cit pro nálady v britské společnosti než jeho soupeři,“ míní Putin.

Odkaz

Británie: Johnson slaví velké vítězství, Corbyn zažil debakl, ve Skotsku posílili příznivci odtržení

Současně zapochyboval, že by se po vítězství konzervativců zlepšily vztahy mezi Moskvou a Londýnem, pošramocené ložskou aférou okolo otrávení bývalého důstojníka ruské rozvědky a britského špiona Sergeje Skripala v britském exilu.

Podle tehdejší premiérky Theresy Mayové operaci schválila nejvyšší místa ruského státu. Moskva jakýkoli podíl na otravě opakovaně odmítla.

Pokud jde o potenciálně výbušnou zprávu výboru pro tajné služby britské Dolní sněmovny o možném vměšování Ruska do referenda o brexitu v roce 2016, kterou se Johnsonova vláda rozhodla zveřejnit až po volbách, ruský prezident poznamenal, že mnohokrát i od oficiálních představitelů cizích zemí zaznívají hodnocení toho, co se děje v Rusku. „Vyhrazujeme si právo chovat se stejně. Se vměšováním to nemá nic společného,“ prohlásil.

přehrát

video

Tisková konference Vladimira Putina

Tisková konference Vladimira Putina

Zpravodaj ČT Karas k Putinově výroční tiskové konferenci

Komentátor ČRo Plus Dvořák: Otázky na Putina jsou choulostivé, největší bolesti se ale neřeší

V pořadí jde o patnáctou „velkou“ tiskovou konferenci nynějšího ruského prezidenta. První – v roce 2001 – trvala půldruhé hodiny. Nejdelší se odehrála v roce 2008, kdy Putin setrval s žurnalisty čtyři hodiny a čtyřicet minut. Letos se akreditovalo rekordních 1895 novinářů.

„Myslím si, že otázky nejsou dopředu připravené. Bylo by kontraproduktivní, kdyby tam byly jen dotazy typu ‚jak to děláte, že jste tak perfektní‘,“ uvedl Ioni Karel Svoboda z Institutu mezinárodních studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy, ale podotkl, že jde o styl „ptejte se mě, na co chcete, já na co chci, odpovím“. Putin podle něj ukazuje, že se zajímá o problémy země, což podporuje jeho PR.

Putin je u kormidla moci od počátku tisíciletí. V době, kdy se kvůli ústavním omezením přesunul z čela státu do čela vlády, nepořádal setkání s novináři, na rozdíl od podobně vyčerpávajících besed s občany v přímém televizním přenosu.

Odkaz

Putin mnoho hodin odpovídal na dotazy Rusů. Řekl jim také, proč vyká Zemanovi

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3008642-putin-odstartuje-svuj-tradicni-maraton-dotazy-novinaru-obvykle-trvaji-hodiny>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[ceskatelevize.cz](https://www.ceskatelevize.cz)

Co obnáší mediální studia na FSV

19.12.2019 jerrywriter.cz str. 00

Už je to nějaká chvíle, co jsem absolvoval magisterské promoce v Praze na Karlově univerzitě, ale v návaznosti na článek, co obnáší bakalářské studium

filologie jsem chtěl sepsat dojmy také z navazujícího studia. Pro studium médií jsem se rozhodl, abych propojil bohemistiku a literaturu také s něčím více praktičtějším. Lákala mě novinářina, editorství a obecně práce především v on-line médiích. To byl vlastně také malý popud ke vzniku tohoto blogu.

Mediální studia

Na studiu médií je úžasné to, že jde o interdisciplinární obor. Média se pojí s historií, psychologíí, informačními technologiemi, sociologií, politologií, kulturními studií nebo filozofií. Musím přiznat, že mi tohle studium rozšířilo obzory a svým způsobem proměnilo způsob přemýšlení o světě, protože o mnohých souvislostech jsem do té doby neměl ani tušení.

V dnešní době jsme přehlčeni informacemi z nejrůznějších mediálních zdrojů, které jsou výplody nejrůznějších manipulací, takže jsem rád, že je možnost tohle studovat a trochu si v tom udělat pořádek.

Například předměty týkající se 20. století, což je historie, která by měla být základem, ale na základních školách je často opomíjená, mi pomohly vymezit své názory v politických a společenských otázkách a uvědomil jsem si, jak moc důležité je znát historii, protože – jak se říká – je to obrana před tím, aby se opakovala.

Věřím, že pro mediální studia je celkem snadné se nadchnout, jde o velice atraktivní obor, což má své plusy i mínusy. Kdekdě říká, že nejtěžší na celém studiu médií je složit vstupní přijímací zkoušky, které jsem dělal ze všeobecných znalostí a angličtiny, možnosti A–F, jedna až všechny správné. Šlo tedy o velkou filtraci a ze stovek uchazečů nakonec brali desítky. Nedokážu říct, zda to bylo mými znalostmi, že jsem se vešel pod onu tlustou čáru úspěšných uchazečů, možná to bylo jen štěstí.

Průběh studia

Srovnám-li rozvrh se svým bakalářským studiem, byl mnohem svobodnější, předměty lépe kreditově ohodnocené a celkově systém a přístup ke studentům přívětivější. **Fakultu sociálních věd** jsem si vlastně zamiloval hned první dny, co jsem tam nastoupil. Sídílí na Hollaru u Vltavy blízko Národního divadla s výhledem na Hrad a Karlův most. Skvělá poloha tak utěšovala i chvíle, kdy měl člověk pauzu mezi dvěma přednáškami.

Přednášky často nebyly povinné, přesto jsem na ně rád chodil. Konečně jsem zažil chvíle, kdy jsem se opravdu těšil na některé hodiny – ano, trvalo to nějakých 23 let, než se tohle stalo. S vyučujícími jsem neměl problém, byly to velké osobnosti ve svém oboru a jejich výklady zahrnovaly spoustu zajímavostí přímo z praxe, například z rádia, televize nebo dokumentaristiky. A seznámil jsem se s úžasnými lidmi, za kterými se budu do Prahy vždycky rád vracet.

Setkal jsem se s předměty týkajícími se historie médií především od 19. století přes propagandu první a druhé světové války do současnosti. Mezi povinné základní předměty dále patřila například politická komunikace, sociologie médií, výzkumy médií, kritika médií nebo mediální komunikace. Mezi některými povinně volitelnými nechyběla třeba nová média, agenda-setting, veřejnoprávní média nebo alternativní média. Mnoho seminářů si mohl student zvolit dle svých osobních preferencí – nezáleží, zda někdo tíhne spíše k rádiu, televizi, k sociálním sítím, sociologii, antropologii, literatuře apod. Výběr předmětů byl celkem pestrý a řekl bych, že se v něm najde opravdu každý.

Studentský život

Musím říct, že jsem díky svým přátelům a úžasným spolužákům poznal Prahu docela dost, i když jsem se v ní zpočátku ztrácel. Dělal mi problém zvyknout si na metro a na davy lidí, které proudily sem tam, ve spěchu a chaosu, ale nakonec zjistíte, že Prahu nelze nemilovat. Je to krásné město a nabízí víc příležitostí ke všemu než kdekoli jinde. Jsem za ty dva roky opravdu moc rád.

Bydlel jsem na kolejích na Jižním Městě. To bylo od centra celkem vzdálené. Malý kamrlík uprostřed paneláků, ale i dvě celkem vyhlášené studentské hospody. Moc známých jsem tam neměl, tak jsem stejně jezdil spíše do města a byl jsem spokojený. Navíc ta dálka mě nelákala vyloženě pařit každý den, takže jsem měl čas i na diplomku.

Ukončení studia

Díky všestrannosti mediální sféry si student může zvolit téma diplomové práce tak, aby vyhovovalo jeho zájmu. Osobně se mi psala diplomová práce lépe a rychleji než ta bakalářská, přestože byla mnohem delší, ale tady závisí vždy na tématu a na vedoucím práce. Já měl dobrého vedoucího, který reagoval pohotově na e-

mailly a byl velmi vstřícný. No, možná byl až moc přátelský, protože si na mě smlsnul oponent práce, a tak jsem asi jeden z mála, jehož posudky zní A a E – celkem propastný rozdíl. Ale odstát nicovale jsem, takže hurá!

Státnicové otázky se týkají absolvovaných předmětů, neobsahovaly příliš zapeklitostí, jen byly velice obecné, a tudíž obsáhlé (rozumějte: mohou se vás zeptat prakticky na cokoliv). A potom veliký oddech a začátek dospěláckého života. To jsem si myslel, dospělost u mě stále ne a ne přijít a bráním se zuby nehty.

Ptáte se na uplatnění? Řekl bych, že v Praze s ním není problém. Všechny větší mediální instituce sídlí právě tam, obvykle nabízejí i stáže a praxi během studia. Horší to je v případech, chcete-li se uplatnit v jiném městě. Tam už si totiž tolik vybírat nemůžete a jste rádi za to, co se namane a je alespoň něčím blízko vašemu oboru. Jelikož miluji Liberec a chci tady bydlet, skončil jsem nakonec jako živnostník, který edituje a opravuje přepisy zpravodajských relací a do toho vždy okem pokoukávám po dalších příležitostech. Mí spolužáci mívají vysoko a opravdu za to mají můj obdiv, ale kdoví, třeba jednou také dospějí.

URL| <https://www.jerrywriter.cz/2019/12/co-obnasi-medialni-studia-na-fsv.html>

Pohádková kolegyně aneb spisovatelka v Reveniu

19.12.2019 inspirante.cz str. 00 Inspirace

Helena Tutterová

Spisovatelka, copywriterka a publicistka, říká Google faktograficky a nudně. Jenže Anna Burdová, čerstvá posila neziskovky Revenium a redakce Inspirante, fakt není jen to. Mluví, když má co říct, píše, protože psaní miluje a nemůže jinak. Našla se coby autorka dětských knížek, redaktorka nebo pozorovatelka a milovnice všeho živého. Čerpá z vlastních zkušeností a zajímavých setkání, klidně i těch z Návštěv POTMĚ. Bere věci tak, jak přicházejí, a při tom všem působí neuvěřitelně klidně.

„Já nemám problém o sobě mluvit, když vím, že na druhé straně je někdo, kdo poslouchá,“ rozesměje se hned na úvod. Tak to bude nejen jako fundraiserka skvělá! Když se Anička jednoho dne ukázala na poradě Revenia s tím, že je naší novou posilou, a říkala, co všechno má profesně za sebou a v sobě, minimálně tři čtvrtě toho vynechala. Asi že to nebylo tak důležité, nebo že to nějak přirozeně navazovalo jedno na druhé až do podoby, v níž je to teď. Takže když potom hledala něco v tašce a vyskládala na stůl několik dětských pohádkových knížek, vyšlo úplně mimoděk najevo, že je sama napsala.

Ve světě pohádek a literatury

Jen v nakladatelství Fragment jí vyšly pohádky tři – Bětka a Vojtíšek: jak se těšili na Ježíška, Kdo v přírodě čaruje a Natálka a svět vzhůru nohama. Kousek čarování si děti užily i namluvené pro Hajaju, pohádkový pořad Českého rozhlasu. Poslední jmenovaná knížka vyšla před pár týdny a Anička už teď rozepisuje pokračování.

„Nejde o únik do světa fantazie, ale naopak příběh ze života pro děti, které se nacházejí v obtížné životní situaci. Natálka totiž prožívá rozvod rodičů a tahanice o střídavou péči, v dalším díle pak bude například maminka zakládat novou rodinu,“ nastiňuje další děj Anička.

Pro Originální knihy zároveň vytvořila specifická dílka dětem na míru, takzvané personalizované knihy, těch vyšlo zatím devět. Vznikají nejčastěji jako dárek s věnováním a malý čtenář je tu přiznaným hrdinou celého příběhu se vším a všemi, co ze svého života zná, protože autorka dostane konkrétní indicie (jméno, podoba, charakteristika dítěte i jeho prostředí), kterých se musí držet. Prolínat realitu s fikcí není vždy jednoduché, ale vodítkem může být třeba i takový rozevřený deštník.

Anička je však také spoluautorkou rok staré publikace O psaní... Chci vědět víc, která je plná rozhovorů s předními literáty a úvah nad jednotlivými žánry a určitě ji ocení každý, kdo chce spisovatelům koukat když ne do hlavy, tak aspoň pod ruce. Ostatně spolupráce s Markétou Dočekalovou, spisovatelkou, scenáristkou a lektorkou tvůrčího psaní, se Aničce osvědčila, protože už sedm let působí společně v literární agentuře Mám talent. Dnes jako vedoucí autorského oddělení, ale začínala posuzováním rukopisů a navrhovala je k vydání. A

někdy během té doby Anička anonymně poslala jiné kolegyni vlastní pohádkový rukopis, a jak to dopadlo, už víte, respektive se můžete přesvědčit v knihkupectvích, na e-shopech a nakonec třeba pod stromečkem.

Kontrasty a vyvažování

Ano, Anička nikdy nejde jen jednou cestou, v jejím životě se spousta věcí doplňuje nebo jinak vyvažuje. Rodačka z Roudnice nad Labem tak prožila školu a studia v Praze u Vltavy, a nakonec se odstěhovala do Mělníka, tedy co nejbližší místo, kde se obě řeky stékají. To sice nebyl záměr (šlo spíš o to být u Prahy, zdroje pracovních příležitostí), ale v životě spisovatelky to zní fakt poeticky. A v podobném stylu to vlastně pokračuje doteď.

Anička má bráchu, ale protože je o jedenáct let starší, často si připadala jako jedináček. Společnou řeč našli hlavně v posledních letech. Na prvním stupni musela být na intru, takže ví, jaké to je být zakříknutá v cizím prostředí. Ale pak se dostala na gympl, nadechla se a cítila se jako královna ročníku. Na veřejce se opět trochu stáhla, protože se při studiích žurnalistiky na **Fakultě sociálních věd** za leccos styděla a musela dospět k tomu, že není za co. Po studiích si dodělala živnostenský list, kurzy na marketing a PR. Pracovala několik let hlavně z domova, ale přitom se vrhla do světa médií a reklamy.

Jenže časem jí začal chybět hlubší rozměr samotné práce a taky sociální kontakt. „Důležitý je přece i podtext samotné práce, komerce je vždycky tak trochu manipulace. Já teď tu skořápku chci rozlomit, tak to skoro vypadá, že žiju jen prací,“ popisuje Anička, co ji vedlo k tomu, že se pustila i do oblasti CSR a psychologie, které teď ve svých dalších projektech různě kombinuje, ať už na autorských čteních, při dalším psaní nebo na svých webech. Kromě osobních stránek založila i webový magazín Vlastovka.info, kde shromažďuje různé zajímavosti a aktuality ze světa přírody. „Ale nestíhám je tolik plnit a aktualizovat,“ dodává trochu provinile.

Potmě? Ne tak úplně

Anička před rokem objevila také Návštěvy POTMĚ, projekt Českého rozhlasu, který jedinečným způsobem propojuje svět nevidomých a seniorů. „Chodím k seniorům do bytů nebo do domovů, primárně jim tedy dělat společnost. Ale ve skutečnosti jejich postoj k životu, nadhled a zkušenosti obohacují hlavně mě,“ dodává s úsměvem.

Ano, to jsme ještě neřekly. Anička totiž od pěti let nevidí. „Měla jsem nádor v nosohltanu, podstoupila jsem onkologickou léčbu. A i když jsem od té doby zdravá adekvátně svému věku, zrak se mi vrátil jen minimálně,“ říká Anička s tím, že nevidí detaily tváře, nevidí ostře a za dobrých světelných podmínek vnímá přibližně metr a půl kolem sebe. „Chodím s bílou holí, mám zažádáno o hafíka. Umím základy Braila, ale pro běžný život využívám moderní technologie, třeba zvětšovací nebo čtecí zařízení.“

Se svým handicapem se vyrovnává ve vlnách. V dětství nad tím nijak nepřemýšlela, navíc jí nesmírně pomohlo menší městské a semknuté prostředí. „Kamarádi se pořád zajímali, nikam nemizeli. Navíc já byla paličatá, chtěla jsem si uchovat všechno, třeba i jezdit na kole. Tedy než jsem se vytřískala,“ dodává se smíchem. Pilovala, co se dalo, oči trénovala omalovánkami. Přesto byl náraz ve školním a městském prostředí veliký. Největší pak na veřejce, kde se mezi „zdravými“ studenty za hůl i diktafon jednoduše styděla.

Teď už je to jinak. Anička se těší na vodícího psa, klidně by si zase stříhla tandem na kole nebo řecké tance, kterým se donedávna věnovala, zároveň ráda fotí a chodí coby turistka. „Myslím, že do některých věcí musí člověk dozrát, neurychlí nic,“ dodává s úplným klidem. „Vím, co umím, a že si v leccems poradím. Mám své světy, které miluju, a co si nezařídím, to přijde přirozeně samo. Doufám!“

Foto: archiv Anny Burdové

URL| <https://www.inspirante.cz/index.php/2019/12/19/pohadkova-kolegyně-aneb-spisovatelka-v-reveniu/>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:

inspirante.cz

Rok na restart demokratické opozice

19.12.2019 ekonom.cz str. 00
Jan Štětka

Opozice se zbytečně soustřeďuje na šarvátky s Andrejem Babišem, důležitější je její sjednocení.

Po dvouleté šňůře proher by sněmovní demokratická opozice měla přestat ztrácet čas bojem s momentálně silnějším soupeřem Andrejem Babišem a jeho sněmovní většinou ANO, KSČM a SPD v alternaci s ČSSD. Občanští demokraté, topkaři, starostové i lidovci udělají líp, když se v roce 2020 - na prahu voleb 2021 - budou věnovat co nejvíc sami sobě a vzájemné spolupráci.

Klidně ať jejich poslanci ve sněmovně dál obstruují. Ale vedle toho by už v příštích měsících měli opoziční předáci budovat novou kvalitu. Právě k tomu dotyčné partaje vyzval 16. listopadu na pražské Letné před 250 tisíci demonstranty šéf spolku Milion chviliek pro demokracii Mikuláš Minář. "Otevřete se lidem. Řekněte jasně, koho hledáte a jací lidé se k vám mají hlásit," vybídl je lídr protibabišovských protestů. Také zdůraznil, ať do roka přijdou se srozumitelnou vizí. A hlavně ať vyřeší problém oslabených voličských hlasů z důvodů roztržitého stavu.

Čím více se teď o společném postupu mezi politiky mluví, tím menší je pravděpodobnost reálného spojení.

Stačí impuls z Letné?

Takže spojit se, nabrat členy a ještě vymyslet superprogram? Dát to Minář za úkol autoritářským stratégům, jako jsou Andrej Babiš nebo Miloš Zeman, asi by se dočkal hlášení "splněno" už dřív než za rok. Česká pravicová a centristická scéna je však jako počasí: už čtvrt století se samovolně přeskupuje a rozpadá a všechny integrační pokusy dopadají bídně. Shora ani zdola to dosud neměl kdo udělat. Může sólistickou politikou nesourodých stran pohnout apel z Letné?

"Dostatečně silný impuls to není," neskrývá skepsi politolog Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. "Dva roky do voleb se zmíněné strany budou stále spíš snažit o to, aby získaly samostatně více voličů. Může se jim to hodit i v případném vyjednávání o koalici, když se budou moci vykázat vyššími preferencemi v průzkumech," tipuje pro týdeník Ekonom.

Politici ODS, KDU-ČSL, TOP 09 i STAN reagovali na Minářovu výzvu pozitivně. Podpořili nutnost spolupráce, dokonce tvrdí, že v reakci na Letnou se jim už hlásí noví členové. Přesto ani politolog Michal Pink z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně v účinek výzvy moc nevěří. "Pokud by to mysleli vážně, už nyní budou postupovat společně a připraví voličům společně koalici pro krajské volby 2020. Navíc si myslím, že čím více se teď o společném postupu mluví, tím menší je pravděpodobnost reálného spojení," podotýká.

Pro ODS je nyní lepší sázka na to, že TOP 09 zůstane pod pětiprocentní laťkou a ona pak přebere zbytek jejich voličů.

Milion chviliek totiž postavil demokratickou opozici do překerní situace. K logickým požadavkům Letné se musí stavět vstřícně, nesmí ale zavdat příčinu k posměškům, že ochotně plní zadání zvenčí. Což může skončit blafováním a předstíráním aktivit.

Kalendář 2020

Česko

Politika 2020: Klid před bouří

Cílek: Pravidla naděje – ta věc s křídly

Ceny bytů čeká malý růst nebo stagnace

Kohout: Zachraňme liberalismus, omezme moc státu

O osudu autoprůmyslu rozhodnou politici

Rozhovor: Armagedon nás nečeká. Naopak by mohlo být mnohem lépe

Stát bude opět štědrý, nejvíce k politikům

Další rok debat o novém reaktoru

Digitální Česko? Státní správa těžce zaostává

Kysilka: Talenty potřebují podporu. Diskutujme proto o školství

Právní novinky se hned od Nového roku dotknou všech

Stát žádá více peněz z loterií i od digitálních firem

Svět

Volby v USA: Brutální kampaň s nejistým výsledkem

Světové prodeje aut zastavují propad

Schwab: Lepší svět začíná doma

Dnem vystoupení Britů z EU brexit neskončí

Zelený obrat pro celou Evropu

Nepředvídatelné Slovensko

Předlužená Čína v roce Krysy

Rychlík: Evropa už možná nebude „bílá“ a křesťanská

Saúdští Arabové se připravují na život bez ropy

Podnikatelé, kteří se nudit nebudou

Technologie

Konec závislosti USA na ruských raketách

Člověk nabitý technologiemi

Očkování ze skleníku

Zábava

Návraty k historii i pocta nezdolným. A léčba planety

Tipy na filmy a koncerty nadcházející sezony

Grafika: Octavia a deset dalších aut roku 2020

Závěrem

Nejdůležitější události uplynulého roku jednou větou

Příliš riskantní koalice

Historií je ověřeno, že při skutečně existenčním ohrožení umějí partaje obětovat svou suverenitu ve prospěch celku. Třeba po Mnichovu v roce 1938 se během několika týdnů podařilo spontánně vyřešit problém stranické roztržičnosti, s nímž si předtím první republika dvacet let nevěděla rady: vznikly dva tábory, pravicový a levicový. Nad hlavami dnešní demokratické opozice však žádný Damoklův meč - zaplat' pánbůh - nevisí. Naopak zůstává ve hře dost objektivních důvodů, které budou i v příštím roce stranám v postupné integraci spíš bránit.

Od dob opoziční smlouvy jsou například zvýhodněny ziskem většího počtu mandátů ve volbách velké partaje. Menší strany však za tím účelem sestavovat předvolební koalice jen tak nemohou, protože se jim pětiprocentní práh pro vstup do sněmovny násobí počtem partají v příslušné koalici. "Letenští" voliči by asi nejvíc uvítali předvolební konglomerát ODS, TOP 09, STAN a KDU-ČSL, to by však jeho předáci museli vedle značných ideových výhrad vůči partnerům udržet na uzdě i nervy, jestli mají šanci přeskočit společně 20 procent. Následky, kdyby se vabank nepovedl, by byly z jejich pohledu nedozírné. Riziko, že nezíská potřebných 10 procent, potopilo už v roce 2017 chystanou předvolební koalici lidovců se starosty.

Na změnu zákona znevýhodňujícího koalice nemá ovšem demokratická opozice dost hlasů. Jedinou možností tak je, že navyšování prahu zruší Ústavní soud (ovšem příslušný návrh podali lidovci teprve nedávno). A když ne? Menší strany mohou spojit síly dvěma krkolomnějšími způsoby. Buď založí novou, byť i jen provizorně zastřešující partaj. Anebo jedna z nich poskytne ostatním místo na svých kandidátkách, a bude tak kandidovat "s podporou" - jako kdysi TOP 09 kandidovala s podporou Starostů a nezávislých. V obou případech však dané strany prozrazují voličům, že si nevěří. A boj o přední místa kandidátek obvykle dělá zlou krev.

Kandidátka na půdorysu vlády

Za těchto okolností je spojování opozice velkým rébusem. Odhodlají se všechny čtyři strany jít do příštích voleb pod novou značkou? Nebo se dokážou podělit o posty na kandidátce jedné z nich? Odhady politologů se velmi liší. Téměř jisté je jen to, že od procesu se striktně distancují Piráti. "Je to nová strana, která založila svou existenci na kritice všech ostatních," vysvětluje Pink. "Nyní se navíc cítí být hlavním představitelem opozice, takže ti do toho spíš nepůjdou," domnívá se.

Ideální model volební spolupráce demokratické "čtyřky" by podle Pinka měl vycházet z nejpravděpodobnějšího uspořádání budoucí vlády. "Tedy ODS s podporou KDU-ČSL + TOP 09 + STAN. Čili jedna strana s podporou ostatních," popisuje.

Naopak podle Josefa Mlejníka by smysl dávala jen konzervativní předvolební koalice ODS a lidovců. "Pro ODS je nyní lepší sázka na to, že TOP 09 zůstane pod pětiprocentní laťkou a ona pak přebere zbytek jejích voličů," tipuje. Politolog Jan Bureš z Metropolitní univerzity Praha zase soudí, že když ODS dává dlouhodobě najevo neochotu obětovat značku vytvořením jediné nové strany a když lidovci, starostové ani topkaři nejsou ochotní vplout do ODS, výsledkem může být jen integrace tří menších stran vedle samostatné ODS.

Jenže spojení je jenom část letenského "úkolů" od Mináře. Až se v příštím roce sejdou vrcholné sněmy opozičních demokratických stran - už v lednu proběhne sjezd KDU-ČSL i kongres ODS (sněm TOP 09 proběhl už letos v listopadu) -, hned se ukáže, jak jsou na tom s přitažlivostí a srozumitelností svých vizí. I jak moc stojí o příliv nových členů a jak strhující osobnosti mohou nabídnout do společného projektu.

Největší problém: lídr

Zatím se zdá, že ani v jednom nic moc. Tři ze čtyř lídrů opozičních demokratických stran - Markétu Pekarovou Adamovou, Petra Fialu a Víta Rakušana - zatím známe jako kvalitní, ale spíš rutinní poslance. A z řad lidoveckých poslanců v lednu zřejmě vzejde i nástupce končícího šéfa KDU-ČSL Marka Výborného.

"Strany musí voličům předložit důvěryhodnou vizi radikální reformy české společnosti ve všech oblastech společenského, ekonomického, sociálního i politického života," zdůrazňuje politolog Jan Bureš z Metropolitní univerzity Praha. "Musí namíxovat pravcová i levicová řešení. Neměly by mluvit pouze o záchraně demokracie a boji proti Babišovi, protože to většinu voličů neoslovuje," varuje.

Největší problém však bude podle Bureše právě lídr. "Mezi politiky dotyčných stran nevidím charismatickou osobnost, která by mohla elektrizovat davy a zároveň byla přijatelná pro všechny pravcové strany jako jednotný kandidát na premiéra. Personální vyprázdněnost je dnes jedním z hlavních problémů české politiky," konstatuje.

Času k integračnímu, programovému i personálnímu "zintenzivnění" má demokratická opozice zatím ještě dost. Nesmí jej však během příštího předvolebního roku ztrácet zbytečnými antibabišovskými šarvátkami, ale věnovat sama sobě.

URL| <http://EKONOM.IHNED.CZ/c1-66696750-rok-na-restart-democraticke-opozice>

Rok na restart demokratické opozice

19.12.2019 iHNed.cz str. 00

autor: Matej Slávik

Po dvouleté šňůře proher by sněmovní demokratická opozice měla přestat ztrácet čas bojem s momentálně silnějším soupeřem Andrejem Babišem a jeho sněmovní většinou ANO, KSČM a SPD v alternaci s ČSSD.

Občanští demokraté, topkaři, starostové i lidovci udělají líp, když se v roce 2020 - na prahu voleb 2021 - budou věnovat co nejvíc sami sobě a vzájemné spolupráci.

Klidně ať jejich poslanci ve sněmovně dál obstruují. Ale vedle toho by už v příštích měsících měli opoziční předáci budovat novou kvalitu. Právě k tomu dotyčné partaje vyzval 16. listopadu na pražské Letné před 250 tisíci demonstranty šéf spolku Million chviliek pro demokracii Mikuláš Minář. "Otevřete se lidem. Řekněte jasně, koho hledáte a jací lidé se k vám mají hlásit," vybídl je lídr protibabišovských protestů. Také zdůraznil, ať do roka přijdou se srozumitelnou vizí. A hlavně ať vyřeší problém oslabených voličských hlasů z důvodů roztržitého stavu.

Čím více se teď o společném postupu mezi politiky mluví, tím menší je pravděpodobnost reálného spojení.

Takže spojit se, nabrat členy a ještě vymyslet superprogram? Dát to Minář za úkol autoritářským stratégům, jako jsou Andrej Babiš nebo Miloš Zeman, asi by se dočkal hlášení "splněno" už dřív než za rok. Česká pravcová a centristická scéna je však jako počasí: už čtvrt století se samovolně přeskupuje a rozpadá a všechny integrační pokusy dopadají bídně. Shora ani zdola to dosud neměl kdo udělat. Může sólistickou politikou nesourodých stran pohnout apel z Letné?

"Dostatečně silný impuls to není," neskrývá skepsi politolog Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. "Dva roky do voleb se zmíněné strany budou stále spíš snažit o to, aby získaly samostatně více voličů. Může se jim to hodit i v případném vyjednávání o koalici, když se budou moci vykázat vyššími preferencemi v průzkumech," tipuje pro týdeník Ekonom.

Politici ODS, KDU-ČSL, TOP 09 i STAN reagovali na Minářovu výzvu pozitivně. Podpořili nutnost spolupráce, dokonce tvrdí, že v reakci na Letnou se jim už hlásí noví členové. Přesto ani politolog Michal Pink z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně v účinek výzvy moc nevěří. "Pokud by to mysleli vážně, už nyní budou postupovat společně a připraví voličům společně koalici pro krajské volby 2020. Navíc si myslím, že čím více se teď o společném postupu mluví, tím menší je pravděpodobnost reálného spojení," podotýká.

Pro ODS je nyní lepší sázka na to, že TOP 09 zůstane pod pětiprocentní laťkou a ona pak přebere zbytek jejích voličů.

Milion chviliek totiž postavil demokratickou opozici do prekérní situace. K logickým požadavkům Letné se musí stavět vstřícně, nesmí ale zavdat příčinu k posměškům, že ochotně plní zadání zvenčí. Což může skončit blafováním a předstíráním aktivit.

Historií je ověřeno, že při skutečně existenčním ohrožení umějí partaje obětovat svou suverenitu ve prospěch celku. Třeba po Mnichovu v roce 1938 se během několika týdnů podařilo spontánně vyřešit problém stranické roztržičnosti, s nímž si předtím první republika dvacet let nevěděla rady: vznikly dva tábory, pravicový a levicový. Nad hlavami dnešní demokratické opozice však žádný Damoklův meč - zaplať pánbůh - nevisí. Naopak zůstává ve hře dost objektivních důvodů, které budou i v příštím roce stranám v postupné integraci spíš bránit.

Od dob opoziční smlouvy jsou například zvýhodněny ziskem většího počtu mandátů ve volbách velké partaje. Menší strany však za tím účelem sestavovat předvolební koalice jen tak nemohou, protože se jim pětiprocentní práh pro vstup do sněmovny násobí počtem partají v příslušné koalici. "Letenští" voliči by asi nejvíc uvítali předvolební konglomerát ODS, TOP 09, STAN a KDU-ČSL, to by však jeho předáci museli vedle značných ideových výhrad vůči partnerům udržet na uzdě i nervy, jestli mají šanci přeskočit společně 20 procent. Následky, kdyby se vabank nepovedl, by byly z jejich pohledu nedozírné. Riziko, že nezíská potřebných 10 procent, potopilo už v roce 2017 chystanou předvolební koalici lidovců se starosty.

Na změnu zákona znevýhodňujícího koalice nemá ovšem demokratická opozice dost hlasů. Jedinou možností tak je, že navyšování prahu zruší Ústavní soud (ovšem příslušný návrh podali lidovci teprve nedávno). A když ne? Menší strany mohou spojit síly dvěma krkolomnějšími způsoby. Buď založí novou, byť i jen provizorně zastřešující partaj. Anebo jedna z nich poskytne ostatním místo na svých kandidátkách, a bude tak kandidovat "s podporou" - jako kdysi TOP 09 kandidovala s podporou Starostů a nezávislých. V obou případech však dané strany prozrazují voličům, že si nevěří. A boj o přední místa kandidátek obvykle dělá zlou krev.

Za těchto okolností je spojování opozice velkým rébusem. Odhodlají se všechny čtyři strany jít do příštích voleb pod novou značkou? Nebo se dokážou podělit o posty na kandidátce jedné z nich? Odhady politologů se velmi liší. Téměř jisté je jen to, že od procesu se striktně distancují Piráti. "Je to nová strana, která založila svou existenci na kritice všech ostatních," vysvětluje Pink. "Nyní se navíc cítí být hlavním představitelem opozice, takže ti do toho spíš nepůjdou," domnívá se.

Ideální model volební spolupráce demokratické "čtyřky" by podle Pinka měl vycházet z nejpravděpodobnějšího uspořádání budoucí vlády. "Tedy ODS s podporou KDU-ČSL + TOP 09 + STAN. Čili jedna strana s podporou ostatních," popisuje.

Naopak podle Josefa Mlejníka by smysl dávala jen konzervativní předvolební koalice ODS a lidovců. "Pro ODS je nyní lepší sázka na to, že TOP 09 zůstane pod pětiprocentní laťkou a ona pak přebere zbytek jejich voličů," tipuje. Politolog Jan Bureš z Metropolitní univerzity Praha zase soudí, že když ODS dává dlouhodobě najevo neochotu obětovat značku vytvořením jediné nové strany a když lidovci, starostové ani topkaři nejsou ochotní vplout do ODS, výsledkem může být jen integrace tří menších stran vedle samostatné ODS.

Jenže spojení je jenom část letenského "úkolů" od Mináře. Až se v příštím roce sejdou vrcholné sněmy opozičních demokratických stran - už v lednu proběhne sjezd KDU-ČSL i kongres ODS (sněm TOP 09 proběhl už letos v listopadu) -, hned se ukáže, jak jsou na tom s přitažlivostí a srozumitelností svých vizí. I jak moc stojí o příliv nových členů a jak strhující osobnosti mohou nabídnout do společného projektu.

Zatím se zdá, že ani v jednom nic moc. Tři ze čtyř lídrů opozičních demokratických stran - Markétu Pekarovou Adamovou, Petra Fialu a Víta Rakušana - zatím známe jako kvalitní, ale spíš rutinní poslance. A z řad lidoveckých poslanců v lednu zřejmě vzejde i nástupce končícího šéfa KDU-ČSL Marka Výborného.

"Strany musí voličům předložit důvěryhodnou vizi radikální reformy české společnosti ve všech oblastech společenského, ekonomického, sociálního i politického života," zdůrazňuje politolog Jan Bureš z Metropolitní univerzity Praha. "Musí namíxovat pravicová i levicová řešení. Neměly by mluvit pouze o záchraně demokracie a boji proti Babišovi, protože to většinu voličů neoslovuje," varuje.

Největší problém však bude podle Bureše právě lídr. "Mezi politiky dotyčných stran nevidím charismatickou osobnost, která by mohla elektrizovat dav a zároveň byla přijatelná pro všechny pravicové strany jako jednotný kandidát na premiéra. Personální vyprázdněnost je dnes jedním z hlavních problémů české politiky," konstatuje.

Času k integračnímu, programovému i personálnímu "zintenzivnění" má demokratická opozice zatím ještě dost. Nesmí jej však během příštího předvolebního roku ztrácet zbytečnými antibabišovskými šarvátkami, ale věnovat sama sobě.

„Otevřete se lidem. Řekněte jasně, koho hledáte a jací lidé se k vám mají hlásit,“ vybídl na pražské Letné před 250 tisíci demonstranty šéf spolku Milion chviliek pro demokracii Mikuláš Minář.

URL| <https://ekonom.ihted.cz/c1-66696750-rok-na-restart-democraticke-opozice>

Rok na restart demokratické opozice

19.12.2019 Ekonom str. 12 Česko

Jan Štětka

Opozice se zbytečně soustřeďuje na šarvátky s Andrejem Babišem, důležitější je její sjednocení.

Po dvouleté šňůře proher by sněmovní demokratická opozice měla přestat ztrácet čas bojem s momentálně silnějším soupeřem Andrejem Babišem a jeho sněmovní většinou ANO, KSČM a SPD v alternaci s ČSSD. Občanští demokraté, topkaři, starostové i lidovci udělají líp, když se v roce 2020 – na prahu voleb 2021 – budou věnovat co nejméně sami sobě a vzájemné spolupráci.

Klidně ať jejich poslanci ve sněmovně dál obstruují. Ale vedle toho by už v příštích měsících měli opoziční předáci budovat novou kvalitu. Právě k tomu dotyčné partaje vyzval 16. listopadu na pražské Letné před 250 tisíci demonstranty šéf spolku Milion chviliek pro demokracii Mikuláš Minář. „Otevřete se lidem. Řekněte jasně, koho hledáte a jací lidé se k vám mají hlásit,“ vybídl je lídr protibabišovských protestů. Také zdůraznil, ať do roka přijdou se srozumitelnou vizí. A hlavně ať vyřeší problém oslabených voličských hlasů z důvodů roztříštěnosti.

Stačí impulz z Letné?

Takže spojit se, nabrat členy a ještě vymyslet superprogram? Dát to Minář za úkol autoritářským stratégům, jako jsou Andrej Babiš nebo Miloš Zeman, asi by se dočkal hlášení „splněno“ už dřív než za rok. Česká pravicová a centristická scéna je však jako počasí: už čtvrt století se samovolně přeskupuje a rozpadá a všechny integrační pokusy dopadají bídne. Shora ani zdola to dosud neměl kdo udělat. Může sólistickou politikou nesourodých stran pohnout apel z Letné?

„Dostatečně silný impulz to není,“ neskryvá skepsi politolog Josef Mlejnek z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

„Dva roky do voleb se zmíněné strany budou stále spíš snažit o to, aby získaly samostatně více voličů. Může se jim to hodit i v případném vyjednávání o koalici, když se budou moci vykázat vyššími preferencemi v průzkumech,“ tipuje pro týdeník Ekonom.

Politici ODS, KDU-ČSL, TOP 09 i STAN reagovali na Minářovu výzvu pozitivně. Podpořili nutnost spolupráce, dokonce tvrdí, že v reakci na Letnou se jim už hlásí noví členové. Přesto ani politolog Michal Pink z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity v Brně v účinek výzvy moc nevěří. „Pokud by to mysleli vážně, už nyní budou postupovat společně a připraví voličům společně koalici pro krajské volby 2020. Navíc si myslím, že čím více se teď o společném postupu mluví, tím menší je pravděpodobnost reálného spojení,“ podotýká.

Milion chviliek totiž postavil demokratickou opozici do překerní situace. K logickým požadavkům Letné se musí stavět nesmí ale zavdat příčinu k posměškům, že ochotně plní zadání zvenčí. Což může skončit blafováním a předstíráním aktivit.

Příliš riskantní koalice

Historií je ověřeno, že při skutečně existenčním ohrožení umějí partaje obětovat svou suverenitu ve prospěch celku. Třeba po Mnichovu v roce 1938 se během několika týdnů podařilo spontánně vyřešit problém stranické roztříštěnosti, s nímž si předtím první republika dvacet let nevěděla rady: vznikly dva tábory, pravicový a levicový. Nad hlavami dnešní demokratické opozice však žádný Damoklův meč – zaplat' pánbůh – nevisí. Naopak zůstává ve hře dost objektivních důvodů, které budou i v příštím roce stranám v postupné integraci spíš bránit.

Od dob opoziční smlouvy jsou například zvýhodněny ziskem většího počtu mandátů ve volbách velké partaje. Menší strany však za tím účelem sestavovat předvolební koalice jen tak nemohou, protože se jim pětiprocentní práh pro vstup do sněmovny násobí počtem partají v příslušné koalici. „Letenští“ voliči by asi nejvíc uvítali předvolební konglomerát ODS, TOP 09, STAN a KDU-ČSL, to by však jeho předáci museli vedle značných ideových výhrad vůči partnerům udržet na uzdě i nervy, jestli mají šanci přeskočit společně 20 procent. Následky, kdyby se vabank nepovedl, by byly z jejich pohledu nedozírné. Riziko, že nezíská potřebných 10 procent, potopilo už v roce 2017 chystanou předvolební koalici lidovců se starosty.

Na změnu zákona znevýhodňujícího koalice nemá ovšem demokratická opozice dost hlasů. Jedinou možností tak je, že navyšování prahu zruší Ústavní soud (ovšem příslušný návrh podali lidovci teprve nedávno). A když ne? Menší strany mohou spojit síly dvěma krkolomnějšími způsoby. Buď založí novou, byť i jen provizorně zastřešující partaj. Anebo jedna z nich poskytne ostatním místo na svých kandidátkách, a bude tak kandidovat „s podporou“ – jako kdysi TOP 09 kandidovala s podporou Starostů a nezávislých. V obou případech však dané strany prozrazují voličům, že si nevěří. A boj o přední místa kandidátek obvykle dělá zlou krev.

Kandidátka na půdorysu vlády

Za těchto okolností je spojování opozice velkým rébusem.

Odhodlají se všechny čtyři strany jít do příštích voleb pod novou značkou? Nebo se dokážou podělit o posty na kandidátce jedné z nich? Odhady politologů se velmi liší. Téměř jisté je jen to, že od procesu se striktně distancují Piráti. „Je to nová strana, která založila svou existenci na kritice všech ostatních,“ vysvětluje Pink. „Nyní se navíc cítí být hlavním představitelem opozice, takže ti do toho spíš nepůjdou,“ domnívá se.

Ideální model volební spolupráce demokratické „čtyřky“ by podle Pinka měl vycházet z nejpravděpodobnějšího uspořádání budoucí vlády. „Tedy ODS s podporou KDU-ČSL + TOP 09 + STAN. Čili jedna strana s podporou ostatních,“ popisuje.

Naopak podle Josefa Mlejníka by smysl dávala jen konzervativní předvolební koalice ODS a lidovců. „Pro ODS je nyní lepší sázka na to, že TOP 09 zůstane pod pětiprocentní laťkou a ona pak přebere zbytek jejich voličů,“ tipuje. Politolog Jan Bureš z Metropolitní univerzity Praha zase soudí, že když ODS dává dlouhodobě najevo neochotu obětovat značku vytvořením jediné nové strany a když lidovci, starostové ani topkaři nejsou ochotní vplout do ODS, výsledkem může být jen integrace tří menších stran vedle samostatné ODS.

Jenže spojení je jenom část letenského „úkolů“ od Mináře. Až se v příštím roce sejdou vrcholné sněmy opozičních demokratických stran – už v lednu proběhne sjezd KDU-ČSL i kongres ODS (sněm TOP 09 proběhl už letos v listopadu) –, hned se ukáže, jak jsou na tom s přitažlivostí a srozumitelností svých vizí. I jak moc stojí o příliv nových členů a jak strhující osobnosti mohou nabídnout do společného projektu.

Největší problém: lídr

Zatím se zdá, že ani v jednom nic moc. Tři ze čtyř lídrů opozičních demokratických stran – Markétu Pekarovou Adamovou, Petra Fialu a Víta Rakušana – zatím známe jako kvalitní, ale spíš rutinní poslance. A z řad lidoveckých poslanců v lednu zřejmě vzejde i nástupce končícího šéfa KDU-ČSL Marka Výborného.

„Strany musí voličům předložit důvěryhodnou vizi radikální reformy české společnosti ve všech oblastech společenského, ekonomického, sociálního i politického života,“ zdůrazňuje politolog Jan Bureš z Metropolitní univerzity Praha. „Musí namíxovat pravicová i levicová řešení. Neměly by mluvit pouze o záchraně demokracie a boji proti Babišovi, protože to většinu voličů neoslovuje,“ varuje.

Největší problém však bude podle Bureše právě lídr. „Mezi politiky dotyčných stran nevidím charismatickou osobnost, která by mohla elektrizovat davy a zároveň byla přijatelná pro všechny pravicové strany jako jednotný kandidát na premiéra. Personální vyprázdňenost je dnes jedním z hlavních problémů české politiky,“ konstatuje.

Času k integračnímu, programovému i personálnímu „zintenzivnění“ má demokratická opozice zatím ještě dost. Nesmí jej však během příštího předvolebního roku ztrácet zbytečnými antibabišovskými šarvátkami, ale věnovat sama sobě.

Čím více se teď o společném postupu mezi politiky mluví, tím menší je pravděpodobnost reálného spojení. Pro ODS je nyní lepší sázka na to, že TOP 09 zůstane pod pětiprocentní laťkou a ona pak přebere zbytek jejich voličů.

Foto autor| Foto: Matej Slávik

Foto popis| „Otevřete se lidem. Řekněte jasně, koho hledáte a jací lidé se k vám mají hlásit,“ vybídl na pražské Letné před 250 tisíci demonstranty šéf spolku Milion chviliek pro demokracii Mikuláš Minář.

Sněmovna reprezentantů schválila obě části ústavní žaloby na prezidenta Donald Trumpa

19.12.2019 ČRo Plus str. 01 12:30 Radiofórum

Vladimír KROC, moderátor

Sněmovna reprezentantů schválila obě části ústavní žaloby na prezidenta Donald Trumpa. Stalo se tak potřetí v historii. Sněmovna viní prezidenta ze zneužití úřadu a obstrukcí vůči Kongresu. Konečné rozhodnutí ale záleží na Senátu, kde mají převahu republikáni. Hlasování se očekává v lednu. Bílý dům po schválení impeachmentu vydal prohlášení, ve kterém vyjádřil jistotu, že Senát prezidenta očistí. Demokraté, kteří proces vyvolali, viní Trumpa ze zneužití pravomoci a braní Kongresu ve vyšetřování kvůli červencovému telefonátu s ukrajinským prezidentem Volodymyrem Zelenským. Trump měl naléhat, aby ukrajinské úřady začaly vyšetřovat syna Joea Bidena, demokratického favorita do prezidentských voleb. No, a Radiofórum se vás ptá: Souhlasíte s impeachmentem na Donald Trumpa, nebo ne? Snažil se Trump podle vás ovlivnit ukrajinského prezidenta? Podrží prezident Senát a ovlivní ústavní žaloba dění blížících se prezidentských voleb v USA? Můžete nám zavolat do studia na číslo 221 552 777.

oznámení

Radiofórum.

Vladimír KROC, moderátor

Naším dnešním hostem je Kryštof Kozák, amerikanista a zástupce vedoucího katedry severoamerických studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Kryštof KOZÁK, amerikanista

Dobrý den.

Vladimír KROC, moderátor

My jsme před chvílí mluvili v publicistice alespoň krátce o tématu, takže už jsem pochopil z vašich slov, že rozhodnutí Sněmovny reprezentantů pro vás rozhodně není překvapivé.

Kryštof KOZÁK, amerikanista

Překvapením to určitě nebylo, protože je vidět, že americká politika se polarizovala a téměř všichni demokraté hlasovali pro a úplně všichni republikáni hlasovali proti. To znamená, že ty strany jsou poměrně sjednocené, což historicky v americké politice nebývalo, ale říkám, k žádnému překvapení tedy zatím nedošlo.

Vladimír KROC, moderátor

Čím to, že se republikáni v jednom mžiku stavějí za v uvozovkách svého prezidenta? Protože jak si vzpomínáme z průběhu volby, tak to tak jednoznačné zdaleka nebylo.

Kryštof KOZÁK, amerikanista

Donaldu Trumpovi se podařilo vlastně až nečekaně sjednotit Republikánskou stranu pod svým velením. To jeho vůdcovství v tomto slova smyslu je až jako nevídané a je to způsobené tím, že ta jeho podpora u amerických voličů je poměrně stabilní, respektive on má to své tvrdé jádro, které je schopen velmi dobře oslovovat a je také schopen vlastně umlčovat své republikánské kritiky. To znamená, že postupem času všichni ti republikáni, kteří byli proti Trumpovi, tak z politiky už odešli, případně nezastávají žádné důležité pozice a případně se tedy velmi bojí toho, co by jejich voliči na případnou kritiku prezidenta z vlastních řad řekli.

Vladimír KROC, moderátor

Kdybyste měl, prosím, shrnout ve stručnosti, z čeho ty 2 body obžaloby prezidenta viní?

Kryštof KOZÁK, amerikanista

Tak je to vlastně zneužití pravomoci, to je ten první bod. Je zajímavé, že vlastně Donald Trump se dopustil trestného činu. V americkém právním řádu je trestný čin, který přesně říká, že je zakázáno žádat cizí mocnosti o jakoukoliv součinnost v prezidentských nebo ve volbách. To znamená, že to, že on vlastně požádal o to, aby ukrajinský prezident nařídil vyšetřování politických oponentů, tak to je v podstatě trestné a na tom se zakládá tedy ten první článek obžaloby. A ten druhý, ten se týká potom toho vyšetřování ve Sněmovně reprezentantů, protože Donald Trump celý ten proces označil za nelegitimní a vlastně neposkytl nebo jeho administrativa odmítla poskytnout klíčové dokumenty, a dokonce odmítla poskytnout svědectví klíčových lidí z Trumpova okolí.

Vladimír KROC, moderátor

Předsedkyně Sněmovny reprezentantů Nancy Pelosiová, demokratka, označila verdikt za historickou událost. Je toto podobné?

Kryštof KOZÁK, amerikanista

Ale tak už to, že dneska se o tom všude mluví, tak...

Vladimír KROC, moderátor

Je to potřetí v historii.

Kryštof KOZÁK, amerikanista

Je to potřetí v historii, takže určitý zásah a určité historické konotace to určitě má, i když to zřejmě k odvolání Donalda Trumpa nepovede. Tak je to velmi důležitý milník, který ukazuje, jak moc polarizovaná americká společnost a politika je, že to vlastně došlo až k tomu nebo demokraté to dohnali, svoji nechuť k prezidentu Trumpovi až vlastně do toho nejvyššího extrému, co jde. Oni nemohou dělat nic víc než navrhnout jeho odvolání. To znamená, že použili tu nejzazší možnou ústavní variantu, která je k dispozici.

Vladimír KROC, moderátor

Tady se možná hodí připomenout, že jak jsem řekl, Donald Trump je třetím prezidentem v historii, který čelí impeachmentu. Předtím to byli Andrew Johnson v roce 1868 a Bill Clinton v roce 1998. Richard Nixon, který v roce 1974 čelil aféře Watergate, raději před hlasováním sám rezignoval. Možná když do toho zahrneme i toho Nixona, dá se to srovnávat, tyhle ty historické události?

Kryštof KOZÁK, amerikanista

Tak vždycky se dá trochu něco srovnávat, ale já si myslím, že ta osoba Donalda Trumpa je i na americké poměry velmi výjimečná a ty skutky, ze kterých byl obžalován, tak jsou jako trochu jiného druhu než u Billa Clintona a Richarda Nixona. I když je zajímavé, jestli je tam nějaká paralela, tak v aféře Watergate také šlo

vlastně o získávání informací na politické rivaly. To vloupání do komplexu Watergate směřovalo k získání kompromitujících materiálů a ten nátlak na Ukrajinu také vlastně směřoval k získání potenciálně kompromitujících materiálů, tak to bych viděl jako určitou linku.

Vladimír KROC, moderátor

Připomíná Kryštof Kozák. My máme teď u telefonu posluchače. Je to Romuald Štěpán Rob. Dobrý den.

Romuald Štěpán ROB, Odbor vnějších vztahů pražského arcibiskupství

Dobrý den vašemu hostu i vašim posluchačům.

Vladimír KROC, moderátor

Považujete impeachment za opodstatněný?

Romuald Štěpán ROB, Odbor vnějších vztahů pražského arcibiskupství

V současné době bohužel si diváci posluchači nebo někteří novináři hrají na policii. Já nevím, ale důvěřuji ve vyspělou americkou demokracii, a tak jako prezident Trump byl zvolen demokraticky, tak i Kongres byl zvolen demokraticky, a tudíž je to legitimní vlastně možnost, jakým způsobem vyvažovat tyto věci a chránit tuto demokracii. Domnívám se, že v tuto chvíli také i třeba u nás prezident Zeman si je vědom svého silného mandátu, ale také i naše komory parlamentní jak Parlament, tak senát, by si měly být vědomy toho, že jsou také demokraticky zvoleni a měly by to silné vědomí mandátu našeho prezidenta vyvažovat, a to si myslím, že se právě děje v Americe, a myslím si, že je to velmi dobře.

Vladimír KROC, moderátor

Myslí si Romuald Štěpán Rob. Děkujeme. Na shledanou.

Romuald Štěpán ROB, Odbor vnějších vztahů pražského arcibiskupství

Děkuji, na shledanou.

Vladimír KROC, moderátor

Teď Ivo Ladenberger, dobrý den.

Ivo LADENBERGER, posluchač

Dobrý den.

Vladimír KROC, moderátor

Jak podle vás může ta žaloba třeba případně i ovlivnit ty nadcházející prezidentské volby?

Ivo LADENBERGER, posluchač

No, já si myslím, že to Donaldu Trumpovi pomůže, že získá ještě větší popularitu, protože ty informace, které jsou venku ohledně toho jeho trestného činu, v uvozovkách, tak to moc občanům neřekne. Voliči to nevidí jako nějaký veliký problém, a tedy spíš se přikloní k tomu jeho vyjádření, že to je hon na čarodějnice, takže jako bych to viděl tak, že spíš to pro něj bude plus.

Vladimír KROC, moderátor

Dobře. Ivo Ladenberger, děkuju. Mějte se hezky, na shledanou.

Ivo LADENBERGER, posluchač

Na slyšenou.

Vladimír KROC, moderátor

U mikrofonu je editor sociálních sítí Českého rozhlasu Plus Marián Vojtek. Dobrý den.

Marián VOJTEK, redaktor

Dobré odpoledne.

Vladimír KROC, moderátor

Povídejte.

Marián VOJTEK, redaktor

Naše otázka je naprosto jasná jak v anketách, tak také na našem Twitteru. Souhlasíte s ústavní žalobou proti americkému prezidentovi Donaldu Trumpovi? Hlasujte, pište. Jana Devátá na světě si myslí toto: "Respekt k právu ani americkým zákonodárcům nic jiného neumožňuje než žalobu podat." Zuzana Brejcha souhlasí, jak píše: "Sledovala jsem dění na CNN. V Senátu mají většinu republikáni a ti omílají dokola, že nejsou důkazy. Trump zakázal svědčit spoustě lidí, nevydal dokumenty, Giuliani zase letěl na Ukrajinu s dalším nátlakem na prezidenta. Trump je ovšem u konzervativních republikánů populární, ať se děje cokoli. Smutné," uzavírá Zuzana Brejcha. Lenka Janoušková nesouhlasí, jak dále píše: "...a ihned po jeho zvolení jsem říkala, že ho budou chtít sesadit. Nehodí se." Nikolaj Krečev: "Ne a s touto nesmyslnou žalobou si demokraté zavřeli cestu do Bílého domu na hodně dlouho." Petr Voříšek napsal jednoznačně: "Trump 2020 again." Antonín Novák: "Politický souboj by se neměl plést do ústavních žalob, trestních oznámení a dalších udání, odposlechů a podobně. Společnost by měla znovu najít nějaké základní morální mantinely." Také se celkem v diskusi na Facebooku objevuje tento názor, jako napsal Miloš Krčmář: "Nechápu, proč bychom měli souhlasit nebo nesouhlasit s interní záležitostí Spojených států. Je to jejich věc, kterou si musí vyřešit sami." No, a Ivo Válek, ten zvolil parafrázi Járy Cimrmana: "Názor mít můžete, ale jen jako velmi zanícení diváci."

oznámení

Zatelefonujte nám svůj názor. 221 552 777. Přímá linka do Radiofóra. 221 552 777.

Vladimír KROC, moderátor

U telefonu je teď Pavel Klimeš. Dobrý den.

Pavel KLIMEŠ, posluchač

Dobrý den.

Vladimír KROC, moderátor

Tak, posloucháme vás a váš názor.

Pavel KLIMEŠ, posluchač

Velmi, velmi dobré názory přede mnou. Já bych přidal možná jeden postřeh. Syn je americký občan, ajták, který ve své komunitě samozřejmě tvrdě proti Trumpovi. Máme tam příbuzné nebo jeho známé, kteří jsou zase tvrdě

s Trumpem, ale obojí je hrozné rozdělování společnosti na základě zájmu těch stran, které poškozují Ameriku. Stejně jako u nás se neuznávají volby demokratickým způsobem a rozděluje se společnost na základě názorů jednotlivců, a toto je v Americe taky problém. Bushovi oba 2 byli proslavení lháři ve válkách, které vedli i ve svých akcích, ale to bylo v pořádku, protože to bylo v amerických zájmech takzvaně. Teď demokrati prohráli, tak jako ještě, když se nepodařilo jaksi potvrdit ruskou stopu, to je taky pohrdání tedy lidmi, protože jestli tedy nějaké ovlivňování je na základě nějakých...

Vladimír KROC, moderátor

Pane Klimeši, čekají další posluchače, jestli to můžete nějakým způsobem říci v kostce.

Pavel KLIMEŠ, posluchač

To není ono.

Vladimír KROC, moderátor

Děkuju, pane Klimeši. Ano, už jste řekl, co jste potřeboval. Mějte se hezky, na shledanou Tomáš Šafr je další volající. Dobrý den.

Tomáš ŠAFR, posluchač

Dobrý den. Šafr u telefonu. Prosím vás pěkně, já nejsem žádný politolog, ale prostě to tak cítím, že ať byl Clinton u moci, Bushové nebo Regan, nikdy nebyly takovéhle komedie kolem, jako předvádějí demokraté dnes. Já si myslím, že to pouze jejich PR a že nemají vůbec šanci ho ani v příštích volbách porazit. To samé prostě, tam když se zakousnou lidi – já jsem nikdy třeba nevolil Babiše, není to žádný svatoušek, ale co ta dehonestace té osoby prostě léta trvajících, prostě uvažuju, že to jenom z trucu těmhle neomarxistickým až pomalu fašistickým divadlům, že to tomu Babišovi opravdu hodím. A takhle můžu přemýšlet i ti lidi v Americe.

Vladimír KROC, moderátor

Tomáš Šafr, mějte se hezky. Na shledanou.

Tomáš ŠAFR, posluchač

Hezký den, na shle.

Vladimír KROC, moderátor

Tak, když se vrátím do Spojených států s Kryštofem Kozákem, který je dnes hostem Radiofóra jako amerikanista. Slyšeli jsme různé názory. Ten poslední, že je to vlastně PR demokratů. My už jsme se bavili o tom, že jim to asi v konečném důsledku úplně nepomůže, i když vy jste říkal, že se to ukáže až tedy v té volbě příštího prezidenta. Otázka zní, laik se ptá, proč vlastně do toho jdou, když vidí, že je to pravděpodobně marný boj? Ale třeba Nancy Pelosiová to vysvětlovala tak, že nemohl jinak.

Kryštof KOZÁK, amerikanista

Já si také myslím, že oni k tomu byli v podstatě donuceni. Kromě toho, že na ně tlačí také jejich voliči stejně jako republikáni nebo v americké politice tam probíhají volby do Kongresu každé 2 roky, to znamená, že to, co si myslí váš volič, je poměrně důležité, tak voliči demokratů a demokraté vyhráli ty poslední volby do dolní sněmovny a všichni demokratičtí voliči vlastně chtěli, aby demokraté šli Trumpovi v uvozovkách po krku, aby dostali té své povinnosti vyvažovat Trumpovy kroky. To znamená, že demokratičtí politici byli pod velkým tlakem ten impeachment zahájit už dříve. Nancy Pelosiové se do toho vlastně úplně nechtělo, nicméně potom, když se odhalil ten jasný důkaz v podobě toho telefonátu na Ukrajinu, tak vlastně už nebyla pro demokraty jiná možnost než ten impeachment spustit, a jakmile se jako spustil, tak on zase v tom kontextu té rozdělené společnosti ten

impeachment má velkou podporu a spousta Američanů to velmi vítá, že konečně je potřeba Donaldu Trumpovi ukázat, že se nemůže chovat jako autokrat, že mu nemůže všechno procházet a on není nad zákonem, ale je potřeba, aby se řídil zákony.

Vladimír KROC, moderátor

Proč používá Donald Trump takové výroky, že se jedná o hon na čarodějnice? Ostatně slyšeli jsme to i v názorech posluchačů.

Kryštof KOZÁK, amerikanista

To je jeho oblíbený termín už dlouho dobu. A zřejmě – já nevím, proč se mu to tak líbí. On má pocit, že je pronásledován jak médii nebo zejména ze strany těch mainstreamových médií a i ze strany – v Americe se tomu říká "deep state", takzvaný hluboký stát, že proti němu jsou prostě pořád vedeny nějaké buď mediální, nebo jiné konspirace.

Vladimír KROC, moderátor

A promiňte, takto to chce vyložit svým voličům, anebo myslíte, že tomu může i sám věřit?

Kryštof KOZÁK, amerikanista

To je těžké, ale já si myslím, že on je velmi obratný komunikátor, takže o jeho voliče jde v první řadě, ale je dost možné, že v jeho myšlenkovém světě on se cítí jako oběť, oběť různých komplotů. A ten teďka probíhající impeachment on chápe jenom jako další z řady pokusů o to poškodit jeho jméno, poškodit jeho image a poškodit všechno to, o co on se vlastně v dobré víře snaží.

Vladimír KROC, moderátor

Posloucháte Radioforum. Můžete volat do studia. To teď učinila Alena Hanusová. Vítejte. Dobrý den.

Alena HANUSOVÁ, posluchačka

Dobrý den.

Vladimír KROC, moderátor

Posloucháme vás.

Alena HANUSOVÁ, posluchačka

Prosím vás, já si myslím, že stejně jako u nás, tak i v Americe se velice osvědčilo to zaklínání se demokratickými volbami. Já to vnímám tak, že volební mandát je něco jako záruční lhůta. Když si koupím nějaký výrobek a ten výrobek nesplní moje očekávání, ukáže se jako vadný, prostě nefunkční, mám právo ho reklamovat. To je totéž, jako by mi někdo řekl: "Teď jste si ho koupila, tak si počkejte a pak si koupíte jiný." V našich podmínkách se k tomu ještě dodává: "Tak si vyrobte jiný. Prostě dělejte tu politiku vy, když se vám to takhle nelíbí." Já si myslím, že to je velká chyba. Já jsem se včera dívala na první hodinu toho procesu na CNN a opravdu mi to hodně připomínalo domácí politiku, protože z jedné strany zaznívaly poměrně dobře podložené věcné argumenty. To byli samozřejmě demokrati, kteří se odvolávali na nejrůznější zprávy, na dobrozdání odborníků a tak dál. Pokud na to reagovali – tedy vždycky samozřejmě reagovali – republikánští poslanci, kteří opakovali pořád jedno a totéž. "63 000 000 voličů nás volilo, počkejte si na demokratické volby. Prostě od začátku jste byli proti Trumpovi." Jako kdybych slyšela slovo kampaň, i když tam se tomu říká tedy hon na čarodějnice.

Vladimír KROC, moderátor

Alena Hanusová, děkujeme. Mějte se hezky. Na shledanou.

Alena HANUSOVÁ, posluchačka

Na shledanou.

Vladimír KROC, moderátor

Kryštof Kozák by s tímto pohledem souhlasil?

Kryštof KOZÁK, amerikanista

Ano. Já si myslím, že to bylo velmi dobře řečeno, respektive je pěkné vidět ty paralely mezi tou polarizací české politiky a polarizací americké politiky.

Vladimír KROC, moderátor

O polarizaci se tady už mluvilo. Myslím, že to byla citace z internetu, ale mě by zajímalo podle vás... takhle, ta společnost nutně musela být polarizovaná už před zvolením Donalda Trumpa. Možná právě proto se dostal do Bílého domu, ale dál se polarizuje, prohlubují se ty příkopky mezi těmi dvěma tábory?

Kryštof KOZÁK, amerikanista

Já si myslím, že se spíše prohlubují a ten probíhající impeachment je toho důkazem. A i to, jak moc republikánská strana jednotně stojí za Donaldem Trumpem, demokraté jsou v podstatě jednotní v tom postojí proti němu a je to vidět i v demokratických primárnkách, kdy zatím ti nejdůležitější kandidáti jsou spíše polarizující osobnosti než nějaký centrista, který by se pokoušel vlastně přitáhnout republikánské voliče na svoji stranu. To znamená, že zatím to vypadá, že i ty volby 2020 budou opět velmi vyhocené a velmi polarizované ať už ideologicky, nebo kulturně.

Vladimír KROC, moderátor

Televize CNN uvádí, že několik desítek demokratických kongresmanů požádalo předsedkyni Pelosiová, aby pozdržela odeslání ústavní žaloby do Senátu. Podle poslance Earla Blumenauera je třeba počkat na příhodnější dobu. Proč takto taktizovat? Na co čekat?

Kryštof KOZÁK, amerikanista

Tam jde o to, že se vyjednávají vlastně přesnější podmínky toho, jakým způsobem vlastně ten impeachment bude probíhat a zda budou připuštěni jak svědkové, zda budou připuštěni svědkové i z demokratické strany a hrozí tam nebo demokraté se bojí toho, aby vlastně ten proces nebyl úplně zase jednostranný a aby nevyzněl čistě v prospěch republikánů. To znamená, že je to, myslím si, že určité taktizování a je to určitá záruka toho, aby vlastně i demokraté si měli v tom senátním slyšení co říci, i když vlastně celý ten proces bude pod kontrolou. Předsedat bude tedy předseda Nejvyššího soudu John Roberts, ale aby ten proces byl férový a dostaly dostatečnou možnost přeprezentovat ty svoje argumenty.

Vladimír KROC, moderátor

Teď máme ještě jeden telefonát. František Pawelski, dobrý den.

František PAWELSKI, posluchač

Dobrý den. Tak já se domnívám, že tady je ukázka, jak správně říká pan Trump, honu na čarodějnice. Je to asi podobné, jako je to hon na pana Babiše, který pořádají Miliony chviliek. Asi takhle bych to srovnal. A vůbec chybi

tam to zdravé jádro. Kdyby udělal cokoliv, vidíte, že ani prezident nemůže hovořit s prezidentem jiné země, že nějakým způsobem prý zastupuje sebe. Samozřejmě to, že ten syn tam působil na té Ukrajině, to by nás mělo znepokojoval, jakou negativní politiku v té době sehrávaly Spojené státy vůči Ukrajině, což ohrožuje samozřejmě i naši republiku. A vidíte ty síly. Samozřejmě pan Trump hovořil o /nesrozumitelné/, který ovlivňoval a pořádá ty demonstrace od začátku.

Vladimír KROC, moderátor

Dobře, pane Pawelski, dobře. Rozumíme vám, mějte se hezky. Na shledanou. Pane Kozáku, můžeme ještě zopakovat nebo zareagovat na ten názor? Nevím, jestli máte k tomu co říct.

Kryštof KOZÁK, amerikanista

No, tak já si nemyslím, že se jedná o hon na čarodějnice. Ten, když se podíváme na ty důkazy, které byly předloženy, tak tam je poměrně jasně dokázáno, že Donald Trump opravdu jako zadržoval tu vojenskou pomoc ve výši 400 000 000 dolarů a že vlastně chtěl za to získat ty kompromitující materiály, respektive zahájit to vyšetřování. To znamená, že to je základ té ústavní žaloby a toho bych se držel.

Vladimír KROC, moderátor

Tak, a my se podíváme s Mariánem Vojtkem, jak to vypadá na sociálních sítích. Otázka na Twitteru: Souhlasíte s ústavní žalobou proti americkému prezidentovi?

Marián VOJTEK, redaktor

Konečný výsledek z Twitteru zní: ano. Průběžný výsledek z webu plus.rozhlas.cz zní "ne".

Vladimír KROC, moderátor

Nějaký ohlas?

Marián VOJTEK, redaktor

Ano, samozřejmě. Můžu třeba ocitovat názor Bena Štyvara z Facebooku: "Vyjádřit svůj názor mohu na cokoliv, takže souhlasím a jen tiše závidím, že je to u nich možné."

Vladimír KROC, moderátor

Tak na závěr tedy s Kryštofem Kozákem ještě, když bychom měli uzavřít dnešní povídání, těžko soudit, jak to bude pokračovat, ale pravděpodobně Senát, jak se předpokládá, ten impeachment zastaví.

Kryštof KOZÁK, amerikanista

Ano, vlastně všichni komentátoři se nad tím shodují, respektive musel by to být nějaký blesk z čistého nebe. A zatím tedy tomu vůbec nic nenasvědčuje právě proto, že se ti republikánští senátoři vlastně i bojí svých voličů a té odpovědnosti, kterou vůči nim mají.

Vladimír KROC, moderátor

Naším hostem v Radiofóru byl Kryštof Kozák, amerikanista z katedry severoamerických studií na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkuju vám. Na shledanou.

Kryštof KOZÁK, amerikanista

Děkuju za pozvání. Na slyšenou.

Mým nejlepším čtenářem byl estébák Mácha, trýznitel faráře Toufara

19.12.2019 Literární noviny str. 06 Příloha - Interview

Václav Dvořák

Miloš Doležal

Životním tématem Miloše Doležala je jeho rodná Vysočina, která se odráží v jeho poezii a próze, ale i v dokumentárních dílech, jako jsou jeho knihy o číhoštském knězi Josefu Toufarovi. Už skoro třicet let se ale potkáváme převážně v pražských kavárnách. Stejně tomu bylo i tentokrát, netušil jsem však, jak se od poslední jeho život změnil.

* Jak se vlastně žije vysočinskému bardovi v Praze na sídlišti?

Překvapím tě, ale já už jsem z Prahy odešel. Loni jsem dostal padáka po dvaceti letech v Českém rozhlase, a tak jsem se definitivně vrátil na rodnou Vysočinu, na samotu u Humpolce.

* Takže jak se žije na Vysočině?

Tvrdě, jako na větru. Navíc žiju v té části Vysočiny, kde se v prezidentských volbách ve velkém volí Miloš Zeman, takže politicky se tam s mnohými zásadně rozcházím. Na druhou stranu jsem zpátky v kraji, který miluji, který ke mně promlouvá a o kterém často píšu. A navíc žiji na samotě, za sousedy tu mám louky, duchy a zvířata.

* A jaké to je vrátit se po třiceti letech zpět na Vysočinu – i když na bývalý statek u Humpolce jsi jezdil celá léta jako na chalupu –, ale lidé, o kterých jsi psal, už zemřeli a ti současní jsou jiní?

Vysočina, ale asi venkov obecně, se za poslední dvacetiletí opravdu hodně změnila. Zatímco v devadesátých letech jsem tam zažil ještě staré vypravěče, kteří dokázali zajímavě mluvit o svých životních zážitcích třeba z války, dnes už se z venkova stává periferie měst bez paměti. Z baráků mizí zvířata, totálně se mění myšlení obyvatel, kteří nejraději mluví o věcech, penězích a navzdory vysoké životní úrovni si stále na něco stěžují. Výhodou je, že široko daleko nemám žádné sousedy, jen ty na hřbitově v blízké Zahrádce, zatopené želivskou přehradou. Ale mám tu i spřízněné duše. Blízko bydlí grafik Luboš Drtina, můj věrný spolupracovník, nebo sklář Franta Janák a v Ledči nad Sázavou malíř Jirka Bašta. Navíc jsme tu rozdýchali občanské sdružení. Roky jsme se scházeli a nadávali na politické poměry, stále dokola. Přestalo mě to bavit, takže jsme před několika lety založili Nezávislý podmelechovský spolek a vydáváme knížky o místních dějinách, obnovujeme malé sakrální stavby v krajině, pořádáme přednášky, iniciujeme vznik pamětních desek, hrajeme divadlo a podobně. Je nás bezmála čtyřicet, lidé různých profesí, kterým však záleží na tváři domova. To je pro mne možnost, jak čelit zupáctví a křupanství, které u nás posledních deset patnáct let vládne. Takže se s kamarády už méně bavíme o politice a více o tom, jakou knížku příště vydáme či jaké budou kostýmy v chystaném divadelním představení.

* Proč myslíš, že jsme se z porevoluční euforie dostali k dnešním poměrům?

Za prvé nám zásadně chybějí elity, které byly za nacismu a komunismu vymlácené, nebo emigrovaly. Osobností, které ostatní spoluobčany inspirují, obohacují, povznášejí, je dnes jako šafránu. Společnost je tak nakyslá od působení malých mstivých lidí, kteří ji veřejně reprezentují, jako je premiér či prezident. Lidé se od nich nechávají ovlivňovat, ať už chtějí, nebo ne. A za třetí většina lidí strašně zhrubla, zpovrchněla a zagresivněla. Český jazyk zplaněl, vytrácí se vztah k místu domova i k minulosti, která s námi žije. Nechci vypadat, že moralizuji, ale prostě ve srovnání s devadesátými lety je ten duchovní sesuv hodně markantní. Stačí se podívat, kdo dnes zasedá v parlamentu – oproti devadesátým letům je to strašidelné bratrstvo. Avšak nechci generalizovat – existují různé spolky, mecenáši, starostové, politici, duchovní i zapadlí vlastenci, kteří se tomu snaží vzdorovat, a díky nim vznikají skvělé věci: galerie, knihkupectví, obnovené památky...

* Nebojíš se, že ztratíš téma svého psaní, když to staré z Vysočiny umřelo a nové už není tak zajímavé?

Nebojím. Samotného mne překvapuje, co všechno ve svém kraji ještě neznám a stále objevuji nová témata... i když se samozřejmě nevztahují jen k Vysočině. Prolézám okresní a státní archivy, navštěvuji pamětníky a nacházím neuvěřitelné množství nezpracovaných dramatických a zároveň nečernobílých životních příběhů, které souvisejí s válkou, padesátými lety a prorůstají až do současnosti.

* Máš nějaký příklad?

Zpracovávám třeba příběh jednoho faráře z Vysočiny, který v roce 1956 požádal děti v hodině náboženství, aby si sundali pionýrské šátky, a jeden z těch harantů to řekl tátovi, který kněze udal a ten byl zatčen StB a dostal tři roky. Děti, které svědčily u soudu proti faráři, jsou dneska už důchodci a dělají, že se nic nestalo, že si nic nepamatují. Nebo se zabývám osudem parašutisty Vladimíra Hauptvogla, který bojoval do posledního dechu a dnes se o něm moc neví. A takových příběhů jsou desítky. Stává se mi, že přijedu do nějaké rodiny a oni mi dají krabici dokumentů, kterými se nikdy nikdo nezabýval.

* Proč myslíš, že je tolik materiálů ještě nezpracováno?

Panuje obrovská diskontinuita v bádání. Za bolševika se jimi mnoho lidí nezabývalo, i když třeba historik Zdeněk Jelínek udělal hodně fantastické práce týkající se domácího i zahraničního odboje. Nebo Jaroslav Čvančara udělal od sedmdesátých let tolik práce při zmapování odboje, jakou by dnes dělaly celé vědecké týmy. A nesmím zapomenout na historika Jiřího Rajlichu, který psal o letcích a scházel se s nimi v době, kdy to bylo jaksi tabu. Existuje sice Ústav pro studium totalitních režimů s velkým rozpočtem, který měl původně dobře „našlápnuto“, ale jeho dnešní činnost jako celku je pro mne obrovským zklamáním, i když v něm působí historici, kteří odvádějí dobrou práci – Petr Blažek, Mirek Vodrážka, Jiří Kalous. Takže po celou dobu stojí tento výzkum na zapálených jednotlivcích s vysokou erudicí, kteří se do toho sice pouštějí s vervou, ale je jich jen hrstka.

* Ale zabýváš se i příběhy známých lidí, lze i tam něco objevit?

Teď jsem důkladně zpracovával příběh zatčení a věznění Josefa Čapka v nacistických koncentracích. Letos uběhlo osmdesát let od jeho zatčení gestapem – stalo se tak 1. září v Želivě – a protože jsem znal některé pamětníky té události, chtěl jsem si k tomu něco načíst a ke svému překvapení jsem zjistil, že toto téma ještě nebylo vůbec důkladně zpracováno. Našel jsem v archivech německé dokumenty, například dopisy Jarmily Čapkové Goebbelsovi a Himmlerovi a najednou se koncentračnický příběh Josefa Čapka přede mnou otevřel úplně jinak, než jsem čekal. Celá rodina se jej snažila z koncentráku usilovně „vyreklamovat“, začali přes Háchu, který se snažil o návrat studentů zavřených po protestech 17. listopadu 1939 ze Sachsenhausenu, přes protektora Konrada von Neuratha, obrátili se i na Adolfa Hitlera. Dopisy jsou precizně formulovány, pomáhal s nimi třeba jejich příbuzný, brněnský právník doktor Brázda, otec malíře Pavla Brázdy. Došlo mi, jaká obrovská bitva o záchranu „Peči“ Čapka se odehrávala, jaké úsilí do toho dala nejen manželka Jarmila, ale i sestra Helena, manželka básníka Palivce. Vyrostla mi z toho rozměrná dokumentární povídka, kterou by měl příští rok vydat knižně brněnský Host.

* Jaké to vlastně je, být na jedné straně básníkem a prozaikem, který si příběhy domýšlí a upravuje, a na straně druhé badatelem, který se musí striktně držet faktů. Umiš to v sobě rozdělit?

Když píšu o historii, snažím se sám sebe držet na uzdě. Uvědomuji si, že mám obrovskou zodpovědnost ke konkrétním lidem a osudům. I proto procházím všechny dokumenty, které jsou k nalezení, i ty zdánlivě okrajové a banální, i ony se totiž nakonec mohou stát důležitou součástí celé mozaiky. Vždycky mne zajímaly výpovědi pamětníků, které jsem využíval při práci v rádiu i v novinách. Konfrontace jejich vzpomínek s dokumenty je pro mne velmi podstatná. Snažím se co nejvíce přiblížit skutečnosti a nic nepřibarvovat. Je to myslím vidět i na tom, jak texty o historii píšu: osekávám je na „kost“, jsem více strohý a méně užvaněný než ve svých jiných dílech. A také se vyhýbám tomu být nějakým soudcem lidí, o kterých píšu. Nechci říkat, jak by se měli chovat, mou úlohou je být nenápadným pozorovatelem.

* Dokonce je to vidět i ve tvé knize dokumentárních povídek Čurda z hlíny, ve které máš určité pochopení i pro zrádce Karla Čurdu.

Psaním jsem došel k tomu, že malý temný Čurda nebo třeba Toufarův vyšetřovatel Mácha může být zahrnutý v každém z nás, i ve mně. A že vždy záleží na tom, zda tyto temné stránky, démony, v sobě zvládneme, uřídíme, nebo jim dáme prostor k rejdům. A za druhé jsem si vědom, že jsem se nikdy neocítl v takovém závažném dějinném klinči, kdy by mi třeba za heydrichiády někdo neznámý zabouchal na okno a požádal mne o jídlo či nocleh, přičemž mám rodinu a tři děti. Jak bych se zachoval? Pomohl? Nebo bych je žabácky vyhodil? Nevím. Spíše si myslím, že bych selhal. Proto si netroufám hodnotit druhé. Samozřejmě ale na druhou stranu nechci ty zlé skutky relativizovat. Když Čurda podepsal ďábelský úpis s gestapem, stala se z něj opravdu kreatura, která sloužila za prachy a dostávala na šibenici své kamarády. Choval se jako zrůda a nelze to omlouvat. Ale do toho osudového okamžiku to byl vysoce hodnocený voják. V rozhodujícím okamžiku selhal, v čemž hrála roli řada věcí: hysterická matka, jeho sestra, fakt, že byl sám a nemocný a neměl vedle sebe nějakého kamaráda, který by mu pomohl zachovat se správně. Jak by se vyvíjel jeho osud, kdyby zůstal s ostatními v Praze a odešel s nimi do krypty? Byl by dnes na pamětních deskách. Dokážu pochopit, že selhal, ale nedokážu přijmout, co se z něj pak stalo. Ostatně on se i dost fyzicky změnil, během několika let se z něj stal člověk se slizkým žabím obličejem. Takže jsem opatrný v soudech. Ale píšu v té knize Čurda z hlíny i o konfidentu Bohuslavu Buštovi z Vysočiny, což byla vyložená svině udávající za prachy, a toho nemohu nijak šetřit.

* Ale ty ses s takovými lidmi potkával i při svém bádání. Jak třeba vzpomínáš na setkání s Ladislavem Máchou, vyšetřovatelem a trýznitelem faráře Josefa Toufara?

Sešel jsem se s ním několikrát na konci devadesátých let, kdy jsem ho doprovázel od soudu, který s ním probíhal. A pak jsem ho viděl na konci jeho života v Českých Budějovicích, kde se skrýval před veřejností. Už se u něj projevovala počínající demence a byl strašně agresivní. Pro mne ale bylo zajímavé vidět Toufarova protivníka, poznat jeho myšlení. Zjistil jsem, jak ho příběh jeho oběti pronásleduje, příběh Josefa Toufara velmi důkladně studoval, dokonce mi – nevěděl, kdo jsem – ukazoval „knížky toho hajzla Doležala“, v nichž měl podtrhané různé věty a dělal si do nich vpisky. Dalo by se říci, že to byl můj nejlepší čtenář. Sledoval ten případ velice důkladně skoro jako vrazi v detektivních knihách, kteří si schovávají novinové výstřížky o svých činech.

* Proč myslíš, že ho Toufarův příběh tak poznamenal?

Mácha si od konce války budoval kariéru a tento případ mu ji „zkazil“, s čímž se do konce života nesrovnal. Ničeho ale nelitoval a hodně podivně to reflektoval. Byl přesvědčen o své výhře „nad dějinami“. Na tom posledním setkání mi říkal, že přeci ochránil socialistickou společnost od zvrhlíků a úchylů z řad „černoprdelnické lůzy“. Zajímala mne jeho motivace. Podstatné bylo, že byl jmenovaný šéfem sedmičlenné instruktážní skupiny Státní bezpečnosti, což byli vybraní z vybraných, a věděl, že když číhošťskou kauzu „zdárně“ vyřeší, bude povýšen a kariéerní postup ho nemine. Navíc mu bylo známo, že valdické „vyšetřování“ nesleduje jen vedení StB, ale dostával úkoly přímo od ministra spravedlnosti a šéfa Úřadu pro věci církevní Alexeje Čepičky. A o případu byl podrobně informován i prezident Klement Gottwald. Pro Máchu tedy představovala obrovskou příležitost.

* Jenže nemohl uspět, když Toufar nic neudělal, a navíc nepodlehli nátlaku, aby se k tomu přiznal.

Mácha si myslel, že bude stačit, když „flandáka“ vyhladoví, necelý nechá ho vyspat a bude ho týrat. Ale nepočítal s tím, že Josef Toufar je vnitřně ryzí chlap. Tím pádem ho konfrontace s Toufarem musela dovádět k šílenství. Jsou známá některá jeho hlášení do Prahy, že je bezradný, že si s Toufarem neví rady, že je to takový venkovský člověk vnitřně přesvědčený o své pravdě a že neví, co ním má dělat. To psal ještě někdy sedmnáctého osmnáctého února a přitom věděl, že na Toufarovo doznání čeká v Praze skrze Čepičku Gottwald, aby mohl na zasedání ústředního výboru 24. a 25. února ke dvouletému výročí komunistického „vítězství“ vystoupit s proticírkevním referátem.

* Z toho musel být na mrtvici.

Mácha nebyl žádný hlupák. Ale neměl proti Toufarovi žádné důkazy. Nedávno jsem našel dokument, z něhož vyplývá, že počítal s tím, že případ za tři čtyři dny vyřeší a zase se vrátí do Prahy. Máchu také muselo rozčilovat, že musí trčet ve Valdicích, přespávat na ubikacích a není v klidu doma v Praze. A když se nepřiznával Toufar, sebrali další lidi: kostelníka, bohoslovce Zmrhala a další. Jenže to také nikam nevedlo, zjistili, že to nemohli udělat. Ani technikům StB se nedařila rekonstrukce v kostele, prostě všechno špatně.

* Jak zpět vnímáš událost v Číhošti ty?

Dlouhá léta jsem si myslel, že to byla provokace Státní bezpečnosti, která potřebovala příležitost zasadit katolické církvi nějakou ránu a ukázat „podívejte, jací jsou faráři podvodníci“. Když jsem na začátku devadesátých let obcházel svědky pohybu křížku z 11. prosince 1949, bylo všech 19 lidí přesvědčeno, že šlo o něco mimořádného a zvláštního. A já studentský chytrolín jsem se jim v duchu smál. Ale když se v roce 2007 otevřely archivy a začal jsem případ rekonstruovat, najednou jsem ke svému vlastnímu úžasu zjišťoval, že k žádné provokaci nemohlo dojít. Ze všech dokumentů vyplývá, že se estébáci začali zajímat o pohyb kříže až měsíc po této události. Ten kostelík je navíc opravdu malý a nejde tam vytvořit nějaký mechanický systém, který by všichni neviděli. A v tomto místě se otevírá vějíř možných interpretací toho, co se tam tenkrát vlastně stalo. V knihách o Josefu Toufarovi nenutím čtenáře, aby zaujali nějaké jednoznačné stanovisko – i pro mne je to tajemství. Křížek se tehdy nejenže pohyboval, ale zvláštním způsobem se i zkroutil, bohužel estébáci ho posléze vzali a zatím se nenašel. Třeba se ještě objeví... Každý si může do Číhoště zajet, podívat se do kostela, sednout si do lavice a popřemýšlet o tom. Mimochodem, Toufar nikdy slovo zázrak nepoužil, to udělala až Státní bezpečnost. On říkal, že šlo o mimořádný, tajemný jev. Báł se velkých slov a já se s ním v tomto shoduji. Pro mne je přitom mnohem zajímavější samotný Toufarův život.

* Asi proto jsi o něm napsal dvě knihy: Jako bychom dnes zemřít měli a Krok do tmavé noci. Co tě tedy na něm tolik zaujalo?

Že to byl mimořádně otevřený člověk, žádný úředník. Miloval život a každý člověk byl pro něj důležitý. Lidi propojoval, nerozděloval. Jeho kněžství bylo svým způsobem antiklerikální. A v jeho příběhu stále nacházím nové vrstvy. Třeba – nedávno jsem našel část Toufarovy knihovny, která byla celá léta uskladněna v jeho rodné vesnici na jedné půdě. A z těch knih na mne začaly vypadávat různé jeho zápisky, promluvy, kázání, dopisy... Bylo by dobré z toho udělat nějakou knížku. Chtěl bych napsat kapitolu třeba právě o jeho knihovně či o motivu číhošťského kříže v české kultuře. Psal o něm Josef Škvorecký, Jan Zahradníček, Ivan Diviš, Josef Kroutvor, Vít Slíva a další, tento motiv se ale objevuje i ve výtvarném umění, divadle, hudbě. Je fascinující, jak v liberálních Čechách oslovuje a inspiruje tolik lidí katolický farář. Přitom jinak jsme hákliví, a musím říci, že často oprávněně, na všechno, co souvisí s katolickou církví. V té fascinaci je tedy mnohem víc než jen to, že Toufar přinesl oběť.

* Nechybí ti rádio?

Na jednu stranu určitě, hodně jsem se v něm naučil a bavilo mne jako médium. Ale na druhou stranu se v něm v posledních letech natolik proměnila atmosféra, vládnou tam nemocné mezilidské vztahy, vedoucích funkcí se ujímají lidé, kteří jsou poslušnými úředníky, nikoli kreativními tvůrci. Jako by hlavní byl fantom poslechovosti. Jsou prosazováni lidé, kteří ohlídnou rozpočet, ale už tak nemusejí rozumět rozhlasové práci. Generace, kterou jsem měl štěstí poznat, nejen tvůrců, režisérů a herců, ale i techniků a zvukařů, odešla a v rozhlase působí dnes lidé, kteří s tím médiem „nedýchají“ a často dělají hloupá rozhodnutí. Ale nemám čas pěstovat nějakou zhrzenost, občas do rozhlasu i přispěji, ale už to bohužel není moje médium.

* Zažíváš životní zlom, po tolika letech stabilní práce jsi na volné noze a změnil jsi i místo, kde bydlíš. Jak to vnímáš?

Musím říci, že jsem po tom vlastně dlouho toužil, vrátit se domů a pracovat jen s těmi, kterých si vážím a mám je rád. Být třeba chudší, ale zas tvořit s lidmi, s nimiž mne to naplňuje a těší, třeba s již zmíněným grafikem a výtvarníkem Lubošem Drtinou, který je mým sousedem. Vydáváme malé knihy v malých nákladech, ale je v tom tolik radosti. Je to vlastně banální poznání, ale člověk k němu musí postupně dojít. A také zjišťuji, jak se přede mnou otevírají nové možnosti, mohu se soustředit na hledání v archivech a zpovídání – často posledních – svědků různých událostí a dělat především to, co sám chci. Takže je to pro mne požeňaná doba.

Navíc jsem ještě plný síly a nápadů a nevím, zda bych třeba za deset let dokázal takto začínat znovu. Měl bych vlastně lidem z rozhlasu poděkovat, že to tak dopadlo.

* A na čem tedy pracuješ?

Jednak na knize tří příběhů, z nichž jeden bude právě o Josefu Čapkovi. A k výročí smrti Josefa Toufara vyjde v únoru velký průvodce po místech, která jsou s ním spojená. V České televizi pak pracuji na dvou dílech ze šestidílného dokumentárního seriálu o československých generálech, kteří měli dramatické osudy. Dávám dohromady i knížku o Vysočině, což jsem ještě nikomu neřekl, až teď tobě. Budou to eseje o tvůrcích, kteří tam žili, místech nebo i obrazech a básních spojených s Vysočinou. Letos jsem také jako spolukurátor připravil výstavu v humpolecké 8smičce o třinácti výtvarnících s názvem Vrchovina, krabatina, mrchovina, na které se „setkali“ Bohuslav Reynek, Jaroslav Panuška, Jan Zrzavý, Jindřich Prucha, Jiří John, Čestmír Kafka, Stanislav Doležal, Marie Galimberti Provázková a ze současníků například Bohumír Prokúpek, Jiří Bašta či Jiří Příhoda. A zajímají mne třeba i místní hospody, ve kterých se událo strašně moc věcí: v hospodě v Kalištích se narodil Gustav Mahler, v hospodě v Lipnici diktoval Hašek Švejka, v hospodě v Arnolci se narodil Josef Toufar...

* ... v hotelu Central v Ledči nad Sázavou bydlel Zdeněk Matěj Kuděj...

...u pana hostinského Herouta, v hospodě se narodil i Jan Zahradníček. To všechno je také dosud nepopsané. Takže Vysočina je stále mým nevyčerpatelným tématem, studnicí plnou vody.

* Nedávno jsi také vydal knihu Pepito (ne)plivej! – dvouhrbé putování na motivy skutečných událostí z května a června 1945. O co v ní jde?

Vidíš, další příběh z Vysočiny. Po konci války v červnu 1945 našli skauti mezi Havlíčkovým Brodem a Příbyslaví v lese na mýtině pást se velblouda, vlastně velbloudici. Nejdřív si mysleli, že ho budou sami chovat někde v klubovně, ale nakonec se domluvili s pražskou zoo. Takže s Pepitou dvouhrbou šli po trase Havlíčkův Brod, Golčův Jeníkov, Čáslav, Kutná Hora, Kolín, Úvaly, Praha. Cesta jim trvala týden a zažili při ní mnoho neobyčejných scén. V úžasu jsem zjistil, že mezi těmi skauty byl i náš společný přítel, literární historik Jaroslav Med, skautským jménem Minehaha. V Čáslavi se o velblouda staral třináctiletý Miloš Forman, budoucí filmový režisér. Vyzpovídal jsem pamětníky, ze skautů dnes žije už poslední Vláďa Maják Kolomý. Nejdřív vznikl rozhlasový dokument, pak hra pro Dismanův dětský rozhlasový soubor, a nakonec jsem napsal knížku s ilustracemi Jakuba Grece a s bohatou fotografickou přílohou, která dokazuje, že nejde o žádnou moji fabulaci. Představ si poválečnou českou krajinu s vraky válečné techniky, kterou putují skauti, kteří konečně mohou být ve svých stejnokrojích, a vedou cizokrajné zvíře. A na obzoru dvouhrbá zřícenina hradu Lichnice. Je to směs dadaismu a surrealismu, něco neuvěřitelného a zároveň svobodného a radostného.

Miloš Doležal

(*1. 7. 1970 v Háji u Ledče nad Sázavou) vystudoval **Fakultu sociálních věd** UK v Praze (1992), pracoval jako redaktor měsíčníku Perspektivy, asistent dramaturga Karla Krause v Divadle za branou II, hlídač azylového domu a plakátovač. Od roku 1998 do roku 2018 pracoval jako literární redaktor a dramaturg Českého rozhlasu Praha – kulturní stanice Vltava. Pravidelně spolupracuje s revue Kontexty, Souvislostmi, Perspektivami, měsíčníkem Reportér. Básně a fejetony publikuje v polských literárních revuích. Básnická sbírka Gmina vyšla v r. 2004 v polském nakladatelství Czarne a kniha Jako bychom zemřít měli v italském vydání v nakl. ITAKA a v polském vydání v nakl. IPN. Jeho básně a povídky byly přeloženy do francouzštiny, němčiny, polštiny, angličtiny, řečtiny, chorvatštiny a italštiny. Je autorem řady rozhlasových dokumentů z období druhé světové války a komunistických represí 50. let, literárních pořadů, portrétů a cestopisných cyklů. Jako scenárista spolupracuje s Českou televizí (na cyklech Heydrich – konečné řešení, Neznámí hrdinové, Rudí prezidenti aj.). Autor výstav o zločinech komunistického režimu. Dlouhodobě se věnuje oběti komunistického režimu v Československu farář Josefu Toufarovi. Inicioval exhumaci knězových ostatků z hromadného hrobu a slavnostní pohřeb v jeho domově na Vysočině. Žije na Vysočině.

Foto autor| foto: Jan Bartoš

Foto autor| foto: archiv Miloše Doležala

Foto autor| foto: archiv Miloše Doležala

Foto popis| Miloš Doležal s režisérem Andrzejem Wajdou.

Foto popis| Miloš Doležal s publicistou Jaroslavem Šubrtem (vlevo) a polským básníkem Wojciechem Wencelem.

Jiří Valenta

20.12.2019 prvnizpravy.cz str. 00

Jiří Valenta, PhDr. Ing. Mgr. et Mgr. Narozen v roce 1965 v Plzni. Od roku 2004 člen KSČM. Vystudoval Pedagogickou a Filozofickou fakultu ZČU v Plzni, Provozně ekonomickou fakultu ČZU v Praze a rigorózní zkoušky složil na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze. Od roku 1990 dosud pracuje jako metodik prevence sociálně – patologických jevů a vychovatel na VOŠ a SPŠE – domově mládeže v Plzni. Od roku 2006 je členem zastupitelstva statutárního města Plzně a členem odborných komisí Rady města Plzně a Rady Plzeňského kraje. V supervolebním roce 2010 kandidoval v komunálních volbách na post primátora města Plzně jako lídr kandidátní listiny KSČM a stal se též se prvním náhradníkem KSČM v Plzeňském kraji do PS PČR. V roce 2013 byl zvolen poslancem PS PČR za KSČM.

URL| <http://www.prvnizpravy.cz/sid=f168347eec050f714afc2b59d2821427/profilu/jiri-valenta/>

Po stopách Putina kuchaře v ČR

20.12.2019 Deník N str. 04 Zpravodajství

Ruský miliardář Jevgenij Prigožin podniká v cateringu, ale podle médií také financuje farmy trollů a podporuje ruské zájmy na Ukrajině. A také má firmy v Česku.

Ruský miliardář Jevgenij Prigožin podniká v cateringu. Tedy oficiálně. Neoficiálně

je šedou eminencí Vladimira Putina, který mu má svěřovat vlivové operace v zahraničí – mimo jiné na Ukrajině, v Sýrii či Africe. I proto se „Putinův šéfkuchař“ opakovaně ocitl na seznamu amerických sankcí. Spolu s kolegy z ruského nezávislého deníku Novaja Gazeta, kteří zanalyzovali letecká data, Investigace.cz rozkryla, jak Prigožin s pomocí skořápkových firem, tryškáčů a soukromé armády žoldáků pomáhal rozvracet státy. Jeden z jeho tryškáčů, jenž přistál ve Středoafričké republice krátce před tamní vraždou ruských novinářů pátrajících po Prigožinových aktivitách v Africe, byl zaregistrován na firmu, jež má v Česku pobočku. Ta je zároveň první společností v EU, s níž je Prigožin prokazatelně spjat. Našli jsme další dvě české firmy, od nichž vedou nitky k „Putinovu šéfkuchaři“.

Prigožin je jedním z nejostřeji sledovaných lidí z takzvané Putinovy kliky. Vláda Spojených států ho letos v září opět zařadila na seznam lidí, s nimiž je zakázáno obchodovat. Důvodů, proč byl Prigožin sankcionován již potřetí, uvádí vláda USA hned několik: od financování „farmy trollů“ v Petrohradě přes podporu ruských zájmů v Sýrii a na Ukrajině až po vměšování se do amerických voleb.

Oficiálně je Prigožin jen úspěšný podnikatel. Vzhledem k tomu, že jádrem jeho podnikání v Rusku je catering, dostal od médií mnohoznačnou přezdívku „Putinův šéfkuchař“. Prigožin tvrdí, že mu je jedno, že se jeho jméno a podnikání objevily na americkém sankčním seznamu, protože v USA ani v Evropě nepodniká a dovolenou tráví v Rusku.

Právě Česko může být pro některé jeho aktivity klíčovou zemí. Sídli tu totiž pobočka seychelské firmy LinBurg Industries Ltd. z Prigožinova impéria, která vlastní jeden z jeho soukromých tryskáčů. Tento tryskáč podnikal podezřelé cesty na Blízký východ a do afrických států – s ruskými žoldáky na palubě. A loni v létě přistál v hlavním městě Středoafričké republiky – deset dní před tamní vraždou tří ruských novinářů. Česká pobočka LinBurg Industries Ltd. je zároveň první firmou v Evropské unii, která je s Prigožinem prokazatelně propojena. Společně s ruskými novináři z nezávislého deníku Novaja Gazeta jsme našli další dvě české firmy, Concorde Ventures a Wings Trade & Consulting, které jsou přes obchodní styky a nastrčené ředitele s ruskými firmami „Putinova šéfkuchaře“ propojeny.

A právě zmíněná soukromá letadla a schránkové firmy mohou být klíčem k pochopení toho, co a jak Prigožin z pozice Putina muže v zahraničí řídí.

SAR: DIAMANTY A SMRT

Prigožinův vliv je jasně vidět ve Středoafričké republice. Ta oplývá nerostným bohatstvím a její armáda potřebuje zbraně kvůli častým konfliktům. Podle zpráv z médií jsou firmy propojené s Prigožinem aktivní v obou sférách: v těžbařském i ve vojenském průmyslu.

Podle CNN firma Lobaye Invest loni získala ve Středoafričké republice práva na průzkumnou těžbu diamantů a zlata a je vlastnický propletena s konglomerátem Prigožinových cateringových společností vystupujícím pod názvem Konkord. Doly, v nichž bude Lobaye Invest těžit, mají navíc hlídat žoldáci z ruské skupiny Vagner. Tato soukromá nájemní armáda je zahraničními médii i experty na Rusko spojována s Prigožinem, jenž ji má vlastnit a řídit.

O působení vagnerovců a Prigožinových společností ve Středoafričké republice se začala zajímat i ruská média. Tři novináři – Orchan Džemal, Alexandr Rastorgujev a Kirill Radčenko – koncem loňského července přicestovali do Středoafričké republiky, aby o těchto žoldácích natočili dokumentární film. Tři dny po příletu, 30. července 2018, byli zavražděni neznámými útočníky.

Soukromé vyšetřování centra Dossier,

londýnské organizace sponzorované Michaelem Chodorkovským, který finančně podpořil i produkci chystaného dokumentárního filmu, došlo k těmto závěrům: novináři byli během svého pobytu sledováni, vražda byla pečlivě připravena a provedena profesionály. Do vraždy měl být podle vyšetřování centra Dossier zapleten i úředník bezpečnostních složek Středoafričké republiky, jenž měl útok koordinovat se zaměstnanci jedné z Prigožinových firem.

Naopak středoafričská policie, ruské ministerstvo zahraničí a Vyšetřovací výbor Ruské federace trvají na tom, že novináři byli zabití při loupežném přepadení „skupinou lidí v turbanech mluvících arabsky“. Tiskové oddělení Prigožinových společností v souvislosti s vraždou novinářů oznámilo, že zmíněný podnikatel „neměl ve Středoafričké republice žádné zájmy ani vojenské nebo civilní projekty, jako je těžba zlata“.

ČESKÉ SKOŘÁPKY

Údaje o trasách soukromých letounů, které získali reportéři Nové Gazety, však vypovídají o tom, že tryskáč Hawker 125–800B zaregistrovaný na Kajmanských ostrovech pod značkou VP-CSP přistál v Bangui, hlavním městě Středoafričké republiky, deset dní před vražedným útokem na tři ruské novináře. Tento tryskáč se rovněž dostal na americký sankční seznam kvůli tomu, že patří jedné z Prigožinových firem – LinBurg Industries Ltd. se sídlem na Seychelách.

Toto soukromé letadlo vlastní seychelská firma LinBurg Industries Ltd., kterou řídí Andrej Juščin. Ten podle svého životopisu pracuje posledních šest let jako šéf ochranky v Prigožinově ruském cateringovém holdingu Konkord.

Samotný LinBurg Industries Ltd. by byl jen další nevýraznou skořápkovou firmou spojenou s „Putinovým šéfkuchařem“ – kdyby v dubnu 2017 neotevřel pobočku v České republice, a nestal se tak první firmou propojenou s Prigožinem, která sídlí v Evropské unii. V návrhu na zápis filiálky LinBurg Industries Ltd., určeném pro český obchodní rejstřík, je explicitně zmíněno, že její mateřská společnost se sídlem na Seychelách se „rozhodla rozšířit svou podnikatelskou činnost na trhy EU, především v její středoevropské části“.

Pobočka LinBurg Industries Ltd. byla v Česku zaregistrována s pomocí společnosti All4business.cz, která různým firmám nabízí virtuální sídlo, podporu s oficiální registrací nebo účetní služby.

Ve výpisu z obchodního rejstříku stojí, že podnikatelskou činností LinBurg Industries Ltd. je pronájem nemovitostí. Podle českého katastru nemovitostí však LinBurg Industries Ltd. žádné nemovitosti nevlastní. Ve sbírce listin chybí i jakékoliv účetní doklady, včetně účetních závěrek, jejichž zveřejňování je ze zákona povinné.

„Pronájem nemovitostí zapisujeme automaticky do každé smlouvy,“ odpověděl majitel firmy All4business.

cz Alexandr Adamov na dotaz investigace.cz, proč jsou podnikatelské zájmy firmy v obchodním rejstříku prezentovány takto.

Kromě pobočky LinBurg Industries Ltd. zaregistroval All4business.cz ještě dvě zajímavé firmy: Concorde Ventures, částečně sdílející název s Prigožinovou ruskou cateringovou společností Konkord, a společnost Wings Trade & Consulting. Všechny tři podnikatelské subjekty vlastnil či řídil lotyšský občan Ivo Zutis a měly donedávna sídlo ve stejné budově na pražských Vinohradech jako firma All4business.cz.

Adamov investigaci.cz potvrdil, že se sice s Ivo Zutisem v Praze opakovaně osobně setkal, na nic konkrétního si ale prý nevzpomíná. „Dělám to 25 let, nepamatuju si všechny klienty,“ odpověděl.

Když se kolegové z mezinárodní sítě investigativních novinářů OCCRP, jejímž je investigace.cz jediným českým členem, snažili s Ivo Zutisem v Lotyšsku navázat spojení, potvrdil jim po telefonu, že ve třech českých společnostech figuruje jako vlastník či jednatel. Otázka, zda a jak je propojen s Jevgenijem Prigožinem, ho nepřekvapila, nicméně odmítl jejich obchodní styky dále komentovat s tím, že upřednostňuje osobní schůzku. Následně s reportéry přestal komunikovat.

Dva měsíce poté, co byla jedna z těchto českých společností – Concorde Ventures – založena, prodal Ivo Zutis její 99% podíl kyperské společnosti Renitavo Investment, jejíž konečný vlastník je neznámý.

Letos v dubnu pak Ivo Zutis opustil pozici jednatele v české pobočce LinBurg Industries Ltd. Dnes tuto funkci zastává ruský občan Vitalij Murencov, který jako své bydliště uvádí Petrohrad. Kromě toho, že je prostřednictvím spletnice firem propojen s lidmi z Prigožinových ruských společností, se o něm skoro nic neví. Zřejmě bude dalším z nastrčených ředitelů.

Podle Adamova tvrzení přestala jeho firma All4business.cz se společnostmi LinBurg Industries Ltd. a Concorde spolupracovat. Obě nahlásil Městskému soudu v Praze, který spravuje obchodní rejstřík. Například LinBurg Industries Ltd. podle něj přestal již na jaře platit za službu poskytování virtuální adresy. Adamov byl podle svých slov překvapen, když se z médií dozvěděl, že se tato firma objevila na americkém sankčním seznamu.

známé, které posílají k nám, máme i nějakou inzerci na internetu. Mě to ale samozřejmě moc nezajímá, protože [jsme dali] jenom souhlas k sídlu společnosti,“ odpovídá Adamov česky s ruským přízvukem na dotaz, jakým způsobem jej kontaktovali představitelé společností spojených s Prigožinem. „Naštěstí již s těmito společnostmi nemáme nic společného,“ doplnil Adamov. Investigaci.cz také sdělil, že o Jevgeniji Prigožinovi v životě neslyšel – tedy až do doby vyhlášení sankcí proti LinBurg Industries Ltd. koncem září.

Městský soud v Praze zrušil s likvidací firmu Concorde Ventures letos v červnu. Česká pobočka LinBurg Industries Ltd. ale nadále existuje – navzdory sankcím vedeným proti její mateřské společnosti na Seychelách. Podle Adamova to může být tím, že jde o složitou mezinárodní korporátní strukturu a zahraniční filiálku mateřské firmy není pro české úřady jednoduché zrušit.

„Mám zkušenost, že soud v případě odštěpného závodu nemůže dělat likvidaci [...], o výmaz z obchodního rejstříku České republiky musí zažádat mateřská společnost. Zním několik mateřských firem, které byly vymazány z rejstříku ve Velké Británii, ale jejich závod je [v Česku] nadále platný a zapsaný v obchodním rejstříku,“ vysvětluje Adamov.

To potvrdila i Markéta Puci, tisková mluvčí Městského soudu v Praze. „Náš rejstříkový soud řízení nezahájil, protože odštěpný závod nemá právní subjektivitu. Odštěpný závod může zrušit svým vlastním rozhodnutím mateřská společnost. Ta potom našemu soudu zašle návrh na výmaz odštěpného závodu a my výmaz provedeme,“ dodala Puci.

LEGISLATIVNÍ NADĚJE

V tomto směru představuje naději nová evropská legislativa zaměřená na boj proti praní špinavých peněz. „(Ta by měla) vyjasnit i konkrétní vazby Jevgenije Prigožina na jeho podnikání v Česku a na území Evropské unie,“ říká Petr Janský, odborník na nelegální finanční toky a daňové ráje z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Směrnice, od níž se očekává zvýšení transparentnosti finálního vlastnictví firem a trustů, by měla být zahrnuta do národních legislativ států EU do ledna 2020.

„V Česku mají podnikatelé výsadu založit společnost s ručením omezeným, proto by veřejnost měla mít možnost zjistit, kdo je konečným vlastníkem firem a jakou činnost vykonávají. Jak vidíme na příkladu tří (s Prigožinem propojených) společností, v současnosti se tak očividně neděje,“ říká Janský. „Tohle je do očí bijící příklad toho, jaké dalekosáhlé následky může mít nedostatečná firemní transparentnost pro národní bezpečnost Česka, Evropy a našich spojenců,“ dodává ekonom.

Prigožinovy firmy ani ruské ministerstvo obrany na opakované dotazy reportérů neodpověděly.

Právě Česko může být pro některé Prigožinovy aktivity klíčovou zemí. Sídlí tu totiž pobočka seychelské firmy LinBurg Industries Ltd. z jeho impéria, která vlastní jeden z jeho soukromých tryskáčů. Tento tryskáč podnikal podezřelé cesty na Blízký východ a do afrických států – s ruskými žoldáky na palubě. Tohle je do očí bijící příklad toho, jaké dalekosáhlé následky může mít nedostatečná firemní transparentnost pro národní bezpečnost Česka, Evropy a našich spojenců.

Petr Janský odborník na daňové ráje z **FSV UK**

O autorovij| IRINA DOLININA, ALESJA MAROHOVSKAJA, DENIS KOROTKOV (NOVAJA GAZETA), JAKUB ŠIMÁK (INVESTIGACE. CZ), S PŘÍSPĚNÍM JASONA SHEA A VLADA LAVROVA (OCCRP).

Foto autor| FOTO: ČTK

Foto autor| FOTO: JAKUB ŠIMÁK, INVESTIGACE. CZ

Foto popis| Miliardář Jevgenij Prigožin se současným ruským prezidentem Vladimírem Putinem na snímku z roku 2010.

Foto popis| Dům na pražských Vinohradech, kde společnosti spojené s Prigožinem sídlí.

Spor o výklad dějin

20.12.2019 ČT 24 str. 08 22:00 Události, komentáře

Světlana WITOWSKÁ, moderátorka

Debata o česko ruských vztazích v posledních dnech znovu zesílila. Moskva totiž odsoudila český zákon, který zavedl den památky obětí invaze z roku 1968. Už ho podepsal i prezident Miloš Zeman. V Moskvě měli dnes před českým velvyslanectvím vystoupit příznivci nacionalisty Vladimíra Žirinovského, kteří se chtějí vymezit vůči diskusi o pomnících vojákům Rudé, ale i ruské osvobozené armády. Zákaz shromažďování po včerejší střelbě u sídla tajné služby akci ale znemožnil. Výroky tamní diplomacie o českém zákonu odsoudili čeští politici napříč spektrem.

Jan LIPAŤSKÝ, poslanec /Piráti/

Je to naprosto odporné a já jsem rád, že se celá politická scéna víceméně shoduje v jednoznačném odsouzení těchto výroků.

Jiří DOLEJŠ, místopředseda strany /KSČM/

To je tak diplomaticky necitlivé, co udělali. V českém prostředí to minimálně musí vyvolat otazníky, do jaké míry byla míněna omluva za rok 68, který u učinili sovětský i ruský prezident.

Martin KUPKA, poslanec, místopředseda strany /ODS/

Ono nešlo jenom o ten samotný akt okupace. Také šlo o to, co následovalo. Ohnutá záda, čeští lidé, kteří se museli vyjadřovat a projevit samozřejmě náklonnost k socialistickému systému tím, že uznali, že to vlastně žádná okupace nebyla.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Hosty jsou Jefim Fištejn, komentátor a publicista, vítám vás, dobrý večer.

Jefim FIŠTEJN, redaktor

Dobrý večer.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

A Jan Šír z Institutu mezinárodních studií Fakulty sociálních Karlovy univerzity, vítám i vás.

Jan ŠÍR, politolog a odborník na postsovětský prostor

Dobrý večer.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Pánové, čeho jsme teď svědky, jsme svědky předefinování postavení 21. srpna 1968 v ruských dějinách, protože byla už zmíněna ta omluva, nebo ta ta vstřícná slova, která zazněla, jak od Michaila Gorbačova, tak od Borise Jelcina, dokonce i od Vladimira Putina, co se tedy teď v Rusku děje, že kolem 21. srpna je takový poprask, pane Fištejne.

Jefim FIŠTEJN, redaktor

Rusy a teď nemluvím o obyčejných lidech, ale oficiálně, oficiálních strukturách, tak Rusy uráží připravenost Čechů pokládat je za okupanty a za vrahy, protože, jestliže mluvíme o obětech sovětského vpádu, tak obět znamená, že někdo musel ji zavraždit logicky.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ale ono to tak bylo.

Jefim FIŠTEJN, redaktor

Ono tak bylo, a to je to co připustit nechtějí. A tady se musíme podívat na samotnou historickou koncepci jsou současného Ruska. Rusko dělá vše pro to, aby události z minulosti zapasovaly, byly za pasovány do historického konceptu, který je oficiální, který oznámil Putin kdysi a o kterém vlastně měli bychom si teď povídat. Ruský koncept historie dnes předpokládá, že ruské dějiny jsou nepřetržité a jsou ve stoupající řadě od pěti k deseti, čili rudý oficír, který zabil svého bělogvardějského spolubojovníka kdysi, tak byl pouze povýšenou, povýšenou stejnou skutečností, povýšeno do vyššího stupně, do vyššího levelu a tak dále. Dost až do konce nikdy nebyly propady, nikdy nebylo přerušení tohoto vývoje. Proto oni nemůžou připustit, aby někdo vůbec ve světě zpochybnil, že i tento srpen byl v podstatě dalším povýšením.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Jestli tím problémem trošku není to, že když si vzpomeneme na to, jak se 21. srpen 1968 vykládal u nás po roce 1989, tedy ve svobodě, tak to dlouho vypadalo, že vlastně sovětská vojska sem přišla a ukončila nějaký sympatický pokus a sympatických komunistů, aby ten nesympatický komunismus byl o něco lepší, ale vůbec se nemluvilo o těch obětech a teprve až v poslední době se začalo připomínat, že tady až do devadesátých let zemřelo více než 400 neozbrojených Čechů a Slováků, včetně dětí, kteří byli zavražděni sovětskými vojáky.

Není ani v tomhle ten problém, že třeba i ty omluvy Gorbačova, Jelcina, vlastně i Putina nebyly za ty oběti za to, že jsme tedy někam napochodovali a možná jsme to neměli udělat.

Jefim FIŠTEJN, redaktor

Můžeme to interpretovat i tak, nepochybně, ale hlavně, jak říkám. Za prvé ty omluvy personálně možná byly upřímný, ale jako zřízení, jako státní ideologie byly neupřímný. Rusko muselo znovu se vrátit k představě a k pozicionování sebe samotných jako hrdinu, kteří vždy osvobozují zotročené národy a přináší štěstí. Tohle té situaci 21. srpna nepasuje do tohoto obrazu, takže oni nemohli časem nedospět k tomu, že bohužel nemáte právo pamatovat si na své oběti, no, to je kultura zapomnění.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Ano, my naštěstí nezapomínáme. Pane Šíre, jak vy vnímáte tu současnou ruskou pozici, která opravdu v posledních letech, mám pocit, že přiosťruje a přiosťruje a přiosťruje, a to co, říká pan Fištejn vlastně jakoby vytěšňuje to, že to je nějaký nebo že to byl nějaký problém 21. srpen.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Já bych v prvé řadě řekl, že se nejedná o izolovanou událost. Jedná se o jednu záležitost z mnoha těch takového rázu, na které upozorňuje ve svých pravidelných výročních zprávách Bezpečnostní informační služba, to znamená, jsme svědky snah prostřednictvím nástrojů narativního válčení nějakým způsobem vykolíkovat prostor, vykolíkovat terén z ruské strany.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Promiňte, čili to není změna narativu, ale je to pouze to, že se od něj možná malinko odklonili, ustoupili verbálně, ale pořád, jak říká Jefim Fištejn, to byl stejný výklad, stejná linie, jenom je to teď víc slyšet, je to teď tvrdší, silnější?

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

To je strašně komplikovaná otázka, vysvětlím proč. Já si myslím, že se do toho na té ruské straně promítají asi 3 takové zlomové události nebo krize. První je vůbec krize ruské národní identity. Rusové po zhroutilí Sovětského svazu skutečně nevědí, kde začínají, kde končí, kým jsou, jakým způsobem se identifikovat, k jakým hodnotám se přihlásit, to je asi první problém. Druhý problém, který se do toho promítá podle mého názoru je hluboká krize vládnoucího režimu. Ten režim je nepopulární, je čím dál více represivní a samozřejmě útlak je potřeba nějakým způsobem zdůvodnit. A dát lidem obyvatelstvu nějaké šidítka, něco, na co by mohli být hrdí, když ten režim není schopen vygenerovat pozitivní příběh. A třetí záležitost, která s tím souvisí, je to, že Rusko momentálně se nachází ve stavu těžké konfrontace nejenom se Západem, ale nachází se i ve stavu ozbrojeném konfliktu s některými sousedy, včetně, včetně Ukrajiny, a proto, aby režim byl schopen pro tyto svoje operace na mezinárodní scéně získat podporu veřejnosti, musí veřejnost mobilizovat a ten mýtus velké vlastenecké války, což je ruská interpretace nebo to ruské přerámování a toho čemu u nás v Evropě říkáme druhá světová válka, je takovým tím ústředním bodem této ideologické konstrukce.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Když se dostaneme ještě k dalším historickým konsekvencím, tak zmiňme ty 2 vojevůdce, Koněva a Vlasova. Na jednu stranu by člověk chápal, že Rusům vadí zpochybňování Koněva, uctívání Vlasova. Na druhou stranu není ten problém spíš v tom, že Rusko prostě nedokáže pochopit a uchopit, že Česko je demokratická nezávislá země, která má nezávislé samosprávy a pokud ta samospráva se rozhodne, že na svém území prostě nějakou sochu nechce nebo nějaký památník chce, tak to prostě udělá, stůj, co stůj. Není možná tohle ten větší problém, pane Fištejne?

Jefim FIŠTEJN, redaktor

Určitě ten problém spočívá právě v hloubkách psychologie ruské společnosti, která se, je poznamenána právě tímto samozřejmě. Mimochodem než Vlasov se stal velkým zrádce s velkým Zet, tak on byl hrdinou Sovětského svazu. Stalin ho, dal mu řád hrdiny Sovětského svazu za obranu Moskvy, za to, co udělal pro to ... To, že dostal se potom do obklíčení a stal se z něho zrádce, je druhá kapitola, která ne neruší tu první vůbec, takže když mezi zajatci ruskými se objevil generál sovětské armády uctíváný předtím jako nejtalentovanější, to jsou Stalinova slova, nejtalentovanější generál ruský, tak samozřejmě podleli nabídce, kterou on jim dal, to byla nabídka jako zachránit životy. Předpokládalo se, že se jim podaří zachránit životy, takže chci říct, že ta pohádka o zrádcích byla, byla v podstatě produktem sovětské propagandy, bylo třeba z někoho udělat zrádce, a tak se hodili vlasovci, který neměli východisko. Oni neměli dobré východisko. Umřít v zajateckých táborech nebo se pokusit probjovat se k Američanům na západ, což oni taky udělali. A nechtějí mimochodem oficiálně Rusové teď pochopit, že Češi je mohou vidět i jinak, že oni svým sebeobětováním, a 350 padlých je přece jenom počet, zachránili přinejmenším stejný počet Čechů, možná samozřejmě i větší.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

A když bychom se ještě zastavili u Koněva, tak toho byste třeba vy zhodnotil historicky jak, a to vnímání Rusů, které je v poslední době hodně vyhocené, tedy zvláště po těch diskusích o možném odstranění jeho památníku z Prahy 6?

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Já bych se nechtěl soustředit na osobu Koněva. Koněv do velké míry simuluje, symbolizuje ...

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Plusy i minusy nebo ...

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Ne, symbolizuje ho to, že Sovětský svaz a jeho pokračovatel Ruská federace si vyznačkovala prostřednictvím těchto těch symbolů terén, kde které, kde vnímají národy, které na tom území žijí jako spadající do něčeho, čemu oni říkají zóna vlivu, a tak dále a ...

Jefim FIŠTEJN, redaktor

Říkali tomu tak vždycky, no.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

A ty aktuální spory o tento výklad historie, na kterém ruská strana tolik trvá od velké míry zpochybňují, a to je to, co Rusko nemůže dopustit, protože když se zpochybní 1 článek tohoto řetězce založeného často na nepravdách nebo na účelových interpretacích, tak by pak z té celé ideologické konstrukce nemuselo zůstat vůbec nic.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Poslední otázka, pánové, dovoluji, prosím, požádat o stručnou odpověď. Včera měl Vladimir Putin tu velkou show, které se říká tisková konference a vyvolalo to řadu otázek i odpovědí a jedna otázka zní, jak bude vypadat Putinovo Rusko po Putinovi, jestli vůbec někdy taková doba nastane, pane Fištejne? Bylo tam něco, co vás třeba zaujalo a řekl jste si: "To by mohl být nějaký signál toho, co bude po roce 2024?"

Jefim FIŠTEJN, redaktor

Nepochybně. Jeho zpochybňování ústavy a ústavnosti vůbec jako základu společnosti bylo zarážející, prohlásil doslova, že klauzule o dvou po sobě následujících funkčních obdobích prezidenta je v podstatě přebreptem, použil toto slovo, přebrept, nedorozumění, takže proč by se orientoval a proč by se držel takové nesmyslné klauzule, takže tím naznačil, že může prodloužit své vládnutí donekonečna. Ovšem nekonečno neexistuje ve společnosti, vždycky existuje nějaké konečno, takže já netěším se z té budoucnosti, protože Putin přivedl zemi na takový pokraj všeobecného zhroucení, které, které může znamenat velké krveprolití.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Já také. Já si myslím, že ta škála, to spektrum možností je stále otevřené. Nicméně myslím si, že o Putinově odchodu momentálně uvažovat by bylo předčasné.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Čili říci, jaké bude Rusko po Putinovi, je vlastně zbytečná otázka v tuhle chvíli možná.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Myslím si, že musíme počkat skutečně na to, až Putin bude na konci svých fyzických sil, pak bude možné uvažovat o nějaké změně.

Jakub ŽELEZNÝ, moderátor

Pánové, děkuju vám, že jste přišli, díky a na shledanou.

Jefim FIŠTEJN, redaktor

Na shledanou.

Jan ŠÍR, Institut mezinárodních studií, **Fakulta sociálních věd** UK

Na shledanou.

Občan zmrazil vysílání ČRo: „Babišovi to hodím z trucu!“ Jde o Trumpa a podobnost s Českem

20.12.2019 parlamentnilisty.cz str. 00

mp

Posluchači pořadu Radioforum Českého rozhlasu měli odpovědět na otázku, zda by měl Donald Trump přijít o funkci prezidenta Spojných států. Opoziční demokraté ho viní z toho, že zneužívá pravomoci prezidentského úřadu. Řada posluchačů sáhla ke srovnání s Českou republikou. Zazněla slova o „neomarxistických, až fašistických akcích“ i o tom, že ani politik zvolený v demokratických volbách si nemůže dovolit všechno a tvrdit, že proti němu opozice vede kampaň.

Dolní komora Kongresu Spojených států, Sněmovna reprezentantů, se rozhodla proti prezidentu Donaldu Trumpovi spustit proces impeachmentu a chtějí ho zbavit úřadu. Bez souhlasu horní komory Kongresu, Senátu, se však proces nepodaří dotáhnout do konce a v Bílém domě věří, že Senát s republikánskou většinou Trumpa podrží.

Demokraté Trumpa viní z toho, že zneužil pravomoci prezidentského úřadu, a z bránění Kongresu ve vyšetřování ve věci údajného nátlaku Donalda Trumpa na ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského.

Trump měl na prezidenta naléhat, aby ukrajinského úřady vyšetřovaly syna Joea Bidena, který může být jeho protikandidátem v souboji o Bílý dům v roce 2020.

Amerikanista Kryštof Kozák z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy pořad otevřel prohlášením, že počínání opozičních demokratů ho nepřekvapilo. Stejně tak se ale ukázalo, že většina republikánů v dolní komoře Kongresu stojí za Trumpem. Největší kritici Donalda Trumpa z Republikánské strany už opustili vysoké politické funkce, nebo prý mají obavy, jak by se k jejich případnému nesouhlasu s Trumpem postavilo tvrdé jádro voličů současného prezidenta.

Republikáni tedy podporují Trumpa. Podporují ho i přesto, že podle právního řádu USA 45. prezident země spáchal trestný čin. „V americkém právním řádu je trestný čin, který přesně říká, že je zakázáno požádat cizí mocnost o pomoc ve volbách. Takže to, že on požádal ukrajinského prezidenta o vyšetřování jeho politických oponentů, tak to je v podstatě trestné,“ podotkl Kozák.

Jeden z posluchačů rozhlasu konstatoval, že žaloba Trumpovi ve skutečnosti pomůže, protože mnozí Američané vyhodnotí proces impeachmentu jako hon na čarodějnice. A řada českých občanů to vyhodnotila podobně. Mnoha lidem se zdá, že Trump je u části politického establishmentu nepopulární a snaží se ho zbavit.

Podle pana Tomáše Šafra jde vlastně jen o divadlo, které opoziční demokraté rozehrávají, i když údajně dobře vědí, že jim to nepomůže. „Já jsem nikdy třeba nevolil Babiše, není to žádný svatoušek, ale když vidím dehonestaci té osoby, prostě léta trávící, tak pomalu uvažuji, že to jenom z trucu těmhle neomarxistickým, až pomalu fašistickým divadlům Babišovi hodím. A takhle můžou přemýšlet i ty lidi v Americe,“ zdůraznil posluchač.

Zaznělo i další srovnání s Českou republikou. Pan Pavel Klimeš se domnívá, že jak u nás, tak v USA jistá část veřejnosti odmítá respektovat výsledky svobodných voleb a k jejich zpochybnění rozehrává např. i ruskou kartu. „To je pohrdáním lidmi,“ pravil Pavel Klimeš.

Amerikanista Kozák k tomu dodal, že kongresmani za Demokratickou stranu musí vycházet vstříc svým voličům a ti očekávají, že opozice půjde Trumpovi, obrazně řečeno, po krku. Kdyby to demokraté nedělali, zklamali by své voliče a mohli by přijít o jejich hlasy. Impeachment tedy pustili, ačkoli se jim do toho podle odborníka moc nechtělo.

Ve vysílání však zaznívaly i názory, že Trump sice byl demokraticky zvolen, ale pokud porušil zákon, měl by z politiky odejít. Třeba i před vypršením svého mandátu. Pokud Trump celý proces impeachmentu označuje za hon na čarodějnice, tak paní Heleně Hanusové to připomíná premiéra Andreje Babiše, který s oblibou používá slovo kampaň.

URL| <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Obcan-zmrazil-vysilani-CRo-Babisovi-to-hodim-z-trucu-Jde-o-Trump-a-podobnost-s-Ceskem-607668>

Občan zmrazil vysílání ČRo: „Babišovi to hodím z trucu!“ Jde o Trumpa a podobnost s Českem

20.12.2019 parlamentnilisty.cz str. 00

Andrej Babiš

Posluchači pořadu Radiofórum Českého rozhlasu měli odpovědět na otázku, zda by měl Donald Trump přijít o funkci prezidenta Spojných států. Opoziční demokraté ho viní z toho, že zneužívá pravomoci prezidentského

úřadu. Řada posluchačů sáhla ke srovnání s Českou republikou. Zazněla slova o „neomarxistických, až fašistických akcích“ i o tom, že ani politik zvolený v demokratických volbách si nemůže dovolit všechno a tvrdit, že proti němu opozice vede kampaň.

Dolní komora Kongresu Spojených států, Sněmovna reprezentantů, se rozhodla proti prezidentu Donaldu Trumpovi spustit proces impeachmentu a chtějí ho zbavit úřadu. Bez souhlasu horní komory Kongresu, Senátu, se však proces nepodaří dotáhnout do konce a v Bílém domě věří, že Senát s republikánskou většinou Trumpa podrží.

Demokraté Trumpa viní z toho, že zneužil pravomoci prezidentského úřadu, a z bránění Kongresu ve vyšetřování ve věci údajného nátlaku Donalda Trumpa na ukrajinského prezidenta Volodymyra Zelenského. Trump měl na prezidenta naléhat, aby ukrajinského úřady vyšetřovaly syna Joea Bidena, který může být jeho protikandidátem v souboji o Bílý dům v roce 2020.

Amerikanista Kryštof Kozák z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy pořad otevřel prohlášením, že počínání opozičních demokratů ho nepřekvapilo. Stejně tak se ale ukázalo, že většina republikánů v dolní komoře Kongresu stojí za Trumpem. Největší kritici Donalda Trumpa z Republikánské strany už opustili vysoké politické funkce, nebo prý mají obavy, jak by se k jejich případnému nesouhlasu s Trumpem postavilo tvrdé jádro voličů současného prezidenta.

Republikáni tedy podporují Trumpa. Podporují ho i přesto, že podle právního řádu USA 45. prezident země spáchal trestný čin. „V americkém právním řádu je trestný čin, který přesně říká, že je zakázáno požádat cizí mocnost o pomoc ve volbách. Takže to, že on požádal ukrajinského prezidenta o vyšetřování jeho politických oponentů, tak to je v podstatě trestné,“ podotkl Kozák.

Jeden z posluchačů rozhlasu konstatoval, že žaloba Trumpovi ve skutečnosti pomůže, protože mnozí Američané vyhodnotí proces impeachmentu jako hon na čarodějnice. A řada českých občanů to vyhodnotila podobně. Mnoha lidem se zdá, že Trump je u části politického establishmentu nepopulární a snaží se ho zbavit.

Podle pana Tomáše Šafra jde vlastně jen o divadlo, které opoziční demokraté rozehrávají, i když údajně dobře vědí, že jim to nepomůže. „Já jsem nikdy třeba nevolil Babiše, není to žádný svatoušek, ale když vidím dehonestaci té osoby, prostě léta trvající, tak pomalu uvažuji, že to jenom z trucu těmhle neomarxistickým, až pomalu fašistickým divadlům Babišovi hodím. A takhle můžou přemýšlet i ty lidi v Americe,“ zdůraznil posluchač.

Zaznělo i další srovnání s Českou republikou. Pan Pavel Klimeš se domnívá, že jak u nás, tak v USA jistá část veřejnosti odmítá respektovat výsledky svobodných voleb a k jejich zpochybnění rozehrává např. i ruskou kartu. „To je pohrdáním lidmi,“ pravil Pavel Klimeš.

Amerikanista Kozák k tomu dodal, že kongresmani za Demokratickou stranu musí vycházet vstříc svým voličům a ti očekávají, že opozice půjde Trumpovi, obrazně řečeno, po krku. Kdyby to demokraté nedělali, zklamali by své voliče a mohli by přijít o jejich hlasy. Impeachment tedy pustili, ačkoli se jim do toho podle odborníka moc nechtělo.

Ve vysílání však zaznívaly i názory, že Trump sice byl demokraticky zvolen, ale pokud porušil zákon, měl by z politiky odejít. Třeba i před vypršením svého mandátu. Pokud Trump celý proces impeachmentu označuje za hon na čarodějnice, tak paní Heleně Hanusové to připomíná premiéra Andreje Babiše, který s oblibou používá slovo kampaň.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

Foto: archiv autora Popisek: Vír vlajky USA.

URL| <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Obcan-zmrazil-vysilani-CRo-Babisovi-to-hodim-z-trucu-Jde-o-Trump-a-podobnost-s-Ceskem-607668>

Aktuality

20.12.2019 iforum.cuni.cz str. 00

Jana Rydlová • foto: Archiv Šimona Hauta • 21. prosince 2019

Štve ho, že se jeho vrstevníci nezajímají o politiku, a chtěl by to změnit. Možná se stane učitelem, má to ale jeden háček. Před pár lety začal postupně ztrácet zrak a dnes vidí jen částečně. Šimon Haut studuje ve druhém ročníku politologii a mezinárodní vztahy na **Fakultě sociálních věd** a každý den se učí se svým handicapem žít.

Na začátek je dobré říct, že na první pohled si Šimonův handicap neuvědomíte, dokud o něm on sám nezačne mluvit. S humorem líčí, jaké je to dobrodružství, když se přednáška koná jinde, než bylo původně plánováno, protože oznámení napsané na dveřích nemá šanci přečíst. Nebo jak poslouchá na přednášce vyučujícího, který komentuje prezentaci, kterou Šimon nevidí. Je vděčný, že existuje Dropbox a hlavně solidární spolužáci, kteří tam sdílejí své poznámky.

Vstříc mu vychází i univerzita. „Když jsem se hlásil na vysokou, musel jsem se dopředu domluvit na tom, jak budu psát přijímací testy. Je pro mě mnohem jednodušší složit zkoušku na počítači, kde si můžu libovolně zvětšit text. Takže přijímačky na FSV jsem psal v kanceláři, zatímco mí spolužáci vyplňovali test na papíře,“ svěřuje se Šimon. „Podpora univerzity je v tomto směru skvělá a vyučující na fakultě na mě také berou ohledy. Samozřejmě jen v tom, že mi upraví podmínky zkoušky, jinak mě nešetří.“

Svoboda volit není samozřejmost

O politiku se zajímal odjakživa, na politologii ho ale dovedla lhostejnost a nezájem jeho vrstevníků o věci veřejné. „Mrzí mě, že moji kamarádi nechodí volit, že je jim jedno, co se kolem nich děje, a že nevěří, že jejich hlas může něco změnit,“ netají své zklamání Šimon Haut. „Nízkou volební účast bychom měli řešit dřív, než dospějí a získají volební právo. Proto bych chtěl učit děti na základní (respektive střední) škole přemýšlet o světě kolem sebe, kriticky myslet a argumentovat. Rád si popovídám s člověkem, který má jiný názor, ale chci, aby argumentoval logicky, ne na základě přesvědčení, které mu, ve finále, není vlastní,“ vysvětluje svoji motivaci student politologie.

Podle Šimona poskytuje politologie jako obor pestré možnosti pro další kariéru. Na gymnázium v Jihlavě měl několik dobrých profesorů, kteří dokázali svůj výklad okořenit příklady z praxe a podobným směrem by se rád vydal i on. „Na učitelích s praktickou zkušeností oceňuji, že se dokážou na problém podívat z různých úhlů, připustit i jinou interpretaci nebo řešení. Obecně mi na českém školství chybí více diskuse. V některých případech stále platí, že co řekne učitel, musí být pravda. Studenti se pak bojí říct svůj názor ve škole, lidé se bojí přiznat, koho volili, a to není dobře,“ myslí si Šimon Haut.

Nechci moc plánovat

Praktická politika Šimona Hauta tolik neláká, i když se těší na praxi v některé ze státních institucí, kterou absolvuje v rámci volitelného předmětu. O svých plánech do budoucna nechce Šimon moc mluvit, protože neví, jak bude nemoc postupovat. „Když se narodíte jako nevidomý, je to úplně jiné, než když postupně ztrácíte zrak. Nechci vůbec zlehčovat tento přírůstek, věřím, že obě možnosti ztráty zraku přinášejí svoje výzvy. Vědět však, o co přicházím a učit se, jak s tímto omezením fungovat prostě není věc, kterou dělat chcete, vy ji dělat musíte. Dřív jsem jezdil na kole, hrál tenis, dnes už míček trefí jen náhodou. Takže jsem si našel jinou zábavu. Velkou roli hraje psychika, podle ní se měří velikost mých problémů. Když je mi fajn, tak si z toho nic nedělám,“ říká Šimon, který věří, že ve studiu bude moct pokračovat jako doposud a jednou bude učit.

Ten také doufá, že si článek přečte někdo s podobným problémem. „Pro něj nemám žádnou frázi, kterou už by neznal. Vyhrát nad tím musí sám,“ dodává lakonicky. Lidem „zvenčí“ potom vzkazuje, že divně koukající holka nebo kluk v metru nemusí být hned úchyl. Možná jen potřebuje mnohem delší čas a více obrazových vjemů, aby se byl schopen zorientovat. „To, že v šeru vidíte bez problémů, neznamená, že tak vidí i ti ostatní. Pokud do vás někdo nechtěně vrazí, není to důvod k naštvání. V mnoha případech dotyčný neměl ani sebemenší tušení, že tam jste. Tak se prosím občas zastavte, rozhlédněte se kolem sebe a oceňte tu věc, se kterou žijete a vděčíte jí za tolik krásného, aniž byste si to někdy za život uvědomili. Vidět není samozřejmost.“

URL| <https://iforum.cuni.cz/IFORUM-16629.html>

Experti: Neuchopitelný a naivní apel na slušnost

20.12.2019 Deník N str. 03 Zpravodajství
JAN TVRDOŇ

Poslanec zvolený za KDU-ČSL a starosta Prahy 7 Jan Čížinský z uskupení Praha sobě plánuje se svým novým projektem 3000 statečných oslovit milion lidí. Chce jim vrátit naději.

Poslanec a starosta projekt ohlásil na úterní pražské demonstraci spolku Milion

chvílek pro demokracii. „V naší vlasti jsou miliony oprávněně naštvaných lidí. Třicet let koukají na skandály, na jména jako Šlouf nebo Rittig, na miliardy, které chybějí potřebným, ve školách a v nemocnicích. Koukají na lidi chycené do dluhových pastí nebo jsou sami v dlužích. Všem těm musíme vrátit naději,“ řekl Jan Čížinský

Zatímco předáci opozice se obávají dalšího tříštění hlasů, Čížinský si od své iniciativy slibuje zisk nových voličů pro strany vymezující se vůči premiéru Andreji Babišovi. Oslovení odborníci na komunikaci a politický marketing se shodují, že Čížinského snaha je zatím velkým otazníkem.

„V jedné věci může být Čížinského iniciativa mimořádně atraktivní, a to pokud se mu podaří oslovit, respektive ‚vyslechnout‘ skupiny, které si připadají zapomenuté či ignorované. Lidé, kteří mají pocit, že je systém ignoruje a nic jim nenabízí. Nicméně zase je otázka, zdali pak bude umět tuto podporu využít a jak. Není totiž vůbec jasné, jaký má v tuto chvíli tato iniciativa program či jaké hodnoty reprezentuje,“ popisuje pro Deník N Anna Shavit z Katedry marketingové komunikace a public relations **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Na webu iniciativy se čtenář dočte, že lidé má spojovat například slušnost, spravedlnost, úcta a odvaha. Není tedy zřejmé, jak konkrétně by chtěl Čížinský, který o svém plánu promluvil v rozhovoru pro Hospodářské noviny, se svými lidmi případné voliče oslovovat. Nepopisuje konkrétní body, na kterých by se měli tito voliči sejít.

V rozhovoru pro Novinky.cz mluví o tom, že chce získávat podporu pro body programu, které dají společně dohromady. Chce cílit pouze na sněmovní volby, navíc připustil, že by usiloval o post premiéra. „My jsme samozřejmě připraveni se nějakým způsobem podílet na politice. Podmínka je, aby hlasy nepropadaly a aby nedošlo ke štěpení, ale sjednocení. Samozřejmě jsme připraveni zasáhnout do voleb, ale nesmí to vést ke štěpení,“ řekl Čížinský serveru iDnes.cz.

NEVYRUŠIT SE NAVZÁJEM

Experti jeho plány považují za vágní. „Myslím, že největší problém celé iniciativy je její neuchopitelnost. Nejedná se o stranu, nejedná se o hnutí, je to pouze nějaký proud, který má navíc za úkol získat více hlasů pro široké spektrum stran, které nespojuje mnoho – pouze nálepka antibabišovské akce, které se bude projekt jen těžko zbavovat,“ popisuje pro Deník N konzultant Institutu politického marketingu Karel Komínek.

„Neuchopitelnost je z mého pohledu ohromná komunikační výzva. Mnohem efektivněji se dají komunikovat konkrétní body, třeba zrušení třicetikorunového poplatku u lékaře, než obecné pojmy jako reforma zdravotnictví. Otázkou je také případné synchronizování sil, aby se nakonec spíše nevyrušily navzájem,“ uvažuje.

Podle Shavit je také problematická snaha oslovit primárně zklamané nevoliče. Expertka proto navrhuje změnit způsob komunikace. „Není úplně jednoduché oslovit voliče, tedy aktivního účastníka politické soutěže, natož najít toho zklamaného nevoliče. Mnohem srozumitelnější je zaměřit se na úspěšného komunálního pražského politika a poslance Jana Čížinského. Otázka je, zdali se mu podaří ‚přetavit‘ lokální úspěchy v něco, co bude inspirovat i mimo Prahu,“ popisuje Shavit s tím, že je velmi obtížné nyní odhadovat šance této iniciativy.

Komunikační nejasnost sleduje u tří tisíc statečných i politolog Miloš Gregor z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. „Dosavadní vyjádření Jana Čížinského jsou dosti zmatečná a protiřečící si. Buď zatím sám neví, co je jeho cílem, nebo to neumí formulovat. Tak či onak, pro občany se zatím jedná o nesrozumitelnou aktivitu,“ tvrdí Miloš Gregor.

Podobně jako Anna Shavit to vidí i Komínek. „Plán s oslovováním zklamaných voličů nevnímám jako realistický, ti často nechodí k volbám vůbec nebo vyžadují výrazně radikálnější řešení v podobě stran, které by poslanec Čížinský asi podpořil velmi nerad,“ říká. „Nevoliči jsou z mého pohledu pro ‚demokratický blok‘ ztracená skupina, jejich komunikace ani nabídka je neosloví, vyhledávají jednoduchá a rychlá řešení, která

typicky nabízejí strany na obou extrémech spektra, ale částečně i ANO. Je to navíc nešikovná strategie pro volby, protože nevoliči nejsou (logicky) spolehlivá skupina,“ říká Komínek.

„Vnímám to jako snahu o vznik další politické strany, která se stydí říkat si politická strana. Toto známe už třeba z případů ANO a SPD, které si říkají politické hnutí, přitom s hnutím nemají nic společného,“ říká Miloš Gregor. „Není to spontánní aktivita neznámých lidí, aby to bylo hnutí. Jedná se o politické strany, kde paradoxně mají řadoví členové menší váhu než u jiných stran. Jsou svými lídry řízeny direktivně a dosti autoritativně. Těžko predikovat, jaký bude vývoj u projektu poslance Čížinského, ale zatím se to jeví spíše jako politická strana než cokoliv jiného,“ dodává politolog z Brna.

Sám Čížinský na dotaz Deníku N nepopsal, jak konkrétně chce lidi oslovovat a co jim chce nabídnout. „Pojďme krok za krokem. Teď dáváme dohromady tři tisíce statečných. O dalších krocích budeme informovat, jakmile na to přijde čas,“ uvedl pro Deník N.

SLUŠNOSTÍ K VOLIČŮM ANO?

Babišovo hnutí ANO v posledních měsících a letech stabilně v průzkumech získává okolo 30 procent hlasů, daří se mu také v jednotlivých volbách. Opoziční strany i Milion chviliek mluví o nutnosti oslovit i ty voliče hnutí ANO, kteří jsou spíše váhavými podporovateli.

Podle Karla Komínka ale samotné oslovování nepřesvědčených voličů ANO nebude jednoduché. „Někteří ze zastánců premiéra doslova schvalují Babišovy kroky v kauze Čapí hnízdo, protože z jejich pohledu premiér šikovně obral o peníze zlou EU. Tady apel na principy slušnosti v politice nepochodí,“ říká Komínek.

„Mnohem větší výzva je ale samotná legenda o vzniku ANO a perfektně udržovaná značka premiéra – Andreje Babiše stvořily tehdy vládnoucí strany vlastními skandály. Představa, že nyní budeme voliče ANO přesvědčovat, aby se vrátili k tradičním stranám, zejména za relativně úspěšného vládnutí, permanentně vysokých preferencí ANO a skvělé schopnosti prodat své úspěchy na veřejnosti, je z mého pohledu naivní,“ dodává.

Komínek říká, že cestou k posílení vlivu opozice je přinést skutečnou alternativu politiky. „Nestačí jen říkat ‚nejsme Andrej Babiš‘. To se ale nestalo, protože v boji proti populismu se šikovným komunikačním týmem v zádech se zdají být řešení tradičních stran komplikovaná, pomalá a nepochopitelná,“ soudí Komínek. „Podobná aktivita může být úspěšná, pokud bude v jejím čele dostatečně známá, uznávaná a populární osobnost, nebo pokud bude jasně artikulovat několik málo palčivých politických témat, která trápí společnost. Zatím zde nevidím ani jedno,“ dodává Gregor.

Dosavadní vyjádření Jana Čížinského jsou dosti zmatečná a protiřečící si. Buď zatím sám neví, co je jeho cílem, nebo to neumí formulovat. Tak či onak, pro občany se zatím jedná o nesrozumitelnou aktivitu.

Miloš Gregor politolog

O autorovi | JAN TVRDOŇ, redaktor

Foto autor | FOTO: ADAM HECL, DENÍK N

Foto popis | Lídr nového projektu Jan Čížinský zatím konkrétní plány neprozradil.

Čížinský chce oslovit milion voličů. Nesrozumitelné i naivní, tvrdí odborníci

20.12.2019 denikn.cz str. 00 Česko

Jan Tvrdoň

Poslanec zvolený za KDU-ČSL a starosta Prahy 7 Jan Čížinský z uskupení Praha sobě plánuje oslovit milion lidí. Chce jim vrátit naději. Se svým novým projektem 3000 statečných chce vytvořit novou politickou sílu, která osloví opomíjené voliče. Čížinský, který na osobní kampani v ulicích postavil svůj úspěch v komunální i celopražské politice, chce přímou komunikaci s lidmi přenést i do regionů.

Poslanec a starosta projekt ohlásil na úterní pražské demonstraci spolku Milion chviliek pro demokracii. „V naší vlasti jsou miliony oprávněně naštvaných lidí. Třicet let koukají na skandály, na jména jako Šlouf nebo Rittig, na miliardy, které chybějí potřebným, ve školách a v nemocnicích. Koukají na lidi chycené do dluhových pastí nebo jsou sami v dlužích. Všem těm musíme vrátit naději,“ řekl Čižinský.

Zatímco předáci opozice se obávají dalšího tříštění hlasů, Čižinský si od své iniciativy slibuje zisk nových voličů pro strany vymezující se vůči premiéru Andreji Babišovi. Oslovení odborníci na komunikaci a politický marketing se shodují, že Čižinského snaha je zatím velkým otázníkem.

„V jedné věci může být Čižinského iniciativa mimořádně atraktivní, a to pokud se mu podaří oslovit, respektive ‚vyslechnout‘ skupiny, které si připadají zapomenuté či ignorované. Lidi, kteří mají pocit, že je systém ignoruje a nic jim nenabízí. Nicméně zase je otázka, zdali pak bude umět tuto podporu využít a jak. Není totiž vůbec jasné, jaký má v tuto chvíli tato iniciativa program či jaké hodnoty reprezentuje,“ popisuje pro Deník N Anna Shavit z Katedry marketingové komunikace a public relations **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Přečtěte si také Opozice chce pokořit Babiše, volební spolupráci ale nahlodávají staré křivdy

Na webu iniciativy se čtenář dočte, že lidi má spojovat například slušnost, spravedlnost, úcta a odvaha. Není tedy zřejmé, jak konkrétně by chtěl Čižinský, který o svém plánu promluvil v rozhovoru pro Hospodářské noviny, se svými lidmi případné voliče oslovovat. Nepopisuje konkrétní body, na kterých by se měli tito voliči sejít.

V rozhovoru pro Novinky.cz mluví o tom, že chce získávat podporu pro body programu, které dají společně dohromady. Chce cílit pouze na sněmovní volby, navíc připustil, že by usiloval o post premiéra. „My jsme samozřejmě připraveni se nějakým způsobem podílet na politice. Podmínka je, aby hlasy nepropadaly a aby nedošlo ke štěpení, ale sjednocení. Samozřejmě jsme připraveni zasáhnout do voleb, ale nesmí to vést ke štěpení,“ řekl Čižinský serveru iDnes.cz.

Nevyrušit se navzájem

Experti jeho plány považují za vágní. „Myslím, že největší problém celé iniciativy je její neuchopitelnost. Nejedná se o stranu, nejedná se o hnutí, je to pouze nějaký proud, který má navíc za úkol získat více hlasů pro široké spektrum stran, které nespojuje mnoho – pouze nálepka antibabišovské akce, které se bude projekt jen těžko zbavovat,“ popisuje pro Deník N konzultant Institutu politického marketingu Karel Komínek.

„Neuchopitelnost je z mého pohledu ohromná komunikační výzva. Mnohem efektivněji se dají komunikovat konkrétní body, třeba zrušení třicetikorunového poplatku u lékaře, než obecné pojmy jako reforma zdravotnictví. Otázkou je také případné synchronizování sil, aby se nakonec spíše nevyrušily navzájem,“ uvažuje Komínek.

Přečtěte si také Duše voličů ANO očima sociologů: kauzy v peněžence nepocítí a nevidí alternativu

Podle Shavit je také problematická snaha oslovit primárně zklamané nevoliče. Expertka proto navrhuje změnit způsob komunikace. „Není úplně jednoduché oslovit voliče, tedy aktivního účastníka politické soutěže, natož najít toho zklamaného nevoliče. Mnohem srozumitelnější je zaměřit se na úspěšného komunálního pražského politika a poslance Jana Čižinského. Otázka je, zdali se mu podaří ‚přetavit‘ lokální úspěchy v něco, co bude inspirovat i mimo Prahu,“ popisuje Shavit s tím, že je velmi obtížné nyní odhadovat šance této iniciativy.

Komunikační nejasnost sleduje u tří tisíc statečných i politolog Miloš Gregor z Fakulty sociálních studií Masarykovy univerzity. „Dosavadní vyjádření Jana Čižinského jsou dosti zmatečná a protiřečící si. Buď zatím sám neví, co je jeho cílem, nebo to neumí formulovat. Tak či onak, pro občany se zatím jedná o nesrozumitelnou aktivitu,“ tvrdí Miloš Gregor.

Jan Čižinský. Foto: Ludvík Hradílek, Deník N.

Podobně jako Anna Shavit to vidí i Komínek. „Plán s oslovováním zklamaných voličů nevnímám jako realistický, ti často nechodí k volbám vůbec nebo vyžadují výrazně radikálnější řešení v podobě stran, které by poslanec

Čižinský asi podpořil velmi nerad,“ říká. „Nevoliči jsou z mého pohledu pro ‚demokratický blok‘ ztracená skupina, jejich komunikace ani nabídka je neosloví, vyhledávají jednoduchá a rychlá řešení, která typicky nabízejí strany na obou extrémních spektra, ale částečně i ANO. Je to navíc nešikovná strategie pro volby, protože nevoliči nejsou (logicky) spolehlivá skupina,“ říká Komínek.

„Vnímám to jako snahu o vznik další politické strany, která se stydí říkat si politická strana. Toto známe už třeba z případů ANO a SPD, které si říkají politické hnutí, přitom s hnutím nemají nic společného,“ říká Miloš Gregor. „Není to spontánní aktivita neznámých lidí, aby to bylo hnutí. Jedná se o politické strany, kde paradoxně mají řadoví členové menší váhu než u jiných stran. Jsou svými lídry řízeny direktivně a dosti autoritativně. Těžko predikovat, jaký bude vývoj u projektu poslance Čižinského, ale zatím se to jeví spíše jako politická strana než cokoliv jiného,“ dodává politolog z Brna.

Sám Čižinský na dotaz Deníku N nepopsal, jak konkrétně chce lidi oslovovat a co jim chce nabídnout. „Pojďme krok za krokem. Teď dáváme dohromady tři tisíce statečných. O dalších krocích budeme informovat, jakmile na to přijde čas,“ uvedl pro Deník N.

Slušností k voličům?

Babišovo hnutí ANO v posledních měsících a letech stabilně v průzkumech získává okolo 30 procent hlasů, daří se mu také v jednotlivých volbách. Opoziční strany i Milion chviliek mluví o nutnosti oslovit i ty voliče hnutí ANO, kteří jsou spíše váhavými podporovateli. Podle Jaroslava Horníčka z agentury Median ale v současnosti opozice pro získání těchto hlasů příliš prostoru nemá.

„V posledních měsících má ANO voličské jádro zhruba 20–22 procent, to jsou přesvědčení voliči. Zbytek do predikovaného volebního výsledku, tedy do zhruba 30 %, jsou voliči, kteří si volbou hnutí ANO úplně jisti nejsou,“ popisuje Horníček. „Otázka ovšem je, jestli by nejistí voliči hnutí ANO byli ochotni volit opozici. Z dat občas vidím nějaké váhání mezi ANO a ČSSD, ANO a ODS, ANO a STAN. Nejsou to nijak závratná čísla, ale nějaký malý potenciál konverze k opozici tam asi bude, rozhodně se ale nejedná o těch 8 %,“ říká výzkumník agentury Median.

Volební potenciál a voličské jádro v listopadu 2019. Zdroj: Median

Podle Karla Komínka ale samotné oslovování nepřesvědčených voličů ANO nebude jednoduché. „Někteří ze zastánců premiéra doslova schvalují Babišovy kroky v kauze Čapí hnízdo, protože z jejich pohledu premiér šikovně obral o peníze zlou EU. Tady apel na principy slušnosti v politice nepochodí,“ říká Komínek.

„Mnohem větší výzva je ale samotná legenda o vzniku ANO a perfektně udržovaná značka premiéra – Andreje Babiše stvořily tehdy vládnoucí strany vlastními skandály. Představa, že nyní budeme voliče ANO přesvědčovat, aby se vrátili k tradičním stranám, zejména za relativně úspěšného vládnutí, permanentně vysokých preferencí ANO a skvělé schopnosti prodat své úspěchy na veřejnosti, je z mého pohledu naivní,“ dodává.

Jan Čižinský na prvním místě zmiňuje potřebu slušnosti v politice i ve společnosti. „Svět není černobílý, každý máme svůj kus pravdy. Jsme sousedé v naší krásné zemi, nesmíme se jen rozdělovat a hádat,“ píše doslova na webu své nové iniciativy. Tento apel přitom podle Anny Shavit může být ve skutečnosti kontraproduktivní.

„Další aktivita, která má za úkol nastartovat politiku skrze ‚slušné‘ lidi, může mít na faktickou politiku neblahý vliv. Navíc to pořád podporuje pocit, že politika a zavedené strany jsou něco nevhodného, přežitého a že potřebujeme politické startupy a více pozitivních lídrů,“ popisuje výzkumnice.

Přečtěte si také Praha sobě uspěla ve volbách, peníze od státu ale nedostává. Po tisících přispívají její politici

Komínek říká, že cestou k posílení vlivu opozice je přinést skutečnou alternativu politiky. „Nestačí jen říkat ‚nejsme Andrej Babiš‘. To se ale nestalo, protože v boji proti populismu se šikovným komunikačním týmem v zádech se zdají být řešení tradičních stran komplikovaná, pomalá a nepochopitelná,“ soudí Komínek.

„Podobná aktivita může být úspěšná, pokud bude v jejím čele dostatečně známá, uznávaná a populární osobnost, nebo pokud bude jasně artikulovat několik málo palčivých politických témat, které trápí společnost. Zatím zde nevidím ani jedno,“ dodává politolog Gregor.

URL| <https://denikn.cz/256108/cizinsky-chce-oslovit-milion-volicu-nesrozumitelne-i-naivni-tvrdi-odbornici/>

Jiří Valenta

21.12.2019 prvnizpravy.cz str. 00

Jiří Valenta, PhDr. Ing. Mgr. et Mgr. Narozen v roce 1965 v Plzni. Od roku 2004 člen KSČM. Vystudoval Pedagogickou a Filozofickou fakultu ZČU v Plzni, Provozně ekonomickou fakultu ČZU v Praze a rigorózní zkoušky složil na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze. Od roku 1990 dosud pracuje jako metodik prevence sociálně – patologických jevů a vychovatel na VOŠ a SPŠE – domově mládeže v Plzni. Od roku 2006 je členem zastupitelstva statutárního města Plzně a členem odborných komisí Rady města Plzně a Rady Plzeňského kraje. V supervolebním roce 2010 kandidoval v komunálních volbách na post primátora města Plzně jako lídr kandidátní listiny KSČM a stal se též se prvním náhradníkem KSČM v Plzeňském kraji do PS PČR. V roce 2013 byl zvolen poslancem PS PČR za KSČM.

URL| <http://www.prvnizpravy.cz/sid=8a9c09f5e2e37503c8795dd1ec01f9ee/profil/jiri-valenta/>

Nemáte právo pamatovat na své oběti. Je to kultura zapomnění... Fištejn v ČT osvětloval poslední pobouření Rusů

21.12.2019 parlamentnilisty.cz str. 00

nab

Odborník na postsovětský prostor Jan Šír komentoval ruskou kritiku zavedení Dne památky obětí invaze z roku 1968. Nejde podle něj o izolovanou událost. „Moskva se prostřednictvím nástrojů narativního válčení snaží si vykolíkovat prostor,“ uvedl v pořadu Události, komentáře. Publicista Jefim Fištejn zase poukázal na to, že „Rusy uráží připravenost Čechů pokládat je za okupanty a za vrahy“.

Na ruský postoj mají podle Šíra vliv tři aspekty. „První je krize ruské národní identity. Rusové po zhroucení Sovětského svazu nevědí, kde začínají, kde končí, kým jsou, jakým způsobem se identifikovat, k jakým hodnotám se přihlásit,“ uvedl odborník z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Druhý problém je „hluboká krize vládnoucího režimu“. „Ten režim je nepopulární, čím dál více represivní. Útlak je samozřejmě potřeba nějakým způsobem zdůvodnit a dát obyvatelstvu nějaké šidítka, něco, na co by mohli být hrdí, když režim není schopen vygenerovat pozitivní příběh,“ dodává.

Za třetí poukázal na souvislost v aktuální konfrontaci Ruska se Západem a v tom, že se nachází ve stavu ozbrojeného konfliktu s některými svými sousedy včetně Ukrajiny.

„Aby byl režim schopen pro tyto své operace na mezinárodní scéně získat podporu veřejnosti, musí veřejnost mobilizovat. Mýtus Velké vlastenecké války, což je ruská interpretace či ruské přerámování toho, čemu u nás v Evropě říkáme druhá světová válka, je ústředním bodem této ideologické konstrukce,“ dodal Šír.

Ruská kritika zavedení Dne památky obětí invaze z roku 1968 podle něj není izolovanou událostí. „Moskva se prostřednictvím nástrojů narativního válčení snaží vykolíkovat si prostor,“ zdůraznil.

Fištejn jej doplnil, že ruský koncept historie předpokládá, že ruské dějiny jsou nepřetržité. „A jsou ve stoupající řadě od pěti k deseti, tedy každá jejich událost je posunem na kvalitativně vyšší úroveň,“ uvedl.

„Čili rudý oficír, který kdysi zabil svého bělogvardějského spolubojovníka, byl pouze povýšením do vyššího stupně. Až do konce nikdy nebyly propady, nikdy nebyl tento vývoj přerušen. Proto oni nemohou připustit, aby někdo zpochybnil, že i srpen 1968 byl dalším povýšením,“ řekl Fištejn.

Rusko se prý muselo znovu vrátit k představě a k pozicování sebe samotných jako hrdinů, kteří vždy osvobozují zotročené národy a přinášejí štěstí. „Situace z 21. srpna 1968 nepasuje do tohoto obrazu, takže oni nemohli časem nedospět k tomu, že bohužel nemáte právo pamatovat na své oběti, je to kultura zapomnění,“ dodal publicista.

URL <http://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Nemate-pravo-pamatovat-na-sve-obeti-Je-to-kultura-zapomneni-Fistejn-v-CT-osvetloval-posledni-poboureni-Rusu-607828>

Rusko se narativním válčením snaží vykolíkovat si prostor, komentuje Šír postoj Moskvy k srpnu 1968

21.12.2019 ct24.cz str. 00 Svět
hosenseidlovap

Ruská kritika zavedení Dne památky obětí invaze z roku 1968 není izolovanou událostí a Moskva si prostřednictvím nástrojů narativního válčení snaží vykolíkovat si prostor. V Událostech, komentářích to řekl odborník na postsovětský prostor Jan Šír. Publicista Jefim Fištejn v této souvislosti poukázal na to, že Rusy uráží připravenost Čechů pokládat je za okupanty a za vrahy.

Ruský koncept historie podle Fištejna předpokládá, že ruské dějiny jsou nepřetržité a „jsou ve stoupající řadě od pěti k deseti“, tedy že každá jejich událost je posunem na kvalitativně vyšší úroveň.

„Čili rudý oficír, který kdysi zabil svého bělogvardějského spolubojovníka, byl pouze povýšením do vyššího stupně. Až do konce nikdy nebyly propady, nikdy nebyl tento vývoj přerušen. Proto oni nemohou připustit, aby někdo zpochybnil, že i srpen 1968 byl dalším povýšením,“ míní Fištejn.

„Rusko se muselo znovu vrátit k představě a k pozicování sebe samotných jako hrdinů, kteří vždy osvobozují zotročené národy a přinášejí štěstí. Situace z 21. srpna 1968 nepasuje do tohoto obrazu, takže oni nemohli časem nedospět k tomu, že bohužel nemáte právo pamatovat na své oběti, je to kultura zapomnění,“ dodal publicista.

Odkaz

Rusku vadí Den památky obětí invaze v roce 1968. Nepomůže vzájemné spolupráci, tvrdí Moskva

Šír: Rusové nevědí, kde začínají a kde končí

Podle Šíra mají na ruský postoj vliv tři aspekty. „První je krize ruské národní identity. Rusové po zhroutilí Sovětského svazu nevědí, kde začínají, kde končí, kým jsou, jakým způsobem se identifikovat, k jakým hodnotám se přihlásit,“ vysvětlil odborník z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Za druhý problém považuje „hlubokou krizi vládnoucího režimu. Ten režim je nepopulární, je čím dál více represivní. Útlak je samozřejmě potřeba nějakým způsobem zdůvodnit a dát obyvatelstvu nějaké šidítka, něco, na co by mohli být hrdí, když režim není schopen vygenerovat pozitivní příběh“.

Třetí souvislost vidí v aktuální konfrontaci Ruska se Západem a v tom, že se nachází ve stavu ozbrojeného konfliktu s některými svými sousedy včetně Ukrajiny.

„Aby byl režim schopen pro tyto své operace na mezinárodní scéně získat podporu veřejnosti, musí veřejnost mobilizovat. Mýtus Velké vlastenecké války, což je ruská interpretace či ruské přerámování toho, čemu u nás v Evropě říkáme druhá světová válka, je ústředním bodem této ideologické konstrukce,“ dodal Šír.

Celou diskuzi můžete zhlédnout ve videu v úvodu článku.

Odkaz

Nepřijatelné prepisování a popírání historie, reagují na slova Moskvy o roku 1968 čeští politici

URL| <https://ct24.ceskatelevize.cz/svet/3010535-rusko-se-narativnim-valcenim-snazi-vykolikovat-si-prostor-komentuje-sir-postoj-moskvy-k>

Nemáte právo pamatovat na své oběti. Je to kultura zapomnění... Fištejn v ČT osvětloval poslední pobouření Rusů

21.12.2019 parlamentnilisty.cz str. 00

Hans Štembera

Odborník na postsovětský prostor Jan Šír komentoval ruskou kritiku zavedení Dne památky obětí invaze z roku 1968. Nejde podle něj o izolovanou událost. „Moskva se prostřednictvím nástrojů narativního válčení snaží si vykolíkovat prostor,“ uvedl v pořadu Události, komentáře. Publicista Jefim Fištejn zase poukázal na to, že „Rusy uráží připravenost Čechů pokládat je za okupanty a za vrahy“.

Na ruský postoj mají podle Šíra vliv tři aspekty. „První je krize ruské národní identity. Rusové po zhroutilí Sovětského svazu nevědí, kde začínají, kde končí, kým jsou, jakým způsobem se identifikovat, k jakým hodnotám se přihlásit,“ uvedl odborník z **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy.

Druhý problém je „hluboká krize vládnoucího režimu“. „Ten režim je nepopulární, čím dál více represivní. Útlak je samozřejmě potřeba nějakým způsobem zdůvodnit a dát obyvatelstvu nějaké šidítka, něco, na co by mohli být hrdí, když režim není schopen vygenerovat pozitivní příběh,“ dodává.

Za třetí poukázal na souvislost v aktuální konfrontaci Ruska se Západem a v tom, že se nachází ve stavu ozbrojeného konfliktu s některými svými sousedy včetně Ukrajiny.

„Aby byl režim schopen pro tyto své operace na mezinárodní scéně získat podporu veřejnosti, musí veřejnost mobilizovat. Mýtus Velké vlastenecké války, což je ruská interpretace či ruské přerámování toho, čemu u nás v Evropě říkáme druhá světová válka, je ústředním bodem této ideologické konstrukce,“ dodal Šír.

Ruská kritika zavedení Dne památky obětí invaze z roku 1968 podle něj není izolovanou událostí. „Moskva se prostřednictvím nástrojů narativního válčení snaží vykolíkovat si prostor,“ zdůraznil.

Fištejn jej doplnil, že ruský koncept historie předpokládá, že ruské dějiny jsou nepřetržité. „A jsou ve stoupající řadě od pěti k deseti, tedy každá jejich událost je posunem na kvalitativně vyšší úroveň,“ uvedl.

„Čili rudý oficír, který kdysi zabil svého bělogvardějského spolubojovníka, byl pouze povýšením do vyššího stupně. Až do konce nikdy nebyly propady, nikdy nebyl tento vývoj přerušen. Proto oni nemohou připustit, aby někdo zpochybnil, že i srpen 1968 byl dalším povýšením,“ řekl Fištejn.

Rusko se prý muselo znovu vrátit k představě a k pozicování sebe samotných jako hrdinů, kteří vždy osvobozují zotročené národy a přinášejí štěstí. „Situace z 21. srpna 1968 nepasuje do tohoto obrazu, takže oni nemohli časem nedospět k tomu, že bohužel nemáte právo pamatovat na své oběti, je to kultura zapomnění,“ dodal publicista.

Jste politik? Zveřejněte bez redakčních úprav vše, co chcete. Zaregistrujte se ZDE.

Jste čtenář a chcete komunikovat se svými zastupiteli? Zaregistrujte se ZDE.

Foto: Hans Štembera Popisek: Jefim Fištejn.

URL| <https://www.parlamentnilisty.cz/arena/monitor/Nemate-pravo-pamatovat-na-sve-obeti-Je-to-kultura-zapomneni-Fistejn-v-CT-osvetloval-posledni-poboureni-Rusu-607828>

Ukázka z knihy **Kouzelné karamelky na dobrou noc (Kateřina Kubalová)**

21.12.2019 klubknihomolu.cz str. 00

Kateřiny Kubalové

Redaktorka Kateřina Kubalová původně psala příběhy pro své děti, aby je mohla večer uspat. Nakonec získaly knižní podobu. Kouzelné karamelky přenesou dítě, které je ochutná, do kouzelné říše plné tajemných a zajímavých věcí.

Knihu Kouzelné karamelky na dobrou noc od autorky Kateřiny Kubalové vydalo nakladatelství Grada.

Předmluva

Příběhy kouzelných kamelek jsem původně psala pro své čtyři děti: Terezku, Lucinku, Elišku a Lukáška. Zamilovaly si je a dodnes si je před spaním rády poslechnou. Věřím, že i vám se vyprávění o paní Sladké, papouškovi Barče a dalších hrdinech této knížky zalíbí a budete se k němu rádi vracet.

Kateřina Kubalová

Kouzelné karamelky na dobrou noc

Bylo jednou jedno malé městečko. Mělo krásný kostelíček, nově natřenou radnici a náměstí s kašnou uprostřed.

Svůj krátek na něm měli řezník Masíčko, pekař Houstička, zelinářka Okurková i lahůdkář Paštička. Děti ale měly nejraději maličký obchůdek paní Sladké. Ta ve své cukrárně pekla ty nejlepší dorty v celém okolí a ve výloze měla tácy plné zákusků, marcipánových figurek a mísy čokoládových pralinek. Ve spodní části, aby si ho mohly děti dobře prohlédnout, stál čokoládový zámek obklopený loukou ze sladkostí, městečkem z mléčné a lesem z hořké čokolády. Kromě toho tu stála klec s papouškem Barčou, který děti bavil svými průpovídkami. Paní Sladká ale nebyla jen tak nějaká obyčejná cukrářka. Po své prababičce totiž zdědila kouzelnou kuchařskou knihu a podle ní připravovala speciální karamelky, které nekazí zoubky, ale umí ledasco napravit. Budeme si o nich vyprávět.

Ve městečku každý ví, že po zlém se nic nespraví.

Lepší nežli rákoska, je laskonka či kokoska.

Za lumpárny do cukrárny chodí všechny děti.

Do kouzelné Sladké říše na postýlkách letí.

Karamelky od cukrářky maj čarovnou moc.

Zalezte si do peřinek, přejem dobrou noc.

Citrónové karamelky pro nespavce

Představte si ten nejkrásnější pokojíček, jaký dokážete. Už ho vidíte? Tak přesně takový byl ten, ve kterém začíná náš příběh. Stála v něm krásná postýlka s nadýchanými peřinkami a plyšový medvídek Míša trpělivě čekal na polštář, až si k němu lehne Toník, pětiletý kluk jako buk.

„Ne a ne a ne, nejdu,“ křičel právě tenhle Toník ze všech sil.

Nechtělo se mu do postýlky, tak jako každý večer. Pořád by si jenom hrál. Svět je plný lákadel, tak proč bych se zdržoval spaním, myslel si.

„Toníku, pojd' už spinkat,“ lákala ho maminka. „Zítra přijede babička, tak ať máš sílu si s ní hrát.“

„Ale já mám ještě hlad. Chci chleba se sýrem, sušenku a mrkev,“ vymýšlel si Toník.

„A támhle je pavouk, děsně se ho bojím. Proč musím spát? Naproti u Bertíka se ještě svítí.“

Než ho maminka konečně zahнала do pelechů, bylo skoro půl jedenácté.

Ráno vylezl z postýlky nevyspalý se zamračeným čelíčkem. Snídaně mu nechutnala, oblékání ho otravovalo a procházka na náměstí? No, škoda mluvit. A nic na tom nespravilo ani to, že šel s maminkou do cukrárny.

„Vezmu si tři laskonky, tři věnečky a dva punčové řezy.“

Toníku, dal by sis něco dobrého?“

Ale Toník ji neslyšel. Právě se totiž rozčiloval, že musí dlouho čekat. Zlobilo ho i počasí, a už vůbec se mu nezamlouvalo, že na náměstí bez něj běhal jeho kamarád

Bertík s míčem. Chtěl mu alespoň zamávat, ale bum bác, ani nedošel k oknu a už ležel na zemi jak široký tak dlouhý a křičel na celé kolo.

„Uřvánek, nevyspánek, prrrrotiva,“ poskakoval ve své kleci papoušek Barča. „Karramelku, karramelku.“

„Ale jdi, ty můj ospalíku,“ otočila se maminka na svého synka. „Pojď, půjdeme domů, babička už na nás čeká.“

Paní Sladká právě dobalila dorty a na maminku se povzbudivě usmála. Mrkla na Barču a do tašky s nákupem nenápadně, aby to Toník neviděl, vsunula malý balíček.

„Hopla, hej, jupí. Babičko, dělej klokana,“ ozývalo se po návratu domů z pokojíčku a maminka si v kuchyni užívala trochu klidu při mytí nádobí. Už je skoro čas zahnat toho zbojníka do postele, napadlo ji při oplachování šestého hrníčku. Pak si vzpomněla na paní Sladkou a šla do předsíně, kde nechala nákupní tašku. Úplně na dně ležel zapomenutý balíček. Citrónové karamelky pro nespavce, stálo na něm ozdobným písmem. Maminka balíček rozbalila a našla v něm tři krásně vonící karamelky ve tvaru citrónků. „Dejte je Toníkovi před spaním,“ napsala paní Sladká mamince na malý lísteček.

No co, pomyslela si maminka. Horší to být nemůže.

„Toníku, utíkej do koupelny,“ zavolala na synka, který neúnavně hopsal po pokojíku. Když se chlapec koupal, narafčila mu karamelky na noční stolek. Pak už mamince nezbyvalo nic jiného než čekat, co se stane, až je chlapec sní.

Chvilí to vypadalo jako obyčejně, ale jen co Toník zavřel oči, začaly se dít podivné věci. Jako mávnutím kouzelného proutku se s Toníkem roztočila postýlka, a když se zastavila, nestála už v jeho dětském pokojíku, ale na louce plné prazvláštích květin. Když si je prohlédl zblízka, zjistil, že jsou z čokolády a marcipánu, stejně jako všechno kolem. Hned poznal, že je ve Sladké říši, kterou má ve své výloze paní cukrářka. Že by za to mohly ty karamelky? Nestačil to domyslet, protože k němu přiběhla holčička. Byla stejně velká jako on, měla světlé vlásky zapletené do copánků a červené šatičky s puntíky. V ruce držela modrý míč a strašně se mračila. Za ní se loudala další holčička, trochu menší, v zelených šatech, ale mračila se taky.

„Co se vám stalo?“

Holčičky se ale na Toníka jen zašklebily, udělaly dlouhý nos a běžely pryč. Toník nechápavě pokrčil rameny a začal se procházet loukou. Došel k plotu školky. Na zahradě si hrála spousta dětí, ale místo veselého járotu se odtud ozývalo jen hašteření a občas i pláč.

„Co budeme dělat? Jestli pan král nezruší zákaz spaní, už s těmi dětmi nevydržíme,“ posteskla si paní učitelka jedné mamince, která si přišla vyzvednout svého nazlobeného potomka, a vtom si obě ženy všimly Toníka.

„Kluk ze světa lidí. Ten nás zachrání.“

Toník se ani nestačil vzpamatovat a už ho obě vedly na čokoládový zámek, který stál nedaleko.

Ptáte se, jak takový zámek vypadá? No jedním slovem báječně. Má marcipánová okna, čokoládovou bránu a trůnní sál obložený tureckým medem. Ale zpátky k našemu vyprávění. Možná si říkáte, že v tak senzačním zámku musí být všichni veselí a spokojení, ale opak byl pravdou. Na trůnu z čokolády seděl smutný král a na menším trůně vedle něj se mračila princezna.

„Kdo to sem zase leze,“ rozkřikl se mrzutě pan král.

„Co chcete?“

„Vedeme lidského chlapečka,“ pípla paní učitelka nesměle a královo čelo se v tu ránu rozjasnilo.

„Sláva, ty jsi naše záchrana. Jak se jmenuješ?“ obrátil se na Toníka.

„Jsem Toník. Proč se všichni tak mračíte?“

„To víš, už mnoho dní nikdo z nás nespí,“ pustil se do vysvětlování panovník. „Moje dcera, princezna Betyнка, nemůže už mnoho dní spát, a já jsem proto vyhlásil zákaz spánku, aby v tom nebyla sama. Pomůžeš nám?“

„Zkusím to,“ souhlasil Toník, ale byla v něm malá dušička.

A zase si můžete představovat dětský pokojíček –tentokrát ten princeznin. Trochu vám při tom pomůžu. Princeznin pokojíček je překrásný. Stěny jsou z růžové cukrové polevy, hračky z čokolády a sladkého marcipánu a uprostřed toho všeho stojí nádherná postel s prachovými poduškami a zlatými nebesy. Už ho vidíte?

Prima, a teď si na té posteli představte ještě smutnou holčičku s unavenýma očima. Hotovo, tak můžeme pokračovat ve vyprávění. Princeznička Betyнка seděla na své posteli, na sobě měla květovanou noční košilku a mnula si ospalé oči.

„Proč nemůžeš spát?“ zeptal se jí Toník.

„Rádí mi tu Škudibíci,“ povzdechla si holčička.

„Schovej se za závěs a dívej se.“

A tak se Toník schoval a princeznička si lehla do postele, přikryla se peřinkou až po bradu a zavřela oči, jako by chtěla usnout. V tu chvíli vystrčil zpod polštáře hlavičku skřítek s červenou čepičkou a zatahal princeznu za vlasy. Princezna zařňukala a otevřela oči. Skřítek šup pod polštář. Princezna zase oči zavřela a tu vylezl zpod postele další skřítek a štípl ji do chodidla. Když ji pak ještě do třetice další skřítek Škudibík polechtal pod bradou, princezna se rozplakala. Skřítkové se poťouchle smáli a Toník s úžasem pozoroval, jak se Škudibíci točili na princeznině postýlce dokola a zpívali:

Princeznička Betyнка ve dne v noci nespinká.

Princeznička Betyнка ve dne v noci nespinká...

„Co to děláte, vy skřítků zlobidla?“ vyběhl najednou ze své skrýše Toník a honem si prohledával kapsy.

Jeho prstíky nahmataly balíček se dvěma zbývajícími citrónovými karamelkami. Vyndal je a strčil si jednu do pusy. Rázem se proměnil ve velkého žlutého kocoura.

Rozběhl se za skřítky, kteří před ním vyděšeně utíkali.

„Pomóóó! Kocour! Utíkejte, bráškové,“ křičeli Škudibíci a jeden přes druhého se hnali k myší díře, která byla v rohu pokoje. Vklouzli do ní a zmizeli. Věřte nebo ne, už se v zámku neobjevili. Kocour Toník spokojeně spolkl poslední karamelku a byl z něj zase kluk.

„Princezničko, už můžeš zase spát,“ křičel nadšeně.

Mohl si ušetřit slova. Betyнка už ho neslyšela. Ležela zavrtaná v peřinkách a spala jako špalek. Ostatně Toníkovi se už také klížily oči. Co by teď dal za svou krásnou postýlku. Lehl si alespoň na zem u princezny postele a za chvíli usnul taky.

Probudil se ráno ve své postýlce. Byl opravdu v čokoládovém světě, nebo to byl sen? Sám nevěděl, ale že je dobré spát, si zapamatoval moc dobře.

„Maminko, já už nikdy nechci ponocovat,“ dušoval se u snídaně po tom, co mamince dopodrobna vylíčil svoje dobrodružství.

„Budu chodit do postýlky vždycky včas.“

Nutno podotknout, že od té doby už ho maminka do postýlky nikdy zahánět nemusela. Vždycky se do ní pěkně zavrtal a byl moc rád, že může klidně spát. On totiž spánek je žůžo. Nemám pravdu?

Prolistujte si další ukázkou.

O autorce

Kateřina Kubalová chtěla být už jako malá novinářkou a ten sen se jí splnil. Vystudovala žurnalistiku na **Fakultě sociálních věd** Univerzity Karlovy v Praze a od roku 2005 pracuje v Českém rozhlase. Právě do rádia ji srdce vždy nejvíc táhlo. Už více než deset let si tu hýčká pořad Až na dřeň, kam si zve zajímavé hosty. Ve volných chvílích ráda natáčí reportáže pro Českou televizi. V rádiu se potkala i se svým manželem. Mají spolu čtyři děti, o zábavu je tak u nich doma postaráno. Kouzelné karamelky na dobrou noc vznikly spontánně, když přemýšlela nad zajímavými příběhy, u kterých by její děti (pokud možno rychle) usnuly.

Zdroj informací: nakladatelství Grada

Knihy s logem Grada vycházejí v České republice již od roku 1991. Nabídka společnosti pokrývá široké spektrum odborné literatury z nejrůznějších oblastí lidské činnosti. Vydává např. tituly s právní tematikou, ekonomické, z oblasti financí a účetnictví, psychologické, zdravotnické, s počítačovou tematikou, o architektuře a stavebnictví atd. Značka BAMBOOK je určena všem dětským čtenářům. Nabídkou dětských knížek provází její maskot, pandí kluk Bambook, který seznamuje děti se světem čtení a příběhů.

Doporučení: Facebook Twitter Email Share
Související knihy
Kouzelné karamelky na dobrou noc
Kubalová, Kateřina
Grada, 2019
OBJEDNAT

URL| <http://www.klubknihomolu.cz/158991/ukazka-z-knihy-kouzelné-karamelky-na-dobrou-noc-katerina-kubalova/>

Poslechněte si nedělní diskuzi u kulatého stolu 22.12.2019 ČRo - plus.cz str. 00 Aktuální dění

Impeachment amerického prezidenta Donalda Trumpa. První kroky Borise Johnsona po vyhraných volbách. Hosté: Jefim Fištejn, Rádio Svobodná Evropa; Tomáš Klvaňa, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy, Jan Fingerland, Český rozhlas. Moderuje Ondřej Konrád.

URL| <http://plus.rozhlas.cz/poslechnete-si-nedelni-diskuzi-u-kulateho-stolu-8127200>

Jiří Valenta

22.12.2019 prvnizpravy.cz str. 00

Jiří Valenta, PhDr. Ing. Mgr. et Mgr. Narozen v roce 1965 v Plzni. Od roku 2004 člen KSČM. Vystudoval Pedagogickou a Filozofickou fakultu ZČU v Plzni, Provozně ekonomickou fakultu ČZU v Praze a rigorózní zkoušky složil na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze. Od roku 1990 dosud pracuje jako metodik prevence sociálně – patologických jevů a vychovatel na VOŠ a SPŠE – domově mládeže v Plzni. Od roku 2006 je členem zastupitelstva statutárního města Plzně a členem odborných komisí Rady města Plzně a Rady Plzeňského kraje. V supervolebním roce 2010 kandidoval v komunálních volbách na post primátora města Plzně jako lídr kandidátní listiny KSČM a stal se též se prvním náhradníkem KSČM v Plzeňském kraji do PS PČR. V roce 2013 byl zvolen poslancem PS PČR za KSČM.

URL| <http://www.prvnizpravy.cz/sid=fa6924e5d794e000ce77a9cab1dfa5fb/profily/jiri-valenta/>

Impeachment amerického prezidenta Donalda Trumpa 22.12.2019 ČRo Plus str. 01 18:10 Názory a argumenty

Ondřej KONRÁD, moderátor

A hosty ve studiu jsou, Jefim Fištejn rádio Svobodná Evropa, rádio Svoboda samozřejmě spolupracovník naší redakce, dobrý den.

Jefim FIŠTEJN, novinář, Rádio Svobodná Evropa

Dobrý den.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Tomáš Klvaňa z pražské univerzity, dobrý den.

Tomáš KLVAŇA, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Dobrý den.

Ondřej KONRÁD, moderátor

A redakční kolega zahraničněpolitický komentátor Českého rozhlasu Jan Fingerland, buď zdrav.

Jan FINGERLAND, komentátor Českého rozhlasu

Dobrý den.

Ondřej KONRÁD, moderátor

To, že ústavní žaloba na prezidenta Donalda Trumpa projde tou dolní komorou Kongresu, se vlastně čekalo, ale teď je otázka, co vlastně bude následovat. Je možné, aby ten, i když se předpokládá všeobecně samozřejmě, že senátem to neprojde, protože tam mají většinu republikáni, notabene by ústavní žaloba musela získat 2/3 z z té 100 členném senátu, takže to je prakticky utopické, aby se něco takového stalo, ale ten proces nicméně může nějakým způsobem natahovat nebo může to celé eskalovat. A není to pro Donalda Trumpa rozhodně komfortní pozice. Tomáši Kvaňo.

Tomáš KLVAŇA, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

No tak není to komfortní pozice v této chvíli, ale bude velmi záležet na tom, jak to bude pokračovat dál, tedy pravděpodobně až v tom lednu, protože už to teď vypadá, že jsem neschyluje k nějaké dohodě, jakým způsobem bude ten proces v senátu, který má na starosti senát a potom také předseda Ústavního soudu John Roberts, jakým způsobem bude veden. To ústava nějak nestanovuje a při každém tom impeachmentu se, zatím tedy proběhlo to 2x za posledních 231 let, stanovovali pravidla trochu jinak. To znamená teď se musí znovu znovu stanovit podle dohody těch těch senátorů a těch žalobců ve Sněmovně reprezentantů. A zatím tedy žádné k žádné dohodě se neschyluje. Především, protože Nancy Pelosiová vedoucí demokratka a šéfka Sněmovny reprezentantů si myslí nebo má má za to, že ten senátní proces nebude spravedlivý, neboť už mnoho republikánů, včetně šéfa té republikánské většiny senátu Mitcha McConnella, naznačilo, že nemají zájem o žádný nestranný proces, že to je politický proces, a oni mají zájem Donalda Trumpa v podstatě okamžitě očistit. A bude možná následovat nějaká ta dohoda, to dohodovací řízení o tom jaký, podle jakých pravidel se ten senátní proces bude odehrávat. A teď samozřejmě záleží na tom, jaká ta, jak ta politická situace bude nastavena, kdo bude mít pocit si, že z toho politicky vlastně získá body anebo, případně ztratí. Teď je to remíza, takže ten pat může trvat docela dlouho. A na Pelosiovou začnou vyvíjet tlak republikán, pardon, demokratičtí kandidáti na prezidenta, senátoři, kteří musí být v pozici těch těch porotců, kteří vlastně během toho senátního procesu budou sedět v senátu a nesmí říct ani slovo. To je myslím velmi velmi velmi pozice, která senátorům nesluší, protože oni jsou zvyklí mluvit, ale zároveň těch několik lidí, kteří kandidují na ten na toho prezidenta, jsou senátory a během během ledna by měli být spíš v lowě a New Hampshire, v těch těch těch důležitých státech unie, které mají primárky hned na začátku února, ale nebudou tam moci být, pokud budou muset sedět v té Sněmovně reprezentantů, takže v tom, je prostě mnoho proměnných a uvidíme, jak se to vyvine.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Dobře Tomáš Klvaňa. Pojdme se podívat na vlastně ty příčiny, které demokrati zvolili, to jest zneužití úřadu a takto vlastně je asi jasné, protože to se jedná o ten telefonát s ukrajinským prezidentem, ale už asi není tak úplně každému jasné, co to je obstrukce vůči Kongresu. Jakých obstrukcí se měl Donald Trump dopustit, Jefime Fištejne.

Jefim FIŠTEJN, novinář, Rádio Svobodná Evropa

Těch, že Republikánská strana vedená Donaldem Trumpem neumožnila svým zástupcům, jak v administrativě v Bílém domě, na ministerských strukturách, tak na úrovni svědků, neumožnila jim zúčastnit tohoto procesu. Zejména právě v podobě svědecké výpovědi. Ale toto je obstrukce, to je obstrukce samozřejmě, dá se to kvalifikovat jako obstrukce, pokud by Bílý dům uznal, že proces je spravedlivý, když to neuznává, jako spravedlivý proces, tak těžko se dá mluvit o obstrukci vůči nespravedlivému procesu. Ale já bych chtěl narýsovat nebo popsat situaci jaká je dnes, ono z toho nějak nevypadlo zatím, jsme situaci docela kuriózní obžaloby, byla schválena ve Sněmovně reprezentantů jednostranně, ne dvoustranně, jenom jednou stranou. Ale nebyla zapravená do senátu. To je ten fór a nemusí být zapravená tak dlouho, dokud se nevyhoví Sněmovně reprezentantů v jeho požadavcích. Momentálně ústy Nancy Pelosiové demokratická většina ve sněmovně řekla, podáme to k vám jenom tehdy, když budete vézt proces podle pravidel, které my stanovíme v podstatě, protože naši svědkové budou vyslechnuti znovu, a tak dál, co to znamená. Připomenu, že Sněmovna reprezentantů je vyšetřovací orgán Kongresu, senát je soudní orgán Kongresu, teď to převedte na normální jazyk, kdy vyšetřovatel, říká soudcům, já vám tu žalobu nepodám, dokud mi nezaručíte, že budete soudit podle mých pravidel. Taková je reálná situace, čili stojíme před ústavní krizí, velmi silnou ústavní krizí, kde místo politického boje už dávno se jedná o taktické manévrování, komu to více uškodí a v jakém časovém horizontu. Současný záměr Demokratické strany je, protáhnout to co nejbliž k volbám samotným a před volbami, dejme tomu, vyhlásit na úrovni sněmovny zase jednostranně, že třeba teď fabuluju, že třeba prezident, který pod impeachment, nesmí vůbec kandidovat, anebo pokusit se sesadit v poslední moment před volbami, aby republikáni už neměli vůbec koho navrhnout v té situaci, čili jsme dávno mimo ústavní pole. A Nancy Pelosiová řekla to sama velmi jednoduše a velmi srozumitelně. Ona řekla, že zatímco, teď cituji doslova: "Otcové zakladatelé měli tušení, že může se stát situace, kdy prezident bude protiústavní nebo ve svém konání dokonce proti zájmům Spojených států, proto je proces impeachmentu, ale netušili, že se to může vztahovat i na senát", protože poslední prohlášení právě Mitchella poslední prohlášení svědčí o tom a teď cituji, pořád ještě Nancy Pelosiovou, "že i senát už není celoustavní ústavní orgán", čili v podstatě je to je to návrh na to, aby se, aby došlo k naprostému rozvorání mezí, k naprostému předělání americké ústavy, aby jediným kritériem už nebylo ústavnost a dvoustranickost, ale představa jedné strany o tom, co je dobré pro Ameriku a co je špatné pro Ameriku, a to už je, promiňte, bolševický princip, ne ústavní.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Říká Jefim Fištejn. Zeptám se Jana Fingerlanda, zda to vidí taky tak dramaticky jako Jefim.

Jan FINGERLAND, komentátor Českého rozhlasu

Tak já doufám, že k bolševizaci Spojených států nedochází, ale v zásadě určitě můžu podepsat to, co říká Jefim Fištejn v tom smyslu, že celá ta věc kolem Trumpa je od začátku značně zpolitizovaná, že se ta věc rozložila podle toho, zda je někdo demokrat nebo republikán. Teď můžeme se bavit o tom, kdo si začal, kdo ne, nicméně se ukazuje, že Donald Trump a jeho zvláštní pojetí politiky, jsou zřejmě skutečně jenom symptomem nějakého rozkladu amerických institucí, amerických procedur, nikoliv příčinou toho problému. Teď je asi skutečně nejdůležitější, to co říkal Jefim Fištejn, ale koneckonců před ním i Tomáš Klvaňa, že vlastně se bude hrát o to, jak se ta věc bude prezentovat, respektive, jak ji budou vnímat sami Američané, američtí voliči, protože obě ty strany značně taktizují. Alespoň podle toho, co jsem se dočetl před několika dny v Economistu, i demokraté, například měli možnost ještě se zdržet té, řekněme, politické linie, to znamená vyhlásit impeachment, tu věc částečně přenést k soudu a žádat, aby senát předvolal, aby byl povinen předvolat některé ty svědky, které senát předvolat nechce. To znamená republikánský senát a podobně, takže každá z těch dvou stran se nějakým způsobem provinila na tom, že ta situace se čím dál tím více projevuje na, řekněme, krizi toho politického systému, nevím, jestli ústavnosti a zároveň, když se trochu vzneseme nad tu situaci, tak vlastně tady tu

stranickost vidíme dlouhodobě v Americe, dokonce ještě před příchodem Donalda Trumpa, takže je to něco, co asi by zasloužilo nějakou ještě zevrubnější analýzu, proč se to Americe stalo.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Když mluvili jsme už o tom, ta obstrukce, protože vůči Kongresu, ale přece jenom Donald Trump poskytl trošku závažnější municí tou druhou věcí, to je tedy ne onen telefonát ukrajinskému prezidentovi, ve kterém ho měl nabádat, aby nechal prošetřit počínání, ukrajinské tedy počínání podnikání, syna jeho politického rivala a kandidáta na prezidenta Joe Bidena, tak, že to je ale přece, leccos ukazuje ukazuje na to, že je opravdu taková takový požadavek nebo prostě takovéhle věty nějaké v tom záznamu telefonátu zazněly, a to není rozhodně nic standardního.

Tomáš KLVÁŇA, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak to je samozřejmě značné zneužití moci, ze které je Donald Trump obviněn a myslím si, že tady demokraté mají na stole jednoznačné důkazy jednak v podobě tady toho přepisu, toho toho rozhovoru, který vlastně hovoří celkem jasnou řečí, pokud samozřejmě nejste úplně zaujatý a nechcete to interpretovat nějakým způsobem, jako když se drbete levou rukou za pravým uchem. A na druhé straně tady jsou jasné výpovědi svědků, kteří vypovídali během toho vyšetřování ve Sněmovně reprezentantů, a to nejsou žádný demokraté nebo nebo levičáci, to jsou prostě kariérní diplomaté, lidi, kteří leckdy nasazovali život pro Spojené státy ve válkách v minulosti, kteří jasně vypovídají, že to prostě bylo zneužití pravomoci ze strany Donalda Trumpa, že Donald Trump se snažil přinutit ukrajinského prezidenta, aby intervenoval ve volbách, které se mají konat příští rok v roce 2020 ve prospěch Donalda Trumpa, aby zahájil, možná jenom naoko, vyšetřování prezidentského prezidentského kandidát Joe Bidena a jeho syna Huntera Bidena, připomínám, že neexistují žádné důkazy o tom, že by oni se dopustili něčeho špatného. A ale to je prostě problém, protože Republikánská strana un block před tímhle tím dnes zavírá oči a žije v jakési alternativní realitě a ukázalo se to už během toho slyšení v tom v té Sněmovně reprezentantů, protože Jefim tady zmiňoval problém problém jakési bolševizace politiky ve Spojených státech, no tak já vidím bolševizaci v tom, že když jsem poslouchal vystoupení republikánských reprezentantů v té sněmovně během toho během toho impeachmentu, tak žádný z nich se nevěnoval těm jasným důkazům, které jsou na stole a oni napadali vlastně jakýmsi neobolševickým způsobem celý ten proces, který ale není nespravedlivý a je je zcela podle ústavy Spojených států. A v zásadě jenom se pohybovali v takovém tom alternativním vesmíru, který dnes vytváří na jedné straně diskurs Republikánské strany, na druhé straně televize Fox News a celá řada dalších pro republikánských médií. A tento alternativní realita dnes nemá s tou opravdu realitu, kterou, ve které které my dnes čelíme, a to je to že, že Trump opravdu chtěl zneužít pravomoc, chtěl manipulovat volby a chtěl vydírat Ukrajinu tak, aby prostě nasadila na Joe Bidena své prokurátory, tak tomu se oni prostě vůbec nevěnují. Jiná věc je, jestli tohle to je něco, za co by měl prezident Spojených států být odvolán. To je velmi důležitý ústavní argument, který by se měl projednávat ve sněmovně, tak senátu, zatímco to tedy moc nevypadá, protože republikáni se tomu vůbec nevěnují, ústavní podobě. Další věc ta obstrukce. To je další důležitý ústavní argument, kterému by se dnes měli věnovat zejména demokrati ve vztahu třeba k soudu, myslím si, že by měli dát k soudu Nejvyššímu soudu, že se nedostavili ti pozvaní, předvolání k tomu k tomu vyšetřování, kteří jsou třeba pracovníky Bílého domu a pracují přímo u Donalda Trumpa, protože není úplně zcela jasné, že existuje nějaká nějaká ústavní povinnost těchto lidí vypovídat před Kongresem. Koneckonců jsou zaměstnanci Bílého domu, jsou zaměstnanci exekutivy, jsou zaměstnanci prezidenta a podle ústavy americké, jsou na stejné úrovni toho politického procesu, té politické hierarchie jako Kongres a ten spor mezi těmi dvěma dvěma tělesy ústavními, které jsou na stejné úrovni, by měl vyřešit Nejvyšší soud nebo Ústavní soud Spojených států a demokraté se se toho nechtějí zúčastnit, čistě z utilitárních politických důvodů, oni nepodali žalobu, protože prostě nechtějí celý ten proces protahovat z politických důvodů, a to je velká chyba.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Říká Tomáš Klvaňa. Jan Fingerland chtěl něco říct.

Jan FINGERLAND, komentátor Českého rozhlasu

Já jsem se hlásil jenom s takovou drobnou poznámkou. Ještě před chvílí, když jsem říkal, že demokraté nemohli nebo mohli se nejdříve obrátit na soudy, nemuseli sáhnout po tom jaderném kufříku, tak to trochu platí vlastně i pro Donalda Trumpa, který také mohl otázku otce a syna Bidenových řešit soudně a nikoliv tím, že bude telefonovat ukrajinskému prezidentovi, takže v obou případech tady vidíme, že se tak jako rychle sahá po těch nejtěžších zbraních dříve, než se spustí nějaké již etablované a prověřené procedury, takže to je spíš taková, řekněme, jako historicko-filozofická otázka. Samozřejmě je tady potom něco jiného, pokud budeme mluvit o tom, co s tím teď dál a tam pořád myslím nad námi visí ten problém, že teď už je ta věc se neřeší jako meritum věci, ale jako politické vítězství jedné nebo druhé strany. S každým dnem, kdy bude blíž prezidentská volba, to bude ještě víc pravda.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Já jsem říkal, že, že velmi nepravděpodobné, že by to senátem prošlo, protože by musela se přidat celá celá dost velká skupina zhruba 22 republikánů k demokratům, ale zajímavé nicméně je, že při tom hlasování v té dolní komoře, 2 demokraté byli proti a zase naopak na tom republikánském v tom republikánském táboře, také se našli 3 lidé, kteří hlasovali, přičemž jeden z těch demokratů dokonce hned ohlásil přestup k republikánské straně, je to něčeho signál, asi těžko říct.

Jefim FIŠTEJN, novinář, Rádio Svobodná Evropa

Je to určitě signál toho, že v případě nezdaru celého podniku. Mám tím na mysli, že kdyby ne skončil impeachmentem a odvoláním a sesazením prezidenta, tak by samozřejmě průběh voleb vypadal zcela jinak. V tom případě, opakuji ta strana, která prohraje tuto soutěž, nepochybně začne se drolit, kdyby prohrál Trump a jeho Republikánská strana, ona by se začala okamžitě drolit, ona je momentálně stmelena kolem něho, kolem jeho postavení prezidentského no, a to drolení by bylo nevyhnutelné. To samé a ještě ve větší míře platí pro Demokratickou stranu, ona když to prohraje, po tom všem, co nasadila, což se může stát, když podíváte se na statistiku americkou, na úroveň podpory, tak zjistíte, že zatím veškeré pohyby tělesné, co podnikla Demokratická strana, se nezdařily, a nevedly ke snížení podpory pro Trumpa. Ale chci jinou věc říct, problém, před kterým stojíme, velmi dobře popsal Tomáš Klvaňa v jeho podání, v Americe funguje dnes 2 síly. Jedné je síla dobra a druhé síla zla. Protože on jasně řekl, Republikánská strana ve všech svých projevech je na straně zla, podvádí, znehodnocuje fakta, a tak dále. Druhá strana je strana dobra. Tento přístup už samotný přístup, neumožňuje dospět k vůbec žádné politické pravdě, té pravdě, kterou popsal jako opravdu reality, když ukrajinský prezident Zelenskyj řekne, ale Trump mě o tom nic neříkal, tam nepadlo slovo Bidenovi a v těch předpisech tak není, tak mu na to odpověděli demokraté, vy jste zpracovaný, vy jste zpracovaný Trumpem, čili každý fakt předložený za druhou stranu, je buďto ve prospěch demokratů a jejich impeachmentu, anebo je zpracovaný, tak, tady neexistuje druhá možnost, druhá pravda, anebo nějaká nějaký kompromis, mezi nimi. Proto říkám, že je to přinejmenším intelektuální bolševizace, bolševizace je způsob myšlení, kdy svět najednou se dělí na dobré a zlé a na žádný kompromis, mezi nimi není možný. Velmi mi to připomíná situaci v České republice, kde také jsme slyšeli půvabné hlasy o tom, že vše co přichází ze senátu, je od ďábla. Přesně tak, přesně těmito slovy by mohli popsat demokraté současný stav.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Je to možné. Zeptám se Jana Fingerlanda, když teď tady jsme slyšeli vlastně 2 ve vyhocené pohledy, jestli se dá na to koukat nějak řekněme, nějak s mírným odstupem.

Jan FINGERLAND, komentátor Českého rozhlasu

Karel Čapek má takovou povídku o tom, jak je Ježíš ukřižován a vedle něj ty 2 další pánové. A v té povídce se baví Pilát se svým pobočníkem, proč byl ukřižován ten uprostřed a odpověď zní ten, kdo je mezi těmi dvěma pravdami, je vždycky ukřižován jako první, tak být někde mezi asi není tak jednoduchá pozice. Já bych asi zdůraznil to, co jsem už řekl. Já se domnívám, že americká politika je dlouhodobě v úpadku, že se věci posuzují podle stranicví stranické příslušnosti, někdy i určité ideologie, která je na ty straně navázána, nemám taková data při ruce, ale myslím si, že by se to dalo prokázat dlouhodobě ve Spojených státech, v Kongresu vždycky byla poměrně častá varianta, že demokraté někteří hlasovali v řadě otázek s republikány a naopak. Tahle věc

dlouhodobě klesá, velice málo demokratů, kteří hlasují dneska s republikány a naopak. Projevilo se to právě i ve věci rozhodování o Trumpově impeachmentu, myslím si že byli pouze 3 demokraté, respektive 2 a půl demokrata, kteří se právě odtrhli od té své skupiny. V jednom případě to je muž, který dlouhodobě signalizuje, že přejde od Demokratické strany k republikánské, dokonce naopak jeho zase opustil jeho spolupracovníci na protest proti jeho inklinaci k Republikánské straně, jeden prohlásil, že myslím, že se nedomnívá, že ty věci jsou na impeachment, ale považuje i nadále závažné. Tím třetím je Tessie Howardová/nesrozumitelné/, která je sama potenciální prezidentskou kandidátkou za demokraty. Ta v jednom případě hlasovala pro impeachment v tom prvním bodě, to znamená provinění se proti národním zájmům, ale v tom druhém bodě to znamená proti ní se Kongresu, nehlasovala, proto je ten půl člověk v tom 2 a půl, jinak republikáni hromadně hlasovali proti a jak už zde zmínil na začátku pořadu, Tomáš Klvaňa, vlastně ještě předtím než ten proces začal, signalizovali, že nebudou jednat podle toho, jak zní ta obžaloba, ale že budou hlasovat stranicky, přímo takhle bylo deklarováno, takže já se domnívám, aniž bych přál demokratům nebo republikánům že, že to je prostě velká krize americké politiky. Nevím, jestli ústavy, ale určitého způsobu uvažování. Je to něco, co prostě musí mít hlubší kořeny psychologické, to, že se něco podobného projevuje všude v západním světě, můžeme vysvětlovat nejrůznějšími možnými způsoby nějakými geologickými posuny, ale je to prostě fakt a projevuje se to bohužel právě v těch dosud nejstabilnějších politických systémech, jako je třeba americký nebo ten britský.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Zdá se ti, že je to ten hlubší ten, ta propast, řekněme, než tomu bylo za George Bushe mladšího i s těmi volbami, tak složitě přepočítáváním na Floridě.

Jan FINGERLAND, komentátor Českého rozhlasu

Myslím si že je, protože v případě některých amerických krizí těch posledních desítek let, se jednalo o docela zásadní věci, například vyhlášení války, která byla sporná, která nakonec se ukázalo, třeba, že vedla k obrovským obětem na straně Američanů i jejich protivníků. Odehrávaly se ty věci ve stínu takových tragédií, jako bylo jedenácté září a podobně, takže politika je vždycky sledem různých krizí a řešení těch krizí. V ideálním případě tady bych zase se napojil na to, co říkal Jefim Fištejn, politika znamená, že se lidé sejdou a domluví se, nějakým způsobem se domluví, prostě na na, jinak se to dělat nedá, pokud se nedomluví, tak už je to válka, už něco jiného. Třeba politická válka a teď se mi zdá, že ty věci se skutečně nějak jakoby rozjely, že ta komunikace je minimální, zase se tady připojím na nalevo k Tomáši Klvaňovi, že ty slovníky už vlastně nejsou kompatibilní, že vlastně už záleží na tom jaká média ti lidé sledují, jak jak, jak jaké pojmy používají, jaký narativ vlastně je ten který, kterému věří a podobně. Takže v tomhle případě se domnívám, že ta krize je opravdu mnohem hlubší, než jenom to jestli, jestli Donald Trump je takový nebo makový, nebo jestli se dopustil nebo nedopustil těch většinu a zase teda těm a tím už skončím to, že Donald Trump je politik velice zvláštního ražení, a že ve věci vztahu k Ukrajině se dopustil velice problematických činů, to je všeobecně známo, to, jestli je to na odvolání, je velice expertní otázka, nikoliv politická.

Tomáš KLVÁŇA, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já vlastně bych podepsal všechno co Honza, říká akorát ne tu poslední větu, protože je to výsostně politická otázka. On celý ten impeachment je konstruován ústavně otcí zakladateli jako vlastně víceméně politický proces, protože můžeme se podívat na různá provinění prezidentů v minulosti nebo na teoretická obvinění, prezident může být ústavně odvolán, to znamená, obžalován tím v tom procesu impeachmentu a potom odstraněn tím senátem dvoutřetinovou většinou, pro velezradu, úplatkářství a takzvané high crimes and misdemeanors, což jsou vysoké zločiny a poklesky, jak interpretovat ty z vysoké zločiny a poklesky, to je velmi vágní formulace a ta je tam, především proto, že otcové zakladatelé si byli velmi dobře vědomi, že existují třeba zločiny, kterých by se prezident dopustil, které nedosahují té úrovně impeachmentu, ano jsou třeba, když bych si,

Ondřej KONRÁD, moderátor

Když ukradne pero.

Tomáš KLVÁŇA, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Anebo, anebo třeba se dopustí provinění proti proti zákonům prostě, které stanoví pravidla financování prezidentských kampaní, což se mimochodem Donald Trump velmi pravděpodobně provinil také. A takto si myslím, že není na odvolání. Možná, že ani to, co udělal ve vztahu k Ukrajině není na odvolání a, ale zároveň existují přečiny, které nejsou zločinem, ale za které by prezident měl být odvolán. To znamená prezident třeba si odjede na rok někde na pláž a bude tam ležet a nebude dělat nic, no, tak to samozřejmě není žádný zločin že, ale myslím si, že je to legitimní důvod k impeachmentu. Tohle všechno velmi důležité niance té americké ústavy, které by měly být řešeny řešeny tím politickým procesem.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Ale vlastně byly poměrně zvláštní ty důvody, které vedly k impeachmentu vůči Billu Clintonovi.

Tomáš KLVÁŇA, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tam tam bylo, tam byl také jeden z těch bodů myslím obstrukce Kongresu a ta druhá, ten ten druhý bod byl, byl, lhaní pod přísahou a tehdejší tehdejší senát se prostě rozhodl ho neodvolat, protože v zásadě došlo k tomu, že lhaní pod přísahou tedy, o sexu o mimo manželském styku, není nebo nedosahuje té úrovně těch těch vysokých zločinů a poklesků stanovených ústavou, tedy že prezident Clinton udělal něco velmi špatného, nemorálního, ale a zároveň, když o tom lhal, tak také se dopustil zločinu. Ale neměl by za to být odvolán, ale rozdíl mezi tehdejší Demokratickou stranou která, která byla prolezá tím pokrytectvím, ne tak, jak je dnes prolezá pokrytectvím Republikánská strana, která je v podstatě dneska jenom stranou kultu Donalda Trumpa a jeho jeho osobnosti, ale byla to také strana velmi velmi politická v té době, tak ten rozdíl je v tom, že demokrati v tom roce 1999 nepředstírali, že Bill Clinton udělal něco super, že oni oni ho všichni odsoudili a pak jenom řekli, tohle to prostě není odvolání. Ti republikáni, nežijí v alternativní realitě, oni mají před očima fakta a oni je popírají a vůbec se o nich ani nezmiňují, anebo je nebo prostě říkají, že ta fakta neexistují, no to je potom třeba Jefim, teď se tady zmínil o tom, že v tom přepisu není nic o Joe Bidenovi a jeho synovi, vždyť je, vždyť se tam přímo Donald Trump zmiňuje v tom přepisu rozhovoru o Joe Bidenovi, přímo v tom přepisu rozhovoru to tam je, černé na bílém, to je prostě fakt který nelze nějakým způsobem omluvit.

Jefim FIŠTEJN, novinář, Rádio Svobodná Evropa

Tak já tuším, že kdyby Tomáš Klvaňa mohl, měl tu sílu, tak by v podstatě šel tou cestou, a tu Republikánskou stranu naprosto degradovanou, nereformovatelnou, tak on by ji zrušil, tak jak by zrušil jiné ústavní instituce, které nesdílí ten názor, protože všechno tady vykládat takto v tomto klíči. A Pochopte, je to je právě bolševistický proto, že už Lenin řekl, morální je všechno, co slouží věci dělnické třídy. V tomto případě byl morálně všechno, co slouží věci Demokratické strany no, ale tam jsme zahnaní právě do té slepé uličky, kam se dostala a tragicky se dostala politická situace ve Spojených státech. Proto ona je tam, protože ty věci jsou podávány jako nesmiřitelné pravdy, jedna je pravda, druhá je lež a zlo, tak to nedospějí k ničemu, protože americké obyvatelstvo je rozděleno zhruba půl na půl, co je to za nabídky, je to nabídka, je to nabídka občanské války. O situaci ve Spojených státech dnes se mluví jako o studené občanské válce. Chcete, aby přešla do horké fáze. Já si myslím, že to si nikdo nepřeje, tak proč dělají všechno pro to, aby přešla, protože oni přichází k reálně existujícímu politickému problému s tím, že my víme, na čí straně je pravda, my víme, co je třeba udělat pro dobro Spojených států. Na tom to vůbec stojí, tak zkušený novinář jako Thomas Friedman nedávno svůj článek ještě než došlo i impeachmentu samotnému, tak svůj článek pojmenoval Impeachmenttujete Trumpa, Zachraňte Ameriku. Čili politické zadání v tom procesu dominuje nad jakýmikoliv fakty.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Ale nicméně, říká Tomáš Klvaňa, že oni jsou republikáni, pod nějakým jakoby uhranutí Donaldem Trumpem, není právě to, že Donald Trump, který vlastně nevyšel z těch republikánských řad de facto, vstoupil do toho, do těch primárek jako sólista, byť tedy pro na straně republikánské, nemá za sebou žádnou politickou minulost a chová se, jaksi sám říkal, obracíms e na Jana Fingerlanda, hodně nestandardně, tak jestli on přece jenom není sám trošku příčinou toho, toho té vyhraněné, vyhraněných postojů.

Jefim FIŠTEJN, novinář, Rádio Svobodná Evropa

Už jste si řekli, že není příčinou, ale projevem, symptom není příčina nemoci. Já nechápu, že to není srozumitelné. Symptom není on, právě proto zvítězil, že přišel mimo systém, on byl mimo establishment, no a slíbil vysušit to washingtonské ten washingtonský močál. To byl jeho hlavní slib. A teď zkuste zbilancovat, zdá se že Amerika je v tragické situaci. Takový prezident proti jejím zájmům. Amerika musí opravdu sténat pod diktaturou, nikoliv náhodou, jak Clintonová, tak Albrightová už mluví o hotovém fašismu, ne ten, který někdy bude, že fašismus už tam je, jak se projevuje. Žádný zatčený novinář, žádná rozehnaná manifestace, tak jak to rozhání třeba ve Francii. Dnes to tam, není žádná zavřená redakce, žádná zavřená nebo připravena o dotace univerzita, nic takového není. To, co je reálně, je ekonomický boom a já odmítám přemýšlet v horizontu 20 let. A říkat za 20 let to bude špatné. Možná, ale to už nebude ani Trump, to prostě budou důsledky daleké a neznámého. Takže vynikající ekonomická situace, vynikající situace s nezaměstnaností na trhu. Američani jsou bohatí jako nikdy předtím. A vše čím se zabývají momentálně, ta druhá strana tím, že dokazuje, že to není jeho zásluha, za to bude jeho vinou to, co se stane za 20 let. To nemůže získat Američany na svoji stranu, rozumíte. Navíc my zatím ještě vůbec nevíme, kdo bude ten reprezentant, který bude stát proti Trumpovi. My zatím nebo my, oni chtějí odstranit Trumpa, aniž bychom vůbec věděli, kdo by přišel na jeho místo.

Tomáš KLVAŇA, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak víme to, na jeho místo by přišel viceprezident Pence, že.

Jefim FIŠTEJN, novinář, Rádio Svobodná Evropa

To je teď, ale myslím po volbách.

Tomáš KLVAŇA, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak ten, kdo vyhraje volby.

Jefim FIŠTEJN, novinář, Rádio Svobodná Evropa

A když tam nebude Trump, kdo vyhraje volby.

Jan FINGERLAND, komentátor Českého rozhlasu

Já bych možná ještě, doplnil jednu věc k těm republikánům a k tomu, zda jsou součástí kultu Donalda Trumpa, tak jak já to vnímám. Podle mě oni jsou spíše v zajetí Donalda Trumpa, jejich objektivní situace taková, že Trump je jejich prezident, bude s nejvyšší pravděpodobností jejich prezidentským kandidátem pro další volby i tím, jak postupují demokraté, jsou do této situace republikáni kolektivně ještě více tlačeni a oni už to musí s Donaldem Trumpem nějakým způsobem dožít, protože prostě, taková je politická situace, ani politik není naprosto svobodný v tom, co se rozhodne říkat nebo dělat. Až jednou ta situace pomine buďto, protože Donald Trump prohraje příští volby nebo bude odvolán nebo skončí tou příští prezidentskou etapou, bude zvolen znovu a 4 roky bude prezidentem, pak nejspíše bude Amerika mít před sebou nějaké období, aby přezkoumala, co se vlastně v ní děje a dělo. Já jenom s úlevou konstatuji, že jsme se dohodli, že ve Spojených státech nehrozí ani ten bolševismus ani ten fašismus, že vlastně Amerika pořád ještě Amerikou.

Tomáš KLVAŇA, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já myslím, že já myslím, že to jsou samozřejmě takové ty hyperbolické kritické výrazy, které používají komentátoři a analytici, ale vždyť koneckonců vzpomeňme si že, že proti Georgi Bushovi se zvedla vlna odporu takové radikálnější levice a nazývala ho fašistou také. Nakonec k ničemu takovému nedošlo. Stejně tak mnoho mnoho dnešních demokratů je nazýváno komunisty ze strany té pravice, takže tohle nesmíme brát tak vážně. Ale problém je, že ty instituce ve Spojených státech sice zatím ještě fungují, ale Donald Trump a jeho republikánská strana dnes dělá všechno pro to, aby tu tu moc těch institucí oslabil. Koneckonců oni dnes nazývají zcela ústavní legální a podle všech pravidel probíhající proces impeachmentu, oni ho připodobňují k

jakémusi honu na čarodějnice z toho sedmnáctého století z Massachusetts, no to je naprosto nehorázné. Samozřejmě nic takového nic takového se ve Spojených státech naděje. Tam znovu znovu zdůrazňuji, jsou na stole zcela jasné důkazy o tom, že Donald Trump zneužil ve své ve své ve své funkci prezidenta tu pravomoc. Chtěl v podstatě podvádět během těch voleb příští rok, chtěl chtěl donutit Ukrajinu, která byla ve velmi slabé situaci, aby se politicky pustila do vyšetřování Joe Bidena a jeho syna. A pro to neexistují žádné důkazy. Dále Donald Trump šíří naprosto nepodložené fámy o tom, že Ukrajina to byla, která v tom roce 2016 ukradla ten server Hillary Clintonové a má ho dnes někdo v Ukrajině prý zakopaný na zahradě, což je v podstatě nejenom nemocná konspirační teorie, a to je to je teorie, které Donald Trump dnes věří, kterou neustále opakují v televizi Fox News a lidé, kteří se jenom dívají na Fox News, prostě těmhle těm nesmyslům věří, a to to je normální součást republikánského diskursu, to je prostě něco naprosto nevídané a neslýchané.

Jefim FIŠTEJN, novinář, Rádio Svobodná Evropa

Nezbývá než zakázat tu stranu anebo, jinak převychovat v táborech,

Tomáš KLVÁŇA, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Jefime, to je něco, co ty dáváš do úst mně, já nic takového neříkám, já jen komentuji fakta, tak, jak je vidím.

Jefim FIŠTEJN, novinář, Rádio Svobodná Evropa

Ne, ja říkám, když je tak špatná, co s ní, co navrhuješ. Nějaký proces převychovy.

Tomáš KLVÁŇA, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Já si myslím, že já si myslím, že jediná šance jak, jak ta strana se vzpamatuje a vrátí se ke svým konzervativním kořenům, které pod Donaldem Trumpem opustila, je opravdu drtivá volební porážka prostě v několika dalších volbách a ta strana si teprv poté uvědomí prostě, jako./nesrozumitelné/. Já si myslím, že nic takového nestane, ale ale ale, ale je to jediná šance, jakým způsobem tu stranu reformovat a dostat zpátky k těm konzervativním základům, které dávno opustila.

Jefim FIŠTEJN, novinář, Rádio Svobodná Evropa

Jenom zdůrazním, že poslední 3 roky my dva s Tomášem se sváříme právě o to, ale pořad stejnou věc, ale fakt jsou úplně různá, doteď jsme se hádali o to, zda ruský vliv je prokazatelný a Tomáš trval na tom, že to je tak očividné, že to nemůže být upřeno. Teď jsme se rychle přeskočili na jinou motivaci Trumpovi špatnosti, ale nicméně všechno ostatní slova kromě samotného faktu, za co, zůstávají úplně stejná.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Takže shodou okolností se tedy skutečně sešli představitelé vyhraněných názorů. Posloucháte Názory a argumenty. Víkendovou debatu kolem kulatého stolu, tentokrát na zahraniční témata. Mluvíme o Spojených státech, ale už to ukončíme a přejdeme na půdu víceméně evropskou, byť ostrovní, do Velké Británie. Hosty ve studiu jsou Jefim Fištejn, Tomáš Klvaňa a Jan Fingerland.

První kroky Borise Johnsona po vyhraných volbách

22.12.2019 ČRo Plus str. 02 18:10 Názory a argumenty

Ondřej KONRÁD, moderátor

Tak já myslím, že problémy Donalda Trumpa bychom tady mohli asi prezentovat dál a dál, ale možná už by to přece jen posluchače trochu skříslo, jak se říká. Pojdme do té Británie. Je tomu týden co Boris Johnson vítězoslavně vyhrál volby o 163 křesel má víc než labouristé. Pro ně je to ocobrovská prohra a první to co slibuje nebo začíná plnit, co sliboval v té kampani, to je, že ten brexit dokončí, dorazí. Jich je podaří se mu to během toho roku, tak jak sliboval, zeptám se Jana Fingerlanda.

Jan FINGERLAND, komentátor Českého rozhlasu

No rozhodně pro něj momentálně nejdůležitější možná je, že na základě toho slibu asi také vyhrál volby, to myslím, že pro něj zásadnější politicky. Co se týče uskutečnění brexitu i to se mu může podařit, on sám to chce uskutečnit ke konci příštího měsíce, to znamená velice brzy. Z velké části to bude na něm, pokud protlačí příslušný zákon nebo příslušné zákony s parlamentem, kde má jasnou většinu, takže to se mu podaří, zůstanou tady některé, ale otazníky. Jeden je, jak se domluví na některých důležitých věcech s Evropskou unií. To vlastně nemá pod kontrolou. A druhá věc je, že on ne on, ale vlastně brexitem se odpoutaly i určité procesy, které už vůbec nemůže mít Británie pod kontrolou, myslím britská vláda, jako třeba různé odstředivé tendence v rámci Spojeného království, zejména Skotsko, ale také další vývoj v Severním Irsku, protože se zdá, že ten severoirský mír je ohrožen, ta ta oblast je znovu v neklidu, pokud budou obnoveny hranice, což se nedá vyloučit, určitě to bude dost zásadní, mít zásadní vliv na tamní situaci, takže tohle jsou všechno věci, kterým bude nejen Donald Trump, ale i Boris Johnson čelit a vlastně nebude mít příliš mnoho nástrojů pro to, jak to ovlivnit.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Do jisté míry by se dalo hovořit možná o něčem trochu podobném jako v těch Spojených státech i Velká Británie je do značné míry rozdělená. Koneckonců i ta hlasování o brexitu před třemi lety v tom referendu byla bylo vlastně těsné, čili a vidíme to na mnohých příkladech, že tam k té polarizaci také dochází.

Jefim FIŠTEJN, novinář, Rádio Svobodná Evropa

Tak, mým heslem je dívat se na společnou příčinu všech jevů, abychom měli vůbec možnost si vnitřně duševně popsat obraz světa a ne ní pochyby, že mezi událostmi v Británii a ve Spojených státech je mnoho paralel, včetně toho, jak Johnsonovi se podařilo získat dělnická předměstí a dělnické čtvrti Británie, stejně tak jako se to podařilo Donaldu Trumpovi na začátku a může kdokoliv a říct cokoliv jak, jak strašně lhal nebo nelhal, teď jsou vedlejší věci, to je absolutně nepodstatné v tomhle smyslu, on to on zřejmě vycítil a pochopil trendy, sociální, politické trendy, mluvím o Johnsonovi nepochybně, takže jeho výhra je podložena zhruba stejným trendem, ten trend je nedůvěra k establishmentu, jeho možnostem. Velmi silný trend, a když někdo řekne, že to je typický populistický trend, tak odpovím, je velký rozdíl mezi konzervatismem a populismem a ten především spočívá ve vztahu k autoritářským režimem typu Putinova Ruska. Johnson obvinil Corbyna lídra labouristů z toho, že ten je putinista, putinofil, a tak dál, ne naopak. Takže Johns nemůže být tohoto typu populisty, jako známe v našem okolí, stejně tak Donald Trump není zatím ničím dnes se neprojevil jako populisty. Své sliby plní na rozdíl od svých nepřátel. Ale k Johnsonovi zpátky, nepochybně to bude mít i globální dopady, to bude mít globální dopady, protože je to globální dopad určitá vzpoura proti establishmentu a je to vzpoura konzervativní. Ty 2 věci je třeba pochopit, ne populistická vzpoura, ale konzervativní vzpoura čili založena na pevných základech, jak můj učitel John o Sullivan, říká charakterizoval na můj dotaz, jak by mohl mohl stručně charakterizovat konzervatismus, řekl, je to projekt budoucnosti, který zahrnuje vše nejlepší co máme z minulosti. Velmi stručně, ale velmi jímavě a přesně, takže John si myslím, že udělal konzervativní revoluci nebo znovu nastartoval konzervativní revoluci v západní Evropě vůbec. Bude mít dopady na zbytek Evropy nepochybně.

Ondřej KONRÁD, moderátor

I za předpokladu, že vlastně příliš neuspěje. Tím myslím, že Británie odejde, ale bude na tom bita.

Tomáš KLVÁŇA, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Bude na tom by ta rozhodně ekonomicky, ale nebude na tom bita, tak jak někteří ti lidé, kteří kreslí ty ty katastrofické scénáře, předpokládají, protože je to přece jenom silná ekonomika, která je historicky velmi spojená se světem. To znamená tam jistě dojde k ekonomickému útlumu, zejména ten bankovní sektor samozřejmě v závislosti na to, jaké se podaří vyjednat podmínky s těmi prostě s s tou bankovní sférou, investiční sférou v Evropské unii. Na tom nějakým způsobem bude bit. Problém toho Spojeného království a zejména tedy tak té Konzervativní strany je v tom že, jak Jefim správně řekl, čím se dnes podařilo nalákat do té strany spoustu spoustu těch lidí, kteří historicky volili Labour party. A už dnes vidíme ústup z těch konzervativních pozic. Takovou první vlašťovkou je, že premiér Johnson zakázal svým ministrům jet do Davosu na na to světové ekonomické fórum, protože prý nemají co nemají co pít šampaňské s miliardáři tak, jestli tohle není takový ten laciný populismus, tak už nevím co. Ale značí to, že ta konci konzervativní nebo ty bývalé konzervativní strany se prostě sunou někam jinam. Oni opouštějí své pozice, které hlásily svobodný obchod, malou vládu, nezasahování státu do ekonomiky, to v podstatě Donald Trump dneska nedělá vůbec, naopak Donald Trump prostě nasazuje tarify zleva, zprava, na své přátele, nepřátele prostě, tak jak to jde. Zároveň ty tarify, které zdražují ty ty komodity, které jdou do Spojených států, kompenzuje některým těm lidem některým těm lidem třeba v lowě různými sociálními sociální a sociálními subvencemi, čili se chová jako socialista. To jsou všechno první vlašťovky toho, že ta pravice tak jak dřív byla konstituována v podstatě jako jakási liberálně konzervativní pravice je dnes mrtvá. Ona opravdu dnes působí hlavně v rámci jakéhosi nacionalistického suverénismu, tam dochází k tomu návratu toho toho vzývání toho národa, té vzývání státní suverenity a vidíme to ve Spojených státech, vidíme to ve Velké Británii a vidíme to i na tom na tom kontinentě evropském v trochu zmenšené míře. Boris Johnson jsem měl obrovské štěstí ve svém oponentovi, čímž bylo v podstatě velmi tvrdý marxista Jeremy Corbyn, který navíc, jak se ukázalo, pokud sám rovnou nebyl antisemitou, tak umožnil rozkvět antisemitismu v té Labour party. Tohle našťestí prostě není tak rozšířený jev v té v té na té levici jinde, ale myslím si, že například takoví demokraté ve Spojených státech si budou muset v těch prezidentských volbách příští rok dávat velký pozor, aby se neposunuli příliš doleva. Protože, pokud se opravdu posunou příliš doleva, vyhraje třeba někdo jako Bernie Sanders nebo Elizabeth Warrenová, tak Donald Trump bude opravdu favoritem těch voleb a bude ve velmi podobné pozici jako byl velmi jako byl Donald Trump v souboji s Jeremym Corbynem.

Jefim FIŠTEJN, novinář, Rádio Svobodná Evropa

Tomáš velmi krásně popsal situaci, kterou Jaroslav Hašek psal, jinými slovy, Strana roste, ale je bita, čili musíme pochopit, že kontrola konzervatismus jako ideologická ideová tendence je na úpadku. Zpronevřuje se svým samotným základem, ale vítězí. Jak se říká, v jenom, rčení: "špatnému tanečníkovi vlastní šourek překáží". Tak takhle to vypadá s takový výkladem. Problém je v tom že, nikoliv Corbyn svou osobností umožnil Johnsonovi to vítězství nádherné. Ale ta ideologie, která za ním stojí, to byl střet konzervatismu se všemi moderními úchytkami a typického post marxismu, a který dneska kvete různě po po Evropě a Spojených státech. Demokratická strana se vyznačuje tím, že je špatně popsateľná. My nevíme co tam tvoří těžiště jejich ideologie dnes, jestli je to co hlásá skvadra těch marxistů a neonacistů anebo jestli to co hlásá Nancy Pelosiová, která mimochodem ta impeachment nechtěla, to málokdo u nás ví. Bránila se tomu. Tak, takže to, co se s dobře se popisuje konzervatismus, se všemi problémy. To co se špatně popisuje, to co stojí na opačné straně, tam my nemáme vůbec žádný jednotný popis.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Zeptám se Jana Fingerlanda, jestli to co řekl Tomáš Klvaňa a potom Jefim Fištejn vidí, ať už je to úpadek konzervativismu nebo naopak vlastně jeho rozkvět.

Jan FINGERLAND, komentátor Českého rozhlasu

Oba pánové mají pravdu, konzervatismus kvete, a to může být součástí příčiny jeho budoucího zániku. Konzervatismus určitě je na postupu, ale transformoval se způsobem, který některým jeho příznivcům může připadat jako nebezpečný nebo neblahý. Můžeme to ilustrovat právě třeba i na britské konzervativní straně, aby Johnson zvítězil, musel se zbavit některých lidí, kteří patřili k takovému, řekněme, výkvětu konzervativní elity, posledních mnoha desítek let. A zároveň někteří z těch, kteří setrvali se během několika týdnů přešli z role zastánců úspor a malé vlády v zastávce velkého státu, velkých různých sociálních benefitů, posilování veřejné

kontroly, posílání policie do ulic, dokonce úvah o obnovení trestu smrti a podobně, takže konzervatismus se proměnil, vlastně mu to posloužilo při jednom volebním vítězství, ale je otázka, co to bude znamenat dlouhodobě. Možná poslední ale poznámka, když jsme u té Británie, tohle je proces, který se třeba v rámci britského konzervatismu už několikrát projevil, Benjamin Disraeli v polovině devatenácté století, Margaret Thatcherová na přelomu sedmdesátých osmdesátých let, která získala zase na svou stranu lidi, kteří by, jinak volili pro levicové strany a teď vlastně Boris Johnson. Vlastně všechno je nějaký vzorec, který už se zopakoval, takže se tady sejdem za 30 let a řekneme si to znovu.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Dobře, říká Jan Fingerland, díky za účast v debatě.

Jan FINGERLAND, komentátor Českého rozhlasu

Děkuji a na shledanou.

Ondřej KONRÁD, moderátor

A dalšími hosty byli, Jefim Fištejn.

Jefim FIŠTEJN, novinář, Rádio Svobodná Evropa

Na shledanou.

Ondřej KONRÁD, moderátor

A Tomáš Klvaňa.

Tomáš KLVANA, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy

Děkuji za pozvání.

Ondřej KONRÁD, moderátor

Od mikrofonu se loučí Ondřej Konrád.

Poslechněte si nedělní diskuzi u kulatého stolu

23.12.2019 ČRo - plus.cz str. 00

autor: Ondřej Konrád / zdroj: Český rozhlas

Impeachment amerického prezidenta Donalda Trumpa. První kroky Borise Johnosona po vyhraných volbách. Hosté: Jefim Fištejn, Rádio Svobodná Evropa; Tomáš Klvaňa, **Fakulta sociálních věd** Univerzity Karlovy, Jan Fingerland, Český rozhlas. Moderuje Ondřej Konrád.

URL| <https://plus.rozhlas.cz/poslechnete-si-nedelni-diskuzi-u-kulateho-stolu-8127200>

Vánoční dárek pro české vědce

23.12.2019 vedavyzkum.cz str. 00 Daniel Múnich
Daniel Múnich

Dobrat se užitečných informací o výzkumných organizacích v bibliometrických zprávách posledního vládního Hodnocení 2018 je těžké až nemožné. Jejich pojetí bude třeba zásadně překopat. Ale není třeba si zoufat, protože jsme jako vánoční dárek IDEA zpřístupnili interaktivní aplikaci.

Ta nabízí diametrálně větší možnosti a uživatelsky pohodlné srovnání, pomocí čehož snadno a rychle například zjistíte: (i) V jak vlivných časopisech česká výzkumná pracoviště publikují; (ii) Kolik publikujících autorů v oborech a na pracovištích působí; (iii) S jakou intenzitou pracoviště v oborech publikují. V tomto blogu nabízím pár z tisíce možných srovnání. Užijte si vánočních a novoročních svátků!

Nebe a dudy

V řadě nedávných blogů [1 / 2 / 3 / 4] jsem si stýskal na nepřehlednost a nedostatečnou informativní hodnotu bibliometrických zpráv posledního vládního Hodnocení 2018 výzkumných organizací. IDEA ale teď přichází s alternativou ve formě internetové interaktivní aplikace. Obsahem, strukturou a pojetím se od vládních bibliometrických zpráv liší jako nebe a dudy. Posuďte sami:

Ve vládní bibliometrické analýze najdeme především publikační profily organizací jako na obrázku X. Z nich se dozvíme pouze to, zda se publikační výkon organizace soustřeďuje ve více či méně vlivných časopisech než je průměr v Česku (modře), EU15 (oranžově) nebo světě (zeleně). Mnohem důležitější však jsou informace o publikační intenzitě v jednotlivých segmentech časopisů (publikační výkon vztažený k počtu autorů), srovnání tohoto s ostatními českými organizacemi v oboru působícími a příspěvky dané organizace do celonárodního publikačního výkonu v dané skupině časopisů v oboru. To však ve zprávě budeme hledat marně. Něco z toho si sice můžeme dopočítat sami, ale za cenu obrovského úsilí.

Obrázek X: Ukázka klíčového srovnání publikačního profilu oboru výzkumné organizace (červeně) v bibliometrické zprávě vládního Hodnocení 2018. Tento obrázek bohužel skoro o ničem užitečném nevyovídá.

Uživatelský návod

Kdo zná dřívější aplikace IDEA, návod asi ani nepotřebuje. Případně v pravém horním rohu aplikace najdete tři různé průvodce. A pod ikonkami "?" v menu najdete stručné vysvětlivky.

Klíčovou zobrazovanou veličinou v tabulkách a grafech je celonárodní podíl pracovišť v rámci zvoleného oboru. Buď jde o publikační výkon ve skupině časopisů podle vědeckého vlivu, a nebo o celonárodní počet autorů. Když si podíly budete srovnávat, musíte si dávat pozor, aby za nimi nebyl příliš nízký počet článků. Procentní podíly jsou totiž na malé počty článků hodně citlivé.

Začnu chemickými vědami

Obrázek 1a ukazuje celonárodní podíly publikačního výkonu výzkumných organizací ve Ford oboru Chemical Sciences. Konkrétně ve vlivnější polovině světových časopisů (tmavě modrá) a v méně vlivné polovině (světle modrá). Údaj o počtu článků, které podílem na výkonu stojí, vidíte ve vrcholcích bar-grafů. Pokud jako hranici významnosti pracoviště v oboru vezmeme alespoň 10 článků ve spodní nebo horní polovině časopisů (za dva roky), chemický výzkum se u nás dělá zhruba na 8 vysokých školách a na 7 ústavech AV ČR, tedy s celkem vyzrnaným skóre.

Obrázek 1a: Podíly výzkumných organizací na celonárodních publikačních výkonech v horní a spodní polovině časopisů podle vědeckého vlivu v oboru Chemical Sciences

Pokud si v menu aktivujeme rozlišení i součástí vysokých škol (Obrázek 1b), zjistíme, že chemický výzkum se dělá na zhruba na 15 součástech VŠ. Také vidíme, že celonárodní podíly pracovišť na výkonu v hodně a málo

vlivných časopisech se výrazně liší. Třeba slavný ÚOCHB, s nejvyšším podílem v horní polovině časopisů, vykazuje relativně nízký podíl v málo významné polovině časopisů. Přesně opačně je na tom Fakulta Chemicko-technologická Univerzity Pardubice. U ní články v méně vlivné polovině časopisů jasně dominují. Drobným pátráním na internetu zjistíme, že pardubická fakulta intenzivně publikuje ve vlastním, vědecky málo vlivném časopise Scientific Papers.

Obrázek 1b: Podíly pracovišť na celonárodních publikačních výkonech v horní a spodní polovině časopisů podle vědeckého vlivu ve Ford oboru Chemical Sciences

Rozdělme si obrovskou chemii

Jenže Ford obor Chemical Sciences je obrovský, působí v něm tisíce vědců a zahrnuje velmi odlišné podobory chemie. Obrázky 1 tedy zakrývají skutečnost, že pracoviště dělají odlišné typy chemického výzkumu. Proto je lepší sledovat publikační výkon v detailnější oborové typologii WoS Categories. Ty v chemii rozlišují 7 podoborů. Přepněme tedy v levém menu na oborovou typologii WoS Categories a zvolme si Chemistry, Organic.

Na Obrázku 2a vidíme, že počet významných pracovišť přirozeně poklesl. Publikačním výkonem ve vlivnější polovině časopisů dominuje s více než 25 % stále ÚOCHB následován Přírodovědeckou fakultou UK (13 %) a Přírodovědeckou fakultou Univerzity Palackého v Olomouci (10 %). Celonárodní dominance již zmíněné Chemicko-technologické fakulty UPCE v málo vlivných časopisech je zde ještě výraznější (činí více než 20 %!). Tyto zcela zásadní skutečnosti nám bohužel vládní Hodnocení 2018 jen tak snadno neodhalí.

Obrázek 2a: Podíly pracovišť na celonárodních publikačních výkonech v horní a spodní polovině časopisů podle vědeckého vlivu ve WoS oboru Chemistry, Organic

Kde si tykají s vědeckou špičkou

Ale horní polovina časopisů je hodně velká skupina. Přitom je známo, že články v nejvýznamnějších 5 - 10 % časopisů oboru jsou v průměru diametrálně vědecky významnější, než články v časopisech ostatních. Tak se podívejme, která pracoviště v oboru Chemistry, Organic proráží do horních 10 % časopisů. Lze nahlédnout, že počty publikovaných článků jsou již poměrně nízké v řádů kusů. Proto je lepší rozšířit záběr na horní čtvrtinu (Top Quartile) časopisů na Obrázku 2b. Celkové pořadí pracovišť se nám proti Obrázku 2a ani moc nezměnilo. A všimněme si, že i nejlepší pracoviště mají v nevlivnější čtvrtině časopisů za dva roky jen pár zářezů (po zohlednění autorských podílů).

Obrázek 2b: Podíly pracovišť na celonárodních publikačních výkonech v horní čtvrtině a spodní polovině časopisů podle vědeckého vlivu ve WoS oboru Chemistry, Organic

Na velikosti záleží

A nyní se podívejme, jak se ta pracoviště podílí na celonárodním počtu vědců publikujících v oboru Chemistry, Organic. Aplikace nabízí tři způsoby výpočtu počtu vědců. Ten zvolený pro obrázky započítává ve zvoleném oboru ty autory, kteří v něm vykazují více než 30 % vlastních článků nebo většinu z nich.

Obrázek 3a ukazuje již známé podíly ve vlivnější polovině časopisů (modře) a zeleně navíc podíly autorů v oboru dominantně publikujících. Je vidět, že rozdíly v podílech na publikačním výkonu jsou do velké míry dány odlišnými podíly autorů. Na velikosti pracovišť prostě velmi záleží, ne že ne. Tuhle informaci ale ve vládních srovnáních Hodnocení 2018 nenajdeme.

Všimněme si, že dvojice grafů (modrý a zelený) si jsou u většiny pracovišť podobné. Průměrná publikační intenzita pracovišť v horní polovině časopisů je tedy v tomto oboru podobná. Výjimku představuje nám již dobře známá Chemicko-technologická fakulta UPCE. Je to logické, protože počet autorů je odvozen ze všech publikací v oboru (viz vysoký publikační výkon této fakulty v málo významné polovině časopisů).

Mezi pracoviště s podprůměrnou intenzitou publikování v oboru dále patří Přírodovědecká fakulta MUNI, Fakulta technologická UTB a Fakulta potravinářské a biochemické technologie VŠCHT. Jejich celonárodní podíly článků i autorů na oboru jsou však relativně nízké (...v příslušném oboru vědecky relativně malé fakulty).

Obrázek 3a: Podíly pracovišť na celonárodních publikačních výkonech v horní polovině časopisů podle vědeckého vlivu a na počtech autorů ve WoS oboru Chemistry, Organic

Pozor na srovnání VŠ vs. AV ČR

Při vhodném nastavení menu si můžeme zobrazit (Obrázek 3b) podíly za celý sektor vysokých škol (VŠ) a Akademie věd ČR (AV ČR). V Top10% časopisech oboru Chemistry, Organic činí celonárodní podíl VŠ kolem 60 % a AV ČR 38 %. Rozdíl do velké míry vysvětlují rozdílné podíly autorů, kteří v oboru organické chemie na VŠ (65 %) a AV ČR (37 %) publikují. Rozdíl v podílech vědců mezi VŠ a AV ČR je o něco vyšší než u publikací. Průměrná intenzita publikování na VŠ je tedy nižší. Přírozeným vysvětlením může být, že vědci na vysokých školách kromě vědy také musí učit, takže výzkumu věnují méně času. Vysoké školy na druhé straně vykazují mezi publikujícími autory své doktorandy možná častěji než AV ČR, kde je často školí. Při srovnávání publikační intenzity na VŠ a AV ČR si prostě musíme dávat obrovský pozor, nebo to raději bez dalších informací vůbec nedělejte.

Mimochodem, v Obrázku 3b vidíme, že počet vědců dominantně publikujících v organické chemii je na VŠ 290 a na AV ČR 166. Zajímavé.

Obrázek 3b: Podíly vysokých škol a Akademie věd na celonárodních publikačních výkonech v horní polovině časopisů podle vědeckého vlivu a na počtech autorů ve WoS oboru Chemistry, Organic

Pracoviště jedné organizace

Dobře víme, že sčítat vědecké výsledky napříč obory je jako sčítat jablka a hrušky. Jediný případ, kdy aplikace IDEA umožňuje srovnání napříč obory je uvnitř jedné konkrétní organizace. Takže se takto podíváme na vnitřní oborovou strukturu Univerzity Karlovy na Obrázku 4a.

Obrázek 4a: Oborové podíly Univerzity Karlovy na celonárodních publikačních výkonech v horní polovině časopisů podle vědeckého vlivu a na počtech autorů v oborech Ford

Vidíme oborové podíly UK v horní polovině časopisů (modře) a oborové podíly autorů (zeleně). Řazeno podle podílu na publikačním výkonu, prvních pět míst je obsazeno Ford obory společenských věd. Celonárodní podíly UK v nich jsou následující: Media and communications (68 %), Education (57 %), Economics and Business (40 %), Social and economic geography (39 %), Sociology (37 %), Languages and Literature (37 %). Až na šestém místě je Basic Medicine (36 %). Sám si nejsem jist, zda si jsou na UK své celonárodní dominance v těchto oborech dostatečně vědomi. Ona ji totiž zastihuje malá personální velikost těchto oborů na UK. V prvních třech oborech na UK působí malé počty publikujících autorů, kteří navíc zahrnují i publikující doktorandy: Media and communications (16), Education (61), Economics and Business (146). Naopak v Basic Medicine na šestém místě dle celonárodního podílu působí autorů 1662 v Clinical Medicine 2401 a v Biological Sciences dokonce 1762. To jsou proti společenskovědním oborům gigantické rozdíly řádově tisíce procent. Ale není to nic divného, když si uvědomíme, že UK má pět medicínských fakult a biologie se navíc dělá na personálně i rozpočtově obrovské Přírodovědecké fakultě. Tyhle zcela zásadní skutečnosti bohužel vládní Hodnocení 2018 neukazuje.

S celonárodními podíly UK ve vlivnější polovině oborových časopisů silně a celkem přirozeně korelují i podíly UK na autorech v oborech publikujících. Z řady výrazně vybočuje obor Economics and Business, kde UK vykazuje výrazně vyšší podíl na publikačním výkonu než na počtu autorů. Indikuje to výrazně vyšší průměrnou intenzitu publikování UK v tomto oboru. Opačně je na tom UK s publikační intenzitou v oborech Clinical Medicine a Basic Medicine, kde je průměrná intenzita publikování pod celonárodním průměrem (zelený sloupec oboru je vyšší než modrý).

Economics and Business

Jako poslední se tedy podívejme na z řady vybočující obor Economics and Business na UK. Na obrázku 4b vidíme, že k vysokému celonárodnímu podílu na publikacích v horní polovině časopisů (světle modrá) přispívají tři součásti UK: **Fakulta sociálních věd** (21 %) přesněji řečeno její IES, CERGE UK (10 %) a COŽP (4 %). Tmavší grafy ukazují celonárodní podíly v nejvýznamnější čtvrtině časopisů. Je vidět, že tam součet celonárodních podílů **FSV UK** a CERGE UK dělá celých 25 %, tedy celou čtvrtinu celonárodního publikačního výkonu oboru.

Obrázek 4b: Oborové podíly součástí Univerzity Karlovy na celonárodních publikačních výkonech v horní čtvrtině a horní polovině časopisů podle vědeckého vlivu v oboru Ford Economics and Business

Protože jde o můj vlastní obor, nemohu si odpustit ještě obrázek 4c. Vidíme na něm publikační výkony pracovišť v nejlivnější čtvrtině a v méně vlivné polovině časopisů Ford oboru Economics and Business. Na prvních dvou místech vidíme Národohospodářský ústav AV ČR a CERGE UK, kteří tvoří společné pracoviště CERGE-EI, které do celonárodního publikačního výkonu v horní čtvrtině nejlivnějších časopisů přispívají vysokými 30 %. Ve spodní polovině časopisů mají podíl pouze 13 %. Na druhé straně fakulty vysokých škol publikují dominantně v málo vlivné polovině časopisů.

Obrázek 4c: Oborové podíly na celonárodních publikačních výkonech v horní čtvrtině a spodní polovině časopisů podle vědeckého vlivu v oboru Ford Economics and Business

Zbývá se podívat na intenzitu publikování, tedy roli velikosti uvedených pracovišť v oboru Economics and Business. Obrázek 4d ukazuje, že autorsky pouze středně velká pracoviště Národohospodářský ústav AV ČR a CERGE UK vykazují výrazně vyšší podíly na vědecky nejlivnějším publikačním výkonu země. Navíc je řada jejich autorů započtena oběma institucím zároveň, protože působí na obou (t.j. společné pracoviště CERGE-EI). Zatímco články se v aplikaci započítávají buď jako kusy nebo v autorských podílech (viz menu "Použité jednotky"), autoři se podílově započítávat nedají.

Obrázek 4d: Oborové podíly na celonárodních publikačních výkonech v horní čtvrtině časopisů podle vědeckého vlivu a na počtu publikujících autorů v oboru Ford Economics and Business

Suma sumárum

Naše nová aplikace jistě není dokonalá. Jistě jí budeme do budoucna dále zdokonalovat. Je také zcela závislá na datech z národní databáze vědeckých výsledků RIV, která určitě není obsahově bez chyb. Ale jde zatím o jediný podobný nástroj, který toho při správné interetaci ukazatelů o většině českých výzkumných pracovištích hodně odhalí. V tom velkém šeru, které u nás v této oblasti dlouhodobě vládne, i vzhledem k důležitosti jakou kvalitní věda má, je to myslím užitečný počín.

Užijte si Vánočních a Novoročních svátků a mezi svátky si můžete pohrát i s tím dárkem.

Autor: Daniel Münich

Text vyšel na webu metodikahodnoceni.blogspot.com.

URL| <https://vedavyzkum.cz/blogy-a-rozhovory/daniel-m-nich/vanocni-darek-pro-ceske-vedce>

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
vedavyzkum.cz

Jiří Valenta

24.12.2019 prvnizpravy.cz str. 00

Jiří Valenta, PhDr. Ing. Mgr. et Mgr. Narozen v roce 1965 v Plzni. Od roku 2004 člen KSČM. Vystudoval Pedagogickou a Filozofickou fakultu ZČU v Plzni, Provozně ekonomickou fakultu ČZU v Praze a rigorózní zkoušky složil na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze. Od roku 1990 dosud pracuje jako metodik prevence sociálně – patologických jevů a vychovatel na VOŠ a SPŠE – domově mládeže v Plzni. Od roku 2006 je členem zastupitelstva statutárního města Plzně a členem odborných komisí Rady města Plzně a Rady Plzeňského kraje. V supervolebním roce 2010 kandidoval v komunálních volbách na post primátora města Plzně jako lídr kandidátní listiny KSČM a stal se též se prvním náhradníkem KSČM v Plzeňském kraji do PS PČR. V roce 2013 byl zvolen poslancem PS PČR za KSČM.

URL| <http://www.prvnizpravy.cz/sid=b2ab25b0e8cada4376beea7520e42e1e/profily/jiri-valenta/>

Jiří Valenta

25.12.2019 prvnizpravy.cz str. 00

Jiří Valenta, PhDr. Ing. Mgr. et Mgr. Narozen v roce 1965 v Plzni. Od roku 2004 člen KSČM. Vystudoval Pedagogickou a Filozofickou fakultu ZČU v Plzni, Provozně ekonomickou fakultu ČZU v Praze a rigorózní zkoušky složil na **Fakultě sociálních věd** UK v Praze. Od roku 1990 dosud pracuje jako metodik prevence sociálně – patologických jevů a vychovatel na VOŠ a SPŠE – domově mládeže v Plzni. Od roku 2006 je členem zastupitelstva statutárního města Plzně a členem odborných komisí Rady města Plzně a Rady Plzeňského kraje. V supervolebním roce 2010 kandidoval v komunálních volbách na post primátora města Plzně jako lídr kandidátní listiny KSČM a stal se též se prvním náhradníkem KSČM v Plzeňském kraji do PS PČR. V roce 2013 byl zvolen poslancem PS PČR za KSČM.

URL| <http://www.prvnizpravy.cz/sid=09ec4a12644912ba78744ccf1c9dcb6f/profily/jiri-valenta/>

Dobrym špiónem bych nebyl, říká scénárista seriálu Bez vědomí

25.12.2019 lidovky.cz str. 00 Lidé

Olga Myslivečková

Kdo má přístup k internetové platformě HBO GO, mohl 17. listopadu zhlédnout premiéru seriálu Bez vědomí. Poprvé v historii stanice u nás bude seriál k dispozici celý najednou, stačí vydržet před obrazovkou šest hodin. Dosud byly odtajněny jen první dva díly, o nichž režisér seriálu Ivan Zachariáš v jednom z rozhovorů řekl: „První díl je expoziční a když to trochu přeženu, vlastně je to nuda. Ten druhý by už měl diváka vtáhnout víc, ale stejně je to jako si pustit půl hodiny z celovečera.“ Všichni, kdo první dva díly zhlédli, včetně mne, jsou nažhaveni sledovat i další. Scenárista Ondřej Gabriel slibuje, že ve třetím a čtvrtém díle bude napětí výrazně stoupat.

A na co láká HBO? „Je podzim roku 1989. Sovětské impérium ve východní Evropě se otřásá v základech. Ve vzduchu visí změna. Neví se však, kdy přijde a jakou podobu bude mít. Profesionální houslistka Marie a její politicky aktivní manžel Viktor se po dvanácti letech londýnského exilu vracejí do Prahy. Rodinná

návštěva se však brzy mění v drama. Marie skončí v nemocnici a když se probere z bezvědomí, její manžel je pryč a nikdo neví, kam zmizel.“

Vaše e-mailová adresa obsahuje číslo 007. To kvůli britskému tajnému agentu Jamesi Bondovi? Normální adresy byly obsazené. A asi je to i pozůstatek začátečnických dob elektronické pošty, kdy si lidé vkládali do adres jména postav z filmů, z knížek, z historie... Samozřejmě že je normální si do adresy napsat svoje jméno. Byl jsem také mladší! Bondovky mě nikdy nebavily, i když jsem viděl všechny. Líbilo se mi jen Casino Royale, první film s Danielem Craigem.

Co říkáte na to, že číslo 007 převezme v příštím filmu Není čas zemřít žena? Počkám si na výsledek.

Mohl byste pracovat v tajných službách? Ne. Možná bych mohl sedět v kanceláři a věnovat se byrokratické práci analytického typu. To bych zvládnul. V terénu bych pracovat nemohl, to bych naopak nezvládl. Neosvojil bych si vyžadovanou sebedisciplínu, jsem hodně temperamentní člověk.

Přiřazujete k tajným službám více kladné, nebo záporné vlastnosti? Záleží na tom, pro jakou tajnou službu člověk pracuje a v jaké době. Každý režim, zejména demokratický potřebuje tajnou službu. Lidé, kteří v ní pracují, procházejí daleko drobnějším sítem než lidé, kteří pracují jinde ve státní správě. Očekávalo by se, že jejich inteligence, dovednosti i charakter budou vyšší, jenže ... Velká část díla Johna le Carré, který pracoval pro britskou MI5 i MI6 je o lidských selháních uvnitř tajných služeb demokratického západního státu.

Je John le Carré vaším oblíbeným autorem? I když píše špionážní romány, jeho knihy nejsou pouhou žánrovou literaturou. Oceňuji jejich literární kvalitu. Spisovatel Philip Roth považoval Le Carrého A Perfect Spy za nejlepší poválečný britský román. Le Carré má stejnou pozici v britské literatuře jakou měl Raymond Chandler v americké, bez ohledu na to, že psal detektivky. U dobré literatury je jedno o jaký žánr jde.

Kdy jste se začal zajímat o tajné služby? Od mala jsem se zajímal o historii a na tajné služby dřív nebo později narazíte. Základním úkolem tajných služeb je připravovat podklady pro politické rozhodování. Způsobem, jakým filtrují informace, které předávají politikům, mohou nasměrovat jejich jednání, což se v historii už mnohokrát stalo. Častěji se však stává, že si politici z těch informací vyzobávají jen to, co se jim hodí „do krámu“ a zbytek ignorují. Klasickým příkladem je invaze do Iráku. S uvolňováním archívů, s vyplouváním některých kauz najednou zjišťujeme, že některé věci se odehrály trochu jinak, než jsme si mysleli. Anebo naopak – že jsme někdy projevovali moc bujnou fantazii a skutečnost byla zatím všední a šedivá. Zajímavé na tajných službách je to přišerí kolem nich, je to obrovský podklad pro dramatickou látku. To prostředí má v sobě zvláštní tragiku.

Popustil jste při psaní fantazii, nebo jste se držel více reality? Všichni s výjimkou Normana Mailera a jeho špionážního románu Duch děvky, tak všichni ti velcí literáti — Graham Greene, John le Carré konec konců i Ian Fleming, kteří psali o tajných službách, v nich také pracovali. To prostředí je natolik specifické, že možná jen lidé, kteří je důvěrně poznali a jsou extrémně zvýhodněni, mohou o něm kvalitně psát.

Vy coby ne-agent ale o tajných službách píšete? Ještě se neví, jestli dobře. Příběh je fiktivní, ale mohl se stát, nebo se právě někde odehrává. Rozhodně to není bondovka, ale uměřené realistické drama. Snažili jsme se vyhnout nesmyslům, hodně jsem o tajných službách přečetl, navíc jsme oslovili odborníky. Někdy člověk ale musí obětovat historickou i technickou přesnost ve prospěch dramatického tahu, aniž by znevěrohodnil prostředí, které buduje jako hodnověrné. Klasickým příkladem je sledovačka. Pokud tajná služba provádí sledovačku, tak se to nedá natočit, alespoň jsem ji v žádném filmu dobře udělanou neviděl. Proto se to řeší kompromisem, většinou dost hloupým, kdy auto jede deset metrů za autem, které sleduje a tak podobně. Kompromisy se dělají i kvůli divákovi, aby se v příběhu neztratil nebo nenudil, protože činnost tajných služeb se z valné části odehrává u stolu, a to nikoho nezajímá. Vůbec ale nechci srovnávat filmový scénář s románem. Scénář je takový technický dokument, na jehož základě vznikne film. Román je daleko vyšší umělecká forma.

Do románu byste se nepustil? Chtěl bych. Jednou. Román a hudba jsou pro mne nejvyššími formami umělecké činnosti. Film je až pod nimi. Někteří režiséři to přiznávají sami, třeba Robert Sedláček.

Je v seriálu něco, na čem jste trval? Spíš jsem jen některé věci vypichoval. Třeba detektor odposlechů MI6, který v té době používala. Mohla to být krabička s anténou, ale řekl jsem si: „Proč by ve filmu nemohla být jeho přesná kopie?“ Zrovna tak je v seriálu použita věrná kopie tehdejšího mikro audio rekordéru, což zní směšně, protože z dnešního pohledu je to bedna.

Jak jste získal podklady k jejich výrobě? Jedním z poradců byl historik Daniel Povolný, který napsal knihu o operativní technice Státní bezpečnosti a ten mi dal kontakt na Keitha Meltona uznávaného odborníka na britskou špionážní techniku. Uvědomili jsme si, že by bylo dobré s někým konzultovat i tu západní techniku, která se pochopitelně lišila od té, co se používala na Východě. Keith Melton nám poslal přesné podklady a také mi například vysvětlil, jak probíhá komunikace přes otevřenou telefonní linku. Myslím, že už jsem to někde řekl, že mi po zhlédnutí dotyčných scén napsal: „Ty, já, a ještě další dva lidi na světě budeme vědět, že je to dobrá práce.“

Co vás při psaní scénáře nejvíc bavilo? Nejpříjemnější je úvodní fáze, když začnete shromažďovat materiál, nosíte větvičky a stavíte hnízdo, ani to cizelování, když už je hnízdo postavené, ale není špatné.

Jak dlouho vám to trvalo? Asi dva a půl roku. Scénář se několikrát přepisoval. Nevýhodou komplikovaných příběhů je, že když ze scénáře vyjmete jednu věc nastane řetězová reakce. V detektivních příbězích je typické, že sledujete několik dějových linek a každá s tou vraždou nějakým způsobem souvisí, ale často jen velmi vzdáleně, takže většina z nich jsou v podstatě slepé stopy. Když byste jednu z nich vypustila, příběhu to zas tak neublíží. V Bez vědomí všechny linky spolu úzce souvisí, proto ty změny byly tak obtížné. Proto to trvalo tak dlouho. Když v takovém propletení něco změníte, může se stát, že musíte psát znovu, a to se mi přihodilo deset měsíců před začátkem natáčení. Rok před tím jsem zase vypustil čtyři velké postavy, protože by pro diváka už bylo obtížné příběh sledovat. Někoho by to možná bavilo, ale bylo by to hodně těžké.

Proč se v předstihu pouštějí u seriálů obvykle první dva díly? Není to trochu nesmyslné? Pokud se na to díváte jako Ivan Zachariáš, tak jo. Ale je to standardní postup. Vy potřebujete navnadit diváka. Navíc seriál, když se začal promítat na festivalech, nebyl ani hotov. Natočený byl, ale nebyl dostříhaný, dobarvený, zvukově dodělaný, chyběly titulky Zaznamenal jsem ale většinou kladné reakce. „Už bych chtěl vidět třetí díl,“ slyšel jsem mnohokrát. Otázkou je, co mně, kdo řekne. Nepříjemné názory se říkají hůř.

Prozradte alespoň, zda se dočkáme nějakého rozuzlení, nebo zůstane příběh zahalen i ve finále tajemstvím? Někaké rozuzlení nabídne. Upřímně si myslím, že je dobrá úplně poslední scéna, ale tu jsem nevymyslel já, ale Ivan. Určitě jsme nechtěli finále a la Hercule Poirot, že by se shromáždili všichni na jednom místě a někdo by jim vysvětlil, jak se všechno odehrálo. Myslím, že diváci nakonec pochopí, o co těch šest hodin šlo.

Překvapení nebude? Bude, a ne jedno, alespoň doufám. Ovšem ne ve stylu, že by si divák řekl: „To si ze mne dělají srandu!“ Seriál připomínkovalo tolik lidí, že jsme z hlediska logiky snad nic nepřehlédli.

Je pravda, že jednou z věcí, které zaujaly dramaturga Steva Matthewse, který dohlíží na seriály z produkce HBO Europe, bylo, že hrdinkou je nevinná žena? Vyprávět příběh z pohledu normální ženy mně jako východisko přišlo dobrý.

Jak vypadá normální žena? V televizi je trendem ukazovat vyšinuté ženy, které trpí nějakou fobií, úchylkou, mají problémy s alkoholem, jsou hackerky..., jak říká Tereza Polachová, kreativní producentka HBO. Marie je obyčejná žena. Přiznávám, že v prvopočátku byla hlavní hrdinka starší, asi pětáctičátnice, nebyla to houslistka, ale švadlena, a s alkoholem problémy měla.

Není mezi profesionální houslistkou a švadlenou, která pije, dost velký rozdíl? Je. Křehčí postava příběhu prospěla a dramatický oblouk je lépe vyklenutý. Původní postava byla tak trochu otfískaná životem, působila jako někdo, o koho nemáte obavu. A takovou hrdinku jsme nepotřebovali. Potřebovali jsme někoho, kdo je křehčí, i když hraje na housle, je to v podstatě obyčejná ženská.

Bez problému jste tedy se změnou souhlasil? Došlo k ní v prvopočátku. Pokud je kritika podložená argumenty, tak mi nevadí. Scenárista je jen jednou součástí procesu, na kterém se podílí spousta lidí, navrch jsem byl nezkušený začátečník. Jak už jsem řekl, scénář je technický dokument, neberu jej jako umělecké dílo. Na druhé straně je hned v první části jedna z věcí, kterou jsem hájil do krve. Estébák Vlach, kterého hraje Jan Vlasák, má velmi vážně nemocnou ženu. Původně byl nemocný Vlach sám a žádnou ženu neměl. Pak mě napadlo, že bude lépe fungovat, když jeho bolest uvidíme prostřednictvím další postavy, ale nikdo tomu moc nevěřil. Až po scéně, kdy si lehne na postel vedle nemocné ženy, která řekne, že si připadá jako v rakvi a on odvětlí, že dva se do rakve nevejdou, ostatní uznali, že je to tak lepší.

Bylo nutné, aby v seriálu vystupovali i herci ze zahraničí? Byl to můj tvůrčí záměr. Chtěl jsem, aby v seriálu kromě Slováků, protože tehdy jsme žili v Československu, byl obsažen i západní prvek a Británie mi přišla z hlediska historických vazeb nejvhodnější. Ml6 měla docela dobré výsledky v průniku do StB. Najít herce bylo docela obtížné. Vedle Hattie Morahanové známé z filmu Kráska a zvíře hraje v seriálu Čechokanaďan David Nykl, který ve dvou letech emigroval s rodiči po okupaci Československa v roce 1968. Česky mluví skoro dokonale, tedy na devadesát devět procent. A právě to jedno procento nedokonalosti jsme potřebovali.

Musel jste kvůli mezinárodní srozumitelnosti scénář upravovat? Na to dohlížel spíše Steve Matthews. Když řekl, že něčemu nerozumí, nebo se ptal, proč je to právě tak, pochopil jsem, že je nutné zkusit některá místa přeformulovat. Může se stát, že český divák se bude podívat nad tím, proč mu někdo něco říká, když to ví, na straně druhé by se zahraniční divák mohl ztratit. Bylo to jako rozhodování mezi Skyllo a Charybdou. Český divák zůstává samozřejmě ve výhodě, ale pokud zná dobře Prahu, některé scény ho mohou zarazit. Postava zajde do ulice a vyjde z úplně jiné, protože v té ulici byly od roku 1989 některé domy několikrát rekonstruované, jiné zbourané. Kamarád, který zná restauraci Sokolovnu v Riegrových sadech, se podíval, že Marie, která do ní vejde, se najednou ocitne ve zcela jiné hospodě, kde se točil interiér. Tomu se nedalo vyhnout. Ivan je náročný tvůrce, je precizní, chtěl, aby všechna místa věrně odpovídala době, ve které se film odehrává. Někde sám říkal, že v podstatě vyčerpá veškeré zajímavé lokace, na nichž lze ta éra věrně zobrazit. Myslím, že se to vyplatilo. A doufám, že většina diváků takové problémy jako můj kamarád mít nebude.

V roce 1989 vám bylo deset let. Pamatujete si něco z té doby? Dítě vnímá, že se najednou společnost probudila, náhle se to kolem něho rozsvítí, jenže těžko říct, zda je vjem autentický, nebo si jej člověk dodatečně vsugeroval, když o té době často slýchal. Protože nejsem pamětník, nemohu do příběhu vložit autentické zážitky, které ve vyprávění znamenitě fungují, na druhou stranu považuji odstup od té doby za jednoznačnou výhodu. Někteří emigranti, kteří viděli první dva díly v Torontu, mi tvrdili, že jsme jejich rozpolcenost vyjádřili přesně, i pocity po návratu „domů“.

Jak došlo ke spolupráci s HBO? Napsal jsem s dokumentaristou Tomášem Bojarem a střihačem Šimonem Špidlou scénář o Hilsneriádě. Rituál je vesnické drama, které má jeden producent na stole, třeba z něho ještě někdy něco bude, i když ne hned, protože Viktor Polesný natočil na stejné téma dvoudílný televizní film Zločin v Polné, který nedávno znovu běžel v televizi. Kdyby se Rituál nikdy nenatočil, tak alespoň posloužil k tomu, že si scénář přečetlo více lidí z branže a několik z nich mě oslovilo, jestli nemám v šuplíku něco dalšího. Jedním z nich byla i Tereza Polachová, kterou znám skoro třicet let. Z hromady námětů jsem vybral dvacet, Tereza si z nich vybrala čtyři, všechny špionážní, protože chtěla točit špionážní seriál, který u nás nemá tradici. V té hromadě byly různé náměty – kriminální, sociálně dramatické, jedno rodinné drama, horror, komedie ... špionážní témata mezi nimi převládala, protože mě hodně baví.

Psaním scénářů se chcete živit? Už to tak prakticky je. Teď pracuji na dvou seriálech, jednom opět pro HBO a druhý je pro Českou televizi. Samozřejmě se nikdy nemusí natočit, naštěstí je nezaměstnanost nízká a v Albertu mají vždycky volno. Postupně jsem opustil všechna zaměstnání a nechal jsem si jen malinký úvazek, spíše jde o poradenskou výpomoc místopředsedovi Senátu Milanu Štěchovi. A ještě se starám o kočky, což zabere spousta času.

O kočky? Věnuji se kočičí charitě. Nemohu se dívat na utrpení zvířat. Kočka je takový problematický živočich, není natolik domestikovaná jako pes a spousta lidí si myslí, že kočka přežije ve volné přírodě, aniž by se musela přikrmovat. To ale není pravda. Takže platím kočkám léčení, kastrace, krmení, hledám jim nové domovy a rozvážím je tam. Sám mám doma tři kočky a dva kocoury.

Před rozhovorem jste mě upozornil, že se nechcete bavit o politice. Z jakého důvodu? Protože jsem o ní hodně mluvil v jiných rozhovorech. Jen bych podotkl, že problémy, se kterými se naše společnost potýká, nejsou jen důsledkem komunistické minulosti, ale také způsobu, jak byla provedena transformace v devadesátých letech minulého století. Určitě by bylo zajímavé, kdyby některý student žurnalistiky si vybral jako téma bakalářské nebo diplomní práce česká žurnalistika devadesátých let. Když to hodně přeženu, tak budovatelská atmosféra devadesátých let, mi v něčem připomíná svazáctví let padesátých, samozřejmě bez věšení a zavírání lidí.

Vystudoval jste historii a politologii, proč ne FAMU? Nikdy mě to nenapadlo. Uvažoval jsem vždycky o historii a politologii, ještě mě napadla hungaristika a literární teorie, naštěstí mě to přešlo. Nepřemýšlel jsem ani o divadelní dráze, i když jsem byl jedním ze spoluautorů amatérského souboru Kabaret Caligula a také jsem v něm hrál. Na amatéry jsme byli relativně úspěšní, hlavně s představením PanzerFaust. Na Filosofickou fakultu jsem byl přijat, ale vlastně jsem tam studovat nezačal. Až na **Fakultě sociálních věd** UK, kde jsem vystudoval politologii a mezinárodní vztahy.

První dva díly se promítaly na festivalu v Torontu. Byl jste nervózní? Strašně. Věděl jsem dopředu od člověka, který byl na festivalu s výborným seriálem Pustina, že jsou tam seriály takovou popelkou, že se do Toronta jezdí za filmy. Nečekal jsem proto, že sál bude narvaný. Po zahajovacím ceremoniálu jsem někomu věnoval lístek a odešel do hospody dát si pivo. Pak jsem si ještě objednal podle nápojového lístku koktejl, který vypadal rozumně. Přinesli mi něco barevného, co mělo nahoře šlehačku a třešeň. Jen jsem se bál, abych se na besedu s diváky vrátil bez úhony. Byl bych ještě nervóznější, kdybych dopředu věděl, že k promítání vybrali šest seriálů ze čtyř set. Myslel jsem si, že vybírali z třiceti možná padesáti. Trošku jsem oněměl, když mi to prozradil ředitel sekce Primetime.

To už jste měl po projekci v Karlových Varech a čekalo vás promítání na festivalu Seriál Killer v Brně. Ještě se promítalo v Madridu, ale tam jsem nebyl. Ve Varech jsem byl také jenom na zahájení a pak jsem zbaběle utekl. Martin Hofmann, který v seriálu hraje, mě poučil: „Ty vole, nesmíš bejt taková květinka!“ Seriál jsem ale chtěl v kině zhlédnout, v sále, kde nebude moc lidí, nebudu muset nic říkat a jen v klidu sedět a koukat. Šel jsem proto v Torontu na projekci pro novináře.

Prozradil jste, že název seriálu Bez vědomí jste nevymyslel vy, ale vaše přítelkyně. Co jí za to dáte? Budu o tom přemýšlet. Ten název je strašně dobrý. Asi proto, že jsem jej nevymyslel já.

Četla přítelkyně váš scénář? Jen první díl. Ani jí scénáře nechci dávat číst. Viděla jenom synopsi a napadl ji tak skvělý dvojsmyslný titul, s nímž si můžete i graficky pohrát. Bez vědomí – Bezvědomí. Bohužel nelze jej přeložit výstižně do angličtiny. Takže The Sleepers.

Foto:
Ondřej Gabriel
David Turecký

URL | https://www.lidovky.cz/lide/dobrym-spionem-bych-nebyl-rika-scenerista-serialu-bez-vedomi.A191127_140352_lide_ape

Stejná zpráva vyšla také v tomto titulu:
[lidovky.cz](https://www.lidovky.cz) (*Lidé*)

Jak se z politiků stali herci. Před 87 lety o Vánocích přišel král prostřednictvím éteru poprvé mezi své poddané

26.12.2019 denikn.cz str. 00 Komentáře
Michael Romancov

Stejně jako dnes byl svět v roce 1932 plný problémů a výzev, z nichž některé již byly vidět, ale většina ještě ne. Jednou z nich, která se jako mimořádně naléhavá jeví i nyní, byla velká změna, kterou do politiky a médií přineslo rádio. Podobně jako internet v dnešní době umožnil technický prostředek politikům, bez prostřednictví novinářů, přímo komunikovat s obrovským počtem voličů. A využít se dá tato možnost různě: k zasypávání příkopů i rozešťování lidí.

Každý z nás si pod pojmem vánoční pohoda asi představí něco úplně jiného, ale většině se nejspíš nedaří unikat všudypřítomným anoncím na filmy, které údajně navodí „tu pravou“ vánoční atmosféru. Mezi velice populární vánoční tituly se u nás v posledních letech řadí i britský film z roku 2003, *Láska nebeská*. Pochybuji, že byste ho neznali, ale pokud skutečně ne, tak například na Česko-Slovenské filmové databázi stojí, že se jedná „o romantickou komedii, která diváka zavede do předvánočního Londýna, kde se odehraje příběh skládající se z mnoha nádherných milostných historek... Žádná nepostrádá svůj osobitý humor. Všude, kam se podíváte, způsobuje láska chaos. Od nově jmenovaného ministerského předsedy, který se zamiluje 30 vteřin poté, co vejde do úřadu na Downing Street, až po smolařského prodáváče sendvičů“.

Mou oblíbenou scénou je ta, v níž se premiér, kterého hraje Hugh Grant, postaví americkému prezidentovi. Jeho vystoupení na tiskové konferenci, kde prohlásí, že si prezident USA vezme vše, co chce, a povýšeně ignoruje to, na čem opravdu záleží – Británii, která sice je malou zemí, ale zemí významnou, neboť je zemí Shakespeara, Winstona Churchilla, Harryho Pottera, Seana Conneryho či pravé nohy i levé nohy Davida Beckhama – z něj udělají hrdinu dne.

Přečtěte si také Před 78 lety začala Velká vlastenecká válka. Anebo válka ďábla s belzebubem?

V prostředí „romantické komedie skládající se z mnoha nádherných milostných historek“ se najednou objeví moment, který srozumitelně ukazuje, že naše životy, ať chceme či nechceme, jsou vždy rámovány tím, co se děje kolem nás a na co často mají vliv politici. Pokud z jejich úst znějí autentická slova, mají neuvěřitelnou schopnost spojovat, nebo naopak rozdělovat, vyvolat pocity hrdoosti a nadšení, či hanby a zmaru, mobilizovat, nebo vést k defetismu.

Velmi silně a mimořádně zdařilým způsobem byl tento prvek přítomen ve filmu *Nejtemnější hodina* z roku 2017, v němž Winstona Churchilla, jednoho z nejlepších řečníků (nejen) své doby, ztvárnil Gary Oldman. Na konci Churchillova projevu ve Sněmovně zazněla památná slova: „... my se nevzdáme ani nepadneme. Budeme bojovat na plážích, budeme bojovat na místech vylození, budeme bojovat na polích i v ulicích, budeme bojovat v kopcích; nikdy se nevzdáme, a i kdyby – čemuž ani na okamžik nevěřím – náš ostrov nebo jeho značné části byly podrobeny a vyhladověny, pak naše zámořské impérium, vyzbrojené a chráněné britským loďstvem, bude pokračovat v zápase, dokud v hodině, již určí Bůh, Nový svět se vši svou silou a mocí nepřispěchá zachránit a osvobodit Starý.“ Zklamaný lord Halifax účinek projevu na do té doby váhajícího vůdce konzervativců Chamberlaina suše komentuje: „Mobilizoval angličtinu a poslal ji do boje.“

Díky tomuto projevu Británie přijala boj, a ač zakrátko, po kapitulaci Francie již zcela osamělá, v něm vytrvala, aby konečnému spojeneckému vítězství, k němuž Američané přispěli zejména „penězi“ a Sověti „krví“, poskytla neocenitelnou komponentu – „čas“. Dříve než Británie vstoupila do boje, bylo třeba vyhlásit válku. Rozhlasový projev krále Jiřího VI. z 3. září 1939, kdy se tak stalo, je vyvrcholením dalšího skvělého britského filmu – *Královy řeči* z roku 2010. Tento čtyřmi Oscary oceněný snímek se vlastně celý točí okolo (ne)schopnosti dědice trůnu, od dětství koktavého, pronášet veřejné projevy, které ve 20. letech minulého století začaly být živě přenášeny rozhlasem...

Už nestačí, aby král nepadl z koně

Máloco nám dnes přijde tak všední jako politik promlouvající k nám z televizní obrazovky či z rádia. Avšak ve 20. letech minulého století, kdy se s tím začalo, se jednalo o převratnou novinku, která podstatným způsobem překreslila „hřiště“, na němž se byli politici do té doby zvyklí pohybovat. Jejich slova najednou nezněla jen na řečništi v parlamentu nebo k relativně omezenému počtu posluchačů shromážděných v nějakém sále či na náměstí, ale mohla proniknout do každého veřejného prostoru, do každé domácnosti, kde bylo rádio. Najednou

už nestačilo, řečeno slovy krále Jiřího V. z Královny řeči, aby „král vypadal důstojně v uniformě a nespadl z koně. Odted musíme být schopni proniknout do domovů našich lidí a zavděčit se jim... Stali se z nás herci...“.

Snad bude pro vás, čtenáře, zajímavé podívat se o 87 let zpět, do roku 1932, kdy král Jiří V. ke svým poddaným poprvé o Vánocích promluvil z rádia. Jistě nikoho nepřekvapí, že se z vánočního projevu panovníka stala dodnes udržovaná tradice a že současná panovnice byla roku 1957 první, která ke svým poddaným promluvila i z televizní obrazovky.

Vánoční projev krále Jiřího V. byl na vlnách BBC, která 19. prosince 1932 zahájila globální vysílání „BBC Empire Service“ (dnes BBC World Service), přenášen do všech zemí britského impéria, jež se tehdy rozprostíralo na více než 35 milionech km² (okolo 24 % veškeré světové souše) k více než 400 milionům potenciálních posluchačů (v tu dobu zhruba 23 % světové populace).

Přečtěte si také Koněv zakrytý? Odkrytý? Nejde jen o maršála. Češi nevědí, co s celými svými dějinami

Autorem projevu byl Rudyard Kipling, první britský nositel Nobelovy ceny za literaturu (1907), který dostal za úkol uvést osobu panovníka do domovů všech jeho poddaných a představit ho jako někoho, kdo ví o jejich strastech a starostech, kdo pro ně má pochopení a zároveň jim je oporou, jako někoho, kdo je vznešený a zároveň velmi lidský. Nepochybně uspěl, neboť první královo vystoupení se ukázalo být velice úspěšné. Mimo jiné i proto, že král při četbě projevu zakašlal. Jak ve své knize *The Family Firm: monarchy, mass media and the British public, 1932–53* cituje z dobového tisku Edward Owens: „Král, který do mikrofonu čte připravené poselství, je prostě král. Král, který zakašle, se však stává známou lidskou bytostí.“

V dalších letech se postupně přistupovalo k dalším úpravám, takže panovník začal být představován jako moudrý muž, jenž, obklopen oddanou rodinou, pracuje pro blaho svých poddaných, což mělo napomoci zdůraznit roli Británie stojící v čele „rodiny“ dominií a dalších oblastí impéria. Británie a její panovník vystupovali v roli těch, kteří usilují o udržení míru ve světě, a zároveň jako ti, kteří se nebojí výzev, jež s sebou přináší dynamicky se měnící moderní svět – kvůli tomu se postupně měnily i výrazové prostředky, aby král prostřednictvím svého jazyka lépe splynul se svým lidem.

Rok, kdy se začal hroutit svět

Z výše učiněného stručného přehledu je zřejmé, že králův vánoční projev toho musel obsáhnout hodně, což je vzhledem k dobovému kontextu zcela přirozené. Jak vlastně vypadal svět na konci roku 1932? Již jsme řekli, že Británie stála v čele největšího impéria té doby, respektive zaznamenaných lidských dějin, ale jen s tím bychom rozhodně nevystačili. Byla to doba, kdy se svět ještě stále nevzpamatoval z hospodářské krize, kterou vyvolal krach burzy v New Yorku před třemi lety, přičemž v létě 1932 došlo k dalšímu dramatickému propadu cen akcií na burze.

V Německu tehdy bylo na šest milionů nezaměstnaných, v Americe i ve Francii se svých sociálních práv, mezi jinými, domáhají veteráni první světové války a v SSSR, v zemi, již se údajně světová hospodářská krize nedotkla, neboť budovala zcela nový typ společnosti, byl v srpnu přijat tzv. Tříkláskový zákon. Tato „právní“ norma, součást bolševické snahy o „likvidaci kulaků jako třídy“, která ve skutečnosti nesla nenápadný technický název O ochraně socialistického vlastnictví, byla prvním krokem k rozpoutání úděsného hladomoru – genocidy, kterému v letech 1932 a 1933 podlehnou více než tři miliony obyvatel tehdejší sovětské Ukrajiny a zhruba dva miliony obyvatel sovětského Kazachstánu.

Přečtěte si také Až kapitalismus a komunismus udělaly z práce fetiš. Člověka však odvádí od něčeho mnohem důležitějšího

Napjaté sociální poměry se pochopitelně promítají do politiky, což je v Evropě asi nejviditelnější v Německu, kde po celý rok 1932 probíhá mimořádně ostrý politický boj mezi stále sílícími nacisty a jejich odpůrci. V dubnu proběhly volby prezidentské, v červnu a listopadu volby parlamentní, přičemž ty listopadové byly poslední, které lze označit jako svobodné. V lednu 1933 se definitivně moci chopí nacisté a se svobodnými volbami bude konec.

Živo však bylo i v USA, kde byl úřadující prezident Herbert Hoover drtivě poražen Franklinem Delano Rooseveltem, jenž bude do prezidentského úřadu uveden v březnu 1933, aby tam zůstal až do své smrti na jaře 1945. V květnu 1932 spáchal v Paříži ruský emigrant Pavel Gorgulov (studium medicíny dokončil v Československu, později byl ze země vypovězen za nezákonné provádění potratů) atentát na francouzského prezidenta Paula Doumera, neboť Francie prý nedostatečně podporovala bílé hnutí během občanské války v Rusku.

Spojovat, ale i rozeštvát

Aniž to v tu chvíli někdo tušil, rok 1932 byl prvním rokem, kdy se viditelně začaly hroutit obrysy mezinárodního řádu, nastoleného po první světové válce. Japonsko, jedna z vítězných mocností, vytvořilo v Mandžusku loutkový stát Mandžukuo, do jehož čela dosadilo bývalého císaře Pchu-I, posledního panovníka dynastie Čching. Kvůli kritice, která se na Japonsko snesla, dojde v únoru 1933 k jeho odchodu ze Společnosti národů, což k podobným krokům následně povzbudí Německo (říjen 1933) a Itálii (1937).

Pro Británii se pak jednalo o rok, v němž byla ukončena od roku 1930 trvajících složitá jednání o ústavní reformě pro Indii, v jejímž důsledku by moc byla předána do rukou místních elit. Zároveň šlo o první rok, kdy Británie, po přijetí imperiální „Magny Charty“, tzv. Westminsterského statutu roku 1931, již nadále nestála v čele Impéria, ale Impéria a Britského společenství. To bylo tvořeno nezávislými a suverénními státy: Kanadou, Newfoundlandem, Svobodným Irským státem, Jihoafrickou unií, Austrálií a Novým Zélandem. Až skončí druhá světová válka, ukáže se, že začátek 30. let byl počátkem konce Británie jakožto nejsilnější a jediné vskutku globální mocnosti systému mezinárodních vztahů.

Přečtěte si také Češi a jejich šlechta. Pohrdání, nenávisť a pak nostalgie po monarchii. V čem se ale skutečně můžeme nechat inspirovat?

Proč tak dlouhý historický exkurz? Protože svět před osmdesáti sedmi lety byl, stejně jako je ten současný, plný problémů a výzev, z nichž některé již byly vidět, ale většina ještě ne. Jednou z nich, která se jako mimofádně naléhavá jeví i dnes, byla velká změna, kterou do světa politiky a médií přineslo rádio. Technický prostředek, jenž umožnil politikům, bez prostřednictví novinářů, přímo komunikovat s obrovským počtem posluchačů – voličů.

Jestliže se například Jiří V. ve svých veřejných vystoupeních snažil uklidňovat emoce a zasypávat příkopy, které přinesl překotný ekonomický vývoj a hospodářská krize, jež vedly k nebývale ostrým sociálním a politickým střetům, pomohla ta samá technika například i Mussolinimu nebo Hitlerovi. Zásadně a velmi efektivně zvýšili dosah svých slov, jimiž prohlubovali existující rozdíly, které se jim hodily pro vykreslení světa, v němž lepší zítřky přinesou jednoduchá a přímočará řešení. Vedle obrazu rodiny, která drží při sobě a společně, trpělivě zvládá problémy, na který se soustředil britský panovník, se objevovaly obrazy nesmiřitelného národního, třídního či rasového boje, v jehož důsledku má starý svět shořet v plamenech, aby se z popela zrodil svět nový – národně, třídně či rasově „čistý“.

Tehdy stejně jako dnes byly uši, a proto i mysl i srdce všech, kteří naslouchali tomu, co se děje kolem nich, otevřeny jak vlivům dobrým, tak i špatným. Tehdy stejně jako dnes existovala široká masa těch, kteří se domnívali, že jich se to, co se děje venku, netýká, nebo se jich to nedotkne přímo. Nevíme, kam a proč doputujeme v příštích letech, ale je jasné, že u toho budou znít i slova, která budou pronášet politici. A kdy jindy než v tuto dobu si lze přát, aby zaujala především slova těch, kteří nenabízejí jednoduchá a přímočará řešení komplikovaných a komplexních problémů.

Autor je politický geograf, působí na **Fakultě sociálních věd** UK a Metropolitní univerzitě Praha.

V rubrice komentáře dáváme prostor různým úhlům pohledu, které nemusí vyjadřovat stanovisko redakce.

URL| <https://denikn.cz/259511/jak-se-z-politiku-stali-herci-pred-87-lety-o-vanocich-prisel-kral-prostrednictvim-eteru-poprve-mezisve-poddane/>

Odchod Británie z Evropské unie

27.12.2019 ČRo Plus str. 01 17:10 Den podle...

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

31. leden nemá být jenom datem odchodu Británie z Evropské unie, ale i začátkem vyjednávání o vzájemné obchodní dohodě. A dojednat se budou muset další citlivé záležitosti, včetně bezpečnosti. Součástí jednotného evropského trhu a celní unie má být ale Británie přinejmenším do konce roku. V atmosféře než začínají nebo než začnou vzájemná jednání, adresoval první místopředseda Evropské komise Frans Timmermans prostřednictvím britského deníku Guardian Britům otevřený dopis, který nazval milostným, v něm mimo jiné uvedl, že mu odchod Británie láme srdce, dodal také, že pokud se Britové budou chtít do Unie vrátit, budou vždy vítáni. Mým hostem je teď profesor Ivo Šlosarčík z katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Dobrý den.

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Hezký podvečer.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Znovuzvolený britský premiér má v parlamentu probrexitovou většinu, takže těžko už asi Timmermansův apel pohne srdci poslanců.

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak ten Timmermansův dopis může mít několik významů. Může být náznakem toho, že Evropská komise, když bude za EU vyjednat nové obchodní smlouvy s po brexitovým Spojeným královstvím, bude vstřícná a bude mít zájem o rozsáhlou smlouvu, to já doufám, že je smyslem toho dopisu. Já věřím, že tím dopisem se pan místopředseda komise nepokouší nějak oslabit nebo zpochybnit legitimitu britského premiéra vyjednat tak, jak vlastně on sám uzná za vhodné.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Ve kterých evropských agendách podle vás může britský hlas nejméně chybět?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Samozřejmě bude chybět v debatě o vnitřním trhu, tam vždycky Spojené království spíš tlačilo na odstraňování bariér, spíše než vyšší regulaci a harmonizaci, bude samozřejmě /nesrozumitelné/ v tom, že najednou po britském odchodu z EU mimo eurozónu zůstanou střední a pouze střední a menší státy a logicky je třeba zdůraznit, že Britové hájili z EU svůj vlastní zájem, který někdy souzněl třeba se zájmem států střední Evropy a podobně, ale samozřejmě, a bude tam chybět i ten jejich obecný postoj, který vyvažuje tu tradiční dvojici Francie - Německo.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Británie byla členem Evropské unie od roku 73, ale vztahy nebyly vždycky bez mráčku. Můžete, prosím, připomenout, jak si v osmdesátých letech za Margaret Thatcherové Britové vyjednali slevu, onen rabat, jako kompenzaci za výhody pro členské státy s větším podílem zemědělství?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Tak když Britové vstoupili v roce 73, tak vstoupili do Evropského společenství, které bylo šité na míru zájmu, řekněme, kontinentálních ekonomik. A jak ten systém byl nastaven, tak Británie byla velmi výrazným čistým plátcem do evropského rozpočtu, což se jí velice nelíbilo a nakonec se podařilo, byť s odstupem 10 let od vstupu do společenství premiérce Thatcherové vyjednat zvláštní zacházení pro Spojené království, ale opět i ta dohoda byla součástí takového většího balíčku, který se týkal třeba zemědělské politiky obecně, takže Británie vlastně ukázala, že je schopná si prosadit své priority, aniž by blokovala nějaké větší směřování a větší změny v Evropské unii.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Vrátím se k té obchodní dohodě, která se má dojednat po Novém roce. Jaké hrací karty by mohly být na stole?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Taky ta klíčová hrací karta nebo hrací plán je její časový rámec, tam tikají hodiny a ono se očekává, že ta smlouva by měla být dojednána do konce roku 2020, no, a ta obsahová věc, tam záleží na tom, jestli vůbec nějaká obchodní dohoda bude a když bude, jak bude ambiciózní, zda se zaměří pouze na odstranění cel a kvót mezi Spojeným královstvím a EU 27, anebo půjde dál, například pro uznávání standardů, otázky ochrany osobních údajů, otázky certifikací, to je jedna linie. A druhá, o které se taky bude hodně jednat, jak hodně vedle sebe budou spojena jednání o obchodu se službami na jedné straně a s volným pohybem osob na straně druhé, zda se nějak bude propojovat nebo každá, každé jednání poběží po své vlastní viny.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Deník Guardian získal důvěrný unijní dokument, podle nějž diplomaté členských zemí budou po Novém roce prioritně zkoumat volný tok dat po brexitu, tedy volný tok dat mezi Británií a Unií a také plynulost fungování britského finančního sektoru v Evropské unii, nebo prostě tu určitou kontinuitu s jeho fungováním. Co dalšího ještě může patřit k citlivým bodům jednání?

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Jak už jsem říkal, tam jde o to, zda bude EU a hlavně nový, staronový britský premiér se zaměří pouze na odstraňování těch finančních nebo kvótových bariér pro pohyb zboží a služeb, anebo se bude s Evropskou unií bavit o těch komplexnějších věcech, jako je právě certifikace, standarty a zda, když to posune tímto směrem, zda Británie bude akceptovat evropské standarty, anebo bude chtít do nich sama nějakým způsobem přímo či nepřímo mluvit, to se samozřejmě EU 27 nebude příliš líbit.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Čili, jestli jsem vám dobře rozuměla i tedy v té předchozí odpovědi, tak v podstatě ta určitá obava nové předsedkyně Evropské komise Ursuly von Der Leyenové z toho, že premiér Johnson nebude ochotný jednat dál, než za rok 2022, souvisí s tím, že by došlo na tu širší podobu jednání.

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Je to možné, je třeba si uvědomit, že už teď probíhala a probíhají ta jednání a debaty na politické nebo expertní úrovni, a to datum 1. února příštího roku je kvůli tomu, že až od toho 1. února můžou začít formální jednání, protože až od toho 1. února Spojené království bude pro EU třetí zemí, neunijní zemí, ale samozřejmě toto

datum je významného ze symbolického hlediska, ale ta politická a expertní debata už samozřejmě probíhá. A potom je tam to datum konce roku 2020, kdy doběhne přechodné období a v ideálním případě typu brexitové dohody by měly být hotové, je možno si prodloužit to přechodné období, ale je velmi nejisté, zda na straně Spojeného království a nové konzervativní vlády bude ochotna to udělat.

Martina MAŠKOVÁ, moderátorka

Ivo Šlosarčík z katedry evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy. Děkuju vám. Na shledanou.

Ivo ŠLOSARČÍK, katedra evropských studií **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy

Na slyšenou.

Vadí mi Babiš a má se to o mně vědět“

30.12.2019 Deník N str. 04

milionu lidí letos přišlo na pražskou Letnou na dvě demonstrace Milionu chviliek pro demokracii. Občanská společnost se probouzí v celém Česku.

Když má Milan Appel vysvětlit, co ho vedlo a stále vede k tomu, že se vydává z Brna do Prahy na demonstrace spolku Milion chviliek pro demokracii, upozorňuje, že pár vět mu stačit nebude. Ačkoli je pro protesty, které se poslední rok konají po celém Česku, příznačné heslo „proti Babišovi“, není to podle něj tak přímočaré.

„Na lidech, kteří se tam scházejí, je zajímavá ta pestrost. Ne všichni mají stejný motiv nebo stranickou preferenci. A možná ani nemají stejná očekávání, co bude pak,“ říká čtyřiašedesátiletý Appel, bývalý dlouholetý ředitel brněnského Střediska volného času Lužánky. O dění ve společnosti se vždy zajímal a angažoval se, získal za to dokonce i několik ocenění. Zhruba před rokem se začal účastnit protestů Milionu chviliek. Letos v červnu byl na pražské Letné, nedávno i při protestu na hlavním nádraží v Praze.

Jako důležitý důvod, proč se shromáždění účastní, zmiňuje Appel kromě pestrosti účastníků naději. Jak sám říká, polovinu života prožil v nesvobodě, tu druhou v demokracii. „Pro naši generaci není život ve svobodě samozřejmostí,“ zdůrazňuje. Na setkání Milionu chviliek, která spíše než za demonstrace považuje za happeningy, ho táhne i atmosféra: vzpomíná na krabici s cukrovím, která kolovala při jedné z akcí davem, aby se pak majiteli z hloubi Václavského náměstí vrátila zpátky.

„Tehdy jsem si říkal, že s takovými lidmi chci být. Víím, že je to bublina, víím, že to není obraz společnosti. Ale já si tam chodím spravovat náladu. To je společenství, kam chci patřit,“ říká.

Samotný odchod premiéra Andreje Babiše by ale podle něj nic nezměnil. „Pořád jsou tady voliči, díky kterým je premiérem. Ti, kterým tento způsob vládnutí vyhovuje. Pro mě je jeho vládnutí nevkusné a nepřijatelné a vadí mi to. A možná víc než lidé kolem Babiše jsou pro mě nepřijatelní lidé kolem prezidenta Zemana,“ popisuje. „Myslím, že tohle mám chodit říkat na náměstí, psát na sociální sítě. Má se to o mně vědět. To je důvod, který mě na akce Milionu chviliek žene,“ říká Appel a tuší, že podobně uvažují i další demonstrující.

DOROSTLA NOVÁ GENERACE

Do ulic jich letos spolek Milion chviliek přivedl statisíce. Jeho předsedovi, šestadvacetiletému Mikuláši Minářovi, a dalším, kteří se ve spolku angažují, se podařilo něco, co si některé opoziční strany přejí už několik let: pomocí rétoriky, že by měl trestně stíhaný premiér se střetem zájmů odstoupit, oslovit společnost.

To se povedlo až právě (slovy premiéra) „nedostudovanému studentovi“ a jeho kolegům, kteří řadu měsíců organizují protesty či setkání nejen v Praze, ale i po celé České republice. První se uskutečnily už loni 9. dubna, od té doby se lidé sešli devatenáctkrát. Dosud největší účast měla akce z letošního června. Tehdy na pražskou Letnou dorazilo kolem čtvrt milionu lidí, kteří přišli vyjádřit svůj nesouhlas s politickým směřováním

země, a akce se tak stala vůbec největším protestním shromážděním od revolučního roku 1989. Zhruba stejný počet lidí pak dorazil na Letnou i v listopadu při příležitosti třicátého výročí sametové revoluce.

Socioložka Petra Rakušanová Guasti z Univerzity Johanna Wolfganga Goetheho ve Frankfurtu nad Mohanem potvrzuje, že se Milionu chviliek podařilo mobilizovat velkou část aktivní liberální občanské společnosti. Demonstrace vidí jako vyústění procesů nejen v Česku či Evropě, ale po celém světě. „V řadě zemí se společnost polarizuje,“ upozorňuje a vrací se do roku 2013, kdy se Andreji Babišovi podařilo oslovit velkou skupinu voličů, kteří jsou se směřočtvrt váním liberální demokracie nespokojeni. Na jedné straně tak stojí voliči hnutí ANO, podle Guasti ti, kteří sami sebe chápou jako oběť transformace a globalizace. Na té druhé jsou zase liberální demokraté, pro něž globalizace a evropská integrace znamená pozitivum. „Dorostla nová generace, pro kterou je demokracie samozřejmost, něco, v čem vyrostli, s čím počítají,“ říká.

Právě generační výměna je podle Guasti jedním z důležitých motivů, proč se část společnosti rozhodla vyjít do ulic. Ke koordinaci setkání významně dopomohla dostupnost sociálních sítí. A na váze demonstracím podle jejího názoru dodává, že se jich účastní i lidé z regionů či z venkova: na listopadovou letenskou demonstraci například dorazili zástupci zemědělských iniciativ, ale i starší ročníky.

„Aktivizovat českou společnost bylo od počátku naším hlavním cílem. Z krize, do níž se demokracie v naší republice dostala, nevede žádná rychlá a jednoduchá cesta,“ odpovídá zakladatel spolku Mikuláš Minář na dotaz, do jaké míry souvisí založení spolku s touhou mobilizovat společnost. „Proto od samého počátku říkáme, že pokud politici překračují pravidla, zneužívají moc a útočí na instituce, jsou demonstrace důležité a nezbytné, avšak samy o sobě nepostačují. Ještě důležitější než velké jednorázové akce je každodenní drobná práce – naše malé chvílky pro demokracii. Pokud bude aktivních lidí milion, což je významná část společnosti, celou společnost to promění zevnitř, což se nakonec projeví dobře,“ míní Minář.

„PROBUDIT LIDI“

Na budování sítě příznivců a koordinátorů sešlosti po celé republice chtějí lidé ze spolku příští rok klást největší důraz. „A snad největší výzvou je pro nás vybudování celorepublikové sítě aktivních místních koordinátorů, kteří budou připraveni bránit i kultivovat demokracii ve své vlastní obci. Tato ohniska občanské aktivity mají pro své okolí neocenitelný význam. Chceme je propojit a podporovat. Ve spolupráci s nimi chceme v roce 2020 uspořádat po celé republice více než 200 besed, diskusí a koncertů, na které chceme zvát jak odborníky, tak známé osobnosti,“ předesílá Minář. Spolek už má na čem stavět – vedle velkých demonstrací v Praze se lidé nespokojení s politikou a střetem zájmů Andreje Babiše průběžně pravidelně scházeli na náměstích v krajských městech i v řadě menších obcí.

„Jen v jarní vlně, ještě před první Letnou, jsme napočítali, že se na akcích mimo Prahu sešlo zhruba 250 tisíc lidí,“ popisuje Veronika Vendlová. Právě tato čtyřiačtyřicetiletá žena sešlosti po celé zemi koordinuje: komunikuje s místními organizátory, posílá jim prohlášení spolku k proslovům, sbírá fotky z akcí v regionech či postřehy jednotlivých koordinátorů. Jen těch, kteří s Vendlovou komunikují, je nyní kolem čtyř stovek. V součtu jich ale bude víc, ve městech bývá větší tým lidí. „Většinou jsou to tandemy, často kamarádky, velmi často manželé nebo ženy s malými dětmi,“ upřesňuje Vendlová.

CESTA OD DEZILUZE K MILIONU CHVILEK

Její cesta k Milionu chviliek vedla od dlouholetého působení v komunální i celostátní politice přes následné zklamání bezmocí politiků až k postupnému přesvědčení, že je třeba „probudit lidi“, jak sama říká.

Od roku 2008 pět let působila jako šéfka kanceláře politického hnutí Starostové a nezávislí, tutéž funkci zastávala i u Evropských demokratů Jana Kasla, pracovala jako radní v obci Odolena Voda, vedla volební kampaň platformy PRO!Ústí. „Cítila jsem, že lidé potřebují kontinuitu a pomoc. Na komunální úrovni se to těžko zvládá. Je obtížné přesvědčit veřejnost, aby se zapojila do veřejného dění. Moje deziluze pramenila i z toho, že se mi nelíbilo, jak Starostové a TOP 09 fungovali dál, zdálo se mi to jako série promarněných šancí,“ říká Vendlová.

Hlavním impulzem k tomu, aby se začala víc občansky angažovat, pro ni bylo vyhlášení výsledků druhého kola posledních prezidentských voleb. „Když vyšlo najevo, že do druhého kola postupuje Miloš Zeman a Jiří Drahoš, zavolala mi kamarádka a řekla, že s tím musíme něco udělat, nebo Miloš Zeman vyhraje znova. Já jsem na to kývla, protože jsem nechtěla, abychom si tu agonii prodloužili o dalších pět let,“ popisuje Vendlová. „Myslím si, že se prezident dostal na scesti, co se týká morálky, hodnot a komunikace s lidmi. Nezastupuje celou zemi,“ líčí Vendlová. Proto se před druhým kolem prezidentské volby přidala k

dobrovolníkům, kteří pomáhali Drahošovi. Ti se potom spojili s dobrovolníky kolem neúspěšných prezidentských kandidátů Marka Hilšera a Michala Horáčka. Vznikla facebooková skupina s názvem Společně to dáme.

„Najednou se tam sešlo pět tisíc aktivních lidí. A i když volby opět vyhrál prezident Zeman, řekli jsme si, že to nemůžeme zabalit. Začali jsme pořádát setkání dobrovolníků a na to únorové jsme pozvali i Mikuláše Mináře. Milion chviliek tou dobou rozjel velkou výzvu s peticí a my jsme k nim plynule přešli a začali jim pomáhat s organizací akcí,“ líčí Vendlová. Jako jednu z osmi lidí ji spolek zaměstnává. A sama říká, že práci pro něj věnuje mnohem víc než osm hodin denně. „To, co dělám, mi dává velkou míru svobody. V dubnu jsem začala demonstrace koordinovat a posledně už se konaly na dvou stech míst, zhruba šedesát míst se zapojuje pokaždé, stálíce jsou krajská města, ale i Žďár nad Sázavou, Svitavy, Sušice, Děčín nebo třeba Jeseník. Od listopadu máme dalších zhruba třicet míst. Spočítali jsme, že od dubna se pod naší hlavičkou uskutečnilo v krajích 1500 akcí. Je to zhmotnění naší práce, je vidět, že se lidé skutečně scházejí, držíme kontinuitu a růst. Což se, myslím, od revoluce v této míře nikomu nepodařilo,“ raduje se Vendlová.

Pozoruje, že se přístup lidí postupně proměnil: „Vidíme, že už je normální přijít na náměstí na akci Milionu chviliek. A co je zajímavé, lidi často neodcházejí, když akce skončí. Zůstávají, baví se spolu, vznikají zajímavé týmy, propojují se mezi sebou aktivní lidé i vesnice. Je to hrozně nenápadné, není to mediálně vděčné. Ale je to možnost, jak společnost znova díky něčemu spojit. Teď je tím pojítkem zrovna Milion chviliek, kéž by to propojení vydrželo,“ doufá organizátorka, i když uznává, že proti Babišovi a důvěře, které se u velké části veřejnosti těší, je občanské hnutí stále slabé.

Víc než politiky Andreje Babiše se Vendlová obává nárůstu popularity Trikolóry Václava Klause mladšího a jejího možného spojení v koalici s Babišovým hnutím. Spolek ostatně nyní přesouvá důraz od Babiše směrem k obecnějším formulacím o politické kultuře v zemi.

„Požadavek na demisi Andreje Babiše zastáváme kontinuálně více než rok a půl. Na začátku jsme ho chtěli pouze kontrolovat, zda plní předvolební sliby občanům. Když se ukázalo, že má vlastní sliby na háku a chce ‚kultivovat demokracii‘ jako trestně stíhaný člověk v obrovském konfliktu zájmů, vyzvali jsme jej k demisi. Nenařizuje to ústava, avšak je to slušnost a norma v zavedených demokratických zemích. Hlavní smysl jednoduché petice proti Babišovi je ukázat, že je zde významná část společnosti, pro niž je premiér takového typu daleko za hranou. Chceme, aby se nestalo normálním, že je člověk s tolika problémy, průšvihy a přešlapy dál premiérem, jako by se nechumelilo,“ vysvětluje Minář. A dodává, že na tom spolek dál trvá, ale čím dál víc ve své rétorice přesouvá důraz na pozitivní formulace, které nejsou závislé na konkrétních politicích a budou platné ještě dlouho poté, co Babiš v politice skončí.

SOCIOLOG: TOHLE ZATÍM NENÍ MOBILIZACE

Podle Vendlové řada lidí jednoduše neví, koho volit, a vidí proto na české scéně prostor pro další politickou stranu. Nejen ze strany veřejnosti, ale i zevnitř samotné opozice poměrně často zaznívá, že opoziční strany nenabízejí alternativu. Že jejich jediným programem či rétorikou je „Antibabiš“. Přitom právě kritika Andreje Babiše je společným rysem části opozice a spolku Milion chviliek. Tak proč to u něj nevádí, ale u opozičních politických stran ano?

„Spolek má s většinou opozice společný názor, že by Andrej Babiš neměl být premiérem. Zdá se, že shoda na takovém požadavku je důležitým faktorem pro mobilizaci lidí a podporuje jejich ochotu účastnit se protestních akcí,“ myslí si Tomáš Kostelecký, ředitel Sociologického ústavu Akademie věd. Politická opozice ale na rozdíl od občanského spolku musí podle jeho slov nabízet i pozitivní alternativy. „A na těch už není snadné se shodnout. Proto je v zásadě nepolitický spolek, který žádné politické alternativy nabízet nemusí, v mobilizaci lidí úspěšnější,“ vysvětluje.

Socioložka Guasti přirovnává Milion chviliek k italskému uskupení Sardinky, které brojí proti populismu Ligy Mattea Salviniho, předsedy tamní protiimigrační strany. U občanských hnutí je důležitá jejich nadstranickost, o to víc, když v České republice podle Guasti existuje dlouhá tradice takzvané nepolitické politiky. „Nepolitická politika staví participaci a protest jako protiváhu – nikoli odmítnutí – reprezentativní demokracii, s níž existuje paralelně. Spolek v sobě tyto dva elementy spojuje. Je nadstranický, zatím se politicky nefragmentuje a nabízí alternativní opozici vládě,“ vysvětluje.

Podle Ondřeje Císaře ze Sociologického ústavu a **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy spojuje účastníky demonstrací to, že jim vadí kromě premiérova střetu zájmů i „postupná kolonizace demokratické politiky soukromými zájmy jeho firem“. „Vzhledem k tomu, že tak velký problém jsme tu ještě od listopadu 1989 neměli, je vlastně pochopitelné, že se organizátorům částí společnosti daří pohnout. Svou organizační práci

navíc pojali velmi inovativně, to je další faktor, který přispívá k jejich úspěchu,“ říká Císař. Naráží tím i na to, že za úspěchem spolku je do určité míry obratná komunikace na sociálních sítích – vždyť do propagace příspěvků mířila před první demonstrací na Letné zhruba polovina výdajů Milionu chvilek.

Všichni oslovení experti se ale shodují, že rozhodující jsou volby. Sociolog Císař upozorňuje, že těch parlamentních se pravidelně účastní asi 60 procent dospělé populace, zatímco v protestech se podle něj angažuje nanejvýš pět procent dospělých Čechů. „V centru Prahy se schází do sta tisíc lidí, na Letné se dvakrát sešlo asi 250 tisíc lidí. To by jen těsně stačilo na volební výsledek STAN nebo TOP 09, které v posledních volbách získaly 262 157, respektive 268 811 hlasů.“ ukazuje Císař počty demonstrantů v kontextu. Podle něj jsou z hlediska protestu akce Milionu chvilek úspěchem, pokud jde ale o stranickou politiku, nic z nich zatím neplyne.

Vzednutí i jinde Že jsou lidé ve svém okolí aktivnější než dřív, pozorují například i lidé z nezávislé Nadace Via, která rozděljuje granty na komunitní a filantropické projekty. Letos byl o peníze na podporu takových aktivit enormní zájem. „Letošní podporu na sousedské aktivity jako slavnosti, koncerty, místní sešlosti, které sdružujeme pod programem ‚Živá komunita‘, jsme vyčerpali už v půli srpna,“ vysvětluje šéf nadace Zdeněk Mihalco. Zatímco loni se za celý rok sešlo od různých spolků a skupin aktivních lidí dohromady 256 žádostí o podporu akcí, letos jen do konce srpna dorazilo 354 žádostí, takže administrátoři museli jejich příjem zastavit. Optimistický Minář Šéf Milionu chvilek pro demokracii Mikuláš Minář zatím hodnotí pozitivně. „Frustrace ze stávajících poměrů a chuť s tím něco dělat stále rostou, o čemž svědčí dvakrát zaplněná Letenská pláň i naše akce po celé republice,“ říká.

O autorovi| HANA MAZANCOVÁ redaktorka ADÉLA SKOUPÁ redaktorka

Foto autor| FOTO: GABRIEL KUČTA, DENÍK N

Foto popis| Mikuláš Minář a jeho kolegové loni dokázali zaplnit náměstí měst v Česku. Snímek je

Foto popis| listopadové demonstrace na pražské Letné.

„Vadí mi Babiš a Zeman a má se to o mně vědět.“ Jak Minář a spol. rozhýbali společnost

30.12.2019 denikn.cz str. 00 Česko

Hana Mazancová

Podobné protesty Česko naposledy zažilo v roce 2012. Tehdy na 120 tisíc lidí na Václavském náměstí pod taktovkou odborářů protestovalo proti reformám kabinetu Petra Nečase (ODS) po ekonomické krizi. Dvojnásobný počet lidí, tedy přibližně čtvrt milionu protestujících, se podařilo zmobilizovat až letos – přišli na Letnou na dvě demonstrace Milionu chvilek pro demokracii. Občanská společnost se probouzí nejen v Praze, ale po celé republice.

Když má Milan Appel vysvětlit, co ho vedlo a stále vede k tomu, že se vydává z Brna do Prahy na demonstrace spolku Milion chvilek pro demokracii, upozorňuje, že pár vět mu stačit nebude. Ačkoli je pro protesty, které se poslední rok konají po celém Česku, příznačné heslo „proti Babišovi“, není to podle něj tak přímočaré.

„Na lidech, kteří se tam scházejí, je zajímavá ta pestrost. Ne všichni mají stejný motiv nebo stranickou preferenci. A možná ani nemají stejná očekávání, co bude pak,“ říká čtyřiašedesátiletý Appel, bývalý dlouholetý ředitel brněnského Střediska volného času Lužánky. O dění ve společnosti se vždy zajímal a angažoval se, získal za to dokonce i několik ocenění. Zhruba před rokem se začal účastnit protestů Milionu chvilek. Letos v červnu byl na pražské Letné, nedávno i při protestu na hlavním nádraží v Praze.

Přečtete si také Čekají se od nás nereálné věci. Češi vždy hledají spasitele, který to za ně vyřeší, říká Minář

Jako důležitý důvod, proč se shromáždění účastní, zmiňuje Appel kromě pestrosti účastníků naději. Jak sám říká, polovinu života prožil v nesvobodě, tu druhou v demokracii. „Pro naši generaci není život ve svobodě samozřejmostí,“ zdůrazňuje. Na setkání Milionu chvilek, která spíš než za demonstrace považuje za

happeningy, ho táhne i atmosféra: vzpomíná na krabici s cukrovím, která kolovala při jedné z akcí davem, aby se pak majiteli z hloubi Václavského náměstí vrátila zpátky.

„Tehdy jsem si říkal, že s takovými lidmi chci být. Víím, že je to bublina, víím, že to není obraz společnosti. Ale já si tam chodím spravovat náladu. To je společenství, kam chci patřit,“ říká.

Samotný odchod premiéra Andreje Babiše by ale podle něj nic nezměnil. „Pořád jsou tady voliči, díky kterým je premiérem. Ti, kterým tento způsob vládnutí vyhovuje. Pro mě je jeho vládnutí nevkusné a nepřijatelné a vadí mi to. A možná víc než lidé kolem Babiše jsou pro mě nepřijatelní lidé kolem prezidenta Zemana,“ popisuje. „Myslím, že tohle mám chodit říkat na náměstí, psát na sociální síť. Má se to o mně vědět. To je důvod, který mě na akce Milionu chviliek žene,“ říká Appel a tuší, že podobně uvažují i další demonstrující.

Dorostla nová generace

Do ulic jich letos spolek Milion chviliek přivedl statisíce. Jeho předsedovi, šestadvacetiletému Mikuláši Minářovi, a dalším, kteří se ve spolku angažují, se podařilo něco, co si některé opoziční strany přejí už několik let: pomocí rétoriky, že by měl trestně stíhaný premiér se střetem zájmů odstoupit, oslovit společnost.

Přečtěte si také „Jako koncert Rolling Stones, ale větší masakr.“ Byli jsme u příprav obří demonstrace na Letné

To se povedlo až právě (slovy premiéra) „nedostudovanému studentovi“ a jeho kolegům, kteří řadu měsíců organizují protesty či setkání nejen v Praze, ale i po celé České republice. První se uskutečnily už loni 9. dubna, od té doby se lidé sešli devatenáctkrát.

Dosud největší účast měla akce z letošního června. Tehdy na pražskou Letnou dorazilo kolem čtvrt milionu lidí, kteří přišli vyjádřit svůj nesouhlas s politickým směřováním země, a akce se tak stala vůbec největším protestním shromážděním od revolučního roku 1989. Zhruba stejný počet lidí pak dorazil na Letnou i v listopadu při příležitosti třicátého výročí sametové revoluce.

Socioložka Petra Rakušanová Guasti z Univerzity Johanna Wolfganga Goetheho ve Frankfurtu nad Mohanem potvrzuje, že se Milionu chviliek podařilo mobilizovat velkou část aktivní liberální občanské společnosti. Demonstrace vidí jako vyústění procesů nejen v Česku či Evropě, ale po celém světě. „V řadě zemí se společnost polarizuje,“ upozorňuje a vrací se do roku 2013, kdy se Andreji Babišovi podařilo oslovit velkou skupinu voličů, kteří jsou se směřováním liberální demokracie nespokojení. Na jedné straně tak stojí voliči hnutí ANO, podle Guasti ti, kteří sami sebe chápou jako oběť transformace a globalizace. Na té druhé jsou zase liberální demokraté, pro něž globalizace a evropská integrace znamená pozitivum. „Dorostla nová generace, pro kterou je demokracie samozřejmost, něco, v čem vyrostli, s čím počítají,“ říká.

Právě generační výměna je podle Guasti jedním z důležitých motivů, proč se část společnosti rozhodla vyjít do ulic. Ke koordinaci setkání významně dopomohla dostupnost sociálních sítí. A na váze demonstracím podle jejího názoru dodává, že se jich účastní i lidé z regionů či z venkova: na listopadovou letenskou demonstraci například dorazili zástupci zemědělských iniciativ, ale i starší ročníky.

Foto: Ludvík Hradílek, Deník N

„Aktivizovat českou společnost bylo od počátku naším hlavním cílem. Z krize, do níž se demokracie v naší republice dostala, nevede žádná rychlá a jednoduchá cesta,“ odpovídá zakladatel spolku Mikuláš Minář na dotaz, do jaké míry souvisí založení spolku s touhou mobilizovat společnost. „Proto od samého počátku říkáme, že pokud politici překračují pravidla, zneužívají moc a útočí na instituce, jsou demonstrace důležité a nezbytné, avšak samy o sobě nepostačují. Ještě důležitější než velké jednorázové akce je každodenní drobná práce – naše malé chvilky pro demokracii. Pokud bude aktivních lidí milion, což je významná část společnosti, celou společnost to promění zevnitř, což se nakonec projeví dobře,“ míní Minář.

Vývoj zatím hodnotí pozitivně. „Frustrace ze stávajících poměrů a chuť s tím něco dělat stále rostou, o čemž svědčí dvakrát zaplněná Letenská pláň nebo 1500 akcí po celé republice,“ říká Minář.

„Probudit lidi“

Na budování sítě příznivců a koordinátorů sešlostí po celé republice chtějí lidé ze spolku příští rok klást největší důraz. „A snad největší výzvou je pro nás vybudování celorepublikové sítě aktivních místních koordinátorů, kteří budou připraveni bránit i kultivovat demokracii ve své vlastní obci. Tato ohniska občanské aktivity mají pro své okolí neocenitelný význam. Chceme je propojit a podporovat. Ve spolupráci s nimi chceme v roce 2020 uspořádat po celé republice více než 200 besed, diskusí a koncertů, na které chceme zvát jak odborníky, tak známé osobnosti,“ předesílá Minář. Spolek už má na čem stavět – vedle velkých demonstrací v Praze se lidé nespokojení s politikou a střetem zájmů Andreje Babiše průběžně pravidelně scházeli na náměstích v krajských městech i v řadě menších obcí.

Minář na demonstraci v rodných Vodňanech. Foto: Ludvík Hradilek, Deník N

„Jen v jarní vlně, ještě před první Letnou, jsme napočítali, že se na akcích mimo Prahu sešlo zhruba 250 tisíc lidí,“ popisuje Veronika Vendlová. Právě tato čtyřiačtyřicetiletá žena sešlosti po celé zemi koordinuje: komunikuje s místními organizátory, posílá jim prohlášení spolku k proslovům, sbírá fotky z akcí v regionech či postřehy jednotlivých koordinátorů. Jen těch, kteří s Vendlovou komunikují, je nyní kolem čtyř stovek. V součtu jich ale bude víc, ve městech bývá větší tým lidí. „Většinou jsou to tandemy, často kamarádky, velmi často manželé nebo ženy s malými dětmi,“ upřesňuje Vendlová.

Její cesta k Milionu chviliek vedla od dlouholetého působení v komunální i celostátní politice přes následné zklamání bezmocí politiků až k postupnému přesvědčení, že je třeba „probudit lidi“, jak sama říká.

Od roku 2008 pět let působila jako šéfka kanceláře politického hnutí Starostové a nezávislí, tutéž funkci zastávala i u Evropských demokratů Jana Kasla, pracovala jako radní v obci Odolena Voda, vedla volební kampaň platformy PRO!Ústí. „Cítila jsem, že lidé potřebují kontinuitu a pomoc. Na komunální úrovni se to těžko zvládá. Je obtížné přesvědčit veřejnost, aby se zapojila do veřejného dění. Moje deziluze pramenila i z toho, že se mi nelíbilo, jak Starostové a TOP 09 fungovali dál, zdálo se mi to jako série promarněných šancí,“ říká Vendlová.

Lidé se víc zajímají. I ti, kteří kritizují

Hlavním impulzem k tomu, aby se začala víc občansky angažovat, pro ni bylo vyhlášení výsledků druhého kola posledních prezidentských voleb. „Když vyšlo najevo, že do druhého kola postupuje Miloš Zeman a Jiří Drahoš, zavolala mi kamarádka a řekla, že s tím musíme něco udělat, nebo Miloš Zeman vyhraje znova. Já jsem na to kývla, protože jsem nechtěla, abychom si tu agonii prodloužili o dalších pět let,“ popisuje Vendlová. „Myslím si, že se prezident dostal na scestí, co se týká morálky, hodnot a komunikace s lidmi. Nezastupuje celou zemi,“ líčí Vendlová. Proto se před druhým kolem prezidentské volby přidala k dobrovolníkům, kteří pomáhali Jiřímu Drahošovi.

Jeho původní podporovatelé se tehdy spojili s dobrovolníky kolem neúspěšných prezidentských kandidátů Marka Hilšera a Michala Horáčka. Vznikla facebooková skupina s názvem Společně to dáme, kam se začalo přidávat víc a víc lidí s chutí angažovat se v občanské společnosti.

„Najednou se tam sešlo pět tisíc aktivních lidí. A i když volby opět vyhrál prezident Zeman, řekli jsme si, že to nemůžeme zabalit. Začali jsme pořádat setkání dobrovolníků a na to únorové jsme pozvali i Mikuláše Mináře. Milion chviliek tou dobou rozjel velkou výzvu s peticí a my jsme k nim plynule přešli a začali jim pomáhat s organizací akcí,“ líčí Vendlová. Jako jednu z osmi lidí ji spolek zaměstnává. A sama říká, že práci pro něj věnuje mnohem víc než osm hodin denně.

Přečtěte si také V čele davu proti Babišovi. Kdo je muž, který zaplnil Staroměstské náměstí

„To, co dělám, mi dává velkou míru svobody. V dubnu jsem začala demonstrace koordinovat a posledně už se konaly na dvou stech míst, zhruba šedesát míst se zapojuje pokaždé, stálíce jsou krajská města, ale i Žďár nad Sázavou, Svitavy, Sušice, Děčín, ale třeba i Jeseník. Od listopadu máme dalších zhruba třicet míst. Spočítali jsme, že od dubna se pod naší hlavičkou uskutečnilo v krajích 1500 akcí. Je to zhmotnění naší práce, je vidět,

že se lidé skutečně scházejí, držíme kontinuitu a růst. Což se, myslím, od revoluce v této míře nikomu nepodařilo,“ raduje se Vendlová.

Pozoruje, že se přístup lidí postupně proměnil: „Vidíme, že už je normální přijít na náměstí na akci Milionu chviliek. A co je zajímavé, lidi často neodcházejí, když akce skončí. Zůstávají, baví se spolu, vznikají zajímavé týmy, propojují se mezi sebou aktivní lidé i vesnice. Je to hrozně nenápadné, není to mediálně vděčné. Ale je to možnost, jak společnost znova díky něčemu spojit. Teď je tím pojítkem zrovna Milion chviliek, kéž by to propojení vydrželo,“ doufá organizátorka, i když uznává, že proti Babišovi a důvěře, které se u velké části veřejnosti těší, je občanské hnutí stále slabé.

Panoramatický snímek Letenské pláně dává představu, jak velký počet lidí dorazil do Prahy na protivládní demonstraci Milionu chviliek pro demokracii. Foto: Gabriel Kuchta, Deník N

Sama ale cítí, že se díky akcím spolku daly věci do pohybu: „Důkazem je míra zájmu, denně nám přicházejí stovky zpráv, dotazů. Lidé se mnohem víc zajímají o politiku: třeba i ti, kteří nás kritizují. Nebo se ptají, co mají dělat. Proto jsme zveřejnili ‚30 chviliek‘, kde lidem radíme, že se mají zajímat o veřejné dění nebo debatovat,“ říká. Díky spolku je podle ní ve společnosti slyšet další hlas, který se může opřít o 450 tisíc signatářů petic.

Víc než politiky Andreje Babiše se Vendlová obává nárůstu popularity Trikolóry Václava Klause mladšího a jejího možného spojení v koalici s Babišovým hnutím. Spolek ostatně nyní přesouvá důraz od Babiše směrem k obecnějším formulacím o politické kultuře v zemi.

„Požadavek na demisi Andreje Babiše zastáváme kontinuálně více než rok a půl. Na začátku jsme ho chtěli pouze kontrolovat, zda plní předvolební sliby občanům. Když se ukázalo, že má vlastní sliby na háku a chce ‚kultivovat demokracii‘ jako trestně stíhaný člověk v obrovském konfliktu zájmů, vyzvali jsme jej k demisi. Nenařizuje to ústava, avšak je to slušnost a norma v zavedených demokratických zemích. Hlavní smysl jednoduché petice proti Babišovi je ukázat, že je zde významná část společnosti, pro niž je premiér takového typu daleko za hranou. Chceme, aby se nestalo normálním, že je člověk s tolika problémy, průšvihy a přešlapy dál premiérem, jako by se nechumelilo,“ vysvětluje Minář. A dodává, že na tom spolek dál trvá, ale čím dál víc ve své rétorice přesouvá důraz na pozitivní formulace, které nejsou závislé na konkrétních politicích a budou platné ještě dlouho poté, co Babiš v politice skončí.

Sociolog: Tohle zatím není mobilizace

Podle Vendlové řada lidí jednoduše neví, koho volit, a vidí proto na české scéně prostor pro další politickou stranu. Nejen ze strany veřejnosti, ale i zevnitř samotné opozice poměrně často zaznívá, že opoziční strany nenabízejí alternativu. Že jejich jediným programem či rétorikou je „antibabiš“. Přitom právě kritika Andreje Babiše je společným rysem části opozice a spolku Milion chviliek. Tak proč to u něj nevádí, ale u opozice ano?

„Spolek má s většinou opozice společný názor, že by Andrej Babiš neměl být premiérem. Zdá se, že shoda na takovém požadavku je důležitým faktorem pro mobilizaci lidí a podporuje jejich ochotu účastnit se protestních akcí,“ myslí si Tomáš Kostecký, ředitel Sociologického ústavu Akademie věd. Politická opozice ale na rozdíl od občanského spolku musí podle jeho slov nabízet i pozitivní alternativy. „A na těch už není snadné se shodnout. Proto je v zásadě nepolitický spolek, který žádné politické alternativy nabízet nemusí, v mobilizaci lidí úspěšnější,“ vysvětluje.

Socioložka Guasti přirovnává Milion chviliek k italskému uskupení Sardinky, které brojí proti populismu Ligy Mattea Salviniho, předsedy tamní protiimigrační strany. U občanských hnutí je důležitá jejich nadstranickost, o to víc, když v České republice podle Guasti existuje dlouhá tradice takzvané nepolitické politiky. „Nepolitická politika staví participaci a protest jako protiváhu – nikoli odmítnutí – reprezentativní demokracii, s níž existuje paralelně. Spolek v sobě tyto dva elementy spojuje. Je nadstranický, zatím se politicky nefragmentuje a nabízí alternativní opozici vládě,“ vysvětluje Guasti.

Foto: Gabriel Kuchta, DeníkN

Podle Ondřeje Císaře ze Sociologického ústavu a **Fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy spojuje účastníky demonstrací to, že jim vadí kromě premiérova střetu zájmů i „postupná kolonizace demokratické politiky

soukromými zájmy jeho firem“. „Vzhledem k tomu, že tak velký problém jsme tu ještě od listopadu 1989 neměli, je vlastně pochopitelné, že se organizátorům částí společnosti daří pohnout. Svou organizační práci navíc pojali velmi inovativně, to je další faktor, který přispívá k jejich úspěchu,“ říká Císař. Naráží tím na skutečnost, že za úspěchem spolku je do určité míry obratná komunikace na sociálních sítích – vždyť do propagace příspěvků mířila před první demonstrací na Letné zhruba polovina výdajů Milionu chviliek.

Všichni oslovení experti se ale shodují, že rozhodující jsou volby. Sociolog Císař upozorňuje, že těch parlamentních se pravidelně účastní asi 60 procent dospělé populace, zatímco v protestech se podle něj angažuje nanejvýš pět procent dospělých Čechů.

„V centru Prahy se schází do sta tisíc lidí, na Letné se dvakrát sešlo asi 250 tisíc lidí. To by jen těsně stačilo na volební výsledek STAN nebo TOP 09, které v posledních volbách získaly 262 157, respektive 268 811 hlasů. ODS pak získala dvojnásobek – hlasy 572 962 voličů,“ ukazuje Císař počty demonstrantů v kontextu. Podle něj jsou z hlediska protestu akce Milionu chviliek úspěchem, pokud jde ale o stranickou politiku, nic z nich zatím neplyne.

Vzednutí i jinde

Že jsou však lidé ve svém okolí aktivnější než dřív, pozorují například i lidé z nezávislé Nadace Via, která rozděljuje granty na komunitní a filantropické projekty. Letos byl o peníze na podporu takových aktivit enormní zájem. „Letošní podporu na sousedské aktivity jako slavnosti, koncerty, místní sešlosti, které sdružujeme pod programem ‚Živá komunita‘, jsme vyčerpali už v půli srpna,“ vysvětluje šéf nadace Zdeněk Mihalco. Zatímco loni se za celý rok sešlo od různých spolků a skupin aktivních lidí dohromady 256 žádostí o podporu akcí, letos jen do konce srpna dorazilo 354 žádostí, takže administrátoři museli jejich příjem zastavit.

Další data dokazující, že kvete filantropie a starost o okolí, nabízí portál Darujme.cz, který Nadace Via provozuje. Tam mohou lidé vybírat peníze na různé aktivity, v poslední době jsou oblíbené například takzvané dárcovské výzvy: člověk si například usmyslí, že uběhne maraton, a při té příležitosti vyzve lidi, aby přispěli na dobrou věc. „Letos lidé darovali přes portál Darujme.cz 125 milionů korun, loni to přitom bylo 85 milionů. Raketový nárůst může souviset s tím, že online prostředí je populárnější,“ říká Mihalco.

Změny se ale neodehrávají jen ve virtuálním prostoru. Zdeněk Mihalco se svými kolegy z nadace pozoruje, že řada lidí, kteří dříve dostali grant v komunitních projektech, se vydala do politiky. „Nadace funguje 22 let a zhruba před dvěma lety jsme začali tento trend více vnímat,“ popisuje ředitel.

„Není to samozřejmost, někdy se spolek rozdělí na dvě větve, jedna jde do politiky, druhá ne. Často záleží na tom, zda se lidé odváží do politiky vstoupit. Například v Prachaticích zachraňoval jeden spolek funkcionalistickou vilu. Pořád to drhlo, nešlo to a zjistili, že jediná šance, jak město ovlivnit, je angažmá v politice. Takže ačkoliv neměli ambice, rozhodli se do voleb jít,“ líčí Mihalco.

Jeho nadace letos spustila program právě pro ty, kteří o vstupu do komunální politiky uvažují, ale potřebují načerpat znalosti. „Párujeme zájemce s těmi, kteří už nějakou dobu na radnicích a úřadech působí. Program jsme hned naplnili, příští rok bychom v něm rádi pokračovali ve spolupráci s Nadací Jablotron,“ předesílá.

Příchod spolku Milion chviliek na scénu podle něj může mít souvislost s větším vzednutím občanské společnosti, ale nejsou pro to přímé důkazy. „Myslíme si, že na to spíš byla společnost zralá. Spousta lidí, kteří se třeba před deseti lety vrátili ze zahraničí, ze studií na Erasmu, a chtěli oživit místo, kde žijí, začala tvořit různé spolky. Dnes jsou spolky dospělejší a jejich zakladatelé taky. Mají odrostlejší děti a chtějí něco víc než se setkat u piva a dělat drobnou sousedskou akci. Takže vznikají komunitní centra, kavárny. Je toho čím dál víc,“ vysvětluje Mihalco.

URL| <https://denikn.cz/256567/vadi-mi-babis-a-zeman-a-ma-se-to-o-mne-vedet-jak-minar-a-spol-rozhybali-spolecnost/>

Přesně před 20 lety ovládla světová média zpráva o zcela nečekané rezignaci ruského prezidenta Borise Jelcina

31.12.2019 ČRo Radiožurnál str. 02 12:08 Ozvěny dne - publicistika

Vladimír KROC, moderátor

Na Silvestra roku 1999, tedy přesně před 20 lety ovládla světová média zpráva o zcela nečekané rezignaci ruského prezidenta Borise Jelcina. Svůj odchod ohlásil v tradičním novoročním poselství s kamenným obličejem a nejasnou výslovností. Tedy osmašedesátiletý Jelcin předal své pravomoci premiérovi Vladimíru Putinovi, který do čela vlády nastoupil jen pár měsíců předtím a lidé ho skoro neznali. A ruské politice dominuje už 20 let. Ve studuje Jan Šír politolog Univerzity Karlovy, vítejte dobrý den.

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Dobrý den.

Vladimír KROC, moderátor

Proč padla volba právě na tehdy sedmačtyřicetiletého Putina, kdo vlastně to rozhodnutí udělal? Samotný Jelcin?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

To je samozřejmě velká otázka. Já bych asi měli připomenout, jakým způsobem vůbec k tomu došlo. Rusko v roce 1998 zažilo velký ekonomický pokles, kdy byl na hraně defaultu od té doby se v čele vlády to znamená exekutivy, tak se aktivní složky Rusko vystřídali 3 lidi. To znamená ten scénář předání moci byl zjevně připravován nějakou dobu dříve. Putin byl až třetím v pořadí, který tuto funkci po Černomyrdin, který vlastně doprovázel Borise Jelcina po celé devadesátá léta ve funkci premiéra převzal. Proč na něho to samozřejmě je otázka asi pro historiky, protože archivy jsou zavřeny v Rusku a veškerý informační prostor je cíleně zahlcován nějakými informacemi, které s tím nemají co společného, myslím si že tam určitě šlo o nějaké zákulisní díly mezi bezpečnostními složkami a tou širší Jelcinovou rodinou.

Vladimír KROC, moderátor

Co měl Putin tehdy už všechno za sebou?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Putin tehdy byl krátce premiér Ruska. To byl asi moment, kdy poprvé se s ním širší veřejnost seznámila z této pozice i vlastně začal druhou čečenskou válku předtím v během poloviny vlastně nebo v tom období poloviny devadesátých let působil jako hlava státní bezpečnosti kontrarozvědky. To je teda ta struktura, kterou známe pod akronymem FSB federální služba a bezpečnosti. A předtím dlouhou dobu byl součástí nejenom tedy ještě za sovětských dob fungování tajných služeb ale patřil k té Petersberské klice napojené na tehdejšího vlivného primátora Petrohradu Anatolije Sobčaka.

Vladimír KROC, moderátor

Vladimír Putin se ruským prezidentem stal po vyhraných volbách v březnu 2000. Čím si získal tak nebývalou popularitu, která mu vlastně vydrželo až dodnes?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Tak já bych nespojoval popularitu a volby v tom ruském kontextu. Protože za prvé o volbách v tom smyslu, jak je známe my v Evropě v případě Ruska hovoří samozřejmě nelze. Nicméně Putin byl dítětem štěstěny v jednom

ohledu, a to v tom, že v momentě nástupu došlo i k velkému zlomu na světových trzích energetických surovin zejména ropy, na jejímž vývozu spolu se zemním plynem je Ruská federace závislá. To znamená došlo tady v souběhu určité příznivé konjunktury na na světových trzích spolu s nástupem Putina k moci. Vzhledem k tomu, že Putin skutečně od začátku začínal, obrazně řečeno, přivírat kohouty tak a Rusko mohlo navenek budít dojem, že je to země se malinkým způsobem konsoliduje. Skutečně ta devadesátá léta má řada Rusů asociován s určitým chaosem, zhroucením starého nejasností, jak se Rusko bude dál vyvíjet a ta této poptávce Putin byl schopen zjevně vyjít vstříc.

Vladimír KROC, moderátor

Loni byl Vladimír Putin do prezidentské funkce zvolen počtvrté. Dá se čekat, že s koncem tohoto mandátu jeho prezidentská kariéra opravdu skončí?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Já si myslím, že ne. Myslím si, že by bylo naivní se domnívat, že v Rusku poměry se řídí pouze tím jakou proceduru předepisuje ruská ústava, myslím si že Vladimír Putin dnes už se nachází v takové pozici, že za prvé odstoupovat nemůže, za druhé ani nemusí.

Vladimír KROC, moderátor

Můžete vysvětlit, proč myslíte, že nemůže?

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Myslím si, že vzhledem k tomu, co Rusko všechno má s jeho vedením spojeno za sebou, včetně útočných válek, včetně drastického propadu třeba ekonomické, úrovně zaostávání, vyčlenění z toho mezinárodního společenství, rozbití vztahu se Západem. To jsou všechno takové problémy, které Rusko jeho odstoupení bude muset řešit a v této situaci pochopitelně bude potřeba najít nějakého obětního Beránka. Tím obětním beránkem sám ten člověk, který Rusko 20 let řídí.

Vladimír KROC, moderátor

Připomíná politolog z **fakulty sociálních věd** Univerzity Karlovy Jan Šír. Moc děkuji, mějte se hezky. Na shledanou.

Jan ŠÍR, Katedra ruských a východoevropských studií **FSV UK**

Děkuju za pozvání.

O době, která potřebuje lži

31.12.2019 Haló noviny str. 05 Názory - Polemika
Josef ŠENFELD

Nedivím se mnohým, že kromě sportu a pohádek či některých oddychových filmů se na televizní komentáře, reportáže či zpravodajství ani nedívají. Znáám jich takových dost. I já mám s díváním se na mnohé pořady potíže a nechci se zbytečně rozčilovat, když mladý, nedávno z **fakulty sociálních věd** vyšlý redaktor, řekne nějakou »moudrost«, která potvrzuje jeho neznalosti nebo zlovůli. Bohužel, posluchači, nepamatující minulost, začínají věřit chybám, »překlepům« anebo lžím. I tak se nám však třetina těch, kteří prožili alespoň »kousíček minulosti«, nebála říci, že před Listopadem bylo líp. Proto zřejmě čím víc zlovůle, tím lépe. Už jistý šéf propagandy říkával, že »opakovaná lež se stane pravdou«. Zvláště pak u těch, kteří o minulosti nemohou vědět nic. Proto i zmíněný předlistopadový socialistický režim dokonce podle rezoluce přijaté až v Bruselu může být

postaven na roveň německému nacismu či je možné tvrdit, že druhou světovou válku vyvolaly hitlerovské Německo a Sovětský svaz, z čehož prý plyne i to, že východní Evropu Rudá armáda neosvobodila, ale vlastně okupovala. Také naši režimní novináři se snaží alespoň maličkovitě přispět na převyprávění skutečnosti. Několik příkladů z poslední doby...

Z jedné televizní reportáže jsme se dozvěděli, že do roku 2014 krásný mlýn na jihu Čech devastovalo zdejší JZD a teprve poté, co ho koupil jistý majetný člověk, začala jeho rekonstrukce. Dnes už je vcelku opraven. Prostředky onoho majitele - ví bůh, kde na ně sehnal - umožnily, že se zas může začít objevovat ve své staré, snad středověké kráse. Jenže JZD skončila brzy po roce 1989. Co bylo dál? Přes dvacet let chátrání žádné budově nepomůže. Starat se o mlýn měl někdo jiný, a nikoli už dvacet let neexistující místní JZD.

Nebo jiný příklad. Vzpomínka na bitvu u Arden. Prý šlo o bitvu, která rozhodla druhou světovou válku. Ne bitva u Stalingradu, u Kurska, ale jedna z bitev už droblíčho se nacistického wehrmachtu, který se pokusil ještě jednou odrazit Spojence. Těch bitev v té době bylo nemálo. Stačí si připomenout tu o Budapešť a Dunaj či východopruskou operaci Rudé armády, která se neobešla bez řady bitev, o bitvě o Berlín ani nemluvě.

A ještě jeden namátkou zvolený příklad. Byl z jednoho pořadu 25. prosince. Mladý redaktor nám v něm sdělil, že 25. prosinec se slavil už »v 6. století

v celé Evropě«, a myslel to vážně. V té době ještě ve víc než polovině Evropy uctívali svá pohanská božstva. Tak to bylo i u nás. Sem k nám do střední Evropy křesťanství přinesli až Konstantin a Metoděj, a to bylo v druhé polovině 9. století, pohanští Prusové ještě na sklonku 10. století zavraždili českého biskupa Vojtěcha, když se pokusil narušit jejich modly. A na Rujáně, v Ankoně, u zdejších Slovanů stále v té době vládl Svantovitův kult, který nám zobrazil ve slavné Slovanské epopeji Alfons Mucha. Atd.

Uvedl jsem jen tři příklady nepravd. Denně jich vstřebáváme, pokud sledujeme televizi, řadu. Tak krok za krokem jsme přesvědčováni, že naše minulost byla ve všem špatná a že změna nastala Listopadem, od kdy vládne »pravda a láska«. Ty tři příklady svědčí o jiném než o pravdě. O lásce ani nemluvě. Jen dokazují, že špatná je doba založená na lžích, ale možná, že právě proto lidé pochopí, že systém, který tyto lži potřebuje, je na tom skutečně nedobře.

O autorovi| Josef ŠENFELD, předseda OV KSČM Litoměřice
Foto popis|